

Løgtingsins umboðsmaður

Ársfrágreiðingin 2004

LØGTINGSINS UMBOÐSMAÐUR

Ársfrágreiðingin 2004

Tórshavn 2005

Løgtingsins umboðsmaður
Ársfrágreiðingin 2004
© 2005, Løgtingsins umboðsmaður
Umbróting, prent og innbinding: Føroyaprent

ISBN 99918-969-3-7

Innihaldsyvirlit

I.	Um embætið	8
II.	Gongdin í 2004	10
III.	Hagtøl	11
IV.	Álit og aðrar niðurstøður hjá umboðsmanninum í málum avgreidd í 2004	22
	10. Málsviðgerðartíð	22
	10.1. Vantandi svar frá kommunu uppá umsókn um byggiloyvi til bilhús	22
	10.2. Viðgerðartíð hjá Vinnumálaráðnum av kæru um hýrurvognsloyvi	32
	10.3. Viðgerðartíð hjá Fritíðargrunninum av umsókn um stuðul	53
	11. Innlit	60
	11.1. Vantandi svar frá Jarðarráðnum uppá umsókn um innlit	60
	11.2. Noktan av innliti í innanhýsis arbeiðsskjal hjá Føroya Barnaheimi	65
	11.3. Handfaringin hjá kommunu av umsókn um innlit í sáttmála um busskoyring	81
	11.4. Noktan av innliti í skjøl hjá Heilsufrøðiligu Starvsstovuni	91
	11.5. Vantandi svar frá kommunu uppá umsókn um innlit	101
	21. Kommunu-, umhvørvis- og byggimál v.m	106
	21.1. Vantandi svar frá kommunu uppá fyrispurning og umsókn um innlit í byggimál	106

21.2. Kæra frá grannum um byggiloyvi til sethús í Klaksvík	116
21.3 Noktan av byggiloyvi til sethús á Argjum	139
21.4 Kæra um byggiloyvi til sethús í Tórshavn	140
21.5 Handfaring av umsókn um sundurbýti av ogn í Tórshavn	141
23. Vinnulívs- og fiskivinnumál v.m.	165
23.1 Handfaringin av umsókn um veiði- og fiskiloyvi til skip	165
23.2 Noktan av fiskiloyvi til bát og gjald fyri avrit av skjølum í sambandi við skjalainnlit	219
23.3 Málsviðgerð av umsókn um fiskiloyvi	239
23.4 Gjöld fyri veterinert eftirlit av triðjalandsfiski	246
23.5 Noktan av fiskiloyvi til bát	271
23.6 Noktan av fiskiloyvi til bát	272
23.7 Noktan av skeinkiloyvi til matstað í Tórshavn	287
28. Starvsfólka- og arbeiðsmarknaðarmál v.m.	310
28.1. Handfaringin av málinum um flytan av fyrstalærara úr Skopunar skúla	310
28.2. Starvssetan av yvirportøri á Klaksvíkar Sjúkrahúsi	353
29. Ymiskt	354
29.1. Fulltrú frá Elnevndini í sambandi við kanning av máli um streymstuldur	354
V. Skjøl	
1. Umboðsmanslógin	371
2. Vegleiðingin um Løgtingsins umboðsmann	375
Lógaryvirlit	378
Leitorð	388

Til Løgtingið

Vísandi til § 11, stk. 1 í løgtingslóg nr. 60 frá 10. mai 2000 um Løgtingsins umboðsmann lati eg av hondum hesa frágreiðing um virksemi mítt í 2004. Ársfrágreiðingin skal sambært nevndu grein verða almannakunngjørd áðrenn 1. juli 2005.

Frágreiðingin er býtt upp soleiðis:

- I. Um embætið
- II. Gongdin í 2004
- III. Hagtøl
- IV. Álit og aðrar niðurstøður hjá umboðsmanninum í málum avgreidd í 2004
- V. Skjøl:
  1. Umboðsmanslógin
  2. Vegleiðingin um Løgtingsins umboðsmann

Tórshavn, juni 2005

Joen H. Andreassen

I. Um embætið

Sambært lögtingslóg nr. 60 frá 10. maí 2000 um Lögtingsins umboðsmann velur Lögtingið fyrri eitt 5-ára skeið ein uttantsmann at hava innlit við fyrising heimastýrisins (§ 1). Við lögtingslóg kunnu verða gjórdar almennar reglur fyrri virkseml umboðsmansins, sum annars í sínum starvi er óheftur av Lögtinginum (§ 3).

Virkseml umboðsmansins fevnir um alla fyrising heimastýrisins, t.e. bæði landsins og ta kommunalu (§ 4, stk. 1). Eisini feløg, stovnar, felagsskapir v.m., ið verða roknað við til almennu fyrisingina sambært fyrisingarlógini, eru fevndir av virkseml umboðsmansins (§ 4, stk. 2). Harumframt eru interkommunalir felagsskapir undirlagdir virkseml umboðsmansins (§ 4, stk. 4). Harafturímóti fevnir virkseml hansara ikki um ríkismyndugleikar, Lögtingið og stovnar undir Lögtinginum (§ 4, stk. 5).

Umboðsmaðurin hevur eftirlit við, at tær umsitingareindir, sum eru fevndar av virkseml hansara, ikki gera mistøk ella vanrøkja skyldur sínar, og at almenna umsitingin ikki fremur órætt móti borgaranum (§ 5).

Ein og hvør kann senda umboðsmanninum klagu um tær í § 4 nevndu umsitingareindir, sum eru fevndar av virkseml hansara (§ 6, stk. 1). Klagarin skal navngeva seg í klaguni, og skal hon vera umboðsmanninum í hendi í seinasta lagi eitt ár eftir, at tey viðurskifti, ið klagað verður um, áttu sær stað (§ 6, stk. 2). Er talan um avgerðir, sum kunnu leggjast fyrri hægri umsitingarmyndugleika, skal hesin móguleiki vera royndur fyrst, áðrenn klagað verður til umboðsmannin (§ 6, stk. 3). Eru hesar treytir loknar, tekur umboðsmaðurin stóðu til, um grundarlag er fyrri víðari kanninum í tí máli, ið klagað verður um (§ 6, stk. 4).

Umboðsmaðurin kann eisini sjálvur av sínum eintingum taka eitt mál til viðgerðar og fremja neyðugar kanningar í hesum sambandi (§ 6, stk. 5).

Tær í § 4 nevndu umsitingar hava skyldu at geva umboðsmanninum tær upplýsingar og at leggjja fram øll tey skjøl, sum hesin embætisins vegna krevur at fáa fyrilagt. Umboðsmaðurin hevur rætt

til at vitja støð, ið kannað verða, og hann hevur fría atgongd til at gera kanningar í øllum neyðugum høllum. Hann kann eisini stevna fólki í rættin at vitna um viðurskifti, ið eru avgerandi í kanningararbeiðinum (§ 8).

Tá umboðsmaðurin er liðugur við sínar kanningar, ger hann sína niðurstøðu, og metir hann at álvarsligt mistak ella vatnsketni er framt, skal hann boða formansskapi Løgtingsins, løgmanni og viðkomandi landsstýrismanni og/ella kommunustýri frá hesum. Hann hevur rætt til alment at finnast at, koma við tilmælum og á annan hátt gera vart við meting sína av einum máli, hann hevur kannað. Hann kann eisini mæla viðkomandi myndugleikum til, at fríur rættargangur verður givin (§ 10).

Rakar umboðsmaðurin við lýti í galdandi lógum, fyriskipanum ella umsitingarligum avgerðum skal hann boða Løgtingi og viðkomandi landsstýrismanni frá hesum, og er talan um kommunal ella interkommunal viðurskifti, skal hann eisini boða viðkomandi kommunustýri frá (§ 12).

Lógin og ein vegleiðing um, hvussu ein kann klaga til Løgtingsins umboðsmann, eru viðheft ársfrágreiðingini sum skjøl.

Eg varð tann 2. november 2000 av Føroya Løgtingi valdur sum tann fyrsti Løgtingsins umboðsmaður fyri tíðarskeiðið 1. januar 2001 til 31. desember 2005, men við tað at eg tá sat í øðrum embæti, bar mær ikki til at taka við starvinum fyrr enn 1. mai 2001.

Frá 1. oktober 2004 er settur ein lögfrøðiligur medarbeiðari aftrat. Talan er um Biritu Ludvíksdóttir Poulsen, ráðgeva. Biritu er 38 ár. Hon hevur tikið lögfrøðiligt embætisprógv í 1997. Hon hevur frammanundan starvast sum ráðgevi í Almanna- og Heilsumálaráðnum.

Við tað at tað nú gjørdist ov trongligt í Niels Finsensgøtu 39, flutti stovnurin í oktober 2004 í rúmsáttari høli á Argjum.

Umframt meg sjálfvan er embætið mannað við lögfrøðiligu medarbeiðarum mínum Johnhardi Klettheyggi, ráðgeva, Biritu Ludvíksdóttir Poulsen, ráðgeva, og Lailu Egholm, skrivstovufulltrúa.

Adressan er nú Traðagøta 43, Postsmoga 2008, FO-165 Argir, og teldupostadressan er lum@lum.fo.

Heimasíða umboðsmansins eitur www.lum.fo.

II. Gongdin í 2004.

Sum nevnt tók eg við starvinum sum Løgtingsins umboðsmaður tann 1. mai 2001. Í 2001 fekk eg tilsamans 39 klagur, harav 25 vórðu endaliga avgreiddar í 2001. Hinar 14 vóru allar avgreiddar, tá eg í endanum av juni 2002 lat ársfrágreiðingina fyri 2001 úr hondum.

Í 2002 fekk eg tilsamans 45 klagur. Av teimum vóru 38 endaliga avgreiddar í 2002 eins og tær 14 óavgreiddu klagurnar frá 2001. Samanlagt vórðu sostatt avgreiddar 52 klagur í 2002.

Í 2003 fekk eg tilsamans 93 klagur. Av teimum vórðu 78 endaliga avgreiddar í 2003, eins og 6 klagur frá 2002, sum stóðu eftir. Samanlagt vórðu sostatt avgreiddar 84 klagur í 2003.

Í 2004 havi eg upprættað 59 mál, sum innihildu tilsamans 76 klagur, ella nakað minni enn í 2003.

Av klagunum, sum eru móttiknar í 2004 (tilsamans 76) eru 53 endaliga avgreiddar umframt 16 klagur, ið stóðu eftir frá 2003. Tilsamans eru sostatt avgreiddar 69 klagur í 2004.

Av hesum 69 klagunum eru 35 avvístar svarandi til 50,7 %. Til samanberingar kann nevast, at tøluni fyri 2001, 2002 og 2003 vóru ávikavist 72 %, 58 % og 75 %.

Miðalviðgerðartíðin í 2004 av øllum klagum, tað veri seg viðgjørdum sum avvístum, var aftaná partshoyring 32 dagar og samlaða miðalviðgerðartíðin 2 mðr. 24 dagar. Til samanberingar kann nevast, at tøluni í 2001, 2002 og 2003 vóru ávikavist 17 dagar og 2 mðr. 9 dagar í 2001, 20 dagar og 2 mðr. 29 dagar í 2002 og 15 dagar og 1 mðr. og 24 dagar í 2003.

Í 23 av teimum avgreiddu málunum í 2004 eru álit skrivað, og eru tey øll lögð út á heimasíðu mína í anonymiseraðum líki. Tey flestu teirra í heilum líki, men nøkur bert í samandrætti. Álitini eru í sama mun tikin við í hesi ársfrágreiðing.

Umboðsmenninir í Noregi, Danmark, Íslandi, Grønlandi og Føroyum koma regluliga saman til fundar eina ella tvær ferðir um árið, har evni av felags áhuga koma til viðgerðar. Í oktober 2004 skipaði íslenski umboðsmaðurin fyri einum slíkum fundi í Reykjavík.

III. Hagtøl

Klagur innkomnar í 2004 býttar á myndugleikar

Í 2004 blivu upprættaði 59 mál, sum innihildu 76 sjálvstøðugar klagur. Hesar klagurnar vóru býttar soleiðis millum ymsu myndugleikarnar:

(Talva 1)

Myndugleiki:	Klagur:
Løgmannsskrivstovan	2
Innlendismálaráðið	5
Fíggjarmálaráðið	2
Vinumálaráðið	4
Fiskimálaráðið	8
Oljumálaráðið	3
Mentamálaráðið	7
Almanna- og heilsumálaráðið	4
Almannastovan	6
Kærunevndin í almannamálum	2
Kommunur	13
Kærunevndin hjá Stuðulsstovninum	1
Fiskiveiðieftirlitið	1
Fritíðargrunnurin	1
Føroya Barnaheim	1
Landsverk	1
Føroya Landfúti	1
Sjúkrahús	2
Fróðskaparsetur Føroya	2
Studentaskúlar	3
SEV	1
IRF	1
Bileftirlit Føroya	1
Kærunevndin fyri Arbeiðsloysisskipanina	1

(Framhald)

(Framhald)

Føroya Rættur	1
Listasavn Føroya	1
Yvirfriðingarnevndin	1
Tilsamans	76

Innkomnar klagur í 2004 býttar á málsøki og klaguinnihald

Klagurnar, sum komu inn í 2004, kunnu býttast upp eftir málsøki og innihaldi, sum gjørt er niðanfyrri:

(Talva 2)

<i>Málsøki</i>	<i>Tal av klagum</i>	<i>Klagur um avgerðir</i>	<i>Klagur um málsviðgerð</i>	<i>Klagur um atburð v.m.</i>
Starvsfólkamál	18	13	5	
Fiskivinnumál	5	5		
Almannamál	6	2	4	
Skattur v.m.	2		2	
Undirvísing, granskning v.m.	5	1	4	
Byggimál v.m.	14	9	5	
Innlit	11	7	4	
Arbeiðsmarknaðarmál	6	2	4	
Persónsmál	4	1	3	
Heilsumál v.m.	3	2	1	
Ymiskt	2	1	1	
Tilsamans	76	43	33	

Klagur endaliga avgreiddar í 2004

Av teimum 76 klagunum, sum komu inn í 2004 vóru 53 endaliga avgreiddar innan 31. des. 2004. Harumframt vóru avgreiddar 15 klagur, sum vóru innkomnar (men ikki avgreiddar) í 2003, umframt 1 mál, sum eg sjálvur valdi at taka upp í sambandi við eina av hesum klagunum. Úrslitið av viðgerðini var hetta (býtt upp eftir myndugleika):

(Talva 3)

<i>Myndugleiki</i>	<i>Klagur</i>	<i>Avvistar</i>	<i>Viðgjørdar</i>	<i>Viðgjørdar uttan átalu/ tilmæli</i>	<i>Viðgjørdar átala/tilmæli givið</i>
Løgmannsskrivstovan	2	2			
Innlendismálaráðið	6	3	3	3	
Alm.- og heilsumálaráðið	2		2	1	1
Vinnumálaráðið	6	2	4	3	1
Fiskimálaráðið	7	1	6	3	3
Oljumálaráðið	3		3	1	2
Mentamálaráðið	4	3	1		1
Almannastovan	1	1			
Listasavn Føroya	1	1			
Kærun. í alm.málum	2	1	1	1	
Kommunur	14	9	5		5
Elnevndin	1		1	1	
Fiskiveiðieftirlitið	1	1			
Kærun. hjá Stuðulsst.	1		1	1	
Strandfaraskip Landsins	2	2			
Landsverk	1	1			
Bileftirlitið	1	1			
Fritíðargrunnurin	1		1		1
Sjúkrahús	2	1	1		1
Kærunevndin hjá ALS	1	1			
Føroya Barnaheim	1		1		1
Fróðskaparsetur Føroya	2	2			
Studentaskúlar	1	1			
SEV	2		2	1	1
Føroya Jarðarráð	1		1		1
Føroya Landfúti	1	1			
IRF	1		1	1	
Føroya Rættur	1	1			
Tilsamans	69	35	34	16	18

Av teimum 23 ikki-avgreiddu klagunum eru 11 endaliga avgreiddar pr. 10. apríl 2005. Hinar 12 (harav 11 eru innkomnar í sept. ella seinni) eru framvegis til viðgerðar.

Klagur avvistar í 2004

Í 2004 blivu 35 klagur avvistar av ymiskum orsökum. Býtið teirra millum sæst niðanfyri:

(Talva 4)

Avvísingarsøk	Klagur
Innkomin ov seint; § 6, stk. 2	12
Kærumøguleiki ikki troyttur; § 6, stk. 3	6
Ikki grundarlag fyri víðari kanningum; § 6, stk. 4	12
Uttanfyri heimildarøki; § 4	3
Afturkallað	2
Tilsamans	35

Viðgjørdar klagur í 2004 býttar á málsøki

Tey málini, sum blivu endaliga viðgjørd í 2004, kunnu býttast upp eftir málsøki á hendan hátt:

(Talva 5)

Málsøki	Klagur
Starvsfólkamál	3
Fiskivinnumál	7
Byggimál, umhvørvi v.m.	6
Arbeiðsmarknaðarmál	2
Undirvísing, gransking v.m.	1
Persónsmál	4
Innlit	9
Ymiskt	2
Tilsamans	34

Málsviðgerðartíðin hjá umboðsmanninum av viðgjørdum klagum

Í teimum 34 endaliga viðgjørdum klagunum hevur viðgerðartíðin verið hendað:
(Roknað er við 30 døgum pr. mánað)

(Talva 6)

<i>Klaga innkomin</i>	<i>Partshoyring liðug</i>	<i>Klaga avgreidd</i>	<i>Viðgerðartíð aftaná parts- hoyring</i>	<i>Viðgerðartíð tilsamans</i>
08.05.03	26.11.03	27.01.04	2 mðr. 1 dg.	8 mðr. 19 dg.
21.05.03	05.12.03	20.02.04	2 mðr. 15 dg.	9 mðr.
01.07.03	16.10.03	11.02.04	3 mðr. 26 dg.	7 mðr. 10 dg.
01.07.03	16.10.03	11.02.04	3 mðr. 26 dg.	7 mðr. 10 dg.
22.07.03	02.03.04	02.06.04	3 mðr.	10 mðr. 11 dg.
30.09.03	29.04.04	09.06.04	1 mðr. 11 dg.	8 mðr. 10 dg.
30.09.03	29.04.04	09.06.04	1 mðr. 11 dg.	8 mðr. 10 dg.
10.10.03	30.03.04	02.04.04	3 dg.	5 mðr. 23 dg.
21.10.03	19.11.03	06.01.04	1 mðr. 18 dg.	2 mðr. 16 dg.
27.10.03	14.01.04	23.03.04	2 mðr. 9 dg.	4 mðr. 25 dg.
31.10.03	09.01.04	14.05.04	4 mðr. 5 dg.	6 mðr. 14 dg.
06.11.03	26.01.04	22.03.04	1 mðr. 25 dg.	4 mðr. 16 dg.
28.01.04		03.02.04	6 dg.	6 dg.
17.02.04	21.06.04	06.10.04	3 mðr. 15 dg.	7 mðr. 19 dg.
23.02.04	21.06.04	18.11.04	4 mðr. 28 dg.	8 mðr. 26 dg.
23.02.04	21.06.04	22.10.04	4 mðr. 1 dg.	7 mðr. 29 dg.
12.03.04	11.06.04	01.07.04	20 dg.	3 mðr. 19 dg.
17.03.04	29.04.04	11.06.04	1 mðr. 13 dg.	2 mðr. 25 dg.
19.03.04		24.03.04	5 dg.	5 dg.
19.03.04	04.05.04	29.06.04	1 mðr. 25 dg.	3 mðr. 10 dg.
30.03.04	04.06.04	21.07.04	1 mðr. 17 dg.	3 mðr. 21 dg.
31.03.04	22.07.04	14.09.04	1 mðr. 23 dg.	5 mðr. 14 dg.
07.04.04	20.04.04	03.05.04	13 dg.	26 dg.
07.04.04	20.04.04	03.05.04	13 dg.	26 dg.
07.04.04	20.04.04	03.05.04	13 dg.	26 dg.
15.04.04	01.07.04	09.09.04	2 mðr. 8 dg.	4 mðr. 25 dg.

(Framhald)

(Framhald)

21.04.04	14.06.04	23.07.04	1 mðr. 9 dg.	3 mðr. 2 dg.
25.06.04	02.09.04	02.12.04	3 mðr.	5 mðr. 7 dg.
25.06.04	02.09.04	02.12.04	3 mðr.	5 mðr. 7 dg.
02.07.04	08.10.04	26.11.04	1 mðr. 18 dg.	4 mðr. 24 dg.
13.07.04	15.11.04	22.12.04	1 mðr. 7 dg.	5 mðr. 9 dg.
26.07.04	22.09.04	27.09.04	5 dg.	2 mðr. 1 dg.
25.08.04	04.11.04	22.12.04	1 mðr. 18 dg.	3 mðr. 27 dg.
26.08.04	23.09.04	07.10.04	14 dg.	1 mðr. 11 dg.
Viðgerðartíð í miðal:			1 mðr. 27 dg.	4 mðr. 26 dg.

Málsviðgerðartíðin hjá umboðsmanninum av avvístum klagum

Í teimum 35 avvístu klagunum hevur viðgerðartíðin verið hendan:

(Roknað er við 30 døgum pr. mánað)

(Talva 7)

<i>Klaga innkomin</i>	<i>Partshoyring liðug</i>	<i>Klaga avgreidd</i>	<i>Viðgerðartíð aftaná parts- hoyring</i>	<i>Viðgerðartíð tilsamans</i>
15.12.03		05.01.04	21 dg.	21 dg.
15.12.03		05.01.04	21 dg.	21 dg.
22.12.03		08.01.04	17 dg.	17 dg.
22.12.03		08.01.04	17 dg.	17 dg.
19.01.04		02.02.04	14 dg.	14 dg.
22.01.04	05.03.04	10.03.04	5 dg.	1 mðr. 17 dg.
05.02.04	15.06.04	15.06.04	0 dg.	4 mðr. 10 dg.
06.02.04		12.02.04	6 dg.	6 dg.
11.02.04	02.03.04	02.03.04	0 dg.	20 dg.
26.02.04		02.03.04	5 dg.	5 dg.
18.03.04		22.03.04	4 dg.	4 dg.
31.03.04	22.07.04	14.09.04	1 mðr. 23 dg.	5 mðr. 14 dg.
07.04.04	20.04.04	03.05.04	13 dg.	26 dg.
15.04.04		21.04.04	6 dg.	6 dg.

(Framhald)

(Framhald)

03.05.04		03.05.04	0 dg.	0 dg.
10.05.04		11.05.04	1 dg.	1 dg.
24.05.04		24.05.04	0 dg.	0 dg.
26.05.04		03.06.04	8 dg.	8 dg.
09.06.04		10.06.04	1 dg.	1 dg.
18.06.04	21.06.04	28.06.04	7 dg.	10 dg.
02.07.04		06.07.04	4 dg.	4 dg.
03.07.04		07.07.04	4 dg.	4 dg.
27.07.04	22.10.04	22.10.04	0 dg.	2 mðr. 25 dg.
31.08.04		31.08.04	0 dg.	0 dg.
23.09.04		27.09.04	4 dg.	4 dg.
06.10.04	24.11.04	24.11.04	0 dg.	1 mðr. 18 dg.
13.10.04		22.10.04	9 dg.	9 dg.
13.10.04		22.10.04	9 dg.	9 dg.
13.10.04		22.10.04	9 dg.	9 dg.
25.10.04	12.11.04	12.11.04	0 dg.	18 dg.
29.10.04	06.12.04	14.12.04	8 dg.	1 mðr. 15 dg.
29.10.04	06.12.04	14.12.04	8 dg.	1 mðr. 15 dg.
24.11.04		25.11.04	1 dg.	1 dg.
01.12.04	09.12.04	10.12.04	1 dg.	9 dg.
09.12.04		13.12.04	4 dg.	4 dg.
Viðgerðartíð í miðal:			7 dg.	23 dg.

Málsviðgerðartíðin hjá umboðsmanninum av bæði viðgjörðum og avvístum klagum

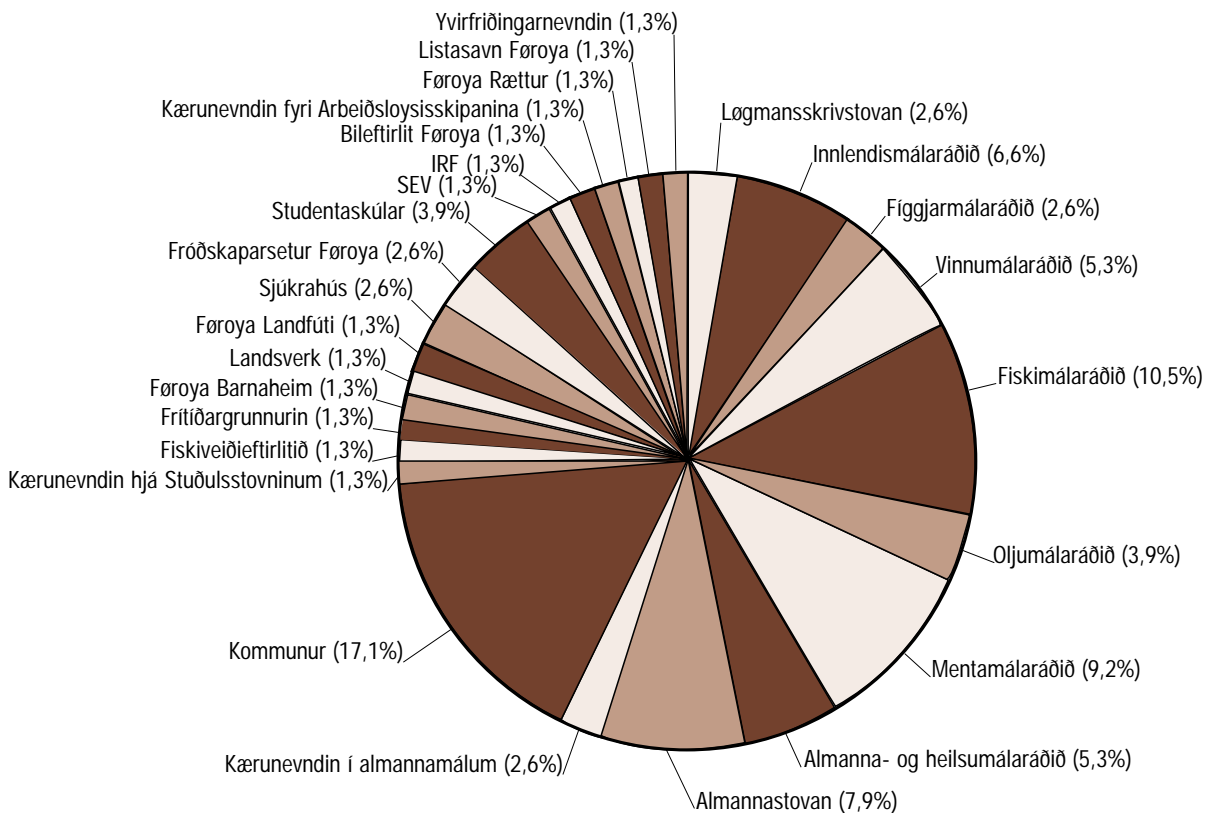
Fyri allar klagurnar, tvs. bæði avvístar og endaliga viðgjörðar klagur, hevur málsviðgerðartíðin í miðal verið henda:

(Roknað er við 30 døgum pr. mánað)

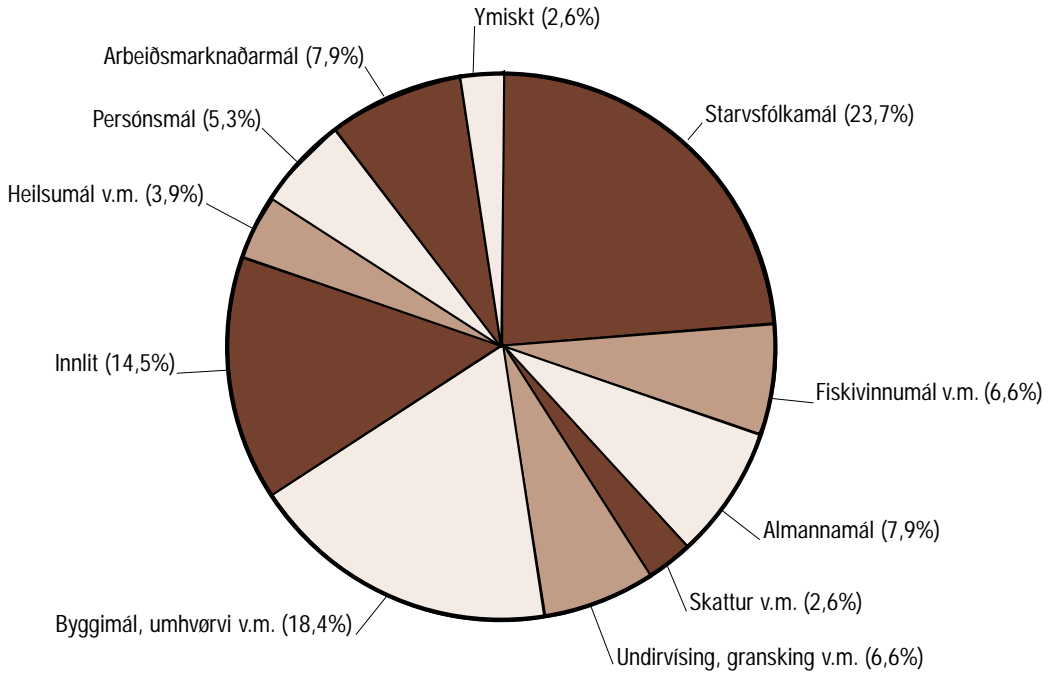
(Talva 8)

Klagur	Viðgerðartíð aftaná partshoyring	Viðgerðartíð tilsamans
Viðgerðartíð í miðal:	32 dg.	2 mðr. 24 dg.

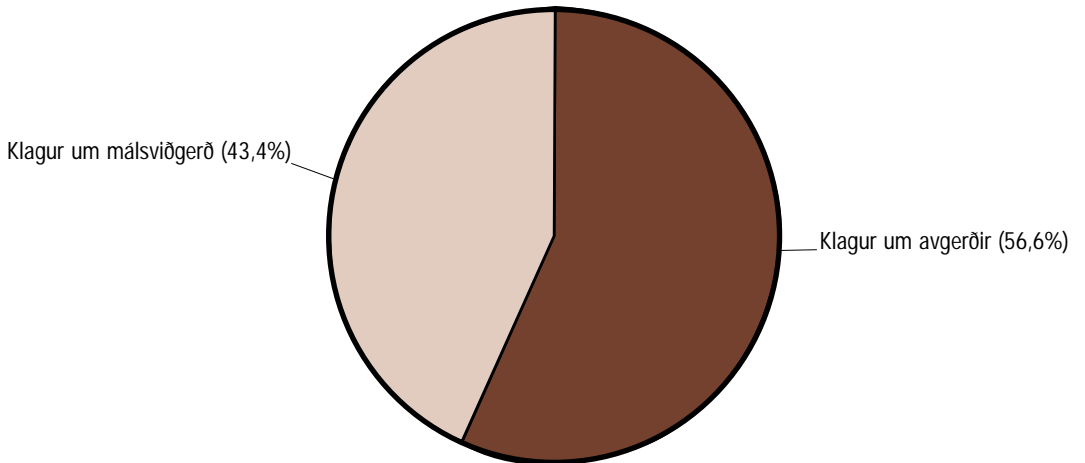
Klagur innkomnar í 2004 býttar á myndugleikar

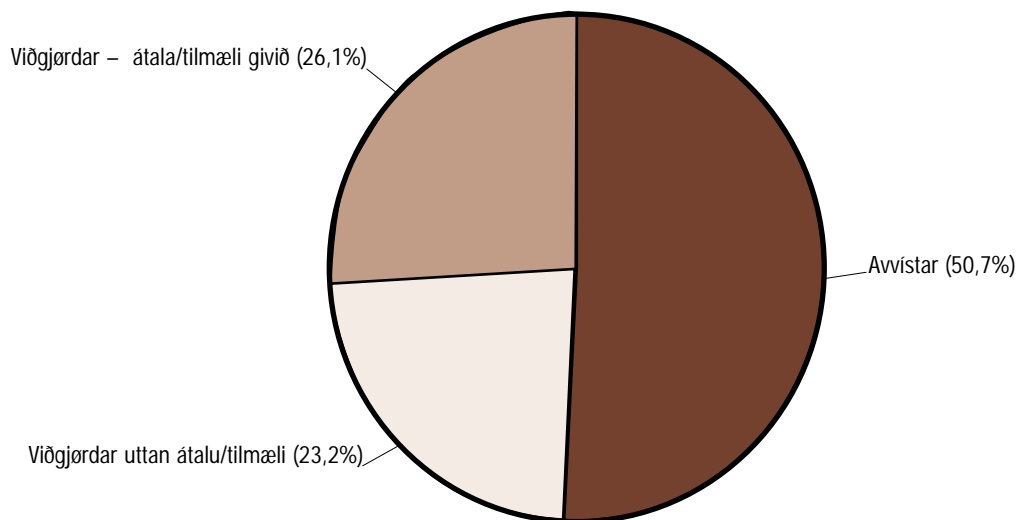
Klagur innkomnar í 2004 býttar á málsøki

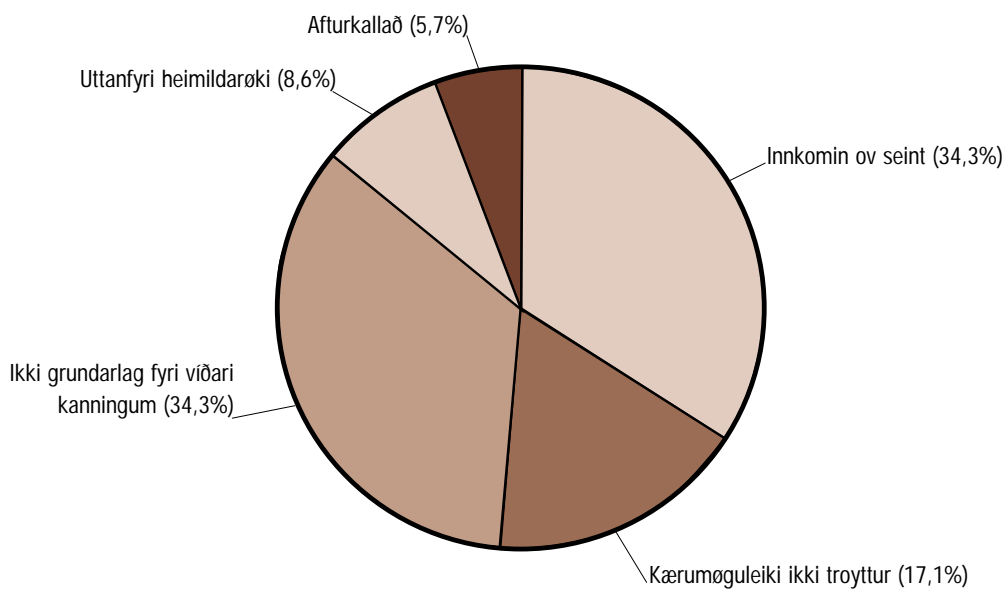
Klagur innkomnar í 2004 býttar eftir klaguinnihaldi

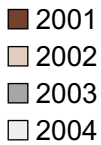
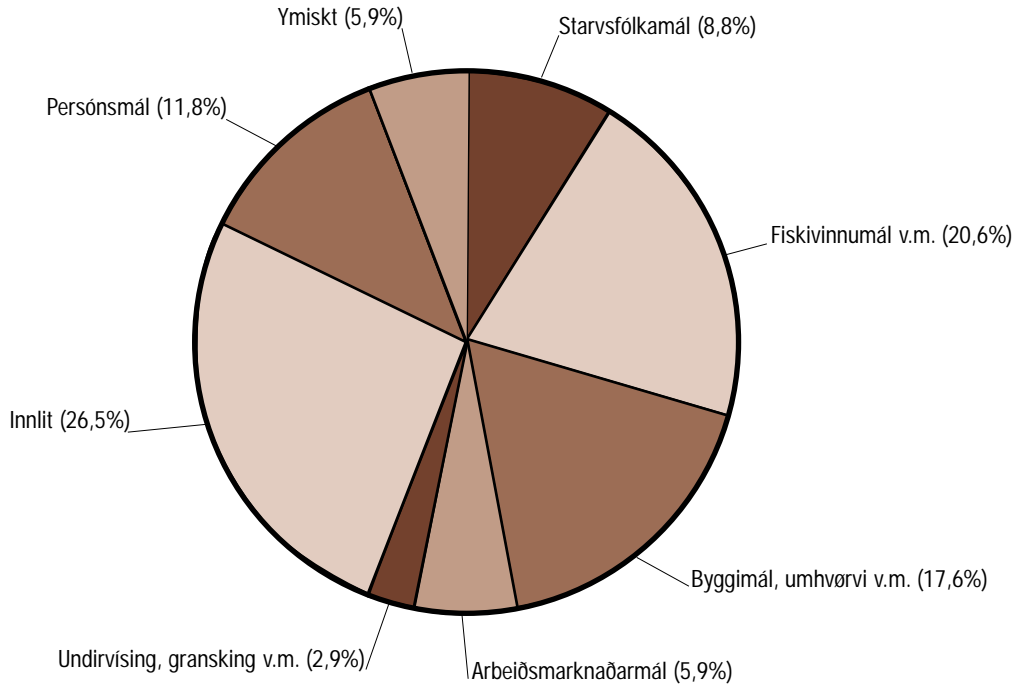
Klagur endaliga avgreiddar í 2004

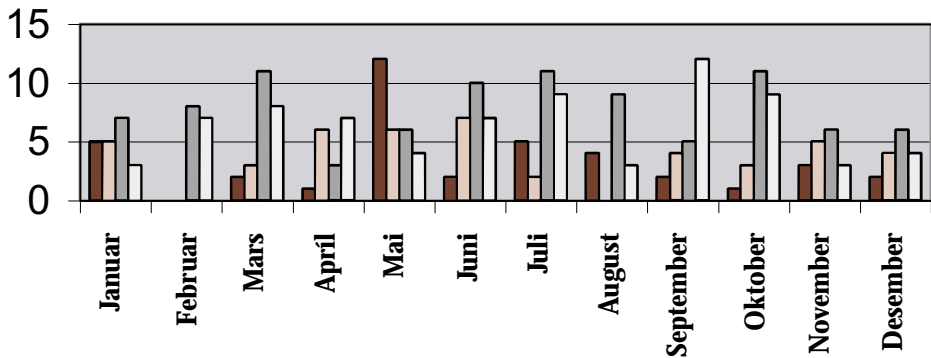
Klagur avvistar í 2004 býttar eftir avvísingarsök

Klagur viðgjörðar í 2004 býttar á málsoki

Innkomnu klagurnar býttar eftir innkomumánaði

IV. Álit og aðrar niðurstøður hjá umboðsmanninum í málum avgreidd í 2004

10. Málsviðgerðartíð

10.1. Kлага um vantandi svar frá kommunu uppá umsókn um byggiloyvi til bilhús.

Umboðsmaðurin hevur viðgjørt eina klagu frá A um málsviðgerðartíðina hjá Fuglafjarðar kommunu í sambandi við eina umsókn um byggiloyvi til bilhús. Hóast kommunan hevði móttikið umsóknina 3. juli 2000, varð endalig avgerð ikki send A fyrr enn við skrivi, dagfest 7. jan. 2004. Umboðsmaðurin helt hesa viðgerðartíðina vera alt, alt ov langa og gav kommununi eina áttalu fyri hetta. Eisini vísti umboðsmaðurin á, at kommunan átti at havt gjørt notat frá samskiftinum, sum sambært kommununi hevði verið við A undir viðgerðini. (J.nr.200300074)

Klagan

Við skrivi, dagfest 22. okt. 2003, hevur A sent umboðsmanninum soljóðandi klagu:

„Viðvíkjandi umsókn um byggiloyvi og manglandi svar frá Fuglafjarðar kommunu.

Tann 9. august 1993 søkti eg um byggiloyvi til at gera parkeringspláss vestan fyri hús okkara á matr. Nr. ...

Í skrivi dagfest 23. septembur 1993. Journal nr: ... havi eg fingið játtan til at gera nevnda parkeringspláss.

Tann 19. juni 2000 søkti eg um byggiloyvi til bilhús vestanfyri húsini á dekkið, sum vit nú hava til parkeringspláss.

Tá eg einki svar hevði fingið aftaná fleiri ferðir at hava spurt munnliga eftir svari og eftir at kona mín, B, í februar mánað í ár hevði verið á fundi við býráðsformannin, C, setti eg kommununi skrivligan fyrispurning í skrivi dagfest 23. juni 2003.

Tá einki svar kom, sendi eg, í skrivi dagfest 14. juli 2003, nýggja áheitan um svar.

Síðan tá hava bæði eg og kona mín, fleiri ferðir munnliga spurt um svar, men hava enn einki svar fingið.

Tá eg enn einki svar havi fingið, vil eg her við spyrja Løgtingsins Umboðsmann, um tað ikki er so, at kommuna hevur skyldu til at svara spurningum frá borgarunum, og um løgtingsins Umboðsmaður kann upplýsa mær, hvørja rættartrygd eg havi til at fáa svar upp á mína umsókn. Vinaliga upplýs mær/okkum, um kommunan hevur skyldu til at grundgeva fyri sínum svari ella ikki.

Viðløgð sum fylgiskjøl eru:

1. Skrivi dagfest 23. septembur 1993. Journal nr.: ... UMSÓKN UM BYGGILOYVI TIL PARKERINGSPLÁSS VIÐ KJALLARA UNDIR.
2. Skriv dagfest 19. juni 2000: Umsókn um byggiloyvi til bilhús vestanfyri húsini á dekkið, sum vit nú hava til parkeringspláss.
3. Skriv dagfest 23. juni 2003: Fyrispurningur um svar upp á skriv mitt um loyvi at byggja bilhús vestanfyri hús okkara.
4. Skriv dagfest 14. juli 2003: Enn einaferð: Fyrispurningur um svar upp á skriv mitt um loyvi at byggja bilhús vestanfyri hús okkara.“

Við skrivi, dagfest 27. okt. 2003, bað eg A útgreinað, um skriv hansara skuldi skiljast sum ein fyrispurningur ella sum ein klaga um, at Fuglafjarðar kommuna ikki hevði svarað skrivum hansara.

Við skrivi, dagfest 3. nov. (móttikið 10. nov. 2003) boðaði A mær frá, at skrivið skuldi skiljast sum ein klaga.

Málgongd

Sambært viðlögdu skjölunum og frágreiðingini hjá Fuglafjarðar kommunu hefur gongdin í málinum verið hendan:

- 3. juli 2000 móttók Fuglafjarðar kommuna eina umsókn, dagfest 19. juni 2000, frá A um byggiloyvi til bilhús.
- 30. nov. 2000 hefur kommunan sent grannanum skriv og spurt um støðu hansara til ætlaðu byggingina.
- 7. mai 2001 sendi kommunan aftur grannanum skriv og biður hann taka støðu til eitt møguligt grannaloyvi.
- 20. mai 2001 svarar grannin kommununi, at hann ikki kann ganga við til ætlaðu byggingina, tí at hann kemur at fáa ein uml. 8 metrar høgan brandmúr frammanfyri inngongd sína.
- 31. mai 2001 sendir grannin eitt ískoyti til fyrra skriv sítt, har hann greiðir frá umstøðunum, tá hann fleiri ár frammanundan skuldi byggja sítt bilhús, og varð noyddur at lækka hetta, soleiðis at tað ikki skuldi koma upp fyri nakran. Við hesum vil grannin vísa á, hví hann hefur ta støðu, sum hann hefur, til ætlaðu byggingina hjá A.
- Kommunan sigur málið hava verið til viðgerðar í teknisku nevnd, sum heitti á býráðsformannin og býarverkfrøðingin um at samráðast við grannan um eina møguliga grannaváttan. Einku sæst um, nær hetta hefur verið, men ikki fyrr enn 18. nov. 2003 høvdu borgarstjórin og býarverkfrøðingurin fund við grannan, sum framvegis ikki kundi góðtaka ætlaðu byggingina av bilhúsinum.
- 28. nov. 2003 vóru borgarstjórin og býarverkfrøðingurin á staðnum og hugdu at umstøðunum. Teir komu á tal við grannan, sum helt fast við støðu sína.
- 7. jan. 2004 hefur kommunan sent A avgerð um, at byggiloyvi ikki kann verða givið til ætlaðu byggingina av bilhúsinum.

Partshoyring

Við skrivi, dagfest 10. nov. 2003, boðaði eg A frá, at eg hevði gjørt av at kanna klagu hansara nærri. Samstundis bað eg Fuglafjarðar

kommunu um eina frágreiðing um, hví A ikki hevði fingið nakað svar uppá umsókn sína.

Við skrivi, dagfest 4. des. 2003, hevur Fuglafjarðar kommuna latið mær soljóðandi frágreiðing um málið:

„Viðvíkjandi klagu frá A, dagf. 22. okt 2003.

Við skrivi dagf. 19.06.2000 søkir A um byggiloyvið til bilhús omaná verandi betongdekk vestanfyri sethús hansara á matr. nr.

...

Soleiðis sum støðan er, so hevur D (matr nr. ...) bygt bilhús í mark móti A (matr. nr. ...) Og A hevur bygt eitt parkeringsdekk, við rúmi undir, í mark móti D:

A og D hava gjørt avtalu um hetta, sum byggimynduleikin hevur góðkent.

Marknaavtala teirra er dagf. 22.08.1997, men í skrivi móttikið av kommununi 15.10.1997 ger A vart við at hendan avtalað ikki er farin fram á rættan hátt. Tá er byggiloyvið dagf. 24. sept. 1997 upp á bilhús hjá D útskrivað.

A søkir nú um loyvið at byggja bilhús oman á parkeringsdekki. Soleiðis at hetta verður í mark móti D. Vísandi til stk. 8 pkt. B í byggisamtiktini, má bygningur, um hann er nærri grannamarki enn 2,5 m ikki verða hægri enn 2,5 m.

Í hesum føri er bygningurin hægri enn hesi ásettu krøv. Tá er vanligt, um ikki ávís viðurskiftir tala ímóti tí, og góðkenning frá granna fyriliggur, at viðgera hetta sum eitt minni frávik til byggisamtiktina. Vísandi til pkt. 1.8 undantaksloyvir.

Fuglafjarðar kommuna hevur í skrivi dagf. 30.11.2000 og 07.05.2001 sent fyrispurning til D um støðu hansara til ætlaðu bygging.

Í skrivi dagf 20.05.2001 boðar D frá at hann ikki kann góðtaka ætlaðu bygging. Og í skrivi dagf. 31.05.2001 grundgevur hann nærri fyri síni støðutakan.

Málið hevur verði til viðgerðar á fundi í teknisku nevnd, sum heitti á býráðsformannin og býarverkfrøðingin at samráðast við D um eina móguliga grannaváttan.

Tann 18. november 2003 høvdu borgarstjórin og býarverkfrøðingur fund við D, har boðaði hann frá at hann ikki kundi góðtaka ætlaðu bygging tí veggurin móti grundstykki hansara kom at skemma ogn hansara.

Eftir ynski frá borgarstjórin, vóru hann og býarverkfrøðingurin tann 28.11.2003 á staðnum og kunnaðu seg nærri um viðurskiftini, og komu eisini á tal við D sum helt fast við støðutakan sína.

Út frá omanfyri fyriliggjandi upplýsingum kemur byggivaldið nú at taka støðu. Helst á komandi býráðsfundi sum verður tann 18. desember. 2003.

Annars skal upplýsast at A muntliga hevur fingi at vita grundirnar fyri at málið ikki er avgreitt.

Hjáløgd skjøl:

1. Umsókn dagf. 19.06.00 um byggiloyvi til bilhús
2. Skriv frá kommununi dagf. 31/11/00 til D viðv. Grannavátan
3. Skriv frá kommununi dagf. 07/05/01 til D viðv. Grannavátan
4. Byggiloyvi til D dagf. 27. sept. 1997
5. Marknaavtala dagf. 22/08/97
6. Skriv móttikið 15/10/97 viðv. Marknaavtalu
7. Mynd yvir verandi bygningar á økinum
8. Skriv dagf. 20/05/01 frá D
9. Skriv dagf. 31/05/01 frá D
10. Fyrispurningur dagf. 23/06/03
11. Fyrispurningur dagf. 14/07/03“

Við skrivi, dagfest 12. des. 2003, sendi eg hesar viðmerkingarnar til A til ummælis.

Við skrivi, dagfest 3. jan. 2004, hevur A latið mær hesar viðmerkingarnar:

„Viðvíkjandi kæru mínari um, at Fuglafjarðar kommuna ikki hevur svarað umsókn mínari um byggiloyvi til bilhús á betongdekk vestanfyrri hús míni á matr. ...:

Víst verður til skriv frá Løgtingsins Umboðsmanni, dagfest 12. desember 2003. J. Nr.: 200300074 / 7.

Samstundis sum eg vil takka fyrri svarskriv dagfest 12. desember 2003, vil eg gera vart við, at eg ikki havi fingið skrivligt svar frá Fuglafjarðar kommunu enn, men tann 3. januar 2004 fekk eg, eftir umbøn, ljósrit av fylgiskrivunum. Skriv mítt havi eg av somu orsök bíða við til nú, við vón um, at svarið fór at koma áðrenn tíðin hjá mær at svara Løgtingsins Umboðsmanni var liðin. Til einstøk av viðløgdu fylgiskrivunum havi eg hesa viðmerking:

Gongdin í málinum um markaaftalu er hendan:

Tá eg keypti grundstykkið matr. ..., stóðu pelar í øllum hornunum. Tá eg stoypti garðin millum meg og D setti eg garðin eftir pelunum sum stóðu. Fleiri ár seinni kemur D og sigur, at garðurin stóð skeivur, tí hann átti at vera 10 cm longur móti mínum stykki í niðara enda, og 10 cm móti D í ovara enda.

Tá D so hevði stoypt vegg upp á tað marki sum vit nú vóru einigir í at hann átti, also flutt 10 cm móti sær sjálvum í ovara enda kom hann eitt kvøldi og bað meg skriva undir eina markaaftalu, so tað var heilt greitt at veggurin stóð á hansara.

Hann segði við greiðum orðum, at hetta hevði onki við eitt grannaloyvi at gera fyrri at byggja bilhús, men bert fyrri at hava tað heilt greitt hvussu markið er okkara millum.

Vit gjørdu tí eina markaaftalu, sum er umtalað í skrivinum dagfest 22. august 97.

Tá D so hevur søkt um byggiloyvi til bilhús, hevur hann broytt markaaftaluna til eisini at vera eitt grannaloyvi. (Tekstin sum eg endurgevi úr skrivinum niðanfyrri er skrivaður við skráskrift).

Eg kæri tí, at D hevur brúkt skrivið dagfest: 22/8 -97 Markaaftala millum biløki – bilhús, sum grannaváttan.

Orsøkin er, at teksturin sum stendur í nevnda skrivi, niðanfyrri tekstin:

„Vit ynskja at hava hesa avtalu millum okkum soleiðis sum *tekningin vísir*“, er settur inn aftan á undirskrivan, nevnliga:

„**Bilhúsvegg til markið t.v.s. at skjølturin kemur móti markinum og gelendarin verður settur upp uttan á biløki vegg við baksíðu móti biløkinum**“; alt hetta pettið er sett inn, aftan á at eg havi skrivað undir markaaftaluna.

Um eg ekki hevði gjørt kommununa varuga við, at eg ekki havði givið D loyvi at byggja á mark, so vóru teir kanska umskyltir, men í skriv dagfest 14. oktobur, havi eg gjørt Fuglafjarðar kommunu varuga við, at eg ekki havi givið D loyvi at byggja bilhús á mark. Fuglafjarðar kommuna sigur seg hava móttikið skrivið 15. oktobur 97, í endanum av skrivinum stendur:

„Vónandi ganga tit hesum á mæti og steðga honum (D) í byggingini, ella eisini fái eg loyvi at byggja bilhús á mark, sum eg áður havi søkt um, men fingið noktað, tí grannaloyvi ikki fekst“.

Hóast D hevur broytt markaavtaluna, sum vit báir høvdu gjørt, við at skriva sær eitt grannaloyvi upp í, so vildi eg ikki kara D til lóggávuvaldið fyri skjalafalsan, men valdi hinvegin at seta sum treyt, at um kommunan ikki vildi steðga byggingini, at eg so eisini fekk byggiloyvi.

Tá Fuglafjarðar kommuna, aftan á at hava fingið skriv mítt, dagfest 14/10-97, letur D sleppa at byggja, men ikki enn hevur ønt mær svar, kæri eg hervið avgerð kommununar fyri at hava givið D byggiloyvi, móti ogn míni matr ... í Fuglafirði, og uttan harvið at líkastilla báðar partar og eisini geva mær byggiloyvi.“

Við skrivi, dagfest 8. jan. 2004, sendi eg A soljóðandi fráboðan:

„Eg havi móttikið skriv tygara, dagfest 3. jan. í ár.

Markaavtalan

Tygum greiða í skrivinum frá støðuni millum tygum og grannan, D og nevna, at hesin skal hava broytt markaavtaluna, sum varð gjørd tykkara millum. Eg skal í hesum sambandi boða tygum frá, at eg ikki kann viðgera ella taka støðu til hendan spurningin, tí hetta er ein spurningur millum tveir privatar persónar, og tí fellur hetta uttanfyri virksemi hjá umboðsmanninum. Sambært § 5 í Umboðsmanslógini, skal umboðsmaðurin hava eftirlit við, at fyrisingin ikki fremur órátt móti borgarunum. Eg kann tí ikki taka støðu til viðurskiftini millum tygum og grannan.

Byggiloyvi

At enda í skrivi tygara siga tygum, at tygum ynskja at klaga um, at Fuglafjarðar kommuna hefur givið D byggiloyvi, og harvið hefur gjørt mismun tykkara millum.

Til hetta er at siga, at Fuglafjarðar kommuna hefur latið D umrødda byggiloyvið við skrivi, dagfest 24. sept. 1997. Sambært § 6, stk. 2 í Umboðsmanslógini kann umboðsmaðurin ikki viðgera klagur um viðurskifti, sum liggja meira enn 1 ár frammanundan, at klagan er latin umboðsmanninum. Eg kann tí ikki viðgera spurningin um byggiloyvi til bilhúsið hjá D.

Tygum føra í skrivinum fram, at kommunan ikki kann geva D byggiloyvi til bilhús, uttan at geva tygum eitt slíkt loyvi. Eg skal í hesum sambandi boða tygum frá, at eg í løtuni ikki kann viðgera spurningin um, hvørt kommunan átti at givið tygum byggiloyvi ella ikki, tí hetta er ein avgerð, sum kommunan fyrst má taka, og sum tygum síðani kunnu kæra til Oljumálaráðið. Sambært § 6, stk. 3 í Umboðsmanslógini kann eg ikki viðgera klagur um avgerðir, sum kunnu kærast til ein hægri fyrisitingarmyndugleika, fyrr enn hesin hægri myndugleikin hefur tikið avgerð í málinum.

Umboðsmansviðgerðin

Viðgerð mín av klagu tygara snýr seg tí einans um, at tygum hava søkt kommununa um byggiloyvi til eina garasju, og at tygum framvegis ikki hava fingið svar frá kommununi uppá umsókn tygara.

Viðmerkingar tygara eru í dag sendar Fuglafjarðar kommunu til ummælis, eins og kommunan hefur fingið eitt avrit av hesum skrivinum til kunningar. Avrit av skrivi mínum til kommununa er somuleiðis viðlagt tygum til kunningar saman við einum bóklingi um virksemi og heimildir umboðsmansins.

Tygum frætta aftur frá okkum, tá kommunan hefur latið mær møguligar viðmerkingar til skriv tygara, ella tá ásetta ummælisfreistin er farin.

Um okkurt er, sum tygum ivast í viðvíkjandi hesum skrivinum, eru tygum vælkomín at venda tygum til skrivstovu okkara.“

Avrit av hesum skrivinum varð samstundis sent kommununi,

eins og viðmerkingarnar frá A voru sendar kommununi til ummælis.

Við einum ikki-dagfestum skrivi, móttikið 14. jan. 2004, hefur Fuglafjarðar kommuna sent mær soljóðandi fráboðan:

„Viðvíkjandi klaguni hjá A, Fuglafirði, tykkara journalnr. ...

Vísandi til skriv tykkara dagf. 08. januar 2004, verður hervið sagt frá, at omanfyri umrødda mál nú er avgreitt, og verður hervið sent avrit av brævið dagf. 07.01.2004 ið er sent til A hesum viðvíkjandi.“

Við skrivi, dagfest 22. jan. 2004, boðaði eg pørtunum frá, at eg nú fór undir endaligu viðgerðina av hesari klaguni, og at viðgerð mín eins og fráboðað áður, einans fór at snúgva seg um málsviðgerðartíðina hjá kommununi. Eg boðaði frá, at eg sambært § 6, stk. 3 í Umboðsmanslógini ikki kundi taka støðu til innihaldið í avgerðini hjá kommununi, tí at hetta var ein avgerð, sum kundi kærast til Olju-málaráðið. Eg boðaði pørtunum frá, at nú málið var avgreitt frá kommununi, og talan var um eina avgerð, sum kundi kærast til annan fyrisitingarmyndugleika, helt eg ikki viðgerð mína av málinum hava serligan skund, og at viðgerðin tí kundi væntast at taka einar 2 – 3 mánaðir.

Niðurstøða

Eg kann sum nevnt frammanfyri ikki taka støðu til sjálva avgerðina hjá kommununi, og viðgerð mín fer tí bert at snúgva seg um málsviðgerðina og viðgerðartíðina hjá kommununi.

Tað ganga smáir 5 mánaðir, frá tí kommunan móttækur umsóknina, til grannin verður biðin um at siga sína hugsan um hetta málið. Hendan viðgerðartíðin kann tykjast heldur long, tí tá bygt verður í mark, er eingin ivi um, at kommunan sambært § 18 í Fyrisitingarlógini hefur skyldu til at senda grannanum málið til ummælis.

Kommunan fær einki skrivligt svar frá grannanum og sendir tí honum eina áminning uml. ár seinni. Í mai 2001 boðar grannin frá, at hann ikki kann taka undir við ætlaðu byggingini. Tekniska nevnd hefur síðani havt fund um málið, og biður borgarstjóran og býarverkfrøðingin samráðast við grannan um málið. Einki sæst í skjølunum

um, nær hetta hefur verið. Hesar samráðingarnar eru tó ekki fyrr enn í nov. 2003, tvs. uml. 2 ár aftaná, at grannin hevði boðað kommununi frá støðu sínari.

Hendan viðgerðartíðin er alt, alt ov long, og kann undir ongum umstøðum góðtakast. Tað eru ongar lógarreglur fyri, hvussu long viðgerðin av einum máli kann ella eigur at vera. Hetta veldst alt um málið, og hvussu umfangandi ella fløkt hetta er. Men uttan mun til umstøðurnar í hesum málinum, so er tað als ikki nøktandi, at tað skulu ganga 2 ár, frá tí at grannin gevur sína støðu til kennar, til kommunan fer undir samráðingar við hann – alt meðan umsøkjarin situr og bíðar eftir kommununi. Eg fari tí at geva Fuglafjarðar kommunu eina áttalu fyri viðgerðartíðina í hesum málinum.

Viðvíkjandi sjálvari partshoyringini sær tað út til, at tá kommunan ikki fær undirtøku frá grannanum til ætlaðu byggingina, verður málið bara útsett. Hetta kann ikki góðtakast, tí kommunan hefur undir øllum umstøðum skyldu til at taka avgerð í málinum. Hetta er ein fortreyt fyri at umsøkjarin kann koma víðari við málinum.

Kommunan sigur seg hava boðað umsøkjaranum frá munnliga, hví málið ikki varð avgreitt. Hetta er ikki nøktandi, tá A í tveimum umförum í juni og juli 2003 skrivliga hevur rykt kommununa eftir svári. Hann átti tí at havt fingið skrivligt svar uppá hesi skrivini.

Tað fyriliggur heldur eingin dokumentatióin fyri, at kommunan hefur svarað A. Um so er, at kommunan hefur givið A munnligt svar uppá skriv hansara, so átti kommunan undir øllum umstøðum at havt gjørt notat um hetta. Ein fyrisitingarmyndugleiki hevur skyldu til at gera notat um øll málsviðgerðarstig av týðningi fyri málið, sum ikki framganga av skjølunum annars.

Sum nevnt, hefur kommunan umsíðir tikið avgerð í málinum – eina avgerð, sum A kundi kæra til táverandi Oljumálaráðið. Burtursæð frá givnu áttaluni, geri eg tí ikki meira við hetta málið.

10.2. Kлага um málsviðgerðartíðina hjá Vinnu- málaráðnum viðvíkjandi spurningi um hýru- vogsloyvi.

A sendi umboðsmanninum eina klagu um málsviðgerðina hjá Vinnu-
málaráðnum í sambandi við, at hann hevði kært avgerðina hjá Tórshav-
navnar kommunu, Hýruvogsnevndini um at taka aftur hýruvogsloyvi
hjá A. Av tí, at endalig avgerð framvegis ikki var tikin í hesum málinum,
var umboðsmaðurin avskorin frá at taka støðu til innihaldið í kær-
málinum. Hóast umboðsmaðurin helt, at tað hevði verið ynskiligt, um
kæran varð send kommununi til ummælis heldur skjótari, helt hann
ikki grundarlag vera fyri at fýlast á viðgerðina hjá Vinnu-
málaráðnum av hesari kæruni. (J.nr.200300077)

Klagan

Við skrivni, dagfest 31. okt. 2003, hevur A latið umboðsmanninum
soljóðandi klagu:

„Eg vil við hesum brævi, kæra um viðgerðina av málinum hjá
mær, sum eg havi sent Vinnu-
málaráðnum í samband við at
Tórshavnavnar Býráð, hevur tikið hýruvogsloyvi frá mær.

Málið byrjar við at Tórshavnavnar Býráð, hýruvogsnevndin skriv-
ar mær bræv, dagfest: 03.12.2002, um at bilstøðin B1 hevur heitt
á hýruvogsnevndina um at taka hýruvogsloyvi frá mær.

Hýruvogsnevndin biður meg gera viðmerkingar, til tað og svara
innan 15.12.2002, skrivliga annars verður hýruvogsloyvi tikið
frá mær.

Eg svari Tórshavnavnar Býráð, aftur við brævi, dagfest 06.12.2002.

Eg svari Tórshavnavnar Býráð, hýruvogsnevndini við brøvum á
14 A4 síður við viðmerkingum um máli dagfest 10.12.2002.

Eg fekk bræv aftur frá Tórshavnavnar Býráð, hýruvogsnevndini,
dagfest 26.02.2003, at hýruvogsnevndin á fundi 25.02.2003 hevur
tikið avgerð, um at taka hýruvogsloyvi frá mær.

Eg havi síðan kært avgerðina við brævi dagfest 12.03.2003, til
Vinnu-
málaráðið.

Avgerðina hjá hýruvogsnevndini kann kærast til Føroya Land-

stýri, Boks 64, 110 Tórshavn, innan 14 dagar aftaná at eg havi fingið boð um avgerðina.

Eg havi givi (handa) Vinnumálaráðnum øll skjøl í samband við máli, 15 A4 síður sum eg havi skriva (avrit)

Eg fekk bræv aftur frá Vinnumálaráðnum, dagfest 23.06.2003. Teir skriva at teir hava roynt at fingi samband við mína farteleson, men tað hevur ikki eydnast, og biðja meg seta meg í samband við teir skjótast gjørligt á tlf. 356060. Brævið er undirskriva av B, fulltrúi hjá Vinnumálaráðnum.

Eg fór sama dagin, oman á Vinnumálaráðið, at tosa við B, og gav honum nøkur skjøl eisini. Men eg hoyrði ongantíð nakað aftur frá honum.

Eg havi sjálvur roynt at kanna máli, eg havi biði Tórshavnar Býráð, hýrugsnevndina, um alment innlit. Teir hava givið mær nøkur skjøl men teir vilja ikki koma fram við øllum, sum eg havi biði um.

Tey skjøl, sum eg havi fingi um máli, í samband við alment innlit frá Tórshavnar Býráð, hýrugsnevndini, havi eg givið B á Vinnumálaráðnum, tann 22.09.2003, hann lovaði mær, at eg skuldi hoyra frá honum seinnapartin av vikuni, men eg havi onki hoyrt aftur.

Nú havi eg mist toli við Vinnumálaráðið. Eg kann ikki bíða longur eftir hesi avgerðini sum hevur tikið alt ov langa tíð.

Eg havi verið arbeiðsleysur síðan teir tóku hýrugsloysi frá mær.

Eg havi skuld at gjalda (lán) fyri hýrugsnin og eg havi eina íbúð í ... sum eg skal gjalda rentur og avdrøg fyri og familju og børn.“

Málgongd

Skjalatílfarið í hesum málinum er rættiliga umfatandi. Men sambært skjølunum, hevur tann gongdin í málinum, sum hevur týðning fyri viðgerð mína av málinum, verið hendan:

Við skrivi, dagfest 26. febr. 2003, sendi Tórshavnar kommuna, Hýrugsnevndin A soljóðandi avgerð:

„Tann 2. desember 2002 sendi hýruvogsnevndin soljóðandi skriv til tygara:

„Nevndin í Sp/f B1 hefur heitt á hýruvogsnevndina hjá Tórshavnar kommunu um at inndraga hýruvogsloyvi tygara, av tí at tygum ikki hava gjørt nýtslu av loyvinum síðan mai mánað 2002 tvs. í meira enn 6-7 mánaðir.

Sambært hýruvogsloyvi tygara kunnu rættindi sambært loyvisbrævinum detta burtur, orsakað av brot á reglunum í lóggávuni um hýruvogsloyvir.

Sambært kunngerð nr. 33 frá 20.10.1987 um hýruvogsreglugerð í Tórshavnar Kommunu § 4 kann eitt hýruvogsloyvi takast aftur, um tað í meira enn 3 mánaðir ikki hefur verið í nýtslu.

Hýruvogsnevndin hefur á fundi tann 12. november 2002 viðgjørt málið og ætlar at taka avgerð um at taka aftur hýruvogsloyvið hjá tygum.

Áðrenn endalig avgerð verður tikin, verða tygum við hesum skrivi biðin um at koma við tygara viðmerkingum til áheitanina um at inndraga hýruvogsloyvi tygara.

Um nevndin ikki hefur hoyrt skrivliga frá tygum í seinasta lagi 15. desember 2002 verður endaliga avgerð tikin í málinum um at inndraga hýruvogsloyvi tygara.“

Við skrivi dagfest, 10. desember 2002, bóru tygum fram tygara viðmerkingar, m.a. at orsøkin til at tygum ikki nýttu hýruvogsloyvi var vegna sjúku.

Hýruvogsnevndin legði tygara viðmerkingar viðv. sjúku fyri umboð hjá Sp/f B1.

Viðmerkingar tygara geva ikki hýruvogsnevndini høvi til at broyta støðu.

Við hesum verður boðað frá, at Hýruvogsnevndin á fundi tann 25. februar 2003 hefur tikið avgerð um at taka hýruvogsloyvi tygara aftur.

Avgerðin er grundað á, at tygum hava ikki gjørt nýtslu av hýruvogsloyvinum síðan mai mánað 2002 tvs. í meira enn 9 mánaðir og sambært kunngerð nr. 33 frá 20.10.1987 um hýruvogsreglugerð í Tórshavnar kommunu § 4, stk. 1 kann eitt hýruvogsloyvi takast aftur, um tað í meira enn 3 mánaðir ikki hefur verið í nýtslu.

Avgerðin hjá hýruvogsnevndini kann kærast til Føroya landsstýri, boks 64, 110 Tórshavn, innan 14 dagar aftaná at tygum hava fingið boð um avgerðina.“

Við skrivi, dagfest 12. mars 2003, kærði A hesa avgerðina til Vinnu-
málaráðið við soljóðandi skrivi:

„Eg vil við hesum brævi kæra avgerðina hjá hýruvogsnevndini at taka hýruvogsloyvi frá mær.

Eg gevi tykkum øll skjøl í málinum og tað eg havi skrivað til Tórshavnar kommunu, at teir ikki halda kunngerð um hýruvogsreglugerð í Tórshavnar kommunu.

Teir hava givið nýtt loyvi aftur í ár uttan at hava lýst ta leyst.

Eg havi alla tíð koyrt hýruvogs koyring frá gøtuni tí eg sleppi ikki at koyra frá Bil støðini B1, tí eg skyldi støðgjald. Eg havi alla tíð brúkt loyvi og brúki tað enn so tað passar ikki sum tey skriva.

Eg vil hava eina rættvísa viðgerð“

Við skrivi, dagfest 28. apríl 2003, hevur Vinnu-
málaráðið sent kærana til Tórshavnar kommunu til ummælis, og verður ummælisfreistin sett til 12. mai 2003.

Við skrivi, dagfest 30. apríl 2003, sendir Tórshavnar kommuna
Vinnu-
málaráðnum hesar viðmerkingarnar til kærana:

„Vinnu-
málaráðið hevur í skrivi, dagfest 28. apríl 2003, sent Tórshavnar kommunu eina kæru um afturtøku av hýruvogsloyvi hjá A til ummælis.

A fekk 23. mars 1998, eitt hýruvogsloyvi frá Tórshavnar kommunu, har m.a. treytin var at viðkomandi skuldi koyra frá góðkendari hýruvogsstøð í Tórshavnar kommunu.

Hýruvogsstøðin, sp/f B1, hevur í skrivi, dagfest 25. juni 2002, heitt á Tórshavnar kommunu um at taka hýruvogsloyvi frá A, grundað á, at A ikki hevur gjørt nýtslu av hesum í meiri enn 3 mánaðir.

Hoyringsskriv verður sent A 3. desember 2002.

A svarar hoyringsskrivi aftur 10. desember 2002.

Tórshavnar kommuna heitir á Sp/f B1 um fleiri viðmerkingar í málinum. Sp/f B1 sendir viðmerkingar til Tórshavnar kommunu 13. januar 2003.

Við skrivi, dagfest 26. februar 2003, boðar hýruvogsnevndin A frá at hýruvogsloyvi hansara verður tikið aftur.

Við hesum metir umsitingin at hava gjørt viðmerkingar til afturtøkuna av hýruvogsloyvinum hjá A.“

Viðmerkingarnar frá Sp/f B1, dagfestar 13. jan. 2003, og undirskrivaðar av E og F, eru soljóðandi:

„Upplýsing í samband við A, ið hevur koyrt hýruvogn hjá Sp/f B1.

Tá ið sagt verður, at A hevur latið eina læknaváttan inn til Nevndina í Sp/f B1, skal bert hetta leggjast aftrat:

A hevur ongantíð latið nakra sjúkraváttan inn til okkara (ei heldur nakað umboð fyri hann), hetta er púra ókent fyri okkum og verður tískil víst aftur.

Hartil skal sigast, at A, ið áður koyrdi frá Sp/f B1, hevur á regluligan hátt mist sítt loyvi at koyra frá støðini og kemur aldri at fáa tað aftur.

Virðisliga vegna nevndina:“

Við skrivi, dagfest 19. nov. 2003, hevur Vinnumálaráðið sent A soljóðandi avgerð í málinum:

„Viðv. afturtøku av hýruvognaloyvi tygara

Tygum hava í brævi, dagfest 12. mars 2003 kært avgerðina hjá Tórshavnar Kommunu um at taka aftur hýruvogsloyvi tygara.

Málslýsing

Í brævi dagfest 20. september 2001 átalaði leiðslan í Sp/f B1, at tygum ikki høvdu røkt skyldur tygara við koyringini, og at um tygum ikki innan 5. oktober 2001 høvdu goldið alla eftirstøðu og fóru undir regluliga hýrukoyring, fór leiðslan í felagnum at siga

upp sáttmála tygara við Sp/f B1 og at mæla Tórshavnar Býráði til at taka aftur hýruvogsloyvi tygara.

23. mai 2002 verður hetta endurtikið í brævi til tygum, við freist til 7. juni 2002 at fáa viðurskiftini í rættlag.

2. juli 2003 heitir nevndin í Sp/f B1 á Tórshavnar Býráð um at inndraga hýruvogsloyvi tygara, av tí at tygum ikki hava nýtt tað í meira enn 3 mánaðar, og at tygum eru í tilsvarandi eftirstøðu av stødgjaldi.

Tórshavnar Kommuna boðaði í brævi dagfest t. 3. desember 2002 frá, at hýruvogsnevndin hjá kommununi eftir áheitan frá Sp/f B1 ætlaði at taka avgerð um at taka aftur hýruvogsloyvi tygara, av tí at tygum ikki høvdu nýtt hýruvogsloyvi í 6-7 mánaðar, og tygum vórðu biðin um at koma við tygara viðmerkingum til ætlanina.

Í skrivi dagfest 10. desember 2002 sendi tygum Tórshavnar Kommunu tygara viðmerkingar til málið, m.a. at orsökkin til, at tygum ikki nýttu hýruvogsloyvið var, at tygum høvdu verið sjúkrameldaður, og høvdu sagt frá hesum umframt víst avrit av læknávátanini. Tygum lögdu afturat, at hýruvogsstöðin B1 noktaði tygum at koyra frá støðini, tí tygum skyldaði stødgjald. Tygum afturvísti tó ikki pástandin um, at tygum ikki høvdu nýtt hýruvogsloyvið í 6-7 mánaðar.

Tórshavnar kommuna heitti síðani á Sp/f B1 um fleiri viðmerkingar í málinum, og sendi nevndin fyri felagið í brævi dagfest 13. januar 2003 Tórshavnar Kommunu hesar viðmerkingar. M.a. vísti nevndin aftur, at tygum høvdi latið nakra læknávátan inn til Sp/f B1. Í brævi dagfest 26. februar 2003 tekur Býráðið so endaliga avgerð um at taka aftur hýruvogsloyvi tygara.

Í brævi dagfest 12. mars 2003 kærði tygum so avgerðina hjá Tórshavnar Býráði at taka aftur hýruvogsloyvi tygara til Vinnu- málaráðið. Kæran varð send til ummælis hjá Tórshavnar Býráði t. 25. apríl, sum í brævi dagfest 30. apríl gav ummæli í málinum.

Grundað á upplýsingarnar í málinum helt Vinnu- málaráðið tað vera beinast, at sakin varð gjøgnumgingin munnliga saman við tygum, og tí royndi Vinnu- málaráðið fleiri ferðir at seta seg í samband við tygum á fartlf. tygara. Tá hetta ikki eydnaðist, varð sent tygum bræv, dagfest 25. juni 2003, har heitt varð á tygum um

at seta tygum í samband við Vinnumálaráðið. Hetta gjörði tygum dagin eftir, og mœtti á fundi við undirritaða í Vinnumálaráðnum. Á hesum fundi varð málið gjøgnumgingið saman við tygum, og m.a. greiddi undirritaði tygum frá, at tygum í ummælinum til Tórshavnar Kommunu ikki høvdu afturvíst pástandinum frá Tórshavnar Býráði um, at tygum ikki høvdu nýtt hýruvogsloysvi tygara í eitt tíðarskeið uppá 3 mánaðar. Tó gjörði tygum í ummælinum vart við, at tygum høvdu verið sjúkur í tíðarskeiðnum, umframt at nýta nógva orku uppá at umrøða onnur viðurskifti viðv. hýruvogsnskoyring í Tórshavnar Kommunu.

Tygum greiddi á fundinum frá, at tað ikki var beint, sum Tórshavnar Býráð hevði skrivað, at tygum ikki høvdu nýtt hýruvogsloysvi tygara í 3 mánaðir, men at tygum ikki høvdu koyrt frá hýruvogsstøðini B1, tí tygum skyldaði støðgjald. Avtalað varð, at tygum skuldi lata Vinnumálaráðnum tilfar, sum kundi mótprógva pástandin hjá kommununi um, at tygum ikki høvdu nýtt hýruvogsloysvi tygara í minst 3 mánaðar. Fyrsta tilfarið lótu tygum Vinnumálaráðið beinanvegin, og tygum hava so fleiri ferðir verið framvið skrivstovuni hjá undirritaða at tosa um málið og við nýggjum tilfari, seinast t. 22. september 2003. Niðurstøðan hjá undirritaða aftaná at hava gjøgnumgingið alt tilfarið, ið tygum hava latið er, at einki finst í tilfarinum, sum mótprógvar pástandin hjá kommununi. Tvørturímóti vísir ein mánaðaruppgerð fyri, árið 2002, sum tygum hava gjørt, at tað er eitt tíðarskeið uppá 4 mánaðir, har tygum onga inntøku hava havt frá hýruvogsnskoyringini, og at tygum sostatt ikki hava nýtt hýruvogsloysvi tygara í hesum tíðarskeiði. Sostatt hevur undirritaði valt at leggja dent á onnur viðurskifti í viðgerðini.

Rættarreglur

Viðkomandi rættarreglur eru:

- kunngerð nr. 33 frá 30. mars 1983 um eina standard hýruvogsreglugerð, sum broytt við kunngerð nr. 139 frá 7. desember 1990.
- kunngerð nr. 90 frá 10. oktober 1987 um hýruvogsreglugerð í Tórshavnar Kommunu, sum broytt við kunngerð nr. 140 frá 7. desember 1990.

Hýruvogsloyvi tygara er tikið aftur við heimild í § 4 í hýruvogsreglugerðini fyri Tórshavnar Kommunu, har § 4, stk. 1 og 2, eru soljóðandi:

„§ 4. Eitt hýruvogsloyvi kann takast aftur, um tað í meira enn 3 mánaðir ikki hevur verið í nýtslu.

Stk. 2. Eftir umsókn kann loyvishavarin sleppa undan at nýta eitt loyvi í nærri ásetta tíð. Loyvið skal tá latast inn til nevndina.“
og í § 15, stk. 1 er ásett:

„§ 15. Loyvið kann takast aftur, um loyvishavarin grovt ella oftani hevur brotið sínar skyldur eftir reglugerðini ella treytunum í loyvinum.“

Afturat hesum eru ásetingarnar í fyrisitingarlógini og vanligu rættargrundsetningarnar um m.a. proportionalitet galdandi. Proportionalitetur merkir í stuttum, at um fleiri móguleikar eru fyri at røkka einum ávísam endamáli, eigur tann móguleiki at verða valdur, sum er minst inntrívandi fyri borgaran.

Meting

Spurningurin, sum skal viðgerast, er um avgerðin hjá Tórshavnar Kommunu at taka aftur hýruvogsloyvi tygara er tikin í tráð við galdandi rættarreglur. Avgerðin hjá kommununi er tikin við heimild í § 4, stk. 1, í hýruvogsreglugerðini, sum ásetur, at hýruvogsloyvi kann takast aftur, um tað ikki hevur verið í nýtslu í meira enn 3 mánaðar.

Kommunan hevur grundað sína avgerð um at taka aftur hýruvogsloyvið á úttalilsir frá hýruvogsstøðini B1 um, at tygum ikki hava nýtt hýruvogsloyvi tygara í meira enn 3 mánaðar. B1 kann tó ikki vita fyri vist, um tygum hava nýtt hýruvogsloyvi tygara, tí støðin kann ikki vita um tygum hava søkt hýru á gøtuni. Tað einasta, sum støðin kann úttala seg um við vissu er, at tygum ikki hava verið knýttur at teirra hýruvogsstøð í einum ávísam tíðarskeiði. Kommunan hevur próvbyrðuna í hesum føri, og Vinnumálaráðið metir ikki, at tað er nøktandi, at kommunan einans hevur styðjað seg til frágreiðingina frá Sp/f B1. Tygum fingtu tó móguleikan fyri at geva ummæli í málinum, og høvdu sostatt móguleika at vísa aftur pástandin frá Tórshavnar

Kommunu um, at tygum ikki høvdu nýtt hýruvogsloyvi tygara í meira enn 3 mánaðar. Hetta gjørdi tygum ikki, men vísti tó á, at orsøkin til, at tygum ikki høvdu koyrt, var sjúka, og tað, at tygum ikki høvdu goldið støðgjald.

Í kæruni til Vinnuáráðið skriva tygum síðani, at tað ikki er beint, sum kommunan sigur, at tygum ikki hava nýtt hýruvogsloyvið í minst 3 mánaðar, men at tygum hava koyrt hýruvogsloyving frá gøtuni. Í tí tilfari, tygum eftirfylgjandi hava latið Vinnuáráðnum, er tó einki sum undirbyggir hetta, tvørturímóti vísir uppgerðin yvir mánaðarinntøkurnar fyri 2002, at tygum onga inntøku hava havt frá koyringini í mai, juni, juli og august, og sostatt ikki hava nýtt hýruvogsloyvið í meira enn 4 mánaðar.

Spurningurin er so, um avgerðin hjá kommununi er proportional, ella um ein minni inntrívandi móguleiki hevði verið at loyst málið, ella í minsta lagi átti at verið royndur, áðrenn kommunan tók avgerð um at taka loyvið frá tygum.

Her skal Vinnuáráðið fyri tað fyrsta viðmerkja, at tað ikki er líkt til, at tygum hava fingið nakra ávaring frá kommununi, áðrenn hýruvogsloyvið varð tikið frá tygum. Tá talan er um eina so inntrívandi avgerð sum at taka hýruvogsloyvi frá tygum, metir Vinnuáráðið, at tygum átti at fingið eina ávaring, áðrenn loyvið varð tikið frá tygum. At tygum fingið móguleikan at geva ummæli í málinum er ikki at meta sum ein ávaring.

Fyri tað næsta er hvørki í hoyringssvarinum frá kommununi ella í tí rúgvismikla tilfari tygum hava lati Vinnuáráðnum, nakað sum bendir á, at kommunan hevur tikið serlig atlit til, at tygum hava verið sjúkur í tí tíðarskeiði, tygum ikki hava nýtt hýruvogsloyvið. Av tí, at avgerðin um at taka aftur hýruvogsloyvi tygara er so mikið inntrívandi, metir Vinnuáráðið, at kommunan átti at tikið tað við í viðgerðina, at tygum hava verið sjúkrameldaður í tíðarskeiðnum, tygum ikki hava nýtt hýruvogsloyvið.

Niðurstøða

Avgerðin hjá Tórshavnar Kommunu um at taka hýruvogsloyvið frá tygum verður ógildað. Um Tórshavnar Kommuna ætlar at

gera meira við málið, eigur hon at taka serlig atlit til, at tygum hava verið sjúkur í tíðarskeiðnum, tygum ikki hava koyrt hýruvognskoyring.“

Við skrivi, dagfest 19. apríl 2004, hevur Tórshavnar kommuna, Hýruvognsnevndin boðað A frá, at nevndin hevur tikið avgerðina hjá Vinnumálaráðnum til eftirtektar. Skrivið er soljóðandi:

„Viðv. málinum um afturtøku av hýruvognsloyvi tygara.

Hýruvognsnevndin hjá Tórshavnar kommunu hevur á fundi 15. mars 2004 viðgjørt málið um afturtøku av hýruvognsloyvi tygara, eftir at Vinnumálaráðið í skrivi, dagf. 19. november 2003, til Tórshavnar kommunu hevði boðað frá, at avgerðin hjá hýruvognsnevndini, um at taka hýruvognsloyvi tygara aftur, er ógildað.

Hýruvognsnevndin samtykti at taka niðurstøðuna hjá Vinnumálaráðnum til eftirtektar, og samtykti at geva tygum hýruvognsloyvi nr. 35 aftur við somu treytum. Víst verður til, at loyvið framvegis er treytað av, at tygum hava støðloyvi á góðkendari hýruvognsstøð í Tórshavn.

Hýruvognsnevndin hevur samtykt sum treyt fyri loyvinum, at geva tygum freist til 1. oktober 2004, at fáa hesi viðurskifti í rættlag.

Um treytin ikki er uppfyllt, verður loyvið tikið til nýggja viðgerð.“

Tann 27. apríl 2004 hevur umboðsmaðurin móttikið soljóðandi skriv, dagfest 26. apríl 2004, frá A:

„Í dag, havi eg mótiki skriv frá Hýruvognsnevndini hjá Tórshavnar kommunu, um at teir hava tiki avgerðina, hjá Vinnumálaráðnum til eftirtektar, og hava á nevndarfundi tann 15. mars 2004 samtikt at geva mær hýruvognsloyvi nr. 35 aftur við somu treytum.

Eg góðtaki ikki tær gomlu treytirnar við hýruvognsloyvinum, tí tær vóru ikki í samsvar við hýruvognsreglugerðina sum sigur at loyvi skal vera givið fyri 5 ár.

§ 2, 4. stk. í hýruvognsreglugerðini sum Føroya Landsstýri hevur kunngjørt.

Seinasta loyvi eg fekk, var frá 23. mars 1998 og var galdandi til 1. mars 1999.

Bara fyri eitt ár.

Tað góðtaki eg ikki.“

Uppá fyrispurning hiðani hevur Vinnumálaráðið 6. mai 2004 váttað, at A hevur kært avgerðina hjá Hýruvogsnevndini frá 15. mars og fráboðað A við skrivi, dagfest 19. apríl 2004, til Vinnumálaráðið.

Partshoyring

Umboðsmaðurin gjørdi av at kanna hetta málið nærri, og bað við skrivi, dagfest 31. okt. 2003, Vinnumálaráðið um at greiða nærri frá viðgerðini av hesum málinum og at lata honum avrit av øllum skjølunum í málinum.

Við skrivi, dagfest 26. nov. 2003, hevur Vinnumálaráðið greitt umboðsmanninum soleiðis frá málinum:

„Víst verður til skriv frá umboðsmanninum, dagfest 31. oktober 2003, har Vinnumálaráðið verður biðið um at ummæla klagu frá A um viðgerðartíðina av kærnu um afturtøku av koyrikorti.

Gongdin í málinum

Í brævi dagfest 12. mars 2003 kærir A avgerðina hjá Tórshavnar Býráði at taka aftur hýruvogsloyvi hansara. Kæran verður 28. apríl 2003 send til ummælis hjá Tórshavnar kommunu, við freist til 12. mai 2003, og gevur kommunan í brævi dagfest 30. apríl 2003 sítt ummæli í málinum. Í ummælinum greiðir kommunan frá málgongdini og sendir Vinnumálaráðnum avrit av viðkomandi skjølum í málinum.

Grundað á skjøluni í málinum metti málsviðgerðin, at tað var ivasamt, um kærarin var fullgreiður yvir, hvørji viðurskifti kommunan hevði grundað sína avgerð á, og sum tað tí var serliga neyðugt at viðgera í tí ummæli, sum kærarin hevði givið kommununi í málinum. Málsviðgerðin royndi tí við jøvnum millumbilum at ringja á skrásetta telefonnummarið hjá kæraranum, til tess at fáa viðkomandi at mæta á fundi í Vinnumálaráðnum at gjøgnum-

ganga málið. Tá hetta ikki eydnast, sendir málsviðgerðin 25. juni 2003 eitt bræv til kæraran, har hann verður biðin um at seta seg í samband við Vinumálaráðið sum skjótast.

Dagin eftir, at brævið er sent, setir kærarin seg í samband við Vinumálaráðið, og mótir sama dag á fundi á skrivstovuni hjá málsviðgerðanum. Her gjøgnumgongur málsviðgerðin málið saman við kæraranum, og vísir m.a. á, at kommunan hevði próvbyrðuna av, at kærarin ikki hevði nýtt hýruvogsloyvið í meira enn 3 mánaðar. Eisini varð víst á, at kommunan hevði sent ætlanina um at taka aftur hýruvogsloyvið til ummælis hjá kæraranum, men at kærarin ikki í 14 síðu langa ummælinum til kommununa hevði afturvíst týðningarmikla pástandinum hjá kommununi um, at kærarin ikki hevði nýtt hýruvogsloyvið í meira enn 3 mánaðar. Hetta hóast kærarin í kæruni til Vinumálaráðið hevði skrivað, at tað ikki var satt, at hann ikki hevði nýtt hýruvogsloyvið í meira enn 3 mánaðar.

Á fundinum upplýsti kærarin, at hann kundi skjálprógva, at hann hevði nýtt hýruvogsloyvið í øllum tíðarskeiðnum, tó at hann ikki hevði koyrt frá hýruvogsstöðini B1, tí hann skyldaði støðgjald. Málsviðgerðin greiddi síðani kæraranum frá, at um hann kundi lata Vinumálaráðnum hetta tilfar, var talan um nýggjar upplýsingar í málinum, sum óivað føra til, at avgerðin um at taka aftur hýruvogsloyvið varð ógildað. Kærarin lat síðani málsviðgerðanum ymiskt tilfar, m.a. koyribókina fyri árið 2002, har inntøkurnar frá koyringini vóru skrásettar.

Málsviðgerðin viðgjørði nakrar dagar eftir hetta tilfarið, ið kærarin hevði latið inn, men kundi tá staðfesta, at tilfarið vísti júst tað øvugta av tí, kærarin hevði skrivað í kæruni, nevniliga, at kærarin ikki hevði haft nakra inntøku frá koyringini í meira enn 4 mánaðar í 2002. Tí eydnaðist ikki at avgreiða málið, áðrenn málsviðgerðin fór í summarfrí t. 4. juli 2003. Málsviðgerðin kom síðani úr summarfrí 5. august 2003, og stutt eftir hetta kom kærarin framvið skrivstovuni hjá málsviðgerðanum. Hann spurdi hvussu tað gekk við sakini, og greiddi frá, at hann antin hevði søkt ella ætlaði at søkja Tórshavnar Kommununi um alment innlit í skjøluni í sakini, og ætlaði at gera fleiri viðmerkingar til málið. 22. september 2003 kemur kærarin framvið skrivstovuni hjá

málsviðgerðanum og letur inn eitt ringbind við skjólum og viðmerkingar kærarans til hesi skjól.

Kærarin spurdi, nær hann kundi vænta sær svar, og málsviðgerðin segði, at hann skuldi royna at avgreiða málið so skjótt sum móguligt.

Avgerð varð tikin í málinum 19. november 2003. Orsøkin til, at tað tók knappar 2 mánaðar frá tí, seinasta tilfarið varð latið inn, til avgerð varð tikin í málinum er serliga, at tað tók langa tíð at viðgera rúgvismikla tilfarið, ið kærarin hevði latið inn, og tí nógvar aðrar átroðkandi uppgávur vóru í hesum sama tíðarskeiði.

Um Løgtingsins umboðsmaður hevur spurningar ella tørv á øðrum upplýsingum í málinum, eru tygum vælkomín at venda tygum til Vinnumálaráðið.“

Við skrivi, dagfest 27. nov. 2003, vórðu viðmerkingarnar frá Vinnumálaráðnum sendar A til ummælis.

Við skrivi, dagfest 4. des. 2003, hevur A latið umboðsmanninum hesar viðmerkingar:

„Í dag 20.11.2003, kl. 18:00 kemur konan inn á WC, og segði at ein maður var í telefonini og vildi tosa við meg. Navni á honum var B, frá Vinnumálaráðnum.

Eg tiki so telefonina og tosi við hann, hann sigur at nú hevur hann tikið eina avgerð.

Eg var eitt sindur illa við, tí eg vantaði at hann fór at siga, at nú hevði eg mist hýruvogsloyvi endaligt.

Men tað hevði hann ikki. Hann segði at hann hevði tikið avgerð, at eg skuldi fáa hýruvogsloyvi aftur, og eg skuldi fáa bræv í morgin. Hann skuldi senda Tórshavnar Býráð, boð um avgerðina. Avgerðina hevði hann tikið, tí eg var sjúkur.

Hann segði eisini at hann var skuffaður av mær, tí eg, var farin til Løgtingsins umboðsmannin við málinum, hann segði, at hann hevði gjørt alt sum hann kundi fyri at hjálpa mær, at eg skuldi fáa hýruvogsloyvið aftur.

Eg segði so við hann, at nú hevði eg bíða so leingi at bilurin skuldi seljast á uppbóðsølu hjá G 06.12.2003, og eg skuldi avhenda

bilin til advokatskrivstofvuna, tann 20.11.2003, í seinasta lagi kl. 14:00. Annars var fútarætturinn biðin at heinta bilin og tað kom at kosta mær nógv meira.

So eg hevði onki annað væl enn at biða Løgtingsins umboðsmannin hjálpa mær úr støðuni.

B umbær seg við at hann ikki hevði fingið tey seinastu skjøluni fyrr enn í september. Eg segði at tað var ikki rætt, tey skjøl sum eg handaði honum tá, var í samband við at eg hevði biði Tórshavnar Býráð um alment innlit, og eg vildi vísa honum tey um hann var áhugaður, og tað segði hann ja til.

So tað havi eg sjálvur arbeitt fyri at fáa hendur á. So Vinnu-málaráðið hevur bara sovið á málinum um hýruvogsloyvinum hjá mær.

B bað meg koma oman á Vinnu-málaráðið, eftir skjølinum sum eg hevði handað honum, ikki í morgin men mánadagin.

Hann segði at hann var skuffaður av mær tí eg var farin so langt sum til Løgtingsins umboðsmannin við málinum um hýruvogsloyvinum.

Málslýsing

Í dag havi eg fingið bræv frá Vinnu-málaráðnum dagfest 19.11.2003.

1998

1. Vinnu-málaráðið hevur ikki eitt orð um hýruvogsloyvi hjá mær sum var dagfest 23.03.1998 og var galdandi til 01.03.1999, tí tá skuldi øll loyvir endurnýggjast. Men tað er ongantíð gjørt. So mín spurning til Vinnu-málaráðið er um Tórshavnar býráð ikki hevur gjørt brot á hýruvogsreglugerðina við at skriva mær eitt endurnýggingarloyvi sum bert var galdandi frá 23.03.1998 til 01.03.1999?

Tað stendur í hýruvogsreglugerðin at hýruvogsloyvi skal gevast fyri 5 ár og tað er persónligt. Tað vil siga at eg havi koyrt við ongum hýruvogsloyvi síðan 01.03.1999.

2001

2. Vinnu-málaráðið nevnur ikki eitt orð um at hýruvognurinn hevur verið í ólagi í septemb. 2001.

2002

3. Vinnumálaráðið nevnur ikki eitt orð um at hýruvognurin hevur verið í ólagi í tíðarskeiðinum, eg ikki koyrði vegna sjúku frá apríl 2002.
4. Eg havi ongantí upplýst Vinnumálaráðið nakað tlf. nummar hjá mær hvørki skrivliga ella munnliga fyrr enn 22.10.2003 tá eg handaði eitt ringbind til teir.

Viðmerkingar til frágreiðingina frá Vinnumálaráðnum dagfest 19.11.2003

Tað verður onki nevnt í frágreiðingini frá Vinnumálaráðnum um hýruvogsloyvi sum var galdandi frá 23.03.1998 til 01.03.1999. Tað var sagt tá loyvi var útskriva at tað bert var galdandi til 01.03.1999. Av tí at tá skuldu øll givin loyvi í Tórshavnar kommunu endurnýggjast. Men loyvini eru ongantíð endurnýggjaði í Tórshavnar kommunu. Mítt loyvi bleiv ongantíð endurnýggja. Hví kundi Tórshavnar býráð ikki geva mær eitt loyvi fyri 5 ár, sum tað stendur í reglugerðini.

Tað verður nevnt um eitt skjal frá 2001. Til tað skjali er at nevna, at bilurin var í ólagi, og eg havi goldið alla skuldina, og byrjaði at koyra árin, freistin var úti, og eg havi givið frágreiðing, um tað málið til Vinnumálaráðið.

Hví bilstøðin hevur givið Tórshavnar býráð tað skjali, tað skilji eg ikki, tí tað hevur onki við máli um hýruvogsloyvi í 2002 at gera.

Tað verður onki nevnt í frágreiðingini at bilurin hevur verið í ólagi sama tíðarskeiði eg havi gingi sjúkur.

Tað verður heldur onki nevnt, um at eg eri uppsagdur, um eg ikki byrji at koyra aftur árin 07.06.2002.

Eg havi gjørt fleiri viðmerkingar, til máli og frágreiðingar, um at Tórshavnar býráð, ikki heldur hýruvogsreglugerðina fyri Tórshavnar kommunu, sum Føroya Landsstýri hevur kunngjørt.

Eg havi lagt viðmerkingarnar í eitt ringbind, sum eg havi skriva og handa tygum.

Tað eru nógvir feilir í frágreiðingini hjá Vinnumálaráðnum. Hví skal eg prógva at eg havi koyrt í 3 mánaðir tá eg havi ikki

koyrt vegna sjúku og eg ikki var í standi tá at koyra hýruvognskoyring.

Eg eri sjálvstøðugur vinnurekandi og havi sjálvur ábyrgdina fyri mínari inntøku og útreiðslum og hýruvognsloyvi er persónligt, B1 hevur sjálv eitt loyvi og tað er bara galdandi fyri B1.

Almannastovan setti mær eitt krav fyri at fáa hjálp, frá teimum var, at eg ikki koyrði hýruvognskoyring megan eg var sjúkremeldavur.

Eg havi ikki sakt at eg fór at biða um alment innlit. Tað passar ikki. Tað sum eg segði var at eg fór til Løgtingsins umboðsmann við málinum og eg bíðaði bara eftir eini avgerð frá teimum. Men tað hendi onki. So fór eg at royna at kanna máli sjálvur og bað um alment innlit, og sá tá at alt ikki ruggaði rætt.

Í samband við at Vinnumálaráðið sigur at eg havi sakt at eg fór at biðja um alment innlit, vil eg siga at eg fortaldi B at eg hevði biðið um alment innlit í 1996. Ja skjali var dagfest 02.12.1996 og tað var viðvíkjandi umsókn sum var dagfest 02.10.1996 sum ikki var gingin á mæti.

Eg kærði avgerðina, hjá Hýruvognsnevndini, hjá Tórshavnar býráð, til Føroya Landsstýri innan 14 dagar. Sambært § 15, stk. 2, í hýruvognsreglugerðini, men eg fekk ongantíð nakað svar, hvørki frá Tórshavnar býráð, ei heldur frá Føroya Landsstýri.

So í mars 1998 ringdi C til mín og spyr meg um eg eri arbeiðsleysur, og tað var eg. Tá sigur hann at eg kundi fáa eitt hýruvognsloyvi treyta at eg onki annað arbeiði skuldi hava.

So fekk eg brævi dagfest 23. mars 1998 at loyvi var galdandi til 1. mars 1999.

Undirskriva av D, nevndarformaður. Undirskriva av C, skrivari.“

Við skrivi, dagfest 5. des. 2003, vórðu viðmerkingarnar frá A sendar Vinnumálaráðnum til ummælis.

Við skrivi, dagfest 18. des. 2003, hevur Vinnumálaráðið sent mær hesar viðmerkingarnar til skrivið frá A:

„Víst verður til skriv dagfest 5. desember 2003, har viðmerkingar

hjá A verða sendar Vinnumálaráðnum til ummælis. Vinnumálaráðið ynskir at gera hesar viðmerkingar til seinasta skrivið frá A:

Fyrstu tvær síðirnar av skrivinum frá A snúgva seg einamest um eina telefonsamrøðu, sum kærarin t. 19. november hevði við málsviðgerðan í málinum. Hóast telefonsamrøðan ikki hevur týðning fyri spurningin um viðgerðartíðina, heldur Vinnumálaráðið ikki, at endurgevingin av telefonsamrøðuni er heilt nøktandi.

Tá A (kærarin) lat Vinnumálaráðnum seinasta tilfarið t. 22. september 2003 hevði hann samstundis noterað, at hann ynskti at fáa tilfarið aftur, tá kæran var liðugt viðgjørd, og hevði skrivað eitt telefonnummar á, sum ringjast kundi til. Málsviðgerðin ringdi so til kæraran og boðaði frá, at tilfarið var klárt at avheinta, tí at avgerð var tikin í málinum, og boðaði eisini frá høvuðsinnihaldinum í avgerðini, sum var send við postinum sama dag. Málsviðgerðin nevndi ikki sjálvur nakað um, at málið var kært til Løgtingsins Umboðsmann.

Kærarin svaraði, at hann var glaður um avgerðina. Síðani greiddi hann sjálvur frá, at hann hevði kært málið til Løgtingsins umboðsmann, og at tað mest var orsakað av viðgerðini hann hevði fingið frá Tórshavnar Býráði. Málsviðgerðin segði so, at kærarin hevði allan rætt at kæra til Løgtingsins Umboðsmann, men at hann veruliga ikki skilti, at hann hevði kært Vinnumálaráðið, tí málsviðgerðin ongantíð hevði merkt nakra ónøgd við viðgerðina í Vinnumálaráðnum, og tvørturímóti hevði fulltrúin brúkt nógva tíð uppá at vegleiða kæraran í hesum máli, og hevði ta fatan, at kærarin var væl nøgdur við ta viðferð hann hevði fingið í Vinnumálaráðnum. At enda greiddi málsviðgerðin frá, at orsøkin til, at tað tók næstan 2 mánaðar frá tí, at seinasta tilfarið varð latið Vinnumálaráðnum, til avgerð varð tikin í málinum var, at tilfarið var so mikið drúgt, og at nógvar aðrar átrokandi uppgávur vóru í hesum sama tíðarskeiði.

Annars staðfesta fyrstu tvær síðurnar av viðmerkingunum frá A tað, sum Vinnumálaráðið longu hevur upplýst fyri Løgtingsins Umboðsmanni. Nevniliga, at kærarin hevði vent sær til Tórshavnar Kommununi fyri at fáa alment innlit í málið, og hevði spurt málsviðgerðan, um hann var áhugaður í at síggja skjøl og viðmerkingar hansara til skjølini.

Hóast málsviðgerðin longu hevði fingið skjølini frá Tórshavnar Kommunu í sambandi við ummæli í málinum metti málsviðgerðin, at tað møguliga kundi koma nýggjar upplýsingar fram, afturat tí, sum kærarin longu hevði upplýst fyri Vinnumálaráðnum. Tí játtaði málsviðgerðin og fekk síðani skjølini við drúgvum viðmerkingum frá kæraranum til hesi skjøl, umframt annað tilfar. Málsviðgerðin helt tað vera sjálvsagt, at kærarin ynskti, at hetta skuldi vera partur av avgerðargrundarlagnum, serliga tí, at kærarin hevði gjørt drúgvur viðmerkingar til hvørt einstakt skjal.

Kærarin hevur ongantíð nevnt fyri málsviðgerðanum, at hann ætlaði at kæra málið til Løgtingsins umboðsmann.

Tað kann leggjast afturat, at Vinnumálaráðið einans hevur viðgjørt avgerðina hjá Tórshavnar Býráði um at taka hýruvogsloyvið frá kæraranum. Tá kærarin avheintaði skjalatiltalið í Vinnumálaráðnum, upplýsti málsviðgerðin tó fyri kæraranum, at generellu ákærarurnar um skeiva umsiting av hýruvogsøkinum í Tórshavnar Kommunu, sum kærarin hevur sett fram í sambandi við kærarviðgerðina, verða sendar Kommunudeildini á Løgmálaráðnum, sum sbrt. kommunustýrslógini hevur eftirlit við kommununum. Hetta er avtalað munnliga við Løgmálaráðið, og verður væntandi gjørt so skjótt sum nýggjur landsstýrismaður er settur.

Um so er, at kærarin ynskir at kæra avgerðina hjá Tórshavnar Býráði um at útskriva honum eitt hýruvogsloyvi, ið var galdandi í 1 ár, fer Vinnumálaráðið sjálvsagt at viðgera hesa kæru. Vinnumálaráðið hevur tó skilt upprunaligu kærana soleiðis, at tað var avgerðin hjá Tórshavnar Kommunu at taka hýruvogsloyvið frá kæraranum, ið varð kærð til Vinnumálaráðið, og dugir ikki at síggja, at kæran kann lesast øðrvísi.“

Við skrivi, dagfest 8. jan. 2004, vóru hesar viðmerkingarnar frá Vinnumálaráðnum sendar A til ummælis.

Við skrivi, dagfest 9. jan. 2004, hevur A latið mær hesar viðmerkingar:

„Eg havi avgjört, at eg gerði ongar viðmerkingar meira til Vinnu-
málaráðið, tí tað verður pástandur móti pástandi.

Tí havi eg valt, at eg ikki gerði viðmerkingar meira.

So eg vil hava at klagan, verður tikin upp til endaliga viðgerð.“

Við skrivi, dagfest 12. jan. 2004, boðaði eg pørtunum frá, at eg fór at
taka hetta málið upp til endaliga viðgerð, og at hendan viðgerðin
kundi væntast at taka 1 – 2 mánaðir.

Við skrivi, dagfest 22. apríl 2004, boðaði eg pørtunum frá, at hetta
málið tíverri ikki var viðgjört enn, men at eg væntaði at avgreiða
málið í mai mánaði.

Niðurstøða

*Sambært kunngerð nr. 90 frá 20. oktober 1987 um hýruvogsreglugerð
í Tórshavnar kommunu verða loyvi eftir § 1 í kunngerð nr. 33 frá 30.
mars 1983 um eina standard hýruvogsreglugerð givin av eini kommun-
alari nevnd við 3 limum, og er tað sama nevnd, sum kann taka givin
loyvi aftur sambært § 15, stk. 1 í standardreglugerðini, um loyvishavarin
grovt ella oftani hevur brotið sínar skyldur eftir treytunum í loyvinum.*

*Sambært § 15, stk. 2 í standarreglugerðini kunnu avgerðir hjá bygðar-
/ býráðum eftir hesi kunngerð kærast til landsstýrið t.v.s. landsstýris-
mannin í vinnumálum innan 14 dagar aftaná at viðkomandi hevur
fingið boð um avgerðina.*

*Sum tað framgongur frammanfyri hevur hýruvogsnevndin í Tórs-
havn við skrivi, dagfest 26. februar 2002 boðað klagaranum, A, frá, at
nevndin hevði gjørt av at taka hýruvogsloyvi hjá honum aftur. Hesa
avgerð hevur A kært til Vinnuáráðið, sum við skrivi, dagfest 19.
november 2003 hevur ógildað hana. Í skrivinum verður lagt aftrat, at
um Tórshavnar kommuna ætlar at gera meira við málið, eigur hon at
taka serlig atlit til, at klagarin hevði verið sjúkur í tíðarskeiðnum, hann
ikki hevði koyrt hýruvogs koyring.*

*Við skrivi, dagfest 19. apríl 2004, hevur Tórshavnar kommuna,
Hýruvogsnevndin tikið nýggja avgerð, men eftir tí, sum eg havi fingið
upplýst, hevur A eisini kært hesa avgerðina til Vinnuáráðið.*

*Sambært § 6, stk. 3 í umboðsmanslógini kann eg ikki viðgera klagur
um avgerðir, ið møguligur hægri umsitingarmyndugleiki kann broyta,*

og kann eg tí ikki taka støðu til avgerðina um at taka hýruvogsloyvi aftur frá A, fyrr enn ein endalig fyrisitingarlig avgerð hesum viðvíkjandi er tikin av Vinumálaráðnum.

Klagan er latin inn umleið 3 vikur áðrenn Vinumálaráðið við skrivi, dagfest 19. november 2003, gjørdi av at ógilda avgerðina hjá hýruvogsnevndini. Sum nevnt, snýr hon seg um málsviðgerðina hjá Vinumálaráðnum, og er tað helst málsviðgerðartíðin, klagarin er misnøgdur við.

Undir partshoyringini hevur klagarin drigið onnur viðurskipti fram í sambandi við hýruvogsloyvi hansara. Hann hevur nevnt, at hýruvogsloyvi hansara, dagfest 23. mars 1998 bert varð givið fyri tíðarskeiðið 23. mars 1998 til 1. mars 1999, hóast hýruvogsloyvi sambært § 2, stk. 4 í standard hýruvogsreglugerðini verða latin fyri 5 ár.

Hertil er at viðmerkja, at umboðsmanslógin fekk gildi frá 1. januar 2001, og at eg tí eri avskorin frá at viðgera avgerðir og viðurskipti, sum áttu sær stað áðrenn 1. januar 2001. Eg havi tí onga heimild til at taka støðu til avgerðina hjá hýruvogsnevndini frá 1998.

Eg fari tí bert at halda meg til málsviðgerðina og serliga málsviðgerðartíðina hjá Vinumálaráðnum.

A hevur latið Vinumálaráðnum kærú sína 12. mars 2003, men tað sær sambært skjølunum ikki út til, at nakað er hent við hesum málinum, fyrr enn kæran 28. apríl 2003 varð send Tórshavnar kommunu til ummælis. Eg haldi hendan partin av viðgerðartíðini vera í longra lagi. Tað hevði verið ynskiligt, at eitt kærúmál bleiv sent til ummælis so skjótt sum til ber, aftaná at kæran er innkomin, tí hetta vildi helst stytta um viðgerðartíðina.

Tórshavnar kommuna hevur longu við skrivi, dagfest 30. apríl 2003, sent Vinumálaráðnum ummæli og skjølina í málinum.

Sambært frágreiðingini frá Vinumálaráðnum hevur málsviðgerðin síðani við jøvnum millumbilum roynt at ringja til A. Hetta varð gjørt, tí málsviðgerðin helt tað vera ivasamt, um kærarin var fullgreiður yvir, hvørji atlit kommunan hevði grundað sína avgerð á, og hetta kundi hava týðning fyri viðgerðina. Tá tað ikki eydnaðist at fáa fatur á A umvegis telefonina, sendi Vinumálaráðið honum eitt skriv, dagfest 25. juni 2003, og bað hann seta seg í samband við Vinumálaráðið.

Hetta havi eg sum so einki at siga til. Eg skal í hesum sambandi vísa á ta ikki-lógarfestu fyrisitingarligu meginregluna um, at ein fyrisitingar-

myndugleiki hefur skyldu til at lýsa eitt mál á fullgóðan hátt, áðrenn hann tekur avgerð í málinum.

26. juni 2003 var fundur millum A og Vinnumálaráðið, har málið varð umrøtt, og A varð biðin um at lata ráðnum ymisk skjøl, sum kundu stuðla kærnu hansara.

Tað eydnaðist ikki málsviðgerðanum at avgreiða hetta málið, áðrenn hann fór í summarfrí frá 4. juli til 5. aug. 2003. Aftaná, at málsviðgerðin kom aftur til arbeiðis, hefur A verið í Vinnumálaráðnum og tosað við hann. Partarnir eru ikki samdir um, hvat varð sagt í hesum sambandi. Men sambært journalyvirlitinum hjá Vinnumálaráðnum hefur A 22. sept. 2003 latið Vinnumálaráðnum ymisk skjøl. Avrit av hesum skjølunum eru at finna millum skjøluni, sum eg havi fingið til láns frá Vinnumálaráðnum.

Vinnumálaráðið boðaði við skrivi, dagfest 19. nov. 2003, A frá, at ráðið hevði gjørt av at ógilda avgerðina hjá Tórshavnar kommunu, Hýruvognsnevndini um at taka hýruvognsloyvi frá honum.

Vinnumálaráðið hefur í ummæli sínum greitt mær frá, at orsøkin til, at tað ganga smáir 2 mánaðir frá tí, at ráðið fekk seinastu skjøluni frá A, til avgerð verður tikin, er, at tað tók tíð at viðgera hetta rúgvismikla tilfarið, eins og at aðrar átroðkandi uppgávur vóru í hesum sama tíðarskeiðnum.

Sæð í ljósinum av hesari frágreiðingini, og at A so seint sum 22. sept. 2003 hefur latið ráðnum eitt rættiliga umfangandi skjalatiltak, haldi eg ikki grundarlag verða fyri at fylast á samlaðu viðgerðartíðina hjá Vinnumálaráðnum av hesum málinum. Sum nevnt frammanfyri kundi málið verið sent Tórshavnar kommunu til ummælis nakað fyrr, og kundi hetta kanska havt stytt nakað um málsviðgerðartíðina.

Vinnumálaráðið hefur sum nevnt, aftaná at klagan varð send teimum til ummælis, ógildað avgerðina hjá Tórshavnar kommunu, Hýruvognsnevndini um at taka hýruvognsloyvi frá A. Eg havi ongar viðmerkingar til hesa avgerðina hjá Vinnumálaráðnum, og geri tí ikki meira við hetta málið.

10.3. Viðgerðartíðin hjá Fritíðargrunninum av umsókn um stuðul.

Umboðsmaðurin hevur viðgjørt eina klagu frá A, um at Fritíðargrunnurin ikki hevði svarað einari umsókn um stuðul, sum varð send grunninum í 1996. Umsóknin bleiv ikki svarað, fyrr enn í juni 2004, hóast avgerð varð tikin í 1999, um ikki at játta stuðul. Umboðsmaðurin segði seg ikki kunna taka støðu til viðgerðina frammanundan 1. jan. 2001, tá Umboðsmanslógin kom í gildi. Hann helt tó viðgerðartíðina vera farna út um alt mark, og helt als ikki, at umberingarnar hjá Fritíðargrunninum kundu rættvísgera hetta. Umboðsmaðurin gav tí grunninum eina álvarsliga átalur fyri viðgerðartíðina, og heitti samstundis á grunnin um at eftirmeta viðgerðina av hesum málinum og at taka neyðug stig til, at slíkt ikki kundi henda aftur. Av tí, at umboðsmaðurin helt talan vera um álvarsligt mistak ella vansketni, hevur hann sambært § 10, stk. 1 í umboðsmanslógini kunnað formansskapin í Løgtinginum, lögmann og landsstýrismannin í vinnumálum um hetta málið. (J.nr.200400018)

Klagan

Við skrivi, dagfest 6. okt. 2003, hevur A sent umboðsmanninum eina klagu um málsviðgerðina hjá Fritíðargrunninum, og at hesin ikki hevur svarað umsókn teirra. Skrivið, sum er móttikið á skrivstovu okkara 12. mars 2004, er soljóðandi:

„Viðvíkjandi umsókn um stuðul úr fritíðargrunninum.

Undirritaði ... hevur líka síðani 1996 søkt um stuðul úr fritíðargrunninum.

Umsóknir eru sendar á hvørjum ári, men vit hava framvegis einki svar fingið yvirhøvdur frá teimum.

Vit loyva okkum tí við hesum at senda Umboðsmanninum kæru um málsviðgerðina, serliga viðvíkjandi spurninginum um, at almennur myndugleiki eigur at svara umsóknum, sum verða sendar inn.

Vónandi vil Umboðsmaðurin taka upp hesa kæru okkara, í

hvussu so er viðvíkjandi árunum síðani lógin um Umboðsmannin kom í gildi.“

Partshoyring

Umboðsmaðurin gjørði av at kanna hetta málið nærri. 12. mars 2004 varð klagan send Frítíðargrunninum c/o Toll- og Skattstovu Føroya til ummælis, har biðið varð um eina frágreiðing um hetta málið.

Í telefonsamrøðu 17. mars 2004 boðaði Toll- og Skattstova Føroya umboðsmanninum frá, at hetta virkseimið hjá Frítíðargrunninum bleiv umsitið í Vinumálaráðnum, og at klagan tí átti at verið send Vinumálaráðnum.

Við skrivi, dagfest 17. mars 2004, sendi Toll- og Skattstova Føroya umboðsmanninum soljóðandi frágreiðing um málið:

„Toll- og Skattstovan, Suðuroyar Øki hevur 25. juni 2002 móttikið skriv frá A.

Tann 31. Juli 2002 boðar T&S A, at brævið er sent Vinnu-málastýrinum til viðgerðar.

Samb. telefonsamrøðu við C, sum umboðar A, eru allar um-sóknir sum frammanundan eru sendar, stílaðar til Frítíðargrunnin undir Vinnu-málastýrinum.

Sagt verður frá hesum.“

Í telefonsamrøðu 23. mars 2004 upplýsti B í Vinumálaráðnum, at hann var formaður í nevdini fyri Frítíðargrunnin, og at møgulig skriv kundu sendast til hansara. Klagan varð send honum sama dagin, eins og biðið bleiv um, at ein frágreiðing um málið saman við øllum skjølunum blivu latin umboðsmanninum innan 4 vikur.

Ummælisfreistin var úti 21. apríl, men tá umboðsmaðurin fram-vegis einki hevði frætt aftur frá Frítíðargrunninum, sendi hann Frítíðargrunninum eina áminning, dagfest 28. apríl 2004, har biðið varð um at fáa umbidnu frágreiðingina og skjølina sum skjótast.

Tá hetta heldur ikki gav nakað úrslit, sendi umboðsmaðurin 26. mai 2004 Frítíðargrunninum soljóðandi skriv:

„Við skrivi, dagfest 23. mars í ár, sendi eg tykkum hessa klaguna til ummælis, har eg bað um at fáa øll skjølini viðvíkjandi klaguni og eina frágreiðing um hetta málið.

Ummælisfreistin varð sett til 21. apríl, men eg frætti einki aftur. Eg sendi tykkum síðani eina áminning í skrivi, dagfest 28. apríl, har eg bað tykkum senda mær skjølini og umbidnu frágreiðingina sum skjótast.

Nú 4 vikur eru gingnar síðani hesa áminningina, og heilar 9 vikur síðani klagan varð send tykkum til ummælis, havi eg framvegis hvørki fingið skjølini ella frágreiðing tykkara um málið. Eg skal tí enn einaferð biðja tykkum um **beinanvegin** at lata mær hetta tilfarið.

Eg skal í hesum sambandi vísa til § 8, stk. 1 í Umboðsmanslógini, sum er soljóðandi: „*Tær í § 4 nevndu umsitingar hava skyldu at geva umboðsmanninum tær upplýsingar og at leggja fram øll tey skjøl, sum hesin embætis vegna krevur at fáa fyrilagt.*“

Avrit av hesum skrivi er sent klagaranum til kunningar.“

Við skrivi, dagfest 10. juni 2004, hevur Frítíðargrunnurin latið umboðsmanninum soljóðandi frágreiðing um málið:

„Við skrivi, dagfest 10. mars 1995, søkti A, ..., v. C, Frítíðargrunnin um at veita fíggjarligan stuðul til eina útferð hjá felagnum.

Í skrivi, dagfest 22. mai 1995, svaraði Frítíðargrunnurin, at umsóknin kundi ikki komast á møti.

Við skrivi, dagfest 10. apríl 1996, søkti A aftur Frítíðargrunnin um fíggjarligan stuðul til sama endamál.

Við skrivi, dagfest 14. mai 1997, varð mint á málið.

Á fundi í nevndini fyri Frítíðatíðargrunnin 11. juni 1999, varð avgjørt at svara, at umsóknin kann ikki komast á møti, tí stuðul til útferðir hjá limum í løntakarafelag er ikki umfatað av av teimum endamálum, sum grunnurin kann veita stuðul til smbrt. § 1, stk. 2 í K. nr. 101 frá 12. august 1988 um virki og fyrisiting av frítíðargrunninum, nevnliga „...útvegan av økjum, bygging ella umbygging av frítíðarmiðdeplum og til onnur (líknandi) frítíðartiltøk til frama fyri løntakarar, serstakliga familjur við børnum“.

Avgerðin varð ikki boðað A tá.

Við skrivið, dagfest 24. júní 2002, varð aftur mint á málið.
Í skrivi, dagfest d.d., verður svarað A.

Sera lítið virksemi hefur verið í Frítíðagrunninum, tí nærum ongar umsóknir hava verið um fíggjarligan stuðul frá grunninum, og tað hefur tí eisini verið langt ímillum fundirnar, og grunnurin hefur tí heldur ikki nakra serstaka umsiting umframt formannin. Hetta, saman við tí at „A“ einaferð hefur fingið svar uppá umsókn um stuðul til sama endamál, og tað, at tað hefur verið langt ímillum áminningarnar frá A, hefur medvirkað til, at misskiljingar eru íkomnar, og at málið er burturgloymt.

Frítíðagrunnurin harmast um, at Umboðsmaðurin ikki fær svar fyrr enn við hesum.“

Umsóknin frá 10. apríl 1996, sum er móttikin í landsstýrinum 12. apríl sama árið, er soljóðandi:

„Við hesum søkir A/k „A“ ..., um stuðul, til frítíðarendamál, fyri limir felagsins.

Upplýsast kann, at felagið ger eina útferð fyri limirnar á hvørjum ári. Túrurin kostar ca. kr. 1.000,- pr. lim.

Um neyðuga upplýsing, ber til at venda sær til:

A/K. „A“

v/C

...“

Saman við ummælinum frá Frítíðagrunninum varð lagt avrit av avgerðini, dagfest 10. júní 2004, sum varð send A. Avgerðin er soljóðandi:

„Viðvíkjandi umsókn um fíggjarligan stuðul til útferð

A hefur søkt Frítíðagrunnin um fíggjarligan stuðul til útferð hjá

...

Sagt verður frá, at umsóknin kann ikki komast á mæti.

Grundin at umsóknin ikki kann komast á mæti er, at stuðul til útferðir ikki fellir innanfyri tey endamál, sum grunnurin kann veita stuðul til smbrt. § 1, stk. 2 í K. nr. 101 frá 12. august 1988 um virki og fyrisiting av frítíðagrunninum, nevnliga „...útvegan av

ökjum, bygging ella umbygging av frítíðarmiðdeplum og til onnur (líknandi) frítíðartiltøk til frama fyri løntakarar, serstakliga familjur við børnum“. Kunngerðin er hjáløgd.

Samstundis verður harmast um, at tit ikki hava fingið svar fyrr enn við hesum. Hetta verða tit biðin um at orsaka.“

Við skrivi, dagfest 11. juni 2004, vórðu viðmerkingarnar frá Frítíðargrunninum sendar A til kunningar. Samstundis boðaði umboðsmaðurin pørtunum frá, at hann ikki helt tørv vera á framhaldandi partshoyringum í hesum málinum, sum nú bleiv tikið upp til endaliga viðgerð.

Niðurstøða

Klagan viðvíkur málsviðgerðini hjá Frítíðargrunninum av umsóknnum um stuðul úr grunninum. Sum nevnt frammanfyri hevur grunnurin nú við skrivi, dagfest 10. juni 2004 tikið avgerð um at nokta stuðul; men sjálv avgerðin er ikki partur av klaguni og tí ikki við í míni viðgerð.

Umboðsmanslógin kom sambært § 18, stk. 1 í gildi 1. jan. 2001. Eg kann tí ikki taka støðu til tann partin av málsviðgerðini, sum liggur frammanundan hesum degi.

Við heimild í § 21, 4. stk. í løgtingslóg nr. 30 frá 7. apríl 1986 um frítíð við løn hevur landsstýrið gjørt kunngerð nr. 101 frá 12. august 1988 um virki og fyrisiting av Frítíðargrunninum. Í hesi kunngerð stendur m.a.:

- „**§ 3.** At sita fyri frítíðargrunninum verður nevnd vald, sum hevur 5 limir. Formaðurin, sum skal verða lögfrøðingur, verður valdur av landsstýrinum. Landsstýrið velur 3 limir eftir uppskoti frá løntakarafeløgnum og tann fimta limin eftir uppskoti frá arbeiðsgevara-feløgnum. Nevndin verður vald fyri 3 ár í senn. Samstundis verða vald varafólk, sum taka sæti í nevndini, tá limi berst frá.
2. stk. Nevndin er viðtøkufør, tá formaðurin og minst 2 aðrir limir eru møttir. Allar avgerðir í nevndini verða tiknar við vanligum meiriluta. Stendur á jøvnum er formansins atkvøða avgerandi.
  3. stk. Frítíðargrunnurin verður teknaður av nevndarformanninum saman við einum øðrum nevndarlimi.
  4. stk. Nevndin fyri frítíðargrunnin kann útvega sær fyrisitingarlíga

hjálp og hefur heimild til at nýta pening av fæi grunsins til hetta endamál...“

Sambært frágreiðingini, dagfest 10. juni 2004, frá Frítíðargrunninum hefur klagarin sent inn umsókn um stuðul í 1996, og hefur grunnurin tikið avgerð um ikki at játta stuðul á nevndarfundi tann 11. juni 1999. Eg kann sum nevnt ikki taka støðu til viðgerðina fram til 1. januar 2001, tá umboðsmanslógin fekk gildi. Tað má tó í øllum førum leggjast til grund, at umsóknin hefur verið ósvarað heilt fram til 10. juni 2004. Hetta haldi eg vera sera átaluver.

Eg haldi als ikki, at undanførlurnar hjá Frítíðargrunninum á nakran hátt kunnu rættvísgera hesa málsviðgerðartíðina. Hóast grunnurin fær sera fáar umsóknir um stuðul, so skulu hesar undir øllum umstøðum avgreiðast innan eina rímliga freist. At grunnurin ikki hefur nakra fyrisiting umframt formannin, er heldur ikki ein grundgeving, sum borgarin kann nýta til nakað sum helst, tí um hetta er ein trupulleiki, má grunnurin royna at finna eina loysn á hesum. Nevndin hefur í § 3, stk. 4 í kunngerð nr. 101 frá 12. aug. 1998 um virki og fyrisiting av Frítíðargrunninum heimild til at útvega sær neyðuga fyrisitingarliga hjálp. Ført verður eisini fram, at A fyrr hefur fingið svar uppá umsókn um stuðul til sama endamál, og at langt hefur verið ímillum áminningar teirra. Hesar undanførlur kunnu heldur ikki góðtakast. Umsóknin frá 10. apríl 1996 skal svarast, uttan mun til, um ein líknandi ella einsljóðandi umsókn um tað sama, varð noktað í mai 1995. Tað skuldi tvørturímóti lætt um avgreiðsluna av málinum, at grunnurin frammanundan hevði tikið støðu til eina líknandi umsókn. Eg kann heldur ikki góðtaka undanførluna um, at langt hefur verið millum áminningarnar hjá A, tí borgarin skal ikki lastast fyri, at hesin hefur verið meira enn einuferð tolin.

Tað kann henda, at misskiljingar koma í, og at mál verða burturgloymd, eins og formaðurin í Frítíðargrunninum førir fram, men uttan mun til hetta, so átti grunnurin undir øllum umstøðum at havt avgreitt málið í 2002, tá A aftur rykti eftir svari. Avgerð í málinum var longu tikin í juni 1999 um ikki at ganga umsóknini á mæti. Tað skuldi tí bert verið ein avgreiðsluspurningur at boða A frá hesari avgerðini.

Eg kann ikki annað enn geva Frítíðargrunninum eina álvarsliga átalu fyri hesa viðgerðartíðina, sum fer út um alt mark. Eg fari tí eisini

at heita á Frítíðargrunnin um at eftirmeta viðgerðina av hesum málinum og taka neyðug stig til, at slíkt ikki kann henda aftur. Av tí, at eg haldi talan vera um álvarsligt mistak ella vansketni í hesum málinum, havi eg sambært § 10, stk. 1 í Umboðsmanslógini boðað formansskapinum í Løgtinginum, løgmanni og landsstýrismanninum í vinnumálum frá hesum. Burtursæð frá hesum, geri eg ikki meira við hetta málið.

Nevndin fyri frítíðargrunnin hevur á fundi 9. juli 2004 tikið niður-støðuna hjá umboðsmanninum til eftirtektar og eftirmett málið. Víst verður á, at nevndin skal veljast av nýggjum, og at tað tí er nýggja nevndin, sum eigur at taka støðu til, hvussu arbeiðið skal skipast í framtíðini. Fyri at sleppa undan, at slík mál endurtaka seg, heldur nevndin tað kortini vera neyðugt:

- at fundarvirksemi hjá nevndini verður lagt í fastar karmar
- at skyldurnar/uppgáurnar hjá formanninum verða staðiliga staðfestar og presiseraðar
- at eftirlitsfunktiúnin hjá nevndini verður styrkt
- at tað verður størri gjøgnumskigni um, ið fyriferst í nevndini.

Við skrivni, dagfest 13. juli 2004, hevur Vinnumálaráðið boðað umboðsmanninum frá, at nýggj nevnd fór at verða vald í næstum.

11. Innlit

11.1. Kлага um vantandi svar frá Jarðarráðnum uppá umsókn um alment innlit.

Umboðsmaðurin hevur viðgjørt eina klagu frá A um, at Føroya Jarðarráð ikki hevði svarað umsókn hansara um alment innlit. Jarðarráðið segði seg ikki hava varnast umsóknina, sum varð sett fram í einum skrivi viðvíkjandi einum øðrum máli. Umboðsmaðurin gav Jarðarráðnum eina áttalu fyri ikki at hava svarað umsóknini, og mælti til, at hendan bleiv viðgjörd beinanveg, um hetta ikki longu varð gjørt (J.nr. 200300083)

Klagan

A hevur við skrivi, dagfest 5. nov. 2003, latið umboðsmanninum soljóðandi klagu:

„Evni: ..., avgerð hjá Jarðarráðnum ...

Kлага um málsviðgerð – alment innlit noktað

Góði Jógvan Andreassen, lógtingsins umboðsmaður

Í nevnda máli havi eg heitt á Føroya Jarðarráð um at vegleiða um uppgerðina av endurgjaldinum, ið nýggi festari og Jarðarráðið eru skyldug at lata fráfarandi festara.

Eisini havi eg biðið um innlit í lík mál, serliga nøkur ítøkilig mál, sum eg havi víst.

Fyrisitingin hjá Jarðarráðnum hevur tó als ikki latið við seg koma. Uttan hesa vegleiðing, og serliga uttan innlit í lík mál, er sera, sera trupult hjá mær at gera mær eina fatan av, hvat endurgjald verður latið fyri, og hvussu tað skal dokumenterast eftir venjuni á økinum.

Eg havi víst á endurgjaldið, ið latið var í samband við seinasta festiskifti í ... og endurgjald latið í ... ella ..., har meting varð gjörd eftir kunngerð um festi.

Brot úr skrivi mínum 14. august 2003:

„Undir øllum umstøðum fara vit tó at biða um innlit í slíkar uppgerðir, serliga í ... og ... (ella ...), sum vit hava frætt um, hava verið seinnu árin, og harafturat vegleiðing um, hvussu ráðið heldur slík uppgerð skal fara fram, hvat endurgjald fast fyri, hvussu ávís sløg av ábøtum og íløgum skulu virðismetast, osfr.“

Annars haldi eg, at umboðsmaðurin átti at tikið fyrisitingina hjá Føroyar Jarðarráð upp til viðgerðar til tess at vegleiða stovninum um vanliga fyrisitingarligar siðir og lógir.“

Partshoyring

Fyri at eg kundi taka støðu til, um hetta var eitt mál, sum eg átti at taka til viðgerðar, bað eg við skrivi, dagfest 27. nov. 2003, Jarðarráðið um at greiða mær nærri frá hesum málinum við atlit til teimum viðurskiftunum, sum vórðu umrødd í klaguni. Somuleiðis bað eg Jarðarráðið lata mær til láns øll skjølini í hesum málinum.

Við skrivi, dagfest 17. des. 2003, hevur Jarðarráðið latið mær so-ljóðandi frágreiðing um málið:

„Viðvíkjandi: Festaraskifti á matr...., kлага frá A.

Klagan byrjar við at vit ikki hava givið vegleiðing um hvussu farast skal fram tá fráfarandi festari skal seta fram endurgjaldskrøv fyri ognar, varandi íløgur á festinum mótvegis komandi festara. Eisini verður funnist at, at vit ikki hava vegleitt eftir venjuni á ókinum.

Fyrst skulu vit gera vart við at vit fleiri ferðir hava víst kæraranum á kunngerð nr. 122 frá 21.07.1992 um festi, §§ 4 til 7. Henda kunngerð sigur týðiliga hvussu farast skal fram, og hava vit ikki meira at leggja afturat.

Tað er einki mál av hesum slagið, sum er endaliga avgreitt, og er tí heldur eingin venja at vísa til.

Ítøkiliga nevnir kærarin tvey mál, har hann vil hava innlit í endurgjaldsuppgerðirnar. Vit gita at hann sipar til niðanfyrir nevndu, og hava vit hesar viðmerkingar:

Festaraskiftið í ...: Her var ikki talan um nakað endurgjalds-

krav. Sum vanligt yvirtók komandi festari avlopsseyð og -neyt. Eisini keypti hann maskinur og amboð frá fráfarandi festara.

Jarðarráðið góðtók tað virði, sum amboð og maskinur vórðu seld fyri. Yvirtøkan av avlopsseyði og -neytum var fyri teir satsir, sum jarðarráðið hevði ásett generelt – kr. 10.000 fyri kúnna og kr. 500 fyri seyðin –.

Festaraskiftið í ...: Fráfarandi festari kravdi endurgjald frá komandi festara/jarðarráðnum og er krav hansara hjálgt hesi frágreiðing.

Jarðarráðið góðtók ikki kravið. Málið er til viðgerðar í Føroya rætti, og er endalig meting ikki farin fram.

Kærarin heitir at enda á umboðsmannin um at taka fyrisitingina hjá Føroya Jarðarráð til viðgerðar til tess at vegleiða stovninum um vanligar fyrisitingarligar siðir og lógir, uttan tó at útgreina hvat sipa verður til.

Um so er umboðsmaðurin metir tað vera neyðugt, skulu vit siga frá, at vit taka allar vegleiðingar frá umboðsmanninum til eftirtektar.

Umboðsmaðurin hevur áður havt hetta málið til viðgerðar. Tá var journalin komin til skjal 37.

Seinni skjøl í málinum, serliga skjøluni 43 til 50, viðgera í stóran mun teir spurningar, sum reistir eru í kæruni.

Vit hava tí lagt alt málið, sum nú er komið til skjal 72, við frágreiðingini.“

Við skrivi, dagfest 23. des. 2003, boðaði eg pørtunum frá, at eg fór at taka hetta málið til viðgerðar við atliti at innlitsumbønini frá 14. aug. 2003, men at eg ikki fór at gera meira við spurningin um vantandi vegleiðing um uppgerðina av einum møguligum endurgjaldskravi.

Viðmerkingarnar frá Jarðarráðnum vóru samstundis sendar A til ummælis við einari freist áljóðandi 4 vikur, og einari fráboðan um, at um eg einki hevði frætt aftur, tá ásetta freistin var farin, bleiv klagan tikin upp til endaliga viðgerð.

Jarðarráðið bleiv samstundis biðið um at boða mær frá, um tað

var rætt skilt, at A ikki hevði fingið nakað svar uppá innlits-umbønina.

Við skrivi, dagfest 13. jan. 2004, hevur Jarðarráðið svarað fyrispurningi mínum soleiðis:

„Viðvíkjandi festaraskiftinum á matr...

Í skrivi tygara, dagfest 23.12.2003, verður spurt um A hevur fingið svar uppá umbøn um innlit í endurgjaldsuppgerðirnar í samband við tvey festaraskiftir –annað í ... og annað í ...

Vit skulu siga frá at vit ikki hava svarað hesi áheitan.

Sum vit hava greitt frá er ikki talan um endurgjaldskrav í málinum í ..., meðan málið í ... enn ikki er avgreitt, men er til viðgerðar í rættinum.

Vit skulu skoyta uppí at brævaskiftið um festaraskiftið í ... hevur verið drúgt og umfangandi. Í hesum sambandi hava vit ikkt givið okkum nóg væl far um umbøn kærarans um innlit í 2 onnur mál. Vit gera vart við at kærarin hevur fingið innlit í málið um festaraskiftið í ...“

Eg havi einki hoyrt aftur frá A, og tí er hetta málið tikið upp til endaliga viðgerð.

Niðurstøða

Í skrivinum frá A til Jarðarráðið, dagfest 14. aug. 2003, stendur soleiðis: „Undir øllum umstøðum fara vit tó at biða um innlit í slíkar uppgerðir, serliga í ... og ... (ella ...), sum vit hava frætt um, hava verið seinnu árin, og ...“

Eingin ivi er um, at hetta er ein umsókn um alment innlit í nøkur mál.

Spurningurin er so, um hendan umsóknin lýkur treytina, sum er ásett í § 4, stk. 3 í Innlitslógini. Sambært hesari regluni, skal ein áheitan um innlit skila til tey skjøl ella tað mál, sum viðkomandi ynskir at gera seg kunnugan við. Tað sum liggur í hesum kravinum er, at viðkomandi skal vísa til skjølina/málið á ein slíkan hátt, at tað út frá hesum gerst møguligt hjá myndugleikanum at finna fram til skjølina/málið.

Sambært ummællisskrivinum frá Jarðarráðnum sær tað út til, at

Jarðarráðið hevur funnið fram til, hvørji mál talan er um. Men um ivi stendst um, hvat ein innlitsumbøn fevnir um, hevur myndugleikin, sum fær eina innlitsumbøn, sambært § 7, stk. 1 í Fyrisitingarlógini skyldu til at venda sær til viðkomandi fyri at fáa greiðu á hesum. Umbønin skal undir øllum umstøðum hava eitt svar.

Jarðarráðið hevur í ummællisskrivinum játtað, at innlitsumbønin ikki er svarað, og at hetta skyldast, at ráðið ikki hevði varnast umbønina. Hendan umberingin er als ikki nøktandi.

Tá ein myndugleiki fær ein umbøn um alment innlit, skal hesin sambært § 16, stk. 2 í Innlitslógini hava tikið støðu til umbønina í seinasta lagi innan 10 dagar. Um hetta ikki er gjørligt, skal viðkomandi hava eina fráboðan um orsøkina til hetta, og nær hann ella hon kann vænta, at ein avgerð fyriliggur.

Eg fari tí at geva Jarðarráðnum eina átaluni um als ikki at hava viðgjørt innlitsumbønina frá A, og fari at mæla Jarðarráðnum til at viðgera innlitsumbønina beinanveg, um hetta ikki longu er gjørt.

Sum nevnt frammanfyri havi eg í skrivni, dagfest 23. desember 2003, boðað þørtunum frá, at eg ikki haldi grundarlag vera fyri at gera meira við tann partin av klaguni, sum snúði seg um vantandi vegleiðing frá Jarðarráðnum um uppgerðina av einum móguligum endurgjaldskravi.

At enda í klaguskrivinum verður heitt á meg um at taka fyrisitingina hjá Føroya Jarðarráð til viðgerðar til tess at vegleiða stovnin um vanligar fyrisitingarligar síðir og lógir. Talan er um eitt ikki útgreinað uppáhald, um at Jarðarráðið ikki fylgir vanligum fyrisitingarligum reglum. Eg haldi tí sambært § 6, stk. 4 í Umboðsmanslógini ikki grundarlag vera fyri at gera meira við hesa áheitan.

Burtursæð frá givnu átaluni og áheitanini um at viðgera innlitsumbønina frá A, geri eg ikki meira við hetta málið.

11.2. Kлага um innlit í innanhýsis arbeiðsskjal hjá Føroya Barnaheimi.

Umboðsmaðurin hevur viðgjørt eina klagu, um at Føroya Barnaheim hevði noktað familjuni B avrit av dagbókini, sum varð førd í sambandi við uppihald teirra á Barnaheiminum. Umboðsmaðurin helt, at dagbókin eftir innihaldinum er eitt innanhýsis arbeiðsskjal, sum er fevnt av § 8, stk. 3 í Innlitslógini, og at avgerðin hjá Barnaheiminum um at nokta familjuni avrit av dagbókini var skeiv. Hann mælti Barnaheiminum til at taka málið uppafur til viðgerðar, og at geva familjuni innlit í dagbókina í tann mun, at Barnaheimið ikki helt aðrar ásetingar í lógini forða hesum. (J.nr. 200400023).

Klagan

Við skrivi, dagfest 18. mars 2004, hevur A, sent umboðsmanninum soljóðandi klagu:

„Viðv. innliti í dagbók frá Familjudeildini á Føroya Barnaheimi

Eg umboði familjuna B, ið búðu á Familjudeildini á Føroya Barnaheimi frá ... til og við ...

Í hesum sambandi er ein dagbók skrivað um uppihaldið hjá familjuni á Føroya Barnaheimi. Eg havi vegna B biðið um avrit av dagbókini. Føroya Barnaheim hevur ikki ynskt at geva innlit í dagbókina, og eg skal tí heita á Løgtingsins Umboðsmann um at taka málið til viðgerðar og meta um, hvørt tað er rætt, at innlit verður noktað.

Í sambandi við málið leggi eg við avrit av fylgjandi skjølum:

- Telefax frá undirritaða til Føroya Barnaheim frá 4. juni 2003,
- bræv frá Føroya Barnaheimi til undirritaða frá 19. juni 2003,
- bræv frá undirritaða til Føroya Barnaheim frá 4. september 2003,
- bræv frá Føroya Barnaheimi til undirritaða frá 11. september 2003,

- bræv frá undirritaða til Føroya Barnaheim frá 24. september 2003,
- bræv frá Føroya Barnaheimi til undirritaða frá 14. november 2003,
- bræv frá undirritaða til Føroya Barnaheim frá 10. februar 2004, og
- bræv frá Føroya Barnaheimi til undirritaða, móttikið á skrivstovu okkara 13. februar 2004.

Eg leggi eisini við avrit av viðtøkunum fyri Føroya Barnaheim. Út frá hesum viðtøkum meti eg, at málið ikki eigur at verða kært til Stýrið fyri Føroya Barnaheim ella aðrar myndugleikar, men at málið kann leggjast beinleiðis fyri Løgtingsins Umboðsmann. Metir Løgtingsins Umboðsmaður, at málið fyrst eigur at verða kært til Stýrið fyri Føroya Barnaheim ella aðrar myndugleikar, rokni eg við at frætta.

Avrit av hesum brævi við skjølum er sent Føroya Barnaheimi.

Um Løgtingsins Umboðsmaður hevur spurningar, frætti eg fegin.“

Málgongd

Sambært viðløgdu skjølunum, hevur gongdin í málinum verið hendan:

A sendi 4. juni 2003 Føroya Barnaheimi soljóðandi telefaks:

„B hevur vent sær til mín í sambandi við, at hann og familja hansara búðu á Familjudeildini á Barnaheiminum frá ... til og við ...

Eg skilji á B, at ein dagbók er skrivað um upphald teirra á Barnaheiminum.

Eg skal vegna B biðja um at fáa avrit av hesi dagbók sendandi á her skrivstovuna.

Um Barnaheimið hevur spurningar í hesum sambandi, frætti eg fegin.

Við skrivi, dagfest 19. juni 2003, svaraði Føroya Barnaheim A soleiðis:

„Í skrivi dagf. 04.06.03 verður biðið um avrit av dagbók, sum er

skrivað í samband við at B og børn teirra hava búð á Barnaheiminum eina tíð. Havi kannað málið, og eri komin til ta niðurstøðu, at tá dagbókin er at rokna sum innanhýsis skjal í málinum, fara vit ikki at lata tykkum fáa avrit av henni. Vit vísa til, at tit hava fingið frágreiðingina, sum vit hava skrivað um upphaldið hjá nevndu familju. Dagbókin er at rokna sum grundarlag undir frágreiðingini, sum aftur er grundarlag undir avgerð barnaverndarinnar. Barnaverndin kennir einki til innihaldið í dagbókini, og hevur hon tí bygt og bert bygt sína avgerð á frágreiðingina. Tí er dagbókin at rokna sum innanhýsis skjal.

Vit kunnu skoyta uppí, at familjan alla tíðina hevur vitað, hvat stendur í dagbókini. Vit høvdu heldur ikki kent ampa av at útflyggja dagbókina til teirra, sum familjan biðjur umboða seg. Men vit halda okkum til reglurnar, tí tað skulu vit í slíkum málum, og velja ikki at útflyggja tykkum innanhýsis skjøl.

Um A hevur spurningar ella annað í hesum sambandi, frætta vit fegin.“

4. sept. 2003 sendi A Føroya Barnaheimi soljóðandi skriv:

„Eg vísi til bræv, sum eg sendi Føroya Barnaheimi 4. juni 2003 við umbøn um innlit í dagbókina, sum varð skrivað í sambandi við upphaldið hjá familjuni B á Familjudeildini hjá Føroya Barnaheimi. Somuleiðis vísi eg til bræv frá skrivstovu okkara til Føroya Barnaheim frá 16. juli 2003.

Føroya Barnaheim hevur noktað familjuni B innlit í dagbókina. Eg skal biðja Føroya Barnaheim um at umhugsa støðu sína í hesum máli enn einaferð. Um Føroya Barnaheim heldur fast um støðu sína í málinum, fari eg at leggja málið fyri Løgtingsins Umboðsmann. Eg skal biðja um at frætta aftur frá Føroya Barnaheimi innan 10 dagar frá dagfestingini av hesum brævi.“

Við skrivi, dagfest 11. sept. 2003, hevur Føroya Barnaheim svarað A soleiðis:

„Tað harmar, at advokatur hevur so lítt virðing fyri støðu okkara

í oman fyri nevnda máli. Havi ikki færri enn tvær ferðir á skrift grundgivið fyri, hví eg ikki vil útflyggjað tykkum tað, tit biðja um. Havi ikki á nakran hátt sæð grundgevingar frá tykkara síðu, sum skuldu fingið meg til at broytt hugsan.

Tá tú ikki tykist virða grundgevingar okkara, so kann eg ikki gera so nógv við tað.“

24. sept. 2003 hevur A sent Føroya Barnaheimi soljóðandi skriv:

„Eg vísi til brævaskifti okkara millum í hesum máli, seinast bræv títt frá 11. september 2003.

Tú eftirlýsir grundgevingar frá mínari síðu, sum skuldu fingið teg at broytt hugsan.

Eg havi hildið meg til ásetingar í fyrisitingarlógini, og hesar skal eg sjálvsagt vísa nærri á.

Kap. 4 í fyrisitingarlógini hevur reglur um rættin hjá pørtum í málum at fáa innlit í skjøl. Sambært § 9 hevur hann, sum er partur í einum máli, har ein fyrisitingarmyndugleiki hevur ella fer at taka avgerð, rætt at vera gjørdur kunnigur við skjøluni í málinum.

Sambært § 10 fevnir rætturin hjá einum parti til skjalainnlit við nøkrum nærri ásettum undantøkum um øll skjøl, sum viðvíkja málinum, og innføringar í journalir, skráir og aðrar skrásetingar viðvíkjandi skjølum í avvarandi máli.

Sum tað er nevnt í brævinum frá Føroya Barnaheimi frá 23. juni 2003 til skrivstovu okkara, metir Føroya Barnaheim, at talan er um innanhýsis skjøl. Sambært § 12 fevnir rætturin til skjalainnlit ikki um innanhýsis arbeiðsskjøl. Innanhýsis arbeiðsskjøl eru m.a. skjøl, sum verða gjørd av einum myndugleika til egna nýtslu í viðgerðini av einum máli. Sambært § 12, stk. 2, skulu upplýsingar um veruligar umstøður („faktiske omstændigheder“), sum eru av stórum týðningi fyri avgerðina í málinum, og sum bert standa í innanhýsis arbeiðsskjølum, hóast ásetingina í stk. 1 latast í samsvari við reglurnar í kap. 4.

Sambært § 13 fevnir rætturin til skjalainnlit hóast ásetingarnar í § 12 um innanhýsis arbeiðsskjøl, ið eru til skjals í endaligum líki, tá skjøluni eitt nú eru sjálvstøðug arbeiðsskjøl, sum eru gjørd av

einum myndugleika fyri at fáa til vega prógvandi ella annan samsvarandi greidleika viðvíkjandi teim veruligu umstøðunum í einum máli.

Fyri tað fyrsta skal tað nevast, at reglurnar í fyrisitingarlógini um innlit eru tað, sum á donskum verður rópt „minimumsregler.“ Hetta merkir, at myndugleikar kunnu lata borgarar fáa innlit í fyrisitingina í størri mun, enn lógin ásetur, um hetta ikki hevur við sær brot á tagnarskyldu hjá avvarandi myndugleika.

Í hesum føri er talan um eina dagbók um familjuna B, og eg havi tí ilt við at ímynda mær, at tað kann hava við sær brot á tagnarskyldu hjá Føroya Barnaheimi um familjan B fær innlit í skjøluni.

Harumframt meti eg eisini, at Føroya Barnaheim sambært reglunum í fyrisitingarlógini beinleiðis hevur skyldu at geva familjuni B innlit í skjøluni.

Tað verður nevt í brævinum frá Føroya Barnaheimi frá 19. juni 2003, at vit hava fingið frágreiðingina, sum Føroya Barnaheim skrivaði um upphaldið hjá familjuni B á Føroya Barnaheimi. Tað verður víðari nevt í brævinum, at dagbókin er at rokna sum grundarlag undir frágreiðingini, sum aftur er grundarlag undir avgerð Barnaverndarinnar. Tað verður nevt, at Barnaverndin kennir einki til innihaldið í dagbókini, og hevur hon tí bygt og bert bygt sína avgerð á frágreiðingina. Tí metir Føroya Barnaheim, at dagbókin er at rokna sum innanhýsis skjal.

Eg eri ósamdur í, at hetta kann nýtast sum grundgeving sambært fyrisitingarlógini at nokta familjuni B innlit í dagbókina. Fyri tað fyrsta verður tað nevt, at dagbókin eftir øllum at døma hevur haft avgerandi týdning í sambandi við avgerðina hjá Barnaverndarnevdini hjá Tórshavnar Kommunu um, at seta børnini hjá familjuni B heiman. Tí er tað sjálvsagt, at eg sum advokatur hjá familjuni eigi at fáa innlit í dagbókina fyri at meta um, hvørt nakað í henni talar ímóti avgerðini hjá Barnaverndarnevdini í Tórshavnar Kommunu.

Tað kann ikki uppá forhond avvisast, at upplýsingar í dagbókini kunnu hava týdning fyri avgerðina hjá Færøernes Nævn for Børneforsorg, sum nú hevur málið til viðgerðar, og eg skal tí

endurtaka áheitan mína um vegna familjuna B at fáa innlit í dagbókina.

Um so er, at Føroya Barnaheim framvegis metir, at innlit ikki eigur at verða givið, ætli eg mær at fáa Løgtingsins Umboðsmann at taka støðu til, um hetta er rætt ella ikki. Tí hevði tað verið gott, um eg kundi frætt skjótt aftur frá Føroya Barnaheimi.“

Við skrivi, dagfest 14. nov. 2003, hevur Føroya Barnaheim svarað A soleiðis:

„Vísandi til seinasta skriv títt dagf. 05.11.2003 skal við hesum verða sagt frá, at eg havi avgjørt ikki at útflyggja tilfar úr oman fyri nevndu dagbók. Avgerðin byggir á samskipti við advokat í býnum, sum heldur, at hædd eisini eigur at verða tikin fyri í hvørjari trúgv, starvsfólkini á Føroya Barnaheimi hava skrivað dagbókina. Starvsfólkini hava skrivað dagbókina í virðiligum og objektivum anda, men eisini í teirri trúgv, at alt tey skrivaðu skuldi makulerast.

Tilfarið er tó ikki makulerað, og verður tað heldur ikki, fyrr enn fyrispurningur tín er endaliga avgreiddur. Tilfarið í dagbókini er sum sagt grundarlag undir frágreiðingini, sum sosialu myndugleikarnir fingur frá okkum, aftan á at familjan var farin av heiminum. Sosialu myndugleikarnir hava nýtt frágreiðingina sum grundarlag undir avgerðini. Sosialu myndugleikarnir hava ikki sæð ein bókstav av tí, sum stendur í sjálvari dagbókini. Eisini tí haldi eg tað vera rætt, at tú og familjan fyrihalda tykkum til frágreiðingina, sum sigur alt, ið hevur týðning í hesum máli. Har liggja eingir upplýsingar fjaldir í dagbókini, har stendur einki, sum familjan ikki veit av. At familjan ella onkur familjulimur tulkar hendingar o.a. øðrvísi enn vit, kemur sjálvsagt fyri (tað ger tað allastaðni hvønn dag), men tað ávirkar hvørki innihald ella niðurstøður í frágreiðingini.

Sendir tú málið til umboðsmannin, rokni eg við, at eg fáí møguleikan at verja meg.“

10. febr. 2004 vendi A sær aftur til Føroya Barnaheim við soljóðandi skrivi:

„Eg vísi til brævaskiftið okkara millum í hesum máli.

Nú er eitt sindur síðani, at eg seinast skrivaði til Føroya Barnaheim í sambandi við innliti í dagbókina hjá familjuni B.

B hevur nú aftur vent sær til mín og sigur, at hann framvegis ynskir innlit í dagbókina. Hann greiðir í hesum sambandi frá, at tá hann og familjan komu á familjudeildina hjá barnaheiminum, fekk hann at vita, at hann kundi fáa avrit av dagbókini, um hann ynskti tað.

Harumframt greiðir hann frá, at tað eisini var uppá tal at taka upp film av familjuni á familjudeildini. Hetta gjørdist ikki aktuelt, men hann fekk eisini lyfti um avrit av møguligum filmi, sum varð upptikin.

Eg havi fyrr boðað frá, at B ynskir málið lagt fyri Løgtingsins Umboðsmann, um Føroya Barnaheim ikki gevur honum innlit í dagbókina. Av tí, at nakað er fráliðið, síðani eg seinast skrivaði til Føroya Barnaheim hesum viðvíkjandi, skal eg spyrja, um Føroya Barnaheim hevur broytt støðu, ella um eg skal leggja málið fyri Løgtingsins Umboðsmann, so hesin kann taka støðu til, hvørt innlit eigur at verða givið í dagbókina.

Gott hevði verið, um eg kundi frætt frá Føroya Barnaheimi innan 14 dagar frá dagfestingini av hesum brævi.“

Við einum ikki dagfestum skrivi, móttikið 13. febr. 2004, hevur Føroya Barnaheim svarað A soleiðis:

„Vísandi til skriv tygara dagf. 10.02.04 er stutt at siga, at undirritaði ikki hevur broytt áskoðan viðvíkjandi útflýggjan av dagbókini hjá familjuni B. Vit fara enn eina ferð at vísa til frágreiðingina, ið er skrivað við dagbókini sum grundarlag.

Tá tað snýr seg um lyftir o.a. sum vit skulu hava givið B, so havi eg tað viðmerking, at antin hevur hann misskilt eitthvørt, ella minnst hann ikki alt so væl.

Vit hava ongan tíð givið honum lyfti um at fáa avrit av dagbókini. Vit hava sagt við hann, fleiri ferðir, at hann altíð var vælkominn at lesa dagbókina. Tað vit søgdu var, at hann fór at fáa avrit av frágreiðingini, sum bleiv skrivað, tá familjan fór av aftur Familjudeildini.

Tá tað snýr seg um videoupptøkur, so nýta vit viðurkendan arbeiðshátt, Marte Meo róptur, sum í stuttum snýr seg um, at videoupptøkur verður nýttar sum pedagogiskt amboð. Í samband við Marte Meo arbeiðsháttin verður dentur lagdur á at vísa fólki, hvat tey gera rætt. Dentur verður lagdur á tað positiva. Vit gera ongan tíð nýtslu av hesum arbeiðshátti uttan so, at familjan ella persónarnir hava givið okkum loyvi til tess, og annars greið avtala er um nær, hvar og hvussu upptikið verður. Allar upptøkur verða týndar, tá familjan er farin av aftur heiminum. Vit hava ongan tíð tosað við nakran ella nøkur um at geva teimum eintøk av upptøkunum. Marte Meo arbeiðshátturin varð ongan tíð nýttur í arbeiðinum við fam. B, tí hetta ynsktu tey ikki.

Videoupptøkurnar verða als ikki nýttar sum fellandi próvtilfar ella til at fanga nakran á skeiva beininum. Upptøkurnar verða bert nýttar við positivum og mennandi endamáli. Vert er kanska eisini at nevna, at trý av okkara starvsfólkum eru í holt við eina 2 ára Marte Meo útbúgving. Men sum sagt, so varð einki upptikið av B og hansara, og um so var, so vórðu hesar upptøkur týndar í dag.“

Partshoyring

Umboðsmaðurin gjørdi av at kanna hetta málið nærri, og við skrivi, dagfest 24. mars 2004, varð klagan send Føroya Barnaheimi til ummælis, eins og biðið varð um øll skjølini, umrøddu dagbókina og endaligu frágreiðingina, sum er gjørd frá upphaldinum hjá familjuni á Barnaheiminum.

Við skrivi, dagfest 23. apríl 2004, hevur Føroya Barnaheim latið umboðsmanninum hesar viðmerkingarnar til klaguna:

„Viðvíkjandi klagu frá A, dagfest 18. mars 2004

Í samband við at A hevur klagt Føroya Barnaheim til Løgtingsins umboðsmann, biðjur umboðsmaðurin okkum útflýggja tilfar, sum er skrivað í samband við upphald hjá familju á stovninum.

Tilfarið verður við hesum sent Løgtingsins umboðsmanni við hesum viðmerkingum:

Umboðsmaðurin sær grundgevingar okkara fyri ikki at útflyggja nevnda tilfar í brævaskiftinum millum okkum og advokatin. Vit hava sum sagt ikki so stóran fakligan ampa av at útflyggja tilfarið, tí familjan er vitandi um alt sum stendur har, og hevur hon eisini havt móguleikan fyri at lesa hvønn bókstav. Men av tí at so stór ógreiða valdar um júst spurningin, um hvat skal útflyggjast ella ikki, so er hesin parturin av dagbókini kanska skrivaður við einum orðavali, sum kundi verið betur valt. Starvsfólkini skrivaðu dagbókina um familjuna B í teirri trúgv, at dagbókin bleiv makulerað, aftan á at sosialu myndugleikarnir høvdu fingið skrivligu frágreiðingina, sum jú byggir á tað, sum stendur í dagbókini. Viðmerkjast skal eisini, at einki av starvsfólkunum hevði roynt seg við slíkari dagbókaskriving áður.

Í dag vita vit betur, og verður dagbókin eisini skrivað við hepnari orðavali. Tó hevur orðavalið einki at gera við tað, at vit valdu at sýta fyri útflyggjanini. Óhepnað orðavalið kann bert vera eitt sindur keðiligt fyri tann, sum skrivað hevur og stovnin sum so.

Vit hava, sum tit helst eisini skilja úr brævaskiftinum við A, bygt avgerðina um ikki at útflyggja tilfarið á ráðgeving frá løg-málaráðnum og samrøðu við advokat úti í býnum.

Vit hava eisini hug at skoyta hetta upp í viðmerkingar okkara, at vit sum so eru feigin um, at A hevur klagað okkum til Umboðsmannin. Á hendan hátt fæst kanska greiða á, hvat skal útflyggjast. Soleiðis, at starvsfólkini í framtíðini kenna treytirnar, skrivað verður undir.

Er okkurt, tit eru í iva um ella okkurt, tit ynskja nærri innlit í, tá eru tit sjálvsagt vælkomin at venda tykkum til undirritaða.“

Við skrivi, dagfest 29. apríl 2004, vórðu viðmerkingarnar frá Barnaheiminum sendar A til ummælis.

Við skrivi, dagfest 3. mai 2004, hevur A sent umboðsmanninum soljóðandi fráboðan:

**„Viðv. innliti í dagbók frá Familjudeildini á Føroya Barnaheimi
– tykkara málsnr. ...**

Eg vísi til brævið, sum eg sendi Løgtingsins Umboðsmanni 18. mars 2004.

Eg havi í brævi frá Løgtingsins Umboðsmanni 29. apríl 2004 móttikið viðmerkingar frá Føroya Barnaheimi til málið.

Eg havi ikki viðmerkingar til tað, sum Føroya Barnaheim hevur skrivað í brævi sínum til Løgtingsins Umboðsmann 23. apríl 2004.

Eg skal tí heita á Løgtingsins Umboðsmann um at taka støðu til málið á fyriliggjandi grundarlagi.“

Við skrivi, dagfest 4. mai 2004, boðaði umboðsmaðurin pørtunum frá, at hetta málið nú bleiv tikið upp til endaliga viðgerð, og at viðgerðin kundi væntast at koma at taka 1 – 2 mánaðir.

Niðurstøða

Føroya Barnaheim er sjálvsogvarstovnur. Sjálvsogvarstovnar verða bert roknaðir sum partur av almennu fyrisitingini, um teir røkja almennar uppgávur og í stóran mun eru undirgívnir almennar reglubindingar.

Í „Forvaltningsloven med kommentarer af John Vogter“, 3. útg. stendur á bls. 108 og 109 m.a.:

„Uden for forvaltningslovens anvendelsesområde falder endvidere som udgangspunkt institutioner, foreninger og selskaber, der er organiseret på privatretligt grundlag. Det gælder, uanset om den virksomhed, der udøves, ganske kan sidestilles med den, der sædvanligvis udøves af forvaltningsmyndigheder.

...

Efter den sociale lovgivning, herunder den tidligere gældende bi-standslov, kunne kommuner og amtskommuner opfylde deres forpligtelser med hensyn til forskellige former for institutionspladser ved bl.a. selv at oprette og drive sådanne institutioner eller ved at indgå overenskomst med private, selvejende institutioner.

...

I tilfælde, hvor sådanne institutioner har indgået overenskomster,

som Socialministeriet har udarbejdet, vil institutionerne være undergivet en så intensiv offentlig regulering, tilsyn og kontrol, at de må henregnes til den offentlige forvaltning.“

Í „Offentlighedsloven med kommentarer af John Vogter“, 3 útg. stendur m.a. um sama spurning á bls. 70:

„Institutioner, der er oprettet på privatretligt grundlag, som f.eks. selvejende institutioner, foreninger og lignende, vil ... kun kunne henregnes til „den offentlige forvaltning“ og dermed umiddelbart være omfattet af loven, hvis de udøver offentlig virksomhed af mere omfattende karakter og i sammenhæng hermed er undergivet intensiv regulering, tilsyn og kontrol.“

Viðtøkurnar fyri Føroya Barnaheim eru frá 5. april 1984, og eru góðkendar av Føroya Landsstýri tann 16. august 1984. Í viðtøkunum stendur m.a.:

„§ 1. Føroya Barnaheim, sum er eitt framhald av barnaheiminum í Vestmanna, er ein sjálvsognarstovnur, sum er settur á stovn í sambandi við Samfelagsráðið fyri Hini Kirkjuligu Heimamissionini í Føroyum.

...

§ 3. Føroya Barnaheim er góðkent sum barnaheim, ið kann hýsa 45 børnum í 0-18 ára aldri, møguliga 20 ára gomlum, herimillum í mesta lagi 15 børnum í 0-3 ára aldri, sbr. § 32, 1. stk. í „Socialministeriets bekendtgørelse nr. 130 af 29. marts 1977 af lov for Færøerne om børneforsorg,“ sum broytt við lóg nr. 247 frá 8. juni 1983.

§ 4. Almanastovan hevur eftirlit við barnaheiminum, harimillum at tað verður rikið samsvarandi teimum reglum, ið landsstýrið ásetir, sbr. § 32, 1. stk., 2. pkt. í omanfyri nevndu „lov for Færøerne om børneforsorg.

§ 5. Leiðsla sjálvsognarstovnsins er eitt stýri, sum hevur ta yvirskipaðu

leiðsluna og raksturinn um hendi, og ein leiðari, sum hefur ta dagligu leiðsluna og raksturinn um hendi.

...

§ 7. Stýrið skal ansa eftir, at fyrisingarligu og fíggarligu viðurskipti sjálvsognarstovnsins verða umsitin við fyriliti til stovnsins endamáli og tær reglur, sum eru og verða at galda fyri stovnsins leiðslu og rakstur.

...

Klagur um stovnsins viðurskipti skulu altíð verða lagdar fyri stýrið.

...

§ 8. Stýrið setir stovnsleiðaran. Setanin er treytað av, at Almanna-stovan góðkennir hana. Stýrið loysir somuleiðis leiðaran úr starvi og boðar beinan vegin Almanna-stovuni skrivliga frá hesum.

...

§ 12. Almanna-stovan ásetir talið og starvsslagið á teimum størvum, ið verða sett við pedagogiskum starvsfólki, og skal tað kunna síggjast á fíggarætlan stovnsins.

Stýrið setir og loysir pedagogisk starvsfólk í fóstum størvum eftir samráðing við leiðaran. Starvssetanin fer fram við tí fyrivarni, at Almanna-stovan góðkennir hana, eins og hon ásetir lön og lønaraldur. Uppsøgn av pedagogiskum starvsfólki í fóstum størvum skal beinan-vegin verða boðað Almanna-stovuni skrivliga.

Vikarsetan fyri pedagogisk starvsfólk verður at boða Almanna-stovuni skrivliga.

...

Við støði í uppskoti leiðarans ger stýrið á hvørjum ári eina fíggar-ætlan fyri komandi roknskaparár. Fíggarætlanin verður send Almanna-stovuni til góðkenningar innan ta tíðarfreist, hon hefur ásett. Føroya Gjaldstova hefur búskap stovnsins um hendi.

...

Almanna-stovuni er heimilað at krevja, at roknskapurin við fylgi-skjølum verður sendur inn til hennara.

...

Um so er, at Almanna-stovan í sambandi við eftirlit sítt ella við at kanna teir innsendu roknskapir ella roknskaparfrágreiðingar verður varug við, at stovnsins roknskaparførsla ikki er nóg fullfíggið, kann hon krevja, at roknskaparførslan verður broytt.

...

§ 14.

...

Val av grannskoðara verður beinan vegin skrivliga at boða Almannastovuni, sum eftir at hava kannað málið kann áleggja stýrinum at velja ein annan grannskoðara.

Almannastovan kann senda tí setta grannskoðaranum reglugerð viðvíkjandi teimum rættindum og skyldum, sum eru galdandi fyri grannskoðanina.

...

§ 16.

...

Stýrið kann ikki taka lán í ollum stovnsins, uttan at landsstýrið góðkennir tað.

Um so er, at stovnurin verður niðurlagdur, skulu ognirnar eftir viðtøku stýrisins og við góðkenning sosialmálaráðharrans og landsstýrisins verða brúktar til líknandi endamál fyri børn og ungfólk í Føroyum.“

Føroya Barnaheim er sum nevnt sjálvsognarstovnur, sum er góðkendur sambært § 32, stk. 1 í Barnaforsorgarlógini. Virksemd má metast sum ein almenn uppgáva, ið er gjølla regulerað og undir eftirliti av tí almenna. Eingin ivi kann tí vera um, at Føroya Barnaheim, hóast talan er um ein sjálvsognarstovn, er at meta sum ein fyrisitingarmyndugleiki, ið er fevndur av Fyrisitingarlógini og Innlitslógini.

Føroya Barnaheim tekur ikki avgerð viðvíkjandi framtíðini hjá familjuni í hesum málinum, men ger við grundarlagi í umrøddu dagbókini eina frágreiðing / lýsing av støðuni hjá familjuni, sum er eitt tilmæli til sosialu myndugleikarnar. Sambært § 2 í Fyrisitingarlógini er lógin við nøkrum fáum undantøkum bert galdandi fyri avgerðarmál. Spurningurin um rættin hjá familjuni til innlit í dagbókina er tí fevndur av reglunum um egininnlit sambært § 4, stk. 2 í Innlitslógini og ikki av reglunum um partsinnlit sambært Fyrisitingarlógini, eins og advokaturin hjá klagarunum hevur ført fram. Tað hevur tó ongan týðning í hesum føri, tí reglurnar um egininnlit og partsinnlit í ávikavist Innlitslógini og Fyrisitingarlógini eru meinlíkar.

Eg havi lisið endaligu frágreiðingina og dagbókina, ið telur 112 síður,

men sum stórt sæð einans inniheldur tað, sum starvsfólkini á Barnaheiminum hava eygleitt viðvíkjandi familjuni, umframt tað samskifti, sum skal hava verið millum familjuna og starvsfólkini. Dagbókin minnir ikki sørt um eina sjúkrahúsjournal, og má metast sum eitt innanhýsis arbeiðsskjal sambært § 7 í Innlitslógini. Innanhýsis arbeiðsskjal eru sambært § 7 í Innlitslógini ikki fevnd av høvuðsregluni um skjalainnlituttanso, at talan er um viðurskifti, sum eru fevnd av §§ 8, 9 ella 11.

Í § 8 í Innlitslógini stendur m.a. soleiðis:

„Rætturin til skjalainnlit fevnir hóast ásetingina í § 7 um innanhýsis arbeiðsskjal, ið eru til skjals í endaligum líki, tá

...

3) skjøluni eru sjálvstøðug skjøl, ið eru gjørd av einum myndugleika fyri at fáa til vega prógvandi ella annan samsvarandi greidleika viðvíkjandi teim veruligu umstøðunum í einum máli, ella...“

Eftir innihaldinum í dagbókini, haldi eg, at hendan er eitt innanhýsis arbeiðsskjal, sum er fevnt av § 8, nr. 3. Hetta merkir, at familjan hevur rætt til innlit í dagbókina í sínari heild, men at aðrar ásetingar í lógini kunnu føra til, at ávísir upplýsingar kortini verða afturhildnir. Sum eitt dømi um hetta kann eg nevna eina upplýsing ovast á bls. 104 um eitt dult telefonnummar, ið klagarin sambært § 12, stk. 1, nr. 1 ikki hevur krav uppá at fáa innlit í. Eg havi ikki funnið aðrar upplýsingar, sum familjan ikki hevur krav uppá at fáa innlit í.

§ 15 í Innlitslógini er soljóðandi:

„Verður áheitan um skjalainnlit sett fram viðvíkjandi skjølum, ið eru partur av máli, har sum tað er ella fer at verða tikin avgerð av einum fyrisitingar myndugleika, avger hesin myndugleikin, um áheitanin kann verða gingin á mæti. Í øðrum forum verður avgerð um skjalainnlit tikin av tí myndugleika, sum hevur skjalið undir hond.

Stk. 2. Avgerðir um spurningar um skjalainnlit kunnu kærast framíhjá til tann myndugleika, sum er kærustovnur viðvíkjandi

avgerðini ella viðgerðini annars av tí máli, sum áheitanin um skjalainnlit viðvikir.

Stk. 3. Landsstýrið kann áseta reglur, ið frávikja reglunum í stk. 1 og 2.“

Av brævaskiftinum millum advokatin hjá klagarunum og Føroya Barnaheim tykist at framganga, at Barnaverndin í Tórshavn hevur tikið avgerð um at seta børnini hjá familjuni heiman, og at henda avgerð er kærð til Færøernes Nævn for Børneforsorg. Í skrivi, dagfest 19. juni 2003, frá Barnaheiminum til A, verður sagt, at barnaverndarnevndin einki kennir til innihaldið í dagbókini, men bert hevur bygt sína avgerð á frágreiðingina. Tað má tí leggjast til grund, at dagbókin ikki hevur verið við í viðgerðini hjá barnaverndarnevndini og heldur ikki hjá Færøernes Nævn for Børneforsorg. Sambært § 15, stk. 1, 2. pkt. er tað tí Barnaheimið, sum eigur at taka støðu til áheitanina um skjalainnlit.

Sambært § 5 í viðtøkunum hjá Barnaheiminum hevur stýrið fyri heimið ta yvirskipaðu leiðsluna og raksturin um hendi, og sambært § 7 skulu klagur um stovnsins viðurskifti altíð verða lagdar fyri stýrið. Hóast hetta, er stýrið ikki at meta sum ein hægri fyrisitingarligur myndugleiki, men sum ein integreraður partur av Barnaheiminum. Reglan í § 6, stk. 3 í Umboðsmanslógini forðar tí ikki fyri, at eg viðgeri hetta málið.

Ført er fram, at familjan hevur havt móguleika at lesa dagbókina á Barnaheiminum, men at heimið ikki vil lata familjuni avrit av dagbókini. Eg skal í hesum sambandi vísa á, at tá talan er um egininnlit ella partsinnlit, so er tað í forarbeiðunum til donsku lógina, sum er grundarlagið undir okkara lóg, beinleiðis lagt upp til, at persónurin hevur krav uppá at fáa avrit av teimum skjølunum, sum hann annars hevur rætt til innlit í.

Vísandi til tað, sum er ført fram omanfyri, haldi eg, at avgerðin hjá Føroya Barnaheimi um at nokta familjuni innlit í hesa dagbókina vísandi til, at talan er um eitt innanhýsis arbeiddsskjal, er skeiv. Eg fari tí at mæla Barnaheiminum til at taka hesa innlitsumbønina uppafur til viðgerðar og at geva familjuni innlit í dagbókina, í tann mun Barnaheimið ikki heldur aðrar ásetingar í Innlitslógini forða hesum.

Umframt at mæla Føroya Barnaheimi til at taka málið upp til

nýggja viðgerð og at lata meg frætta, hvørja niðurstøðu Barnaheimið kemur til í hesum sambandi, geri eg ikki meira við málið.

Í skrivi 2. juli 2004 hevur Føroya Barnaheim boðað umboðsmanninum frá, at Barnaheimið tekur niðurstøðuna hjá umboðsmanninum til eftirtektar.

11.3. Handfaringin hjá Tórshavnar kommunu av umsókn um alment innlit í sáttmála um busskoyring.

Umboðsmaðurin hevur viðgjørt eina klagu frá SVF um handfaringina hjá Tórshavnar kommunu av umbøn teirra um alment innlit í sáttmála millum kommununa og B um busskoyringina í Tórshavn. 15 dagar aftaná umbønina hevði kommunan vísandi til § 13, stk. 1, nr. 5 í Innlitslógini givið SVF innlit í 54 onnur skjøl, men ikki umbidna sáttmálan. Kommunan førði fram yvirfyri umboðsmanninum, at tað í hesum førinum var neyðugt at kanna, um sáttmálin kom undir alment innlit, at kommunan fyrr hevði noktað øðrum borgara innlit í sama sáttmála, og at tann avgerðin var klagað til Innlendismálaráðið. Hendan klagan lá tá hjá einum advokati, og so leingi avgerð ikki var tikin í málinum, var sáttmálin sambært kommununi ikki almennur. Umboðsmaðurin segði seg als ikki duga at síggja, at nakað var í sáttmálanum, sum kundi vera undantikið almennum innliti sambært § 13, stk. 1, nr. 5, og mælti tí kommununi til at taka innlitsumbønina uppafur til nýggja viðgerð og at lata seg frætta, hvørja niðurstøðu kommunan kom til. Umboðsmaðurin vísti eisini á, at sambært lógini skal støða takast til innlitsumbønir skjótast gjørligt, og at hetta ikki kann bíða í upp til 10 dagar, um ongar serligar forðingar eru. Hann dugdi ikki at síggja, at talan var um nakað serliga fløkjasligt ella torført mál, og at avgerð tí átti at verið tikin, um ikki beinanveg so fáar dagar seinni. Tað frítekur ikki kommununa fyri skyldur hennara sambært Innlitslógini, at kommunan hevði søkt sær leiðbeining hjá einum advokati. Umboðsmaðurin gav kommununi eina átalu fyri viðgerðartíðina, og at kommunan ikki hevði kunnað SVF samsvarandi § 16, stk. 2 í innlitslógini. (J.nr.200400024)

Klagan

A, virkandi tíðindaleiðari í Sjóntvarpi Føroya, hevur í teldubrævi 30. mars 2004 sent umboðsmanninum soljóðandi klagu:

„Í dag, 30. mars, kl 15.15 ringdi eg til Tórshavna býráð, Snarskivuna, tí eg vildi fegin fáa eitt eintak av sáttmálanum um

busskoyring, sum Tórshavnar kommuna hevur gjørt við B. Eg varð stillað um nakrar ferðir, til C at enda kom í hornið.

Eg bar umbønina um at fáa sáttmálan fram, og segði, at eg kundi koma beinavegin og avheinta hann, tí eg ætlaði at brúka hann í dagsins tíðindasending. C segði, at so mátti eg skrivliga søkja um alment innlit. Eg upplýsti hann um, at ein munnlig umbøn var javnsett við eina skrivliga, men hetta vildi hann ikki góðtaka. Eg helt fast við mítt, og vildi hava hann at taka støðu beinaveg. Segði við hann at hetta kundi ómøguligt vera meira innviklað enn at taka ein sáttmála úr eini arkivskuffu, kopiera hann og lata meg fáa kopiið. Men hann helt uppá, at hann skuldi hava eina skrivliga umbøn, og at hann hevði 10 dagar til at viðgera hana í. Eg segði at tað kundi also ikki taka 10 dagar, men C segði, at tað fór hann at bestemma, og ikki eg.

Síðani spurdi C, hvat eg skuldi brúka sáttmálan til – eg svaraði, at tað hevði hann ongan rætt at spyrja um.

Eg spurdi so, hvørja grundgeving hann hevði fyri at ætla at brúka 10 dagar at viðgera mína umsókn, og til tað svaraði C, at „Eg veit ikki ...tað eru altíð problemir, tá tit fáa alment innlit,„

Eftir at hava spurt meg fyri hjá Johnhard Klettheyggj um hvat stendur í lógini um alment innlit, ringdi eg aftur til C, sum hesa ferð vildi góðtaka at umbønin var munnlig og ikki skrivlig, men framvegis ikki vildi lata meg fáa sáttmálan straks. Grundgevingin var, at fólkin, sum høvdu við sáttmálan at gera, máttu fáa stundir „at venda hesum“, sum hann segði.

Sostatt kæri eg um:

- at C ikki vildi góðtaka eina munnliga umbøn um alment innlit
- at hann vildi vita, hvat eg skuldi brúka innlitið til
- at C helt uppá, at hann hevði 10 dagar til at viðgera hetta í, tí at „tað altíð eru problemir, tá tit fáa alment innlit.“

Eg meti serliga hetta seinasta aftursvarið at vera álvarsligt, tí tað kann aldrin vera eitt endamál hjá almennu fyrisitingini at draga aftursvarið uppá umbønina út, fyri at „problemir“ ikki skulu

standast av at fjølmiðlarnir sleppa til teir upplýsingar, teir meta seg hava brúk fyri.

Harumframt er mín pástandur, at handfaringin hjá C ikki er í tráð við, at umbønin skal svarast „skjótast gjørligt“, sum lógin krevur- tvørturímóti er tað mín uppfatan, at C hevði í hyggju at lata umbønina bíða sum longst.

Eg kann leggja afturat, at C minti meg á, at eg og hann fyrr hava tosað um hetta við almennum innliti. Her sipaði hann helst til eitt mál, sum D meldaði til Umboðsmannin. Eg hevði søkt um alment innlit í málið um Tórsvøll, og fekk tað bert við at mæta upp á býráðsskrivstovuni, har eg sitandi saman við deildarstjórum og borgarstjóra skuldi taka notat við hond av teimum skjølum, eg vísti áhuga fyri. Meðan embætismenninir noteraðu hvørt skjal, eg hevði fyri eygunum. Har var eisini C hjástaddur. Umboðsmaðurin tók tá støðu til mín fyrimun, og eg meti tí, at um C minnst ta hendingina, so kann hann sjálvur útleiða, at hann IKKI hevur tikið við læru av avgerðini, Umboðsmaðurin tá tók.“

Johnhard Klettheyggj, ráðgevi hevur í notati, dagfest 31. mars 2004, greitt soleiðis frá samrøðuni við A, sum er umrødd í klaguni:

„A ringdi til mín (á privatú fartelefonina) uml. kl. 16 í gjár. Hon greiddi mær frá, at hon hevði biðið Tórshavnar kommunu um alment innlit í ein sáttmála, sum varð gjørdur millum Tórshavnar kommunu og B. Hon greiddi mær frá, at C hevði kravt, at umsóknin skuldi vera skrivlig, at viðgerðin fór at taka 10 dagar, og at hann vildi hava at vita, hví hon vildi hava innlit í hetta skjalið.

A spurdi meg, hvat hon skuldi gera?

Eg svaraði, at tað visti eg ikki, og at eg ikki kundi siga nakað um tað konkræta málið, men:

- at tað sambært Innlitslógini ikki er nakað krav, at umbønin um innlit skal vera skrivlig,
- at lógin sigur, at umbønin skal viðgerast skjótast gjørligt, og í seinasta lagi innan 10 dagar (vanliga), og
- at eingin grundgeving er neyðug fyri at biðja um innlit.

A takkaði fyri upplýsingarnar og segði, at hon umhugsaði at klaga til umboðsmannin. Hon spurdi, um tað var í lagi, at ein klaga bleiv send við telduposti (ella hendan skuldi sendast við vanligum brævi)?

Eg svaraði, at ein klaga við telduposti var nøktandi, um hon annars leyk treytirnar (navn á klagara, hvønn og hvat ein klagar um).

Klagan frá A er komin við telduposti í morgun.“

Málgongd

A ringdi 30. mars 2004 til Tórshavnar kommunu og bað um innlit í sáttmálan millum kommununa og B um busskoyringina í Havn. C hevur gjørt hetta notatið frá samrøðuni:

„A frá SVF hevur ringt til mín 30/3-2004 kl. 15.30. Hon biður um alment innlit í sáttmálan sum er gjørdur millum B og tórshavnar kommunu.“

Sum tað framgongur av klaguni og ummælisskrivinum frá kommununi, ið er endurgivið niðanfyrri, er ikki full semja millum partarnar, hvat annars varð sagt undir hesari samrøðuni.

Við skrivi, dagfest 14. apríl 2004, hevur Tórshavnar kommuna, Tekniska deild svarað SVF, att. A soleiðis:

„Viðv. innlit í málið um sáttmálaviðurskiftini hjá Bussleiðini

Tygum hava í telefonsamrøðu við tekniska stjóran tann 30. mars 2004 vegna Sjóntvarp Føroya biðið um alment innlit í málið um bussleiðina í Tórshavnar kommunu.

Vísandi til løgtingslóg um innlit í fyrisitingina § 13, stk. 1, nr. 5, um rættin til avmarking í skjalainnlit, vera hesi skjøl útflyggjað:

...

Við hesum metir Tórshavnar kommuna at hava svara uppá áheitan tykkara.“

Skjølini, ið nevnd eru í skrivinum frá kommununi er 54 í tali, men teirra millum ikki sáttmálin millum Tórshavnar kommunu og B.

Partshoyring

Umboðsmaðurin gjørdi av at kanna hetta málið nærri, og við skrivi, dagfest 2. apríl 2004, varð klagan send Tórshavnar Kommunu til ummælis, eins og kommunan bleiv biðin um at lata umboðsmanninum eitt avrit av hesum sáttmálanum til láns. Biðið varð um, at møguligar viðmerkingar og umbidni sáttmálin vórðu umboðsmanninum í hendi innan 4 vikur.

Við skrivi, dagfest 26. apríl 2004, hevur Tórshavnar Kommuna sent umboðsmanninum hesar viðmerkingarnar til klaguna:

„Millum ár og dag fær kommunan fleiri áheitanir um alment innlit, og má kommunan í hvørjum einstøkum føri seta seg inn í málið fyri at kanna, um innlit kann gevast, so tað er ikki annað enn sjálvsagt, at stovnar og privatfólk ikki kunnu rokna við at fáa svar uppá áheitaninar beinanvegin, men hinvegin hava krav uppá at fáa innlit innan 10 dagar sambært lógina.

Í nevnda føri ringdi sjónvarpskvinnan til tekniska stjóran og bað um alment innlit í sáttmálan um busskoyringina millum kommununa og B.

Tekniski stjórin skrivaði umbønina niður og gav journaldeildini hana, sum vanlig mannagongd er í kommununi.

At tekniski stjórin spurdi, hvat tilfarið skuldi nýtast til, var bert fyri at vita, um tað hevði sovorðnan skund, at hann skuldi leggja alt arbeiði niður hjá sær fyri at hjálpa henni, hann skuldi nevnliga á fleiri fundir tann seinrapartin, men tað vildi sjónvarpskvinnan ikki upplýsa.

At tekniski stjórin skuldi nýta 10 dagar til at viðgera áheitanina, má sjónvarpskvinnan hava misskilt, tað hann vísti á, vóru teir 10 dagarnar, sum standa í lógini.

Sum fyrr nevnt er tað ikki alt, sum kemur undir alment innlit, her var talan um ein sáttmála millum kommununa og ein privatan arbeiðstakara, sum er gjørdur eftir útbjóðing og licitatióin og tí var mett, at rættast var at kanna, um sáttmálin kom undir alment innlit, innan tilfarið var útflyggjað, soleiðis at málið ikki kom kommununi aftur um brekku, og her kom so fram, at kommunan

fyrir hefur noktað öðrum borgara innlit í sama sáttmála, og hefur hesin klagað til Innlendisdeildina.

Henda klaga liggur í lötuni hjá advokati, og so leingi avgerð ekki er tikin í málinum, er sáttmálin ekki almennur.“

Við skrivi, dagfest 30. apríl 2004, vórðu hesar viðmerkingarnar sendar klagaranum til ummælis við einari freist áljóðandi 3 vikur. Samstundis varð soljóðandi skriv sent Tórshavnar Kommunu:

„Eg havi móttikið viðmerkingar tykkara í skrivi, dagfest 26. apríl í ár. Hesar viðmerkingarnar eru í dag sendar SVF til ummælis við einari freist áljóðandi 3 vikur.

Í skrivi mínum, dagfest 2. apríl í ár, bað eg kommununa lata mær eitt eintak av umrødda sáttmálanum millum kommununa og B til láns. Hóast hetta, havi eg ikki fingið hendan sáttmálan. Sambært § 8, stk. 1 í Umboðsmanslógini hava teir myndugleikar, sum eru fevndir av virksemi umboðsmansins, skyldu til at geva honum tær upplýsingar og at leggja fram øll tey skjøl, sum hesin embætis vegna krevur at fáa fyrilagt.

Vísandi til § 8, stk. 1 í Umboðsmanslógini fari eg at biðja Tórshavnar kommunu lata mær avrit av hesum sáttmálanum og øllum øðrum skjølum viðvíkjandi innlitsumbønini frá SVF. Somuleiðis verður biðið um eitt journalyvirlit yvir hesi skjølini. Kommunan verður biðin um at lata mær hesi skjølini beinanvegin.

Avrit av hesum skrivi er sent SVF til kunningar.“

Tá hetta ikki gav nakað úrslit, ringdi umboðsmaðurin 25. mai 2004 til borgarstjóran fyri at fáa avrit av sáttmálanum.

27. mai 2004 fekk umboðsmaðurin avrit av hesum sáttmálanum frá Tórshavnar Kommunu.

3. juni 2004 kom ein skrivari hjá advokatinum hjá kommununi somuleiðis við einum avriti av sáttmálanum og einari heilsan um, at „tað var hann, sum hevði ligið á málinum“.

Við skrivi, dagfest 4. juni 2004, boðaði umboðsmaðurin pørtunum frá, at av tí, at SVF ikki hevði latið umboðsmanninum fleiri við-

merkingar í hesum málinum, bleiv klagan tikin upp til endaliga viðgerð, og at umboðsmaðurin væntaði at kunna avgreiða hetta málið innan summarfrítíðina.

Niðurstøða

Sum nevnt frammanfyri hevur A biðið um innlit í ein ávísan sáttmála, men sum eg lesi skrivið frá kommununi til hennara, dagfest 14. apríl 2004, verður hendan umbønin noktað vísandi til § 13, stk. 1, nr. 5 í Innlitslógini, og samstundis verður givið henni innlit í 54 onnur skjøl, sum hon ikki hevur biðið um at fáa innlit í. § 13, stk. 1, nr. 5 er soljóðandi:

„§ 13. Rætturin til skjalainnlit kann avmarkast í tann mun tað er neyðugt til verju av munandi umhugsni viðvíkjandi

...

5) fíggarligu áhugamálunum hjá tí almenna, herundir fremjing av vinnuvirksemi tess almenna ella

...“

Eg havi lisið sáttmálan millum kommununa og B og dugi als ikki at síggja, at nakað er í hesum sáttmálanum, sum kann undantakast rættinum til innlit sambært § 13, stk. 1, nr. 5. Talan er ikki um alment vinnuvirksemi, tá ein privatur arbeiðstakari røkir eina almenna uppgávu vegna kommununa, og tað er als ikki neyðugt til verju av munandi umhugsni viðvíkjandi fíggarligu áhugamálunum hjá tí almenna at dylja, hvat kommunan rindar fyri hetta.

Tað var sostatt ikki grundarlag eftir § 13, stk. 1. nr. 5 fyri at nokta klagaranum innlit í nevnda sáttmála.

Eg dugi heldur ikki at finna aðrar undantaksreglur í lógini, sum kundu nýtast til at nokta SVF innlit í hendan sáttmálan sum heild. Eg skal tó ikki útiloka, at ávísir upplýsingar, t.d. millumrokningar og útgreiningar í fylgiskjali 4 kunnu afturhaldast sambært reglunum í § 12, stk. 1, nr. 2. Avgerandi fyri hetta er, hvørt tað hevur stóran fíggarligan týðning fyri B, at hesir upplýsingar verða afturhildnir, ella við øðrum orðum, at tað vil vera vandi fyri, at veitan av innliti vil elva til eitt munandi fíggarligt tap fyri B. Eg dugi tó ikki á fyriliggjandi grundarlagi

at síggja, at undantaksreglan í § 12, stk. 1 nr. 2 kann brúkast í hesum føri.

Klagað verður um, at Tórshavnar kommuna í fyrstu atløgu ikki vildi góðtaka eina munnliga umbøn um alment innlit. Hesum hevur kommunan ikki afturvíst í ummælisskrivi sínum. Til henda spurning er at siga, at Innlitslógin ikki setur nøkur formkrøv til eina innlitsumbøn, og merkir hetta, at ein munnlig umbøn er eins góð og ein skrivlig. Ein myndugleiki kann tí ikki krevja, at ein innlitsumbøn er skrivlig, uttan so, at serligar orsøkir eru til tess, t.d. at umbønin er so viðfevnd ella ógreið, at ivi er um, hvat tað er, sum biðið verður um innlit í. Í hesum førinum var einans biðið um innlit í ein ávísan sáttmála, og tí kundi ikki krevjast, at umbønin var skrivlig.

A klagar eisini um, at kommunan vildi hava at vita, hvat hon skuldi nýta hendan sáttmálan til, men hetta sigur kommunan vera eina misskiljing. Eg skal tí ikki koma nærri inn á hetta, men einans vísa á, at rætturin til alment innlit sambært Innlitslógini ikki er tengdur at, at viðkomandi kann vísa á nakra grundgeving fyri umbøn sínari.

A klagar eisini um, at kommunan sigur seg hava rætt til at nýta 10 dagar til viðgerðina av innlitsumbønini. Eisini her vil kommunan vera við, at talan er um eina misskiljing. Til hetta er at siga, at sambært § 16, stk. 1 í Innlitslógini skal myndugleikin sum skjótast gera av, um innlit verður givið, og hvussu hetta verður gjørt. Um støða ikki er tikin til hetta innan 10 dagar frá tí, at umbønin er móttikin, skal myndugleikin sambært § 16, stk. 2 boða viðkomandi frá orsøkini til hetta, og nær ein avgerð er væntandi. Í viðmerkingunum til danska lógaruppskotið, sum er fyrimyndin fyri okkara Innlitslóg, stendur soleiðis í Folketingstidende 1985/86, tillæg A, spalte 196:

„Udvalget har fremhævet, at en hurtig behandling og afgørelse af sager om aktindsigt er en væsentlig forudsætning for, at offentlighedsloven kan opfylde sine intentioner om, at pressen og andre nyhedsformidlende institutioner skal have mulighed for ved anvendelse af loven løbende at orientere befolkningen om aktuelle sager, der er under behandling i den offentlige forvaltning.

Udvalget foreslår derfor, at der indsættes en ny bestemmelse, hvorefter den, der har fremsat begæring om aktindsigt, såfremt begæringen ikke er imødekommet eller afslået inden 10 dage efter, at

den er modtaget af vedkommende myndighed, skal have underretning om grunden hertil samt om, hvornår en afgørelse kan forventes at foreligge.“

Í serligu viðmerkingunum til § 16 í donsku lógini, stendur í Folketingstíðend 1985/86, tillæg A, spalte 233 soleiðis:

„Efter bestemmelsen i stk. 1 skal sager om aktindsigt afgøres „snarest“. Denne ændring i forhold til formuleringen af den tilsvarende bestemmelse i den gældende offentlighedslovs § 8, stk. 2, tilsigter at fremhæve, at sager om aktindsigt skal behandles med særlig hurtighed. Også den gældende offentlighedslov bygger på en forudsætning herom, der bl.a. har afspejlet sig i folketingets ombudsmands praksis. Der kan derfor i det hele henvises til redegørelsen for gældende ret i betænkningen side 314 ff. Dette led i bestemmelsen må i øvrigt ses i sammenhæng med lovforslagets § 16, stk. 2.

...

Bestemmelsen i stk. 2, der er ny, er begrundet i et ønske om at sikre, at behandlingstiden for begæringer om aktindsigt ikke uden rimelig anledning trækker ud. Der er ikke indsat en absolut frist for sagsbehandlingens varighed i aktindsigtssager, men bestemmelsen om, at den begærende skal have en begrundet underretning i tilfælde, hvor aktindsigt ikke kan imødekommes inden for 10 dage, samt oplysning om, hvornår en afgørelse kan forventes at foreligge, må i sig selv forventes at bidrage til, at behandlingen ikke unødigt trækker ud.“

Lógin sigur greitt, at stöða skal takast til eina innlitsumbøn skjótast gjörligt. Um ongar serligar förðingar eru, kann avgerðin tí ekki útsetast í upp til 10 dagar.

Kommunan hevur fingið innlitsumbønina tann 30. mars 2004, men avgerð verður ikki send SVF fyrr enn við skrivinum, dagfest 14. apríl 2004 ella 15 dagar seinni.

Eftir at hava lisið umrødda sáttmála við tilhoyrandi skjølum dugi eg ikki at síggja, at talan er um nakað serliga fløkjasligt ella torført mál, og átti stöða tí at verið tikin til innlitsumbønina um ikki beinanvegin, so í øllum förum fáar dagar seinni. At kommunan hevur søkt sær leið-

beining hjá advokati í líknandi máli, frítekur hana ekki fyri skyldur sínar sambært m.a. Innlitslógini, nevnlíga at taka stöðu til fyriríggjandi innlitsumbøn skjótast gjørlígt.

Eg haldi tað tí vera átalúvert, at tað í hesum føri ganga heilir 15 dagar frá tí, at innlitsumbønin verður sett fram, til kommunan svarar henni, og at kommunan heldur íkkí hevur hildið sína skyldu eftir § 16, stk. 2 í Innlitslógini um at boða viðkomandi frá orsökini til, at avgerð íkkí varð tikin innan 10 dagar, og nær ein avgerð vantandi varð til skjals.

Eg fari vísandi til tað, sum er nevnt omanfyri, at geva Tórshavnar kommunu eina átalú. Eg fari samstundis at mæla kommununi til at taka hesa innlitsumbønina uppáftur til viðgerðar og at lata meg frætta, hvørja niðurstöðu kommunan kemur til.

Umboðsmaðurin hevur einki frætt aftur frá kommununi.

11.4. Kлага um avgerð hjá Heilsufrøðiligu Starvsstovuni um at nokta innlit.

Umboðsmaðurin hevur viðgjørt eina klagu frá Útvarpi Føroya í sambandi við, at Heilsufrøðiliga Starvsstovan hevði noktað Útvarpinum innlit í skjøluni, sum vóru latin fútanum í sambandi við eina áheitan um at reisa ákæru. Avgerðin varð kærð til Vinnumálaráðið, sum avvísti kæruna, tí at tað var Føroya Landfúti og ikki Heilsufrøðiliga Starvsstovan, sum átti at havt tikið støðu til innlitsumbønina. Umboðsmaðurin kom til ta niðurstøðu, at frá tí degi skjøluni vóru latin fútanum, var tað hesin, sum skuldi taka avgerð viðvíkjandi innlitsumbønini. Heilsufrøðiliga Starvsstovan skuldi tí ikki havt viðgjørt hesa innlitsumbønina, men sent hana víðari til fútan samsvarandi § 7, stk. 2 í fyrisingarlógini. Av tí, at Vinnumálaráðið hevur ógildað avgerðina hjá Heilsufrøðiligu Starvsstovuni, hevur kunnað Útvarpið um hesi viðurskiptini, umframt at málið var avgreitt sera skjótt, helt umboðsmaðurin ikki grundarlag vera fyri at gera meira við hetta málið. (J.nr.200400028)

Klagan

Í einum ikki-dagfestum skrivi, móttikið 15. apríl 2004, hevur Útvarp Føroya latið umboðsmanninum soljóðandi klagu:

„Tíðindadeild Útvarpsins kærir hervið avgerðina hjá Heilsufrøðiligu Starvsstovuni/Føroya Landfúta um ikki at játta Útvarpinum innlit í málið um íla-fongda laksin hjá ...

Vit halda ikki, at vit hava fingið nøktandi viðgerð sambært lógini um alment innlit. Samstundis undrast vit á, at Fútin, sum er partur í málinum, er tann, sum havnar kæru okkara.

Skjøl í málinum eru hjáløgð.“

Málgongd

Útvarp Føroya hevur við teldubrævi, dagfest 11. febr. 2004, sent Heilsufrøðiligu Starvsstovuni soljóðandi innlitsumbøn:

„Umsókn um skjalainnlit

Útvarp Føroya søkir hervið um innlit í alt skjalatilfar í málinum um útflutta ILA-fongda laksin á ... og virkinum á ...

Við vón um skjóta og góða viðgerð.“

Sama dagin svarar Heilsufrøðiliga Starvsstovan Útvarpinum aftur við soljóðandi teldubrævi:

„Vit hava móttikið tína umsókn um skjalainnlit. Hon er latin víðari til A, stjóra. Væntandi fært tú svar í morgin.“

Við telefaksi, dagfest 12. febr. 2004, spurdi Heilsufrøðiliga Starvsstovan ein advokat, um hvørt innlit kundi gevast í málið. Í telefaksinum stendur m.a. soleiðis:

„Viðvíkjandi: Kann alment innlit latast í málinum viðv. Ali-støðini á ... og ..., sokallaða „Málið um sjálvdeyða laksin“

Í gjár fingi vit soljóðandi spurning frá Útvarpi Føroya:

...

Spurningurin er, um innlit kann latast í málið.

Orsøkin til at spurt verður um hetta, er at tá málið var latið fútanum, søktu nakrir miðlar um innlit, men tá fingi vit at vita frá tær, at innlit IKKI var í mál, sum vóru latin fútanum. Tá var tískil ikki latið innlit í málið.

Nú er støðan ein onnur enn tá vit fyrstu ferð noktaðu alment innlit.

Fútin hevur sagt at: „Efter en fornyet gennemgang af sagen er det fortsat min opfattelse, som tilkendegivet i mit brev af 10. oktober 2003, at der ikke er det til domsfældelse fornødne bevis for, at der er begået strafbart forhold“.

Tí verður spurt, um alment innlit er í málið, nú tá fútin hevur gjørt sína niðurstøðu“

Við telefaksi, dagfest 16. febr. 2004, sendi Heilsufrøðiliga Starvsstovan Útvarpinum soljóðandi fráboðan:

„Viðvíkjandi: Fyrirspurning um alment innlit

11/2/2004 móttóku vit niðanfyrirstandandi umbøn:

...

Málið hevur verður viðgjørt síðani vit móttóku umbønina, og væntandi fært tú svar fyrsta dagin.“

Við telefaksi, somuleiðis dagfest 16. febr. 2004, sendi Heilsufrøðiliga Starvsstovan Útvarpinum soljóðandi niðurstøðu:

„Viðvíkjandi: Umsókn um alment innlit

Víst verður til telefaks í áðni. Viðgerðin av málinum er júst liðug og viðgerðin og niðurstøða framgongur av hesum telefaksinum.

Umsókn

Tann 11/2/2004 fáa vit soljóðandi umsókn frá Útvarpi Føroya:

...

Viðgerð

Omanfyrinevnda mál byggir ikki á, at vit hava fingið eina umsókn frá borgaranum, har vit síðani taka eina avgerð. Í slíkum málum vilja umsóknir um alment innlit sum oftast verða gingnar á mæti. Omanfyrinevnda mál er partur av okkara vanliga eftirlitsarbeiði. Málið var, sum tað hevur verið frammi í fjølmiðlunum, latið fútanum, og eftir at fútin var liðugur við sítt kanningararbeiði, kom fútin til ta niðurstøðu at „.... *der ikke er det til domsfældelse nødvendige bevis for, at der er begået et strafbart forhold*“.

Hesa niðurstøðu hevur Heilsufrøðiliga starvsstovan tikið til eftirtektar.

Avgerð

Víst verður til Løgtingslóg nr. 133 frá 10.06.1993 um innlit í fyrisingina, sí t.d. WWW.LOGIR.FO.

§ 13 í lógini gevur heimild fyri at avmarkað rættin til skjala-innlit.

Omanfyrinevnda mál var koyrt sum eitt mál um „*fyribyrging, avdúkan og søkjan av lógarbrotum*“, sí § 13 stk. 3 (retsforfølgning) og tí verður sagt frá, at umsóknin um skjalainnlit ikki verður

gingin á mæti fyri tann partin av málinum, sum er tíðarskeiðið frá fyrst í juli 2003 til mitt í februar 2004.

Kæra

Smbrt. § 15 stk. 2, kann avgerðin um ikki at lata skjalainnlit „...kærast framíhjá til tann myndugleika, sum er kærustovnur viðvíkjandi avgerðini ella viðgerðini annars av tí máli, sum áheitanin um skjalainnlit viðvíkur“

Kærumyndugleikin í hesum føri, vil verða:

Vinumálastýrið

Veterinerdeildin

Postrúm 377

Tinganes

FO-110 TÓRSHAVN.“

Við teldubrevi, dagfest 20. febr. 2004, hevur Útvarp Føroya sent Vinnumálaráðnum soljóðandi kæru:

„Undirritaði vil hervið smb. § 15, stk 2 í lóg um innlit í almennu fyrisingina kæra avgerð hjá Heilsufrøðiligu Starvsstovuni (HS) um skjalainnit, dagfest 11.02.04.

Søkt varð um innlit í kanningarnar av virkinum ..., í sambandi við skuldsetingarnar um útflutning av ILA-fongdum laks. HS noktar at geva innlit og vísir í hesum sambandi til § 13, nummar 3, sum er soljóðani § 13. Retten til aktindsigt kan begrænses i det omfang, det er nødvendigt til beskyttelse af væsentlige hensyn til (...) 3) forebyggelse, opklaring og forfølgning af lovovertrædelser, straffuldbyrdelse og lignende samt beskyttelse af sigtede, vidner eller andre i sager om strafferetlig eller disciplinær forfølgning. Tað er eingin ivi um at viðkomandi lógargrein hevur til endamáls at forða fyri, at arbeiði at upplára eitt mál um lógarbrot verður órógvað av almennari umrøðu. Tað er hinvegin ikki meiningin at greinin skal forða fyri at almenningurin eftir at málið er slept av fútanum, ikki skal fáa innlit. At málið er partur av vanliga eftirlitsarbeiðinum hjá HS hevur eftir okkara tykki ongan týðning fyri viðgerðina av hesum máli. Gjørt skal vera vart við, at Útvarpið er

sinnað at royna málið hjá løgtingsins umboðsmanni, verður hendan kæra ikki tikin til eftirtektar.“

Við teldubrævi, dagfest 20. febr. 2004, sendi Vinnumálaráðið Útvarpinum soljóðandi móttøkuváttan:

„Hervið verður váttað, at Vinnumálaráðið hevur móttikið kæru tygara, um at Heilsufrøðiligu starvsstovuni hevur noktað tygum innlit í málið um ...

Málið er skrásett og hevur fingið journalnummarið ... Tað verður B, ið kemur at taka sær av málinum.“

Við skrivi, dagfest 24. febr. 2004, hevur Vinnumálaráðið sent Føroya Landfúta soljóðandi skriv:

„Útvarp Føroya kært Heilsufrøðiligu starvsstovuna til Vinnu-
málaráðið.

Vinnumálaráðið (VM) hevur 20.02.2004 fingið kæru sendandi frá Útvarpi Føroya (ÚF) um innlit í málið hjá Heilsufrøðiligu starvsstovuni (HS) um útflutning av ILA-fongdum laks á ...

ÚF vendi sær til HS fyri at fáa innlit í nevnda mál, men HS hevur gjørt av ikki at geva ÚF innlit í málið.

VM kunnugt er stórur partur av málinum um ... kanningar, sum Politiið hevur gjørt í nevnda máli, og tí vil VM fegin hava eina meting frá Føroya Landfúta um eitt møguligt innlit í nevndu kanningar.“

Við skrivi, dagfest 26. febr. 2004, hevur Landfútin svarað Vinnu-
málaráðnum soleiðis:

„Ved brev af 24. februar 2004 har Vinnumálaráðið anmodet om en udtalelse i anledning af, at Útvarp Føroya har klaget over, at Heilsufrøðiliga Starvsstovan har meddelt afslag på aktindsigt i sagen vedrørende ...

Den omhandlede sag har været efterforsket af politiet efter strafferetsplejens regler, og der er således tale om en straffesag,

der også indeholder en række bilag fra Heilsufrøðiliga Starvsstovan.

Det er således min opfattelse, at en sådan anmodning om aktindsigt bør sendes til mit kontor, jf. forvaltningslovens § 18, stk. 3.

Jeg finder i øvrigt, at der ikke er grundlag for at meddele Útvarp Føroya aktindsigt. Straffesagen er afgjort/afsluttet, men Útvarp Føroya er ikke part i sagen, hvorfor der ikke er adgang til aktindsigt, jf. forvaltningsloven § 18, stk. 1.“

Við skrivi, dagfest 26. febr. 2004, hevur Vinnumálaráðið svarað kæruni frá Útvarpinum soleiðis:

„Viðv. kæru um innlit í mál á Heilsufrøðuligu starvsstovuni.

Vinnumálaráðið (VMR) fekk hin 20.02.2004 kæru sendandi frá Útvarpi Føroya (ÚF) um innlit í málið hjá Heilsufrøðiligu starvsstovuni (HS) um útflutning av ILA-fongdum laksu á ...

ÚF hevði vent sær til HS fyri at fáa innlit í nevnda mál, men áheitanin varð ikki gingin á mæti.

VMR metti, at tá nevnda mál hevði verið kannað av lögregluni sum eitt revsumál, var Fútin rætti adressatur í einum kærumáli. Hin 24.02.2004 sendi VMR tí Fútanum skriv, har biðið varð um eina meting av málinum.

Fútin svaraði VMR í skrivi dagfest 26.02.2004 – skrivið er lagt við her.

Sum sæst, er Fútin samdur í metingini hjá VMR av, hvør rætti adressaturin er. Og niðurstøðan í skrivinum er, at tað ikki er grundarlag at geva ÚF innlit í áðurnevnda mál – ÚF er ikki partur í sakini.

Við hesum verður mettt, at málið er avgreitt fyri VMR viðkomandi.“

Partshoyring

Við skrivi, dagfest 21. apríl 2004, boðaði umboðsmaðurin Útvarpi Føroya frá, at hann ikki kundi viðgera tann partin av klaguni, sum var vendur ímóti Føroya Landfúta, tí hetta er ein danskur myndugleiki, sum sambært § 4 í Umboðsmanslógini ikki er fevndur av

virksminum hjá umboðsmanninum. Umboðsmaðurin gjørdi samstundis av at kanna klaguna nærri við atli at avgerðini hjá Heilsufrøðiligu Starvsstovuni um at nokta innlit og avgerðini hjá Vinnu- málaráðnum um at avvísa kærana frá Útvarpinum hesum við- víkjandi. Vinnu- málaráðið var í hesum sambandi biðið um at lata umboðsmanninum eina frágreiðing um málið.

Í telefonsamrøðu 21. mai 2004 bað Vinnu- málaráðið um at fáa langt ummælisfreistina við einari viku, og bleiv hetta játtað.

Við skrivi, dagfest 31. mai 2004, hevur Vinnu- málaráðið latið um- boðsmanninum soljóðandi frágreiðing um málið:

„Viðvíkjandi klagu frá Útvarpi Føroya um noktandi alment innlit

Vinnu- málaráðið (VMR) fekk tann 22.04.2004 skriv frá Løgtingsins Umboðsmanni (LUM), har biðið verður um eina frágreiðing um málið um noktandi alment innlit hjá Útvarpi Føroya (ÚF) í málið um ILA-fongda fiskin hjá ...

Málið í stuttum (skjøluni í málinum eru lögð við sum fylgiskjal 1-12):

Tann 11.02.04 biður ÚF Heilsufrøðiligu starvsstovuna (HS) um innlit í málið um ILA-fongda fiskin á ... og virkinum á ... HS váttað móttøku av mailinum sama dag, sbr. flg. 1 og 2.

Í telefaksi dagfest 12.02.04 spyr HS seg til ráðs hjá C. Tann 16.02.04 er notat tikið av samskiftinum millum HS og C, sbr. flg. 3 og 4.

HS sendir ÚF telefaks dagfest 16.02.04. Sagt verður, at málið verður viðgjørt, og at ÚF væntandi fær svar fyrsta dagin. Seinri sama dag fær ÚF svarið frá HS, sbr. flg. 5 og 6.

Í maili dagfest 20.02.04 klagar ÚF málið til VMR. VMR váttað móttøku av mailinum, sbr. flg. 7 og 8.

Tann 24.02.04 biður VMR Føroya Landfúta (FL) um eina meting av málinum. FL svarar VMR í skrivi dagfest 26.02.04, sbr. flg. 9 og 10.

VMR svarar ÚF uppá klaguna í skrivi dagfest 26.02.04, sbr. flg. 11.

Notat í málinum, sbr. flg. 12.

ÚF klagar til LUM.

Tann 21.05.2004 biður VMR LUM um útsetan av málinum – noterað í málið.

Støða vinnuáráðsins er hendan:

Tann 03.07.2003 varð málið um ILA-fongda fiskin á ... og virkinum í ... tikið upp og kannað av Heilsufrøðiliga starvsstovuni, men longu 07.07.2003 varð málið sent Fútanum og eftirkannað sum eitt revsimál. Útvarp Føroya bað um innlit í málið tann 11.02.2004 – sjev mánaðir eftir at tað var vorðið eitt revsimál.

VMR metir ikki, at ráðið er kompetenti myndugleikin at geva innlit í nevnda mál. Tað er fútin, sum skal taka avgerð um realitetin ella substansin í málinum – nevnliga, um ákæra skal reisast móttvegis ... ella ikki; sbr. innlitslógina § 15, stk. 1. Tí er fútin kompetenti myndugleikin.“

Við skrivi, dagfest 3. juni 2004, vórðu viðmerkingarnar frá Vinnuáráðnum sendar Útvarpi Føroya til ummælis við einari freist áljóðandi 3 vikur.

Tá umboðsmaðurin einki hevði frætt aftur frá Útvarpi Føroya, boðaði hann við skrivi, dagfest 1. juli 2004, pørtunum frá, at klagan bleiv tikin upp til endaliga viðgerð. Boðað varð frá, at tað var ívasamt, um umboðsmaðurin megnaði at avgreiða málið innan summarfrítíðina.

Niðurstøða

Heilsufrøðiliga Starvsstovan hevur (sambært lögtingslóg nr. 70 frá 13. mai 1992 um inn- og útflutning av fiski og fiskaúrdráttum) eftirlit við, at reglurnar í Matvørulógini (lögtingslóg nr. 46 frá 21. juni 1985) verða hildnar. Kemur Heilsufrøðiliga Starvsstovan til ta niðurstøðu, at brot er framt á Matvørulógina, ella reglur ásettar við heimild í lógini, kann Heilsufrøðiliga Starvsstovan sambært § 41, stk. 5 biðja um, at ákæra verður reist.

Hetta málið snýr seg um, at Heilsufrøðiliga Starvsstovan hevur noktað Útvarpi Føroya innlit í skjøluni, sum vórðu latin fútanum í sambandi við, at Heilsufrøðiliga Starvsstovan hevði biðið fútan reisa ákæru í

sambandi við eitt slíkt eftirlitsmál. Hesa avgerðina kærði Útvarpið samsvarandi givnu kæruevgleiðingini til Vinnuáráðið, sum avvísti kæruna við teirri grundgeving, at tað ikki er Heilsufrøðiliga Starvsstovan men Føroya Landfúti, sum sambært § 15, stk. 1 í Innlitslógini skal taka støðu til, um innlit skal gevast ella ikki.

Viðgerð mín av hesum málinum, snýr seg sum áður nevnt einans um avgerðina hjá Heilsufrøðiligu Starvsstovuni um at nokta Útvarpinum innlit og avgerðina hjá Vinnuáráðnum um, at avvísa kæruna frá Útvarpinum.

Lítillivi kann vera um, at talan er um eitt og sama fyrisingarliga mál, sum byrjar við eftirlitinum hjá Heilsufrøðiligu Starvsstovuni og endar við avgerðini hjá Føroya Landfúta, um at grundarlag ikki er fyri at reisa ákæru. Tað er tí eisini fútin, sum tekur endaligu fyrisingarligu avgerðina í hesum málinum.

Tá biðið verður um innlit í eitt avgerðarmál, er tað bæði sambært § 15, stk. 1 í teirri føroysku og teirri dansku innlitslógávuni tann myndugleikin, sum skal taka avgerð í málinum, sum skal taka støðu til innlitsspurningin, hetta uttan mun til, um skjølini stava frá einum øðrum myndugleika. Hesin spurningur er eisini umrøddur í Offentlighedsloven med kommentarer af John Vogter, 3. udg., bls. 263, har tað stendur:

„2. Hvilken myndighed træffer afgørelse om aktindsigt?

Begæringer om aktindsigt vedrørende dokumenter, der indgår i en sag, hvori der er eller vil blive truffet afgørelse af en forvaltningsmyndighed, skal afgøres af den myndighed, som har afgørelsen af sagens realitet. Det er således uden betydning, at dokumentet i øvrigt hidrører fra en anden myndighed, jf. FOB 1982, side 66.

Begæringer om aktindsigt i dokumenter, der ikke indgår i afgørelsessager, afgøres af den myndighed, der har dokumentet i sin besiddelse...“

Hetta merkir, at frá tí degi Heilsufrøðiliga Starvsstovan hevur latið eitt slíkt eftirlitsmál til Føroya Landfúta, er tað hesin og ikki Heilsufrøðiliga Starvsstovan, sum tekur avgerð um, hvørt innlit kann / skal verða givið í tey skjølini, sum eru latin fútanum. Hendan innlitsumbønin átti tí at verið send fútanum og ikki Heilsufrøðiligu Starvsstovuni.

Sambært § 7, stk. 2 í Fyrisingarlógini hevur ein myndugleiki, sum fær eina skrivliga áheitan, sum ikki viðvíkur málsøki hansara, um hetta er gjørligt, skyldu til at senda áheitanina til rætta myndugleikan. Heilsufrøðiliga Starvsstovan átti tí ikki at viðgjørt innlitsumbønina, men at sent hana til Føroya Landfúta. Av tí, at Vinnumálaráðið hevur ógildað avgerðina hjá Heilsufrøðiligu Starvsstovuni, hevur kunnað Útvarp Føroya um hesi viðurskiptini, umframt at málið er avgreitt sera skjótt, haldi eg ikki grundarlag vera fyri at gera meira við hetta málið.

11.5. Klaga um vantandi svar uppá umsókn um alment innlit.

Umboðsmaðurin hevur viðgjørt eina klagu frá Útvarpi Føroya um, at Tórshavnar kommuna ikki hevur svarað einari umbøn um alment innlit. Umboðsmaðurin vísti á § 16 í innlitslógini og týðningin av, at innlitsumbønir verða avgreiddar skjótast gjørligt. Av tí, at innlitsumbønin framvegis ikki var svarað stívliga 5 mánaðir aftaná, at hendan varð send kommununi, gav umboðsmaðurin kommununi eina álvarsliga áttalu fyri brot á innlitslógina. Samsvarandi § 10, stk. 1 í umboðsmanslógini gjørdi umboðsmaðurin eisini av at kunna formansskapin í Løgtinginum, løgmann, landsstýrismannin í kommunumálum og kommunustýrið um hetta málið. (J.nr.200400060)

Klagan

Útvarp Føroya hevur við teldubrævi, dagfest 25. aug. 2004, sent umboðsmanninum soljóðandi klagu:

„Klaga um mannagongd í Tórshavnar Kommunu

Tíðindamaður í Útvarpi Føroya søkti í vár um alment innlit í málið, har leiðarin á brennistøðini fyríbils varð sendur til hús. Svar var sent okkum um teldupost, at umsóknin varð móttikin, men síðani hevur tíðindadeildin hvørki frætt orð ella ei. Vit hava ikki rykt eftir einum svári, tí tað má vera skyldan hjá umsitingini at viðgera málið og geva okkum eitt fyríbils svar, sum vit síðani kunnu taka støðu til. Tí verður umsitingin hjá kommununi ella deildin, ið hevur ábyrgd fyri slíkum innliti, klagað til løgtingsins umboðsmann.“

Málgongd

Í teldubrævi, dagfest 20. apríl 2004, hevur Útvarp Føroya sent Tórshavnar kommunu soljóðandi innlitsumbøn:

„Tórshavnar Kommuna
Att.: Kommunustjórin ella onkur annar
Umsókn um alment innlit

Hervið verður søkt um innlit í øll skjøl í málinum, har Fíggjarnevndin hjá Tórshavnar Kommuna herfyri fyribils loysti leiðaran á brennistøðini á Sandvíkarhjalla A úr starvinum.

Avritini av skjølunum kunnu sendast til Útvarpið, Postsmoga 328, 110 Tórshavn, att. B. Ella gerast klár, so vit heinta tey.“

Við teldubrævi, dagfest sama dagin, hevur Tórshavnar kommuna sent Útvarpinum soljóðandi móttøkuváttan:

„Umsóknin um alment innlit er móttikin.“

Partshoyring

Umboðsmaðurin gjørdi av at kanna hetta málið nærri. Við skrivi, dagfest 26. aug. 2004, varð klagan send Tórshavnar kommunu. Kommunan varð biðin um greiða frá hesum málinum og hvussu gekst við viðgerðini av hesari innlitsumbønini.

Við skrivi, dagfest 27. sept. 2004, hevur Tórshavnar kommuna latið umboðsmanninum soljóðandi frágreiðing:

„**Viðv klagu frá Útvarpi Føroya, dagfest 25. august 2005** (skal vera 2004, *mín viðm.*)

Hjálagt senda vit alt tilfarið, sum er í omanfyri nevnda máli.

Viðm.:

Orsøkin til at kommunan ikki hevur givið innlit í málið er tí, at talan er um eitt starvsfólkamál, sum er sera persónligt, eitt mál, sum aftaná skriv og fundir við advokatar, endaði við einari semju, har viðkomandi segði seg úr starvi og harvið samstundis fær betri møguleikar at fáa arbeiði aftur.

Viðmerkjast skal eisini, at A gjøgnum sín advokat fekk lova, at um hann segði seg úr starvi, so skuldi kommunan í tann mun tað

bar til loka málið og ganga við til eina loysn, sum A eisini kundi góðtaka, og sum gjørði, at hann hevði møguleika at koma víðari.

Kommunan hevur mett, at eitt so persónligt starvsfólkamál eigur at koma undir § 13, nr. 6, og tí ikki kemur undir alment innlit.

Víst verður eisini til, at reglurnar um alment innlit í sambandi við persónligt starvsfólkamál eru broyttar í Danmark, soleiðis at hesar eru greiðari.“

Við skrivi, dagfest 4. okt. 2004, vórðu viðmerkingarnar frá kommununi sendar Útvarpi Føroya til ummælis við einari freist áljóðandi 3 vikur.

Tá umboðsmaðurin einki hevði frætt aftur frá Útvarpinum, boðaði hann við skrivi, dagfest 4. nov. 2004, þortunum frá, at hetta málið bleiv tikið upp til endaliga viðgerð.

Niðurstøða

Tá Tórshavnar kommuna fekk umbønina um alment innlit, hevur hon beinanvegin sent Útvarpinum eina móttøkuváttan, og er hetta eisini samsvarandi góðum fyrisitingarsiði.

Sambært § 16, stk. 1 í innlitslógini skal myndugleikin sum skjótast gera av, um ein innlitsumbøn kann verða gingin á mæti. Í § 16, stk. 2 er ásett, at um støða ikki er tikin til innlitsumbønina innan 10 dagar, frá tí at hendan var móttikin, skal myndugleikin boða umsøkjaranum frá orsøkini til hetta, og nær ein avgerð væntandi verður til skjals.

Í viðmerkingunum til danska lógaruppskotið, sum er fyrimyndin fyri okkara innlitslóg, stendur soleiðis í Folketingstidende 1985/86, tillæg A, spalte 196:

„Udvalget har fremhævet, at en hurtig behandling og afgørelse af sager om aktindsigt er en væsentlig forudsætning for, at offentlighedsloven kan opfylde sine intentioner om, at pressen og andre nyhedsformidlende institutioner skal have mulighed for ved anvendelse af loven løbende at orientere befolkningen om aktuelle sager, der er under behandling i den offentlige forvaltning.

Udvalget foreslår derfor, at der indsættes en ny bestemmelse, hvorefter den, der har fremsat begæring om aktindsigt, såfremt begæringen ikke er imødekommet eller afslået inden 10 dage efter, at den er modtaget af vedkommende myndighed, skal have underretning om grunden hertil samt om, hvornår en afgørelse kan forventes at foreligge.“

Í serligu viðmerkingunum til § 16 í donsku lógini, stendur í Folketingstíðend 1985/86, tillæg A, spalte 233 soleiðis:

„Efter bestemmelsen i stk. 1 skal sager om aktindsigt afgøres „snarest“. Denne ændring i forhold til formuleringen af den tilsvarende bestemmelse i den gældende offentlighedslovs § 8, stk. 2, tilsigter at fremhæve, at sager om aktindsigt skal behandles med særlig hurtighed. Også den gældende offentlighedslov bygger på en forudsætning herom, der bl.a. har afspejlet sig i folketingets ombudsmands praksis. Der kan derfor i det hele henvises til redegørelsen for gældende ret i betænkningen side 314 ff. Dette led i bestemmelsen må i øvrigt ses i sammenhæng med lovforslagets § 16, stk. 2.

...
Bestemmelsen i stk. 2, der er ny, er begrundet i et ønske om at sikre, at behandlingstiden for begæringer om aktindsigt ikke uden rimelig anledning trækker ud. Der er ikke indsat en absolut frist for sagsbehandlingens varighed i aktindsigtssager, men bestemmelsen om, at den begærende skal have en begrundet underretning i tilfælde, hvor aktindsigt ikke kan imødekommes inden for 10 dage, samt oplysning om, hvornår en afgørelse kan forventes at foreligge, må i sig selv forventes at bidrage til, at behandlingen ikke unødigt trækker ud.“

Lógin sigur greitt, at stöðaða skal takast til eina innlitsumbøn skjótast gjörligt og í hvussu so er innan 10 dagar, um ongar forðingar eru fyri hesum.

Sambært skjalatilfarinum hevði Útvarp Føroya stívliga 5 mánaðir aftaná innlitsumbønina, hvørki fingið nakra avgerð ella nakra fráboðan um, nær ein avgerð kundi væntast. Tórshavnar kommuna hevur tí framt brot á ásetingarnar í § 16 í innlitslógini.

Vísandi til týðningin av, at innlitsumbønir vera avgreiddar skjótast gjørligt, fari eg at geva kommununi eina álvarsliga átalu fyri vantandi avgreiðsluna av hesum málinum. Eg fari samstundis at mæla kommununi til at avgreiða hesa innlitsumbønina beinanvegin, um hetta ikki er gjørt, síðani skjøluni vóru latin mær.

Í ummæli sínum, dagfest 27. sept. í ár, greiðir kommunan frá, hví hon ikki hevur givið innlit í hetta málið. Eg skal ikki í lötuni taka støðu til, í hvønn mun partar av hesum málinum eru undantiknir rættinum til alment innlit sambært reglunum í §§ 12 ella 13, men uttan mun til hetta, skuldi kommunan havt avgreitt málið og sent Útvarpi Føroya eina avgerð hesum viðvikjandi.

Av tí, at eg haldi talan vera um álvarsligt brot á innlitslógina, havi eg sambært § 10 í umboðsmanslógini boðað formansskapinum í Løgtinginum, lögmanni, landsstýrismanninum í kommunumálum og kommunustýrinum frá niðurstøðu mínari.

Burtursæð frá hesum geri eg ikki meira við hetta málið.

21. Kommunu-, umhvørvis-, byggi-/leigumál v.m.

21.1. Kлага um vantandi svar frá Tórshavnar kommunu uppá fyrspurning og eina innlitsumbøn viðv. byggimáli.

A hevur sent umboðsmanninum eina klagu í sambandi við, at Tórshavnar kommuna ikki hevur svarað skrivum og einari innlitsumbøn frá manni hennara, B umframt rykkjarum, sum A seinni hevur sent kommununi. Tað stendur fast, at Tórshavnar kommuna ikki hevur svarað A og B skrivliga. Hinvegin hevur eitt ávíst munnligt samskipti verið millum B og kommununa, men tá eingi notat eru gjørd frá hesum samrøðunum, segði umboðsmaðurin seg ikki kunna taka støðu til hetta samskiptið. Kommunan hevði heldur ikki svarað innlitsumbønini frá 11. nov. 2003, hóast kommunan skrivliga varð rykt eftir hesum, bæði 18. febr. og 25. mars 2004. Umboðsmaðurin metti talan vera um álvarsligt brot á § 16 í Innlitslógini. Hann gav kommununi eina álvarsliga áttalu fyri hetta, eins og hann sambært § 10, stk. 1 í Umboðsmanslógini hevur kunnað formansskapin í Løgtinginum, løgmann og landsstýrismannin í innlendismálum um hetta málið. (J.nr.200400025)

Klagan

Umboðsmaðurin hevur fingið eina klagu frá A um vantandi svar frá Tórshavnar kommunu í sambandi við eitt byggimál í grannalagnum. Klagan, sum er dagfest 30. mars 2004, er soljóðandi:

„Í samb. við brævskrivning, telefonsamrøður og persónligar áheitanir við starvsfólk hjá Tórshavnar Býráð um útgrevstur, spreinging o.a. í ...

Í omanfyri nevndu sök hevur B, ... og eg kona hansara A sent fleiri áheitanir til Tórshavnar Kommununi, men uttan at fáa nakað svar, hvørki munnligt ella skrivligt. Hesa framferð kann eg ikki framvegis góðtaka at Býráði bjóðar borgarum sínum og heiti tí á teg um at fáa hesi viðurskipti í rættlag.

Eg viðleggi her avrit av tí skrivliga, ið eg havi í málinum, bæði

tað, ið B sendi og brøvini, sum eg í hesum árinum havi sent. Afturat hesum skrivi eg her eina stutta frágreiðing um málið.

Í samband við arbeiði, ið fór og enn fer, fram í ... skrivaði og tosaði B við C, D og E á teknisku deild hjá Tórshavnar Býráð.

Tann 12.05.2002 skrivaði B um trupulleikar av vatni frá ... og ... Til tað skrivið bleiv ein fyribilsloysn gjørd og so hendi einki meira og vatnið fossar enn oman í túnið hjá ... Har kemur vatn bæði frá ... og ..., tí takrennuvatnið ikki er forbundið við kloakskipanina.

Tá vit komu aftur úr Danmark fyrst í september síggja vit í Dimmalætting frá ..., at húsini í ... eru til sølu og at har skal gerast parkeringspláss. Sí viðlagda avrit av lýsingini.

Í sølulýsingini av ... stendur at har skal gerast 5 parkeringspláss, men hvar tey skulu vera skilji eg ikki, tí har er einki pláss.

Tann 19.09.2003 skrivaði B til F. Hóast hettar ikki viðkemur T. Býráð, so sendi eg her avrit av brævinum, soleiðis at málið verður betri lýst.

F svaraði ikki, so tann 19.10.2003 bað B saksfórarann G taka sær av málinum. Heldur ikki har kom nakað burturúr.

Sama dag tann 19.09.2003 skrivaði B eisini til Býráði att. C, har B greiðir frá viðurskiftunum, t.d. stødd á grund, stødd á húsinum og fríøki kring húsið. Eisini nevnir B jarðarmunin frá vegnum og niður í túnið, ið er rættuliga fitt og eg fái illa at bera til at koyrast skal oman í túnið. Svar upp á brævið er enn ikki komið.

Tann 11. november 2003 skrivaði B til T. Býráð att. C og bað um at fáa innlit í málið, sum hevur við ... at gera, men ikki heldur hesaferð kom nakað svar.

... skrivaði B lesarabræv í Dimmalætting og Sosialinum „...“, men heldur ikki tá kom nøkur reaktión frá Tórshavnar Býráð.

2.12.03 hevur B noterað at C skuldi senda ein mann at hyggja. T.v.s. B hevði tosað við C um viðurskiftini.

22.12.03 samb. notati, so hefur B ringt til D og skrifvar at E hefur málið. Heldur ekki her er komin nökur reaktión frá T. Kommunu.

Til 7. januar 2004

Afturat hesum hefur B ... javnan havt samband við C og helst fleiri øðrum eisini, men alt uttan at koma víðari í sakini. B hevði biðið meg ringja til sín, tá hann ikki var heima og arbeitt bleiv í ... Hettar gjørdi eg fleiri ferðir og tá ringdi B aloftast til onkran á Býráðnum, men alt til onga nyttu.

Tann 18. februar 2004 skrivaði eg bræv til Teknisku deild um viðurskifti í ..., men aftur til fánýtis ikki so mikið sum eina telefonsamrøðu. Ber tað til, at Tórshavnar Býráð bara kann skúgva ein borgara til vikis?

25. mars 2004 var tolið hjá mær uppi og arbeitt var framvegis í ..., og spurningurin hjá mær var og er, hvat ætlanin er at gera vestanfyrri ... Tí skrivaði eg aftur bræv til T. Býráð att. H borgarstjóra, har eg skrivaði eitt yvirlit av gongdina í málinum og hann fekk eitt stutt skotbrá at gera nakað. Hann fekk freist til seinrapart 26. mars kløkkan 16.00 at gera nakað, annars fór eg víðari við málið.

Fríggjadag fyrrapart **26. mars** ringdi borgarstjórin til mín og segði sína søgu. Eg gav honum nýggja freist til mánadag 29. mars 2004 at fáa skil á og geva mær boð um, hvat fór at fara fram í málinum, annars fór eg, sum frásagt víðari við málið.

Í gjár var mánadagur, men av tí at eg var so illa fyri og ikki hevði orku at skriva bleiv skrivningin av ongum.

Í dag er týsdagur 30. mars 2004. Eg eri betri fyri og enn havi eg einki frætt frá Býráðnum, men eg haldi ikki at nakar arbeiðir á økinum í ..., men soleiðis hefur verið so ofta, men knappliga kemur gongd í aftur.

Eigarirnar av ...

Av tí at eigarirnir av ... eru tvær systrar hjá B og at tær hava fingið

beiggja sín I at taka sær av teirra áhugamállum og at klaga til T. Kommunu um framferðina hjá eigarunum av ..., har eigararnir av ... hava sprongt og grivið undan, t.v.s. har er arbeitt inn á annan mans ogn, trappuna oman til hjallara íbúð teirra. Tað er sera óheppi tí íbúðin verður leigað út.

At eg nevni hettar er tí at I er í sjúkraviðgerð ... og kann tí ikki taka sær av málinum. Ein eigari er J og hon býr í ..., men er nú í einum longri tíðarskeiði í ... og hin eigarin K er sjúk og hevur hvørki móguleika ella orku at fáast við málið.

Við hesum skrivið havi eg víst á, støðu mína í samband við Tórshavnar kommunu og eg vóni at umboðsmaðurin vil taka sakina í álvara, soleiðis at vit grannar kunnu fáa innlit í, hvat ætlanin er at gera í ... Vónandi ber til at avgreiða hettar nakað skjótt, tí sum sagt so verður framvegis arbeitt á matriklinum við at gera parkeringspláss til 5 bilar.“

Skrivið, dagfest 11. nov. 2003, sum er nevnt í klaguni, har biðið bleiv um innlit í málið, er móttikið av kommununi 12. nov. 2003 og er soljóðandi:

„Att. C

Arbeiði í ... heldur áfram.

Vísandi til skriv mítt dagfest 19. september 2003 og telefon-samrøðu við teg 10. november 2003.

Tá tað sær út til at arbeiði í ... koyrir víðari, sum um einki er hent, og tað undrar meg stórliga.

Í gjár og í dag eru spreingjuhol borað, so har fer helst spreinging fram millum húsini nakað skjótt. Hettar vil eg harðliga mótmæla og rokni við at kommunan steðgar hesum beinan vegin.

Samstundis biði eg um innlit í málið viðvíkjandi hesum útgrevstrar og spreingiarbeiði, ið er í gongd í løtuni.

Vónandi frætti eg skjótt aftur.,

Í skrivinum, dagfest 18. febr. 2004, sum eisini er nevnt í klaguni, og sum er móttikið av kommununi 19. febr. 2004, verður rykt eftir svári

uppá innlitsumbønina. Miðskeiðis í hesum skrivinum stendur soleiðis við framhevjaðari skrift:

»...«

Hvussu er við innlitið í málinum, sum B bað um at fáa tann 11. november 2003?

...“

Í skrivinum til borgarstjóran, dagfest 25. mars 2004 og móttikið av kommununi sama dagin, ið er umrøtt í klaguni, verður eisini mint á innlitsumbønina. Har stendur soleiðis:

»...«

Tann 11. november 2003 skrivaði B og bað um at fá innlit í málið, sum hevur við ... at gera, men ikki heldur hesaferð kom nakað svar.

...“

Partshoyring

Umboðsmaðurin gjørdi av at kanna hetta málið nærri, og bað við skrivi, dagfest 22. apríl 2004, Tórshavnar kommunu um eina frágreiðing um málið eins og avrit av øllum skjølunum. Biðið varð um, at frágreiðingin og skjølini vóru latin umboðsmanninum innan 4 vikur.

Tá umboðsmaðurin einki hevði frætt aftur 26. mai 2004, sendi hann kommununi eina áminning og bað um at fáa umbidnu frágreiðingina og skjølini beinanvegin.

Tá hetta heldur ikki gav nakað úrslit, sendi umboðsmaðurin 16. juni 2004 borgarstjóranum soljóðandi skriv:

„22. apríl í ár sendi eg Tórshavnar kommunu, att. L, kommunustjóra, klaguna frá A til ummælis, har eg bað kommununa um innan 4 vikur at greiða mær nærri frá hesum málinum, og hvat er hent, síðani klagan var latin mær. Eisini bað eg kommununa lata mær til láns øll skjølini viðvíkjandi hesum málinum.

Tá eg einki hevði frætt aftur 26. mai 2004, sendi eg kommununi,

att. L, kommunustjóra eina áminning um hetta, har eg bað um at fáa hesa frágreiðingina og skjølini beinanvegin.

Hóast hetta, havi eg framvegis einki hoyrt aftur frá kommununi, og hetta haldi eg avgjørt ikki vera nøktandi, og tí vendi eg mær nú til tygara.

Sambært § 8, stk. 1 í Umboðsmanslógini hava teir myndugleikar, sum eru fevndir av virksemlu umboðsmansins, skyldu til at geva honum tær upplýsingar og at leggja fram øll tey skjøl, sum hesin embætis vegna krevur at fáa fyrilagt.

Vísandi til § 8, stk. 1 í Umboðsmanslógini verður Tórshavnar kommuna biðin um at lata mær umbidnu frágreiðingina og skjølini beinanvegin.

Avrit av hesum skrivi er sent A til kunningar.“

Við skrivi, dagfest og móttikið 17. juni 2004, hevur Tórshavnar kommuna latið umboðsmanninum soljóðandi frágreiðing um málið:

„Løgtingsins umboðsmaður hevur við skrivi, dagfest 22. apríl 2004, biðið kommununa um ummæli av klagu frá A.

September 2003

Tann 19. september 2003 kemur bræv frá B, har kært verður um arbeiði í sambandi við eini hús ið standa til sølu. Húsini hava 8 íbúðir, og ætlanin er at gera parkeringsøki til 5 bilar heimanfyri húsini. Hjalagt kæruni er avrit av lýsing úr bløðunum.

C og E vóru á staðnum og kannaðu málið, og M fyri teknisku deild fekk boð um at finna eina loysn viðvíkjandi vatntrupulleikanum.

Oktober 2003

Tórshavnar kommuna biður í brævi, dagfest 10. oktober 2003, um eina frágreiðing um hvat hendur á ognini, og um at fáa eitt brotið kloakkrør í rættlag.

Ein av eigaranum av ognini, matr. nr. ..., F, vísti á í telefon-samrøðu, at arbeiðið sum var í gongd gekk út uppá at flyta kloakkina, sum rann gjøgnum ognina. Samstundis nevndi F, at ætlanin var at gera eitt parkeringsdekk.

Yvirflatuvatntrupulleikarnir vóru loystir fyríbils.

Í sambandi við umsókn um byggiloyvi, er teknað eitt parkeringsþóki, men tað er ikki skrivað nakað nærri um hvat talan er um.

Hinvegin er ein marknaumskipan gjørd frammanundan, í sambandi við ætlan um parkeringsmøguleika.

November 2003

Tann 10. november 2003 hava B og C tosað í telefon um málið.

Tann 11. november 2003, skrivar B nýtt bræv, har hann ger vart við, at vandamikið sprengiarbeiði er í umbúnað, og heitir á Tórshavnar kommunu um at steðga arbeiðinum.

Januar 2004

Tann 6. januar 2004, hevur C tosað við B um málið, og avtalað var, at C skuldi fara á staðið.

Mars 2004

Við skrivi, dagfest 31. mars 2004 boðaði kommunan F frá, at einki byggiloyvi var til skjals hjá kommununi, og var álagt honum at steðga við byggingini, og fáa viðurskiftini í rættlag við kommununa.

Apríl 2004

Við skrivi, dagfest 6. apríl 2004 søkir ein annar eigari av ognini, matr. nr. ..., N um byggiloyvi til parkeringsdekk. Í hesum sambandi er tað fyrstu ferð, at Tórshavnar kommuna fær tekniskar tekningar av umrødda parkeringsdekki.

Við skrivi, dagfest 17. mai 2004 fær umsøkjarin noktandi svar uppá umsóknina frá byggi- og býarskipanarnevndini hjá Tórshavnar kommunu.

Fráleikin frá parkeringsdekkinum til húsini á matr.nr. ... er 12 m, og hæddarmunurin er 4 m.

Juni 2004

Í løtuni liggur arbeiði við parkeringsdekkinum stilt. Eigarin av ognini ..., hevur mótmælt at hann ikki sleppur at halda fram við arbeiðinum, sum hann metir at hann hevur byggiloyvi til.

./ Hjalagt eru skjöl úr kærumáli ..., byggimáli ... og úr byggimáli nr. ...“

Við skrivi, dagfest 21. júní 2004, vórðu viðmerkingarnar frá kommununi sendar A til ummælis við einari freist áljóðandi 3 vikur.

Í telefonsamræðu 22. júní 2004 bað A um at fáa ein fund um hetta málið, har hon kundi greiða munnliga frá sínum sjónarmiðum. Fundurinn var hildin 23. júní 2004, millum A og ráðgeva hjá umboðsmanninum Johnhard Klettheyggj, og hefur hesin gjørt soljóðandi frágreiðing frá fundinum, og sum A hefur váttað:

„Í sambandi við, at viðmerkingarnar frá Tórshavnar kommunu vóru sendar A til ummælis, hefur hon vent sær til umboðsmannin og biðið um ein fund við undirritaða um hetta málið.

Á fundinum hefur A greitt frá, at hon einki kennir til, at nøkur marknaumskipan skal verða gjørd, eins og greitt er frá í skrivinum frá kommununi, dagfest 17. júní 2004.

Hon sigur eisini, at hóast kommunan sigur arbeiðið vera steðgað og trupulleikarnir við yvirflatuvatninum vera loystar fyribils, so er hetta ikki heilt rætt, tí vatn enn rennur oman á ogn hennara.

Eg greiddi A frá, at málið hjá umboðsmanninum í lötuni snýr seg um, at kommunan ikki skal hava svarað áheitanum/skrivum frá henni og mannum, B, eins og at tey ikki hava fingið innlit í málið, eins og biðið er um. Hinvegin kann umboðsmaðurin ikki í lötuni gera nakað við sjálva avgerðina um byggingina, tí hetta er eitt mál, sum kommunan fyrst má taka støðu til, og sum síðani evt. kann kærast til Innlendismálaráðið.

A greiddi frá, at tey framvegis ikki høvdu fingið svar frá kommununi, hvørki uppá skrivini ella innlitsumbønina. Hon hefur avtalað ein fund við borgarstjóran til í morgin.,,

Við skrivi, dagfest 23. júní 2004, er hendan fundarfrágreiðingin send Tórshavnar kommunu til ummælis við einari freist áljóðandi 3 vikur og einari fráboðan um, at klagan verður tikin upp til endaliga viðgerð, um umboðsmaðurin einki hefur frætt aftur, tá ásetta freistin er farin.

Umboðsmaðurin frætti einki aftur frá kommununi, og við skrivum,

dagfest 22. juli 2004, boðaði hann þórtunum frá, at klagan bleiv tikin upp til endaliga viðgerð.

Niðurstøða

Í klaguni eru nevndir ampar hjá klagaranum av útgevstri, spreinging o.a. á ognini ... Sambært § 4 í Umboðsmanslógini fevnir virksemin um fyrisiting heimastýrisins. Viðurskiftini millum klagaran og grannar eru sostatt ikki fevnd av mínum virksemin. Um kommunan eigur nakran leiklut í hesum trupulleikum, haldi eg meg ikki hava møguleika fyri at meta um innan karmarnar av eini umboðsmanskanning, og fari eg tí sambært § 6, stk. 4 í Umboðsmanslógini, ikki at taka støðu til hetta. Heldur ikki viðgerðin av sjálvum byggimálinum er tikin við í viðgerð míni.

Viðgerð mín av hesum málinum snýr seg sostatt einans um, hvørt Tórshavnar kommuna hevur svarað skrivunum og innlitsumbønini frá B og A.

Eins og greitt er frá í klaguni hava B og A vent sær skrivliga til kommununa fleiri ferðir við áheitanum og spurningum. Tað stendur eisini fast, at skrivini frá B og A ikki eru svaraði skrivliga. Tað framgongur tó av skjølunum í málinum, at eitt ávíst munnligt samskipti hevur verið millum B og Tórshavnar kommunu. Tað eru tó eingi notat at finna í skjølunum, sum siga nakað um, hvat hetta samskiptið skal hava snúð seg um. Av góðum grundum ber ikki til í dag at staðfesta, hvat er sagt í samrøðunum millum B og starvsfólkini hjá Tórshavnar kommunu. Eg fái tí ikki tikið støðu til tann spurningin.

Tað er tó greitt, at ein borgari, sum eins og í hesum fòrinum, skrivliga vendir sær til ein almennan myndugleika, hevur krav um at fáa eitthvørt svar frá myndugleikanum. Harumframt er tað góður fyrisitingarsíður beinanvegin at senda borgaranum eina móttøkuváttan fyri skriv hansara. Um so er, at kommunan hevur svarað B munnliga uppá skriv hansara, átti kommunan undir øllum umstøðum at havt noterað, hvat var sagt undir hesum samrøðum. Sambært notatskylduni í § 6 í Innlitslógini hevur ein myndugleiki skyldu til at skriva upp innihaldið á teimum upplýsingum, sum hesin móttekur munnliga ella á annan hátt gerst kunningur við, um veruligu umstøðurnar, sum eru av týðningi fyri eitt mál, har ein avgerð skal takast. Hetta er galdandi uttan so, at hesar upplýsingar longu eru at finna í málinum. Harumframt hevur

ein myndugleiki eisini eina ikki-lógarfesta skyldu til at notera øll málsviðgerðarstig, sum eru av týðningi fyri málið, t.d. at ein fyrispurningur e.l. er svaraður munnliga.

Tað má leggjast til grund, at kommunan ikki hevur svarað skrivunum hjá B skrivliga, og eg kann ikki taka støðu til, í hvønn mun kommunan hevur svarað honum munnliga, tí at eingi notat tykjast at vera gjørd frá samrøðunum millum hann og kommununa.

Viðvíkjandi umbønini um innlit í hetta byggimálið, dagfest 11. nov. 2003, er at siga, at tað kann als ikki góðtakast, at kommunan 23. juni í ár, framvegis ikki hevði svarað A, hvørt umbønin verður gingin á mæti ella ikki. Hetta hóast A tvær ferðir hevur rykt kommununa eftir svári í skrivum sínum, dagfest ávikavist 18. februar og 25. mars 2004. Sambært § 16 í Innlitslógini skal ein umbøn um alment innlit svarast skjótast gjørligt. Hetta skal takast bókstaviga, og um tað av eini hvørjari orsök ikki ber til at avgreiða málið innan 10 dagar, skal viðkomandi sambært § 16, stk. 2 hava eina fráboðan um orsökina til tess, og nær ein avgerð er væntandi. Eg fari tí at geva kommununi eina álvarsliga áttalu fyri ikki at hava hildið reglurnar í § 16 í Innlitslógini, eins og eg fari at biðja kommununa taka støðu til umbønina beinanvegin, um hetta ikki er gjørt síðani.

Av tí, at eg haldi talan vera um álvarsligt brot á lóggávuna, havi eg samsvarandi ásetingini í § 10, stk. 1 í Umboðsmanslógini sent formansskapi Løgtingsins, løgmanni og avvarðandi landsstýrismanni eitt avrit av hesum álitinum. Burtursæð frá hesum geri eg ikki meira við málið.

21.2. Kлага frá grannum, um byggiloyvi til eini hús í Klaksvík.

A, B, C og D í Klaksvík klagðu um, at Klaksvíkar kommuna hevði givið byggiloyvi til eini sethús á eini ogn, ið hevur eini stødd uppá 323 m² og við einum nettonýtingarstigi uppá 0.51, hóast byggisamtyktin í kommununi krevur eina grundstykkiastødd uppá 400 m², fyri at byggja á staðnum, og at nettonýtingarstigið har ikki fer upp um 0.30. Avgerðin hevði verið kærð til Oljumálaráðið, sum hevði staðfest avgerðina hjá kommununi. Umboðsmaðurin kom til ta niðurstøðu, at kommunan ikki hevði heimild til at geva frávik frá byggisamtyktini í hesum føri, tí talan var ikki um mál av litlum týðningi, og at møguligt frávik tí bert kundi gevast av landsstýrinum eftir tilmæli frá kommununi. At grannarnir av sínum eintingum høvdu vent sær til kommununa við mótmæli var ikki at síðustilla við eini grannahoyring. Umboðsmaðurin dugdi ikki at síggja, at kommunan yvirhøvur hevði søkt landsstýrið um frávik. Hann dugdi heldur ikki at síggja, at Oljumálaráðið hevði gjørt upp við spurningin, um tað fyrilógu umráðandi grundir fyri at geva frávik frá byggisamtyktini, eins og Oljumálaráðið ikki hevði gjørt notat av „ástaðarfundi,“. Viðgerðin hjá Oljumálaráðnum var tí ikki nøktandi og mælti umboðsmaðurin Innlendismálaráðnum, sum nú hevur málsøkið um hendi, at taka málið upp til nýggja viðgerð. (J.nr.200400014)

Klagan

Við skrivi, dagfest 16. febr. 2004, hava A, B og C, D sent umboðsmanninum soljóðandi klagu:

„Við hesum fara vit at kæra avgerð hjá byggiumsitingini hjá Klaksvíkar kommunu, um at geva byggiloyvi á matr. nr. ... í Klaksvík, til Løgtingsins Umboðsmann.

Kæran fevnir eisini um Oljumálaráðið, sum við skrivi dagfest 4. februar 2004 (J. Nr.: ...), ikki gongur kæru frá okkum í hesum máli á mæti.

Í byggisamtyktini fyri Klaksvíkar kommunu grein 9, stk. 2 og stk. 3 stendur: „*Tá umráðandi grundir mæla til tess, og tá ið byggivaldið eftir tilmæli frá byggiráðnum hevur viðmælt umsóknina,*

kann landstýrið eftir umstøðum og gjøllari settum treytum loyva, at vikið verður frá ásetingunum í hesi byggisamtýkt.

Áðrenn undantaksloyvi verður givið, skal boð sendast grannunum skrivliga, og skulu teir hava høvi til at kanna umsóknina í minsta lagi í tvær vikur, frá tí teir hava fingið boðini. Er talan um mál sambært 2. stk. skulu mótmæli ella broytingaruppskot, sum byggivaldið ikki tekur við sendast landstýrinum saman við umsóknini um fráviksloyvi.,,

Til hetta er at siga, at vit grannarnir til matr. nr. ..., ongi skrivlig boð hava fingið, hvørki frá Klaksvíkar kommunu ella frá landsstýrinum. Sostatt er ikki gingið eftir ásetingini í grein 9, stk. 3. Tann 11. juli 2003 fekk Oljumálaráðið kæru frá okkum grannunum. Henda kæra bygdi ikki á nøkur skrivlig boð til okkara. Hon bygdi á tos millum fólk her í grannalagnum, um at byggiloyvi var givið, ella at tað var í umbúna at geva byggiloyvi á matr. nr. ...

Matr. nr. ... liggur í 3. grundlendi í Klaksvíkar kommunu. Fyri hetta grundlendi er galdandi, at grundøkir skulu vera í minsta lagi 400 fermetrar, at byggistigið ikki má fara upp um 0,3, og at nettonýtingarstigið, tá talan er um einhúskishús, ikki má verða hægri enn 0,3. Grundøkið á matr. nr. ... er 323 fermetrar til støddar, byggistigið er beint undir 0,3, men nettonýtingarstigið er 0,51. T.v.s. at grundøkið er 77 fermetrar ov lítið og at nettonýtingarstigið er 0,21 ov høgt.

Harafrat kemur, at bilpláss skal vera frammanfyri húsið, og tað merkir, at húsið skal vera minst 6,20 metrar frá kommunalu koyrubreytini, sum liggur vestanfyri matr. nr. ... Hetta merkir, at húsið, ið møguliga verður bygt á matr. nr. ..., kemur at liggja einar 4 metrar longur frá vegnum, enn øll hini húsini, sum eru fram við hesum vegi í dag. Hetta er galdandi fyri tey átta húsini, ið liggja sunnanfyri ... og somuleiðis fyri tey bæði húsini, sum liggja norðanfyri nevndu ogn. T.v.s. at byggistíflurin framvið vegnum verður brotin. Hetta fer í stóran mun at misprýða hendan partin av grannalagnum millum ... og ...

Í grundgeving síni, sigur Oljumálaráðið, at talan er um øki, sum er útlagt til sethúsabygging, t.v.s. at ætlanin upprunaliga hevur verið, at loyva sethúsabygging har matr. nr. ... nú er, og at fleiri av stykkjunum í grannalagnum frammanundan eru niðanfyri

400 fermetrar til stöddar. Hesa grundgeving, sum er heilt burtur við og sera ósaklig, kunnu vit yvirhøvur ikki góðtaka.

Um tey 10 húsini, sum liggja eystanfyri ... er at siga, at tvey av teimum eru bygd í fyrru helvt av 20.øld (umleið 1920 - 1930. Sjev eru bygd í seinnu helvt av fýratiárunum og í fyrru helvt av fimtiárunum. Og eitt er bygt í fyrru helvt av sekstiárunum.

Byggisamtyktin fyri Klaksvíkar kommunu kom umleið 1980. Sostatt vóru ongar ásetingar um, at grundøkir skuldu vera í minsta lagi 400 fermetrar, at byggistigið ikki má fara upp um 0,3 og at nettonýtingarstigið ikki má verða hægri enn 0,3, tá hesi húsini vórðu bygd.

Vit ivast ikki í, at Løgtingsins Umboðsmaður vil taka hetta mál upp, og geva tí eina góða, sakliga og virðiliga viðgerð.“

Málgongd

Sambært skjølunum frá Klaksvíkar kommunu og Oljumálaráðnum, hevur gongdin í málinum í stuttum verið hendan:

10. mars 2003 søkti E um byggiloyvi til eini sethús á matr. nr. ... (seinni ...) í Klaksvík.

6. mai 2003 samtykkir kommunan á fundi at játta frávik fyri nýtslustig og frábyti av stykki minni enn 400 m², og stendur í fundarbókini hjá Klaksvíkar býráð um samtyktina hetta:

„Byggingin er niðanfyri ásetta ábyggingarstigið og sambært tekn-ingunum er húsahæddin niðan fyri ásettu 8,5 m. Tá ið frástøðan til grannahúsini er stór, sí hjálagda kort, og ognin liggur beint uppat 2. grundlendi, har loyvt nýtslustig er 0,6 – verður hóast grundstykki er lítið mælt til:

- 1 – at játta frávik fyri nýtslustigi
- 2 – at játta frávik fyri frábyti av stykki minni enn 400 m².

Tekniska nevnd tekur undir við tilmæli 06.03.03 frá T.U. Nevndin vísir eisini á, at tað er umráðandi, at tveir bilstøðlar verða útvegaðir inni á ognini í samb. við byggingina.“

4. juni 2003 kæra grannarnir D, C og B, A til kommununa um

givna byggiloyvið. Kæran, sum er móttikin av Klaksvíkar kommunu 10. juni 2003, er soljóðandi:

„Við hesum fara vit at mótmæla ætlaðu sethúsabyggingini á matr nr. ... við teirri grundgeving, at stykkið, ið ætlanin er at byggja á, er ov lítið sambært galdandi reglur fyri stódd av grundstykkijum.

Ein slík bygging, ið verður kloynd niður á grundstykkið burtur frá allari linjuføringini, er sambært okkara meting til stóran ampa fyri grannalagið, har nevast kann, at vit undirritaðu missa ein munandi part av tí útsýni, ið vit hava havt alla tíðina, síðani vit komu at búgva í økinum. Eitt er at missa nevndu fyrimunir orsaka av regluligari bygging, men tá orsøkin er ein verkætlan, ið verður trýst ígjøgnum uttan um galdandi reglur, so er tað mikið harmiligari og sera átaluverd.

Plássið á stykkinum er so lítið, at tað hevur verið neyðugt at draga húsið langt oman á stykkið vegna tess, at økið er breiðari niðanfyrri. Um linjuføringin var fylgd, og tað átti hon at verið, so hevði bygningurin ikki kunnað verið av teirri stódd, ið hann sýnir á tekningini í dag.“

1. juli 2003 boðar kommunan grannunum frá, at hon heldur fast um avgerðina. Skrivið frá kommununi er soljóðandi:

„Tekniska Nevnd býráðsins hevur viðgjørt skriv tygara dagfest tann 4. juni 2003, har mótmælt verður ætlaðu sethúsabyggingini á matr. nr. ... við ... í Klaksvík.

Nevndin samtykti, at halda fast við viðtøkuna um at loyva bygging á nevndu ogn.

Upplýst verður, at avgerðin hjá Teknisku Nevnd kann tó kærast til Føroya Landsstýri, og at kærufreistin er 30 dagar, roknað frá móttøku av hesum skrivi.

Avrit av hesum skrivi er sent B, ...

Hetta er hervið til tygara kunnleika.“

8. juli 2003 kæra nevndu grannar avgerðina til Oljumálaráðið. Kæran er umframt av teimum eisini undirskrivað av F og G, men hesi bæði hava seinni fráfallið kærana. Kæran er soljóðandi:

„Viðvíkjandi kærur um ætlaða sethúsabygging á matr.nr. ... í Klaksvík.

Víst verður til hjálagda avrit av kærur, send Klaksvíkar Býráð, dagfest 4. juni 2003. Harumframt verður víst til avrit av svari frá Teknisku Nevnd Klaksvíkar býráðs, dagfest 1. juli 2003.

Tá nevndin heldur fast við viðtøkuna, um at loyva bygging á nevnda øki, vilja vit hervið kæra hesa avgerð til Føroya Landsstýri. Heitt verður á tykkum um at steðga hesi byggietlan, ið strýður móti byggisamtykini fyri økið og sambart okkara metan kemur at verða til myknan ampa fyri grannalagið.

Nevnast kann at Tekniska Nevnd Klaksvíkar Býráðs hevur givið undantaksloyvi fyri byggingini. Vit meta tó at grundarlag ikki er fyri einum slíkum undantaksloyvi.“

7. aug. 2003 sendir Oljumálaráðið kærur til Klaksvíkar kommunu til ummælis.

25. aug. 2003 sendir kommunan Oljumálaráðnum soljóðandi ummæli:

„Ognin hevur ligið sum fyra ymiskir lutir, ið H, I og J áttu, *sí hjálagda yvirlit*. Luturin eystanfyrir „...“; sum talan er um, er nú frábýttur og hevur fingið egið matr. nr: ... *Sí hjálagda kort frá Matrikulstovuni*.

<i>Ognin er til</i>	<i>Loyvd</i>	
<i>viddar 323 m₂</i>	<i>bygging</i>	<i>Ábygt</i>
Byggistig	0,3 = 97 m ²	94m ² (miðhædd)
Nettonýtingarstig	0,3 = 97 m ²	72 m ² (loft)
		(6,2x11,3)+(2x1,2)
		166 m² ~ 0,51 (nýtsla)

Ognin liggur í 3. grundlendi – **beint uppat 2. grundlendi**, har loyvt er at byggja: Byggistig: 0,4 (*129 m² í hesum føri*) og Netto-nýtingarstig: 0,6 (*194 m² í hesum føri*)

Frástøðan til húsini á grannaognunum:

Matr. nr: ... - ... : 8,1 m B 521 m²

Matr. nr: ... - ... : 12,8 m K 783 m²

Matr. nr: ... - ... : 20,5 m (vindey.) 15 m til húsahorn D 981 m²

Matr. nr: ... - ... : 24,8 m L 525 m²

Matr. nr: ... - ... : 20,2 m F 549 m²

Matr. nr: ... er 525 m² til víddar og kann tí ikki frábýttast, so serstøk bygging kann verða her. Tí er ætlaða byggingin á matr. nr: ... einasta og seinasta bygging í økinum!

Byggingin er niðanfyri ásetta byggingarstigið og sambært teknigunum er húsahæddin niðan fyri ásettu 8,5 m.

Tá ið frástøðan til grannahúsini er stór – *sí hjálagda kort*, og ognin liggur beint uppat 2. grundlendi, har loyvt er munandi størri bygging – hevur býráðið játtað frávik fyri:

- 1 – nýtslustigi
  - 2 – frábýti av stykki minni enn 400 m²
  - 3 – og samstundis álagt at í minsta lagi tveir bilstøðlar skulu vera á ognini
- tí liggja húsini so langt frá vegnum.

Býráðið metir:

- 1 – at bygningurin liggur rúmliga langt frá øllum grannaognum
- 2 – at betri parkeringsmøguleikar eru á hesi ognini, enn á flestu grannaognunum.
- 3 – at byggingin ikki er til bága fyri nakran brunatrygdarlíga ella í hædd, tí bygt verður lægri enn ásettu 8,5 m frá miðaljörðildi.
- 4 – at tá ið bygt verður í 3. *grundlendi*, *beint uppat 2. grundlendi* – og byggilendi annars vantast í býnum; kann byggingin ikki annað enn viðmælast.“

9. okt. 2003 mælir Býarskipanarnevndin Oljumálaráðnum til at geva grannunum viðhald í kæruni. Um hetta stendur soleiðis í tilmælinum:

„Klaksvíkar Kommuna hefur upplýst, at ognin matr. nr. ... liggur í grundlendi 3, og byggir nevndin sítt tilmæli á ásetingarnar fyri grundlendi 3 í byggisamtyktini fyri Klaksvíkar Kommununi.

Fyri grundlendi 3 er galdandi, at grundstykkini skulu vera í minsta lagi 400m², og at byggistigið ikki má fara upp um 0,3, og at nettonýtingarstigið, tá talan er um einhúskishús, ikki má fara upp um 0,3. Í hesum føri er grundstykkið 323 m², byggistigið beint undir 0,3, og nettonýtingarstigið er 0,51. T.v.s. bæði í mun til grundstykkjastødd og nettonýtingarstig er talan um munandi frávik frá ásetingunum í byggisamtyktini. Til samanbering kann nevast, at tá talan er um tvíhús, ketu- ella raðhús má nettonýtingarstigið ikki fara upp um 0,4, og tá er talan er um grundstykki, sum kunnu vera niður í 300 m² til víddar.

Kommunan hefur sambært gr 9. í almennu byggisamtyktini heimild til at gera frávik frá byggisamtyktini. Heimildin er so ljóðandi: „Byggivaldið kann, har tað snýr seg um mál av lítlum týdningi, geva lættar viðvíkjandi ásetingunum í hesari byggisamtykt.“

Býarskipanarnevndin metir, at tey stóru frávik, sum kommunan her ger frá grundstykkjastødd og nettonýtingarstigi, ikki kunnu metast sum mál ella lættar av lítlum týdningi. Nevndin fer tí at mæla Oljumálaráðnum til at geva kærarnum viðhald í, at byggisamtyktin ikki gevur grundarlag fyri tí undantaki, sum kommunan hefur ætlað at givið til bygging á matr. nr. ...“

27. okt. 2003 heitir Klaksvíkar kommuna í teldubrævi á Oljumálaráðið um at biðja Býarskipanarnevndina viðgera málið av nýggjum. Í teldubrævinum stendur m.a. soleiðis:

„Vísandi til viðgerðina hjá Býarskipanarnevndini, meini eg ikki at allir lutir (sum samvirka til tað góða) eru komnir fram í hesum máli.

Tess vegna vil eg heita á teg, um at fáa býarskipanarnevndina at taka málið upp til nýggja viðgerð, har kommunan, sum er partur í málinum, fær høvi at leggja fram síni sjónarmið – Hetta smb. § 2.1) stk. 4 í býarskipanarlógini...“

29. okt. 2003 sendir Oljumálaráðið hesa áheitanina til nevndina.

21. nov. 2003 biður Býarskipanarnevndin Oljumálaráðið biðja kommununa um skrivliga at vísa á, hvat ikki er komið fram í málinum áður.

Sambært avgerðini hjá Oljumálaráðnum hevur ráðið verið á staðnum og kunnað seg um viðurskiptini, har ætlaða byggingin skuldi fara fram. Einkinotat sæst at verða gjørt um, nær vitjanin hevur verið, hvørji hava luttikið, og hvørjir upplýsingar eru komnir fram í hesum sambandi. Sambært einum teldubrævi frá Klaksvíkar kommunu til Oljumálaráðið, dagfest 3. des. 2003, sær tað kortini út til, at hesin „ástaðarfundurin“ hevur verið 2. des. 2003. Teldubrævið er soljóðandi:

„Takk fyri hugnaliga samveru í gjár!!

Leggi til kunnleika við part úr ásetingini fyri 3. grundlendi í Klaksvík – har sum E byggir

„Tá ið bygging verður framd eftir byggiskipan, sum býráðið hevur góðkennt... kann byggivaldið loyva, at grundstykkini verða niður í 300 m²“

Tað er hetta, talan um í hesum føri, tí er jú matrikulin frábýttur frá hinum trimum matriklunum, hann upprunaliga tilhoyrði; men sum í lutum liggja aðrastaðni –

Hetta frábýtið er framt í 2003 av Matrikulstovuni eftir býráðsins áheitan og góðkenning, vitandi at talan er um frávikið!!! Og Matrikulstovan góðkennir jú eisini og fremur frábýtið – Teir plaga nemliga at halda seg stright til 400 m²; men duga væl at síggja at stykkið í hesum føri ikki kann nýtast til annað, enn at byggja á.... Tí játta teir eisini frávika og frábýta, sum er heldur sjálvsamt...“

12. des. 2003 sendir Klaksvíkar kommuna eftir áheitan frá E Oljumálaráðnum ymiskt tekniskt tilfar viðvíkjandi øðrum grundstykkjum í grannalagnum.

4. febr. 2004 tekur Oljumálaráðið avgerð um, at staðfesta byggi-loyvið, sum kommunan hevur givið í hesum málinum. Skrivið frá Oljumálaráðnum til kærararnar er soljóðandi:

„Tann 11. juli 2003 móttækur Oljumálaráðið kærur frá G, dagfesta 8. juli 2003. Kæran er send vegna seks av grannunum til matr. nr. ... í Klaksvík. Kært verður, at Tekniska nevnd hjá Klaksvíkar kommunu hevur viðtikið at loyva bygging á matr. nr. ...

Lýsing av málinum

Grundgevingarnar fyri at kært verður eru, at byggingin verður mett at vera í stríð við galdandi byggisamtykt hjá Klaksvíkar kommunu.

Matr. nr. ..., ið byggiloyvið verður søkt til, er 323 fermetrar til stóddar, og liggur í 3. grundlendi.

Fyri 3. grundlendi er galdandi, at grundøkir skulu vera í minsta lagi 400 fermetrar, at byggistigið ikki má fara upp um 0,3 og nettonýtingarstigið, tá talan er um einhúskishús, má ikki verða hægri enn 0,3.

Í hesum máli er byggistigið beint undir 0,3 og nettonýtingarstigið 0,51.

Í byggisamtyktini hjá Klaksvíkar kommunu er, sambært grein 9, stk. 1, heimild til at gera frávik frá byggisamtyktini. Heimildin er soljóðandi:

„Byggivaldið kann, har tað snýr seg um mál av lítlum týðningi, geva lættar viðvíkjandi ásetingum í hesari byggisamtykt“

Í viðmerkingum sínum til málið, í skrivi dagfest 9. oktober, metir Býarskipanarnevndin at tað í hesum førum ikki er talan um frávik av lítlum týðningi, og at byggisamtyktin hjá Klaksvíkar kommunu ikki gevur grundarlag fyri tí undantaki, sum Klaksvíkar kommuna hevur ætlað at givið til bygging á matr. nr. ...

Tað at fleiri av grannunum, til matr. nr. ... ikki hava verið við til at kært, og tað at avsendarin av kæruni til Oljumálaráðið síðani hevur boðað frá, at hann og konan av sínum eintingum trekkja sína kærur aftur, hevði við sær, at umboð fyri Oljumálaráðið avgjórði at fara til Klaksvíkar fyri at hyggja at staðnum, har sethúsini á matr. nr. ... ætlandi skulu standa og ávirkan tess á grannalagið.

Oljumálaráðið kundi eftir hesa vitjan ikki koma til ta niðurstøðu, at sethúsini ætlanin er at byggja á matr. nr. ... í Klaksvík, komu at verða til mykklan ampa fyri grannalagið, eins og ført varð fram í kæruni.

Matr. nr. ... liggur í einum eldri sethúsabýlingi, har fleiri grundstykkir í umráðnum eru niðanfyri teir ásettu 400 fermetrarnar.

Niðurstøða

Oljumálaráðið hevur havt málið til viðgerðar í fleiri umførum, og er loksins komið til ta niðurstøðu, ikki at ganga kæruni á møti. Umframt grein 9, stk. 1 í byggisamtyktini hjá Klaksvíkar kommunu eru í grein 9, stk. 2 og stk. 3 eisini fylgjandi heimildir fyri at geva undantak frá byggisamtyktini:

Tá umráðandi grundir mæla til tess, og tá ið byggivaldið eftir tilmæli frá byggiráðnum hevur viðmælt umsóknina, kann landsstýrið eftir umstøðum og gjøllari settum treytum loyva, at vikið verður frá ásetingunum í hesi byggisamtykt.

Áðrenn undantaksloyvi verður givið, skal boð sendast grannunum skrivliga, og skulu teir hava høvi til at kanna umsóknina í minsta lagi í tvær vikur, frá tí teir hava fingið boðini. Er talan um mál sambært 2. stk., skulu mótmæli ella broytingaruppskot, sum byggivaldið ikki tekur við sendast landstýrinum saman við umsóknini um fráviksloyvi.

Oljumálaráðið metir, at talan í hesum førum er um mál, har øll grein 9 í byggisamtyktini kann gerast galdandi, við tað at bæði kærur frá grannum og viðmerkingar frá Klaksvíkar kommunu fyriliggja.

Vísandi til omanfyri standandi, hevur Oljumálaráðið avgjørt ikki at ganga kæruni á møti við fylgjandi grundgevingum:

- at talan er um øki sum er útlagt til sethúsabygging, tvs. at ætlanin upprunaliga hevur verið, at loyva sethúsabygging har matr. nr. ... nú er,
- at fleiri av stykkjunum í grannalagnum frammanundan eru niðanfyri 400 fermetrar til støddar.“

Partshoyring

Fyri at umboðsmaðurin kundi taka støðu til, um hetta var eitt mál, sum hann antin átti ella kundi taka til viðgerðar, bað hann við skrivi, dagfest 19. febr. 2004, Klaksvíkar kommunu og Oljumálaráðið um at lata honum til láns øll skjøl viðvíkjandi hesum málinum.

Eftir at hava kannað hesi skjølini gjørdi umboðsmaðurin av at taka hetta málið upp til viðgerðar. Málið verður ikki viðgjørt sum ein klaga móttvegis Klaksvíkar kommunu, tí at tað er Oljumálaráðið, sum hevur tikið endaligu avgerðina í hesum málinum. Men av tí, at Oljumálaráðið nú var niðurlagt, og málsøkið flutt til Innlendismálaráðið, bleiv klagan við skrivi, dagfest 11. mars 2004, send Innlendismálaráðnum til ummælis við einari freist áljóðandi 4 vikur.

Í telefonsamrøðu 6. apríl 2004 bað Innlendismálaráðið um at fáa langt ummælisfreistina í hesum málinum við 14 døgum, og varð hetta játtað.

Við skrivi, dagfest 21. apríl 2004, hevur Innlendismálaráðið latið umboðsmanninum soljóðandi ummæli av klaguni:

„Løgtingsins Umboðsmaður hevur tann 11. mars 2004 sent Innlendismálaráðnum til viðmerkingar klagu um avgerðina hjá Oljumálaráðnum (J. Nr. ...) um at staðfesta eitt byggiloyvi, sum Klaksvíkar kommuna hevði latið til bygging av einum sethúsum á matr. nr. ... í Klaksvík.

Kærararnir vísa eins og Oljumálaráðið til grein 9, stk 2 og stk 3 í byggisamtyktini galdandi fyri Klaksvíkar kommunu.

Grein 9, stk 2 og stk 3 í byggisamtyktini galdandi fyri Klaksvíkar kommunu eru soljóðandi:

Tá umráðandi grundir mæla til tess, og tá ið byggivaldið eftir tilmæli frá byggiráðnum hevur viðmælt umsóknina, kann landstýrið eftir umstøðum og gjøllari settum treytum loyva, at vikið verður frá ásetingunum í hesi byggisamtykt.

Áðrenn undantaksloyvi verður givið, skal boð sendast grannunum skrivliga, og skulu teir hava høvi til at kanna umsóknina í minsta lagi í tvær vikur, frá tí teir hava fingið boðini. Er talan um mál

sambært 2. stk., skulu mótmæli ella broytingaruppskot, sum byggi-valdið ikki tekur við sendast landstýrinum saman við umsóknini um frávíksloyvi.

Kærarnir vísa í hesum sambandi á, at grannarnir ongi skrivlig boð hava fingið hvørki frá Klaksvíkar kommunu ella frá Oljumálaráðnum.

Tann 4. juni 2003 kæra grannarnir til Klaksvíkar býráð ætlaðu sethúsabyggingini á matr. nr. ... Av kæruni skilst, at kærararnir her eru kunnugir um stødd á grundstykki, hvat fyri hús talan er um at byggja, og hvar hetta hús kemur at liggja á stykkinum, tvs. at kærararnir her kenna málið, og er kæran grundað á upplýsingar í málinum.

Klaksvíkar býráð hevði áðrenn hetta ikki skrivliga boða kærarunum frá, eins og ásett í grein 9, stk 2. Hvørt Klaksvíkar býráð hevði ætlanir um hetta er ikki greitt. Oljumálaráðið metti ikki, at ein skrivlig fráboðan hevði havt avgerandi týdning fyri málið ella tiknu avgerðina.

Rættast hevði verið, at sent út skrivlig boð til grannarnar hesum viðvíkjandi, men við tað at kærur longu fyrilógu, viðv. stødd á grundstykki, nettonýtingarstigi, byggilinju, ampa fyri grannalagið, og um miss av útsýni, metti Oljumálaráðið, at grannarnir ikki høvdu kunnu komið við nøkrum nýggjum upplýsingum, ið kundu hava avgerandi týdning fyri avgerðina í málinum, við tað at grannarnir í hesum førum ikki kunnu kæra um, at bygt verður á øki sum ikki er útlagt sum bústaðarøki, at bygt verður annað enn eini lítil vanlig sethús, og at frástøður til grannamark ikki verða hildnar.

Í málsviðgerðini hjá Oljumálaráðnum høvdu hesi viðurskifti týdning fyri niðurstøðuna:

- frástøðan til grannarnar fer ikki út um loyvda mark
- grundstykkið liggur í einum eldri sethúsaumráði
- sambært tekning verða bygd eini lítil vanlig sethús
- sambært tekning er økið sett av til tveir bilar, so hesir ikki komu at verða til ampa á vegnum
- tað at talan verður um seinastu bygging í økinum

Hevði ein ella fleiri av fylgjandi fyrirtreytum fyriligið, hevði frávik ið ikki verið góðkent, í øllum førum bert treytað av at ein broyting í byggisamtyktini fyrst varð góðkend:

- at talan var um annað enn bústaðatøki, eitt nú landbúnaðarøki
- at talan var um at byggja annað enn eini lítil vanlig sethús
- at kravda frástøðan til grannarnar ikki varð hildin
- at talan var um bústaðarøki frá nýggjari tíð
- at høvdu nær um eingi grundstykkir í grannalagnum verið niðanfyrir ásetingar í byggisamtyktini, eins og galdandi er fyri útstykkingar framdar í Klaksvík eftir at byggisamtyktin kom í gildi 2. juni 1982

Í byggisamtyktini hjá Klaksvíkar kommunu er, sambært grein 9, stk. 1, heimild til at gera frávik frá byggisamtyktini. Heimildin er soljóðandi:

Byggivaldið kann, har tað snýr sum um mál av lítlum týðningi, geva lættar viðvíkjandi ásetingum í hesari byggisamtykt

Ein spurningur kundi verið, nær kommunan sjálf kann loyva, at frávik verða givin uttan loyvi frá Innlendismálaráðnum, sambært grein 9, stk 1, og nær neyðugt er við loyvi frá Innlendismálaráðnum sambært grein 9, stk 2 og stk 3.

Vanlig siðvenja er, at kommunan sjálf gevur frávik frá byggistigi og nettonýtingarstigi. Hesar avgerðir kunnu kærast til Innlendismálaráðið. Í hesum málinum er eisini talan um at geva frávik í mun til minst ásettu stódd á grundstykki og metti Oljumálaráðið tí, at málið skuldi viðgerast eftir grein 9, stk 2. í byggisamtyktini galdandi fyri Klaksvíkar kommunu.

Vísandi til kærana um byggilinju er at siga, at byggilinjur í byggisamtyktum eru at meta sum ásetingar um minstu frástøðu frá miðlinju á vegi. Og í byggisamtyktini fyri Klaksvíkar kommunu stendur t.d. í ásetingunum fyri øki A innan fyri 3. grundumráði, í grein 5, stk 7.: Hús mugu ikki verða bygd nærri vegmarki enn 3,0 metrar.

Samanumtikið metir Innlendismálaráðið ikki, at tað, at grann-

arnir ekki fingi boð skrifliga sambært grein 9, stk 3 í byggi-samtyktini galdandi fyri Klaksvíkar kommunu, hevði havt avgerandi týdning fyri málið ella tiknu avgerðina.“

Við skrivi, dagfest 22. apríl 2004, vórðu viðmerkingarnar frá Innlendismálaráðnum sendar klagarunum til ummælis við einari freist áljóðandi 3 vikur.

Við skrivi, dagfest 8. mai 2004, hava klagararnir latið umboðsmanninum soljóðandi viðmerkingar til málið:

„Tá vit 16. februar í ár sendu kærana til Løgtingsins Umboðsmann, hildu vit tað vera rætt, at kunna bæði Oljumálaráðið og byggivaldið í Klaksvíkar kommunu um hetta, soleiðis at kommunan kundi bíða við at avgreiða byggiloyvið, higartil niðurstøðan hjá Løgtingsins Umboðsmanni var tøk.

Men vit hava nú staðfest, at kunningin frá okkum fekk júst ta øvugtu avleiðingina, tí sambært borgarstjórnnum, sum vit hava tosað við, varð byggiloyvið útskrivað tann 20. februar 2004 t.v.s. beint eftir, at byggivaldið varð kunnað um kærana. Eftir okkara tykki sýnir kommunan hervið, at hon hevur líttla viðring fyri stovninum „Løgtingsins Umboðsmaður“. Lagt kann vera aftrat, at tann 20. februar átti umsøkjarin, E, ikki lendi, sum hann fær byggiloyvi á. Hansara ognarbræv er nevniliga dagfest 27. februar 2004.

Viðvíkjandi ummælinum hjá Innlendismálaráðnum hava vit nakrar viðmerkingar. Í okkara kæru vístu vit á, at vit ongi skriflig boð høvdu fingið, soleiðis sum ásett er í grein 9, stk. 3 í byggi-samtyktini. Vit halda at Innlendismálaráðið fer ógvuliga lætt um hendan spurningin. Teir siga: „Av kæruni skilst, at kærarnir her eru kunnigir um stødd á grundstykki, hvat fyri hús talan er um at byggja, og hvar hetta hús kemur at liggja á stykkinum, t. v. s. at kærararnir her kenna málið, og er kærana grundað á upplýsingar í málinum.“

Hetta broytir ikki tann veruleika, at byggivaldið í Klaksvíkar kommunu ikki hevur gingið eftir ásetingunum í grein 9, stk. 3 í byggisamtyktini. Orsøkin til, at vit sótu við hesi vitan um ætlaðu byggingina á matr. ..., er sera einfalt tann, at tá vit frættu um

ætlaðu byggingina settu vit okkum í samband við byggium-sitingina hjá Klaksvíkar kommunu. Vit vóru á fundi við O, sum starvast í byggiumsitingini hjá Klaksvíkar kommunu, og frá honum fingur vit hesa vitan. Restin av okkara vitan er frá Oljumálaráðnum. Hesa fingur vit í svarinum frá ráðnum í sambandi við okkara kærur frá 8. juli 2003.

Ein afturvendandi grundgeving fyri at geva byggiloyvi á matr. nr. ..., bæði frá Oljumálaráðnum og Innlendismálaráðnum er, at hini grundøkini í grannalagnum eisini eru niðanfyrir ásettu stóddina í byggisamtyktini, sum er 400 fermetrar. Um vit bara taka teir næstu grannarnar, sum eru M sunnanfyrir, N og G vestanfyrir, D eystanfyrir og A norðanfyrir, so eru øll hesi grundøkini væl omanfyrir 500 fermetrar. Tað minsta av hesum er matr. ... Har er grundøkið 521 fermetrar.

Í ummælinum hjá Innlendismálaráðnum verður eisini sagt: „Í byggisamtyktini hjá Klaksvíkar kommunu er, sambært grein 9, stk. 1, heimild til at gera frávik frá byggisamtyktini. Heimildin er soljóðandi: „Byggivaldið kann, har tað snýr seg um mál av lítlum týðningi, geva lættar viðvíkjandi ásetingunum í hesari byggisamtykt.“ Vit halda ikki at tað er mál av lítlum týðningi, tá grundøkið er 77 fermetrar minni enn minsta stóddin, sum verður ásett í byggisamtyktini, og at nettonýtingarstigið, ið ikki kann vera hægr enn 0,3, er heilt uppi á 0,51.

Byggivaldið hjá Klaksvíkar kommunu, Oljumálaráðið og Innlendismálaráðið halda fast við, at ætlanin altíð hevur verið, at matr. nr. ... skuldi nýtast til sethúsabygging. Hetta er ikki rætt. Í skrivi frá Matrikulstovuni dagfest 5. juli 1979 varð marknaumskipan góðkend. Tá var ætlanin at ein vegur skuldi fara ígjøgnum ... Hjalagt senda vit avrit av skrivinum frá Matrikulstovuni og avrit av korti, sum sýnir hvar ætlaði vegur skuldi ganga.

At enda kann verða lagt aftrat, at húsini hjá grannanum norðanfyrir, sum er ein uppbygging til húsini hjá foreldrnum, eru frá 1958. Tá var sum kunnugt ongin byggisamtykt. Hjalagt senda vit avrit av ognarbrævi og av korti, ið sýnir marknaásetingina frá 1977.“

Við skrivi, dagfest 12. mai 2004, vórðu viðmerkingarnar frá klagar-

unum sendar Innlendismálaráðnum til ummælis við einari freist áljóðandi 3 vikur.

Við skrivi, dagfest 17. maí 2004, hefur ein av klagarunum, A, sent umboðsmanninum hetta ískoyti til ummælið frá 8. maí 2004:

„Sum ískoyti til ummæli okkara frá 8. maí í ár, ynski eg at gera vart við, at tá uppmált varð, og marknaseting fór fram á ogn okkara í juni og oktober 1977, bað eg um, at helmingurin av matr. nr. ..., varð frámatrikulerað til mín, men hesum sýtti Matrikultstovan fyri, við teirri grundgeving, at so gjordist bæði grundøkini ov lítil. Tí tykist tað lógi, at bygt kann verða á eitt grundøki í dag, sum bert er fáar fermetrar størri enn okkara vildi verið, um tað varð matrikulerað í tvey.“

Hetta ískoyti varð somuleiðis sent Innlendismálaráðnum til ummælis við skrivi, dagfest 19. maí 2004.

Tá umboðsmaðurin einki hevði frætt aftur frá Innlendismálaráðnum, boðaði hann við skrivi, dagfest 21. juni 2004, pørtunum frá, at hetta málið nú bleiv tikið upp til endaliga viðgerð. Sagt varð, at fleiri onnur mál vóru til viðgerðar, og at hetta málið tí neyvan bleiv avgreitt áðrenn summarfrítíðina.

Niðurstøða

Viðgerð mín av hesum málinum snýr seg um, hvørt avgerðin hjá Klaksvíkar kommunu og Oljumálaráðnum um at loyva umrøddu byggingini á Matr. nr. ... í Klaksvík var í tráð við lóggávuna og byggisamtyktina fyri Klaksvíkar kommunu.

Í løgtingslóg nr. 13 frá 21. maí 1954 um býarskipanir og byggisamtyktir, sum seinast broytt við løgtingslóg nr. 57 frá 13. maí 1997, er í § 5 ásett reglur um innihaldið í byggisamtyktum. Í lógini stendur m.a. soleiðis:

„**§ 5.** Er ein samsvarandi § 1 góðkend býarskipan til skjals, skulu reglurnar í byggisamtyktini verða gjørdar í samljóði við býarskipanina.

Stk. 2. Ein byggisamtykt skal annars, so langt sum tær serligu sókna- og

staðarumstøður gera tað ráðiligt, bera í sær reglur, ið roynst hava neyðugar at vissa hóskandi og haldgóða skipan fyri vega- og byggiviðurskiftum nú og í framtíðini.

Stk. 3. Í byggisamtykt, ið býtt kann verða í tvær ella fleiri deildir, skulu við teimum í stk. 2 nevndu reglum í huga verða tiknar fyriskipanir um hesi mál:

...

3) Um undantøkur og kærur viðvíkjandi avgerðum, ið byggivaldið hevur tikið.

...

10) Um húsasløgini, hædd teirra og nýtslu og hvar á lendum hvørt húsaslagið má verða bygt samanber § 3, stk. 2 nr. 5.

11) Um hvussu stór og hvørjum standi byggilendi skulu verða.

12) Um hvussu stórum partur av økinum nýttur og bygdur skal verða.

13) Um hvussu langt skal verða millum hús á sama byggilendi, hvussu langt skal verða frá húsum til vegir ella byggilinjur og til mark grannans.

...

Stk. 6. Ein góðkend byggisamtykt kann verða broytt ella viðkað við nýggjum og greiniligari reglum viðvíkjandi teim í stk. 3 og 4 umrøddu viðurskiftum eftir reglunum, sum settar eru fyri nýggjar samtyktir.

...

§ 10. ...

Stk. 2. Á einum øki, sum góðkend byggisamtykt umfatar, skal annars eingin ogn verða nýtt, verða bygd við nýggjum húsum ella verða umbygd ella sundurbýtt uttan samsvarandi byggisamtyktini.“

Sambært lótingsmáli nr. 38/1951: Lótingslóg um býarskipanir og byggisamtyktir er føroyska lógin gjørd við stóði í teirri tágaldandi donsku býarskipanarlógini, lov nr. 181 frá 29. apríl 1938 om byplaner (við seinni broytingum), tó soleiðis at roynt hevur verið at taka hædd fyri føroyskum viðurskiftum.

Sambært § 5, stk. 3, nr. 3 í lógini skal ein byggisamtykt innihalda reglur um undantøk, men einki verður sagt, hvørki í lógini ella viðmerkingunum til hesa, hvørji ella hvussu umfatandi hesi undantøk

kunnu vera. Í viðmerkingunum stendur soleiðis um § 5, stk. 3, punktini 1-4:

„a: nr. 1-4 hava í hyggju at gera líkindi til at gera upp eina skilagóða umsiting og at tilevna tær formellu reglur í eini byggisamtykt eftir teim viðurskiftum, sum eyðkenna tey einstøku umdømi.“

Í donsku lógini stendur soleiðis í § 5, 2. broti:

„I by- eller markplanen skal optages bestemmelser om, under hvilke forudsætninger og på hvilken måde der med hensyn til ombygning af bestående bebyggelse, jfr. § 11 b., eller i andre tilfælde skal kunne dispenseres fra enkelte eller flere af planens bestemmelser.“

Í Håndbog for danske kommuner, útgivin av Martins forlag, København 1955, stendur soleiðis um undantaksreglurnar í donsku lógini:

„Ifølge byplanlovens § 5, stk. 2, skal der i en byplanvedtægt optages bestemmelser om, under hvilke forudsætninger og på hvilken måde der m.h.t. ombygning af bestående bebyggelse, jfr. § 11 b, eller i andre tilfælde skal kunne dispenseres fra enkelte eller flere af planens bestemmelser. Der er altså et krav om, at der i en byplanvedtægt skal optages en dispensationsbestemmelse. Der er dog intet i vejen for at gøre dispensationsmuligheden meget snæver.

I almindelighed formuleres dispensationsbestemmelsen i en byplanvedtægt således: „Mindre betydende lempelser af byplanvedtægtens bestemmelser kan indrømmes af kommunalbestyrelsen, forsåvidt karakteren af det område, som byplanen tilstræber at sikre eller skabe, ikke derved ændres“. Det er altså sædvanligvis vedkommende kommunalbestyrelse, der er dispensationsmyndighed, samtidig med at den iøvrigt har påtaleretten, jfr. nedenfor. Dispensationsbeføjelsen kan dog også tillægges amtet eller boligministeriet. Kommunalbestyrelsens eller andets afgørelser kan ifl. byplanlovens § 26 indankes for boligministeriet.

Selvom kommunalbestyrelsens dispensationsadgang ifl. den pågældende byplanvedtægt er begrænset til mindre væsentlige lempelser, må det formentlig antages, at boligministeriet kan meddele dispensa-

tioner, der går herudover, forudsat at de ikke går så langt, at der foreligger en ændring af byplanvedtægten, idet en ændring af en byplanvedtægt ifl. byplanlovens § 5, stk. 3, må finde sted med iagttagelse af den samme formelle fremgangsmåde som ved gennemførelse af byplanvedtægtsforslag. Dispensationer fra en byplanvedtægt bør kun meddeles, hvor afgørende forhold taler herfor. Dispensationer bør være sjældne nødforanstaltninger. Der er væsentlige hensyn at tage til de øvrige grundejere i kvarteret, der må kunne stole på byplanvedtægten, som er udarbejdet efter samlede overvejelser og med sagkyndig bistand. Konsekvenserne af en dispensation kan ofte blive store, fordi de øvrige grundejere ikke kan stilles dårligere end den, der har fået en dispensation.“

Matr. nr. ... i Klaksvík liggur sambært byggisamtyktini í 3. grundlendi, har hesar reglur eru galdandi:

„4. gr. SUNDURBYTING AV 3. GRUNDLENDI.

3. grundlendi verður skipað til fylgjandi endamál:

- A. Bústaðarbygging
- B. Vinnubygging
- C. Miðstaðarendamál
- D. Almenn endamál

Tann ásetta nýtslan er merkt á hjálagda kortskjali í máti 1:4000 og samstundis eru tey niðanfyri nevndu partlendi tilskilað.

5. gr. ÁSETINGAR FYRI ØKI A INNAN FYRI 3. GRUNDLENDI.

1. Á 3. grundlendi mugu bara verða reist sethús, ið standa fyri seg, við í mesta lagi 2 íbúðum og – við serstakum loyvi frá byggivaldinum – tvíhús og rað- og ketuhús og tilíkan bústað til eitt húski.

Í sambandi við bústaðirnar skulu tó kunna verða innrættað høli til handlar, onnur vinnuendamálar og stovnar, um so er, at hesi virki ikki eru til bága ella lýta dámin á økinum sum sethúsabýlingi.

2. Grundstykkini skulu vera í minsta lagi 400 m². Tá ið byggingin verður framd eftir byggiskipan, sum býráðið hevur góðkent og tryggjað ella eftir serstakari byggisamtykt, kann byggivaldið

loyva, at grundstykkini vera niður í 300 m² til stóðdar fyri hvønn part av einum tvíhúsum, ketu- ella raðhúsum.

Loyvt kann verða at leggja burturav part av teimum ásettu minstugrundøkjunum sum tilhalda- og bílstoðlaeki.

3. Útstykking kann bert fara fram, um hon kann lagast eftir skipan, sum byggivaldið hevur góðkent, fyri eitt nátturliga avmarkað øki.
4. Byggingarstigið má ikki fara upp um 0,3.
5. Nettonýtingarstigið má ikki fara upp um 0,3, hvat viðvíkur einhúskishúsum og 0,4 tá ið tað snýr seg um tvíhús, ketu- ella raðhús.
6. Hús mugu ikki verða bygd í meiri enn einari hædd við nýtiligari loftshædd og mugu ikki vera hægri enn 5 m til yvirgrind og 8,5 m til mønuna, mált frá miðaljörðildi (í miðal við húsahorn). Kjallarloftið má ikki vera meira enn 1,0 m oman fyri hægsta jörðildi við húsahorn. Er hæddarmunurin á lendum, roknað sum munurin millum hægsta og lægsta hæddarstig við húsahorni minni enn 1,5 metrar, er loyvt at hækka kjallarloftið upptil 2,5 metrar yvir lægsta hæddarstig á lendi (jörðildi) við húsahorn. Bert ein kjallari má vera.
7. Hús mugu ikki verða bygd nærri vegmarki enn 3,0 metrar.
8. Sum heild er ikki loyvt á økinum at fara upp um tey netto-nýtingarstig, sum nevnd eru í serstakari byggisamtykt.“

Í byggisamtyktini stendur soleiðis um undantaksloyvi og kærur:

„9. gr. UNDANTAKSLOYVI.

1. Byggivaldið kann, har tað snýr seg um mál av lítlum týðningi, geva lættar viðvíkjandi ásetingunum í hesari byggisamtykt.
2. Tá ið umráðandi grundir mæla til tess, og tá ið byggivaldið eftir tilmæli frá byggiráðnum hevur viðmælt umsóknina, kann landstýrið eftir umstøðum og gjøllari settum treytum loyva, at vikið verður frá ásetingunum í hesi samtykt.
3. Áðrenn undantaksloyvi verður givið, skal boð sendast grannunum skrivliga, og skulu teir hava høvi til at kanna umsóknina í minsta lagi í tvær vikur, frá tí teir hava fingið boðini. Er talan um mál sambært 2. stk. skulu mótmæli ella broytingaruppskot, sum

byggivaldið ekki tekur við, sendast landsstýrinum saman við umsóknini um fráviksloyvi.

10. gr. KÆRA.

1. Avgerðir býráðsins sambært hesari almennu byggisamtykt og teimum serstøku byggisamtyktunum er loyvt at skjóta til landsstýrið.
2. ...“

Sum nevnt frammanfyri hevur byggivaldið, í hesum føri Klaksvíkar kommuna, sambært byggisamtyktini heimild til at loyva frávik frá ásetingunum í byggisamtyktini, men henda heimildin er avmarkað til mál av lítlum týðningi. Í øðrum førum er tað bert landsstýrið, ið kann loyva frávik frá byggisamtyktini.

Eins og Býarskipanarnevndin havi eg ta áskoðan, at tað í hesum føri ikki er talan um mál av lítlum týðningi ella um smærri frávik frá byggisamtyktini, við tað at talan er um bygging á einum grundstykki uppá 323 m² og eitt nettonýtingarstig uppá 0,51, móti ávikavíst minst kravdu grundstykkjastødd uppá 400 m² og hægst loyvda nettonýtingarstigi uppá 0,30. Eftir míni áskoðan hevði kommunan tí ikki heimild til at gera frávik frá byggisamtyktini.

Í byggimálum er tað soleiðis, at um bygt verður útum tað, sum er ásett í einari byggisamtykt, eru grannarnir, sum verða ávirkaðir av hesum, at meta sum partar í málinum.

Klaksvíkar kommuna hevur ikki tikið stig til nakra partshoyring, soleiðis at grannarnir kundu fingið høvi til at gera viðmerkingar til hetta málið, áðrenn endalig avgerð varð tikin um at gera frávik frá byggisamtyktini og geva byggiloyvi til ætlaðu byggingina á Matr. nr. ... Kommunan hevur sostatt hvørki hildið reglurnar í § 18, stk. 1 í Fyrisitingarlógini ella í § 9, stk. 3 í almennu byggisamtyktini fyri Klaksvík.

At grannarnir hava kært hetta byggiloyvið til kommununa, sum við skrivi, dagfest 1. juli 2004, hevur boðað teimum frá, at kommunan heldur fast um avgerðina at játta byggiloyvi er ikki at javnmeta við eina grannahoyring. Fyri at talan kann vera um grannahoyring krevst, at kommunan fyrileggur grannunum málið við øllum relevantum upplýsingum, sum grannarnir skulu fáa høvi at gera viðmerkingar til,

áðrenn endalig avgerð verður tikin um at geva frávik frá byggisamtyktini.

Grannarnir kæra síðani avgerðina hjá kommununi til Oljumálaráðið. Býarskipanarnevndin hevur í ummæli sínum til Oljumálaráðið mælt til at geva kærarunum viðhald, tí at bæði tá talan er um grundstykkjastøddina og nettonýtingarstigið, er talan um munandi frávik frá ásetingunum í byggisamtyktini, og at heimild tí ikki er í § 9, stk. 1 fyri at geva undantak frá byggisamtyktini. Hesum sjónarmiði eri eg sum fyrr nevnt samdur í.

Oljumálaráðið kemur í niðurstøðu síni til, at byggiloyvi skal gevast vísandi til § 9, stk. 2 og 3 í byggisamtyktini. Sagt verður, at talan er um eitt mál, har øll § 9 kann nýtast, tí bæði kærur frá grannum og viðmerkingar frá kommununi fyriliggja. Grundgevingin fyri avgerðini er, at ætlanin upprunaliga hevur verið at loyva sethúsabygging í hesum økinum og harvið á Matr. nr. ... og, at fleiri av bygdu stykkjunum í grannalagnum eru niðanfyrir 400 m².

Eg dugi als einki at síggja í skjølunum frá Oljumálaráðnum um, at kommunan hevur søkt landsstýrið um frávik sambært § 9, stk. 2 í byggisamtyktini, eins og grannarnir heldur ikki hava fingið nakra umsókn sendandi, sum teir sambært § 9, stk. 3 skuldu havt fingið í minsta lagi 2 vikur til at kann. Eg dugi heldur ikki at síggja, hvørt Oljumálaráðið yvirhøvur hevur gjørt upp við spurningin, um tað fyriliggja umráðandi grundir, ið kunnu føra til, at frávik kann gerast sambært § 9, stk. 2 í byggisamtyktini. Grundgevingin fyri avgerðini hjá Oljumálaráðnum er tí heldur ikki nøktandi. Fyri mær at síggja er einans talan um eina viðgerð av kæruni frá grannunum um byggiloyvið, sum kommunan sambært § 9, stk. 1 í byggisamtyktini av órøttum hevði givið til bygging á Matr.nr. ...

Oljumálaráðið hevur heldur ikki gjørt nakað notat frá „ástaðarfundinum“ í Klaksvík, ella partshoyrt grannarnar um møguligar upplýsingar, sum er komnir fram í hesum sambandi. Grannarnir tykjast heldur ikki at verða partshoyrdir um teldubrævi frá kommununi, dagfest 3. des. 2003.

Vísandi til hetta, haldi eg als ikki, at viðgerðin hjá Oljumálaráðnum av hesum málinum hevur verið nøktandi. Av tí, at Oljumálaráðið ikki er til longur, men at hetta málsøkið nú hoyrir undir Innlendismálaráðið, fari eg at mæla Innlendismálaráðnum til at taka hetta málið upp til

nýggja viðgerð. Eg fari samstundis at biðja Innlendismálaráðið lata meg frætta, hvørja niðurstøðu ráðið kemur til í hesum sambandi.

Í skrivi, dagfest 14. des. 2004, hevur Innlendismálaráðið boðað umboðsmanninum frá, at lögmaður hevði gjørt av, at Vinnumálaráðið skuldi viðgera hetta málið, tí at landsstýrismaðurin í innlendismálum metti seg vera ógegnigan í málinum.

Við skrivi, dagfest 16. des. 2004, hevur Vinnumálaráðið boðað umboðsmanninum frá, at ráðið hevði gjørt av ikki at ógilda avgerðina hjá Oljumálaráðnum, hóast formligir feilir vóru gjørdir, tí at byggharrin hevur verið í góðari trúgv um givna byggiloyvið, umframt at byggingin var komin so langt, at formligu feilirnir ikki kundu grundað eina afturtøku. Umboðsmaðurin boðaði 22. des. 2004 Vinnumálaráðnum frá, at hann tók hesa niðurstøðuna til eftirtektar og tí ikki gjørði meira við málið.

21.3. Kлага um, at Oljumálaráðið hevði staðfest avgerð hjá Tórshavnar kommunu um ikki at geva byggiloyvi til eini hús á Argjum.

A klagaði um málsviðgerðina og avgerð hjá Tórshavnar kommunu, um at nokta at geva honum undantak frá almennu byggisamtyktini, soleiðis at A kundi byggja eini sethús á Argjum. Hendan avgerðin varð kærð til og seinni staðfest av Oljumálaráðnum. Umsóknin varð latin kommununi í okt. 2002. Eftir at advokaturin hjá A í trimum umførum hevði rykt kommununa eftir svari, svaraði kommunan í skrivi, dagfest 10. juni 2003, at A munnliga hevði fingið at vita, at umsóknin ikki bleiv gingin á mæti. Umboðsmaðurin helt tað ikki vera nøktandi, at kommunan svaraði einari umsókn um byggiloyvi munnliga. Hetta eigur sambært góðum fyrisitingarsiði at verða gjørt skrivliga, og eitt noktandi svar skal verða grundgivið sambært reglunum í fyrisitingarlógini. Sambært einum innanhýsis notati hjá byggi- og býarskipanarnevndini, varð avgerðin grundað á, at talan ikki var um byggjoki, og at ognin lá so tætt uppat Sandá. Umboðsmaðurin hevði ongar viðmerkingar til hesa avgerðina, sum seinni bleiv staðfest av Oljumálaráðnum. Ráðið fekk tó eina átalu fyri ikki at hava átalað, at kommunan ikki hevði givið A nakra grundgeving fyri avgerðini. (J.nr. 200400016 – Álitið er ikki tikið við í ársfrágreiðingina.)

21.4. Kлага um, at Oljumálaráðið hevði staðfest avgerð um at geva byggiloyvi á einari ogn í Tórshavn.

A hevur sent umboðsmanninum klagu um málsviðgerðina hjá Tórshavnar kommuna í samband við bygging á grundstykki í Tórshavn. Avgerðin hjá kommununi varð kærð til og seinni staðfest av Oljumálaráðnum, sum átalaði Tórshavnar kommunu fyri ikki at hava framt grannahoyring. Umboðsmaðurin kom til tað niðurstøðu, at servituttur, sum var tinglýstur á ognina, ikki var bindandi fyri byggivaldið, í tann mun hann var í stríð við almennu byggisamtyktina. Eitt kort yvir útstykkingina av trøðni, var ikki bindandi fyri byggivaldið. Viðvíkjandi byggingini og almennu byggisamtyktini kom umboðsmaðurin til tað niðurstøðu, at tað var óheppið, at Tórshavnar kommuna gav útgravningarloyvi, áðrenn umsókn um byggiloyvi var endaliga viðgjørd. Umboðsmaðurin var samdur við Oljumálaráðnum í, at heimild var í kap. I, § 7 í almennu byggisamtyktini til at krevja ein stuðlamúr bygdan, av tí at skaði var komin á eina grannaogn undir byggingini. Eisini var umboðsmaðurin samdur við Oljumálaráðnum í, at upprunalendið hevði ligið til grund fyri viðgerðini av málinum og at húsini út frá hesum hildu ásetingarnar um í mesta lagi 5m til yvirgrind og 9m til mønuna mált frá meðaljørðildi, jb. § 5, nr. 6 í kap. IV í almennu byggisamtyktini. Viðvíkjandi sniði av húsunum, kom umboðsmaðurin fram til, at ein møna er hægsta stað á tekjuni uttan mun til, um talan er um einvegis takhall ella um talan er um tak, har takflaturnar koma saman, og at tað í hesum byggimáli var talan um eini hús við einari hædd og kjallara. At kjallarin varð bygdur úr viði, og at Tórshavnar kommuna loyvdi bygging 1,5m í grannamark, var tó eitt frávik frá byggisamtyktini, og kommunan átti tí at havt framt grannahoyring, jb. kap. I, § 9, stk. 2 í almennu byggisamtyktini (J.nr. 200400015 – Álitið er ikki tikið við í ársfrágreiðingina.)

21.5. Klaga um handfaring av umsókn um sundurbýti av ogn í Tórshavn.

Matrikultstovan sendi umsókn um frábýti av fastari ogn til Tórshavnar kommunu til ummælis. Tórshavnar kommuna hevði sent skriv til klagaran um, at kommunan mælti frá sundurbýti, áðrenn ávísir manglar vóru bøttir. Klagarin førði fram, at útstykingin var í tráð við vanligu útstykingartreytirnar hjá kommununi. Í øðrum lagi skeyt klagarin upp, at pkt. 7 í vanligu útstykingartreytunum varð nýtt, soleiðis at kommunan tók pant í grundstykkjunum, til manglarnir vóru bøttir. Hesa umsókn svaraði Tórshavnar kommuna ikki uppá.

Umboðsmaðurin kom til ta niðurstøðu, at ummælið hjá Tórshavnar kommunu ikki var ein avgerð sambært § 2, stk. 1 í fyrisitingarlógini, og at fyrisitingarlógin tí ikki var galdandi viðvíkjandi ummælinum. Støðutakanin til pkt. 7 í vanligu útstykingartreytunum var tó ein avgerð, ið kommunan skuldi taka. Fyri viðgerðina av hesum var fyrisitingarlógin galdandi. Umboðsmaðurin metti tað verða átaluverð, at kommunan ikki hevði viðgjørt og svarað hesi umsókn.

Hóast ummælið hjá kommununi annars ikki er fevnt av fyrisitingarlógini, eigur kommunan at grundgeva fyri noktan av sundurbýti, jb. §§ 20 og 17, stk. 2 í matrikuleringslógini. Umboðsmaðurin metti, at hetta hevði kommunan gjørt, men metti tó, at tað var skeiv mannagongd, at kommunan bert sendi ummælið til klagaran og ikki til Matrikultstovuna til avgerðar, soleiðis at klagarin kundi kæra til landsstýrið jb. § 18, stk. 3 í matrikuleringslógini. Kommunan fekk átalur fyri hetta. Harumframt fekk Tórshavnar kommuna eina átalur fyri vantandi skráseting av teldubróvum. (J.nr.200400054)

Klagan

Við skrivi, dagfest 12. juli 2004, hevur A sent umboðsmanninum soljóðandi klagu:

„Kæra um Tórshavnar Byráð, mál J. nr. ...

Hetta er í høvuðsheitum sama skriv, ið er sent B tann 22.06.04.

Í sambandi við útstyking av trimum stykkjum á ... í Havn, hevur felagið søkt um at fáa loyvið til at sundurmatrikkulera.

Loyvið varð givið til útstykkning (J. nr. ...), og treytir vórðu hjálagdar. Somu treytir eru eisini at finna á heimasíðu Býráðsins.

Tá eg metti, at hjálagdu treytirnar, eins og aðrar treytir, sum felagið hevði fingið settar munnliga, vóru uppfyltar, varð í brævi tann 16.02.04 søkt um loyvi at sundurmatrikkulera. Eg vísti á í teldubrævi til C tann 16.03.04, at felagið metti útstykkningina lúka ásettu treytirnar. Tó vildi eg ganga við til, at stk. 7 í hjálagdu treytunum varð tikið í nýtslu, soleiðis at Býráðið kundi lýsa pant javnt yvir tey trý stykkini fyri tað upphædd, sum Býráðið metti. Sjálvandi treyta av, at Býráðið kundi vísa á lógarheimildir sínar til tess.

Trupult var at koma nakran veg við málinum, men loksins fekk felagið eitt bræv sendandi. Hetta brævið er merkt J. nr. ...

Uttan yvirhøvur í brævinum at nevna móguleikan fyri at gera nýtslu av stk. 7 í hjálagdu útstykkningartreytunum, verður farið beina leið víðari til at mæla frá at geva loyvi til sundurmatrikkulering. **Eg vil vegna A kæra um hesa mannagongd, og krevji, at A sleppur at gera nýtslu av stk. 7, har Tórshavnar Býráð gevur hóskaði grundgevingar við ávísing til lógarheimildir fyri sínum krøvum um pant. Um sýtt verður fyri, at A sleppur at gera nýtslu av stk. 7, vil eg eisini fegin hava grundgevingar fyri hesum við ávísing til lógarheimildir.**

Víðari er omanfyri nevnda bræv at skilja sum ein avgerð, ið ikki fult og heilt gongur okkara ynskjum á mæti. Sambært Fyrisitingarlógini §§ 21 og 23 skal eitt tilíkt bræv innihalda grundgevingar og ávísingar til lógarheimildir. §§ 24 og 25 áseta krøv um kæruegleiðing og kærufreistir. **Eg vil vegna A kæra um, at J. nr. ... ikki lýkur nakra av hesum greinum.**

Málgongd

Sambært skjølunum frá Tórshavnar kommunu og klagaranum hevur gongdin í málinum verið henda:

Tann 20. juli 2000 søkti klagarin Tórshavnar kommunu um útstykkning til trý sethús á ... í Havn. Umsóknin var soljóðandi: „Hjálagt sendi eg tygum tvey kort yvir ætlanir um útstykkning til trý sethús á ... í Havn. Útstykkningin fevnur um partar av matr. nr.

... og ... Tað eina kortið er fyri at vísa heildarmyndina fyri ætlanini, meðan hitt er tekna við autocad eftur máttum frá matrikkulstovuni fyri at kanna hvussu útstykingin møguliga kann gerast.

Men áðrenn matrikkuleringin kann fara framm, skal hetta játtast av býráðnum, og vil eg við hesum brævi søkja um slíka játtan.

Viðvíkjandi dálking, so havi eg práta við serkøn fólk á økinum. Tað verður ikki mett, at tann dálkingin, sum er farin framm í grannalagnum, á nakran hátt ávirkar útstykingarøkið.“

Í sambandi við viðgerðina hjá Byggi- og býarskipanarnevndini hjá Tórshavnar kommunu av umsóknini varð gjørt soljóðandi upprit, dagfest 25. juni 2001:

»...

Umsókn frá A um ústyking til trý sethús á ..., partur av matr.nr. ... og ..., Tórshavn.

Lýsing av málinum-samandráttur:

Ognin liggur innan A1-sethúsaøkið.

Ognin er grannaogn til fyrrverandi ... Økið har ... helt til var dálkað við tungmetallum, og kravt varð at eingin bygging á økinum og har á leið skuldi setast í verk, fyrr enn økið varð ruddað.

Kanningar eru síðani gjørdar á staðnum og harumleið, har ... helt til, og stig eru tikin til at rudda økið fyri dálkað mold.

Nú alt økið er ruddað, kann bygging setast í verk, tó treytað av at rokningin fyri uppruddingina verður goldin fyri tann partin áðrenn hevur fingið tillutað í dóminum, sum er avsagdur í málinum.

Byggi- og býarskipanarnevndin 25. juni 2001:

Samtykt at geva útstykingarloyvið sambært vanligum útstykingartreytum.“

Tann 27. juni 2001 sendi Byggi- og býarskipanarnevndin klagaranum soljóðandi skriv :

„Viðv. útstykking á ..., matr. nr. ... og ..., Tórshavn
Vísandi til umsókn, dagfest 20. juli 2000, um útstykking til trí
grundstykkir á omanfyri nevndu ogn, skal verða sagt frá, at
umsóknin varð viðgjörd á fundi í byggi- og býarskipanarnevndini
tann 25. juni 2001.

Nevndin samtykti at geva útstykkingarloysi sambært innsendu
ætlan og sambært vanligum útstykkingartreytum.“

Hjálagt skrivinum vóru vanligu treytirnar fyri útstykking í Tórshavnar
kommunu. Hesar eru soljóðandi:

„Vanligar treytir galdandi fyri útstykkjan av byggigrundum burtur
av økjum í privatum hondum í Tórshavnar kommunu

1. Útstykkjarin (eigarin og seinri eigarar) átekur sær at gera og
halda í góðum standi allar vegir, kloakkir og vatnleiðingar,
sum krevjast sambært útstykkingarplanin.
2. Vegøkinu mugu ikki verða stongd fyri almennari ferðslu uttan
loyvi frá kommununi.
3. Har býarplanur og byggisamtykt er galdandi, skal øll bygging
fara fram sambært býarplaninum.
Har býarplanur ikki er galdandi, skal bygging fara fram eftir
útsykkingarplani, ið skal góðkennast av býráðnum og annars
eftir teim av kommununi góðkendu byggitreutum.
4. Allir vegir, kloakkir og vatnleiðingar skulu gerast eftir projekti,
sum, áðrenn farið verður undir arbeiðið, skal góðkennast av
býráðnum, sum eisini skal hava eftirlit við arbeiðnum og
góðkenna tað, tá ið tað er liðugt.
5. Einku byggiloyvi vil verða givið á nøkrum av teim útstykkjaðu
grundstykkjunum fyrr enn treytirnar fyri góðkennan av út-
stykkjarplaninum eru uppfyltar sbr. tó gr.7.
6. Kommunan átekur sær ongar skyldur viðvíkjandi nýgerð av
vegum, kloakkum og vatnleiðingum ella broytingum hesum
viðvíkjandi, sum móguliga standast av hesi útstykking.
7. Har sum grundstykkir eru byggibúgvín (vegur, vatn og kloakk)
uttan at treytirnar fyri samlaðu útstykkingina eru uppfyltar
kann byggiloyvi verða givið treytað av, at ein peninganoðgd,

sum lutfalsliga svarar til kostnaðin av at gera vegir, kloakkir og vatnleiðingar, ið kravt er sambært útstykkingartreytirnar omanfyri, verður inngoldin á bundna konto í einum peningastovni í Tórshavn, ella at onnur einsgóð trygd t. d. pantirætt í føstum eigindómi verður veitt. Býarverkfrøðingurin roknar út og tekur avgerð um, hvussu stórt gjald pr. m² av hvørjum stykki skal bindast, inntil treytirnar eru uppfyltar.

Tann inngoldni peningur verður settur á bók við átekning um, at hann stendur sum trygd fyri uppfylling av treytunum sambært útstykkingarplan og bert kann útgjaldast við loyvi frá kommununi.

Tá ið útstykkingarplanin hevur uppfyllt allar treytir, sum álagdar eru honum, vegir, vatn- og kloakkleiðingar eru góðkendir av kommununi, verður tann í bundnu kontoini standandi peningur leysgivin, veittur pantirættur kvittaður og avlýstur. Um so er, at kommunan ger omanfyri nevndu arbeiði fyri útstykkingarans rokning, fellur tann á kontoini standandi peningur til kommununa í mun til tað arbeiðið kostar. Tað írestandi heftir útstykkingarplanin (eigarin og seinri eigarar) framvegis fyri.

8. Kommunan kann til eina og hvørja tíð, uttan ávaring ella tíðarfreist, heilt ella partvís yvirtaka vegirnar við hartil hoyrandi leiðingum uttan nakað endurgjald fyri vegøkini og tað tilfar og arbeiði, sum er lagt í teir.
9. Átalurætt í samband við hesa deklarátióin hevur einans Tórshavnar kommuna.
10. Hesar treytir verða at tinglesa sum servituttur á viðkomandi ogn.

Tórshavn, tann 11. juni 1970.“

Við skrivi, dagfest 12. juli 2001, søkti klagarin Matrikulstovuna um samanlegging av matr. nr. ..., ... og ... Tórshavn. Eisini varð biðið um, at vegrætturin, sum liggur yvir matr. nr. ..., varð strikaður. Matrikulstovan sendi hesa umsókn til ummælis hjá Tórshavnar kommunu. Umsóknin varð móttikin í Snarskivuni tann 1. august 2001.

Í sambandi við viðgerðina av umsóknini í Byggi- og býarskipanarnevndini skrivaði umsitingin tann 20. august 2001 soljóðandi notat:

„...–Umsókn frá A um útstykking til trý sethús á ..., partur av matr.nr. ... og ..., Tórshavn.

Lýsing av málinum – samandráttur:

Ognin liggur innan A1-sethúsaðkið.

Ognin er grannaogn til fyrrverandi ... Økið, har ... helt til, var dálkað við tungmetallum og kravt varð, at eingin bygging á økinum og har á leið skuldi setast í verk, fyrr enn økið varð ruddað.

Kanningar eru síðani gjørdar á staðnum og harumleið, har ... helt til, og stig eru tikin til at rudda økið fyri dálkað mold.

Nú alt økið er ruddað, kann bygging setast í verk, tó treytað av at rokningin fyri uppruddingina verður goldin fyri tann partin ánarin hevur fingið tillutað í dóminum, sum er avsagdur í málinum.

Byggi – og býarskipanarnevndin 25. juni 2001: Samtykt at geva útstykkingarloynvið sambært innsendu ætlan, og sambært vanligum útstykkingartreytum.

– Umsókn er send kommununi til ummælis frá Matrikulstovuni, um at umskipa matrikulviðurskiftini á staðnum, soleiðis at alt verður ein ogn.

Søkt verður eisini um at strika ein servitut, sum er gongurættur gjøgnum matr. nr. ... Umsøkjarin hevur sjálvur sett servituttin í síni tíð.

Byggi- og býarskipanarnevndin 20. august 2001: Samtykt at viðmæla umsóknini.“

22. august 2001 sendi Byggi- og býarskipanarnevndin soljóðandi skriv til Matrikulstovuna:

„Viðv. matr. nr. ...., ... og ..., Tórshavn

Vísandi til umsókn, dagfest 12. juli 2001, um samanlegging, marknaumskipan og strikan av vegarætti sum liggur yvir matr. nr. ..., skal verða sagt frá, at umsóknin varð viðgjørd á fundi í byggi- og býarskipanarnevndini tann 20. august 2001.

Nevndin samtykti at viðmæla umsóknini. Hjálagt oyðiblað frá matrikulstovuni.“

Tann 27. juni 2002 sendi klagarin soljóðandi skriv til Tórshavnar kommunu:

„Kloak

Eftir at hava roynt at fingið fatur á D um telefon fleiri ferðir, yvir fleiri vikur, uttan úrslit, verður nú skrivligur fyrispurningur sendur.

Vísandi til skriv frá Byggi- og býarskipanarnevndini dagfest 27. juni 2001, er loyvið givið til at útstykkja trý grundstykkir á ... Av tí at partur av kloakveitingini liggur á kommunalum vegi (...) vilja vit spyrja um, um kommunan kann fáa hetta gjørt, so at tað kann íbindast nýggju kloakskipanini.

Um nakað ivamál er, vinarliga ring til mín á tlf: ... ella ...“

Tann 25. juni 2003 sendi Matrikulstovan soljóðandi skriv til Tórshavnar kommunu:

„Við heimild í løgtingslóg nr. 64 frá 11. desember 1962 er samanlegging góðkend av matr. nr. ..., ... og ... í Tórshavn soleiðis:

Matr.nr. ..., A vídd:5011 m²

Matr. nr. ... og matr. nr. ... fara úr matriklinum.

Samstundis er marknaumskipan góðkend millum matr. nr. ... og ... soleiðis:

Matr.nr. ... letur 13 m² til matr. nr. ...

Matr.nr. ... letur 12 m² til matr. nr. ... og er matrikulin tí broyttur soleiðis:

Matr. nr. ..., E vídd:7341 m²

Matr.nr. ..., A vídd:5012 m²

Samstundis fellur vegøkið á matr. nr. ... burtur. Hetta verður gjørt kunnugt.

1 prent av broytta matrikulkortinum fylgir við.“

Tann 16. desember 2003 móttók Snarskivan í Tórshavnar kommunu eina umsókn til ummælis frá Matrikulstovuni um sundurbýti av ognini hjá A, matr. nr. ... og ... í Tórshavn. Umsóknin varð undirskrivað tann 4. apríl 2002 av F vegna A. Eitt kort fylgdi við umsóknini.

Við skrivi, dagfest 16. februar 2004, sendi klagarin Tórshavnar kommunu tekning av kloakk og øðrum í sambandi við umsókn um at fáa grundstykkinu sundurbýtt. Skrivið var soljóðandi:

„Viðvíkjandi J. nr. ..., dagfest 27.06.01

Sambært munntligari avtalu sendi eg tær tekning av kloakk og øðrum í sambandi við útstykkning á ... í Havn. Ymisku strikurnar eru í litum, sum ikki síggjast á tekningini, og er tí teldutøk tekning eisini hjáløgd.

Vísandi til tær útstykkningartreytir, sum vórðu lagdar við útstykkningarloyvinum, meini eg, at tær eru uppfyltar.

Søkt verður tí við hesum skrivi um at fáa øll trý stykkini frá-matrikkuleraði.“

Tann 1. mars 2004 varð í sambandi við viðgerðina av málinum í Byggi- og býarskipanarnevndini soljóðandi notat skrivað:

»...

Viðvíkjandi sundurbýti av matr.nr. ..., Tórshavn.

Lýsing av málinum – samandrættur:

A søkir í brævi 16. desember 2004, um loyvi at sundurbýta matr. nr. ..., Tórshavn, sambært hjálagda kortskjal merkt ... 16. des. 03.

Matr. nr. ... Tórshavn, liggur í A1, ið er ætlað lág bústaðarbygging.

Matr. nr. ... Tórshavn, liggur á ...

Tilmæli:

Tekniski stjórin og býararkitekturin mæla til, at økið verður sundurbýtt, eftir kortskjali merkt ... 16. des. 03.

Byggi- og býarskipanarnevndin 1. mars 2004:

Samtykt at taka undir við útstykkningarætlanini og at viðgerða málið tá ið fullfíggjað projekt fyriliggur.“

Tann 8. mars 2004 sendi Byggi- og býarskipanarnevndin soljóðandi skriv til klagaran:

„Viðvíkjandi sundurbýti av matr. nr. ..., Tórshavn

Við umsókn, móttikin 16. desember 2003, ynskir A at sundurbýta matr. nr. ..., Tórshavn.

Byggi- og býarskipanarnevndin samtykti á fundi tann 1. mars 2004, at taka undir við útstykingarættlanini og at viðgerða málið tá ið fullfiggjað projekt fyriliggur.

A verður biðin um at senda inn fullfiggjað projekt yvir matr. nr. ..., Tórshavn.“

Tann 16. mars 2004 sendi klagarin Tórshavnar kommunu soljóðandi teldubræv. Teldubrævið er ikki skrásett í málinum hjá Tórshavnar kommunu:

„Sambært avtalu sendi eg tær teldutøkt eintak av byggibúning á ... í Havn. Umfatað er plantekning og tvørskurður av vegi. Vegurin skuldi eftir ætlan veri asfalteraður, men stígur er komin í hetta arbeiði.

Vísandi til treytirnar frá býráðnum fyri útstykingina, stendur einki greitt um, at vegurin skal vera asfalteraður. Tó vil A sambært stykki 7 í treytunum loyva, at pantur samsvarandi kostnaðinum av asfalteringini verður javnt býttur millum tey trý nýggju stykkini. Hetta tó við tí fyrivarni, at Tórshavnar Býráð hevur greiða lógarheimild til tess.

Tó er ynskiligt, at stykkini verða sundurmatrikkuleraði sum skjótast. Tað snýr seg her um uppdeiling til forskot uppá arv, vegna tað, at høvuðspartaegarin A, F, hevur sera ringa heilsu. Við vón um skjóta og jaliga viðgerð, G, stjóri.“

Av málinum hjá Tórshavnar kommunu framgongur, at eitt kort, ið klagarin hevur gjørt yvir útstyking av trimum grundøkjum á matr. nr. ... í Tórshavn varð móttikið í Snarskivuni tann 29. apríl 2004. Kortið er dagfest 26. apríl 2004.

Klagarin sendi kommununi eina røð av teldubrøvum fyri at skunda undir málið. Hesi teldubrøv eru ikki skrásett í málinum hjá kommununi, men klagarin hevur, saman við klaguni, sent umboðsmanninum

avrit av teimum. Eitt teldubræv, dagfest 11. mai 2004, ið er sent til umsitingina í Tórshavnar kommunu, er soljóðandi:

„Tann 16 mars 2004 sendi eg sambært avtalu C tekningar av útstykkingarætlan gjøgnum teldupost.

Tann 18 mars 2004 sendi eg honum aftur ein teldupost, har eg fregnaðist, um hann var nøgdur við tað tilsenda tilfarið.

Sama dagin, 18 mars 2004, svarar hann, at málið verður viðgjørt í umsitingini, og at eg frætti aftur frá byggideildini.

Eg havi síðani viðhvørt prátá við H, og sambært henni er alt í lagi, og bíðar bara eftir einum OK frá C. Hesum OK havi eg nú bíða eftur í næstan 2 mánaðir. Er hetta í lagi?

Viðmerkjast skal, at eg áður enn hetta sendi tilfar til teknisku deild, men var ikki kunnaður um, at hetta ikki var nøktandi. Tilfarið var ein prenta tekning og ein disketta við teldutøkari tekning. Ikki fyrr enn eg av ótolni sjálvur setti meg í samband við býráðið, fekk eg at vita, at hetta ikki var gott nokk.

Við vón um skjótt og jaligt svar.“

Tann 18. mai 2004 ger Tekniska deild á Tórshavnar Býráð soljóðandi notat til Byggideildina:

„Málgongdin í hesum máli er heldur margháttlig:

Arbeiðið er gjørt uttan at tekniska deild hevur fingið nakað tekningartilfar til ummælis.

Nú arbeiðið er liðugt er við bit og slit fingin ein tekning frá A at góðkenna arbeiðið eftir!!!!

Fyri at fáa fremja málgongdina framyvir í samband við sundurbýti v.m. var fundur í teknisku umsitingini fríggjadagin 23. apríl 2004 kl. 11.00 - 11.30:

Luttakarar: H	(...)	Byggideildin
I	(...)	Byggideildin
J	(...)	Tekniska deild
K	(...)	Tekniska deild
C	(...)	Tekniska deild

Frásøgn:

Viðmerkinqar:

1. Vegir:

Sambært tekning er vegurin 6 m breiður við 12x12 m vendiplássi.

Einsíðis hall er á vegnum móti vegbrunnunum.

2 stk. vegbrunnar eru settir (sí myndir)

Asfaltering manglar

2. Kloakkir:

Sambært myndunum er kloakkbrunnur miðskeiðis á vegastrekinum.

Hetta førir við sær, at brunnar skulu setast inni á einstøku stykkunum fyri reinsing av kloakkleiðingunum.

Undir eftirkanning av arbeiðnum á staðnum 18. mai 2004 varð komið eftir, at brunnadekslini eru av gamla slagnum og at ein karmur var – í hvussu so er – er brotin.

Brunnadekslini skulu sjálvandi verða av slagnum:

„ flótandi „ og til tunga ferðslu.

3. Vatn:

K kannar hjá A, hvussu vatnið er lagt og, hvar bundið er í.

4. Gøtuljós:

Ongin gøtuljós eru at síggja á staðnum – ei heldur gøtuljósfundament. K saman við L frá gøtuljósdeildini kanna hjá A og seta krøv um gøtuljós.

Samandráttur av manglum sambært omanfyri standandi:

Asfaltering manglar

kloakkbrunnadeksl skulu verða „flótandi“ og tola tunga ferðslu (40 t) og skulu verða heil

Gøtuljós manglar

Mælt verður frá at geva loyvi til sundurbýti, áðrenn manglarnir eru avgreiddir og góðkendir av teknisku deild“

Í skrivi, tann 18. mai 2004, sendi Tekniska deild á Tórshavnar Býráð soljóðandi notat til klagaran:

„Í samband við útstykking á matr. nr. ..., Tórshavn, hevur kommunan verið á staðnum og staðfest hesir manglar.

1. Vegir:

Sambært tekning er vegurin 6 m breiður við 12x12 m vendiplássi. Einsíðis hall er á vegnum móti vegbrunnunum.

2 stk. vegbrunnar eru settir.

Asfaltering manglar

2. Kloakkir:

Sambært myndunum er kloakkbrunnur miðskeiðis á vegastrekkinum. Hetta førir við sær, at brunnar skulu setast inni á einstøku stykkunum fyri reinsing av kloakkleiðingunum. Undir eftirkanning av arbeiðnum á staðnum 18. mai 2004 varð komið eftir, at brunnadekslini eru av gamla slagnum og at ein karmur var – í hvussu so er – er brotin.

Brunnadekslini skulu sjálvandi verða av slagnum: „flótandi“ og til tunga ferðslu.

3. Vatn:

K kannar hjá A, hvussu vatnið er lagt og, hvar bundið er í.

4. Gøtuljós:

Ongin gøtuljós eru at síggja á staðnum – ei heldur gøtuljósfundament. K saman við L frá gøtuljósdeildini kanna hjá A og seta krøv um gøtuljós.

Samandráttur av manglum sambært omanfyri standandi:

Asfaltering manglar

Kloakkbrunnadeksi skulu verða „flótandi“ og tola tunga ferðslu (40 t) og skulu verða heil

Gøtuljós manglar

Mælt verður frá at geva loyvi til sundurbýti, áðrenn manglarnir eru avgreiddir og góðkendir av teknisku deild

Notat: C“

Tann 22. mai 2004 sendi klagarin soljóðandi teldubræv til Tórshavnar Býráð. Teldubrævið er ikki skrásett í málinum hjá kommununi:

„A hevur júst fingið sendandi bræv, dagfest 18.05.2004, har frámælt verður at geva loyvi til sundurmatrikkulering av trimmum

grundstykki á ... í Havn. Høvundurin av brævinum setur ikki navn sítt undir, men nevnr seg C.

Hetta brævið er sostatt ein avgerð, sum ikki fult og heilt gongur okkara umsókn á møti. Tí skal brævið innihalda grundgevingar fyri avgerðini, ávísing til heimildir, kæruegleiðing og kærufreist. Tískil fremur C brot á §§ 21, 22, 23, 24 og kanska § 25 í fyrisingarlógini. Eg vil ikki útihýsa móguleikanum fyri, at brot eisini er framt á aðrar §§.

Í brævi frá 27.06.01 verður givið okkum loyvi til at fara undir útstykking á ... Hjalagt brævinum er ein A4 síða við treytunum fyri útstykkingini. A4 síðan inniheldur 10 punktir, og er dagfest 11.06.70. Hetta eru somu treytir, sum Býráðið hevur lagt á heimasíðu sína. Sambært hesum treytum er útstykking okkara liðug. Víðari skilji eg tó punkt 7 soleiðis, at sundurmatrikulering hóast alt kann fara fram, um vit til dømis lata Býráðnum pantirætt í fastari ogn. Í teldubrævi til C tann 16.03.04 boðaði eg frá, at vit vóru sinnaði til at lata Býráðið lýsa ein slíkan pantirætt javnt deildan yvir øll trý stykkini.

Á fundi millum M (versonur F) og ein I (ikki ...) kom fram, at vendipláss mátti gerast innast á vegnum. Vit broyttu beinanvegin ætlanina samsvarandi. Tó varð tað ikki eitt krav frá Býráðnum, at vegurin skuldi asfalterast. Vegurin skuldi bara vera slættur. Tí tykist tað mær sera løgi, at býráðið nú krevur asfalt. Ikki tí. Vit hava sjálvandi ætlanir um asfalt, men nógv byggivirksemi skal fara fram enn, áðrenn trý hús standa uppi. Og hetta krevur tungar maskinur at koyra á økinum.

Eg haldi ikki, at tað sømir seg fyri býráðið ikki at kunna ein borgara, væl vitandi hvat borgarin fer í hált við. Borgarin skal sjálvandi kunnast áðrenn fari verður til verka, og ikki tá arbeiðið er liðugt. Sjálvandi ber ikki til hjá okkum at góðtaka eina slíka viðfer.

Eg mæli Býráðnum til at loyva sundurmatrikulering nú beinanvegin, og at lýsa tann pant, sum teir hava lógarheimild til, javnt yvir tey trý grundstykkin.

Eg hevði verið sera fegin, um tú kundi fingið greiðið á hesum máli, og vent aftur til mín.“

Tann 28. mai 2004 sendi klagarin teldubræv til formannin í byggi- og býarskipanarnevndini, har hann ynskti at frætta nýtt í málinum. N svaraði klagaranum sama dag og segði, at klagarin skuldi hoyra frá honum. Tann 3. juni 2004 rykti klagarin eftir svari frá N. Tá ið klagarin ikki hevði fingið svar frá N tann 22. juni 2004, skrivaði hann til N og segði, at hann kendi seg noyddan at fara víðari við málinum. Hesi teldubrøv eru ikki skrásett í málinum hjá Tórshavnar kommunu.

Tann 22. juni 2004 sendi klagarin soljóðandi skriv til B, borgarstjóra, Tórshavnar Býráð:

„Viðvíkjandi J. nr. ...

Í sambandi við útstykkning av trimum stykkjum á ... í Havn, hevur felagið søkt um at fáa loyvið til at sundurmatrikkulera. Loyvið varð givið til útstykkning (J. nr. ...), og treytir vórðu hjálagdar.

Tá eg metti, at hjálagdu treytirnar, eins og aðrar treytir, sum felagið hevði fingið settar munnligar, vóru uppfyltar, varð søkt um loyvi at sundurmatrikkulera. Eg vísti á, at felagið metti útstykkningina lúka ásettu treytirnar. Tó vildi eg ganga við til, at stk. 7 í hjálagdu treytunum varð tikið í nýtslu, soleiðis at Býráðið kundi lýsa pant javnt yvir tey trý stykkini fyri tað upphædd, sum Býráðið metti. Sjálvandi treyta av, at Býráðið kundi vísa á lógarheimildir sínar til tess.

Trupult var at koma nakran veg við málinum, men loksins fekk felagið eitt bræv sendandi. Hetta brævið er merkt J. nr. ...

Uttan yvirhøvur í brævinum at nevna móguleikan fyri at gera nýtslu av stk. 7 í hjálögdu útstykkningartreytunum, verður farið beina leið víðari til at mæla frá at geva loyvi til sundurmatrikkulering. **Eg vil vegna A átala hesari mannagongd, og mæli til, at A sleppur at gera nýtslu av stk. 7, har Tórshavnar Býráð gevur hóskaði grundgevingar við ávísing til lógarheimildir fyri sínum krøvum um pant. Um A verður sýtt hesum, vil eg eisini fegin hava grundgevingar við ávísing til lógarheimildir.**

Víðari er omanfyri nevnda bræv at skilja sum ein avgerð, ið ikki fult og heilt gongur okkara ynskjum á mæti. Sambært Fyrisitingarlógini §§ 21 og 23 skal eitt tílíkt bræv innihalda grund-

gevingar og ávísingar til lógarheimildir. §§ 24 og 25 áseta krøv um kæruevgleiðing og kærufreistir. **Eg vil vegna A átala, at J. nr. ... ikki lýkur nakra av hesum greinum.**

Formaðurin í byggi- og býarskipanarnevndini er gjørdur varugur við málið, og er biðin um at fáa tað í rætt lag. Tó uttan úrslit. Tí er mín seinasti móguleiki innan Tórshavnar Býráð at venda sær til tín sum ovasti mynduleiki, og vóni eg sostætt at málið verður fingið í rætt lag, so sleppast kann undan at fara víðari við málinum.“

N svaraði klagaranum aftur í telduposti 22. juni 2004, har hann boðaði frá, at klagarin kundi ringja til hann. Klagarin fekk tó ikki boðini, áðrenn hann hevði sent skriv til B, borgarstjóra. Hesi teldubrøv eru ikki skrásett í málinum hjá Tórshavnar kommunu.

Tann 6. juli 2004 skrivaði D soljóðandi innanhýsis teldubræv til C:

„A átalar at kommunan setir treytir í sambandi við frámatrikulering. Fari í hesum sambandi at heita á teg um at skriva svar aftur, og vísa til at tað er umráðandi at útstykkingar lúka ávís krøv og vís til byggisamtyktina har tað verður heimilað kommununi at seta krøv.“

Tann 6. juli 2004 skrivaði C soljóðandi notat í málinum:

„Notat til D um málið í samband við j.nr. ...

T-skriv sent D fyrrapartin 6. juli 2004:

Hetta málið er mær fyrst kunnugt í mars-apríl 2004 - tá er útstykkingararbeiðið um at vera liðugt.

Málgongdin er – so vítt eg dugi at lesa málið:

1. 27. juni 2001 verður skriv sent A frá byggi-og býarskipanarnevndini (J.nr. ...) við góðkenning av útstykkingarætlanini sambært innsendari ætlan og sambært vanligu útstykkingartreytunum:

Tær vanligu útstykkingsartreytirnar, víst verður til eru frá 11. juni 1970 og eru ikki júst tær treytirnar, sum vit í dag arbeiða eftir á teknisku deild!

Tað, sum hent er í málinum millum 27. juni 2001 og 16. desember 2003, sær út sum „reinar“ matrikulerar broytingar í samband við ætlaðu útstykkningina.

2. 16. desember 2003 sendir A inn umsókn um sundurbýti av matr. nr. ...-... og -... (J.nr. ...)
3. 8. mars 2004 verður skriv sent A frá byggi- og býarskipanarnevndini (J.nr. ...) viðvíkjandi sundurbýti av matr, nr. ...-...: „... samtykti á fundi tann 1. mars 2004 at taka undir við útstykkingarætlanini og at viðgera málið, tá ið fullfggjað projekt fyriliggur.
A verður biðin um at senda inn fullfggjað projekt yvir matr. nr. ..., Tórshavn.“
4. 18. mai 2004 verður notat skrivað til byggideildina um málið og málgongdina -grundað á fund í teknisku umsitingini 23. apríl 2004 (J.nr. ...)
5. 18. mai 2004 verður partur av J.nr. ... sendur A
6. 22. juni 2004 sendir A klagu um málsviðgerðina og manngongdina (J. nr. ...)
Rættast má verða, at byggideildin svarar uppá A klagu um manna- og málgongdina!!“

Partshoyring

Við skrivi, dagfest 23. juli 2004, hevur umboðsmaðurin biðið Tórshavnar kommunu um at greiða nærri frá málinum og lata honum øll skjølini til láns.

Við skrivi, dagfest 17. august 2004, sendi Tórshavnar kommuna umboðsmanninum soljóðandi skriv:

„Klaga viðvíkjandi sundurbýti av matr.nr. ..., Tórshavn.

Í skrivi, móttikið 26. juli 2004, biður umboðsmaðurin kommununa greiða frá málinum um sundurbýtan av matr.nr. ..., Tórshavn, eigari A, og lata umboðsmanninum øll skjøl í málinum.

Hjálagt øll skjøl í málinum uttan x, n, og s notat ið øll eru innanhýsis skjøl, tó undantikið skjal nr. 21 og 17.

Skjal nr. 17 og 21 eru lýsingar av málinum. Trupult er hjá einum málsviðgera at lýsa málið, tá 5 málsviðgerar eru tengdir at málinum, við hvør sínum parti.

Eru ivasurningar, eru tygum vælkomín at ringja til undirritaðu á tlf. ... lokal ....“

Eftir at umboðsmaðurin í telefonsamrøðu við Tórshavnar kommunu tann 19. august 2004 hevði gjørt kommununi greitt, at hann í sambandi við viðgerðina av málinum, hevði krav uppá at fáa øll skjøl í málinum, eisini innanhýsis skjøl, hevur kommunan latið honum tey. Kommunan boðaði samstundis frá, at skjal 17, dagfest 18. mai 2004 og skjal 21, dagfest 6. juli 2004, vóru frágreiðingin hjá kommununi í málinum.

Við skrivi, dagfest 24. august 2004, er skrivið frá kommununi og tey bæði innanhýsis skjølini, notat frá 18. mai 2004 og notat frá 6. juli 2004, send klagaranum til ummælis. Notatini eru endurgivin omanfyri undir málsgongdini.

Við skrivi, dagfest 28. august 2004, gjørdi A hesar viðmerkingar til frágreiðingina frá Tórshavnar kommunu:

„Jnr.:... Svar uppá úttalilsir frá Tórshavnar Kommunu.

Viðvíkjandi skjali ..., ið tit hava fingið frá Tórshavnar kommunu, er bert at siga, at hetta ikki er heilt tað sama skjalið, ið Tórshavnar Kommuna hevur sent mær við sama nummari. Mítt eintak varð hjálagt í upprunabrævi mínum til tykkara tann 12.07.04.

Í tykkara eintaki skrivar Tórshavnar Kommuna, at við bit og slit eydnaðist teimum at fáa eina tekning frá okkum at góðkenna arbeiðið eftir.

Okkara áskoðan er beint tann øvugta. Við bit og slit eydnaðist tað okkum at fáa at vita, hvat Tórshavnar Kommuna vildi hava. Viðmerkjast skal, at svágur mín, M, okkara vegna fleiri ferðir hevði samband við Tórshavnar Kommununi áðrenn skriftligt samskifti tók seg upp.

Viðvíkjandi skjali ... er ikki annað at siga enn, at hetta er

fatatin av málgongdini, ið D hevur. Hetta broytir ikki okkara fatan av gongdini, sum vit hava upplýst tykkum í brævi tann 12.07.04.

Hjá mær snýr tað seg einans um at virða ynski faðir míns um, at datur hansara skulu fáa hvør sítt grundstykki burtur av ognini á ... Eg standi púra spyrjandi yvirfyri tí mótvilja, ið Tórshavnar Kommuna hevur sýnt í málinum.

Sum málið er lýst av Tórshavnar Kommunu, er eingin broyting í okkara støðu. Vit halda fast við, at vit hava verið fyri órøttum, og vísa tí á, at vit standa fast við kærana í brævi okkara til tykkum tann 12.07.04.“

Tann 1. september 2004 sendi umboðsmaðurin viðmerkingarnar hjá A til ummælis hjá Tórshavnar kommunu.

Við skrivi, dagfest 20. september 2004, hevur Tórshavnar kommuna gjørt hesar viðmerkingar til málið:

„Viðvíkjandi: tykkara j.nr. ... - klaga frá A

Vísandi til skriv tykkara j.nr. ... dagfest 01. sept. 2004 verður niðanfyri víst:

mannagongdir í samband við útstykingarætlanir í Tórshavnar kommunu
viðmerkingar annars til málið og málgongdina í hesum máli

Mannagongdir í samband við útstykingarætlanir í Tórshavnar kommunu:

1. Umsøkjari sendir Tórshavnar kommunu fullfíggað projekt til góðkenningar (støðumynd, vegplan, kloakkplan, el-plan, telefonplan, vatnplan, gøtuljósplan, longdarskurð av vegi/vegum, longdarskurð av kloakkum, prinsipp tvørskurð av vegi/vegum (við øllum installasjonum, brunnnum og vegbrunnnum á), tvørskurðir av vegi/vegum fyri hvørjar 10 m (vísandi, hvussu vegurin / vegirnir liggja í lendinum).
2. Tekniska deild viðger innsenda projektilfarið t.e. vegir, avvatning, kloakkir, vatn og gøtuljós - tó so, at el-planurin skal góðkennast av SEV og telefonplanurin skal góðkennast av Føroya Tele, sum leggur telefonkaðalarnar.

3. Møguligar viðmerkingar/rættingar verða sendar umsøkjaranum, sum so skal senda TK rættaðar tekningar.
4. Tá tekningarnar/projekttilfarið er góðkent av teknisku deild, verður notat sent byggideildini um góðkenning av projekttilfarinum – møguliga við onkrum smærri viðmerkingum / rættingum, sum umsøkjarin so skal rætta á endaliga projekttilfarinum.
5. Tá góðkenningin er send umsøkjaranum, kann farast undir útstykingararbeiðið.
6. Tá arbeiðið er liðugt og góðkent av teknisku deild verða boð send í notati til byggideildina um, at loyvi kann gevast til sundurbýti.
7. Byggideildin/lendisumsitingardeildin sendir skriv til Matrikilstovuna um at sundurbýta avvarðandi matrikulnr. samsvarandi útstykingarætlanini.

Viðmerkingar til málið og málgongdina:

1. Í hesum føri tykist mannagongdin omanfyri ikki at vera fylgd: Tekningar koma inn, tá arbeiðið er um at verða liðugt – uttan góðkenning av projektinum.
At miskiljingar kunnu standast av tílíkari mannagongd kann valla sleppast undan.
2. Nú A hevur fingið avrit av innanhýsisnotatinum j.nr. ..., sum liggur til grundarlag fyri tí brævinum, sum sent var A, hevur umsøkjarin eisini fingið átaluna fyri mannagongdina.
3. Trygdir fyri liðuggerð av útstykingararbeiðum verða av ringum royndum ikki brúktar meira.
4. Vísandi til omanfyrinevndu mannagongdir punkt 6 heldur Tórshavnar kommuna fast við, at teir manglar, sum nevndir eru í áðurnevnda j.nr. ... mugu gerast, áðrenn loyvi kann gevast til sundurbýti. Tórshavnar kommuna hevur í dag ikki fingið fráboðan frá A um, at manglarnir eru gjørdir.“

Hetta skriv varð sent klagaranum til ummælis tann 7. oktober 2004 við einari freist áljóðandi 14 dagar.

Tá ið umboðsmaðurin einki hevði frætt aftur frá klagaranum,

boðaði hann við skrivi, dagfest 15. november 2004, þórtunum frá, at hetta málið nú varð tikið upp til endaliga viðgerð.

Niðurstøða

Í klaguni verður ført fram, at kommunan í síni viðgerð av málinum ikki hevur hildið reglurnar í §§ 21, 23, 24 og 25 í fyrisitingarlógini um grundgevingar, tilvísingar til lógarreglur, kæruegleiðing og kærufreistir. Kommunan hevur heldur ikki í brævi til klagaran nevnt møguleikan fyri at gera nýtslu av pkt. 7 í útstykkjartreytunum.

§ 2, stk. 1 í fyrisitingarlógini er soljóðandi:

„Lógin er galdandi fyri viðgerð av málum, har ein fyrisitingar-myndugleiki hevur ella fer at taka avgerð“

§ 2, stk. 1 í føroysku fyrisitingarlógini er einsljóðandi við § 2, stk. 1 í teirri donsku.

Í teirri av Justitsministeriet útgivnu „Vejledning nr. 11740 af 04.12.1986 om forvaltningsloven“, punkt 10, stendur m.a.:

„En myndigheds indstilling eller udtalelse til en anden forvaltnings-myndighed til brug for en sags afgørelse er ikke en „afgørelse“ i lovens forstand. Som eksempel kan nævnes, at de kommunale socialforvaltningers forberedelse af sager for revaliderings- og pensionsnævnene, herunder selve indstillingen, ikke er omfattet af de bestemmelser i loven, der kun gælder for afgørelsessager.

Det forhold at et høringsvar er bindende for den hørende myndig-hed er i den forbindelse uden betydning.“

Sama sjónarmið verður ført fram í „Forvaltningsloven med kommentar-er“ v/ John Vogter, 3. útg., bls. 130. Har verður eisini víst til eina niðurstøðu hjá danska umboðsmanninum viðvíkjandi einum tilmæli frá Finansministeriet til Justitsministeriet í sambandi við at loysa ein tænastrámann úr starvi. Í FOB 1992, bls. 64, sigur danski umboðs-maðurin um málið m.a.:

„En begæring om aktindsigt i Justitsministeriets sag om eventuel afskedigelse af Dem ville være en aktindsigtsbegæring fra en part i en afgørelsessag og skulle dermed afgøres efter forvaltningslovens kapitel 4. Det samme ville gælde en begæring fra Dem om aktindsigt i en sag, hvori Finansministeriet skulle træffe afgørelse om Deres pensionsret.

Jeg finder det imidlertid mest nærliggende at antage, at Deres begæring om aktindsigt angik den sag i Finansministeriet, hvori Finansministeriet efter tjenestemandenslovens § 31, stk. 3, af Justitsministeriet var blevet anmodet om en udtalelse om, hvorvidt De kunne afskediges på grund af helbredsbetinget utjenstedygtighed. Medens Justitsministeriets sag vedrørende dette spørgsmål er en afgørelsessag i forvaltningslovens forstand, er Finansministeriets hørings sag vedrørende samme spørgsmål ikke en afgørelsessag i forvaltningslovens forstand, og aktindsigtsspørgsmål i relation til Finansministeriets sidstnævnte sag vil derfor skulle afgøres efter offentlighedsloven.“

Sambært hesum sjónarmiði, sum eg taki undir við, er tað avgerandi fyri, um fyrisitingarlógin er galdandi fyri viðgerðina hjá einum fyrisitingarmyndugleika, at talan er um avgerðarmál hjá hesum sama myndugleika.

Í lögtingslóg nr. 64 frá 11. desember 1962 um matrikulering og sundurbýti v.m. stendur m.a.:

„§ 15. Í matrikuleraðum umráði kann samlaður fastur eigindómur ikki bítast sundur, og partur av slíkum eigindómi ella ómatrikuleraðum luti kann ikki avhendast ella pantsetast fyri seg ella verða latin øðrum til brúks longur enn 10 ár, uttan so at matrikulstovan góðkennir sundurbýtið, so hesin partur verður frábyttur við egnum matr. nr.

...

§ 16. Matrikulstovan kann geva ta í § 15 nevndu sundurbýtisgóðkenning í hesum fòrum:

...

f) tá jørð, ið er búgvín sum byggilendi, verður ynskt frábytt til byggi-grundir.

...

§ 17. Við sundurbýti má lutur ikki verða lagdur í sovornum skapi, at hann er óhentur til endamálið.

Verður tað í kommunustýrisins ummæli eftir § 20 ella á annan hátt upplýst, at tað við sundurbýtinum koma fram viðurskifti, sum ikki samsvara reglunum í

- a) lóggávuni um byggi- og brunaviðurskifti,
  - b) eini góðkendari kommunusamtykt ella býarskipan, ellc) lóggávuni annars,
- kann sundurbýti ikki verða góðkent uttan so, at avvarðandi myndugleiki hevur givið undantaksloyvi.

...

§ 18. Tann, ið ynskir at býta eigindóm sín sundur, skal venda sær til matrikulstovuna, sum ger tær neyðugu kanningar fyri at sanna, um tað ætlaða sundurbýti er lógligt.

Um sundurbýti verður hildið ikki at samsvara reglunum í hesi lóg ella lóggávuni annars, verður umsóknin avvíst skrivliga og orsökkin lýst.

Bæði matrikulstovunnar avvísing av sundurbýtisumsókn vísandi til, at treytirnar í § 17, stk. 1-2, ikki eru loknar, og avvarðandi myndugleika avgerð sambært § 17, stk. 3-5, kunnu av viðkomandi verða kerað til landsstýrið.

...

§ 20. Øll sundurbýtismál skulu sendast viðkomandi kommunustýri til ummælis. Kommunustýrið skal greiniliga skila til, um nøkur regla í § 17 er til hindurs fyri sundurbýtinum.“

Tað er sostatt Matrikulstovan sum sambært matrikuleringslógini tekur avgerð um at loyva sundurbýti eftir ummæli frá Tórshavnar kommunu. Talan er ikki um eitt avgerðarmál hjá Tórshavnar kommunu, og er fyrisitingarlógin tí ikki galdandi fyri viðgerðina hjá kommununi av sjálvum ummælinum.

Í teldubrævinum frá klagaranum til Tórshavnar kommunu frá 16. mars 2004 stendur m.a.:

„Tó vil A sambært stykki 7 í treytunum loyva, at pantur samsvarandi kostnaðin av asfalteringini verður javnt býttur millum tey trý nýggju stykkini.“

Hetta havi eg skilt soleiðis, at um kommunan heldur fast við sjónarmiðið um, at útstykkingsartreytirnar ikki eru loknar, so søkir klagarin um, at pkt. 7 í útstykkingsartreytunum verður tikið í nýtslu. Tað er kommunan, ið hevur átalurættin sambært útstykkingsartreytunum, og sum kann taka avgerð um at geva byggiloyvi við teimum í pkt. 7 nevndu treytum, hóast byggibúningin ikki er lokin. Talan er hesum viðvíkjandi um eitt avgerðarmál hjá Tórshavnar kommunu, og fyri viðgerðina av hesum er fyristingarlógin galdandi.

Tað tykist sum um kommunan als ikki hevur viðgjørt spurningin um at taka regluna í pkt. 7 í vanligu útstykkingsartreytunum í nýtslu. Í viðmerkingunum hjá kommununi í sambandi við partshoyringina verður ført fram, at trygdir fyri liðuggerð av útstykkingsarbeiðum av ringum royndum ikki verða brúktar meira.

Hertil er at siga, at omanfyri endurgivna brotið úr teldubrævinum frá 16. mars 2004 frá klagaranum til kommununa eftir míni áskoðan er at skilja sum ein umsókn, sum kommunan hevur skyldu til at viðgera, og er fyrisingarlógin galdandi fyri hesa viðgerð.

Eg haldi tað vera átaluver, at kommunan enn ikki hevur viðgjørt og svarað hesi umsókn. Eg skal tí mæla kommununi til at fáa hetta gjørt sum skjótast. Um so er, at trygdir fyri liðuggerð av útstykkingsarbeiðum ikki verða brúktar, skal eg samstundis mæla kommununi til at taka til umhugsunar, um pkt. 7 framyvir eigur at vera standandi í vanligu útstykkingsartreytunum. Sum nevnt er tað kommunan, sum hevur átalurættin, og skuldi tað í einstøkum føri kortini verið skilagott at nýtt trygdir fyri liðuggerð, dugi eg ikki at síggja, at nakað skuldi verið í vegin fyri hesum, uttan mun til um pkt. 7 verður standandi ella ikki.

Sambært § 16 í matrikuleringslógini kann loyvi til sundurbýti bert gevast í teimum førum, sum eru tilskilað í hesi grein. Í hesum føri er tað avgerandi, um grundstykkini eru byggibúgvín, og sambært pkt. 4 í vanligu útstykkingsartreytunum er tað kommunan, sum skal góðkenna projekt til vegir, kloakkir og vatnveitingar, áðrenn farið verður undir arbeiðið, eins og kommunan skal góðkenna arbeiðið, tá tað er liðugt.

Í skrivinum frá Tórshavnar kommunu til klagaran, dagfest 8. mars 2004, verður boðað frá, at tað er samtykt at taka undir við útykkingarætlanini og at viðgera málið, tá ið fullfíggið projekt fyriliggur. Tann 18. mai 2004 sendir kommunan klagaranum skriv um, at mælt verður frá sundurbýti. Kommunan grundgevur hetta við, at manglar eru, ið skulu avgreiðast, áðrenn sundurbýti kann góðkennast. Staðfest verður, hvørjir hesir manglar eru, og dugi eg ikki at síggja, at áskoðan kommununar um, at treytirnar sambært matrikuleringslógini fyri sundurbýti ikki eru loknar, er skeiv.

Hóast fyrisitingarlógin ikki er galdandi fyri ummæli hjá kommununi, eigur hon tó eftir matrikuleringslógini, §§ 20 og 17, stk. 2, at grundgeva fyri sínum ummæli um sundurbýting. Hetta hevur kommunan gjørt við at vísa til, at tað eru manglar, ið gera, at grundstykkini ikki eru byggibúgvín, ið er ein fortreyt fyri sundurbýti sambært § 16, f) í matrikuleringslógini. Eftir mínari meting er hendan grundgeving nøktandi.

Sambært § 15 í matrikuleringslógini er tað Matrikulstovan, sum skal góðkenna sundurbýti, og sostatt er tann myndugleiki, sum tekur avgerð um sundurbýti eftir ummæli frá kommununi, og kann avgerðin hjá Matrikulstovuni sambært § 18, stk. 3 í matrikuleringslógini kærast til Landsstýrið.

Kommunan átti tí beinan vegin at havt avgreitt ummælið sambært § 20 í matrikuleringslógini til Matrikulstovuna, soleiðis at Matrikulstovan kundi tikið avgerð. Eg fari her við at átala, at hetta ikki er gjørt og samstundis mæla kommununi til sum skjótast at avgreiða ummælið til Matrikulstovuna.

Sum nevnt frammanfyri er stórir partur av samskiptinum hjá klagaranum við kommununa farin fram við teldubróvum, men eru eingi teirra skrásett í málinum hjá kommununi. Hóast hesi teldubróv eru stílað ávikavist til ávísar málsviðgerar og til limir í Byggi- og býarskipanarnevndini, so viðvíkja teldubróvini málinum og eru stílað til teldupostadressuna hjá Tórshavnar kommunu. Sambært góðum fyrisitingarsíði, áttu teldubróvini at verið skrásett í málinum hjá kommununi, og fari eg at átala, at hetta ikki er gjørt.

Burtursæð frá tilmælunum frammanfyri og givnu átalunum, geri eg ikki meira við málið.

23. Vinnulívs- og fiskivinnumál v.m.

23.1. Kлага um handfaringina hjá Fiskimálaráðnum av málum um veiði- og fiskiloyvi til skipini S1 og S2.

Adv. B sendi vegna Spf. A umboðsmanninum eina klagu um handfaringina hjá Fiskimálaráðnum av málunum um veiði- og fiskiloyvi til skipini S1 og S2. Viðv. S1 varð klagað um, at Fiskimálaráðið skuldi hava framt brot á galdandi fyrisingarligar mannagongdir og lagt til grund ósaklig fyrilit við ikki at útskriva veiðu- og fiskiloyvi, hóast tað framgekk av tveimum notatum, at lögfrøðingur í Fiskimálaráðnum metti treytirnar verða loknar. Viðv. S2 varð klagað um: at eingin heimild var fyri at krevja, at skipið var fiskiklárt, áðrenn veiðu- og fiskiloyvi varð útskrivað, at Fiskimálaráðið ikki kundi seta sum treyt fyri tilsøgnini um veiðu- og fiskiloyvi, at hetta skuldi vera tengt at einum ávísum skipi, at Fiskimálaráðið hevði givið felagnum ov stutt skotbrá til eina umfatandi klárgering av skipinum, og at Fiskimálaráðið aftaná at hava váttað, at tíðarfreistin til klárgeringina kundi leingjast, ikki kundi leypa frá hesari tilsøgnini. Umboðsmaðurin helt ikki grundarlag vera fyri at fylast á handfaringina hjá Fiskimálaráðnum av hesum málinum. (J.nr.200300029)

Klagan

B, adv. hevur vegna A við skrivi, dagfest 16. apríl 2003 (móttikið 8. mai 2003) sent umboðsmanninum soljóðandi klagu:

„Kæra um handfaringina av málunum viðv. tilsøgn um veiðu/ fiskiloyvi til ávikavist S1 og S2.

Undirritaði skal her við sum advokatur fyri A ..., kæra um tær fyrisingarligu mannagongdir, sum Fiskimálaráðið hevur nýtt í samband við viðgerðina av málunum um útskriving av veiðu-/ fiskiloyvi til ávikavist S1 og S2.

Sakin er í stuttum tann, at felagið A í síni tíð fekk tilsøgn um fiski- og veiðuloyvi, umframt innflutningsloyvi til S1.

Øll formlig loyvi hesum skipi viðvíkjandi vóru sostatt í útgangsstøðinum uppá pláss, tá Fiskimálaráðið knappliga setta spurnartekin við eigaraviðurskiftini í felagnum.

Ført var fram, at felagið leyk ikki treytirnar í lógini um vinnuligan fiskiskap um at 2/3 av eigara og avgerðarviðurskiftunum skuldu vera á føroyskum hondum.

Felagið kundi ikki góðtaka hesi fyrivarni og var drúgt orðaskifti partanna millum um hesi viðurskifti, umframt at felagið gekk Fiskimálaráðnum á mæti viðv. ávísingum broytingum og viðtøkum felagsins og gjørdum avtalam, soleiðis at vissa kundi fáast fyri, at treytirnar vóru loknar.

Hóast tað var viðurkent av Fiskimálaráðnum, at felagið leyk treytirnar í lógini um vinnuligan fiskiskap um at fáa loyvi útskrivað og allar aðrar treytir annars vóru loknar drálaði Fiskimálaráðið framhaldandi við at útskriva loyvi við tí úrsliti, at felagið av figgingarstovnunum varð tvinga at selja skipið tann 28. juni 2002 til eitt útlendskt felag.

Kært verður um, at Fiskimálaráðið hevur framt brot á galdandi fyrisitingarligar mannagongdir og lagt til grund ósaklig fyrilit við ikki at útskriva loyvi, hóast felagið samb. teirra egna lögfrøðingi vóru loknar og harvið ongin orsök var til at loyvi framhaldandi varð hildið aftur, jfr. notat dagf. 17. juni og 27. juni 2002.

Viðv. S2 verður kært um, at Fiskimálaráðið heldur ikki hevur hildið seg innan galdandi fyrisitingarligar mannagongdir og her eisini hevur lagt til grund beinleiðis óviðkomandi fyrilit bæði viðv. treytum og støðutakanum í málinum.

Fyri tað fyrsta verður gjørt galdandi, at ongin heimild er fyri at seta eina treyt um at eitt skip skal vera fiskiklárt fyri at fáa útskriva eitt loyvi.

Fyri tað næsta verður gjørt galdandi, at Fiskimálaráðið ikki á einum sakligum grundarlag kann seta sum treyt fyri, at ein tilsøgn um veiðu-fiskiloyvi skal realiserast, at hetta framhaldandi skal verða tengt til ávíst skip, tá tað eftirfylgjandi vísir seg, at í-standgering/klárgering gerst figgjarliga óforsvarlig. Tað hevur nevnliga víst seg, at annað skip, sum er ca. 15 ár yngri kann fáast ístaðin fyri ein prís uppá 30 mió. kr., í mun til prísini fyri at gera S2 lidna fyri somu upphædd, men við einum væl minni virði uppá kanska 20 mió. kr.

Fyri tað triðja verður gjørt galdandi, at Fiskimálaráðið ikki kann forsvara at geva reiðaríðnum eitt so stutt skotbrá, sum 6

mdr. til eina umfangandi klárgerðing, sum grundað á manglandi eykalutir v.m. tekur væl longri tíð, umframt at Fiskimálaráðið fastheldur hesa tíðarfreist, eisini eftir at hava fingið at vita, at tað ikki er fysiskt gjørligt at avgreiða arbeiðið innan ásettu freist.

Fyri tað fjórða verður gjørt galdandi, at Fiskimálaráðið eftir at hava váttað á fundi tann 28. aug. 2002, at tíðarfreistin til klárgerðing kann leingjast um so er at farið er undir umvælingina, ikki eftirfylgjandi kann loypa frá eini slíkari tilsøgn við teimum álvarsligu fíggarligu avleiðingum fyri reiðaríðið, sum hetta hevur borið í sær.

Vónandi kann henda kæra takast upp til viðgerðar skjótt.

Viðlagt hesi kæru verður sent øll skjøl av týðningi fyri máli og alt relevant brævaskifti millum partarnar.“

Málgongd

Sambært skjølunum, sum fylgdu við klaguni, og skjølunum hjá Fiskimálaráðnum, sum eg havi fingið til láns, hevur málgongdin verið henda:

- Við skrivi, dagfest 23. mai 1996, søkir C vegna eitt felag undir stovnan um innflutningsloyvi til ætlað keyp av einum kombineraðum nóta/pelagiskum trolara, ið skal lasta 1000-1500 tons og um kvotu til at fiska sild, makrel, lodnu, svartkjaft og gulllaks.
- Eftir eitt ávíst samskifti millum partarnar boðar Fiskivinnudeildin í skrivi, dagfest 10. okt. 1997, C frá, at fiskirættindini eftir svartkjafti ikki verða fullnýtt, og at enn eru ongar avmarkingar í altjóða høpi settar í verk fyri hesa veiðu. Vísandi til hetta er landsstýrismaðurin sinnaður at umhuga eina tilsøgn um innflutningsloyvi og veiðuloyvi at fiska svartkjaft í føroyskum, altjóða, norskum og ES-sjógvi treytað av, at ein ræðisavmarking verður skrásett á skipsblaðið í føroysku skipaskrásetingini við prioriteti fram um øll onnur rættindi í skipinum samsvarandi móguligum veiðurættindum. Um hetta hevur áhuga, fer landsstýrið at avgreiða umsóknirnar í teirri raðfylgju, sum hesar koma inn. Sagt verður, at áðrenn ein endalig viðgerð kann fara fram, mugu umsøkjarnir prógva

eitt rakstrargrundarlag, sum kann veita trygd fyri, at ætlanin er burðardygg.

- Við skrivi, dagfest 4. nov. 1997, boðar C Fiskivinnudeildini frá, at ein verkætlan ikki er burðardygg, um hendan bert fevnr um veiðuloyvi til svartkjaft í føroyskum, norskum, altjóða og ES sjógvi. Víst verður m.a. til umsóknina frá 23. mai 1996, og søkt verður um veiðirættindi til uml. 5000 tons av sild, eina hósandi nøgd av gulllaksi og rossamakreli og royndarloysi eftir makreli.
- Við skrivi, dagfest 10. nov. 1997, vísir Fiskivinnudeildin á skrivið frá 10. okt. 1997, har tilsøgn varð givin C um innflutningsloyvi og fiskiloyvi til skip at fiska svartkjaft. Sagt verður, at skip eru í føroyska flotanum, sum megna at fiska tær nøgdir, sum føroysk skip kunnu fiska í føroyskum sjógvi ella hava rættindi til sambært sínámillum- og millumlanda fiskiveiðuavtalum. Umsóknin frá 4. nov. 1997 verður tí ikki gingin á mæti.
- Við skrivi, dagfest 5. jan. 1998, verður tilsøgnin víðkað til eisini at fevna um svartkjaft í íslenskum sjógvi umframt at kunna fiska rossamakrel av felagskvotu í norskum og ES sjógvi; hetta loyvið kann gevast fyri eitt ár í senn, treytað av hvussu útlitini eru fyri, at skipini, sum hava veiðuloyvi til rossamakrel, veruliga fara at fiska kvoturnar.
- Við skrivi, dagfest 1. apríl 1998, søkir C, vísandi til tilsøgnina um innflutnings- og veiðuloyvi til skip at fiska svartkjaft, Fiskivinnudeildina um innflutningsloyvi til skipið S3, sum er ein kombineraður nóta- og trolbátur.
- Við skrivi, dagfest 7. apríl 1998 vátta Fiskimálastýrið móttøku av umsóknini og biður samstundis umsøkjaran vísandi til § 7 í lógini um vinnuligan fiskiskap um skjalprógvan viðvíkjandi eigaraviðurskiftunum.
- Við skrivi, dagfest 13. apríl 1998, upplýsir C, at føroyingar eiga 67 % av partapeninginum í felagnum og norðmenn 33 %.
- Við skrivi, dagfest 17. apríl 1998 boðar Fiskimálastýrið C frá, at stýrið ikki metir skriv hansara frá 13. apríl 1998 sum nøktandi skjalprógv um eigara- og avgerðarviðurskiftini í ætlaða felagnum. Biðið verður um at fáa skjalprógvaða vátan

um viðurskiftini (t.d. útskrift úr stovningarsamtyktum, partafelagsskrásetingini e.l.). Harumframt verður biðið um at fáa váttað, um nøkur partafelagsavtala er gjørd millum partarnar, sum ávirkar eigara- og avgerðargrundar-lagið í mun til teknaða og goldna partapeningin í felagnum.

- Við skrivi, dagfest 20. apríl 1998, vátta D sum advokatur fyri umsøkjara, at 2/3 av partapeninginum í eigarafelagnum verður føroyskur, og at eigararnir lúka § 7, stk. 2 í løgtingslóg um vinnuligan fiskiskap, tvs. verða føroyingar við føstum bústaði og skattskyldu í Føroyum. Núverandi eigarin av skipinum, sum ætlanin er at keypa, E ..., verður eigari av 1/3 av partapeninginum. Biðið verður sostatt um innflutningsloyvi til „S3“ skjótast gjørligt. Lagt verður aftrat í skrivinum, at tað er sera umráðandi fyri umsøkjara, at hann fær umbidna loyvi, so hann kann stovna felagið, undirskriva keypsáttmálan og fáa endaligu figgingina uppá pláss.
- Fiskimálastýrið gevur við skrivi, dagfest 22. apríl 1998, C innflutningsloyvi til skipið S3. Loyvið er treytað av, at tað, áðrenn skipið verður skrásett undir føroyskum flaggi, verður skjalprógvað, at treytirnar um eigara- og avgerðarviðurskiftini í § 7 í lógini um vinnuligan fiskiskap eru loknar. Innflutningsloyvið er somuleiðis treytað av, at ræðisavmarking, har váttað verður, at veiðurættindini hjá skipinum verða avmarkað til fiskiskap eftir svartkjafti í altjóða, føroyskum, norskum, íslenskum og ES sjógvi, umframt at skipið ikki kann seljast uttan so, at keyparin góðtekur hesa avmarking í nýtsluni av skipinum, verður skrásett á Skráseting Føroya. Loyvið er galdandi í 6 mánaðir.
- Við skrivi, dagfest 13. sept. 1998, søkir C um, at innflutningsloyvið til S3 verður longt í 6 mánaðir frá 22. okt. 1998 at rokna, tí at skipið ikki verður klárt fyrr enn um ársskiftið.
- Við skrivi, dagfest 25. sept. 1998, boðar Fiskimálastýrið C frá, at tilsøgnin um innflutnings- og veiðuloyvi til skip at fiska svartkjaft verður longd til 1. apríl 1999.
- Við skrivi, dagfest 31. mars 1999, boðar C Fiskimálastýrinum frá, at skipið M/S „S4“ er keypt við støði í givni tilsøgnini um

- innflutningsloyvi og veiðuloyvi til svartkjaftaskip. Biðið verður um, at innflutningsloyvi verður útskrivað.
- Við skrivi, dagfest 12. apríl 1999, boðar Fiskimálastýrið C frá, at givna tilsøgnin snúði seg um skipið S3, og at talan nú er um eina nýggja verkætlan og eitt annað skip. Fiskimálastýrið kann ikki avgreiða umbønina um innflutningsloyvi, tí stýrið ikki hevur neyðugu upplýsingarnar. C verður tí biðin um at lata Fiskimálastýrinum upplýsingar um sjálvt skipið, rakstrarætlan, avrit av endaligum keypsáttmála, møguligum partaeigara-sáttmála og øðrum skjølum, sum hava týðning fyri ognar-veiðurskiftini og avgerðarrættin í skipinum.
  - Við skrivi, dagfest 12. apríl 1999, sendir C Fiskimálastýrinum ymiskt tilfar viðvíkjandi skipinum. Sagt verður, at advokatur fer at handa kravdu skjølini í sambandi við stovnanina av Sp/ f Ð og fyri at vátta, at krøv lógarinnar um ognar- og avgerðarrætt eru fylgd. Heitt verður á stýrið um skjótast gjørligt at útskriva „smápartafelagnum Ð (undir stovnan)“ endaligt innflutnings- og veiðuloyvi eftir svartkjafti og rossamakreli til ... trolaran M/S „S4“. Í skjalatilfarinum verður greitt frá, at eginpeningurin verður 8. mió. kr., sum allur verður á føroyskum hondum, og býttur millum 5 mió. kr. sum partapening og 3 mió. kr. sum ábyrgdarpening.
  - Við skrivi, dagfest 28. apríl 1999, rykkir B, adv. Fiskimálastýrið eftir umbidna innflutningsloyvinum.
  - Við skrivi, dagfest 3. mai 1999, boðar Fiskimálastýrið C frá, at givna innflutningsloyvið til skipið S3 ikki kann verða galdandi longur, tí hetta skipið er innflutt av øðrum felagi. Stýrið er tó sannað at geva eina tilsøgn um innflutningsloyvi til skipið „S4“ við somu tilsøgnum um fiskimøguleikar, sum upprunaliga vórðu latnar til S3 22. apríl 1998. Sett verður sum treyt fyri innflutningsloyvi, at ræðisavmarking verður skrásett á skipsblaðið í føroysku skipaskrásetingini við prioriteti fram um øll onnur rættindi í skipinum samsvarandi møguligum veiðurættindum. Eisini verður kravt skjalprógv fyri, at felagið til eina og hvørja tíð lýkur treytirnar í § 7 í lógini um vinnuligan fiskiskap viðvíkjandi ognarpeningi og atkvøðurættindum. Víst verður á, at tilfarið viðvíkjandi eigarveiðurskiftunum, sum er

latið Fiskimálastýrinum 12. apríl 1999, ikki er nøktandi. Víst verður á, at upplýst er, uttan at skjalprógv verður lagt fram, at allur eginpeningurin (8 mill. kr.) verður á føroyskum hondum. Innan endaligt innflutningsloyvi verður skrivað, verður í hesum sambandi kravt at fáa nágreiniligari upplýsingar um hesi viðurskifti við nøktandi skjalprógvum. Biðið verður tí um avrit av: stovningarsamtykt, felagsviðtøkum, starvsreglugerð fyri nevndina, prógvi fyri innføring í yvirlit yvir partaeigarar, partaeigarayvirliti, tekningarútskrift frá Skipaskráseting Føroya, endaligum keypsáttmála, møguligum partaeigarasáttmála og øðrum skjølum, sum hava týdning fyri ognarviðurskiftini og avgerðarrættin í felagnum. Um felagið ikki er stovnað, verður biðið um at fáa avrit av teimum uppskotum, sum fyriligja í sambandi við stovningarætlanirnar. Tilsøgnin er galdandi í 3 mánaðir.

- Við skrivi, dagfest 17. mai 1999, sendir B, adv. Fiskimálastýrinum ymiskar upplýsingar um felagið, sum hevur skift navn til A. Innskotspeningurin er 80.000 kr. og C er einasti partaeigari í felagnum. Saman við skrivinum fylgdi hetta tilfar: Stovningarsamtykt, dagfest 31.03.1999 viðv. Spf. frá D, viðtøkur frá s.d. viðv. Spf. frá D, viðtøkur viðv. Spf. A, tekningarútskrift, dagfest 14.05.1999, vátan, dagfest 12.05.1999 frá B, advokati, kvittan, dagfest 14.05.1999 frá Føroya Sparikassi viðv. inn-gjaldan av kr. 80.000, og útskrift av fundarbókini hjá Sp/F frá D viðvíkjandi stovnandi aðalfundi 31. mars 1999.
- Við skrivi, dagfest 26. mai 1999, greiðir Fiskimálastýrið B, adv. frá, at stýrið hevur lagt stóran dent á upplýsingarnar frá C um, at eginpeningurin uppá 8 mió. kr. verður á føroyskum hondum, tá játtandi tilsøgn bleiv givin við skrivinum frá 3. mai 1999. Fiskimálastýrið sigur seg ikki hava fingið tey ynsktu skjalprógvini fyri hesum eginpeninginum, og tá hetta var ein av treytunum fyri loyvinum, verður biðið um hesar upplýsingarnar.
- Við skrivi, dagfest 28. mai 1999, boðar B, adv. Fiskimálastýrinum frá, at allir relevantir upplýsingar eru latnir Fiskimálastýrinum. Hann sigur, at um Fiskimálastýrið hevur fatað umsóknina frá C sum eina konkretiseraða ætlan um at skjóta

nevndu 8 mió. kr. inn í felagið, so má hetta byggja á eina grundleggjandi misskiljing av skrivinum til Fiskimálastýrið. Tað stendur nevniliga greitt í hesum skrivinum, at stovnað verður eitt smápartafelag við 80.000 kr. í eginpeningi, og ikki fyrr enn endaligt innflutningsloyvi er fingið, verður partapeningurin hækkaður. B sigur, at partapeningurin eisini verður á føroyskum hondum aftaná eina móguliga hækkan, og at Fiskimálastýrið ikki hevur heimild at leggja seg útí støddina av eginpeninginum og seta hesa sum treyt fyri veitan av innflutningsloyvinum. Hann biður tí Fiskimálastýrið um at útskriva innflutningsloyvi til „S4“.

- Við skrivi, dagfest 7. juni 1999, boðar Fiskimálastýrið B, adv. frá, at stýrið hevði ynskt at fáa neyvvari upplýsingar um tær 8 mió. kr., sum vóru nevndar í skrivinum frá 12. apríl, men at advokaturin hevur sátt iva um hesar upplýsingarnar, tá hann sigur, at talan ikki er um eina konkreta ætlan, og at Fiskimálastýrið hevur misskilt umsóknina. Fiskimálastýrið sigur, at um stigtakararnir til verkætlanina ikki standa við givnu upplýsingarnar í skrivinum frá 12. apríl 1999, hevur stýrið tikið avgerð á skeivum grundarlagi, og tí verður tilsøgnin tikin aftur.
- Við skrivi, dagfest 10. juni 1999 boðar B, adv. Fiskimálastýrinum frá, at sjálvandi standa stigtakararnir við givnar upplýsingar, men at stýrið man hava misskilt skriv hansara, tí hetta snúði seg bert um, hvørjar treytir Fiskimálastýrið kann seta, áðrenn innflutningsloyvi verður givið. Sagt verður, at ein hækkan av eginpeninginum hongur saman við spurninginum um, hvørt loyvi verður givið. Greitt verður frá, at C ætlar at hækka sín partapening í felagnum við 620.000 kr. til 700.000 kr., meðan E, sum er eitt partafelag við føroyskum eigarum, gjøgnum eitt dótturfelag teknar aðrar 4,3 mió kr. í partapeningi. Advokaturin førir at enda fram í skrivinum, at við tað at C lúkar treytirnar fyri innflutningsloyvi til S4 samb. skrividd frá Fiskimálastýrinum, dagfest 3. mai 1999, gongur hann út frá, at loyvið verður útskrivað, soleiðis at stigtakararnir kunnu fara í holt við at seta ætlanina í verk.
- Við skrivi, dagfest 25. juni 1999, boðar Fiskimálastýrið B, adv.

frá, at eingi skjalprógv eru, sum prógva frágreiðing hansara um tær 5 mió. kr. í partapeningi, eins og ongar upplýsingar eru um tær írestandi 3 mió. kr. Áðrenn málið verður tikið upp til nýggja viðgerð, verður biðið um skjalprógv fyri hesum 8 mió. kr.

- Við skrivi, dagfest 28. juni 1999, greiða C og E Fiskimálastýrinum frá ætlaða samstarvi teirra um hesa verkætlanina. Greitt verður frá, at E hevur bundið seg til at skjóta 4,3 mió. kr. inn í felagið, og at E skjýtur inn ábyrgdarpening áljóðandi uml. 3 mió. kr., alt eftir konkreta tørvinum til at gera skipið klárt til fiskiskap. Skipið verður sambært sáttmálanum yvirtikið, tá innflutningsloyvi er fingið, og verður síðani skrásett við kravdu ræðisavmarkingunum. Síðani verður farið undir umbygging av skipinum, sum ætlandi skal vera fiskiklárt um ársskiftið 1999/2000
- Við skrivi, dagfest 30. juni 1999, greiðir B, adv. uppá fyrispurning Fiskimálastýrinum frá, at dótturfelagið hjá E sjálvt útvegar 1 mió. kr. av eginpeninginum, meðan hinar 3,3 mió. og tær 3 mió. í ábyrgdarpeningi verða læntar uppá vanligar treytir frá Sparebank Rogaland í Norra.
- Við skrivi, dagfest 5. juli 1999, greiðir F frá, at E er eitt felag við 80.000 kr. í eginpeningi, sum hann eigur einsamallur. Sagt verður, at tá innflutningsloyvið er fingið, stovnar hetta felagið eitt dótturfelag við einum partapeningi uppá 1 mió. kr., sum móðurfelagið lutvíst útvegar við eginogn og lutvíst við láni frá F til E. Dótturfelagið hevur fingið lánilsøgn frá Sparebanken Rogaland uppá 3,3 mió. kr., sum verður læntur uppá vanligar treytir, og eingin útlendingur veðheldur fyri lánið.
- Við skrivum, dagfest ávikavist 8. og 14. juli 1999, rykkir C Fiskimálastýrið eftir innflutningsloyvinum.
- Við skrivi, dagfest 15. juli 1999, boðar Fiskimálastýrið B, adv. frá, at stýrið hevur fingið upplýst frá Skráseting Føroya, at E hevur eina eginogn uppá uml. 170.000 kr. Við atlit at treytunum í § 7 í lógini um vinnuligan fiskiskap viðvíkjandi ognarpeningi og atkvøðurætti vil Fiskimálastýrið hava skjalprógvaðar upplýsingar um treytirnar, sum lánveitarar seta til

allan tann lænta parta- og ábyrgdarpeningin, sum verður settur í verkætlanina.

- Við skrivi, dagfest 27. juli 1999, søkir A Fiskimálastýrið um at leingja givnu tilsøgnina við einum mánaði til 3. sept. 1999, orsakað av, at landsstýrið framhaldandi hevur ynskt fleiri upplýsingar.
- Við skrivi, dagfest 2. aug. 1999, boðar Fiskimálastýrið A frá, at tilsøgnin verður longd til 3. sept. 1999, men at tilsøgnin ikki verður longd aftur, tá hendan freistin er farin.
- Við skrivi, dagfest 24. aug. 1999, sendir B, adv. Fiskimálastýrinum eina váttan frá Sparebanken Rogaland um at veita E 6,3 mió. kr. í láni í sambandi við keypi av „S4“. Í váttanini er greitt frá lánitreytunum, har m.a. verður ført fram:

„*Sikkerhet*: Personlig kausjon fra F..., samt sikkerhet i skipets forsikring.

...

Gyldighet: Dette lånetilsagn er betinget av at det oppnårs forutsatte fiskeri- og innførselslisenser for Færøyene for skipet, og godkjennelse i bankens kredittutvalg.“

- Við skrivi, dagfest 30. aug. 1999, rykkir C Fiskimálastýrið eftir innflutningsloyvinum.
- Við skrivi, dagfest 3. sept. 1999, boðar B, adv. Fiskimálastýrinum frá, at hann enn einki hevði høyrð aftur frá Fiskimálastýrinum, og at hann tí metti, at longda freistin enn ikki kundi vera útrunnin. Advokaturin sigur seg óformliga hava frætt, at ivi hevur tikið seg upp, hvørt lánitilsøgnin er endalig, tí tað seinast í skrivinum stendur, at tilsøgnin er treytað av góðkenning frá kreditdeild bankans. Gjørt verður vart við, at hetta er ein standardtreyt, sum bert er ein avgreiðsluspurningur, um neyðugu loyvini fáast í Føroyum.
- Við skrivi, dagfest 7. sept. 1999, vísir Fiskimálaráðið B, adv. á fyrivarni í lánitilsøgnini um, at hendan er treytað av góðkenning frá kreditdeildini í bankanum. Stýrið heldur tí ikki, at talan er um eina endaliga váttan. Sagt verður, at tá váttan og

skjøl um upplýsta eginpeninginn og ábyrgdarpeninginn fyrirleggja, fer stýrið að lata innflutningsloyvi, eins og veiði- og fiskiloyvið verður givið, ták skipið er klárt að fara til fiskiskap. Freistin til að lúka treytirnar fyrir innflutningsloyvinum verður longd til 20. sept. 1999.

- Við skrivi, dagfest 10. sept. 1999, boðar Fiskimálastýrið, vísandi til skrivið frá 3. sept. og fund í Fiskimálastýrinum 9. sept. 1999, B, adv. frá, að landsstýrismaðurinn fer að útskrifa innflutningsloyvi við stöði í fyrirleggjandi skjølum, en að veiði- og fiskiloyvið ekki verða givin, fyrr enn stigtakararnir hafa lagt fram vátta og skjøl um eginpening og ábyrgdarpening samsvarandi givnu upplýsingunum, og sum Fiskimálastýrið hefur treytað tilsoðgnina av.
- Við skrivi, dagfest 13. sept. 1999, boðar Fiskimálastýrið C frá, að landsstýrismaðurinn hevði gingið umsókninni um innflutningsloyvi til „S4“ á mæti treytað av skráseting av hjálögdu ræðisavmarkingini, um að skipið ekki verður nýtt til vinnuligan fiskiskap av nøkrum slagi á føroyskum sjóøki, og að skipið ekki má seljast uttan so, að keyparinn góðtekur hesa avmarkingina í nýtsluni av skipinum. Innflutningsloyvið var galdandi í 6 mánaðir.
- Við skrivi, dagfest 22. sept. 1999, boðar B, adv. Fiskimálastýrinum frá, að ivi hefur tikið seg upp hjá lánveitarunum um, hvussu treytirnar um veiði- og fiskiloyvi skulu skiljast, og undir hvørjum ítøkiligum viðurskiftum, veiði- og fiskiloyvið verða útskrivað. Biðið verður tí um eina vátta um, að hesi loyvi verða útskrivað beinanvegin, ták partapeningurinn er hækkaður til 5 mió. kr. Viðv. ábyrgdarpeninginum uppá uml. 3 mió. kr. verður víst á, að hesin ekki skal nýtast, fyrr enn skipið er umbygt um fleiri mánaðir. Hesin peningurinn verður ták latin til klárgering og útgerð til skipið, soleiðis að hetta kann fara til fiskiskap. B, adv. heldur tað vera óviðkomandi að seta treytir um ábyrgdarpeninginn, tí hesin sum so ongan týðning hefur fyrir ræði á skipinum. Biðið verður tí um frávik frá hesari treytini, soleiðis að innflutningsloyvið verður givið einans við stöði í inngoldna partapeninginum.
- Við skrivi, dagfest 27. sept. 1999, biður C landsstýrismanninn

- váttað skrifliga, at veiði- og fiskiloyvi verður útskrivað, tá partapeningurin uppá 5 mió. og ábyrgdarpeningurin uppá 3 mió. kr. er innskotin í A.
- Við skrivi, dagfest 28. sept. 1999, boðar Fiskimálastýrið B, adv. frá, at tá stýrið hevur fingið endaliga vissu fyri, at eginpeningurin uppá tær 8 mió. kr., sum lýkur treytirnar í § 7 í lógini, er inngoldin í felagið, og skipið er fiskiklárt, verða veiði- og fiskiloyvi útskrivað.
  - Við skrivi, dagfest 14. jan. 2000, boðar Føroya Skipaskráseting Fiskimálastýrinum frá, at fyrrverandi „S4“ er skrásett í Føroyum undir navninum „S1“. Samstundis verður váttað, at ræðisavmarking er skrásett.
  - Við skrivi, dagfest 14. mai 2001, boðar B, adv. Fiskimálastýrinum frá, at skipið er innflutt og skrásett, men at tað hevur verið trupult at fáa skipið liðugt, tí tørvur er á stórari og kostnaðarmiklari umbygging. A biður tí um, at játtaða veiði-/fiskiloyvið ikki verður bundið at hesum skipinum, men at tað alternativt verður givið loyvi til at keypa / innflyta annað skip til sama endamál.
  - Við skrivi, dagfest 22. mai 2001, biður B, adv. Fiskimálastýrið um fund um málið, og greiðir frá sínari áskoðan, at eitt veiðuloyvi ikki kann verða oyramerkt og heft at einum ávísnum skipi, tá sakligar grundir tala fyri, at loyvi eins væl og á sama hátt kann verða nýtt av øðrum tilsvarandi skipi.
  - Av einum uppriti hjá Fiskimálastýrinum, dagfest 29. mai 2001, framgongur, at fundur hevur verið við umboð fyri A 28. mai 2001. Á fundinum hevur deildarstjórin á Fiskivinnustovuni greitt frá, at sæð frá Fiskimálastýrisins síðu er talan um eina tilsøgn um eitt skip / veiðuloyvi til svartkjaftafiskiskap, og at hann ikki metti tað vera avgerandi, hvørt skip, ið endaliga fekk loyvið útskrivað. Avgerandi var hinvegin, at tær upprunaligu treytirnar um eigara- og avgerðarviðurskiftini eru í lagi, umframt at fiskiorkan ikki verður størri enn tann, sum S1 hevur ella væntast at hava til svartkjaftaveiðu.
  - Við skrivi, dagfest 6. juli 2001, biður B, adv. vísandi til tilsøgnina á fundinum Fiskimálastýrið um eina váttan uppá, at Fiskimálastýrið góðkennir, at annað skip evt. kann verða keypt í

staðin fyri S1, og at játtaða veiði- / fiskiloyvi í hesum sambandi kann verða flutt yvir á hetta skipið.

- Við skrivi, dagfest 23. aug. 2001, noktar Fiskimálastýrið at ganga umsóknini frá B, adv. á mæti. Grundgevingin er, at Fiskimálastýrið metir, at treytirnar í tilsøgnini um veiðuloyvi og fiskiloyvi til A viðv. S1 ikki eru loknar. Víst verður til skrivið frá 28. sept. 1999, har boðað varð frá, at veiði- og fiskiloyvi ikki verða latin, fyrr enn eigararnir hava lagt fram váttan og skjøl um, at eginpeningurin uppá 8 mió. kr. er tøkur, og at treytirnar um eigara- og avgerðarviðurskiftini eru samsvarandi lógini. Av tí, at hesi viðurskiftini ikki eru skjálprógvaði, kann Fiskimálastýrið ikki ganga áheitanini á mæti, tí S1 hevur einki veiðuloyvi at flyta á annað skip.
- Við einari skrivligari avtalu, dagfest 26. aug. 2001, verður váttað, at C selur A v/C loyvini, sum hann persónliga hevur fingið tillutað, tá innflutningsloyvi varð givið núverandi „S1“. Kostnaðurin er avtalaður til 1,2 mió. kr.
- Við skrivi, dagfest 25. sept. 2001, spyr B, adv. Fiskimálastýrið, hvør lógarheimildin er fyri kravinum um, at eginpeningurin skal verða tøkur, áðrenn loyvini verða útskrivað, eins og hvørt Fiskimálastýrið hevur heimild at krevja, at skipið skal verða fiskiklárt. B vísir á, at heimildin fyri at krevja eginpeningin er fingin aftaná 28. sept. 1999, og at hendan tí ikki kann nýtast í hesum málinum. Hann sigur víðari, at kravið um, at skipið skal vera fiskiklárt ikki sæst at verða nýtt áður, og at ongin lógarheimild er fyri hesum.
- Við skrivi, dagfest 6. febr. 2002, boðar B, adv. Fiskimálastýrinum frá, at treytin fyri at útskriva viðkomandi loyvi, um at eginpeningurin skuldi verða tøkur, er lokin. Hetta er gjørt við, at partapeningurin í A er hækkaður við 8 mió. kr. til 8.080.000 kr. C eigur 2/3 og H... eigur 1/3 av felagnum G, sum eigur allan partapeningin í A. B sigur, at treytirnar fyri at útskriva veiði- / fiskiloyvi nú eru loknar, og biður tí Fiskimálastýrið um at útskriva hesi loyvi, eins og at strika ræðisavmarkingina í „S1“.
- Við skrivi, dagfest 20. febr. 2002, biður C Fiskimálastýrið um at útskriva veiði- og fiskiloyvi til S1 skjótast gjørligt, tí um-

byggingin nú er komin so mikið ávegis, at skipið skjótt kann royndarkoyrast.

- Við skrivi, dagfest 28. febr. 2002, minnir B, adv. Fiskimálastýrið á skriv sítt frá 6. febr., og sigur málið hava skund, tí skipið er við at verða klárt at fara til fiskiskap.
- Við skrivi, dagfest 13. mars 2002, boðar Fiskimálastýrið B, adv. frá, at skjøluni, sum vóru lögð við skrivinum frá 6. febr. 2002, ikki vóru haldgóð skjalprógv fyri, at treytirnar eru loknar, t.d. er einki partaeigarayvirlit fyri G, eins og partaeigarayvirlitið fyri A bert vísir skjalprógv fyri 80.000 kr. í smápartapeningi. Tí verður fyri bæði feløginu biðið um at fáa: stovningarsamtykt, viðtøkur, starvsreglugerð fyri nevndina, prógv fyri innføring í yvirliti í partaeigarar, partaeigarayvirlit, tekningarútskift frá Skráseting Føroya, endaligum keypsáttmála, møguligum partaeigarasáttmála, øðrum skjølum, sum hava týðning fyri ognarviðurskiftini og avgerðarrættin í felagnum, eins og vátan frá stjóra / nevndarformanni og møguligum advokati um, at ongar aðrar avtalur eru gjørdar viðvíkjandi ognar- og avgerðarviðurskiftunum, enn tær, sum Fiskimálastýrið hevur fingið innlit í. Mint verður á, at skip sambært § 30 í Matvørulógini skulu løggildast, áðrenn tey byrja fiskiskap, og at tað áliggur reiðarínum at fáa hesi viðurskifti í rætt lag.
- Tann 20. mars 2002, sendir B, adv. Fiskimálastýrinum so-ljóðandi skriv:

„Viðv. fiski- & veiðuloyvinum hjá A v/C, ...

Vísandi til skriv tykkara dagf. 13. mars 2002 verður hjálagt send umbiðin dokumentatióin fyri at eigararnir og felagið lúka treytirnar fyri at fáa útskrivað veiðu/fiskiloyvi samb. lóg um vinnuligan fiskiskap og fyriliggjandi tilsøgn.

Vit vænta nú at málið verður avgreitt beinanvegin og í seinasta lagi fríggjadagin 22. mars 2002.“

- Við innanhýsis skrivi, dagfest 20. mars 2002, biður Fiskivinnustovan Aðalskrivstovuna um eina lögfrøðiliga meting av tí skjalatilfarinum, sum Fiskimálastýrið eftir áheitan hevur

fingið. Biðið verður um eina meting av, hvørt eigara- og avgerðarviðurskiftini í felagnum lúka treytirnar í § 7 í lógini um vinnuligan fiskiskap við tilhoyrandi kunngerðum.

- Við telefaksi, dagfest 8. apríl 2002, biður Fiskimálastýrið B, adv. útvega hesar vátanir og upplýsingar:
  1. Biðið verður um, at norsku eigarnir í A váttað, at tað ikki fyriligga aðrar avtalur viðvíkjandi eigara- og avgerðarrættin í A og G enn tær, sum eru latnar Fiskimálastýrinum.
  2. Biðið verður um, at I, adv. vátta, at honum kunnugt fyriligga ikki aðrar avtalur um eigara- og avgerðarrættin í A og G enn tær, sum eru latnar Fiskimálastýrinum.
  3. Biðið verður um, at B, adv. vátta, at honum kunnugt fyriligga ikki aðrar avtalur um eigara- og avgerðarrættin í A og G enn tær, sum eru latnar Fiskimálastýrinum.
  4. Sambært upplýsingunum í málinum, verður G stovnað 12. oktober 2001 við einum partapeningi uppá kr. 750.000,- við kurs 10.666,67 ella íalt kr. 8.000.000,-. Hin 9. november 2001 verður nominelt kr. 500.000,- av partapeninginum seldur til kurs 100, soleiðis at hann svarar til 2/3 av partapeninginum. Biðið verður um at fáa upplýst frá seljara, hvør grundgevingin er fyri at selja 2/3 av partapeninginum fyri kurs 100, tá teir sjálvir hava sett nevnda partapening í felagið til kurs 10.666,67.
  5. Biðið verður um at fáa upplýst, hvør var partaeigari í P/F X, tá hetta stovnar G, og hvussu partapeningurin í G er fingin til vega.
  6. Biðið verður um at fáa útskrift av stovnandi aðalfundinum hjá G og fyrsta nevndarfundi.
  7. Biðið verður eisini um at fáa avrit av møguligum lánsskjølum, sum hava við eigara- og avgerðarrættin í A og G.

Fyrivarni verður tikið fyri at venda aftur við fleiri spurningum, um tað verður mettt neyðugt.

- Tann 15. apríl 2002, sendir B, adv. Fiskimálastýrinum so-ljóðandi skriv:

„Viðv. fiski & veiðuloyvinum hjá A v/C...,

Vísandi til skriv frá Fiskimálastýrinum dagf. 8. apríl 2002, verða hjálagt sendar tær upplýsingar og váttnanir, sum biðið varð um í umrødda skrivi.

Váttnanir eru fingnar frá norska partaeigaranum, umframt undirritaða og I um at tað okkum kunnugt ongar avtalur av týdningi fyri málið fyriliggja enn tær sum sendar eru Fiskimálastýrinum.

Somuleiðis hevur I, adv. givið eina frágreiðing um tey viðurskifti, sum Fiskimálastýrið ynskir nærri lýst samb. skrivnið.

Tað fyriliggja ikki onnur lániskjøl, sum hava týdning fyri avgerðarrættin og eigaraviðurskiftini í felagnum.

Vit ganga út frá at hesir upplýsingar eru nøktandi og at loyvi nú kann verða útskrivað uttan fleiri fyrivarni.

Viðlagt eintak av váttnan frá I, K og B, umframt frágreiðing frá I og útskrift av stovnandi aðalfundi og nevndarfundi í G.“

- Við skrivi, dagfest 19. apríl 2002, rykkir C Fiskimálastýrið eftir loyvunum til skipið; hótt verður við endurgjaldskravi.
- Við telefaksi, dagfest 19. apríl 2002, boðar Fiskimálastýrið C og B, adv. frá, at stýrið viðger um svarið uppá spurningarnar frá 8. apríl er nøktandi í mun til § 7 í lógini um vinnuligan fiskiskap, og at stýrið 22. apríl fer at seta seg í samband við B, adv. um hetta.
- Við skrivi, dagfest 22. apríl 2002, rykkir C Fiskimálastýrið eftir málinum; hótt verður enn einaferð við endurgjaldskravi.
- Við telefaksi, dagfest 23. apríl 2002, boðar Fiskimálastýrið B, adv. frá, at summir av upplýsingunum, sum biðið er um, framvegis vanta, eins og biðið verður um útdýpandi svar uppá onkur viðurskifti. At enda verður sagt, at stýrið ikki metir pkt. 8 í partaeigarasáttmálanum at vera í tráð við § 7 í lógini, tí hetta gevur útlenska eiganum móguleika til, so leingi skipið er undir umbygging og inntil 6 mðr. aftaná, at hetta er fiskiklárt, at keypa partapeningin hjá føroyska eiganum fyri kurs 100. Harvið metir Fiskimálastýrið ikki, at føroyski meirilutin av partabrøvnunum hevur ræðisrættin yvir felagnum.
- Við skrivi, dagfest 1. mai 2002, sendir B, adv. Fiskimálastýrinum

frágreiðingar v.m. frá honum og I, adv. um viðurskiptini, sum spurt er um í skrivinum frá 23. apríl. I, adv. vísir aftur, at optiónin um afturkeyp av partapeninginum hevur nakran týdning fyri ognar- ella avgerðarviðurskiptini í felagnum, tí optiónin ikki er nýtt, og um so var, vildi lógin ført til, at loyvini fullu burtur.

- Við teldubrævi, sent 8. mai 2002, rykkir C Fiskimálastýrið eftir málinum, og hóttir aftur við endurgjaldskravi, um málið ikki verður avgreitt beinanvegin.
- Í einum ískoyti (addendum) til partaeigarasáttmálan, sum I hevur sent Fiskimálastýrinum saman við skrivi, dagfest 31. mai 2002, hava partarnir gjørt av at strika ásetingina í partaeigarasáttmálanum um afturkeypsrættin, og at broyta hendan, soleiðis at norski eigarin ikki velur nevndarformannin; burtursæð frá hesum er sáttmálin óbroyttur.
- Við skrivi, dagfest 2. juni 2002, sendir I, adv. Fiskimálastýrinum vátan um, at hann ikki kendi til aðrar avtalur, sum kundu ávirka ognar- og avgerðarrættin í feløgunum.
- Við telefaksi, dagfest 6. juni 2002, sendir B, adv. Fiskimálastýrinum nýggjar vátanir frá honum sjálvum og C viðvíkjandi ognar- og avgerðarviðurskiptunum í feløgunum.
- Við skrivum, dagfest 12. og 18. juni 2002, rykkir C aftur eftir málinum og hóttir við endurgjaldskravi.
- Við skrivi, dagfest 26. juni 2002, greiðir B, adv. Fiskimálastýrinum frá, at A ikki kendi til avtaluna, sum K og L høvdu gjørt um evt. sølu av S1, og at hendan avtalan ongan virknað hevur fyri A, tí K ikki átti skipið, tá hendan avtalan er gjord. Viðløgð varð ein vátan frá innblandaðu pørtunum um, at hendan søluavtalan ikki longur er galdandi.
- Við skrivi, dagfest 28. juni 2002, sendir Fiskimálastýrið málið til Løgmannsskrivstovuna, fyri at fáa eina lögfrøðiliga meting av, hvørt treytirnar í § 7 í lógini um vinnuligan fiskiskap eru loknar.
- Við skrivi, dagfest 28. juni 2002, boðar C Fiskimálastýrinum frá, at lánveitararnir ikki kundu bíða longur, og tí høvdu kravt, at skipið bleiv selt. C søkir tí um útflutningsloyvið til S1, og biður um, at veiðu- og fiskiloyvi hjá S1 ístaðin verða útskriva

- skipinum S2, sum A hevur yvirtikið. Gjørt verður galdandi, at tað má metast sum natúrligt, at umbønin verður játtað, tí felagið reelt er uttan skuld í teimum seinkingum og teirri óhepnu gongdini viðvíkjandi avgreiðsluni av loyvinum til S1.
- Við skrivi, dagfest 28. juni 2002, søkir C um útflutningsloyvi til S1. Greitt verður frá, at neyðugt hevur verið fyribils at flagga skipið út fyri at klára figgjarligu skyldurnar. Ætlanin er síðani at taka skipið innaftur, tá svartkjaftatíðin byrjar. Søkt verður tí um at fáa innflutningsloyvi til sama skipið ella eitt líknandi skip aftur. Biðið verður eisini um, at skipið fær somu rættindi aftur.
  - Við skrivi, dagfest 28. juni 2002, boðar Fiskimálaráðið A frá, at umsóknin um útflutningsloyvi til S1 verður gingin á mæti, og er galdandi í 6 mánaðir. Viðvíkjandi umsóknini um innflutningsloyvi til sama ella líknandi skip, og umbønini um at skipið fær somu rættindi aftur, greiðir Fiskimálastýrið frá, at treytirnar fyri at kunna flyta eitt veiðuloyvi til annað skip eru, at skipið sum fer úr flotanum hevur eitt slíkt veiðuloyvi. Víst verður til, at S1 enn ikki hevur fingið útskrivað veiðuloyvi, tí tað enn er ógreitt um lógarásettu treytirnar viðvíkjandi eigara- og avgerðarviðurskiftunum eru loknar. Av somu orsök kann umsóknin ikki verða gingin á mæti.
  - Við skrivi, dagfest 1. juli 2002, boðar C Fiskimálastýrinum frá, at hann ikki góðkennir innihaldið í skrivinum frá 28. juni 2002.
  - Við skrivi, dagfest 3. juli 2002, boðar Føroya Skipaskráseting Fiskivinnustovuni frá, at S1 er strikað í Føroya Skipaskráseting tann 28. juni 2002 sum selt til ....
  - Við skrivi, dagfest 10. juli 2002, boðar Løgsmálaráðið Fiskimálaráðnum frá, at ráðið ikki fer at gera nakra lögfrøðiliga meting samsvarandi umbønini frá 28. juni 2002, tí Løgsmálaráðið ikki ger metingar um veruligu viðurskiftini í einum konkretum máli, men einans tekur sær av lógartulkingar-spurningum av almennum slagi.
  - Við skrivi, dagfest 10. juli 2002, boðar B, adv. Fiskimálaráðnum frá, at Fiskimálaráðið hevur ábyrgdina av, at A var noytt at

selja S1. Hann krevur tí, at Fiskimálaráðið rættar hetta mistakið við at geva A sama loyvi til skipið „S2“.

- Í einum uppriti, dagfest 19. juli 2002, kemur deildarstjórin á Fiskivinnustovuni til ta niðurstøðu, at A leyk treytirnar í § 7 í lógini um vinnuligan fiskiskap um eigara- og avgerðarviður-skifti. Hann mælir tí til, at A fær játtað somu rættindi til S2, sum upprunaliga hava verið játtað S1, treytað av, at felagið framvegis lýkur omanfyri nevndu treytir.
- Við skrivi, dagfest 5. aug. 2002, vendir C sær til landsstýris-mannin í fiskivinnumálum og vísir á, at sambært skjølum, sum hann hevur fingið innlit í, hevur umsitingin í Fiski-málaráðnum mett, at A lýkur treytirnar í § 7 í lógini um vinnuligan fiskiskap. Biðið verður tí um, at hetta málið verður avgreitt.
- Við bornum skrivi, dagfest 7. aug. 2002, biður Fiskimálaráðið Løgmálaráðið gera eina lögfrøðiliga meting av hesum málinum Umsøkjarin er tó ikki nevndur við navni.
- Við skrivi, dagfest 9. aug. 2002, kunnar Fiskimálaráðið A um, at samtykt er á landsstýrisfundi at leggja málið fyri lógar-deildina, tvs. Løgmálaráðið. Hetta er gjørt, men Løgmálaráðið hevur boðað frá, at málið ikki verður avgreitt hesa vikuna.
- Við skrivi, dagfest 12. aug. 2002, boðar B, adv. Fiskimálaráðnum frá, at hann ikki heldur nakra orsök vera til at leggja málið aftur fyri Løgmálaráðið, og at embætismenninir í Fiskimála-ráðnum hava gjørt sína niðurstøðu og mælt til at geva S2 umbidna loyvi. Hann krevur tí, at hetta loyvið verður útskrivað beinanvegin.
- Í telefonsamrøðu 13. aug. 2002 boðar C Fiskimálaráðnum frá, at hann krevur, at Fiskimálaráðið útskrivar veiði- og fiskiloyvi til S2 í seinasta lagi 14. aug. 2002.
- Við skrivi, dagfest 14. aug. 2002, boðar Løgmálaráðið Fiski-málaráðnum frá, at spurningurin frá 7. aug. er tann sami, sum var settur 28. juni, tó við teirri broyting, at sama málið nú er styt og anonymiserað. Løgmálaráðið fer tí ikki at gera meira við hetta málið.
- Við skrivi, dagfest 20. aug. 2002, boðar Fiskimálaráðið B, adv. frá, at umsóknin frá 28. juni 2002 um at geva S2 loyvini, sum

upprunaliga vóru játtað S1, verður gingin á mæti, treytað av, at advokaturin og stjórin vátta, at felagið framvegis lýkur lógarásettu treytirnar um eigara- og avgerðarviðurskiftini. Loyvini verða ikki útskrivað, fyrr enn S2 er klár at fara til fiskiskap, og verður ikki latin øðrum fiskifari. Tilsøgnin stendur við í 6 mánaðir, og verður ikki endurnýggjað.

- Við skrivi, dagfest 30. aug. 2002, vátta B, adv. yvirfyri Fiskimálaráðnum, at felagið framvegis lýkur lógarásettu treytirnar. Hann vísir á, at tað er trupult at fáa figgingarstovnar at veita neyðugu lánini við støði í hesari tilsøgnini og staðfestu royndunum viðvíkjandi S1. Hann biður tí Fiskimálaráðið vátta, at loyvini vóru klár at útskriva S1, og høvdu verið útskrivað fáar dagar seinni, um skipið ikki var selt av landinum. Víst verður eisini á, at freistin uppá 6 mánaðir er ein trupulleiki, tí neyðugt er at skifta motorin út og fáa gjørt nýtt gear, sum ikki kann leverast fyrr enn í des. 2002. Hetta eru viðurskifti, sum eigarin ikki er harri yvir, og søkt verður tí um, at freistin verður longd við einum hóskandi tíðarskeiði.
- Sambært notati, dagfest 5. sept. 2002, hevur fundur verið millum A og Fiskimálaráðið 28. aug. 2002. Fundurin snúði seg um, hvussu komast kundi víðari í hesum málinum. Spurningurin um 6 mánaðar freistina er umrøddur, og er niðurstøðan, at Fiskimálaráðið vil umhugsa at leingja hesa, um ætlanin er komin undir land, og vátta kann fáast frá motorfabrikkini. Treytin er, at eigararviðurskiftini ikki verða broytt, og hesum hevur felagið játtað.
- Við skrivi, dagfest 5. sept. 2002, boðar Fiskimálaráðið B, adv. frá, at eingin vátta verður givin um, at loyvini høvdu verið útskrivað S1 nakrar dagar seinni, um skipið ikki var selt. Sagt verður, at loyvini ikki verða útskrivaði S2, fyrr enn skipið er fiskiklárt, og at Fiskimálaráðið fer at taka støðu til spurningin um at leingja freistina, tá felagið hevur útvegað ráðnum skjala-tilfar frá maskinverksmiðjuni um seinkaðu leveringina.
- Við skrivi, dagfest 9. sept. 2002, biður B, adv. enn eina ferð Fiskimálaráðið um eina vátta um, at S1 leyk treytirnar og vildi fingið útskriva loyvi, um skipið ikki varð selt av landinum.
- Við skrivi, dagfest 11. sept. 2002, biður B, adv. enn einaferð

um at fáa váttað, tað sum sagt var á fundinum 28. aug. um, at S1 vildi fingið loyvini, um skipið ikki varð selt. Biðið verður um, at freistin verður longd við tí tíðarskeiði, sum hesin spurningur er til viðgerðar í Fiskimálaráðnum.

- Við skrivi, dagfest 13. sept. 2002, svarar Fiskimálaráðið B, adv., at ráðið hevur sagt sína hugsan um S1 í skrivinum, dagfest 5. sept. og kann ikki vátta umbidnu útsøgnina. Í sama brævi er sagt, at Fiskimálaráðið fer at halda seg til tilsøgnina um veiðu- og fiskiloyvi, tá S2 er fiskiklár, og lógarásettu treytirnar um eigara- og avgerðarviðurskiftini eru loknar.
- Við skrivi, dagfest 14. okt. 2002, vísir B, adv. Fiskimálaráðnum á tilsøgnina frá 20. aug. 2002, har veiðu- og fiskiloyvi er latið S2, og biður um, at hesi loyvi verða útskrivað beinanvegin. Ført verður fram, at tað ikki er nøkur heimild nakrastaðni sambært galdandi lóggávu, at seta sum treyt, at skipið frammanundan skal vera klárt at fara til fiskiskap.
- Við skrivi, dagfest 22. nov. 2002, svarar Fiskimálaráðið B, adv., at ráðið í skrivinum 20. aug. hevur tikið avgerð um at játta S2 tey loyvi, sum upprunaliga vórðu játtaði S1, treytað av, at felagið framhaldandi lýkur treytirnar um eigara- og avgerðarviðurskiftini, eins og at skipið er klárt at fara til fiskiskap. Biðið verður um vátan hesum viðvíkjandi, áðrenn støða verður tikin til at útflýggja loyvini.
- Við skrivi, dagfest 12. des. 2002, vátta C mótvegis Fiskimálaráðnum, at felagið framvegis lýkur lógarásettu treytirnar um eigara- og avgerðarviðurskiftini, eins og, at skipið er fiskiklárt. Skipið fær í lötuni nakrar ávegis umvælingar, meðan bíðað verður til veiðutíðin byrjar og farast kann til fiskiskap.
- Við skrivi, dagfest 16. des. 2002, svarar Fiskimálaráðið A, at Fiskimálaráðið hevði sett sum treyt fyri loyvunum, at bæði stjórin og advokaturin váttaðu, at felagið framhaldandi leyk treytirnar (víst verður til skrivið, dagfest 22. nov. 2002), eins og at skipið er fiskiklárt. Spurt verður í hesum sambandi, hvørjar ávegis umvælingar talan er um, at skipið skal hava, áðrenn farast kann til fiskiskap, og hvussu hevur gingist at fáa eykalutin til maskinuna, sum verksmiðjan sambært A ikki kundi levera fyrr enn í apríl 2003.

- Við skrivi, dagfest 20. des. 2002, boðar B, adv. Fiskimálaráðnum frá, at A honum kunnugt framvegis lýkur lógarásettu treytirnar. Greitt verður frá, at A hefur yvirtikið felagið Spf. frá 25. okt. 1999, sum stendur sum eigari av S2. Tá A eigur 100 % í hesum felagnum, átti hetta ikki at verið nakar trupulleiki, men um so er, verða feløgini lögð saman ella skipið flutt og skrásett beinleiðis undir A.
- Við skrivi, dagfest 8. jan. 2003, boðar A Fiskimálaráðnum frá, at skipið er fiskiklárt, og at tað tí er óneyðugt við fleiri váttanum hesum viðvíkjandi. Talan er ikki um umvælingar, sum eru ein fortreyt fyri at fara til fiskiskap, men smávegis ábøtur til viðlíkahaldið av skipinum, sum verða gjørdar, fyri at bíðitíðin ikki verður spilt burtur. Viðvíkjandi lutinum til maskinuna, hefur reiðarið funnið aðrar loysnir. Felagið lýkur framvegis lógarásettu treytirnar um eigara- og avgerðarviðurskiftini. Hótt verður við endurgjaldskravi, um Fiskimálaráðið framhaldandi dregur málið út uttan haldgóða grund.
- Við teldubrævi, sent 15. jan. 2003, spyr Fiskimálaráðið Skipaefirlitið, um S2 er klár at fara til fiskiskap.
- Við teldubrævi, sent 16. jan. 2003, svarar Skipaefirlitið Fiskimálaráðnum, at S2 avgjørt ikki er siglingarklár, tí øll loyvisbrøv eru útgingin, bæði hjá klassa og skipasýni.
- Sambært notati frá fundi millum Fiskimálaráðið, B, adv. og C, sum varð hildin 17. jan. 2003, kl. 11, vildi B hava váttan um, at ongar aðrar forðingar verða settar, tá skjøluni frá Skipaefirliti og klassa eru fingin í rættlag. M hefur í hesum sambandi víst til skrivið frá 20. aug. 2002, sum sigur, at skipið skal vera klárt at fara til fiskiskap, áðrenn loyvini verða útskrivað.
- Við skrivi, dagfest 21. jan. 2003, boðar B, adv. Fiskimálaráðnum frá, at felagið arbeiðir við at gera S2 siglingarklára, men umhugsar eitt annað alternativ, nevnliga at keypa S6 við tilhoyrandi loyvum, og síðani at keypa annað skip (kombinerað trol- og nótaskip) ístaðin fyri S6 og S2, soleiðis at øll loyvini verða flutt á nýggja skipið. Ætlanin er, at nýggja skipið skal halda seg innanfyri hægst bruttotonnaguna hjá S1 og minimum bruttotonnaguna hjá S6 og S2 samanlagt. Mett verður,

at hetta er eitt framstig, og sókt verður um eina játtan til hessa verkætlanina.

- Við skrivi, dagfest 6. febr. 2003, svarar Fiskimálaráðið A, at ráðið ekki fer at leggja seg úti, um felagið keypir S6, men at ráðið góðtekur ekki, at tilsøgnin frá 20. aug. 2002 viðvíkjandi S2 verður lögð sum grund fyri, at onnur veiðurættindi verða lögð aftur at S6. Samsvarandi § 8 í lógini, kann loyvi hjá einum skipi, sum er lagt ella strikað í skipaskránni flytast øðrum skipi við veiðuloyvi. S2 er ekki fiskiklár og hevur tí sambært treytunum frá 20. aug. 2002 ikki fingið útskrivað veiðuloyvið. Tí verður áheitanin ikki gingin á mæti. Í skrivinum frá 20. aug. 2002 verður umframt sagt, at loyvini ikki verða latin øðrum fiskifari.
- Sambært fundarfrásøgn, dagfest 11. febr. 2003, hevur B, adv. á fundi við Fiskimálaráðið 10. febr. spurt um tað var gjørligt at fáa longt freistina til at gera skipið klárt. Hendan freistin gongur annars út 20. febr. 2003. Løgmaður segði seg vilja umhugsa hendan spurningin.
- Við skrivi, dagfest 13. febr. 2003, greiðir B, adv. Fiskimálaráðnum frá sínari uppfatan av málinum, nevniliga at felagið leyk allar treytir fyri at fáa útskriva loyvini S1. Hann krevur tí í fyrsta lagi, at loyvið verður útskrivað til annað tilsvarandi skip, orsakað av, at S2 er í verri standi enn fyrst hildið, og um hetta ikki letur seg gera, krevur hann í øðrum lagi, at freistin at gera skipið fiskiklárt verður longd so mikið, at høvið gevst at gera skipið klárt. Spurt verður eisini um, hvat ítøkiliga liggur í kravinum um, at skipið skal vera fiskiklárt. Um freistin rennur út, og hvørgin av hesum umsóknum verður gingin á mæti, fer felagið at sakarmál um bæði loyvi og endurgjald.
- Við skrivi, dagfest 19. febr. 2003, heitir Fiskimálaráðið á O, adv. um at gera eina lögfrøðiliga meting av útlitunum fyri, at Fiskimálaráðið vinnur eitt slíkt sakarmál.
- Við skrivi, dagfest 20. febr. 2003, boðar Fiskimálaráðið B, adv. frá, at avgjørt er at leingja freistina til 3. mars 2003.
- Í einum uppriti, dagfest 28. febr. 2003, greiðir Fiskivinnustovan frá, at O, adv. ikki heldur grundarlag vera fyri einum endur-

gjaldskravi mótvegis Fiskimálaráðnum í hesum málinum. Leiðslan verður biðin um at taka støðu til hetta málið.

- Í teldubrævi, sent 28. febr. 2003, mælir aðalstjórin landsstýrismanninum til, at A fær boð um, at freistin ikki verður longd útum 3. mars, og at tilsøgnin síðani er burturdottin.
- Við skrivi, dagfest 3. mars 2003, boðar Fiskimálaráðið B, adv. frá, at Fiskimálaráðið hevur viðgjørt málið enn einaferð við atliti at settu freistini, og hevur tikið avgerð um at hendan ikki verður longd eftir 3. mars 2003. Hevur Fiskimálaráðið ikki innan 4. mars fingið vissu fyri, at felagið lýkur treytirnar frá 20. aug. 2002, er tilsøgnin um loyvið til S2 fallin burtur med alla.
- Sambært fundarfrásøgn, dagfest 13. mars 2003, hevur fundur verið grækarismessudag millum A og Fiskimálaráðið. Á fundinum hevur landsstýrismaðurin boðað felagnum frá, at avgerðin hjá Fiskimálaráðnum í skrivinum 3. mars 2003 stendur við og verður ikki broytt.
- Við skrivi, dagfest 16. apríl 2003, biður B, adv. Fiskimálaráðið um at endurskoða málið enn einaferð, soleiðis at felagið fær tilsøgnina flutta á annað skip, sum vil vera ein betri íløga fyri felagið.
- Við skrivi, dagfest 28. apríl 2003, hevur Fiskimálaráðið boðað B, adv. frá, at avgerðin stendur við og verður ikki broytt.

Partshoyring

Umboðsmaðurin gjørdi av at kanna hetta málið nærri. Við skrivi, dagfest 14. mai 2003 varð klagan tí send Fiskimálaráðnum til ummælis við einari freist uppá 4 vikur.

Fiskimálaráðið bað í telefonsamrøðu 14. juni 2003 um, at ummælisfreistin bleiv longd. Játtað bleiv at leingja ummælisfreistina til 4. juli 2003.

Við skrivi, dagfest 4. juli 2003 hevur Fiskimálaráðið sent umboðsmanninum soljóðandi frágreiðing um málið:

„Viðvíkjandi klagu frá B, adv. vegna A

Fiskivinnustovan hevur gjørt eitt ummæli av klaguni frá B, adv.

vegna A, ið er latin Løgtingsins umboðsmanni viðvíkjandi málunum um S1 og S2.

Í hjáløgðum skjali er málsviðgerðin av málunum lýst við denti á leiklutin hjá Fiskivinnustovuni.

Klagupunktini í skrivinum frá B, adv. eru í stuttum:

S1

Klagupunkt

- Fiskimálaráðið hevur framt brot á fyrisitingarligar mannagongdir í sambandi við útskriving av veiði- og fiskiloyvi
- Fiskimálaráðið hevur lagt ósaklig fyrilit til grund fyri ikki at geva A fiskiloyvi til S1

Viðmerkingar

Umsóknin frá C..., eisini umboðandi aðrar føroyingar allir búsitandi í ... frá mai 1996 endar við, at C..., við skrivi dagfest 13. september 1999 fær innflutningsloyvi til S4. Grundað á, at eigara- og avgerðarviðurskiftini í felagnum ikki eru samsvarandi avgerðargrundarlagnum um ávísan egin- og ábyrgdarpening, verður kravd ein ræðisavmarking, har tilskilað er, at skipið ongi veiðirættindi hevur. Í skrivum áðrenn hetta og aftaná verður harumframt undirstrikað, at veiði- og fiskiloyvi ikki verða útskrivað, fyrr enn skipið er klárt at fara til fiskiskap.

Skipið verður skrásett í føroysku skipaskrásetingini í januar 2000 og fær navnið S1.

Við undantaki av einum fundi og nakað av brævaskifti summar-ið 2001 um at lata tilsøgnina um veiði- og fiskiloyvi til annað skip heldur enn S1, sum tó ikki varð gingin á mæti, lá málið stilt til februar 2002. Tá verður Fiskivinnustovan við skrivi frá B, adv. kunnað um, at treytirnar um egin- og ábyrgdarpeningin eru loknar, samstundis sum upplýst verður, hvussu tey peningaligu viðurskiftini í felagnum nú eru.

Fiskivinnustovan metir seg ikki hava fingið nøktandi upplýsingar um viðkomandi viðurskifti og sendir áheitan um at fáa nágreiniligari upplýsingar. Svarað verður hesi áheitan 20. mars 2002; sama dag sendir Fiskivinnustovan málið til lögfrøðiliga

gjøgnumgongd hjá lögfrøðiligu ráðgevingini á Aðalskrivstovuni í Fiskimálaráðnum. Ráðgevingin verður biðin um at gera Fiskivinnustovuni tilmæli, um eigara- og avgerðarviðurskiftini lúka lógarásettu treytirnar um eigara- og avgerðarviðurskifti samsvarandi § 7 í lógini um vinnuligan fiskiskap.

Málið verður síðani viðgjørt á Aðalskrivstovuni og í samskifti við A umboðað av B, adv.

Tá lögfrøðiliga ráðgevingin hjá Fiskimálaráðnum hevði viðgjørt málið, varð ein niðurstøða gjørd, men samsvarandi avtalu millum aðalstjóra Fiskimálaráðsins og løgmansstjóran varð avgerð tikin um at lata Løgdeildina á Løgmannsskrivstovuni ummæla málið, innan Fiskimálaráðið gjørði endaliga niðurstøðu.

Í allari málsviðgerðini gongur tað sum ein reyður tráður, at Fiskimálaráðið setir krav um, at lógarásettu treytirnar í § 7 í lógini um vinnuligan fiskiskap verða loknar. C upplýsir í skrivi frá 12. apríl 1999, hvussu tey fíggarligu viðurskiftini viðvíkjandi eginpeningi (parta- og ábyrgdarpening) verða samansett, og eru hesar upplýsingar ein avgerandi partur av tí endaligu støðutakanini hjá Fiskimálaráðnum.

Tað er tí ikki í tráð við faktisku hendingarnar, tá B, adv. í klaguskrivinum førir fram, „tá Fiskimálaráðið knappliga setti spurnartekin við eigaraviðurskiftini í felagnum.“

Tá málið verður tikið upp aftur í februar 2002, verður felagið í fleiri umførum biðið um fleiri upplýsingar, til tess at Fiskimálaráðið kundi vissa seg *um*, at lógarásettu treytirnar um eigara- og avgerðarviðurskiftini, umframt tær av stigtakaranum upplýstu og síðani kravdu viðurskiftini um parta- og ábyrgdarpening, vóru loknar.

Umframt at tey peningaligu viðurskiftini og eigara- og avgerðarviðurskiftini í felagnum vóru soleiðis háttað, at grundarlag var fyri at biðja um fleiri upplýsingar, so góvu svarini frá felagnum ella tess umboðsmanni grundarlag fyri at seta nýggjar fyrispurningar og/ella seta fram krav um broytingar.

Hetta framgongur greitt av samskiftinum millum Fiskimálaráðið og ráðgevarnar hjá A. Her kann eisini verða víst til, at hóast Fiskimálaráðið 13. mars 2002 og við seinni skrivum bað um upplýsingar við atlit at § 7 í lógini um vinnuligan fiskiskap, so

vórðu ekki øll skjöl send beinanvegin, umframt, at tað var trupult at fáa gjøgnumskygni til verkætlanina, jvb. m.a. avtaluna millum K og A viðvíkjandi víðarisølu av m/tr S1 til L í ....

Í kæruni verður m.a. ført fram, at Fiskimálaráðið innan endaligt svar varð givið felagnum skal hava viðurkent, at felagið leyk treytirnar í lógini um vinnuligan fiskiskap og allar aðrar settar treytir. Fiskimálaráðið hevur ikki boðað felagnum frá nakrari slíkari niðurstøðu.

Í klaguni verður ført fram, at hóast tað var viðurkent av Fiskimálaráðnum, at felagið leyk treytirnar í lógini um vinnuligan fiskiskap, so drálaði Fiskimálaráðið at útskriva loyvið.

Tað er rætt, at eitt notat varð skrivað við eini gjøgnumgongd av málinum við atliti at § 7 í lógini um vinnuligan fiskiskap, har fulltrúin gevur til kennar, at hann er av tí fatan, at A lýkur treytirnar í § 7 í lógini um vinnuligan fiskiskap. Men her var ikki talan um eina endaliga støðutakan til málið, og í lögfrøðiligu viðgerðini og metingini liggur als eingin avgerð. Og til tess at leiðslan í Fiskimálaráðnum kundi vissa seg um, at treytirnar í lógini vórðu loknar í hesum fløkta máli, varð Løgdeildin á Løgmannsstovuni eisini biðin um at gera eina lögfrøðiliga meting av málinum.

Fiskimálaráðið metir tað at vera sjálvsagda fyrisitingarliga mannagongd, at Løgdeildin kann ummæla málið.

At skipið av figgingarstovni verður kravt at verða útflutt innan Fiskimálaráðið fær boðað felagnum ella advokati tess frá endaligari støðutakan málinum viðvíkjandi eru umstøður, sum Fiskimálaráðið ikki kann ávirka.

Fiskimálaráðið metir seg ikki at hava víst nøkur ósaklig fyrilit í málsviðgerðini av hesum máli.

S2

Klagupunkt

- Fiskimálaráðið hevur ikki virt fyrisitingarligar mannagongdir í sambandi við útskriving av veiði- og fiskiloyvi
- Fiskimálaráðið hevur lagt til grund óviðkomandi fyrilit viðv. treytum og støðutakan

- skipið skal vera fiskiklárt- hvat er tað? og vantandi heimild !
- treytirnar eru tengdar at ávisum skipi
- stutt skotbrá
- Fiskimálaráðið loypir frá tilsøgn um tíðarfreist givin á fundi

Viðmerkingar

Fiskimálaráðið metir seg hava virt fyrisitingarligar mannagongdir í sambandi við útskriving av veiði- og fiskiloyvi og hevur ikki lagt til grund óviðkomandi fyrilit viðvíkjandi treytum og støðutakan um endaliga avgreiðslu av málinum.

Í sambandi við at A við skrivi dagfest 20. august 2002 varð givin tilsøgn um veiði- og fiskiloyvi til S2 varð sett sum treyt at loyvini fóru at verða útskrivað, tá skipið var klárt at fara til fiskiskap.

Grundað á, at Fiskimálaráðið í hesum máli hevði illgruna um, at A lutvíst virkaði í einum strámannavirksemi fyri útlendsk áhugamál og ásannandi politiska viljan at herða eftirlitið við slíkum virksemi, setti Fiskimálaráðið sum treyt fyri at ganga umbønini um, at S2 fekk veiðirættindini ætlað S1, at veiði- og fiskiloyvini ikki vórðu útskrivað, fyrr enn skipið var klárt at fara til fiskiskap. Treytirnar um, at tilsøgnin ikki kundi verða flutt á annað skip, varð eisini sett við atliti at hesum viðurskiptum.

Í hesum sambandi kann verða lagt afturat, at tað er vanlig siðvenja í Fiskimálaráðnum, at veiði- og fiskiloyvi ikki verða útskrivað, fyrr enn skip eru klár at fara til fiskiskap.

Kært verður um, at felagnum varð givið ov stutt skotbrá at gjøgnumføra neyðuga umvælingararbeiðið, og at Fiskimálaráðið er lopið frá tilsøgn um longda tíðarfreist. Her skal verða víst til, at Fiskimálaráðið á fundi við A gav vissu um, at um nøktandi dokumentasjón varð lögð fram, sum vísti, at umvælingararbeiðið ikki kundi gjøgnumførast innan ásettu freistina, fór Fiskimálaráðið at viðgera áheitanina. Hetta verður seinni endurtikið í brævi dagfest 5. september 2002.

Slík dokumentasjón er ongantíð latin Fiskimálaráðnum. Fiskimálaráðið metir tað tí ikki vera grundarlag fyri kærupunktinum um, at Fiskimálaráðið er lopið frá tilsøgn um longda tíðarfreist.

Tvörturímóti varð felagið vissað um, at ein slík áheitan fór at verða viðgjörd, um nøktandi dokumentasjón varð lögð fram. Men ongin dokumentasjón varð lögð fram.

Men í skrivi frá 12. desember 2002 vátta C, stjóri í A, at skipið er fiskiklárt. Eftir nakað av brævaskifti millum A og Fiskimálaráðið um hesi viðurskifti, vendi Fiskimálaráðið sær í januar 2003 til Skipaeftirlitið við fyrispurningi um at vátta, at S2 var fiskiklár. Skipaeftirlitið svarar, at øll loyvisbrøv hjá skipinum eru útgingin, bæði hjá klassa og skipasýni. Ásannandi hesi viðurskifti staðfesti Fiskimálaráðið, at hóast stjóri felagsins hevði váttað, at skipið var klárt at fara til fiskiskap, so var skipið framvegis ikki fiskiklárt. Hetta varð umrøtt á fundum í Fiskimálaráðnum millum Fiskimálaráðið og A.

Tó at stjóri felagsins hevur latið Fiskimálaráðnum vátta um, at felagið megnaði at gera skipið fiskiklárt, verður á fundi 10. februar 2003 av umboðum fyri A ført fram, at fígging ikki er fingin til umvælingararbeiðið - og at tað kanska ikki er so átrokandi við umvælingunum. Eisini í skrivi frá B 16. apríl 2003 verður givið til kennar, at S2 heldur ikki tá er í fiskiklárnum standi.

Hóast hesar útsøgnir verður kortini kært um, at skotbráið at gera umvælingararbeiðið var ov stutt. Fiskimálaráðnum tykir, at upplýsingarnar í málinum ikki undirbyggja kærupunktið. A stóð í boði at fáa longda freist og harvið longri skotbrá - treytað av, at dokumentasjón varð lögð fram. Hesin móguleikin varð ikki nýttur, men ístaðin tykist felagið at hava borið Fiskimálaráðnum rangar upplýsingar til tess at fáa Fiskimálaráðið at skriva skipinum veiði- og fiskiloyvi.

At Fiskimálaráðið frá Skipaeftirlitinum hevur fingið vissu um, at skipið ikki var fiskiklárt, er eisini staðfest, og er ikki mótmælt av A.“

Saman við hesum skrivinum lá eisini soljóðandi upprit frá Fiskivinnustovuni:

„Viðgerðin av málunum viðvíkjandi S1 og S2 - C / A. Mál ... og mál ...

Upprunalig tilsögn

Málið, sum seinni endaði sum málið um S1, byrjaði við eini umsókn frá C v. fl., ... frá 23. mai 1996 um innflutningsloyvi til kombinera nóta/trolskip og um fiskiloyvi at veiða ávís pelagisk fiskasløg – mál ... Við skrivi frá 10. oktober 1997 verður sagt, at landsstýrismaðurin er sinnaður at geva tilsögn til skip at fiska svartkjaft í føroyskum, altjóða, norskum og ES sjógvi undir alment galdandi treytum. Tilsøgnin verður 5. januar 1998 víðkað til eisini at fevna um svartkjaft í íslenskum sjógvi umframt rossamakrel av felagskvotu í norskum og ES sjógvi.

Eftir nakað av bræva- og samskifti eisini við D, adv. (skriv 20. apríl 1998) um treytirnar viðv. eigara- og avgerðarviðurskiftini verður innflutningsloyvi skrivað til norska skipið S3 við skrivi dagfest 22. apríl 1998. Hetta verður seinni langt at galda fram til 1. apríl 1999. Stigtakararnir biða um langt innflutningsloyvi, men hetta verður við skrivi dagfest 16. mars 1999 avvíst grundað á, at S3 er innflutt til Føroyar av øðrum reiðari.

S4 / S1

Tann 31. mars 1999 – seinasta dag tilsøgnin um innflutning av skipi hevði gildið – var við telefaksi beint fyri midnátt boðað Fiskimálaráðnum frá, at skipið S4 er keypt úr ... við støði í tilsøgnini um innflutningsloyvi til S3 og biðið verður um innflutningsloyvi til skipið. Fiskimálaráðið boðar í skrivi dagfestum 12. apríl 1999 frá, at her er talan um aðra verkætlan enn hana, ið tilsøgnin snúði seg um og krevur fleiri upplýsingar.

Sama dag svarar C aftur og gevur greiniligar upplýsingar í málinum – tekniskar og figgjarligar. Umbygging av skipinum varð væntað at vara um 4-5 mánaðir og sostatt verða liðug í september 1999. Eginpeningurin í felagnum skal verða 8 mill. kr, allur á føroyskum hondum, býttur millum 5 mill. kr sum parta-pening og 3 mill. kr sum ábyrgdarpening.

Upplýsingarnar um eginpeningin vístu seg seinni at fáa sera stóra ávirkan á gongdina í hesi verkætlanini. Tá Fiskimálaráðið við skrivi dagfest 3. mai 1999 staðfestir, at gamla tilsøgnin er farin úr gildi og gevur A v/C..., tilsögn um innflutningsloyvi til skip at troyta somu fiskimøguleikar, sum C varð játtað 22. apríl 1998,

verður kravt at fáa nágreiniligari upplýsingar um m.a. viðurskiptini viðvíkjandi teimum 8 mill. kr í ætlaðum eginpeningi, sum allur skal verða á føroyskum hondum.

Nú fór eitt drúgt brævasamskipti fram millum Fiskimálaráðið og A í flestu førum umboðað av B, adv. um, hvussu viðurskiptini um ætlaða eginpeningin upp á 8 mill. kr. á føroyskum hondum skuldu skiljast. Fiskimálaráðið helt fast við, at hetta var partur av verkætlanini og avgerðargrundarlagnum hjá ráðnum, tá umsóknin varð gingin á møti. Tá tað tóktist sum at A ikki megnaði at liva upp til sjálvsetta kravið um 8 mill. í føroyskum eginpeningi, boðaði Fiskimálaráðið við skrivi dagfestum 7. juni 1999 B, adv. frá, at tilsøgnin um innflutningsloyvi var tikin aftur.

Brævaskiptið heldur tó fram, og í hesum sambandi kom fram, at eitt annað føroyskt felag – Spf. E í ... – skuldi seta pening í felagið og tryggja føroyskan eginpening.

Í skrivi dagfestum 7. september 1999 sent B, adv. verður m. a. sagt : „Sagt skal verða frá, at tá ið váttanir og skjøl um eginpening og ábyrgdarpening samsvarandi teimum av tykkum givnu upplýsingum í sambandi við umsóknina um innflutningsloyvi, og sum Fiskimálastýrið hevur sett sum treyt fyriliggja, fer Fiskimálastýrið at lata innflutningsloyvi, og tá skipið er klárt at fara til fiskiskap, veiðu- og fiskiloyvi. Veiðu- og fiskiloyvi frá Fiskimálastýrinum eru treytað av, at eigaraviðurskiptini til eina og hvørja tíð eru í samsvar við ásetingarnar í lógini um vinnuligan fiskiskap.“

Við skrivi dagfestum 10. september 1999 boðar Fiskimálaráðið B, adv. umboðandi A frá, at landsstýrismaðurin er sinnaður at útskriva felagnum innflutningsloyvi við støði í fyriliggjandi skjølum, samstundis sum vart verður gjørt við, at veiðuloyvið og fiskiloyvið ikki verða latin, fyrr enn stigtakaranir hava lagt fram váttan og skjøl um eginpening og ábyrgdarpening samsvarandi teimum av felagnum givnu upplýsingunum í sambandi við umsóknina um innflutningsloyvi og sum Fiskimálaráðið hevur gjørt tilsøgnina treytað av.

Triggjar dagar seinni - 13. september 1999 – verður so skrivað C innflutningsloyvi til S4, sum er treytað av, at undirskrivað verður ein ræðisavmarking um, at nevnda far ikki verður nýtt til vinnuligan fiskiskap av nøkrum slag á føroyskum sjóki.

Brævasamskipti heldur fram og við skrivi frá Fiskimálaráðnum dagfest 28. september 1999 verður ført fram : „Loyvið er latið at innflyta skipið við skrivi frá 13. september 1999, treytað av, at ræðisavmarking verður skrásett í Skipaskrásetingini. Tá Fiskimálaráðið hefur fingið endaliga vissu fyri, at oman fyri nevndu treytir eru loknar, og skipið er fiskiklárt, verða veiðuloyvi og fiskiloyvi latin skipinum. Hesar treytir eru, at eginpeningurin upp á 8 mill. kr., sum lýkur treytirnar í § 8¹ í lógini um vinnuligan fiskiskap, er inngoldin í felagið.“

Hervið endar málsviðgerðin í sak ...

Í stuttum er gongdin, at C – seinni A – verður givið tilsøgn um innflutning av skipi til svartkjaftaveiðu. Stigtakarinn megnar ikki at innflyta ávísa skipið og tilsøgnin er tí burturdottin. Eftir nógvið samskipti aftur og fram verður málið framhaldandi viðgjørt – nú m.a. grundað á upplýsingarnar frá stigtakarunum um samanseting og ogn av eginpeninginum í felagnum. Málið endar so við, at innflutningsloyvi verður latið, men gjørt verður galdandi, at veiðuloyvi og fiskiloyvi ikki verða latin, fyrr enn skipið er fiskiklárt, og treytirnar um eginpeningin eru loknar.

Málið heldur fram í sak ...

Føroya Skipaskráseting boðar við skrivi dagfestum 14. januar 2000, at S4 verður skrásett í skipaskrásetingini.

Málið lá stilt til mai 2001, tá B, adv. umboðandi A sendi Fiskimálaráðnum eina áheitan um at fáa flutt tilsøgnina á annað skip í staðin fyri S4 (nú S1), tí tað hefur gingið sera striltilt at gera skipið liðugt.

Fundur var við Fiskivinnustovuna um málið 28. mai 2001. Í uppriti aftan á fundin verður mælt til, at Fiskivinnustovan svarar áheitanini játtandi, men landsstýrismaðurin tók ikki undir við hesum. Summarið gekk, og við skrivi dagfestum 23. august 2001 verður boðað B, adv. frá hesum. Grundgevingarnar eru, at felagið framhaldandi ikki hefur lokið treytirnar, tí vórðu settar viðv. eginpeningin og hefur tí onki veiðuloyvi at lata á annað skip.

Nú liggur málið stilt til februar 2002, tá B, adv. vegna A boðar Fiskimálaráðnum frá, at treytirnar um tær 8 mill. kr. í egin- og

---

¹ Hetta skal vera § 7

ábyrgdarpeningi eru loknar, samstundis sum upplýst verður, hvussu tey peningarligu viðurskiftini í felagnum nú eru.

Fiskivinnustovan metir seg ikki hava fingið nøktandi upplýsingar um viðkomandi viðurskifti og sendir við skrivi dagfestum 13. mars 2002 áheitan um at fáa nágreiniligari upplýsingar. Svarað verður hesi áheitan 20. mars 2002; sama dag sendir Fiskivinnustovan málið til lögfrøðiliga gjøgnumgongd hjá lögfrøðiliga ráðgevingini á Aðalskrivstovuni í Fiskimálaráðnum. Ráðgevingin verður biðin um at gera Fiskivinnustovuni tilmæli, um eigara- og avgerðarviðurskiftini lúka lógarásettu treytirnar um eigara- og avgerðarviðurskifti samsvarandi § 7 í lógini um vinnuligan fiskiskap.

Málið verður síðani viðgjørt á Aðalskrivstovuni og í samskifti við A mest umboðað av B, adv.

Fiskivinnustovan kom við aftur í viðgerðina av málinum seinast í juni 2002 í sambandi við at U, aðalstjóri fór í summarfrí og undirritaði tók við sum virkandi aðalstjóri í tvær vikur. Komin aftur av tænastruferð uttanlanda var undirritaði um kvøldi 27. juni 2002 av U kunnaður um gongdina í málinum seinastu dagarnar undan. Lögfrøðistápurin hevði gjørt niðurstøðu, men í samráð millum U og T, løgmannsstjóra var avgjört at heita á Løgdeildina á Løgmannsskrivstovuni um at viðgera málið, innan endaligt svar varð latið felagnum.

Komin til arbeiðis 28. juni 2002 verður undirritaði kunnugur við niðurstøðuna hjá lögfrøðistápinum – at eigarin av S1 lýkur lógarásettu treytirnar um eigara- og avgerðarviðurskifti eftir § 7 í lógini um vinnuligan fiskiskap.

Nakað út á fyrrapartin mæta umboð fyri A upp í Fiskimálaráðnum og vilja hava fund við undirritaða. Tosað verður saman í avgreiðsluni, har sagt verður umboðunum, at viðgerðin av málinum ikki er liðug, tí málið er sent Løgdeildini til ummælis.

Hetta kom tvørt fyri hjá felagnum, tí figgingarstovnurin hevði sett evstu freist sama dag at fáa viðurskiftini avgreidd. Tá ongi útlit vóru fyri tí, handaðu umboðini undirritaða umsókn um útflutningsloyvi við áheitan um at fáa tilsøgn um innflutningsloyvi til annað líknandi skip. Eisini varð handað skriv við áheitan um at flyta játtaðu fiskirættindini á S2 (gamla S5), sum framvegis var undir føroyskum flaggi.

Umsóknin um útflutningsloyvi til S1 varð avgreidd seinni sama dag, men áheitanin um at fáa tilsøgn um innflutningsloyvi til sama ella líknandi skip, og at skipið fær somu rættindir aftur samsvarandi ásetingunum í lógini um vinnuligan fiskiskap, varð ikki gingin á mæti. Grundgevingin er, at S1 onki veiðuloyvi hevði, tá tað varð útflutt.

Málið varð viðgjørt á fundi í Fiskimálaráðnum, har A varð umboðað av C, stjóra, I, adv., P, adv. Q løgtingsmanni og R løgtingsmanni. Fyri Fiskimálaráðið møttu M, deildarstjóri og N, lögfrøðingur.

Málið kom aftur frá Løg málaráðnum 10. juli 2002, men Løg málaráðið metir seg ikki verða stovn, ið skal gera metingar um veruligu viðurskiftini í ítøkiligum málum.

S2

Í uppriti dagfest 19. juli 2002 ger undirritaði vart við, at nú er tann lögfrøðiliga viðgerðin av eigara- og avgerðarviðurskiftunum liðug og at niðurstøðan er, at felagið leyk lógarásettu treytirnar. Men skipið er selt og strikað úr skipaskrásetingini og A hevur fingið noktandi svar at kunna flyta veiðurættindini [ætlað] S1 á annað skip.

Fiskivinnustovan staðfestir, at var S1 framvegis undir føroyskum flaggi, hevði verið mælt til at latið skipinum ætlaða veiðuloyvi. Tá skipið tó er selt, samstundis sum Fiskimálaráðið hevur havt til viðgerðar umsókn frá felagnum um at flyta veiðurættindini á S2, verður sum alternativ mælt til, at ganga hesi áheitanini á mæti.

Hetta tilmælið verður viðgjørt í Fiskimálaráðnum fram til seinnu helvt av august 2002. Við skrivi dagfestum 20. august 2002 verður svarað A, at umsóknin um at fáa flutt veiðurættindini upprunaliga játtað S1 kunnu játtast m/s S2. Sum treyt verður sett, at felagið lýkur lógarásettu treytirnar um eigara- og avgerðarviðurskifti, umframt at veiðu- og fiskiloyvi fyrst verða útskrivað, tá skipið er klárt at fara til fiskiskap og verða ikki latin øðrum fiskifarið.² Biðið verður um vátanir frá B sum advokati felagsins og frá C sum stjóra felagsins.

---

² Her skal verða gjørt vart við, at hesar báðar seinastu treytirnar komu inn í skrivivið eftir at landsstýrismaðurin hevði havt uppskot frá Fiskivinnustovuni um skriv til støðutakan.

Treytin um at skipið skuldi vera fiskiklárt vísti seg seinni at fáa týdning í málinum og er m.a. eitt av klagupunktunum í klaguni til Løgtingsins umboðsmann. Her skal verða lagt afturat, at hetta kravið upprunaliga eisini varð sett S1 - í skrivum frá Fiskimálaráðnum dagfest 7. og 28. september 1999.

Tann 28. august 2002 er fundur í Fiskimálaráðnum, har U, aðalstjóri og M, deildarstjóri møta vegna ráðið og C, stjóri og B, adv. møta vegna A. Fundurin snúði seg um skrivið dagfest 20. august 2002. Umboðini fyri A lögdu dent á at fáa Fiskimálaráðið at skriva felagnum veiðu- og fiskiloyvi, hóast skipið ikki var fiskiklárt, tí tað hevði lætt munandi um at fingið figgingina avgreidda.

Harumframt varð ynski sett fram um, at 6 mðr. freistin kundi verða longd, um tað vísti seg, at umbygging/umvæling dróg longur út. Fiskimálaráðið gjørdi greitt, at umsitingarliga verður neyvt hugt eftir, um talan kann vera um strámannavirksemi – nýggja landsstýrið hevur gjørt av at herða eftirlitið. Formuleringarnar í skrivinum frá 20. august 2002 endurspeglar hetta. Viðvíkjandi móguleikanum at leingja 6 mðr. freistina varð sagt, at um nøktandi dokumentasjón varð lögð fram, so fór Fiskimálaráðið at viðgera áheitanina. Fiskimálaráðið fer ikki at leggja forðingar í vegin, um so er, at verkætlanin er komin undir land.

Í skrivi frá B dagfest 30. august 2002 verður m.a. biðið um vátan fyri, at á fundinum 28. august 2002 varð sagt av umboðum Fiskimálaráðsins, at veiðu- og fiskiloyvi hjá S1 var klárt at verða skrivað út og hevði verið tað, um ikki skipið orsakað av láni-treytum varð selt av landinum, áðrenn málið kundi avgreiðast. Eisini verður kunnað um, at arbeiðið við at gera skipið klárt til fiskiskap (skifta motor) tekur longri tíð enn upprunaliga væntað. Biðið verður um longda freist. Samstundis verður við tilvísing til skriv Fiskimálaráðsins frá 20. august 2002 váttað, at eigara- og avgerðarviðurskiftini í A eru óbroytt, og at felagið sostatt lýkur lógarásettu treytirnar um eigara- og avgerðarviðurskifti fiskiskípum viðvíkjandi samb. galdandi lóg.

Fiskimálaráðið svarar við skrivi dagfestum 5. september 2002, at málið um veiðuloyvið og fiskiloyvið hjá S1 als ikki varð viðgjørt, so sum ført verður fram í skrivinum frá B frá 30. august 2002.

Víðari verður víst á, at um felagið kann útvega Fiskimálaráðnum skjalatilfar frá maskinverksmiðjuni um, at arbeiðið við motorinum tekur longri tíð enn væntað, fer Fiskimálaráðið at viðgera fyri-spurningin um longda freist.

Við skrivum dagfestum ávikavist 9. og 11. september 2002 vendir B, adv. sær til Fiskimálaráðið við áheitan um, at Fiskimálaráðið vátta, at veiðu- og fiskiloyvi til S1 høvdu verið útskrivað, um ikki skipið av lániviðurskiftum varð selt av landinum.

Fiskimálaráðið svarar við skrivi dagfestum 13. september 2002, at tað heldur seg til svarið, sum varð latið við skrivinum dagfestum 5. september 2002.

Í sambandi við skriv frá B dagfest 14. oktober 2002, har biðið verður um, at veiðu- og fiskiloyvi verður latið S2, vísir Fiskimálaráðið við skrivi dagfestum 22. november 2002 á treytirnar í skrivinum frá 20. august 2002 um váttanir frá advokati og stjóra felagsins um eigara- og avgerðarviðurskifti. Somuleiðis verður víst á og biðið um váttan fyri, at skipið er klárt at fara til fiskiskap, so sum treyt eisini varð sett um í skrivinum frá 20. august 2002.

Við skrivi dagfestum 12. desember 2002 frá A vátta C, stjóri, at felagið lýkur lógarásettu treytirnar um eigara- og avgerðarviðurskiftini fiskiskipum viðvíkjandi, og at skipið er fiskiklárt. Lagt verður afturat, at skipið fær nakrar smávegis umvælingar, meðan bíðað verður eftir, til veiðutíðin byrjar og farast kann til fiskiskap.

Fiskimálaráðið heitir í skrivi dagfestum 16. desember 2002 á A um at upplýsa, hvørjar smávegis umvælingar verða gjørdar á skipið, og hvussu gingist hevur at loysa trupulleikan við eykalutinum, sum sambært upplýsingum givnum á fundi í august 2002 ikki kundi latast frá maskinverksmiðjuni fyrr enn í apríl 2003. Eisini verður biðið um, at B, adv. vátta sína vátta frá 30. august 2002 um eigara- og avgerðarviðurskiftini í felagnum.

Við skrivi dagfestum 20. desember 2002 vátta B, adv., at A lýkur lógarásettu treytirnar um eigara- og avgerðarviðurskifti fiskiskipum viðvíkjandi.

Tann 9. januar 2003 sendir A Fiskimálaráðnum skriv, har tað verður upp aftur tikið og váttað, at S2 er klár at fara til fiskiskap. Tær smávegis umvælingarnar eru smávegis ábøtur, sum eru

neyðugar til vanliga viðlíkahaldið av skipinum. Viðvíkjandi eyka-lutinum til maskinuna hefur reiðaríð funnið aðrar loysnir.

Tann 15. januar 2003 vendir Fiskivinnustovan sær til Skipa-
eftirlitið við fyrispurningi um Skipaeftirlitið kann vátta, at S2 er
fiskiklár.

Skipaeftirlitið svarar aftur 16. januar 2003, at øll loyvisbrøv eru
útgingin, bæði hjá klassa og skipasýni. Dagin eftir verða umboð
fyri A á stuttum fundi í Fiskimálaráðnum kunnað um hesar
upplýsingar.

Tann 10. februar 2003 var fundur í Fiskimálaráðnum, har
løgmaður møtti vegna Fiskimálaráðið saman við M, deildarstjóra
og A varð umboðað av C, stjóra, B, adv. og I, adv.

Vegna A greiddi I, adv. frá málinum soleiðis, sum felagið sær
málið. Mestur dentur varð lagdur á viðurskiftini summarið 2002.
Grundað á ólagaligar treytir frá Fiskimálaráðnum viðv. málinum
um m/s S2 hefur verið ógjørligt at fáa fígging til ta verkætlanina.
Felagið ynskir tí í fyrsta umfari tilsøgn um annað skip á stødd við
S1, og í øðrum lagi um skip á stødd minst við S2. B, adv. gjørdi
vart við hana eftir hansara tykki lögnu treytina um, at S2 skal vera
fiskiklár fyri at veiðu- og fiskiloyvini verða útskrivað.

Løgmaður segði seg ikki kenna smálutirnar í málinum at fara
inn í eitt drúgt orðaskifti á fundinum.

M vísti á, at tað ikki er óvanligt at bíða við at skriva veiðu- og
fiskiloyvi, fyrr enn eitt skip er klárt at fara til fiskiskap. A hevði
upplýst Fiskimálaráðnum, at ábøtur/umvælingar skuldu gerast á
skipið/motorin, so ein tíð fór at ganga, til skipið var klárt til
fiskiskap. Annars var nú komið fram, at skipið hóast vátanir frá
stjóra felagsins als ikki hefur tey neyðugu skjølini - hvørki frá
klassa ella skipasýni.

Umboð fyri A førdu fram, at tað hevði verið ógjørligt at fáa
fígging til neyðugar ábøtur á skipið, men førdu annars fram, at
tað kanska ikki var so átrokandi at gera ætlaðu ábøturnar.

Fundurin endaði við, at løgmaður segði seg fara at seta seg
meiri inn í málið og umrøða tað við S, fyrrverandi landsstýris-
mann. Harafturat fer hann at taka stig til at meta um umstøðurnar
viðvíkjandi einum móguligum endurgjaldskravi frá A.

Í skrivi dagfestum 13. februar 2003 heitir B, adv. um at freistin

tann 20. februar 2003 verður longd. Verður hon ekki tað, fer felagið at leggja endurgjaldskrav fram í móti Fiskimálaráðnum fyri at hava seinkað verkætlanini um S1 við stórum tapi fyri A.

Fiskimálaráðið játtar við skrivi dagfestum 20. februar 2003 at leingja freistina til 3. mars 2003.

Í sambandi við avgerð løgmans á fundi við A 10. februar 2003 um at kanna viðurskiftini viðv. einum møguligum endurgjaldskravi í móti Fiskimálaráðnum varð lögfrøðiligi stápurin á Aðal-skrivstovuni við skrivi dagfestum 11. februar 2003 biðin um at lata gera eina lögfrøðiliga meting hesum viðvíkjandi.

Við skrivi dagfestum 19. februar 2003 heitir lögfrøðiligi stápurin á O, adv. um at lata gera eitt lögfrøðiligt upprit um oman fyri nevndu viðurskifti.

Tann 28. februar 2003 letur O, adv. Fiskimálaráðnum frá-greiðing. Niðurstøða hennara er, at tað ikki kann metast at vera grundarlag fyri, at A fer at vinna eitt sakarmál um endurgjaldskrav í móti Fiskimálaráðnum í sambandi við viðgerðina av málinum um S1.

Við støði í hesi niðurstøðu biður Fiskivinnustovan í uppriti dagfestum 28. februar 2003 avvarðandi myndugleika gera endaliga niðurstøðu í málinum. Áheitanin varð send U, aðalstjóra. Seinni sama dag svarar U, at hann mælir til, at freistin ikki verður longd, og at felagið fær boð um, at tilsøgnin sostatt er burturdottin. Løgmaður eigur at verða kunnaður um avgerðina.

Tann 3. mars 2003 er fundur í Fiskimálaráðnum, har V, landsstýrismaður, Æ, løgmaður, M, deildarstjóri og N, lögfrøðiligur ráðgevi eru til staðar. Avgerð verður tikin um, at tilsøgnin ikki verður longd.

Við skrivi sama dag – 3. mars 2003 – verður B, adv. boðað frá avgerð Fiskimálaráðsins um, at freistin ikki verður longd út um 3. mars 2003. Hevur Fiskimálaráðið ikki innan 4. mars 2003 fingið vissu fyri, at A lýkur treytirnar frá 20. august 2002³, er tilsøgnin um at fáa skipið S2 sostatt fallin burtur med alla.

Grækarismessudag 2003 var fundur í Fiskimálaráðnum, har V, landsstýrismaður, M, deildarstjóri og N, lögfrøðiligur ráðgevi

---

³ Í skrivinum sent B er skrivað 2003 og ikki 2002.

umboðaðu Fiskimálaráðið og C, stjóri, B, adv. og I, adv. umboðaðu A. Á fundinum greiddi B, adv. frá málinum við denti á gongdina á sumri 2002. Eisini legði hann dent á treytina í skrivinum frá 20. august 2002 um, at S2 skal vera klár at fara til fiskiskap, innan veiðu- og fiskiloyvini verða skrivað. Hvat liggur í treytini um, at skipið skal verða fiskiklárt?

I metti 3 ymiskir leikir kunnu leikast nú.

1. Fiskimálaráðið bakkar aftur til juni 2002 og gevur A tilsøgn um innflutningsloyvi til S1 og játtar somu fiskirættindi
2. A letur løgtinsins umboðsmanni málið
3. A stevnir Fiskimálaráðnum at játta 1. og setir samstundis fram krav um endurgjald.

V, landsstýrismaður gjørdi greitt, at Fiskimálaráðið hevur tikið avgerð í málinum, sum boðað er frá við skrivinum dagfestum 3. mars 2003. Tann avgerðin stendur við og verður ikki broytt.

Við skrivi dagfestum 16. apríl 2003 vendir B, adv. vegna A sær enn einaferð til Fiskimálaráðið við áheimum um, at ráðið endurskoðar avgerð sína í málinum og loyvir A at innflyta og fáa fiskirættindi til annað skip heldur enn m/s S2. Samstundis verður sagt frá, at felagið hevur heitt á løgtinsins umboðsmann at viðgera málið.

Fiskimálaráðið svarar við skrivi dagfestum 28. apríl 2003, at endalig avgerð er tikin í málinum, og at hon ikki verður broytt.

ÍSKOYTI

(gamalt upprit)

Málið viðv. C og innflutningi av pelagiskum trolara

Í stuttum verður greitt frá gongdini í málinum :

1. Umsókn dagfest 23. mai 1996 um innflutningsloyvi til kombineraðan nóta/trolskip og umkvotu at fiska sild, makrel, lodnu, svartkjaft og gullaks
2. Standardsvar dagfest 29. september 1996. Víst verður á møguleikar at fiska kongafisk í Irmingarhavinum og svartkjaft í

- føroyskum og ES sjógvi. Umsøkjararnir skulu fyrst prógva rakstrargrundarlag.
3. C vísir í skrivi dagfestum 14. august 1997 á tilsøgn, sum Ø hevur fingið – j.nr. .... Vísir umframt á svartkjaft so eisini á ídnaðarfisk, sum ikki verður fiskaður. Framhald av hesum brævi við skrivi dagfestum 30. september 1997. Krevja at fáa innflutningsloyvi til trolara, sum lastar 1.000-1.500 tons við 3.000 HK maskinu. Fiska svartkjaft umframt sild og makrel.
  4. Fundur við Å og U 9. sept. 97, har C fær at vita, at sild og makrelur ikki kemur upp á tal.
  5. 10. oktober 1997 verður sagt frá, at landsstýrismaðurin er sinnaður at geva tilsøgn um innflutningsloyvi og veiðuloyvi at fiska svartkjaft í føroyskum, altjóða, norskum og ES-sjógvi við ávísnum standard treytum.
  6. Tann 5. januar 1998 verður tilsøgnin víðkað til eisini at umfata svartkjaft í íslenskum sjógvi umframt at kunna fiska rossamakrel í norskum og ES sjógvi av felagskvotu, treytað av hvussu útlitini eru fyri, at skipini, sum hava veiðuloyvi til rossamakrel, veruliga fara at fiska kvoturnar.
  7. C sendir 1. apríl 1998 upplýsingar yvir skip (m/s S3), sum hann biður um innflutningsloyvi til samsvarandi givnum tilsøgnum frá 10. oktober 1997 og 5. januar 1998.
  8. Eftir áheitan frá Fiskimálastýrinum verður við skrivi frá D, advokati váttað, at eigaraviðurskiftini aftanfyrri ætlanina hjá C lúka treytirnar um eigara- og avgerðarviðurskiftini settar í § 7 í lógini um vinnuligan fiskiskap.
  9. Við skrivið frá Fiskimálastýrinum dagfestum 22. apríl 1998 verður givið innflutningsloyvi til S3 við gildi í 6 mðr. samsvarandi givnum tilsøgnum.
  10. Innflutningsloyvið verður við skrivið frá 25. september 1998 langt at galda fram til 1. apríl 1999.
  11. Tann 11. januar 1999 søkir C um at tilsøgnin eisini umfatar veiðirættindi eftir makreli, gullaksi og loyvi at veiða ídnaðarfisk.
  12. Tann 17. februar 1999 er fundur millum S, landsstýrismann, Z, fulltrúa, C og P, adv. fyri C. Biðið verður um, at innflutningsloyvið verður langt í 6 mðr. umframt at spurningurin

um makrel, gullaks, rossamakrel, sild og ídnaðarfiski varð umrøddur.

13. Fiskimálastýrið svarar við skrivi dagfestum 16. mars 1999, at skipið, sum innflutningsloyvi er givið til 22. apríl 1998 er innflutt til Føroyar av øðrum felagi. Sostatt kann hetta loyvið ikki verða endurnýggjað. Málið viðv. makreli o.ø verður ikki gingið á mæti.
14. Tann 1. apríl 1999 liggur eitt faks frá C dagfest 31. mars 1999 kl. 23.55 við avriti av ikki dagfestum keypsáttmála umfatandi ... skipið „S4“. Biðið verður um innflutningsloyvi samsvarandi givnum tilsøgnum.
15. Við skrivi frá 8. apríl 1999 heitir B, adv. á Fiskimálastýrið um beinanvegin at útskriva innflutningsloyvi til „S4“, „sum er keypt við støði í tilsøgn landsstýrisins dagfest 25. september 1999.“
16. Fiskimálastýrið svarar C við skrivi frá 12. apríl 1999 vísandi til faks/skriv hansara frá 31. mars 1999, at „ av tí at talan er um nýggja verkætlan og annað skip, verður sagt frá, at Fiskimálastýrið ikki kann avgreiða umbøn tygara um innflutningsloyvi, tí stýrið hevur ikki teir upplýsingar, sum er neyðugir fyri at avgreiða umbønina.“ C verður biðin um at senda upplýsingar um sjálvt skipið, rakstaraætlan, avrit av endaligum keypsáttmála, møguligum partaeigarasáttmála og øðrum skjølum, sum hava týdning fyri ognarviðurskiftini og avgerðarættin í skipinum.
17. Sama dag 12. apríl 1999 svara C aftur, har sagt verður, at endaligur keypsáttmáli er sendur 31. mars 1999 og sendir annars umbidnar upplýsingar. Sagt verður í tilfarinum, at allur partapeningurin (5+3 mill. kr.) fer at verða á føroyskum hondum.
18. Tann 23. apríl ringir C og tosar við undirritaða. Hann biður um at fáa svar. Hann verður leysliga spurdur um eigarviðurskiftini í ætlaða felagnum, men hann sigur at hann frá sakførara sínum er biðin um at bíða við at stovna felagið, til innflutningsloyvið er latið. Øll papírini liggja hjá sakføraranum, men verða ikki latin fyrr enn innflutningsloyvi er latið.
19. Í skrivi frá 28. apríl 1999 heitir B, adv. á Fiskimálastýrið um at avgreiða umsóknina frá C beinanvegin.

20. Fiskimálastýrið svarar C við skrivi 3. mai 1999. Hildið verður fast við, at upprunaliga tilsøgnin og innflutningsloyvið vóru latin til S3, sum síðani er innflutt til Føroya av øðrum felagi. Henda tilsøgnin og innflutningsloyvið er tí ikki galdandi longur. Tilsøgn verður givin um innflutningsloyvi til S4 við støði í upprunaligu tilsøgnunum. Kravt verður at fáa upplýsingar um ognarviðurskifti og nágreiniligari upplýsingar viðvíkjandi frágreiðingini í umsóknini, har sagt verður, at eginpeningurin í verkætlanini verður tilsamans 8 mill. kr. – allur á føroyskum hondum.
21. Tann 17. mai 1999 sendir B, adv. Fiskimálastýrinum tekningarútskrift, stovningarsamtykt og viðtøkur fyri felagið, sum C einsamallur við 80.000 kr í partapeningi hevur stovnað. (Partapeningin hevur B, adv. goldið inn á konto í Sparikassanum 7. mai 1999.) Felagið kallast A.
22. Fiskimálastýrið svarar B, adv. við skrivi 26. mai 1999, at tað ikki metir, at tað hevur fingið allar upplýsingar, sum biðið varð um í skrivinum frá 3. mai 1999. Her verður sipað til, at Fiskimálastýrið ikki hevur fingið tey ynsktu skjalprógvini fyri tí í skrivinum frá 12. apríl 1999 upplýsta eginpeninginum upp á 8 mill. kr., sum ætlandi skal verða á føroyskum hondum. Tá hetta var ein av treytunum fyri at lata endaligt innflutningsloyvi, verður biðið um, at hesar upplýsingar verða latnar Fiskimálastýrinum.
23. B, adv. svarar aftur við skrivi frá 31. mai 1999, har víst verður á, at C nú hevur lokið allar treytir, sum eru settar av Fiskimálastýrinum í hesum málinum. Hann hevur stovnað eitt smápartafelag við 80.000 kr í partapeningi, sum C sjálvur einsamallur myndar. Í skrivinum verður farið lættliga um tær áður nevndu 8 mill. kr. Tað kemur seinni, verður sagt. At enda verður víst á, at tá C hevur lokið tær lógarásettu treytirnar um ognarviðurskifti, „er tað ósakligt og umsitingarliga valdsavlagandi“ ikki at skriva honum endaligt innflutningsloyvi.
24. Tann 2. juni 1999 møtti C upp í Fiskimálastýrinum og bað um fund við undirritaða um málið. Har varð honum greitt frá, hví málið ikki er endaligt avgreitt. Hann hevur áður upplýst, at 8 mill. kr verða í eginpeningi – allur á føroyskum hondum – og

hetta hevði Fiskimálastýrið lagt dent á í stöðutakanini til tilsøgnina. Fiskimálastýrið ynskir at fáa nágreiniligari upplýsingar um henda ætlaða eginpeningin. C førði fram, at hann hevði stovnað smápartafelagið A við 80.000 kr. í partapeningi og metti seg tí at lúka lógarásettu treytirnar. Hatta við teimum 8 mill. kr kom seinni, tá innflutningsloyvið varð givið. Hann metti seg ikki at hava skyldu at upplýsa nærri um býtið av eginpeninginum. Undirritaði førði fram, at Fiskimálastýrið metti hetta sum eina stóra verkætlan, og at tað var óhugsandi, at stigtakararnir ikki vistu – ella høvdu gjørt sær tankar um – hvussu tær 8 mill. kr skuldu fáast til vega sum eginpeningur. C segði at onki slíkt fyriliggur – tað kemur, tá innflutningsloyvi er givið.

Grundað á upplýsingar í skrivinum frá C dagfest 12. apríl 1999 um at eginpeningurin í felagnum aftan fyri hesa verkætlanina verður 8 mill. kr. bað Fiskimálastýrið um at fáa upplýsingar um henda pening. Onki er at dylja yvir, at Fiskimálastýrið metir, at útlendingar standa aftanfyri hesa verkætlanina. Tí varð biðið um at fáa nágreiniligari upplýsingar um hesar 8 mill. kr., og tað varð sett sum treyt – saman við øðrum – fyri at endaligt innflutningsloyvi verður givið. Hetta varð endurtikið í skrivinum frá Fiskimálastýrinum dagfest 26. mai 1999. Í skrivinum frá B, adv. 31. mai 1999 verður eins og á fundinum í Fiskimálastýrinum millum undirritaða og C 2. juni 1999 malið rundan um, at stigtakararnir áður hava sagt og grundgivið umsóknina við, at 8 mill. kr á føroyskum hondum verða settar í verkætlanina sum eginpeningur.

Mælt verður til, at Fiskimálastýrið enn einaferð svarar, at kravið um upplýsingar um eginpeningin upp á 8 mill. kr. stendur við, og at umsóknin ikki verður endaliga avgreidd, fyrr enn hesar upplýsingar eru sendar Fiskimálastýrinum.

Fiskivinnustovan 3. juni 1999
M deildarstjóri

25. Tann 7. juni 1999 varð skriv sent B, adv. har sagt verður, at Fiskimálastýrið hevur viðgjørt umsóknina frá C frá 12. apríl

við atliti at upplýsingunum um at eginpeningurinn í verkætlaninni verður 8 mill. kr. Tá stigtakararnir ikki kunnu geva Fiskimálastýrinum nærri upplýsingar hesum viðvíkjandi so sum sett sum treyt fyri at geva endaligt innflutningsloyvi verður tilsøgnin um innflutningsloyvi tikin aftur.

26. Tann 10. juni 1999 fær Fiskimálastýrið faks frá B, adv., har greitt verður frá, hvussu komið verður fram til partapeningin upp á 5 mill. kr. Ætlandi skal C seta 700.000 kr í tilsamans og E (felag í samband við W (M)) setir 4,5 mill kr.

Sostatt hava stigtakararnir nú latið Fiskimálastýrinum kravdu upplýsingarnar um partapeningin. tó er ikki upplýst um tær 3 mill. kr, sum ætlanin er at seta í sum ábyrgdarpening.

Mælt verður til at endaligt innflutningsloyvi verður latið stigtakararunum.

Fiskivinnustovan 3. juni 1999 (má verða seinni enn 10. juni 1999 !!!)
M deildarstjóri

27. Eftir at málið varð viðgjørt í umsitingini (S/U/M) varð avgjørt at senda skriv dagfest 25. juni 1999, har boðað verður frá, at Fiskimálastýrið ikki hevur fingið nøktandi skjalprógv samsvarandi upprunaligu tilsøgnini frá 3. juni 1999. Víst verður samstundis á, at ongir upplýsingar eru givnir um tær 3 mill. kr. sum skulu setast í sum ábyrgdarpeningur.

28. Tann 28. juni 1999 var fundur í Fiskimálastýrinum millum M, deildarstjóra og C, F og B. B vildi hava at vita, hvussu Fiskimálastýrið ynskir skjalprógv fyri teimum 8 mill. kr. B greiddi frá, at Realurin umhugsar at kunna fígga skipið; annars verður 1. prioritetur í norskum banka. M førði fram, at Fiskimálastýrið ikki kann tvinga eina bindandi avtalu millum partarnar, men ynskti at fáa eina frágreiðing frá pørtunum, hvussu ætlanin er at seta peningin í.

29. Við skrivi frá B, adv. dagfest 28. juni 1999 verður aftur greitt frá, hvussu ætlanin er at seta parta- og ábyrgdarpening í felagið A. C setir 700.000 kr. í og P/F E setir ávikavist 4,3 mill. kr sum

- partapening og 3 mill. kr. sum ábyrgdarpening. Hesir upplýsingar verða váttaðir við undirskriftum hjá C og F.
30. Fiskimálastýrið fær tann 29. juni 1999 avrit av tekningarútskrift fyri felagið Sp/f E. Felagsins partapeningur er 80.000 kr. Stjóri er F..., Samstundis fær Fiskimálastýrið avrit av seinasta ársroknskapið, sum felagið hevur latið Skráseting Føroya. Hesin fevnir um tíðarskeiðið 2. oktober 1996 til 31. desember 1997, sum er fyrsta roknskaparár felagsins. Sambært roknskapinum er felagsins eginpeningur 173.549 kr. Í telefonsamrøðu við B, adv. og F 29. ella 30. juni 1999 varð sagt frá, at Fiskimálastýrinum var eitt ivamál, hvussu eitt felag við um 173.000 kr. í eginpeningi kundi seta 7,3 mill. kr í ætlaðu verkætlanina.
  31. Tann 30. juni boðar B frá, at eitt dóttirfelag hjá E sjálvt útvegar 1 mill. kr. meðan 3,3 mill. kr. verða læntar frá Sparebanken Rogaland uppá vanligar komerciellar treytir. Á sama hátt verður ábyrgdarpeningurin upp á 3 mill. kr. læntur frá Sparebanken Rogaland.
  32. Tann 5. juli sendir F skriv, har váttað verður, at ongin útlendingur veðheldur fyri ætlaðu lánunum.
  33. Við skrivi dagfestum tann 15. juli 1999 vísir Fiskimálastýrið á, at stýrið ivast, hvussu eitt felag við uml 170.000 kr. í eginpeningi kann seta 7,3 mill. kr. í verkætlanina. Biðið verður um skjalprógvaðar upplýsingar um treytir, sum lángevarar seta til tann lænta partapeningin og ábyrgdarpeningin. Biðið verður um hesar upplýsingar fyri allan lænta parta- og ábyrgdarpeningin, sum verður settur í verkætlanina.
  34. Við skrivi dagfestum 15. juli 1999 boðar C frá, at vegna óvanliga langrøkna og óviðkomandi viðgerð í Fiskimálastýrinum, er verkætlanin um at detta niður fyri. Sagt verður frá, at E hava boðað frá, at felagið tekur seg burturúr ætlanini.
  35. Við telefaxið dagfestum 20. juli 1999 takkar F vegna E, S, landsstýrismanni fyri vinarliga telefonsamrøðu um verkætlanina. Felagið sigur seg seinni fara at venda aftur við tilfari til landsstýrismannin.
  36. Við skrivi dagfestum 27. juli 1999 heitir C á Fiskimálastýrið at leingja freistina fyri innflutningsloyvi fram til 3. september

- 1999, so stigtakararnir fáa høvi at fáa til vega kravdar upplýsingar.
37. Fiskimálastýrið ger við skrivi dagfestum 2. august 1999 tilsøgn um, at freistin fyri tilsøgnini stendur við til 3. september 1999. Samstundis verður boðað frá, at freistin ikki verður longd aftur.
38. Við skrivi frá 24. august 1999 sendir B, adv. vátan frá norskum banka um, at figging til parta- og ábyrgdarpæning (lán 6,3 mill. kr.) verður veitt E. Sparebanken Rogaland játtar við veð frá F persónliga og við veð í tryggingarvirði skipsins at veita E 6,3 mill. kr í láni til innskotskapital í A. Lánið verður útgoldið í sambandi við avhending av skipinum frá H, sum ein partur av endaligu uppgerðini yvir kostnaðin av umbyggingini. Vátanin er treytað av m. a. játtan frá „bankens kredittutvalg“.

Fiskivinnustovan er av tí fatan, at umsøkjarnir nú loksins hava veitt skjálprógv fyri, at tær settu treytirnar eru loknar. Serliga vátanin frá tí norska bankanum verður lögð til grund fyri hesi støðutakan. Metingin er, at ein banki ikki uttan víðari letur eina slíka vátan frá sær.

Tí verður mælt til, at játtandi tilsøgn verður latin umsøkjarnum, har samstundis ein ræðisavmarking samsvarandi áður givnum tilsøgnum verður at vátta innan innflutningsloyvi fær endaligt gildi.

Fiskivinnustovan 27. august 1999

M
deildarstjóri“

Við skrivi, dagfest 7. juli 2003 vórðu hesar viðmerkingarnar sendar B, adv. til ummælis við einari freist áljóðandi 6 vikur. Hædd var í hesum sambandi tikin fyri, at summarfrítíðin stóð fyri durum.

Tá umboðsmaðurin einki hevði frætt frá B, boðaði hann við skrivi, dagfest 8. sept. 2003, B og Fiskimálaráðnum frá, at málið nú bleiv tikið upp til endaliga viðgerð.

Við skrivi, dagfest 7. nov. 2003, sendi B umboðsmanninum nakrar viðmerkingar til skrivið frá Fiskimálaráðnum, dagfest 4. juli 2003.

Við skrivi, dagfest 26. nov. 2003 boðaði umboðsmaðurin B frá, at hann vísandi til gongdina, sum er nevnd omanfyri, ikki fór at taka hesa viðmerkingarnar við í viðgerðini av málinum. Hesar viðmerkingarnar vórðu tí aftursendar B.

Niðurstøða

Umboðsmanslógin fekk sambært § 18, stk. 1 gildi 1. januar 2001, og kann eg tí sostatt ikki viðgera ella taka støðu til viðurskifti, sum áttu sær stað frammanundan hesum degi.

Sambært § 6, stk. 2, 2. pkt. í Umboðsmanslógini skulu klagur vera umboðsmanninum í hendi í seinasta lagi eitt ár eftir, at tey viðurskifti, ið klagað verður um, áttu sær stað. Sum nevnt frammanfyri var klagan mær í hendi tann 5. mai 2003, og kann eg tí sambært nevndu § 6, stk. 2, 2. pkt. í Umboðsmanslógini bert viðgera tey viðurskifti, ið liggja aftaná 5. mai 2002.

Hetta mál byrjar tó longu í 1996, tá C søkir um innflutnings- og veiðuloyvi til skipið S3. Hann ella felagið, sum hann varðaði av, gjørdust tó ongantíð eigarar av S3, men keyptu í staðin S4, ið fekk navnið S1. Hetta skipið varð selt av landinum, áðrenn nakað veiðuloyvi var útskrivað, og er tí í staðin søkt um veiðuloyvi til skipið S2.

Sum nevnt kann eg ikki taka støðu til tey viðurskifti, ið eru farin fram undan 5. mai 2002. Fyri at lýsa málið á nøktandi hátt havi eg kortini hildið tað vera neyðugt at gera eina samlaða frágreiðing um málgongdina longu frá 1996, tá C vegna felag undir stovnan á fyrsta sinni søkti um innflutnings- og veiðuloyvi til ætlað keyp av einum kombineraðum nóta/pelagiskum trolara.

Soleiðis sum eg havi skilt klaguna, snýr hon seg um:

- at Fiskimálaráðið skal hava framt brot á fyrisitingarligar manna-gongdir og lagt til grund ósaklig fyrilit við ikki at útskriva loyvi, hóast felagið, ið átti S1, sambært lögfrøðingi í Fiskimálaráðnum leyk øll krøv fyri at fáa veiðuloyvi útskrivað við tí úrsliti, at eigararnir vegna seinføri hjá Fiskimálaráðnum noyddust at selja skipið av landinum,*
- at eingin heimild var fyri at seta sum treyt fyri at útskriva veiðu- og fiskiloyvi til S2, at skipið var fiskiklárt,*

- at Fiskimálaráðið ekki kann seta sum treyt fyri tilsøgn um veiðu- og fiskiloyvi, at hetta skal vera tengt at ávísing skipi,
- at Fiskimálaráðið hevur givið umsøkjara um stutt skotbrá til eina umfatandi klárgering av skipinum, og
- at Fiskimálaráðið eftir at hava váttað á fundi tann 28. august 2002, at tíðarfreistin til klárgering kann leingjast, ikki kann leyva frá hesari tilsøgnini.

Treytirnar fyri veitan av veiðu- og fiskiloyvum eru at finna í § 7 í lógini um vinnuligan fiskiskap (løgtingslóg nr. 28 frá 10. mars 1994 við seinni broytingum).

Tá umsóknin um veiðu- og fiskiloyvi til S1 var latin Fiskimálaráðnum, vóru § 5, stk. 3 og 4 og § 7 í lógini um vinnuligan fiskiskap (aftaná broytingina í løgtingslóg nr. 69 frá 18. aug. 1998) soljóðandi:

„§ 5.

...

Stk. 3. Veiðuloyvi sambært hesi lóg fyri fiskifør, onnur enn tey, ið koma undir bólk 5 sambært § 28, stk. 1 er góðkenning, ið landsstýrismaðurin veitir ávísing fiskifari at veiða á føroysku landleiðunum og á leiðum uttanfyri føroysku landleiðirnar. Veiðuloyvi sambært hesi lóg fyri fiskifør í bólki 5 sambært § 28, stk. 1 er góðkenning upp til fimm ár, ið landsstýrismaðurin veitir ávísing fiskifari at veiða á føroysku landleiðunum og á leiðum uttanfyri føroysku landleiðirnar.

Stk. 4. Fiskiloyvi sambært hesi lóg er tann rættur, sum landsstýrismaðurin hevur latið eigara av ávísing fiskifari, sum hevur veiðiloyvi sambært stk. 3, at veiða ávíst fiskidagatal og/ella ávísing nøgd úr ávísing fiskastovnum á ávísing leiðum í ávísing fiskiári. Fiskiloyvi kann eisini verða latið eigara av fiskifari, sum ikki hevur veiðiloyvi sambært stk. 3, soleiðis at veitt verða fyríbils ella avmarkað rættindi at veiða ávísing nøgd/dagatal úr fiskastovnum á ávísing leiðum í ávísing fiskiári.

...

§ 7. Vinnuligur fiskiskapur sambært hesi lóg kann bert fara fram við fiskiførum, sum sambært ognarviðurskiftunum til eina og hvørja

tíð eru heimahoyrandi í Føroyum og hava veiðuloyvi eftir § 5, stk. 3, ella hvørs eigarar hava fingið fiskiloyvi til fyribils ella avmarkað rættindi sambært § 5, stk. 4. Fyri at eiga fiskifar undir føroyskum flaggi krevst, at eigararnir eru:

- 1) Einkultpersónar, einkultpersónar í felagsskapi, sum hefta persónligt, solidariskt og beinleiðis og sum lúka treytirnar í stk. 2,
- 2) ella feløg, sum lúka treytirnar í stk. 3.

Stk. 2. Eigararnir sambært stk. 1 skulu hava fast tilknýti til Føroyar, allir skulu vera skrásettir í fólkeyvirlitinum seinastu tvey árin, og allir skulu vera fult skattskyldugir í Føroyum.

Stk. 3. Um eigararnir sambært stk. 2 eru skipaðir í felagi, skal tað lúka fylgjandi treytir:

- 1) Felagið skal vera partafelag, smápartafelag, lutafelag ella partsreiðari. Er talan um partafelag ella smápartafelag, skulu partabrøvini vera navnapartabrøv.
- 2) Eigararnir av í minsta lagi 2/3 av ognarpeninginum, sum somuleiðis eiga í minsta lagi 2/3 av atkvøðurættinum í felagnum, skulu lúka treytirnar í stk. 2.
- 3) Føroya landsstýri skal hava upplýsingar um hesi viðurskifti og skal góðkenna broytingar í ognarviðurskiftunum...“

§§ 5 og 7 eru síðani broyttar (seinast við løgtingslóg nr. 38 frá 26. mars 2002), og eru í dag soljóðandi:

„§ 5.

...

Stk. 3. Veiðuloyvi sambært hesi lóg fyri fiskifør, onnur enn tey, ið koma undir bólk 5 sambært § 28, stk. 1 er góðkenning, ið landsstýrismaðurin veitir ávísum fiskifari at veiða á føroysku landleiðunum og á leiðum uttanfyri føroysku landleiðirnar.

Stk. 4. Fiskiloyvi sambært hesi lóg er tann rættur, sum landsstýrismaðurin hevur latið eigara av ávísum fiskifari, sum hevur veiðiloyvi sambært stk. 3, at veiða ávíst fiskidagatal og/ella ávísa nøgd úr ávísum fiskastovnum á ávísum leiðum í ávísum fiskiári. Fyri fiskifør, ið koma undir bólk 5 sambært § 28, stk. 1, krevst tó ikki veiðiloyvi fyri at fáa tillutað fiskiloyvi. Fiskiloyvi kann eisini verða latið eigara av fiskifari, sum ikki hevur veiðiloyvi sambært stk. 3,

soleiðis at veitt verða fyribils ella avmarkað rættindi at veiða ávísa nøgd/dagatal úr fiskastovnum á ávísimum leiðum í ávísimum fiskiári.

...

§ 7. Vinnuligur fiskiskapur sambært hesi lóg kann bert fara fram við fiskiförum, sum sambært ognarviðurskiftunum til eina og hvørja tíð eru heimahoyrandi í Føroyum og hava veiðuloyvi eftir § 5, stk. 3 ella fiskiloyvi eftir § 5, stk. 4, 2. pkt., ella hvørs eigarar hava fingið fiskiloyvi til fyribils ella avmarkað rættindi sambært § 5, stk. 4, 3. pkt. Fyri at eiga fiskifar undir føroyskum flaggi krevst, at eigararnir eru:

- 1) Einkultpersónar, einkultpersónar í felagsskapi, sum hefta persónligt, solidariskt og beinleiðis og sum lúka treytirnar í stk. 2, ella
- 2) feløg, sum lúka treytirnar í stk. 3

Stk. 2. Eigararnir sambært stk. 1 skulu hava fast tilknýti til Føroyar, allir skulu vera skrásettir í fólkayvirlitinum seinastu tvey árin, og allir skulu vera fult skattskyldugir í Føroyum.

Stk. 3. Um eigararnir sambært stk. 2 eru skipaðir í felagi, skal tað lúka fylgjandi treytir:

- 1) Felagið skal vera partafelag, smápartafelag, lutafelag ella partsreiðari. Er talan um partafelag ella smápartafelag, skulu partabøvini vera navnapartabøv.
- 2) Eigararnir av í minsta lagi 2/3 av eginpeninginum umframt ábyrgdarpeninginum, sum somuleiðis eiga í minsta lagi 2/3 av atkvøðurrættinum og avgerðarrættinum í felagnum, skulu lúka treytirnar í stk. 2.
- 3) Landsstýrismaðurin skal hava upplýsingar, tá útlendingar eiga uppiú fiskifari, heimahoyrandi í Føroyum, og tá broyting fer fram í býtinum millum føroyska partin og útlendska partin av eginpeninginum, herundir partapeninginum umframt ábyrgdarpeninginum, atkvøðurrættinum og avgerðarrættinum í felagnum, og skal góðkenna slíkar broytingar...“

Sum tað framgongur av endurgivnu brotunum úr lógini um vinnuligan fiskiskap, skilir lógin greitt millum veiðuloyvi og fiskiloyvi. Veiðuloyvi, er sambært § 5, stk. 3 loyvi, ið verður latið ávísimum fiskifari, um treytirnar

í § 7 viðvíkjandi eigara- og avgerðarviðurskiptunum eru loknar. Veiduloyvi kann sostatt ekki veitast persónum ella felögum.

Fiskiloyvi kann harafturímóti sambært § 5, stk. 4 verða latið eigara av fiskifari, sum ikki hevur veiduloyvi, tá talan er um fyribils ella avmarkað rættindi at veiða ávísa nøgd/dagatal úr fiskastovnum á ávísnum leiðum í ávísnum fiskiári.

Í klaguni sigur B, adv., at øll formlig loyvi vóru í útgangsstøðinum komin uppá pláss, tá Fiskimálaráðið fór at seta spurnartekin við eigaraviðurskiptini í felagnum, og at eitt langt brævaskifti síðani fór fram hesum viðvíkjandi. Hann vísir í hesum sambandi til notat frá 17. og 27. juni 2002, sum er gjørt av lögfrøðingi í Fiskimálaráðnum, har hesin kemur til ta niðurstøðu, at eigarin av m/tr S1, A leyk treytirnar um eigara- og avgerðarviðurskiptini í § 7 í lógini um vinnuligan fiskiskap.

Hertil er at siga, at áskoðanin hjá einum lögfrøðingi í Fiskimálaráðnum, sum kemur til sjóndar í einum innanhýsis uppriti, sum umsøjarin av eini ella aðrari orsök hevur fingið innlit í, ikki á nakran hátt er bindandi fyri Fiskimálaráðið, tá hendan áskoðanin ikki er staðfest sum ein avgerð hjá ráðnum.

Brævaskiftið, sum er endurgivið frammanfyri váttar júst, at Fiskimálaráðið onga avgerð hevur tikið um, hvørt S1 leyk treytirnar fyri at fáa útskrivað veiduloyvi, tá skipið varð selt av landinum. Eg skal í hesum sambandi serliga vísa til skriv, dagfest 30. august 2002 frá B, advokati, har hesin m.a. biður Fiskimálaráðið vátta, at loyvini vóru klár at útskriva S1, og svar Fiskimálaráðsins, dagfest 5. september 2002, har sligið verður fast, at eingin váttan verður givin um, at loyvini høvdu verið útskrivað S1 nakrar dagar seinni, um skipið ikki var selt. Hetta verður enn eina ferð sligið fast við skrivi Fiskimálaráðsins, dagfest 13. september 2002.

Spurningurin er so, um A leyk treytirnar í § 7 í lógini um vinnuligan fiskiskap og sostatt átti at fingið útskrivað veiduloyvi til S1 sambært givnu tilsøgnini frá 3. mai 1999.

Soleiðis sum málið er lýst í skjølunum, haldi eg einki lógið vera í tí, at Fiskimálaráðið setir spurnartekin við eigara- og avgerðarviðurskiptini í felagnum - einum felag, sum upprunaliga hevur 80.000 kr. í eginpeningi, men sum knappliga skal hava ræði á 2/3 av einum eginpeningi uppá 8 mió. kr. Hóast stjóri og advokatar felagsins í ein ávísan mun hava svarað skrivum Fiskimálaráðsins um ognarviðurskiptini v.m., haldi

eg ekki grundarlag vera fyri at fýlast á, at Fiskimálaráðið vil hava fleiri upplýsingar fyri at tryggja sær, at treytirnar í § 7 í lógini um vinnuligan fiskiskap eru loknar. Eg skal í hesum sambandi vísa á telefaks, dagfest 8. apríl 2002, frá Fiskimálastýrinum, ið er endurgivið frammanfyri, har B, advokatur, m.a. verður biðin um at vátta, hvør grundgevingin er fyri at selja 2/3 av partapeninginum fyri kurs 100, tá seljarin sjálvur hevur sett partapeningin í partafelagið til kurs 10.666,67. Hesin spurningur er eftir tí, sum fyriliggur í málinum, eftir mínum tykki ongantíð svaraður á nøktandi hátt. Eg haldi ikki, at skrivið, dagfest 15. apríl 2002, frá I, advokati, er nøktandi svar viðvíkjandi hesum spurningi. Í skrivinum stendur m.a.:

„Sum advokatur fyri K skal verða upplýst at prísurin fyri partapeningin er framkomin eftir samráðingar millum keypara og seljara. Tað skal í hesum sambandi verða víst á, at samstundis sum tann avtalan er gjørd eru eisini gjørdar hinar avtaluarnar, hareftir G yvirtekur A fyri ein sera lagaligan prís, eins og umvælingin av skipinum fer fram á skipasmíðjuni hjá seljara.“

Eg haldi tí ikki, at prógv er ført fyri, at S1 leyk treytirnar fyri at fáa útskrivað veiðuloyvi, tá hann varð seldur av landinum, og eg dugi sostatt ikki at síggja, at Fiskimálaráðið hevur brotið galdandi fyrisitingarligar mannagongdir og lagt til grund ósaklig fyrilit í sambandi við viðgerðina av málinum um veiðuloyvi til S1.

Av tí, at veiðuloyvi sum nevnt frammanfyri er knýtt at fiskifarinum og ikki at persónum ella feløgum, datt tilsøgnin viðvíkjandi veiðuloyvi til S1 burtur, tá skipið varð selt av landinum.

Viðvíkjandi S2 er støðan tann, at Fiskimálaráðið við skrivi, dagfest 20. august 2002, boðar B, advokati frá, at loyvini, sum upprunaliga vóru játtað S1, ikki verða útskrivað S2, fyrr enn advokaturin og stjóri felgsins vátta, at felagið framvegis lýkur lógarásettu treytirnar um eigara- og avgerðarviðurskiptini. Loyvini verða heldur ikki útskrivað, fyrr enn skipið er klárt at fara til fiskiskap, og verða ikki latin øðrum fiskifari.

Klagarin hevur ført fram, at Fiskimálaráðið ikki hevur heimild til at seta sum treyt fyri at útskriva loyvini til S2, at skipið var fiskiklárt ella seta sum treyt fyri veiðu- og fiskiloyvinum, at hetta skal verða tengt at ávísu skipi.

Fiskimálaráðið hefur í viðmerkingum sínum víst á, at tað er vanlig siðvenja í Fiskimálaráðnum, at veiðu- og fiskiloyvi ikki verða útskrivað, fyrr enn skip eru klár at fara til fiskiskap.

Tað stendur ikki beinleiðis í lógini, at veiðuloyvi ikki kann útskrivast, fyrr enn skipið er fiskiklárt. Tað er tó eftir mínum tykki heldur einki í lógini, sum forðar Fiskimálaráðnum at seta hesa treytina. Sambært § 5, stk. 3 í lógini um vinnuligan fiskiskap kann veiðuloyvi bert útskrivast til fiskifør, og ikki til eithvørt annað far. Eg dugi tí ikki at síggja nakað skeivt ella órimiligt í tí, at Fiskimálaráðið setir sum treyt fyri útskrivan av veiðu- og fiskiloyvum, at skipið er fiskiklárt.

Klagarin hefur ført fram, at treytin um, at skipið skal vera fiskiklárt, áðrenn veiðu- ella fiskiloyvi verður útskrivað, ger tað truplari at fáa til vega fígging til eina slíka verkætlan. Hertil er at siga, at felagið hóast alt hevði fingið eina tilsøgn frá Fiskimálaráðnum um veiðu- og fiskiloyvi. Um felagið kundi prógva móttvegis Fiskimálaráðnum, at treytirnar í § 7 vóru loknar, dugi eg ikki at síggja nakran trupulleika í hesum, tí felagið hevði einki at nýta veiðu- og fiskiloyvi til, fyrr enn skipið var klárt at fara til fiskiskap.

Klagarin hefur eisini ført fram, at freistin uppá 6 mánaðir, sum var sett felagnum til at gera skipið klárt, var ov stutt, og at Fiskimálaráðið ikki kann leypa frá einari tilsøgn um at vilja leingja freistina.

Eg dugi ikki at meta um, hvussu long ein slík freist eigur at vera, fyri at hendan skal vera rímlig. Men sambært skjølunum í málinum, hefur felagið havt kunnleika til settu freistina, og hefur tí upprunaliga sjálvvalt at ganga undir hesa. Viðvíkjandi givnu tilsøgnini frá 20. aug. 2002, um at vilja leingja freistina, er at siga, at sambært fundarfrágreiðingini frá fundinum 28. aug. 2002, hefur C spurt Fiskimálaráðið, hvussu verður, um tað tekur longri tíð at gera skipið klárt. Til hetta hefur aðalstjórin svarað, at Fiskimálaráðið ikki fer at leggja forðingar í vegin, um so er, at verkætlanin so at siga er komin undir land, og biður í hesum sambandi um eina útmelding frá leverandørinum. Einki sæst í skjølunum um, at nøkur slík útmelding er latin Fiskimálaráðnum.

Í skrivi, dagfest 12. des. 2002, hefur C boðað Fiskimálaráðnum frá, at skipið er fiskiklárt, og verður hetta endurtikið í skrivinum, dagfest 8. jan. 2003. Hetta er ikki í tráð við veruleikan, tí uppá fyrispurning frá Fiskimálaráðnum hefur Skipaæftirlitið 16. jan. 2003 svarað, at øll loyvisbrøv hjá skipinum eru útgingin, bæði hjá klassa og skipasýni. Eg

*haldi tí heldur ekki grundarlag vera fyrir at fýlast á, at Fiskimálaráðið
ikki gongur við til at leingja freistina út um 3. mars 2003.*

*Visandi til tað, sum er umrøtt omanfyri, haldi eg ikki grundarlag
vera fyrir at gera meira við hetta málið.*

23.2. Klaga um noktan av fiskiloyvi til bátin B1 og um álagt gjald fyri avrit, í sambandi við skjala-innlit.

A sendi umboðsmanninum eina klagu um, at Fiskimálaráðið ikki hevur vilja útskrivað fiskiloyvi til bátin, B1, og at Fiskimálaráðið hevði kravt gjald fyri avrit av skjølum, sum hann vegna eiganar hevði biðið um innlit í. A klagði eisini um, at Fiskimálaráðið hvorki hevði lýst ella grundgivið málið á nøktandi hátt.

Umboðsmaðurin helt einki grundarlag vera fyri at fýlast á avgerðina hjá Fiskimálaráðnum um ikki at geva B1 fiskiloyvi, tí at báturin ikki leyk tágaldandi treytirnar í lógini um vinnuligan fiskiskap. Umboðsmaðurin helt einki grundarlag vera fyri upphaldinum um, at Fiskimálaráðið ikki hevði lýst málið á nøktandi hátt. Grundgevingin fyri avgerðini var í samsvari við § 23, stk. 1 í Fyrisitingarlógini, men kundi samsvarandi reglunum í § 23, stk. 2 verið eitt sindur neyvvari. Umboðsmaðurin helt tað vera skeivt av Fiskimálaráðnum at krevja gjald fyri avrit av skjølunum. Hetta mistakið hevði Fiskimálaráðið viðurkent og rættað, og tí gjørdi umboðsmaðurin ikki meira við hendan spurningin. (J.nr. 200300044)

Klagan

A hevur latið umboðsmanninum eina klagu um avgerðina hjá Fiskimálaráðnum um ikki at veita bátinum B1 fiskiloyvi, og um at rokning var send honum fyri avrit av skjølum, sum hann vegna klient sín hevði biðið um innlit í. Klagan er soljóðandi:

„Eg loyvi mær her við vegna klient okkara, B at kæra avgerðina hjá Fiskimálaráðnum um ikki at skriva út fiskiloyvi til bátin B1.

Málgongdin

B hevur átt bátin B1 síðani 1988. Áðrenn tað átti C bátin undir navninum B2.

Nýggja skipanin við fiskiloyvum kemur í gildi við lógini um vinnuliga fiskiskap frá 1994. Tá vóru nógvir bátar, sum vórðu ríknir partvíst vinnuliga og avreiddu til fiskakeyparar viðhvørt. B var ein av mongum sjómonnum, sum rak bátin hjá vinnuliga í tíðarskeiðum, tá hann var heima.

Báturin B1 fær eftir nýggju skipanini loyvi at reka húkaveiði í øllum førum:

- tíðarskeiðið 7. mai 1999 til 31. august 1999
- tíðarskeiðið 1. september 2000 til 28. februar 2001

14. januar 2003 tekur Fiskimálaráðið tó ta avgerð, at „...báturin er bygdur í 1983 og skrásettur 26. mars 1999... Í lógini um vinnuliga fiskiskap... er sett sum treyt fyri at fáa útskrivað fiskiloyvi, at báturin er skrásettur fyri 1. januar 1995.“

Síðani hevur Fiskimálaráðið hildið fast um avgerð sína. Fiskimálaráðið hevur ført fram, at „Fiskimálaráðið [hevur ikki skrivað] út fiskiloyvi til B1 aftur, vegna tað, at báturin, sambært teimum upplýsingum sum liggja í málinum, ikki hevur rætt til fiskiloyvi smb. § 31 í lógini um vinnuliga fiskiskap.“

Fiskimálaráðið hevur ikki gjørt nakað yvirlit yvir skjøl í málinum, hevur ikki greitt nærri frá tulking síni av lógini og kunngerð sambært henni. Fiskimálaráðið hevur ikki lýst umstøðurnar í málinum og hevur ikki vilja kanna egnu skrásetingar sínar, um báturin fyrr er skrásettur sum B2.

Fiskimálaráðið hevur eisini sent okkum rokning fyri innlit hjá B í egið fyrisitingarmál.

Lógásetingar

Núverandi orðingin av § 31 í lógini var soleiðis grundað í uppskotinum:

„Um tað mundið loyvisskipanin varð sett í verk í fyrru helvt av 1990-árunum, vóru nógvir føroyskir bátar, sum av ymiskum ávum ikki vóru í vinnu og tískil ikki søktu um ella fingtu veiðiloyvi og fiskiloyvi útskrivað. Uppskotið ber í sær, at heimild verður at skriva hesum bátum fiskiloyvi.“

Ásetingin í § 31, Stk. 2 um, at „[bátar í bólki 5, sum vóru skrásettir í Føroyum fyri 1. januar 1995 og framvegis eru skrásettir, kunnu, hóast ásetingarnar í stk. 1, fáa útskrivað fiskiloyvi] „, hevur sostat till endamáls at føroyskir bátar, sum ikki hava søkt um veiði og

fiskiloyvi, tó kunnu fáa fiskiloyvi, um teir hava verið í Føroyum um tað mundið, tá skipanin var sett í verk, og framvegis eru tað, í øllum førum slíkir sum hava verið til fiskiskap og hava avreitt.

Ásetingin hevur **ikki** til endamáls at leggja dent á skráseting men heldur á tilknýti.

Lítill ivi kann vera um, at B1 var ein av bátunum, sum ætlanin var skuldi hava loyvi:

- B1 hevur uttan íva kunna verið skrásett alla tíðina,
- B1 hevur einans havt tilknýti til Føroya og einans verið í Føroyum,
- B1 var í Føroyum og var partvíst vinnuliga rikin (avreitt) tá skipanin kom,
- og B1 hevur fleiri ferðir fingið skrivað út fiskiloyvi.

Meting

Eg haldi, at B1 skal hava sama loyvi, sum báturin hevur fingið frammanundan, og at talan er um eina skeiva, formalistiska grundgeving at vísa til skráseting sum *treyst fyri at fáa útskrivað fiskiloyvi*, talan er í mesta lagi um ein próvreglu – skrásetingin ber prógv um tilknýti og vinnuligan rakstur.

Sjálvt um tulkning hjá Fiskimálaráðnum var tann rætta, so merkir tað, at Fiskimálaráðið fleiri ferður hevur áður skrivað út loyvi til B1 at B hevur í góðari trúgv væntað at fingið loyvið endurnýggja, hevur *berettiget forventning* um at fáa nýtt loyvi útskrivað.

Klagan

Vegna B skal eg tí kлага um:

- 1) At B ikki hevur fingið fiskiloyvi eftir umsókn til bátin B1.
- 2) At Fiskimálaráðið hevur brúkt eina skeiva tulkning av rættarstøðuni.
- 3) At Fiskimálaráðið ikki hevur nøktandi upplýst og grundgivið málið.
- 4) At Fiskimálaráðið hevur ólógliga kravt gjald fyri umsøkjarans eigna innlit.

At enda fari eg at heita á umboðsmannin um at brúka full nøvn í møguligari endurgeving á heimasíðu ella í ársfrágreiðing.

Skjøluni í málinum hjá okkum eru hjáløgd og lýst á næstu síðu.“

Málgongd

Sambært skjølunum, hevur tann málgongdin, sum hevur týdning fyri viðgerð mína av hesum málinum, verið hendan:

Við skrivi, dagfest 2. okt. 2002 og móttikið í Fiskimálaráðnum 4. okt. 2002, hevur B søkt um fiskiloyvi til B1.

Við skrivi, dagfest 14. jan. 2003, hevur Fiskimálaráðið sent B soljóðandi skriv:

„Fiskimálaráðið hevur móttikið umsókn tygara um fiskiloyvi til bátin „B1“, dagfest 4. okt. 2002.

Tá báturin er bygdur í 1983 og skrásettur 26. mars 1999, verða tygum biðin um at upplýsa um báturin hevur verið skrásettur áður, og um so er, at upplýsa navn/nøvn og havnakeningarnummar.

Í lógini um vinnuligan fiskiskap frá 26. mars 2002, § 31, stk. 2, er sett sum treyt fyri at fáa útskrivað fiskiloyvi, at báturin er skrásettur fyri 1. januar 1995.“

Við skrivi, dagfest 2. mai 2003, sendi A Fiskimálaráðnum soljóðandi skriv:

„Eg skal boða frá, at eg umboði B í hesum máli. Eg fari fyrst av øllum at biða um avrit av øllum skjølum í málinum. Eg havi:

- skriv frá tykkum dagfest 7. mai 1999
- skriv frá tykkum dagfest 23. august 2000
- skriv frá tykkum dagfest 14. januar 2003

Fatan mín av málinum er henda: Nýggja skipanin kemur í gildi við lógini um vinnuliga fiskiskap frá 1994. Tá vóru nógvir bátar, sum vórðu ríknir partvíst vinnuliga, t.d. partar av árinum ella sjómenn vóru í landi, og tá kundu rógva út.

Millum hesar bátar var B1. B1 fær eftir nýggju skipanini loyvi at reka húkaveiði í øllum fòrum:

- tíðarskeiðið 7. mai 1999 til 31. august 1999
- tíðarskeiðið 1. september 2000 til 28. februar 2001

Til ber helst hjá tykkum at siga, hvørji tíðarbíl annars er talan um.

Núverandi orðingin av § 31 í lógini var soleiðis grundað í upp-skotinum:

„Um tað mundið loyvisskipanin varð sett í verk í fyrru helvt av 1990-árunum, vóru nógvir fòroyskir bátar, sum av ymiskum ávum ikki vóru í vinnu og tískil ikki søktu um ella fingið veiðiloyvi og fiskiloyvi útskrivað. Uppskotið ber í sær, at heimild verður at skriva hesum bátum fiskiloyvi.“

Ásetingin í § 31, stk. 2 um, at „[bátar í bólki 5, sum vóru skrásettir í Føroyum fyri 1. januar 1995 og framvegis eru skrásettir, kunnu, hóast ásetingarnar í stk. 1, fáa útskrivað fiskiloyvi] „, hefur sostatt til endamáls at fòroyskir bátar, sum ikki hava søkt um veiði og fiskiloyvi tó kunnu fáa fiskiloyvi, um teir hava verið í Førvum um tað mundið, tá skipanin var sett í verk, og framvegis eru tað.

Ásetingin hefur **ikki** til endamáls at leggja dent á skráseting men heldur á *tilknýti*

- B1 hefur uttan iva kunnað verið skrásett alla tíðina,
- B1 hefur einans havt tilknýti til Føroya og einans verið í Føroyum,
- B1 var í Føroyum og var partvíst vinnuliga ríkin tá skipanin kom,
- og B1 hefur fleiri ferðir fingið skrivað fiskiloyvi.

Tískil meti eg, at B1 skal hava sama loyvi, sum báturin hefur fingið frammanundan, og at talan er um eina skeiva, formalistiska grundgeving at vísa til skráseting sum *treyt fyri at fáa útskrivað fiskiloyvi*, talan er í mesta lagi um ein próvreglu – skrásetingin ber prógv um tilknýti og vinnuligan rakstur.

Fiskivinnustovan hefur áður skrivað út loyvi til B1 og eigur at endurnýggja hetta loyvi. Verður tað ikki gjørt í næstum, fari eg at

biða tykkum um kæruegleiðing, og fari eg annars at fremja neyðugar kærur til umboðsmann Føroya Løgtings, umframt at søkja skaðaendurgjald í rættinum til tess at vinna hesi rættindi aftur.

Eg vænti at hoyra frá tykkum í næstum.“

Við teldubrævi, sent 17. juni 2003, hevur A sent D, fulltrúa soljóðandi áheitan:

„Góði D

Vísandi til samrøðu okkara herfyri, havi eg fylgjandi at føra fram:

- 1) Eg heiti á tykkum um at svara brævi mínum skrivliga.
- 2) Eg heiti á tykkum um at geva mær fult innlit beinanvegin.
- 3) Eg haldi fast um, at B hevur rætt til umbidna loyvið, annaðhvørt í samsvar við løgtingslógina ella tí hann fleiri ferðir hevur fingið hetta loyvi.
- 4) Um nakar kærumøguleiki er í málinum, biði eg tykkum upplýsa mær tað.
- 5) Eg vóni at tit taka undir við at leggja málið fyri løgtingsins umboðsmann, um so er, at ongin kærmyndugleiki er.
- 6) Havi eg ikki fingið innlit og grundgeving fríggjadagin, fari eg kortini at leggja málið fyri umboðsmannin.
- 7) Annars er báturin fyrr skrásettur undir navninum B2. B keypti bátin í 1988.“

Við skrivi, dagfest 20. juni 2003, hevur Fiskimálaráðið svarað A soleiðis:

„Vísandi til skriv tygara dagfest 2. mai 2003 og teldupost tygara frá 17. juni 2003 verður sagt frá at Fiskimálaráðið ikki hevur skriva út fiskiloyvi til B1 aftur, vegna tað at báturin, sambært teimum upplýsingum sum liggja í málinum, ikki hevur rætt til fiskiloyvi smb. § 31 í lógini um vinnuligan fiskiskap.

Viðv. upplýsningi í teldupostinum tygara frá 17. juni 2003 um at báturin fyrr var skrásettur undir navninum B2, skal verða sagt frá at ikki er møguligt hjá okkum at finna fram til hesa skrásetinguttan at sýslunummarið verður uppgivið.

§ 31. Talið av veiðiloyvum, ið koma undir fiskidagaskipan og skipan við hjáveiði eftir botnfiskasløgum á føroysku landleiðunum í hvørjum bólki av fiskiførum undir føroyskum flaggi, er talið av veiðiloyvum, sum varð útskrivað frá landsstýrinum 1. januar 1995. (Við Ll nr. 50, frá 20. mai 1996 verður øll greinin orðað av nýggjum.)

Stk. 2. Batar í bólki 5, sambært § 29, stk. 1, sum vóru skrásettir í Føroyum fyri 1. januar 1995 og framvegis eru skrásettur, kunnu, hóast ásetingarnar í stk. 1, fáa útskrivað fiskiloyvi sambært § 5, stk. 4, 1. pkt. (Við Ll. nr. 38, frá 26. mars 2002 verður nýtt stk. 2 sett inn.)

Somuleiðis skal skal verða sagt frá at § 31. Stk. 2. í lógini, aftur varð broytt í fyrst í mai 2003. Nú skal landstýrismaðurin áseta treytirnar í kunngerð. Hendan kunngerð er ikki gjørd enn.“

Við skrivi, dagfest 20. juni 2003, hevur Fiskimálaráðið sent A avrit av skjølunum viðvíkjandi B1 og eina rokning fyri: „8 stk. skjøl í samb. við alment innlit“ áljóðandi 27,00 kr.

Partshoyring

Umboðsmaðurin gjørði av at kanna hetta málið nærri og sendi við skrivi, dagfest 1. juli 2003, klaguna til ummælis hjá Fiskimálaráðnum eins og biðið var um øll skjølini í málinum. Ummælisfreistin varð sett til 4 vikur.

Tá umboðsmaðurin einki hevði frætt aftur frá Fiskimálaráðnum, sendi hann við skrivi, dagfest 27. aug. 2003, Fiskimálaráðnum eina áminning og bað um at fáa umbidna tilfarið beinanvegin.

Í telefonsamrøðu 28. aug. 2003 bað D, fulltrúi um at fáa svarfreistina longda til 5. sept. 2003, og varð hetta játtað.

Tá umboðsmaðurin framvegis ikki hevði fingið umbidnað tilfarið frá Fiskimálaráðnum, sendi hann við skrivi, dagfest 11. sept. 2003, landsstýrismanninum í fiskivinnumálum eina áheitan um at bera so í bandi, at umbidnað tilfarið bleiv latið umboðsmanninum skjótast gjørligt.

Við skrivi, dagfest 12. sept. 2003, hevur Fiskimálaráðið latið umboðs-
manninum hesar viðmerkingarnar til málið:

„Víst verður til skriv tygara frá 1. juli 2003 og 27. august 2003 viðvíkjandi klagu frá A vegna B (B1), har Fiskimálaráðið verður biðið um at ummæla kæru málinum viðvíkjandi.

Klagan er í 4 punktum og verður ummælið bygt upp rundan um hesi. Innan komið verður til at ummæla sjálvi klagupunktini, verður alment greitt frá um viðurskifti viðvíkjandi veiðu- og fiskiloyvum fyri smærri útróðrabátar.

Almennar viðmerkingar

Frá mars 1994, tá lógin um vinnuligan fiskiskap varð sett í gildi, varð kravt, at eisini smærri bátar skuldu hava veiðuloyvi og fiskiloyvi fyri at kunna reka vinnuligan fiskiskap. Mannagongdin varð, at allir bátar, sum søktu um veiðu- og fiskiloyvi, fingtu hetta játtað og kundu sostatt reka vinnuligan fiskiskap. Við lógarbroyting í mai 1996 (løgtingslóg nr. 50 frá 20. mai 1996) verður reglan í § 31 um, at talið av fiskiførum ikki skal verða meiri enn tað talið av veiðuloyvum, sum varð útskrivað pr. 1. januar 1995, við gildi frá 1. juni 1996 víðkað til eisini at fevna um smærru útróðrabátarnar. Sostatt varð talið av veiðu- og fiskiloyvum nú avmarkað.

Løgtingið viðgjørði aftur skipanina við veiðu- og fiskiloyvum fyri smærri útróðrabátar á vári 2002. Við løgtingslóg nr. 38 frá 26. mars 2002 varð í § 31, stk. 2 ásett, at bátar í bólki 5, sum vóru skrásettir í Føroyum fyri 1. januar 1995 og framvegis eru skrásettir, kunnu, hóast ásetingarnar í stk 1, fáa útskrivað fiskiloyvi. Ásetingin í stk. 1 segði, at talið av loyvum varð avmarkað til talið pr. 1. januar 1995. Samstundis varð hugtakið veiðuloyvi strikað fyri smærru útróðrabátarnar.

Lógarbroytingin frá mars 2002 ásetti sostatt, at talið av bátum í bólki 5 – útróðrabátar undir 15 tons – nú ikki beinleiðis varð avmarkað til eitt tal av loyvum útskrivað pr. ávísan dag, men kundi hvør bátur, sum varð skrásettur fyri 1. januar 1995 fáa fiskiloyvi.

Sum skrásettur bátur er at rokna bátur, sum antin hevur verið

skrásettur beinleiðis í skipaskrásetingini ella í bátayvirlitinum á sýsluskrivstovunum. Sostatt kundi bátur, sum fyrstu ferð varð skrásettur 1. januar 1995 ella seinni ikki fáa útskrivað fiskiloyvi til vinnuligan fiskiskap.

Í málinum viðv. B1 kemur tó fram, at hóast báturin ikki verður skrásettur fyrr enn 26. mars 1999, varð skrivað eiganum fiskiloyvi í 1999 og seinni við. Til hetta er at siga, at Fiskimálaráðið á heysti 1996 tók prinsippiella avgerð um at útskriva eigarum av bátum, sum ikki luku treytina um veiðuloyvi og høvdu verið skrásettir framman undan, fiskiloyvi vísandi til § 5, stk. 4 um avmarkað fyríbils rættindi í einum ávísum fiskiári. Tó fingur bátar, sum frá tá av blivu innfluttir, ikki fiskiloyvi.

Fiskimálaráðið praktiseraði hesa mannagongd, til løgtingið í mars 2002 beinleiðis ásetti, at bert bátar, sum vóru skrásettir fyri 1. januar 1995, kundu fáa fiskiloyvi.

Løgtingið hevur við løgtingslóg nr. 80 frá 8. mai 2003 strikað ásetingina viðv. skráseting fyri 1. januar 1995. Nú er tað heimilað landsstýrismanninum í kunngerð at áseta nærri reglur fyri umsiting av fiskiloyvum í bólki 5. Henda kunngerð er tó ikki gjørd enn.

Svar upp á klagupunkt

Klagupunkt 1) At B ikki hevur fingið fiskiloyvi eftir umsókn til bátin B1.

Sum greitt frá oman fyri samtykti løgtingið í mars 2002, at bert bátar, ið vóru skrásettir fyri 1. januar 1995, kundu fáa fiskiloyvi. Til dags dato er ikki skjalprógvað, at báturin B1 hevur verið skrásettur fyrr enn í mars 1999. C, ið er fyrrverandi eigarin av bátinum undir navninum m/b B2, hevur fyri Fiskimálaráðnum upplýst, at hann ikki hevði bátin skrásettan. Tá løgtingið í mars 2002 samtykkir, at bert bátar skrásettir fyri 1. januar 1995 kunnu fáa fiskiloyvi, hevur Fiskimálaráðið ikki annað val enn at nokta teimum bátum, sum ikki lúka hesa treytina, fiskiloyvi – eisini hóast Fiskimálaráðið ár framman undan hevur skrivað bátunum fiskiloyvi, Lóggávuvaldið hevur ásett treytir, sum Fiskimálaráðið sum fyrisingarmyndugleiki má rætta seg eftir.

Klagupunktur 2) At Fiskimálaráðið hefur brúkt eina skeiva tulking av rættarstöðuni.

Fiskimálaráðið metir, at ásetingin í § 31, stk. 2 skal tulkast soleiðis, at tað er avgerandi, um báturin hefur verið skrásettur ella ikki. Er báturin ikki skrásettur fyri 1. januar 1995, er ikki heimild at skriva honum fiskiloyvi. Fiskimálaráðið tekur ikki undir við, at lógarásetingin um skráseting er tengd at tilknýti til vinnuligan fiskiskap frammanundan. Um løgtingið ynskti, at so skuldi verið, hevði tað allar møguleikar at seta tað inn í lógina.

Í klaguni verður upplýst, at B rak bátin vinnuliga í tíðarskeiðum fyri 1994, tá hann var heima. Um B rak vinnuligan fiskiskap og avreiddi, er lítið hugsandi, at báturin ikki eisini var skrásettur, tí avreiðingarskipanin kravdi, at báturin hevði eitt havnakenningar-nummar.

Klagupunktur 3) At Fiskimálaráðið ikki hefur nøktandi upplýst og grundgivið málið.

Fiskimálaráðið sendir B skriv 14. januar 2003, har biðið verður um upplýsingar um skrásetingarviðurskifti m/b B1 viðvíkjandi, samstundis sum upplýst verður, at § 31, stk. 2 ásetir, at fyri at fáa fiskiloyvi, skal báturin hava verið skrásettur fyri 1. januar 1995. Sostatt verður B kunnaður um, hví Fiskimálaráðið ynskir hesar upplýsingar.

B letur ikki Fiskimálaráðnum hesar upplýsingar, men 2. mai 2003 verður skriv frá A adv. ft. móttikið í Fiskimálaráðnum, har hann boðar frá, at hann umboðar B. Heldur ikki hann letur Fiskimálaráðnum umbidnu upplýsingarnar.

Í skrivinum frá A verður ført fram, at B1 var til vinnuligan fiskiskap fyrst í nítiárunum. Fram er komið, at B keypti bátin í 1988. Var B1 til fiskiskap nevnda tíðarskeið, hevði undir vanligum umstøðum verið væntandi, at eigarin av bátinum, varð skrásettur sum B1, hevði eitt skrásetingarskjal at leggja fram. Tvørturímóti er einans eitt skrásetingarskjal frá mars 1999 til skjals.

Um báturin veruliga var skrásettur fyri 1. januar 1995 og upplýsingar vórðu givnar Fiskimálaráðnum antin sum avrit av skrásetingarskjali ella havnakenningarnr., hevði Fiskimálaráðið kunnað sett í verk eitt leitiarbeiði at finna skrásetingina í skjølum á Skipaskrásetingini, ið hefur avrit av skrásetingunum á sýslu-

skrivstovunum. Men Fiskimálaráðið hefur til dags dato ekki fingið slíkar upplýsingar. Tí hefur Fiskimálaráðið ekki annað at halda seg til enn skrásetingarskjalið frá mars 1999.

Fiskimálaráðið metir seg við stöði í teimum upplýsingum, tí er givið um m/b B1, hava upplýst næktandi og grundgivið fyrri stöðutakan ráðsins

Klagupunktur 4) At Fiskimálaráðið hefur ólógliga kravt gjald fyrri umsökjarans egna innlit

Fiskimálaráðið skal ásanna, at tað ikki hevði grundarlag fyrri at krevja gjald fyrri skjøl, sum innlit er givið í. Um rokningin er goldin, verður peningurin sendur aftur. Er rokningin ikki goldin, verða stig tikin at strika hana.“

Við skrivi, dagfest 16. sept. 2003, vórðu viðmerkingarnar frá Fiskimálaráðnum sendar A til ummælis við einari ummælisfreist áljóðandi 3 vikur.

Við skrivi, dagfest 22. sept. 2003, hefur A latið umboðsmanninum hesar viðmerkingarnar:

„Hervið viðmerkingar mínar til skriv frá fiskimálaráðnum.

Skjøl

Fyrst av øllum loyvi eg mær at spyrja, um fiskimálaráðið hefur sent skjølini í málinum? Eg vil helst vita, um vit hava somu skjøl.

Tulking

Fiskimálaráðið roynir at seta fram ta fatan, at fiskimálaráðið sum fyrisitingarmyndugleiki einans fæst við at rætta seg eftir treytum, sum lóggávuvaldið ásetur, t.d. praktiseraði fiskimálaráðið frá 1996 eina skipan við loyvum til – knappliga – „løgtingið í mars 2002 beinleiðis ásetti, at bert bátar, sum skrásettir vóru fyrri 1. januar 1995, kundu fáa fiskiloyvi.“

Veruleikin er tann, at fiskimálaráðið bæði tekur initiativ til nærur allar broytingar í lógini, og at fiskimálaráðið í praksis ella í kunngerð fyllur út lógina á teimum punktum, har hon er ógreið,

ella har lógfaktum ella lógfylgjur mangla, tí lógin ikki hevur forútsæð tær.

Lógin er greið tá viðvíkur eldri bátum skrásettir áðrenn 1995. Lógin tykist eisini greið, tá viðvíkur ,yngri‘ bátum, sum verða smíðaðir ella innfluttir: teir sleppa ikki upp í part. Lógin er hinvegin ógreið, tá ræður um ein serligan bólk, nevniliga teir bátar, sum eru til, men ikki eru skrásettir í tíðarskeiðnum frá 1. januar 1995 og frameftir, og sum so líðandi verða skrásettir og fáa fiskiloyvi frá fiskimálaráðnum.

Tá løgtingið í 2002 tók undir við, at skráseting áðrenn 1995 skuldi vera avgerandi, eru í øllum førum tveir tulkingarmøguleikar:

- A. Løgtingið vildi taka loyvi aftur frá øllum eldri bátum, sum ikki høvdu fingið skrásetingina í lag fyrr enn eftir 1995, løgtingið valdi harvið at lóggeva við afturvirkandi kraft og taka loyvi frá bátum, sum høvdu fingið loyvi sambært praksis hjá fiskimálaráðnum, eini praksis, sum bygd á ta sannroynd, at sera nógvir smábátar í Føroyum hava ikki verið skrásettir.
- B. Løgtingið tók undir við, at yngri bátar ikki skuldu sleppa við í skipanina; fyri at kunna skilja ímillum eldri og yngri bátar, var skráseting áðrenn 1. januar 1995 brúkt sum atlit, sum próvgrund. Men hvørki uppskotið frá fiskimálaráðnum ella viðgerðin á løgtingi vóru varug við, at nakrir bátar vóru, sum hvørki vóru ,eldri bátar‘ ella ,yngri bátar‘ – hesin millumbólkurin eru teir, sum vóru til áðrenn 1995, men sum ikki vórðu skrásettir fyrr enn seinni.

Eg eri ikki í iva um, at móguleiki B er nærri veruleikanum, sí tað, eg fyrr havi skrivað í hesum máli. Tað má síggjast púra greitt í viðmerkingunum, um ein tinglóg er ætlað at hava afturvirkandi kraft. Tá ,eldri bátar skrásettir eftir 1/1 1995‘ høvdu fingið loyvi eftir siðvenju hjá fiskimálaráðnum, má henda siðvenja hava verið kend fyri løgtinginum, um løgtingið skal ætlast at hava viljað brotið við grundleggjandi prinsippir um rættartrygd við í 2002 at áleggja hesum bátum at skráseta seg átta ár frammanundan.

Í dag er lógin so aftur broytt. Nú tykist ikki vera nakar tulkingar-

ivi viðvíkjandi, eldri bátum skrásettir eftir 1/1 1995, men alíkavæl tykist fiskimálaráðið halda uppá, at tulkning A í hesum førinum er tann rætta, og at hon framvegis útilokar eisini teimum bátum, sum fiskimálaráðið fyrr hevur latið fáa loyvi.

Viðmerking til fiskimálaráðið – 1: B hevur ikki fingið loyvi

Sum omanfyri nevnt haldi eg ikki, at tulkningin hjá fiskimálaráðnum viðvíkjandi bátum sum B1 er røtt, tí talan er um ein eldri bát, sum er skrásettur eftir 1/1 1995, og sum hevur fingið fiskiloyvi, og fingið tað endurnýggja fleiri ferðir. Slíkir bátar eru ikki greitt fevndir av regluni, ið ætlað er at útihýsa yngri, ella nýggjari bátum, sum ongantíð vóru komnir uppí part.

Eg haldi tí framvegis, at B skuldi havt fingið loyvi. Eg skilji tó ikki heilt greitt, um fiskimálaráðið heldur, at loyvi nú kann gevast eftir lógbroytingina í 1993. Tí heiti eg á umboðsmannin um at biðja fiskimálaráðið gera støðu sína greiða hesum viðvíkjandi.

Viðmerking til fiskimálaráðið – 2: Skeiv tulkning

Um sjálva tulkningina havi eg viðmerkt til omanfyri.

Hvat viðvíkur avreiðingum, so hevur fiskimálaráðið ikki fyrr tikið henda próvspurningin upp. Verður málið avgjørt endaliga nú, vænti eg, at tað kemur fiskimálaráðnum til skaða, at ráðið ikki hevur upplýst henda spurning fyrr enn nú.

Eftir at B1 fekk „...“, hevur avreiðingin verið skrásett undir tí merkinum.

Viðmerking til fiskimálaráðið – 3: nøktandi upplýsing og grundgeving

Tað ber ikki til eftir boðum í 2003 at skráseta ein bát í 1994. Tí hava hvørki B ella eg kunna sent inn nakrar upplýsingar um skráseting áðrenn 1/1 1995.

Tá eg heitti á fiskimálaráðið um at taka málið til viðgerðar av nýggjum, fekk eg einans grundgeving um, at „skjøl í málinum vísa...“. Skrivið frá mær 2. mai 2003 er als ikki viðgjørt, og støða er ikki tikin til tað. Ikki fyrr enn í skrivinum til umboðsmannin

12. september er nokur verulig viðgerð hend. Men serliga hesir spurningar verða ikki viðgjørdir:

1. At ásetingin **ikki** hevur til endamáls at leggja dent á *skráseting* men heldur á *tilknýti*.
2. At tá loyvi einaferð er givið eigur tað at verða endurnýggjað, (grundreglan um *berettiget forventning*),
3. Um fleiri skjøl eru at finna viðvíkjandi málinum, serliga skjøl, sum vísa nær B annars hevur fingið fiskiloyvi.

Tí haldi eg fast um, at málið var ikki nøktandi upplýst ella grundgivið.

Viðmerking til fiskimálaráðið – 4: rokning

Her tykjast vit at vera samdir. Eg vóni bert, at hetta nú er prinsipiella støðan hjá fiskimálaráðnum, og at umboðsmaðurin nýtir høvi at úttala seg um spurningin.

„Berettiget forventning“, lógmotivir og málgongd

Eg haldi ikki fiskimálaráðið hevur viðgjørt spurningarnar um berettiget forventning, um mína fatan av lógmotivunum, ella um mína fatan av málgongdini, herundir hvørji skjøl eru at finna.

Tað er tí kanska frægast, at fiskimálaráðið fær høvi at svara uppá hesar spurningar, áðrenn málið verður endað.“

Við skrivi, dagfest 24. sept. 2003, vórðu viðmerkingarnar frá A sendar Fiskimálaráðnum til ummælis við einari ummælisfreist áljóðandi 3 vikur.

Við skrivi, dagfest 22. sept. móttikið 6. okt. 2003, hevur A sent umboðsmanninum soljóðandi skriv:

„Tú hevur sent mær yvirlit yvir skjøl í málinum. Í øllum førum hesi skjølini vænta í:

- fiskiloyvi 7. mai 1999
- fiskiloyvi 23. augsut 2000
- fylgiseðil 20. juni 2003

Hartil koma fleiri fiskiloyvi, sum B ikki hevur goymt.

Um báturin fyrr hevur verið skrásettur kann einans fiskimálaráðið staðfesta. Hetta kann gerast við at ganga ígjøgnum smábátaskrásetingarnar, ið eru til í pappíriformi.“

Við skrivi, dagfest 15. okt. 2003, hevur Fiskimálaráðið latið umboðsmanninum soljóðandi viðmerkingar:

„Vísandi til skriv frá Løgtingsins Umboðsmanni dagfest 24. september 2003, har biðið verður um viðmerkingar til viðmerkingarnar frá A dagfest 22. september 2003, verður boðað frá at Fiskimálaráðið ikki hevur serstakar viðmerkingar um metingarnar frá A, men hevur viðgjørt málið um fiskiloyvi til m/b B1, vísandi til svar okkara dagfest 20. juni 2003 eftir lógartekstinum. Eingin tulkning er gjørd og eingin umhugsan um undantak. Mett varð ikki, at møguleiki er fyri undantakið smb. lógini.

B1 varð ikki skrásett fyrr enn 25. mars 1999. Sambært lógarbroytingini í Ll. nr. 38, frá 26. mars 2002, har nýtt stk. 2 varð sett inn í § 31 í lógini um vinnuligan fiskiskap, hevði báturin ikki rætt til fiskiloyvi.

Av tí at báturin ikki varð skrásettur fyrr enn 25. mars 1999, hevði hann ikki veiðiloyvi, sum varð útskrivað frá landsstýrinum 1. januar 1995 og tí heldur ikki rætt til fiskiloyvi smb. í Ll. nr. 50, frá 20. mai 1996, ið var galdandi reglan fyri 26. mars 2002.

Í klaguni til Løgtingsins Umboðsmann dagfest 30. juni 2003 kemur fram nýggj upplýsing, at C, ..., áður átti bátin undir navninum B2. Í telefonsamrøðu fyrst í juli 2003 segði C Fiskivinnustovuni frá, at báturin B2 ikki var skrásettur.

Við hesum má metast, at avgerðin í svari Fiskimálaráðsins dagfest 20. juni 2003, var endalig.“

Við skrivum, dagfest 21. okt. 2003, boðaði umboðsmaðurin pørtunum frá, at hann ikki helt tað vera neyðugt við framhaldandi partshoyringum í hesum málinum, at málið fór at vera tikið upp til endaliga viðgerð, og at hendan viðgerðin væntandi fór at taka umleið 2 mánaðir. Seinastu skrivini frá pørtunum vórðu eisini send hinum partinum til kunningar.

Við skrivum, dagfest 19. des. 2003, boðaði umboðsmaðurin þort-unum frá, at hetta málið orsakað av fleiri øðrum tungum málum ikki fór at verða viðgjørt fyrr enn í januar 2004.

Niðurstøða

Avgerðin um fiskiloyvi

Í løgtingslóg nr. 28 frá 10. mars 1994 um vinnuligan fiskiskap stóð upprunaliga m.a.:

„§ 5.

...

Stk. 3. Veiduloyvi sambært hesi lóg er góðkenning, ið Føroya Landsstýri veitir ávísum fiskifari at veiða á føroysku landleiðunum og á leiðum uttanfyri føroysku landleiðirnar. Veiduloyvi verður útskrivað fyri eitt ár í senn.

Stk. 4. Fiskiloyvi sambært hesi lóg er tann rættur, sum Føroya Landsstýri hevur latið eigara av ávísum fiskifari, sum hevur veiduloyvi sambært stk. 3, at veiða ávísa nøgd úr ávísum fiskastovnum á ávísum leiðum í ávísum fiskiári.

...

§ 7. Vinnuligur fiskiskapur sambært hesi lóg kann bert fara fram við fiskiførum, sum sambært ognarviðurskiftunum eru heimahoyrandi í Føroyum og hava veiduloyvi eftir § 5, stk. 3.

...

§ 28. Felags kvotupartar verða ásettir fyri hesar fimm bólkar av fiskiførum á føroysku landleiðunum:

Bólkur 1: Stáltrolarar yvir 400 Hk, lemmatrolarar

Bólkur 2: Stáltrolarar yvir 400 Hk, pør

Bólkur 3: Stállínuskip yvir 110 BRT

Bólkur 4: Útróðrabátar yvir 20 BRT

Bólkur 5: Útróðrabátar undir 20 BRT

...

§ 31. Talið av veiduloyvum, sum fáa egna kvotu ella felagskvotu í hvørjum bólki av fiskiførum undir føroyskum flaggi, er tað talið, sum varð útskrivað frá landsstýrinum til fiskifør 20 BRT ella meira í 1993.“

Við løgtingslóg nr. 69 frá 18. august 1998 um broyting í lóg um vinnuligan fiskiskap fekk § 5, stk. 3, hesa orðing:

„Veiduloyvi sambært hesi lóg fyri fiskifør, onnur enn tey, ið koma undir bólk 5 sambært § 28, stk. 1 er góðkenning, ið landsstýrismaðurin veitir ávísingum fiskifari at veiða á føroysku landleiðunum og á leiðum uttanfyri føroysku landleiðirnar. Veiduloyvi sambært hesi lóg fyri fiskifør í bólki 5 sambært § 28, stk. 1 er góðkenning upp til fimm ár, ið landsstýrismaðurin veitir ávísingum fiskifari at veiða á føroysku landleiðunum og á leiðum uttanfyri føroysku landleiðirnar.“

Við løgtingslóg nr. 38 frá 26. mars 2002 um broyting í løgtingslóg um vinnuligan fiskiskap var í § 5, stk. 4 sett inn nýtt soljóðandi pkt. 2:

„Fyri fiskifør, ið koma undir bólk 5 sambært § 28, stk. 1, krevst tó ikki veiðiloyvi fyri at fáa tillutað fiskiloyvi.“

Við somu løgtingslóg fekk § 7, stk. 1, 1. pkt. í lóg um vinnuligan fiskiskap hesa orðing:

„Vinnuligur fiskiskapur sambært hesi lóg kann bert fara fram við fiskiførum, sum sambært ognarviðurskiftunum til eina og hvørja tíð eru heimahoyrandi í Føroyum og hava veiðuloyvi eftir § 5, stk. 3 ella fiskiloyvi eftir § 5, stk. 4, 2. pkt., ella hvørs eigarar hava fingið fiskiloyvi til fyribils ella avmarkað rættindi sambært § 5, stk. 4, 3. pkt.“

Við somu løgtingslóg fekk § 31 í lógini um vinnuligan fiskiskap hesa orðing:

„Talið av veiðiloyvum, ið koma undir fiskidagaskipan og skipan við hjáveiði eftir botnfiskasløgum á føroysku landleiðunum í hvørjum bólki av fiskiførum undir føroyskum flaggi, er talið av veiðiloyvum, sum varð útskrivað frá landsstýrinum 1. januar 1995.

Stk. 2. Bátar í bólki 5, sambært § 29, stk. 1, sum vóru skrásettir í Føroyum fyri 1. januar 1995 og framvegis eru skrásettir, kunnu, hóast ásetingarnar í stk. 1, fáa útskrivað fiskiloyvi sambært § 5, stk. 4, 1. pkt.“ Sambært hesi orðing av § 31, stk. 2, sum var galdandi, tá B við skrivi, dagfest 2. oktober 2002 søkti um fiskiloyvi til B1 var tað sostatt eitt

treytaleyst krav, at talan skuldi vera um bát, sum var skrásettur í Føroyum fyri 1. januar 1995 og framvegis var skrásettur her.

A hevur í klaguni víst til viðmerkingarnar undir § 31, nevniliga, at tað vóru nógvir føroyskir bátar, sum ikki vóru í vinnu í fyrru helvt av 1990-árunum, og sum tískil ikki hava søkt um ella fingið veiðu- og fiskiloyvi, og at tað við lógarbroytingini í mars 2002 skuldi gerast møguligt at útskriva hesum bátum fiskiloyvi. A hevur í hesum sambandi ført fram, at ætlanin við hesari lógargreinini ikki hevur verið, at dentur skuldi leggjast á skráseting, men heldur á tilknýti.

Eg haldi ikki, at tað í viðmerkingunum til § 31, stk. 2 ella eftir tí, sum annars er upplýst í málinum, er grundarlag fyri at halda, at treytin um, at báturin skuldi vera skrásettur í Føroyum áðrenn 1. januar 1995 og framvegis skuldi vera skrásettur, ikki skuldi takast bókstaviglaga. Lógin sigur púra greitt, at tað vóru bátar, sum vóru skrásettir pr. 1. jan. 1995, og sum framvegis vóru skrásettir, sum kundu fáa fiskiloyvi. Eg dugi als ikki at síggja, at nøkur andsøgn er millum lógartekstin og hendan partin av viðmerkingunum. Bátar, sum ikki hava verið skrásettir áðrenn 1. jan. 1995, kundu ikki fáa fiskiloyvi við heimild í § 31, stk. 2.

Eftir tí, sum er upplýst í málinum, má tað leggjast til grund, at umrøddi báturin á fyrsta sinni er skrásettur í mars 1999, og sostatt ikki var skrásettur áðrenn 1. januar 1995.

Tað var sostatt, sum § 31, stk. 2 tá var orðað, eingin heimild til at játta umsóknini hjá B um fiskiloyvi. Avgerðin hjá Fiskimálaráðnum um ikki at játta fiskiloyvi er tí eftir mínum tykki røtt.

Í klaguni verður ført fram, at sjálvt um tulkingin hjá Fiskimálaráðnum er tann rætta, so átti B kortini at havt fingið fiskiloyvi, tí at hann bæði í 1999 og 2000-2001 hevði fingið útskrivað fiskiloyvi, og at hann tí hevði „en berettiget forventning“ um at fáa útskrivað nýtt fiskiloyvi.

Hertil er at siga, at hóast báturin B1 hevur fingið loyvi til at reka húkaveiðu í tveimum avmarkaðum tíðarskeiðum í ávikavist 1999 og 2000-2001, gevur hetta ikki í sjálvum sær B grundarlag fyri at ganga út frá, at hann eisini fór at fáa fiskiloyvi aftaná lógarbroytingina frá 26. mars 2002.

A hevur harumframt ført fram, at Fiskimálaráðið hvørki hevur lýst ella grundgivið málið á nøktandi hátt.

At Fiskimálaráðið ikki hevur lýst málið á nøktandi hátt, eri eg ikki

samdur í. Við skrivinum, dagfest 14. jan. 2003, hefur Fiskimálaráðið greitt B frá treytunum og biðið hann upplýsa, um báturinn hefur verið skrásettur fyrir, og undir hvörjum navni og havnakenningsnummari hetta var. Hetta er júst ein liður í tí at lýsa málið, soleiðis, at Fiskimálaráðið kann taka avgerð viðvíkjandi umsóknini frá B. Fiskimálaráðið hefur í skrivinum til A, dagfest 20. juni 2003, upplýst, at tað ikki ber til hjá teimum at finna fram til eina móguliga skráseting av bátinum, uttan so, at teir fáa at vita táverandi havnakenningsnummarið á bátinum. Hesar upplýsingar eru ikki latnir Fiskimálaráðnum, og tí haldi eg einki grundarlag vera fyri at fýlast á viðgerðina hjá Fiskimálaráðnum hesum viðvíkjandi.

§ 23 í Fyrisitingarlógini er soljóðandi:

„Ein grundgeving fyri eini avgerð, skal hava eina tilvísing til tær rættarreglur, sum avgerðin er grundað á. Í tann mun, avgerðin eftir hesum reglum hvílir á eini fyrisitingarligari meting, skal grundgevingin eisini tilskila tey høvuðsfyrilit, ið hava verið avgerandi fyri útinningini av metingini.

Stk. 2. Grundgevingin skal eisini um neyðugt hava eina stutta frágreiðing viðvíkjandi teimum veruligu umstøðunum, sum hava havt stóran týðning fyri avgerðina.

Stk. 3. Grundgevingin kann verða avmarkað í tann mun áhugi partanna í at kunna nýta kunnleika til hesa til røkjan av sínum tørvi má metast at eiga at víkja fyri avgerandi umhugsni fyri honum sjálvum ella øðrum privatum ella almennum áhugamálum, jbr. § 15.“

Fiskimálaráðið hefur í avgerðini, sum er send A við skrivi, dagfest 20. juni 2003, víst á, at B1 ikki hevði rætt til fiskiloyvi sambært § 31 í lógini um vinnuligan fiskiskap, ið verður endurgivin í skrivinum.

Við tað, at talan er um eina lógarásetta treyt, sum ikki er lokin, haldi eg grundgevingina hjá Fiskimálaráðnum lúka krøvini í § 23, stk. 1 í Fyrisitingarlógini. Hinvegin hevði tað sambært § 23, stk. 2 í Fyrisitingarlógini verið rættast, um Fiskimálaráðið í avgerðini beinleiðis hevði víst á, at talan var um bát, ið ikki var skrásettur undan 1. januar 1995, og at umsøkjarin tí ikki hevði rætt til fiskiloyvi. Av tí, at treytin beinleiðis framgongur av § 31, stk. 2 í lógini um vinnuligan fiskiskap, soleiðis sum reglan var orðað tá, og umsøkjarin skuldi verið tann

nærmasti til at vita, at báturin ikki var skrásettur undan 1. januar 1995, geri eg ikki meira við hendan spurning.

Eg haldi tí sum heild ikki grundarlag vera fyri at gera meira við hendan partin av klaguni.

Skjalainnlit

Sambært § 16, stk. 3, 3. pkt. í Fyrisitingarlógini kann Landsstýrið áseta reglur um gjald fyri avrit og makaskjøl.

Við heimild í hesi reglu hevur Landsstýrið gjørt kunngerð nr. 199 frá 15. desember 1993 um gjald fyri avrit og fotoavrit eftir Fyrisitingarlógini. § 1 í hesi kunngerð er soljóðandi:

„Gjald verður ikki kravt fyri fyrsta eintakið av einum avriti ella fotoavriti av einum skjali, ið sambært § 9 í fyrisitingarlógini verður latið partinum í viðkomandi máli.“

Talan er tí um eina grundleggjandi misskiljing, tá Fiskimálaráðið sendir advokatinum rokning fyri avrit av skjølum í sambandi við alment innlit. Tá ein advokatur, sum umboðar ein part í einum máli, vendir sær til myndugleikan og biður um innlit í hetta málið, er als ikki talan um alment innlit sambært Innlitslógini, men um partsinnlit sambært kap. 4 í Fyrisitingarlógini.

Fiskimálaráðið hevði tí ikki heimild at senda advokatinum rokning fyri avritini av skjølunum í málinum. Fiskimálaráðið hevur í skrivi sínum til mín, dagfest 12. sept. 2003, eisini viðurkent, at hetta er eitt mistak, sum verður rættað. Eg geri tí ikki meira við hendan spurningin.

23.3. Kлага um málsviðgerðartíðina hjá Fiskimálaráðnum av umsókn um fiskiloyvi.

A søkti tann 27. mai 2003 Fiskimálaráðið um fiskiloyvi til bátin m/b B1. Tann 18. juli 2003 og tann 4. august 2003 sendi hann Fiskimálaráðnum rykkjarar. Tá hann ikki fekk nakað svar, kлагаði hann tann 9. oktober 2003 til umboðsmannin. Umboðsmaðurin gav Fiskimálaráðnum átalu fyri seinføra málsviðgerð og eisini átalu fyri ikki at hava gjørt notat av eini telefonsamrøðu. Eisini heitti umboðsmaðurin sambært § 12 í umboðsmanslógini á Løgtingið og landsstýrismannin í fiskivinnumálum um at gera greiðari reglur viðvíkjandi fiskiloyvum til smábátar. (J.nr.200300071)

Klagan

Við skrivi, dagfest 9. okt. 2003, hevur A latið umboðsmanninum soljóðandi klagu:

„Undirritaði, A, ..., loyvi mær hervið at kæra Fiskimálaráðið til Løgtingsins Umboðsmann.

Orsøkin er at undirritaði sum eigur M/B B1, tann 15.05.2003 fái skriv frá Fiskiveiðueftirlitinum, har Fiskiveiðueftirlitið heitir á undirritaða, um at fáa viðurskiftini í samband við fiskiloyvinum í rættlag. Tann 27.05.2003 sendir undirritaði umsókn um fiskiloyvið inn, og geri vart við at av misgávum, havi eg ikki verið varugur við at verandi fiskiloyvið fór úr gildi 28.02.2003. Tann 18. juli 2003 sendi eg rykkjara til Fiskiveiðueftirlitið, um at fáa hesi viðurskifti í rættlag.

Nú vit eru komin til 9. okt. 2003 havi eg framvegis ikki fingið svar. Tá tað er av alstórum týðningi hjá mær at fáa hesi viðurskifti í rættlag, meti eg málið hava serligan skund, og fari tí at heita á umboðsmannin um at koma inn í málið.

Viðløgð eru avrit av ymiskum skjølum.“

Málgongd

A og B hava við skrivi frá Fiskimálaráðnum, dagfest 24. okt. 2002 fingið útskrivað fiskiloyvi (bólkur 5D) til M/B B1 fyri tíðarskeiðið 23. okt. 2002 til 28. febr. 2003.

Fiskiveiðieftirlitið sendi við skrivi, dagfest 15. maí 2003, M/B B1 soljóðandi fráboðan:

„Viðv. avreiðingum uttan neyðugt fiskiloyvi hjá **M/B B1**
Fiskiveiðieftirlitið ger vart við, at sambært lögtingslóg nr. 28 frá 10. mars 1994, við seinni broytingum, skulu fiskifør minni enn 15 tons hava fiskiloyvi, um tey skulu reka vinnuligan fiskiskap. Sambært upplýsingum Fiskimálaráðsins hevur bátur tygara „**B1**“ ... avreitt uttan at neyðugt loyvi er fingið til vega frammanundan. At avreitt verður uttan fiskiloyvi er brot á § 7 í lögtingslóg nr. 28 frá 10. mars 1994. Heitt verður á tygum um at fáa viðurskiftini í rættlag beinanvegin.“

Við skrivi, dagfest 27. maí 2003, hevur M/B B1 v/B sent Fiskimálaráðnum umsókn um fiskiloyvi. Umsóknin, sum er móttikin í Fiskimálaráðnum 2. juni 2003, er soljóðandi:

„Viðv. Fiskiloyvi til M/b B1

Undirritaði vil hervið søkja um fiskiloyvi til M/b B1, ið er í bólki 5, av misgáum er eingin umsókn latin inn fyri hettar tíðarskeiðið.
Vit biðja um umbering fyri mistakið.
Hjálágt sendi eg avrit av skrivi, ið ynskt var at fáa tilsent.“

Við telefaksi, dagfest og sent Fiskimálaráðnum 4. aug. 2003, hevur M/b B1 v/A sent Fiskimálaráðnum soljóðandi skriv:

„Viðv. fiskiloyvi til mb. B1

Við hesum verður sagt frá, at eg 28.08.2002 seldi maskinbátin mb. B1 til C, Klaksvík – uttan fiskiloyvi.
Hin 8. juni 2002 keypti eg bátin m/b B2 frá D og fekk hann navnið og nummarið á gamla bátinum (B1).
Biðið verður um at fáa flutt fiskiloyvið frá gomlu B1 til hin nýggja.“

Við klaguni lá eisini avrit av einum skrivi frá M/B B1 v/B, dagfest 18. juli 2003. Hetta skrivið er ikki at finna í skjølunum hjá Fiskimálaráðnum, men harafturímóti er sama skrivið, nú dagfest 22. aug.

2003, og móttikið í Fiskimálaráðnum 25. aug. 2003. Skrivið er soljóðandi:

„Viðv. fiskiloyvi til M/b B1

Við skrivi, dagfest 27.05.03, søkti eg um fiskiloyvið til m/b B1, eftir áheitan frá Fiskiveiðueftirlitinum. Nú knappar 2 mánar eftir umsóknina, havi enn ikki fingið svar. Undirritaði vil sjálvandi hava hesi viðurskifti í rættlag, og fari tí at heita á Fiskiveiðueftirlitið um at svara umsókn míni skjótast møguligt.

Eg loyvi mær eisini at vísa til fyrisitingarlógina, har borgarin hevur krav uppá at fáa svar frá almennu myndugleikunum.“

Partshoyring

Umboðsmaðurin gjørdi av at kanna hetta málið nærri, og við skrivi, dagfest 10. okt. 2003, vórðu klagan og viðløgdu skjølini send Fiskimálaráðnum. Biðið varð um skjølina í málinum og eina frágreiðing um, hví skrivini ikki vóru svaraði.

Við skrivi, dagfest 10. nov. 2003, hevur Fiskimálaráðið latið mær umbidnu skjølina og soljóðandi frágreiðing:

„Víst verður til skriv umboðsmansins, dagfest 10. oktober 2003, viðvíkjandi klagu frá A, ... – tykkara mál ...

Fiskimálaráðið hevur fingið skriv frá B, ..., dagfest 27. mai 2003, har søkt verður um fiskiloyvi til B1. Hesin báturin, hvørs skrásettu eigarar sambært tilmelding til Bátayvirlitið, Politistøðin í Klaksvík pr. 15. mai 2002, eru A og B, ... er fyrrverandi m/b B2 (Skjal 1A). Tann 6. desember 2002 verður báturin tilmeldaður av nýggjum til Bátayvirlitið á Sýsluskrivstovuni í Klaksvík við B sum eigara, (Skjal 1B).

Báturin varð keyptur frá D, Tórshavn; samsvarandi skrivi frá A, dagfest 4. august 2003, varð báturin keyptur 8. juni 2002 (Skjal 2). Sølan av hesum bátinum varð fløkt, tí tveir keyparar tykjast hava verið inni í myndini, harav annar skuldi hava fiskirættindini hjá bátinum. Báturin verður í tí høpi ræðisavmarkaður, og loyvið verður seinni lagt afturat øðrum báti. Sostatt hevði m/b B1 (ex.B2)

ikki rætt til fiskiloyvi. Ræðisavmarking dagfest 15. september 2002 er lögð við sum Skjal 3.

A hevði framman undan saman við H átt ein annan bát, sum kallaðist B1, sí tilmeldingarskjal til Bátayvirlitið sum Skjal 4. Hesin verður seldur C, Klaksvík og 29. februar 2002 tilmeldaður Bátayvirlitinum á sýsluskrivstovuni í Klaksvík av C, Klaksvík (Skjal 5). Hetta verður Fiskimálaráðnum kunnugt við umsókn frá I frá 7. januar 2003 (Skjal 6 og 7).

Við telefaksi sent 14. august 2003 frá A verður Fiskimálastýrið kunnað um, at C 28. august 2002 keypti bátin frá A, og at C tann 20. desember 2002 hevur selt F, Klaksvík bátin. Báturin kallast tá m/b B3, Skjøl 8, 9, og 10. Skjal 8 og 9 vísa á, at fiskiloyvið ikki fylgdi við í søluni millum A og C. Viðmerkjast skal, at Fiskimálaráðið ikki verður kunnað um hetta fyrr enn 1 ár aftaná, at sølan er farin fram.

Fiskimálaráðið er kunnugt um, at báturin síðani verður seldur nakrar ferðir afturat – er seinast skrásettur undir navninum m/b B4 tann 7. apríl 2003. Eigari tá er E, ... (Skjal 11). Eigarin hevur ikki søkt um fiskiloyvi til bátin.

Fiskimálaráðið hevur ikki fingið staðfest, um báturin m/b B1 – nú m/b B4 – hevur verið skrásettur innan 1. januar 1995. Henda skráseting kann hava týðning fyri, hvussu málið endaliga verður avgreitt.

Í tíðarskeiðnum frá 27. mai 2003 til 4. august 2003 hevur fulltrúi á Fiskivinnustovuni í telefonsamtalu tosað við antin B ella A um umsóknina frá 27. mai 2003. Samrøðan er ikki noterað í málið. Í telefonsamrøðuni varð greitt frá støðuni málinum viðvíkjandi, m.a. at m/b B2 er ræðisavmarkað. Fram kemur eisini, at B og A ynskja fiskiloyvið av teirra fyrrverandi m/b B1 flutt yvir á bátin. Umsókn hesum viðvíkjandi verður send Fiskimálaráðnum 4. august 2003.

Sum skjøluni, 8, 9 og 10 vísa, sendi A tann 14. august 2003 Fiskimálaráðnum avrit av vátan frá C, har hesin vátar at hava keypt bátin frá A tann 28. august 2002 uttan fiskiloyvi, og at hann síðani hevur selt F bátin tann 20. desember 2002.

Sostatt fær Fiskimálaráðið at vita 1 ár aftaná, at B1 er seld C, at fiskiloyvið ikki skuldi fylgja við bátinum. Sami bátur er síðani

seldur fleiri ferðir, men sum víst á oman fyri, hevur núverandi eigarin ikki søkt um fiskiloyvi.

Leggjast skal afturat, at fasta mannagongdin hjá Fiskimálaráðnum er, at tá fiskifar verður selt, verða fiskirættindini samstundis latin nýggja eiganum. Skal verða vikið frá hesum, skal hetta verða skrivliga fráboðað Fiskimálaráðnum í sambandi við søluna.

Oman fyri er greitt frá málinum, sum klagan snýr seg um. Málið er fløkt – serstakliga tí allir upplýsingar ikki hava verið sendir Fiskimálaráðnum, samstundis sum bátarnir hava verið handlaðir.

Tann higartil óloysti spurningurin í málinum er, um fyrrverandi eigarar av bátinum m/b B1, og sum nú eitur m/b B4, hava verið vitandi um, at báturin ikki hevur havt fiskiloyvi. Tann fyrsti, ið keypti bátin, hevur 1 ár aftaná keypið váttað, at fiskirættindini ikki fylgdu við. Men í hesum tíðarskeiðnum varð báturin tó seldur fleiri ferðir.

Upplýsast skal, at Fiskimálaráðið hevur fingið umsókn frá onkrum av hesum eiganum um fiskiloyvi, men tann umsóknin varð ikki avgreidd, tí eigarin kundi ikki skjálprógva, at báturin hevði verið skrásettur fyri 1. januar 1995. Seinasti eigarin av bátinum, sum Fiskimálaráðið veit um, hevur ikki søkt um fiskiloyvi, men tað er tó ongin trygd fyri, at báturin ikki hevur verið handlaður, sum um at hann hevði loyvi.

Greitt er, at C 14. august 2003 váttar, at fiskirættindini ikki fylgdu við, tá hann keypti bátin 1 ár frammanundan, men sölusáttmálin millum C sum seljara og F sum keypara, dagfestur 20. desember 2002, tilskilar ikki, at báturin verður seldur við ongum fiskiloyvi. Sølusáttmáli dagfestur 15. januar 2003 millum F sum seljara og G sum keypara tilskilar onki um fiskiloyvi, men sum viðmerking í sambandi við flyting av keypsprísinum verður sagt, at fiskiloyvi 5D er við í søluni/keypinum, (Skjal 12 og 13). Henda sølan fór fram 8 mðr. framman undan, at Fiskimálaráðið verður kunnað um, at fiskirættindini ikki skuldu fylgja við í fyrstu søluni 1 ár frammanundan.

Sostatt eru viðurskiptini ógreið, hvørt fiskirættindini eru ætlað at verða ella ikki verða partur av sølu/keyppi av bátinum, sum hevur verið keyptur og seldur fleiri ferðir í 2002 og 2003.

Fiskimálaráðið kann ekki ganga umsóknini frá B, dagfest 27. maí 2003, á möti, uttan at víska er um, at fiskirættindini framman undan endaliga og eftir rættari mannagongd eru eftirhildin, tá m/ b B1 verður seld fyrst C, síðani F og við seinni eigaraskifti.

Fiskimálaráðið fer at taka neyðug stig til at fáa greinað, hvussu viðurskiftini viðvíkjandi fiskirættindunum veruliga eru tengd saman.

Fiskimálaráðið er til reiðar at mæta á fundi og greiða móguligar ivasurningar málinum viðvíkjandi.“

Við skrivi, dagfest 26. nov. 2003, vórðu viðmerkingarnar frá Fiskimálaráðnum sendar A til ummælis.

Við skrivi, dagfest 8. jan. 2004, boðaði umboðsmaðurin pørt-unum frá, at av tí, at A ikki hevði latið umboðsmanninum nakrar viðmerkingar til skrivið frá Fiskimálaráðnum, bleiv hendan klagan nú tikin upp til endaliga viðgerð. Sagt varð, at orsakað av, at nógv onnur mál vóru til viðgerðar tá, kundi viðgerðin koma at taka 2 – 3 mánaðir.

Niðurstøða

Av tí, at Fiskimálaráðið framvegis ikki hevur tikið endaliga avgerð í hesum málinum, hvørki kann ella vil eg taka støðu til spurningin um, hvørt B1 eigur at fáa útskrivað fiskiloyvi. Viðgerð mín av hesari klaguni snýr seg tí bert um málsviðgerðina og viðgerðartíðina hjá Fiskimálaráðnum.

Í sambandi við viðgerð mína, havi eg 30. mars í ár havt ein fund við Fiskimálaráðið um hetta málið og um umsitingina av fiskiloyvum til smábátar annars. Á fundinum hevur Fiskimálaráðið uppá fyrispurning upplýst fyri mær, at meira ikki er hent í hesum málinum, síðani viðmerkingarnar hjá Fiskimálaráðnum vórðu sendar mær í nov. 2003.

Eg spurdi eisini Fiskimálaráðið, um kunngerðin er gjørd, sum sambært § 31, stk. 2 í lógini um vinnuligan fiskiskap kann gerast fyri umsitingina av fiskiloyvum í bólki 5. Fiskimálaráðið upplýsti, at hendan kunngerðin ikki er gjørd enn, men at verandi skipan við fiskiloyvum til smábátar viðførir stórar umsitingarligar trupulleikar. Loyvini skulu útskrivast tvær ferðir um árið, og talan er um uml. 1.000 – 1.200 umsóknir um summarið og uml. 800 – 900 umsóknir um veturin. Upplýst varð, at tað er komið at standa í samgonguskjalinum, at skipanin

skal gerast lagaligari, og at Fiskimálaráðið tí fer at hyggja at kunnngerðini og lógini undir einum.

Eg kann ikki annað enn taka undir við, at lógarverkið verður gjørt meira fullfiggjað á hesum økinum. Tað er ikki nøktandi, at tað í § 31, stk. 2 í lógini verður sagt, at nærri reglur fyri umsitingina av loyvunum kunnu ásetast í kunnngerð, men at hetta framvegis ikki er gjørt. Eg haldi ikki, at tað í lötuni ber til, hvørki í lógini ella kunnngerð at lesa, hvørjar treytirnar fyri fiskiloyvum til smábátarnar eru. Eg fari tí vísandi til § 12 í Umboðsmanslógini at mæla Løgtinginum og landsstýrismanninum til at fáa greiðar reglur ásettar í lóg ella kunnngerð á hesum økinum.

Viðvíkjandi viðgerðartíðini av hesum málinum er at siga, at umsóknin er send Fiskimálaráðnum 27. mai 2003, og nú stívliga 10 mðr. seinni er hetta málið framvegis ikki avgreitt. Undanfórslan hjá Fiskimálaráðnum í skrivinum til mín, dagfest 10. nov. 2003, um at málið ikki kann avgreiðast, fyrr enn greiða er fingin á, um gamli báturin aftaná söluna til C aftur er seldur við fiskiloyvi, kann ikki góðtakast.

Tað má í hesum sambandi leggjast til grund, at Fiskimálaráðið (burtursæð frá spurninginum um møguliga skráseting pr. 1. jan. 1995) síðani í august 2003 hevur havt upplýsingarnar um söluna av fyrru B1 (nú B4) og um keypið av verandi B1. Einku er síðani hent í hesum málinum. Hetta er als ikki nøktandi, og eg fari at geva Fiskimálaráðnum eina áttalu fyri viðgerðartíðina í málinum.

Eg fari samstundis, at mæla Fiskimálaráðnum til at avgreiða hetta málið skjótast gjørligt og at lata meg frætta aftur, hvørja niðurstøðu komið verður til í hesum sambandi.

Tað framgongur av skrivinum frá Fiskimálaráðnum til mín, dagfest 10. nov. 2003, at Fiskimálaráðið ikki hevur gjørt nakað notat frá telefonsamrøðuni, sum ein fulltrúi á sumri 2003 hevur havt við A ella B. Hetta er beinleiðis brot á notatskylduna í § 6 í lógini um alment innlit, og fari eg tí eisini at geva Fiskimálaráðnum eina áttalu fyri hetta.

Burtursæð frá givnu áttalunum til Fiskimálaráðið og tilmælinum til Løgtingið og landsstýrismannin um at gera greiðari reglur á hesum økinum, geri eg ikki meira við hetta málið í lötuni.

23.4. Gjöld fyri veterinert eftirlit av triðjalandsfiski.

Umboðsmaðurin hevur viðgjørt eina klagu frá A í sambandi við, at Vinnuáráðið hevði staðfest avgerð hjá Heilsufrøðiligu Starvsstovuni um, at krevja gjald fyri eftirlit við triðjalandsfiski, sum verður lagdur á frystigoymslu í Føroyum, eftir § 7 heldur enn § 6 í kunngerð nr. 124 frá 28. aug. 2001 um gjöld fyri veterinerar kanningar og veterinert eftirlit. Umboðsmaðurin helt ongan iva vera um, at talan var um innfluttan fisk, sum varð fevndur av § 7 í kunngerðini. Hann vísti tó á, at gjøldini í hesari kunngerðini vóru sett eitt vet hægri, enn ásett var í ES-dir-ektivinum um minstugjöld fyri slíkar kanningar, og mælti tí Vinnuáráðnum til at taka stig til at fáa hesi gjøldini at samsvara við ES-reglurnar. (J.nr. 200300053)

Klagan

Við skrivi, dagfest 22. juli 2003, hevur A latið umboðsmanninum soljóðandi klagu:

„Viðv. niðurstøðu vinnuáráðsins av reglunum í kunngerð nr. 124 og 128 frá ávíkavist 16. marts 2001 og 21. september 2001, um BIP (Border Inspection Point) gjöld og útinnan Heilsufrøðisligu Starvstovunnar av somu.

Vísandi til samrøðu okkara millum á skrivstovu tygara d.d. sendi eg hervið skrivliga kæru sum avtalað.

Okkara tulling av reglunum og gjøldum sambært kunngerð nr. 124 frá 28. august 2001 fyri veterinerar kanningar eru sum eg havi greitt frá í kæru míni til Heilsufrøðisligu Starvsstovuna/Vinnuálastýrið dagf. 08.04.03 og sum er viðlagt sum skjal.

Tann vøra, sum vit tosað um er serstakliga tann svartkjaftur sum verður umskipaður í stórum nøgdum yvir goymslu okkara og verður víðarisendur herfrá til destínatióinir kring world wide. Vit meta at skipini sum eru 3. lands frysti framleiðslu skip, landa beinleiðis til okkara samb. § 6 meðan Heilsufrøðisliga knappiga

í ár broytir praksis og fer at krevja gjøld eftir § 7 ístaðin, og sum er eitt munandi hægri gjald.

Vit meta annars eisini at uppisjóarfiskur, sum er svartkjaftur, makrelur, sild og annað sum er nevnt undir § 2 í kunnngerðini, antin skal verða goldin veterinergjald fyri sambært § 2 ella § 6.

Mær kunnugt, – so skulu eisini t.d. øll fremmand skip t.e. 3. lands skip, sum lasta vørur á føroyskum firðum undir ES-veterinærlóggávuna, men so er ikki, – hon verður einans praktiserað um somu skip sum lossað og lastað á t.d. Nólsoyarfirði leggja at føroyskum kaikanti og gera júst sama arbeiði.

Kunnngerðin verður ikki hondheva eins fyri allar, um ikki skipini hava somu krøv hondhevaði, sum vit sum virka landið – tað er kappingaravlagandi.

Okkara tulkning av Innflutningi er vøra sum kemur til landið og verður nýtt her á landið, meðan vøra sum kemur í transit ikki kann tulkast sum innflutt, men á gjøgnumferð via goymsluna, tí tað er veruleikin.

Eg dugið ikki at skilja tulkningina hjá vinnumálastýrinum og heilsufrøðisligu, tí tey skip sum komað til okkara við veiðu – tey landað beinleiðis til okkara og eru 3. lands fiskiskip siglandi undir 3. lands flaggi.

Eg vil við hesum vinarligast heita á lögtingsins umboðsmann um at takað hetta mál til viðgerðar skjótast tilber.

Hjálagt fylgjandi skriv:

- Kæra frá A til Heilsufrøðisligu Starvsstovuna sent 08.04.03
- Skriv frá Heilsufrøðisligu Starvsstovuni dagf. 09. apríl 2003
- Svar frá Vinnumálaráðnum dagf. 11.07.03
- Kunnngerð nr. 124 frá 28. august 2001

Eru spurningar eri eg altíð tilreiðar at svarað tykkum.

Við vón um góða viðger.“

Málgongd

Sambært skjølunum, hevur gongdin í málinum verið hendan:

Við skrivi, dagfest 8. apríl 2003, hevur A sent Heilsufrøðiligu Starvsstovuni soljóðandi kæru:

„Viðv. tykkara praktisering av gjøldum í KUNNGERÐ NR. 124 FRÁ 28. AUGUST 2001 UM GJØLD FYRIVETERINERAR KANNINGAR OG VETERINERT EFITRLIT

Málið snýr seg um, at tit hava funnið ein „funnan frens“ til at økja um inntøkur stovnsins og eftir besta egna førimumi tolkað kunningar nr. 124 frá 28. aug. 2001 til tykkara egna fyrimum.

Vit sum hava bygt kostnaðarmiklar BIP støðir bæði í ... og ... og sum eiga tær, ikki krevja eitt einasta oyra fyri at nýta frá brúkaranum, tí vit vilja økja mongdirnar av triðjaland og arðari vøru yvir goymslur okkara og harvið skapað inntøkur til virkið og arbeiðsfólkið, t.e. lossifólk, trukkførarar osfr.

Vit hava fingið flestu onnur gjøld niðursett, fyri at gera tað áhugavert hjá útlenskum skipum at nýta Føroyar sum tilfeingis- og umskipingar/transit depil, men vit verða nú av einum almennum mynduleika sum tykkum tarnaðir, - og alt okkara arbeiði ferð til spillis um tit framhaldandi ætla at „hondheva“ § 7 ístaðin sum áður § 6 í samband við tær vøru sum verða umskipaðar frá triðjalandsskipum yvir goymslu okkara í transit, - haðani tær so fara víðari út í heim til keyparar.

Hesar vøru verða als ikki „innfluttar“ til føroyskar brúkarar.

Einastu føroysku fyrirøkur okkum vitandi, sum nýtir triðjalandsvøru til framleiðslu er Fiskavirking og F1 í smb. við russaratosk og P/F F2 í smb. við agn.

Vit hava bygt øll okkara tilboð sum vóru send út í fjør og vár fyri at tryggja okkum kundar fyri í ár við ratum samb. § 6, sum hevur verið tann paragraffur ið allatíðina síðan BIP bleiv innført í Føroyum hevur verið nýttur og goldið eftir.

Munurin á Paragraf 6 og 7 sæst sum niðanfyrir tilskila:

Avgjald í sambandi við landing av fiski og fiskavøru til matna av **triðjaland fiskiskipið**

§ 6. Fyri eftirlit við fiski og fiskavøru til matna, **sum verða landað beinleiðis frá einum fiskiskipi**, ið siglur undir triðjaland flaggi,

verða 8 kr. goldnar fyri tonsið í avgjaldi fyri nøgdir upp til 50 tons. 4 kr. verða goldnar fyri tonsið fyri nøgdir meiri enn 50 tons.

Stk. 2. Reglan í § 3, stk. 2 er somuleiðis galdandi. Og sigur hendan soleiðis:

Uttan mun til ásetingarnar í stk. 1 skal gjaldið ikki fara upp um 400 kr. fyri hvørt lossað vørupartí, um so er, at veruligi kostnaðurin ikki fer upp um hesa upphædd, og talan er um hesi fiskasløg:

1. Sild (*Clupea harengus*),
2. Sardinir (*Sardina pilchardus*),
3. Makrel (*Scomber scombus*),
4. Makrel (*Scomber japonicus*),
5. Rossamakrel (*Trachurus*),
6. Ansjós (*Engraulis spp.*),
7. Picarels (*Maena smaris*).

Tann paragraffurin sum tit nú eru byrjað at krevja eftir er § 7, sum eru fyri fiskavøru til matna úr „TRIÐJALANDI“ tvs. vøru sum er **innflutt úr triðjalandi** og **ikki fiskiskipið** úr triðjalandi. Sí lógartekstin niðanfyri:

Avgjald í samband við innflutning av fiski og fiskavøru til matna úr triðjalandi

§ 7. Fyri eftirlit við fiski og fiskavøru til matna, **sum verða innflutt úr triðjalandi**, tvs., fiski og fiskavøru, sum skulu fara um eitt marknaeftirlitsstað, skulu í minsta lagi 40 kr. verða goldnar fyri tonsið og í minsta lagi 240 kr. fyri sendingina. Minstagjaldið, sum er 40 kr. fyri tonsið fyri nøgdir størri enn 100 tons, verður sett niður til:

1. 12 kr. fyri tonsið fyri fiskavøru, sum ikki er hagreidd – úttikin innvøtur tó undan-tikin.
2. 20 kr. fyri tonsið fyri aðra fiskavøru.

Sum vit lesað nevndu paragraffir, so dekkar § 6 citat „gjald fyri eftirlit við fiski og fiskavøru til matna, **sum verða landað beinleiðis frá einum fiskiskipið**, ið siglur undir triðjalandis flaggi“.

Meðan

§ 7 verður nýttur til gjald citat: „Fyri eftirlit við fiski og fiskavøru til matna, **sum verða innflutt úr triðjalandi**“.

Vit vilja tí her við kæra tykkara broytingar í gjøldunum og halda fast við, at fyri tær vørur sum vit lossað frá triðjalandsskipum, sum fer í transit skal ikki gjaldast eftir § 7, – men sum higartil hevur verið goldið – nevnliga eftir § 6.

Vit vilja vinarligast heita á tykkum um at viðgera hesa kæru okkara í størsta álvara og í skundi, tí vit eru við at missað kundar av hondum orsakað av tykkara handfaring, – og eftir okkara metan eyðsýntu feiltulking av kunngerðini, hetta fyri at skapað eitt størri inntøkugrundarlag til stovnin uppá bekostning av okkum og kundum okkara.

Við vón um at frættað aftur skjótast tilber.“

Við skrivi, dagfest 9. apríl 2003, hevur Heilsufrøðiliga Starvsstovan svarað A soleiðis:

„Viðvíkjandi: kæru um praktisering av gjøldum í kunngerð nr. 124 frá 28.08.2001

Í samband við kæru frá A, ..., dagfest 08.04.2003 um praktisering av gjøldum í kunngerð nr. 124 frá 28.08.2001, vil Heilsufrøðiliga starvsstovan gera vart við, at Heilsufrøðiliga starvsstovan sendi bræv um gjald fyri marknaeftirlit 18.02.2003 til allar innflytarar av vørum frá triðjalandum. Í hesum brævi gjørdi Heilsufrøðiliga starvsstovan vart við, at gjald fyri marknaeftirlit í 2003 varð kravt eftir *Kunngerð nr 124 frá 28. august 2001 um gjøld fyri veterinerar kanningar og veterinert eftirlit § 7.*

Gjald fyri eftirlit

Grein 7 í áðurnevndu kunngerð er **einasta** grein, sum umtalar marknaeftirlit og greinin er galdandi fyri fisk og fiskavøru, sum skulu um eitt marknaeftirlit.

Grein 6 í *kunngerð nr 124 frá 28. august 2001 um gjøld fyri veterinerar kanningar og veterinert eftirlit* er **bert** galdandi fyri beinleiðis landing av feskum fiski, og slík landing kann fara fram á landingarmiðstöðum.

Fiskurin, sum A innflytir ella leggur á goymslu er frystur fiskur, sum skal til marknaeftirlit og Heilsufrøðiliga starvsstovan metir, sum áður nevnt, at grein 7 ásetir gjøld fyri marknaeftirlit.

Heilsufrøðiliga starvsstovan hevur í 2002 tikið gjøld fyri marknaeftirlit eftir grein 6 í kunngerð 124. Heilsufrøðiliga starvsstovan varð greið yvir mistakið og avgjórði at rætta feilin í 2003. Broytingar í gjøldum fyri marknaeftirlit í 2003 varð umtalað á fundi fyri innflytarar og flutningsfeløg á Hotel Hafnia 10. decembur 2002. A var boðið við til áðurnevnda fund.

Hvør vøra úr triðjalondum skal til marknaeftirlit

Í *Kunngerð nr 24 frá 16. mars 2001 um veterinert eftirlit við innflutningi av matvørum úr djórum, sum broytt við kunngerð nr 128 frá 21. september 2001 kapitul 1 § 1 stk. 1* stendur, at kunngerðin fevnir um ein og hvønn innflutning til Føroya úr triðjalondum. Í somu kunngerð stk. 3.2 stendur, at innflutningur er beinleiðis landing ella umlanding á havinum úr triðjalandsførum av frystum og viðgjørdum fiski og fiskavørum. Sostatt skal **frystur fiskur** frá triðjalondum um marknaeftirlit.

Tá frystur fiskur frá triðjalondum kemur inn á goymslu í Føroyum skal vøran undir øllum umstøðum til marknaeftirlit fyrst, tað er líka mikið um vøran er innflutt til nýtslu í Føroyum ella vøran liggur á goymslu og síðani verður seld aðrastaðni. Frystur fiskur við uppruna í triðjalandi má, sum áður nevnt ikki koma inn til Føroyar uttan marknaeftirlit.

Hvør vøra úr triðjalondum skal ikki til marknaeftirlit

Kunngerð nr 24 frá 16. mars 2001 um veterinert eftirlit við innflutningi av matvørum úr djórum, sum broytt við kunngerð nr 128 frá 21. september 2001 kapitul 2 § 19 umtalar feskar fiskavørur, sum verða landaðar beinleiðis frá fiskifari, ið siglir undir triðjalandssflaggi.

Hesar fesku fiskavørurnar skulu sambært *Direktiv 97/78/EF* artikkel 19.2 undir sama eftirlit, sum føroyskur fiskur, ið verður landaður beinleiðis frá føroyskum fiskiførum til landingarmiðstøðir.

Feskur fiskur og feskar fiskavørur eru sambært *Direktiv 91/*

493² *artikkel 2.4 fiskavörur, sum eru niðurkøldar og ikki viðgjørðar á annan hátt fyri at tryggja haldgóðskuna.*

Avgerð

Heilsufrøðiliga starvsstovan fýrisitur eftir *Kunngerð nr 124 frá 28. august 2001 um gjöld fyri veterinerar kanningar og veterinert eftirlit*, og tá ið talan er um marknaeftirlit er § 7 galdandi. Tað verða gjöld í § 7 Heilsufrøðiliga starvsstovan í framtíðini fer at taka fyri marknaðareftirlit, og eru tað hesi gjöld vit bava fráboðað innflytarum og flutningsfeløgum í brævið dagfest tann 18/2/2003.

Kæra

Avgerðir tiknar av Heilsufrøðiligu Starvsstovuni kunnu kærast til Føroya Landsstýri.

Kærufreistin er fýra vikur frá tí degi, innflytarin er kunnaður um avgerðina. Um kært verður, skal kæran sendast Heilsufrøðiligu starvsstovuni, Falkavegur 6, 2. hædd, 100 Tórshavn. Heilsufrøðiliga starvsstovan sendir kærana víðari til Veterinerdeildina í Vinnu- málaráðnum.“

Við teldubrævi 14. apríl 2003, hevur A sent Heilsufrøðiligu Starvsstovuni og Vinnu- málaráðnum soljóðandi kæru:

„Viðv. Mál nr. 4409-200200482-45 – Kæra um praktisering av gjøldum í kunngerð nr. 124 frá 28.08.2001

Vísandi til svarskriv tygara dagf. 09. apríl 2003, sum viðgerð tykkara tulkning omanfyri nevndu kunngerð og vísandi til kæru okkara dagfest 08.04.03 um praktisering av kunngerð nr. 128, verður hervið fyri ordans skyld enn einaferð gjørt vart við at vit kæra nevndu niðurstøðu tykkara.

Orsøkin er at vit fasthalda at tit misnýta tykkara heimildir og tulka kunngerðina skeivt, soleiðis at nevnda kunngerð kemur starvsstovuni til fyrimuns inntøkuliga sæ.

Kanningar skulu ikki verða beinleiðis inntøka men „útreiðslu- neutralar“ – tvs. gjaldast skal tað sum kanningin veruliga kostar, hvørki meir ella minnið.

Vit fasthalda at tað sum vit í mesta lagið skulu gjalda fyri triðjalandis vøru landað beinleiðis frá fiskiskipi úr 3. landi, er tað sum § 6 ásetur og ikki sum tit krevja samb. § 7.“

Við skrivi, dagfest 23. apríl 2003, hevur Heilsufrøðiliga Starvsstovan sent Vinumálaráðnum kærana til viðgerðar og skjøluni í málinum.

Við teldubrævi, sent 4. juni 2003, hevur A sent Vinumálaráðnum soljóðandi áminning:

„Nú er nakað i eg sendi tykkum kæru viðv. BIP gjaldinum og vóni at tit eri komnir til eina niðurstøðu??

Eg havi roynt at fingið at vita hvat aðrir gjalda, men havi ikki fingið annað at vita enn at í DK verður kravt yvir ein kamb fyri frystar fiskavørur 1,5 EUR.

Eg meti sjálvur at hetta gjaldið er og høgt hvat viðvíkur umskipaðum fiski so sum svartkjafti og pelagiskum fiskið, sum danir jú slettis onki gera við (svartkjaft).

Lat meg hoyra aftur frá tær skjótast tí vit hava gjørt sáttmálar við russar um at leggja inn á goymslur okkara og tað er neyðugt at vit fáa eitt gjald sum er til at liva við serliga tá havt verður í huga at vit hava forhandla hesar avtalur síðan í fjør og komu uppá pláss við teimum tá, – meðan gjaldið var 8 kr fyri fyrstu 50 tonsini og 4 kr av rest samb. § 6 og ikki sum nú har kravt verður eftir § 7. Vinarligast lat meg frættað aftur skjótast tilber.“

Við skrivi, dagfest 11. juli 2003, hevur Vinumálaráðið svarað kæruni frá A soleiðis:

„Viðvíkjandi kæru um avgerð hjá Heilsufrøðiligu Starvsstovuni um gjöld.

Skjøl í málinum

Yvirlit yvir skjøl, tengd eru at hesum máli, er at finna í fylgiskjalinum.

Gongdin í málinum

Hin 08.04.2003 sendir A, Heilsufrøðiligu starvsstovuni (HS)

mótmæli móti, at HS er farin at krevja eitt annað gjald fyri umskipping av triðjalandsfiski enn tað gjald, sum til dags hevur verið tikið. HS hevur áður kravt gjald eftir § 6 í kunngerð nr. 124 frá 28.08.2001 um gjøld, men krevur nú gjald eftir § 7 í somu kunngerð (skjal 1).

Um §§ 6 og 7 í nevndu kunngerð sigur A:

- § 6 fevnir um fisk og fiskavøru, sum verða landað beinleiðis frá einum fiskiskipi, ið siglir undir triðjaland flaggi,
- § 7 fevnir um fisk og fiskavøru, sum verða innflutt úr triðjalandi.

Niðurstøðan hjá A er, at tá talan ikki er um innflutning til Føroya, men um transit, so skal gjald verða tikið eftir § 6.

Í mótmælinum førir A fram, at nevnda vøra (triðjalandsfiskurin) als ikki verður innflutt. Harafturat hevur virkið bygt øll síni tilboð uppá gamla prísir.

HS svarar A í skrivi dagfest 09.04.2003 (skjal 2). Víst verður á, at tað ikki er í *kunngerð nr 124 frá 28.08.2001 um gjøld* at staðfest verður, hvør vøra skal um marknaeftirlit, men í *kunngerð nr 24 frá 16.03.2001 um veterinert eftirlit við innflutningi av matvørum úr djórum, sum broytt við kunngerð nr 128 frá 21.09.2001*. Frystur fiskur úr triðjalandi er fevndur av kunngerðini, sbr. § 1, stk. 1. Frystur fiskur úr triðjalandi er somuleiðis allýstur sum innflutningur sbr. § 1, stk. 3, nr. 2 í somu kunngerð, og tí skal hann um marknaeftirlit – og hetta uttan mun til, um hann verður innfluttur til Føroyum ella fer í transit.

Víst verður á, at § 7 í *kunngerð nr 124 frá 28.08.2001 um gjøld* er einasta greinin, sum nevnir marknaeftirlit, og at § 6 bert er galdandi fyri beinleiðis landing av feskum fiski.

HS vátar, at teir í 2002 tóku gjald fyri marknaeftirlit eftir § 6 í *kunngerð nr 124 frá 28.08.2001 um gjøld*, men sigur, at teir gjørdust greiðir yvir mistakið og avgjórdu at rætta feilin í 2003. Broytingin varð umtalað á fundi við innflytarar og flutningsfeløg á fundi á Hotel Hafnia 10.12.2002. A varð boðið við á fundin.

Hin 14.04.2003 kærir A málið (skjal 3). HS og Vinnumálaráðið fáa avrit av kæruni.

Í skrivi dagfest 23.04.2003 sendir HS Vinnumálaráðnum kær-una (skjal 4). Avrit av øllum skjølum málinum viðvíkjandi eru løgd við.

Lógargrundarlagið fyri avgerðini

1. §§ 6 og 7 í *kunngerð nr 124 frá 28.08.2001 um gjöld*, sum eru soljóðandi:

Avgjald í sambandi við landing av fiski og fiskavøru til matna av triðjalandis fiskiskipi

- § 6. Fyri eftirlit við fiski og fiskavøru til matna sum verða landað beinleiðis frá einum fiskiskipi, ið siglur undir triðjalandis flaggi, verða 8 kr. goldnar fyri tonsið í avgjaldi fyri nøgdir upp til 50 tons. 4 kr. verða goldnar fyri tonsið fyri nøgdir meiri enn 50 tons.

Avgjald í sambandi við innflutning av fiski og fiskavøru til matna úr triðjalandi

- § 7. Fyri eftirlit við fiski og fiskavøru til matna, sum verða innflutt úr triðjalandi, tvs., fiski og fiskavøru, sum skulu fara um eitt marknaeftirlitsstað, skulu í minsta lagi 40 kr. verða goldnar fyri tonsið og í minsta lagi 240 kr. fyri sendingina. Minstagjaldið, sum er 40 kr. fyri tonsið fyri nøgdir størri enn 100 tons, verður sett niður til:

12 kr. fyri tonsið fyri fiskavøru, sum ikki er hagreidd – úttikin innvøkur tó undantikin

20 kr. fyri tonsið fyri aðra fiskavøru.

2. § 1, stk. 1, 3 og 5 og § 3, stk. 1 í *kunngerð nr 24 frá 16.03.2001 um veterinert eftirlit við innflutningi av matvørum úr djórum*, sum broytt við *kunngerð nr 128 frá 21.09.2001*, og sum eru soljóðandi:

§ 1. Kunngerðin fevnir um ein og hvønn innflutning til Føroya úr triðjalondum ella gjøgnumferð (transit) í Føroyum av teimum í fylgiskjali 1 (sí niðanfyri *red.*) nevndu matvørum.

Stk. 3. Innflutningur er:

1. innflutningur úr øðrum londum, sum ikki eru limir í Europ-eiska Samveldinum (triðjalondum), av matvørum úr djórum til fría umferð, móguliga eftir goymslu á tollgoymslu, umframt av matvørum til viðgerð eftir tollskipanini „virkin góðsking,,
2. beinleiðis landing ella umlanding á havinum úr triðjalandsførum av frystum og viðgjørdum fiski og fiskavørum, umframt
3. innflutningur eftir kapitl 6 av matvørum úr djórum, sum ikki eru til fría umferð.

Stk. 5. Gjøgnumferð (transit) er innlendis flutningur í Føroyum – við ella uttan goymslu – av matvørum úr djórum, ið hava uppruna í einum triðjalandi og eru ætlað einum triðjalandi.

Viðkomandi parturin av fylgiskjalinum (fylgiskjal 1: Matvørum, sum henda kunngerð fevnir um, litra K: Fiskur og fiskavørum) er soljóðandi:

„Matvørum, sum henda kunngerð fevnir um (*red.*):

Øll saltvatns- og feskvatnsdjór og partar av slíkum djórum, herímillum rogn og sil, og vørum úr hesum, burtur sæð frá havsúgdjórum og froskum.

Dømi eru: eitt og hvørt slag av fiski, vatnkrabba- og lindjóri, herímillum salt- ella feskvatnssniglar, tindahúðir, sjópungar (tunicata) og partar av hesum.

Tó eru feskar fiskavørum og feskur fiskur, ið er fiskaður av fiskiførum úr ES-londum ella úr øðrum triðjalondum, og sum móguliga, eftir umskiping á sjónum, verða landað beinleiðis í Føroyum, ikki fevnd av hesum.

Livandi fiskur og yngul av livandi fiski frá alibrúkum í fesk- ella saltvatni, herímillum upprunaliga viltlivandi fiskur, ætlaður til tílík brúk og til akvariubrúk, er heldur ikki umfataður.“

§ 3. Matvørum úr djórum við uppruna í einum triðjalandi mugu ikki

flytast inn til Føroyar, uttan so at tær hava verið undir veterinerum eftirliti á eini góðkendari marknaeftirlitsstøð við ytra mark samhandilsøkisins.

Viðgerð av málinum

Gjald fyri gjøgnumferð (transit) av triðjalandsfiski er ásett í kunngerð nr. 124 frá 28.08.2001 um gjøld. Kunngerðin skilir millum avgjald í sambandi við landing (§ 6) og avgjald í sambandi við innflutning (§ 7). Trupulleikin í fyriliggjandi máli er, hvørt frystur russarafiskur, sum um Føroyar verður sendur øðrum triðjalandi, skal verða álagdur gjald eftir reglunum um landing ella eftir reglunum um innflutning.

Um gjald skal verða tikið eftir § 6 í nevndu kunngerð, skal talan vera um beinleiðis landing, sbr. § 6, stk. 1. Um gjald skal verða tikið eftir § 7, skal talan vera um innflutning, og eisini vøru, sum skal um eitt marknaeftirlit, sbr. § 7, stk. 1.

Í kunngerðini verða hugtøkini „landing“, „beinleiðis landing“, „innflutningur“ og „gjøgnumferð“ ikki allýst.

Innflutningur og gjøgnumferð til Føroya av matvøru úr triðjalandi eru regulerað í kunngerð nr. 24 frá 16.03.2001 um veterinert eftirlit við innflutningi av matvørum úr djórum, sum broytt við kunngerð nr. 128 frá 21.09.2001. Kunngerðin ásetir, at vøra úr triðjalandi skal um eina marknaeftirlitsstøð, sbr. § 3, stk. 1.

Kunngerðin ásetir eisini, hvørja matvøru, hon fevnir um sbr. § 1, stk. 1 og fylgiskjal 1, litra K. Í fylgiskjali 1, litra K verður m.a. ásett, at kunngerðin fevnir um „øll saltvatns- og feskvatnsdjór og partar av slíkum djórum...“, – tó eru „feskar fiskavørur og feskur fiskur, ið er fiskaður av fiskiførum úr ES-londum ella úr øðrum triðjalondum, og sum møguliga, eftir umskipping á sjónum, verða landað beinleiðis í Føroyum, ikki eru fevnd av kunngerðini“.

Sostatt er frystur russarafiskur fevndur av áðurnevndu kunngerð. Feskur fiskur er ikki fevndur av kunngerðini og skal ikki um eina marknaeftirlitsstøð – og hetta uttan mun til, um hann er landaður av føroyskum ella triðjalandsskipi.

Kunngerðin skilir millum innflutning og gjøgnumferð (transit) sbr. § 1, stk. 1. „Innflutningur“ verður allýstur í § 1, stk. 3 og

„gjøgnumferð“ verður allýst í § 1, stk. 5. Í § 1, stk. 3, 2. pkt. er ásett, at frystur triðjalandsfiskur skal roknast sum innflutningur.

Niðurstøða

Sum víst á omanfyri er niðurstøðan tann, at frystur russarafiskur, sum fer í gjøgnumferð í Føroyum, kemur undir reglurnar um innflutning, tá um gjald ræður. Og tað vil siga, at gjald í slíkum føri skal verða tikið eftir § 7 í kunngerðini um gjöld.

Leggjast kann afturat, at her er talan um felags ES-reglar um gjöld, og tí er føroysk vinna líkastillað vinnu í Evropeiska Samveldinum á hesum øki.“

Partshoyring

Umboðsmaðurin gjørdi av at kanna hetta málið nærri, og við skrivi, dagfest 28. aug. 2003, varð klagan send Vinumálaráðnum til ummælis.

Við skrivi, dagfest 26. sept. 2003, hevur Vinumálaráðið latið umboðsmanninum skjølina í málinum og soljóðandi ummæli:

„Viðv. klagu frá A

Við hesum verða øll skjøl í nevnda máli send tykkum – ein journalútskrift er eisini lögð við.

Um málið er annars at siga, at viðurskifti í samband við landing av fiski í Føroyum fyri ein stóran part eru regulerað í tráð við ES-reglur – hetta er ein partur av avtaluni, sum Føroyar gjørdu við ES í 2001 (Decision No 1/2001 of the EC-Faeroe Islands joint committee of 31 January 2001 laying down the provisions to implement the Protocol on veterinary matters supplementing the Agreement between the European Community, of the one part, and the Government of Denmark and the Home Government of the Faeroe Islands, of the other part).

Í hesum føri eru ES-reglurnar serliga ásettar í direktivunum 85/73/EEC of 29 January 1985 on the financing of veterinary inspections and controls of animal products covered by Annex A to Directive 89/662/EEC and Directive 97/78/EEC og 97/78/EEC of 18 December 1997 laying down the principles governing the

organisation of veterinary checks on products entering the Community from third countries. Í Danmark eru reglurnar serliga implementeraðar í ávíkavist BEK nr. 1160 af 16/12/2002 om betaling for kontrol af fødevarer og levende dyr m.v. og BEK nr. 723 af 25/07/2000 om veterinærkontrol ved indførsel af animalske fødevarer.

Annars hefur Vinnumálaráðið í longri tíð arbeitt við at gera eina nýggja kunngerð um gjöld hjá Heilsufrøðiligu starvsstovuni. Í lötuni liggur kunngerðin á starvsstovuni til ummælis, og verður hon send til hoyringar skjótast gjørligt.

Hava tit aðrar spurningar málinum viðvíkjandi, kunnu tit altíð venda tykkum til Vinnumálaráðið.“

Við skrivi, dagfest 9. okt. 2003, varð ummælið frá Vinnu-
málaráðnum sent A til ummælis.

Við telefaksi, sent 27. okt. 2003, hefur A latið umboðsmanninum hesar viðmerkingarnar:

„Viðv. klagu okkara dagf. 22. juli 2003 J. nr. ...“

Vísandi til skriv tykkra frá 09.10.03 vil eg hervið siga at tað er sera trupult at gera viðmerkingar til ein mynduleika sum hefur hattar og má skifta teir eftir umstøðunum teir eru í.

Vinnumálaráðið skal seta kunngerðingar í verk og Heilsufrøðisliga útinnað somu.

Heilsufrøðisliga Starvsstovan er samstundis ein stovnur undir Vinnumálaráðsins „paraply“ og hesin stovnur skal hvørt ár brúka størri og størri upphæddir og tað sum ikki fæst umvegis figgjarglógina – má so komað aðrastaðni frá m.a. okkum og alarunum. Vit síggja tað sama henda við gjøldunum til alivinnuna gjøldini kravd av henni eru óhugnaliga høg.

Tað er sera trupult at takað fyri fullt at Vinnumálastýrið skal viðgera eina slíka kæru objektivt og er okkara metan at óansæð hvat vit siga, so er teirra objektivitetur ikki til staðar í hesum málinum.

Vit vilja tó vísa til ES reglugerðina Council directive of 29 january 1985 85/73/EEC ... Article 5 stk. 3 sum sigur soljóðandi:

„Member states shall be authorized to charge an amount exceeding

the leve of the community fees provided that the total fees charged by each member state do not exceed the actual costs of inspection.“

Víðari í Chapter III – Fees applicable to fishery products by Directive 91/493 EEC – Section 1 sum eg sendi viðlagt. Sí stk. 2 (a) undirpkt. (b) og (c).

Eisini vilja vit vísa til skriv frá Vinnumálastýrinum J. nr. 200000242 frá 09.10.2000 sum heilt greitt sigur at kostnaðurin sum tað almenna krevur frá brúkaranum (importørinum) fyri útinnan av eftirlitið á marknaðarstøðunum, skal samsvara við útreiðslurnar at inna eftirlitið.

Vit meta tí framvegis ikki at t.d. svartkjaftur, sum verður umskipaður her í stórum nøgdum og sum hevur sera lága söluprís (USD. 240 per mt) tá hann liggur í lastini á fraktskipinum (eftir at hava verið á goymslu okkara) eigur at gjalda annað gjald enn t.d makrelur og sild og sardinella osfr. Fiskurin er óhagreiðdur – hann er heilfrystur!! – sí føroysku kunnngerina § 2 ella 3 hesum viðvíkjandi, og í ringasta fall eigur at gjalda eftir § 6 og ikki § 7 í føroysku kunnngerðini.“

Skrivið frá Vinnumálastýrinum til Heilsufrøðiligu Starvsstovuna, dagfest 9. okt. 2000, sum víst verður til í viðmerkingunum omanfyri, er soljóðandi:

„Soljóðandi skriv er í dag sent til Fuglafjarðar-, Runavíkar- og Vágs Kommunu:

„Fleiri kommunur hava í samband við heilsufrøðiligu avtaluna við ES vent sær til Vinnumálastýrið við áheitan um at fáa loyvi at seta á stovn eina sokallaða marknaeftirlitsstøð (BIP).

Sum óivað kunnugt, stendur í nevndu avtalu við ES, at ein marknaeftirlitsstøð verður stovnað í Tórshavn, tí Tórshavn er høvuðsinnflutningshavnin í Føroyum, uttan at tað hervið er sagt, at marknaeftirlitsstøðir ikki kunnu vera á øðrum støðum eisini.

Viðmerkjast skal, at í sambandi við fyribils góðkenning av arbeidsgongdum og innrætting av marknaeftirlitstøðini, er samstarv fingið í lag við ES myndugleikan í Dublin (FVO).

Heilsufrøðiliga Starvsstovan stendur fyri hesum partinum av arbeiðnum í samband við at fáa sett í verk heilsufrøðiliga avtaluna millum Føroyar og ES, ið tilsamans fevnir um at gera lógaruppskot, kunngerðir, eftirlitsskipanir og marknaeftirlitstøð, og skulu øll hesi viðurskifti verða fingin uppá pláss áðrenn 1. februar 2001, tá avtalan fær gildi.

Viðvíkjandi leiklutinum hjá kommunum og vinnuni annars, hevur Vinnumálaráðið ta fatan, at tað ikki er tað almenna, sum skal rinda fyri stovnseting, bygging og rakstur av marknaeftirlitsstøðum. Tann einstaka kommunan ella vinnan ræður sjálv fyri í hvønn mun, íløgur skulu gerast í møguligar marknaeftirlitsstøðir, men tað er tað almenna, sum góðkennir stovnsetanina av marknaeftirlitsstøð, og sum setur treytir fyri innrætting og mannagongdum sbr. Direktivi Ráðsins 97/78/EF (skjal A). Tað almenna setir eftirlitsfólkini í starv og rindar útreiðslurnar, ið standast av at fremja eftirlit. Kostnaðurin, sum tað almenna krevur frá brúkarunum (importørunum) fyri útinnan av eftirliti á marknaeftirlitsstøðunum, skal samsvara við útreiðslunum av at inna eftirlitið.

Henda áskoðan samsvarar við, hvussu EU direktivini viðvíkjandi marknaeftirlitsstøðum eru implementerað í m.a. danska lóggávu (sí skjal B).“

Við skrivi, dagfest 27. okt. 2003, vórðu hesar viðmerkingarnar sendar Vinnumálaráðnum til ummælis við einari ummælisfreist áljóðandi 3 vikur.

Tá umboðsmaðurin framvegis einki hevði hoyrt aftur frá Vinnumálaráðnum, boðaði hann við skrivi, dagfest 19. des. 2003, þortunum frá, at hetta málið bleiv tikið upp til endaliga viðgerð.

20. febr. 2004, sendi umboðsmaðurin Vinnumálaráðnum so-
ljóðandi skriv:

„Viðvíkjandi klaguni frá A

Við skrivi, dagfest 26. sept. 2003, hevur Vinnumálaráðið latið mær eitt stutt ummæli av hesari klaguni saman við skjølunum í málinum. Hetta ummælið vísir til eina avtalu, sum er gjørd millum Føroyar og ES í 2001, og til nøkur ES-direktiv.

Eg fari at biðja Vinnumálaráðið greiða mær nærri frá sam-

bandinum millum hesa avtaluna, ES-reglurnar og føroysku reglurnar á økinum.

Somuleiðis fari eg at biðja Vinnumálaráðið greiða mær frá, hvussu komið er fram til ásettu gjøldini, sum verða kravd sambært kunngerð nr. 124 frá 28. aug. 2001 um gjøld fyri veterinerar kanningar og veterinert eftirlit.

Eg fari eisini at biðja Vinnumálaráðið um at lata mær eitt eintak av umrøddu avtaluni við ES.

Biðið verður um, at hetta skrivið verður svarað skjótast gjørligt. Avrit av hesum skrivi er sent klagaranum til kunningar.“

Við skrivi, dagfest 1. mars 2004, lat Vinnumálaráðið umboðsmanninum avrit av umrøddu avtaluni og ES-reglunum og hesa frágreiðingina:

„Viðv.: Skrivelse fra Lagtingets Ombudsmand om „Klaguni frá A“, j.nr. ... af 20.02.2004.

Med henvisning til ovennævnte skrivelse kan det oplyses:

Færøerne har med virkning fra d. 01.02.2001 indgået en såkaldt veterinæraftale med Den Europæiske Union (EU)¹. I henhold til artikel 4 i veterinæraftalen skal Færøerne anvende EU's regler ved indførsel af animalske produkter, herunder fisk og fiskeriprodukter, fra tredjelande.

EU's regler om indførsel af animalske produkter er fastsat i Direktiv 97/78/EF². Ifølge direktivet skal animalske produkter fra tredjelande underkastes veterinær grænsekontrol (BIP-kontrol) på et grænsekontrolsted (Border Inspection Post, BIP). En liste over de animalske produkter fra tredjelande, som skal underkastes BIP-kontrol findes i bilaget til Beslutning 2002/349/EF³. Fiskeriprodukter er anført i bilaget under punkt 1.2.05 (Fishery products for human consumption).

Efter artikel 5 i veterinæraftalen skal Færøerne anvende de i Bilag A, Kapitel III til Direktiv 85/73/EØF⁴ fastsatte takster i forbindelse med kontrol af fiskeriprodukter, som er omfattet af Direktiv 91/493/EØF⁵. I artikel 9 i veterinæraftalen er det ligeledes

fastsat, at Færøerne bl.a. skal anvende reglerne i Direktiv 91/493 i forbindelse med udveksling af fiskeriprodukter.

Bestemmelserne i Direktiv 97/78/EF, Direktiv 85/73/EØF og Direktiv 91/493/EØF er implementeret i den færøske lovgivning med henholdsvis:

- Kunngerð nr. 24 frá 16. mars 2001 um veterinert eftirlit við innflutningi av matvørum úr djórum, sum broytt við kunngerð nr. 128 frá 21. september 2001.
- Kunngerð nr. 124 frá 28. august 2001 um gjøld fyri veterinarar kanningar og veterinert eftirlit.
- Kunngerð nr. 122 frá 24. august 2001 um viðgerð, keyp og sølu v.m. av fiski og fiskavørum á landi, sum broytt við kunngerð nr. 54 frá 19. apríl 2002.

Ved kontrol af fisk og fiskeriprodukter fra tredjelande skelnes der mellem:

1. Indførsel fisk og fiskeriprodukter fra tredjeland, og
2. Direkte landing af fisk og fiskeriprodukter fra tredjelands-fiskefartøjer

Ad 1.

Fisk og fiskeriprodukter som indføres fra tredjelande skal i henhold til artikel 1 i Beslutning 2002/349/EF og punkt 1.2.05 i bilaget til beslutningen underkastes BIP-kontrol efter bestemmelserne i Direktiv 97/78/EF. Taksten for BIP-kontrol af fiskeriprodukter er fastsat i bilag A, kapitel III, sektion II, punkt 2 til Direktiv 85/73EØF til:

- Mindst 5 ECU pr. tons dog mindst 30 ECU pr. sending.
- For sendinger over 100 tons reduceres mindste taksten på 5 ECU pr. tons for de overskydende tons til:
  - 1,5 ECU pr. tons for fiskeriprodukter som ikke er undergået anden behandling end fjernelse af indvoldene, og
  - 2,5 ECU pr. tons for andre fiskeriprodukter.

Ovennævnte takster svarer til taksterne i § 7 i K. nr. 124 frá 28.08.2001.

Ad 2.

Direkte landing af fisk og fiskeriprodukter fra tredjelandsfiskefartøjer skal i henhold til artikel 10 i Direktiv 91/493/EØF underkastes kontrol i overensstemmelse med artikel 19(2) i Direktiv 97/78/EF efter hvilken ferske fiskeriprodukter kan landes direkte. Taksten for kontrol ved direkte landing af fiskeriprodukter fra tredjelande er fastsat i bilag A, kapitel III, sektion II, punkt 1 til Direktiv 85/73/EØF til at være de samme som ved landing af fiskeriprodukter fra medlemslandene, som jf bilag A, kapitel III, sektion I, punkt 1(b) i direktivet er fastsat til:

- 1 ECU pr. tons for de første 50 tons, og derefter
- 0,5 ECU for de efterfølgende tons.

For kontrol med fiskefartøjet skal der desuden i henhold til bilag A, kapitel III, sektion II, punkt 1, andet afsnit, til Direktiv 85/73/EØF opkræves et beløb svarende til:

- 1 ECU pr. tons af lossede fiskeriprodukter.

Ovennævnte takster for kontrol ved direkte landing svarer til bestemmelserne i § 6 i K. nr. 124 frá 28.08.2001.“

Niðurstøða

Føroyar og ES hava tann 31. januar 2001 gjørt eina sokallaða veterineravtalu við gildi frá 1. februar 2001 (DECISION No 1/2001 OF THE EC-FAEROE ISLANDS JOINT COMMITTEE).

Áðrenn avtalan varð gjørd, varð uppskotið viðgjørt í Løgtinginum og bygdi henda viðgerð á eitt tilmæli frá einum heilsufrøðiligum undirbólki Føroyar-EF. Í uppskotinum til samtyktar, løgtingsmál nr. 104 / 1999, stendur m.a.:

„Fígging av eftirliti (85/73EØF)

ES hevur felags ásetingar um gjald fyri eftirlit, bæði í upprunalandinum og fyri eftirlit við djórum og djóraúrdráttum úr triðjalondum. Ætlanin við hesum er at tryggja, at gjøldini eru jøvn millum londini og tiskil ikki kappingaravlagandi. Í grundini eigur gjaldið at bera tær veruligu útreiðslurnar, sum myndugleikarnir hava av eftirlitinum. Ásettu ES eftirlitsgjøldini eru at skilja sum eitt minsta mark, og ber til at taka

meira, tó ikki meira enn veruliga kostnaðin av eftirlitinum. Gjældini fyri eftirlit við vørum úr triðjalondum eru hægri enn tey, ið ásett eru fyri eftirlit í ES londum. ES gjaldið fyri eftirlit við fiski er í lötuni umleið tað sama, sum tikið verður fyri eftirlit í Føroyum. Høvuðsbroytingin verður, at ein gjaldsskipan skal gerast fyri eftirlit av triðjalandsvørum.“

Í avtaluni stendur m.a.:

CHAPTER I

General provisions

Article 1

- 1. The Faroe Islands shall accept live animals and animal products originating in the European Community under the conditions laid down for intra-Community trade.*
- 2. The Faroe Islands undertake to apply the relevant Community rules to imports of live animals and animal products from third countries.*
- 3. The Faroe Islands undertake to send to the territory of the European Community only live animals and animal products in conformity with the conditions laid down in this Decision.*

...

Article 4

Checks on animal products coming from third countries

- 1. The Faroe Islands undertake to apply the provisions laid down in Council Directive 97/78/EC, as last amended, and its rules of application fixed in the relevant Commission decisions.*
- 2. The Faroe Islands undertake to establish a border inspection post, located at Tórshavn, competent for animal products.*

...

Article 5

Financing of checks

The Faroe Islands undertake to apply the provisions laid down in Directive 85/73/EEC, as last amended, for the following areas:

- in Annex A, chapter III for fishery products covered by Council Directive 91/493/EEC...“*

Í Council Directive frá 18. desember 1997 – 97/78EC stendur m.a.:

CHAPTER I

ORGANISATION AND EFFECTS OF CHECKS

Article 3

1. Member States shall ensure that no consignment from a third country is introduced into one of the territories listed in Annex I (tvs. limalondini í ES) without having been subjected to the veterinary checks required by this Directive.
2. Member States shall ensure that consignments are introduced into one of the territories listed in Annex I via a border inspection post.

...“

Í Council Directive frá 29. januar 1985 – 85/73/EEC stendur m.a.:

Article 5

1. The Community fees shall be set at a level which covers the costs borne by the competent authority in respect of:

...

Article 7

1. The rate of conversion into national currency of the amounts in ecus specified in this Directive shall be that published annually on the first working day of September in the C series of the Official Journal of the European Communities.

The rate shall apply with effect from 1 January in the following year.

...

Annex A

...

Chapter III

Fees applicable to fishery products covered by Directive 91/493/EEC

Section I

Fishery products falling under Chapter I of Directive 91/493/EEC

The fee referred to in Article 1 shall be fixed in accordance with Article 5 (1) as follows:

1(a) Member States shall collect a fee for inspection costs relating to the official checks provided for in Chapter V(II) of the Annex to Directive 91/493/EEC;

(b) the fee provided for in (a) shall be fixed at ECU 1 per tonne of

fishery products for the first 50 tonnes and at ECU 0,5 per tonne thereafter...

Section II

Fishery products falling under Chapter II of Directive 91/493/EEC

1. In the case of fishery products referred to in the second paragraph of Article 10 of Directive 91/493/EEC, the provisions laid down in point 1 of Section I of this Annex shall apply.
  2. For fishery products other than those referred to in point 1, that is to say all fishery products which have to go through border inspection posts, the fee provided for in Article 1 shall be fixed in accordance with Article 5(1) at the minimum standard level of 5 ECU per tonne, with a minimum of ECU 30 per consignment, although, above 100 tonnes, the minimum standard amount of 5 ECU shall be reduced to:
    - ECU 1,5 pr. additional tonne for fishery products which have undergone no preparation other than gutting;
    - ECU 2,5 per additional tonne for the other fishery products.
- ...

Nevndi art. 10 í Council Directive frá 22. juli 1991 – 91/493 EEC er soljóðandi:

„Provisions applied to imports of fishery products from third countries shall be at least equivalent to those governing the production and placing on the market of Community products.

Fishery products caught in their natural environment by fishing vessels flying the flag of a third country must undergo the checks laid down in Article 19 (2) of Directive 97/78/EEC.“

Nevndi art. 19 (2) í Council Directive frá 13. desember 1997 – 97/78/EC er soljóðandi:

„Fresh fishery products immediately landed from fishing vessels flying a third-country flag shall, in accordance with Council Regulation (EEC) No 1093/94 of 6 May 1994 setting the terms under which fishing vessels of a third country may land directly and market their catches at Community ports, and before they can be imported

into any of the territories listed in Annex I, undergo the veterinary checks laid down in respect of fish immediately landed by fishing vessels flying the flag of a Member State.

...“

Við heimild í m.a. § 47 í lögtingslóg nr. 16 frá 23. febr. 2001 um djórasjúkur (um fyrirbyrging og niðurberjing av sjúkum hjá djórum og um marknaeftirlit við djórum og djóraúrdráttum) hefur landsstýrismaðurin í vinnumálum við kunngerð nr. 24 frá 16. mars 2001 sum broytt við kunngerð nr. 128 frá 21. sept. 2001 ásett reglur um veterinerst eftirlit við innflutningi av matvørum úr djórum, og við kunngerð nr. 124 frá 28. august 2001 ásett reglur um gjöld fyri veterinerar kanningar og veterinerst eftirlit.

Í kunngerð nr. 124 frá 28. august 2001 stendur m.a.:

„Avgjald í sambandi við landing av fiski og fiskavøru til matna av triðjalandis fiskiskipi.

§ 6. Fyri eftirlit við fiski og fiskavøru til matna, sum verður landað beinleiðis frá einum fiskiskipi, ið siglur undir triðjalandisflaggi, verða 8 kr. goldnar fyri tonsið í avgjaldi fyri nøgdir upp til 50 tons. 4 kr. verða goldnar fyri tonsið fyri nøgdir meiri enn 50 tons.

...

Stk. 4. Avgjaldið, nevnt í stk. 1 og 2, verður goldið av innflytaranum ella tollavgreiðara hansara, og verður goldið BIP-myndugleikunum, har landað verður. Avgjaldið skal verða goldið, áðrenn sendingin kann verða givin leys, um avtala ikki er gjørd við BIP-myndugleikan um annað.

Avgjald í sambandi við innflutning av fiski og fiskavøru til matna úr triðjalandi

§ 7. Fyri eftirlit við fiski og fiskavøru til matna, sum verða innflutt úr triðjalandi, tvs., fiski og fiskavøru, sum skulu fara um eitt marknaeftirlitsstað, skulu í minsta lagi 40 kr. verða goldnar fyri tonsið og í minsta lagi 240 kr. fyri sendingina.

Minstagjaldið, sum er 40 kr. fyri tonsið fyri nøgdir størri enn 100 tons, verður sett niður til:

1. 12 kr. fyri tonsið fyri fiskavøru, sum ikki er hagreiðd - úttikin innvøkur tó undantikin

2. 20 kr. fyri tonsið fyri aðra fiskavøru.
Stk. 2. Avgjalðið, nevnt í stk. 1, verður goldið av innflytaranum ella tollavgreiðara hansara, og verður goldið BIP-myndugleikanum, har landað verður. Avgjalðið skal vera goldið, áðrenn sendingin kann verða givin leys, um avtala ikki er gjørd við BIP-myndugleikan um annað.“

Í kunngerð nr. 24 frá 16. mars 2001 stendur m.a.:

Kapittul 1

Øki og allýsingar.

§ 1. Kunngerðin fevnir um ein og hvønn innflutning til Føroya úr triðjalondum ella gjøgnumferð (transit) í Føroyum av teimum í fylgiskjali 1 nevndu matvørunum.

...

Stk. 3. Innflutningur er:

- 1) innflutningur úr øðrum londum, sum ikki eru limir í Europeiska Samveldinum (triðja-londum), av matvørum úr djórum til fría umferð, møguliga eftir goymslu á tollgoymslu, umframt av matvørum til viðgerð eftir tollskipanini „virkin góðsking“,
- 2) beinleiðis landing ella umlanding á havinum úr triðjalandsførum av frystum og viðgjørdum fiski og fiskavørum, umframt
- 3) innflutningur eftir kapittul 6 av matvørum úr djórum, sum ikki eru til fría umferð.“

Sum tað framgongur av partshoyringini, eru Vinnumálaráðið og A ikki á einum máli um, hvørt gjald fyri veterinert eftirlit við hesum triðjalandsfiskinum skal verða rindað eftir § 6 ella § 7 í kunngerð nr. 124 frá 28. aug. 2001 um gjøld fyri veterinerar kanningar og veterinert eftirlit.

Klagarin vil vera við, at innflutningur er vøra, sum kemur til landið og verður nýtt her, meðan vøra sum kemur í transit, eins og umrødda vøra ikki kann tulkast sum innflutt, og at gjaldið sambært kunngerð nr. 124 frá 28. august 2001 tí ikki eigur at verða rokna eftir § 7, men eftir § 6 í kunngerðini. Klagarin hevur eisini víst á, at gjaldið fyri umrøddu vøru áður hevur verið roknað eftir § 6.

Heilsufrøðiliga Starvsstovan og Vinnumálaráðið hava ført fram, at talan er um innfluttan fisk, sum skal um marknaeftirlitsstøð, og at

gjaldið tí skal roknast eftir § 7 í kunngerðini. Tað er rætt, at gjaldið áður hevur verið roknað eftir § 6; men hetta var sambært Heilsufrøðiliga Starvsstovuni eitt mistak.

Fyri mær er tað eftir § 1, stk. 3, í kunngerð nr. 24 frá 16. mars 2001 eingin ivi um, at umrøddi frysti fiskur, sum verður lagdur upp á virkinum hjá A, er at meta sum innfluttur fiskur, og sum tí er fevndur av § 7 í kunngerðini og samsvarar hetta væl við ES-reglurnar, sum eru endurgivnar frammanfyri.

Hvat sjálvum gjaldinum viðvíkur er at siga, at ásettu gjöldini í ávikavist § 6 og § 7 eru minstugjöld, og at tað ikki krevst skjalprógvan fyri at krevja minstugjöldini. Tað er hvørki eftir kunngerðini ella ES-reglunum nakað til hindurs fyri at krevja hægri gjöld, um tær veruligu útreiðslurnar av eftirlitinum hava verið hægri; men tá krevst skjalprógvan fyri teimum veruligu útreiðslunum.

At Heilsufrøðiliga Starvsstovan áður hevur nýtt eina skeiva tulkning av reglunum gevur ikki klagararum ella øðrum krav uppá, at hon framhaldandi skal nýta hesa skeivu tulkning eisini eftir at vera vorðin greið yvir mistakið.

Spurningurin um klagarin hevur innrættað seg eftir upprunaligu tulkningini hjá myndugleikunum og harvið verið fyri tapi, er ein spurningur, sum eg ikki kann taka støðu til innan karmarnar av eini umboðsmanskanning. Hetta er ein spurningur, sum má viðgerast í rættinum, um klagarin heldur seg hava nakað grundarlag fyri at krevja endurgjald.

Sum nevnt í ES-direktivi 85/73 eru minstugjöldini ásett í ECU, tvs. nú í evrum. Tað er fyri mær at síggja ikki heilt samsvar millum minstugjöldini í ES reglunum og í kunngerð nr. 124 frá 28. august 2001. Eg skal í hesum sambandi vísa til art. 7 í hesum direktivi um sambandið millum europeiska gjaldoyra og gjaldoyra hjá viðkomandi tjóð. Gjöldini skulu fyri okkara viðkomandi ásetast í krónum, men føroysku minstugjöldini síggja út til at verða sett eitt vet hægri, enn direktivið ásetur. Eg fari tí at mæla Vinnumálaráðnum til at taka stig til at fáa føroysku minstugjöldini at samsvara við direktiv 85/73. Vinnumálaráðið hevur í skrivinum til mín, dagfest 26. sept. 2003, upplýst, at ætlanin er at gera eina nýggja kunngerð um gjöld.

Burtursæð frá hesi áheitanini á Vinnumálaráðið geri eg ikki meira við hesa klaguna.

23.5. Kлага um at Fiskimálaráðið hevði noktað fiskiloyvi.

A sendi umboðsmanninum eina klagu í sambandi við, at Fiskimálaráðið hevði noktað honum at fáa flutt fiskiloyvi frá bátinum, sum pápi hansara fyrr hevði átt, yvir á ein annan bát. Umboðsmaðurin helt tað vera prógvað, at báturin hjá pápanum varð seldur øðrum eigara við fiskiloyvi, og at einki loyvi tí var at flyta á annan bát. Hann helt tí einki grundarlag vera fyri at finnast at avgerðini hjá Fiskimálaráðnum. Umboðsmaðurin helt tað tó vera óheppið, at eitt skriv av misgáum varð liggjandi í uml. ein mánaða í Fiskimálaráðnum, áðrenn hetta varð sent A, og mælti ráðnum til at taka neyðug stig til at forða fyri, at slíkt kundi henda aftur. (J.nr. 200400019 – Álitið er ikki tikið við í ársrágreiðingina.)

23.6. Kлага um at Fiskimálaráðið hevði noktað at útskriva fiskiloyvi til bát klagarans.

Umboðsmaðurin hevur viðgjørt eina klagu frá A, um at Fiskimálaráðið ikki vildi útskriva fiskiloyvi til bát hansara, tí at hesin ikki var skrásettur frammanundan 1. jan. 1995, og at A ikki hevði nakað loyvi at flyta yvir á hendan bátin. A hevði annars fingið fiskiloyvi til bátin líka síðani, hann var keyptur í 1996. Fiskimálaráðið tyktist grunda avgerðina á, at keyparin av fyrrverandi bátinum hjá A, ið varð seldur í 1996, hevði boðað frá, at hann hevði keypt tann bátin við loyvinum, hóast søluavtalan einki segði um hetta. Umboðsmaðurin var ikki samdur við Fiskimálaráðnum í, at tað er seljarin, ið hevur próvbyrðuna fyri, at eitt loyvið ikki er selt saman við bátinum. Hann helt ikki fráboðanina frá keyparanum vera annað enn eina ábending og vísti í hesum sambandi á, at myndugleikin hevur ábyrgdina av, at eitt mál er lýst á nøktandi hátt, tá avgerð verður tikin. Umboðsmaðurin segði seg ikki kunna taka støðu til tað, sum varð farið fram í 1990'unum, men at tað mátti leggjast til grund, at A hevði fingið tillutað fiskiloyvi líka síðani 1996. Hann dugdi ikki at síggja annað grundarlag fyri hesum loyvi, enn at talan antin var um loyvið til undanfarna bátin ella loyvið hjá einum øðrum báti, ið var inngingin í søluna. Umboðsmaðurin helt tí avgerðina hjá Fiskimálaráðnum vera tiknað á skeivum grundarlagi, og mælti ráðnum til at taka málið upp aftur til nýggja viðgerð og at lata seg frætta, hvørja niðurstøðu ráðið kom til. (J.nr.200400029)

Klagan

Við skrivu, dagfest 19. apríl 2004, hevur A latið umboðsmanninum soljóðandi klagu:

„Hervið verður kært um avgerð fiskimálaráðsins um ikki at geva mb B1 fiskiloyvið aftur.

Fyrst og fremst vil eg kæra um fiskiloyvið hjá m/b B2, ein 30 fót glastrevju bátur bygdur í Danmark. Pápi mín, B seldi hendan bát í 1996 uttan fiskiloyvið til C. Í fylgi pápa mín B var ein munnlig avtalan millum partarnir at keyparin C, ..., skuldi framvegis hava fiskiloyvið hann átti frammanundan, og tað tí ikki var neyðugt

hjá C at fáa fiskiloyvið við í keypinum av m/b B2. Inn í keypið av m/b B2 gekk m/b B3, ein 20 fót glastrevju bátur, sum hevði fiskiloyvið. Hóast hesa munnligu avtalu skrivaði keyparin av m/b B2, C, tann 23 juni 1996, har hann sigur at hann hevur keypt m/b B2 við fiskiloyvi frá B, viðmerkjast skal at eg havi ikki sæð hetta skjal.

Fiskiloyvið varð útskriva til C, uttan at B var eftirspurdur, og B hevur ei heldur ikki játta við síni undirskrift at C skuldi fáa sítt fiskiloyvið.

Keypsáttmálið bleiv gjørdur millum C og B, og í hesum keypsáttmála bleiv bert nevnt keypi av bátinum. Fiskiloyvið er ikki nevnt tí tað skuldi jú ikki keypast av C og ei heldur seljast av B.

M/b B1 bleiv keypt í 1996 og umsókn bleiv send til fiskivinnustovuna um at flyta fiskiloyvið hjá m/b B2 yvir til m/b B1. Hetta bleiv játta og í oktobur 1996 fekk m/b B1 sítt fyrsta fiskiloyvið, og hevur havt fiskiloyvið síðani. Hetta skjal kunnu teir í dag ikki finna á fiskimálastýrinum, og tað skulu vit so sviða fyri við at missa fiskiloyvið mars 2004.

Hetta er grundgevingin fiskimálastýrið gevur.

Vit hava í góðari trúgv frá oktobur 1996 til dagin í dag hildið at alt var í ordan við okkara fiskiloyvið, tí vit ikki hava havt nakrar trupuleikar fyrr við at fingið fiskiloyvið til m/b B1.

Vit standa spyrjandi um at tað veruliga kann lata seg gera, at Per og Pól kunnu senda inn eina umsókn um at fáa fiskiloyvið hjá einum øðrum persóni, uttan at tann sum eigur fiskiloyvið skal játta hetta yvir fyri Fiskimálastýrinum, og teir bara skriva honum fiskiloyvið út og siga síðani at hetta er orð móti orði, ein ógvuliga løgin mannagongd eftir mínum tykki.

Løgingslóg nr. 28 frá 10. mars 1994 um vinnuligan fiskiskap, sum seinast broytt við løgtingslóg nr. 114 frá 24. november 2003.

Eftir hesi lóg vil eg meta at vit hava rætt til fiskiloyvið.

Í kapittli 2, um almennar reglur fyri fiskiskapi, stendur í § 7 Stk. 4 (5)

Persónar og feløg, sum hava rikið fiskifør í 1996 og undan, kunnu halda áfram við virksemini sínum hóast ásetingarnar í stk. 1-3, treytað av, at tey fiskifør, tey hava rikið, hava fingið veiðiloyvið frá landsstýrinum fyri árið 1996.

Viðm.

(5) Broytt við løgtingslóg nr 84 frá 6. juni 1997. §2 í hesi løgtingslóg er soljóðandi:

„Henda løgtingslóg fær gildi dagin eftir, at hon er kunngjørd, samstundis fer allur tann danski allur tann danski teksturin í løgtingslóg nr.28 frá 10. mars 1994 um vinnuligan fiskiskap við seinni broytingum úr gildi.“

Eg dugi ikki at siggja hvussu fiskimálastýrið kann noktað okkum fiskiloyvið í fylgi §31 í lógini um vinnuligan fiskiskap. Her vísur fiskimálaráðið til stk 2 í §31, har tað verður sagt „

§31 stk 2

Heimilað verður landsstýris-manninum í kunngerð at áseta nærri reglur fyri umsiting av fiskiloyvum í bólki 5, sbr. § 5, stk. 4, 2. punktum.

Eg dugi ikki at skilja hvussu vit kunnu missa eitt fiskiloyvi, vit hava havt síðani oktobur 1996, eftir § 31 stk.2 og ikki framvegis kunnu hava tað í fylgi § 7 stk 4. Hetta er mær óskiljandi.

Sjálvt um, sum áður nevnt, m/b B1 fekk fiskiloyvið frá m/b B2, sum fekk fiskiloyvið fyrstu ferð tann 05. sept.1994.

Eg vóni at tygum sum løgtingsins umboðsmaður kann fáa greiðið á hesari kærnu sum skjótast og gera úrskurð í málinum, soleiðis at vit kunnu fáa bátin til fiskiskap aftur sum skjótast. M/

b B1 hefur kostað okkum ca. 400.000 kr, so her er eitt stórt virði sum ferð fyrri ongum, um vit ekki fáa fiskiloyvi aftur.

Avrit av skjølum eru viðlögð.“

Málgongd

A hefur 15. mars 2004 sent Fiskimálaráðnum soljóðandi skriv, móttikið 16. mars 2004:

„Viðv. Fiskiloyvi til m/b B1

Avrit sum lagt er við:

M/b B2. Fiskiloyvir dagfest tann: 05.09.1994., – 29.12.1994., – 02.01.1995., – 31.08.1995., – 04.01.1996., – 19.04.1996.

M/b B1. Fiskiloyvir dagfest tann: 09.10.1996., – 03.03.1997., – 04.12.2000., – 27.02.2001., – og so fyrribils fiskiloyvið tann 11.11.2003.

Gangi út frá, at tit hava avrit av fiskiloyvum, sum tit hava givið bátinum í einum databasa, so tað er nokk ikki neyðugt at senda avrit av øllum fiskiloyvum, vit hava fingið.

Fyrst og fremst takk fyrri samtalu vit høvdu í dag, har tú upplýstið fyrri mær hví fiskiloyvi ikki kann veitast m/b B1.

Eg havi síðani kanna hvussu m/b B1 fekk fiskiloyvi á sinni.

M/b B1 VN 42 fekk fiskiloyvi hjá m/b B2.

M/b B2, sum B (pápi mín) átti tá, bleiv seldur uttan fiskiloyvi, og m/b B1 fekk síðani Fiskiloyvið hjá m/b B2.

Upplýsast kann at m/b B2 fekk fiskiloyvið tá lógin um fiskiloyvið kom í gildi. B keypti m/b B2 í 1984, og átti bátin til 1996, tá hann bleiv seldur uttan fiskiloyvið í 1996, tá bleiv ein umsókn send til fiskivinnuumsitingina um at flyta fiskiloyvið til m/b B1, sum tá varð keyptur nýggjur úr ... Fiskivinnuumsitingin játtaði M/b B1 fiskiloyvið fyrstu ferð í okt 1996.

M/b B1 er ein AWI 27, smíðjaður í ... og leveraður til okkum í August 1996.

Eg vil hervið heita á tygum um at senda mær fiskiloyvið hjá m/b B1, beinanveg.“

Fiskimálaráðið hefur svarað A við soljóðandi skrivi, dagfest 16. apríl 2004:

„Viðv. umsókn um fiskiloyvi til m/b B1.

Víst verður til skriv tygara dagfest 15. mars 2004 viðvíkjandi fiskiloyvi til m/b B1.

Grundarlagið undir stöðutakan til, um bátum undir 15 tons verður givið fiskiloyvi ella ekki, hefur verið § 31 í lógini um vinnuligan fiskiskap. Í mars 2002 samtykti lögtingið, at bert bátar, sum vóru skrásettir fyri 1. januar 1995, kundu fáa fiskiloyvi. Undan hesum hevði Fiskimálaráðið eisini skrivað bátum, sum vóru skrásettir eftir 1. januar 1995 fiskiloyvi. Løgtingið tók sostatt avgerð um, at tann mannagongdin skuldi avtakast. Tí hefur verið noktað fleiri bátum fiskiloyvi eftir hesa lógarbroyting, hóast teir framman undan høvdu fingið fiskiloyvi – m/b B1 er ein av hesum.

Eftir uppskoti frá landsstýrismanninum í fiskivinnumálum hefur lögtingið tikið av ásetingina frá mars 2002 og sett ístaðin: „Heimilað verður landsstýrismanninum í kunngerð at áseta nærri reglur fyri umsiting av fiskiloyvum í bólki 5, sbr. § 5, stk. 4, 2. punktum“. Kunngerð er tó ikki enn gjørd, sum ásetir reglur fyri, hvussu fiskiloyvi verða latin. Fiskivinnustovan hefur tí framhaldandi hildið fast við tær reglur, sum vóru galdandi fyri hesa seinastu lógarbroytingina – nevnliga regluna um at bátar, sum eru skrásettir fyri 1. januar 1995, ikki fáa fiskiloyvi.

Við støði í hesum er ikki grundarlag fyri at ganga eini umsókn um fiskiloyvi til m/b B1 á mæti.

Tygum skriva, at m/b B1 fekk fiskiloyvið hjá m/b B2, sum pápi tygara, B, áður átti, og sum varð seldur uttan fiskiloyvi.

Sambært skjalatilfarinum, sum Fiskimálaráðið hefur viðvíkjandi m/b B2 (jnr. ...), er eingin ábending um, at báturin er seldur uttan fiskiloyvi. Hinvegin kann sigast, at skjalatilfarið visir, at báturin er seldur við fiskiloyvi. Víst verður her til keypsáttmála dagfestan 15. juni 1996, har fiskiloyvið ikki verður nevnt og skriv frá keyparanum, C, ..., dagfest 23. juni 1996, har boðað verður frá, at hann hefur keypt m/b B2 frá B við fiskiloyvi.

Inn í handilin gekk gamli báturin hjá C o.fl. m/b B3, skrásettur 5. februar 2004, sum B yvirtók.

Umsóknin, sum tygum vísa til um at flyta fiskiloyvið av m/b B2 yvir á m/b B1, ið skal vera send fiskivinnuumsitingini í 1996, er ikki skrásett ella til skjals í skjalagoymsluni hjá Fiskimálaráðnum. Heldur ikki er játtan frá fiskivinnuumsitingini um flytan av fiskiloyvinum hjá m/b B2 yvir á m/b B1 skrásett ella til skjals í skjalagoymsluni.

Fiskivinnustovan er tí komin til ta niðurstøðu, at tað ikki er grundarlag fyri at taka áheitan tygara til eftirtektar um at skriva m/b B1 fiskiloyvi grundað á fiskiloyvið hjá m/b B2.

Pápi tygara, B hevur í telefonsamrøðu í sambandi við spurningin um fiskiloyvi til m/b B1, nevnt batin m/b B4. M/b B4 er skrásettur 2. juni 1998 og kann sambært mannagongdum Fiskivinnustovunar, so sum greitt frá framman fyri, ikki verða útskrivað fiskiloyvi.

Í telefonsamrøðum hevur eisini verið borið upp á mál, at fiskiloyvið hjá fyrrverandi m/b B3, sum pápi tygara yvirtók frá C o.fl. í 1996 skuldi móguliga vera grundarlag undir støðutakanini til fiskiloyvi til m/b B1 og m/b B4.

Innan Fiskivinnustovan kann viðgera hesa áheitan, verða tygum vinarliga biðin at greina hesa áheitanina nærri.“

Partshoyring

Umboðsmaðurin gjordi av at kanna hetta málið nærri, og við skrivi, dagfest 22. apríl 2004, varð klagan send Fiskimálaráðnum, ið varð biðið um at lata umboðsmanninum øll skjølini og eina frágreiðing um hetta málið.

Við skrivi, dagfest 14. mai 2004, hevur Fiskimálaráðið latið umboðsmanninum soljóðandi frágreiðing:

„Viðvíkjandi klagu um fiskiloyvi til m/b B1

Víst verður til skriv tykkara dagfest 22. apríl 2004 viðvíkjandi klagu frá M/b B1, tykkara skriv 200400029 / 2, har Fiskimálaráðið verður biðið um at lata Umboðsmanninum eina frágreiðing um málið.

Í skrivi frá A dagfest 19. apríl 2004 verður kært viðvíkjandi fiskiloyvinum hjá m/b B2, sum pápi hansara í 1996 seldi C í ...

Sambært kæraranum varð báturinn seldur uttan fiskiloyvi, umsókn send Fiskimálaráðnum um at flyta fiskiloyvið á annan bát- m/b B1 – og játtandi svar móttikið.

Hesi viðurskiftini hevir Fiskivinnustovan í skrivi sínum til A dagfest 16. apríl viðgjørt við støði í skjalatilfarinum, sum er tøkt í málinum. Úr hesum brævi verður endurgivið:

„Tygum skriva, at m/b B1 fekk fiskiloyvið hjá m/b B2, sum pápi tygara, B, áður átti, og sum varð seldur uttan fiskiloyvi.

Sambært skjalatilfarinum, sum Fiskimálaráðið hevir viðvíkjandi m/b B2 (jnr. ...), er eingin ábending um, at báturinn er seldur uttan fiskiloyvi. Hinvegin kann sigast, at skjalatilaríð visir, at báturinn er seldur við fiskiloyvi. Víst verður her til keypsáttmála dagfestan 15. juni 1996, har fiskiloyvið ikki verður nevnt og skriv frá keyparanum, C, ..., dagfest 23. juni 1996, har boðað verður frá, at hann hevir keypt m/b B2 frá B við fiskiloyvi.

Inn í handilin gekk gamli báturinn hjá C o.fl. m/b B3, skrásettur 5. februar 2004, sum B yvirtók.

Umsóknin, sum tygum vísa til um at flyta fiskiloyvið av m/b B2 yvir á m/b B1, ið skal vera send fiskivinnuumsitingini í 1996, er ikki skrásett ella til skjals í skjalagoymsluni hjá Fiskimálaráðnum. Heldur ikki er játtan frá fiskivinnuumsitingini um flytan av fiskiloyvinum hjá m/b B2 yvir á m/b B1 skrásett ella til skjals í skjalagoymsluni.

Fiskivinnustovan er tí komin til ta niðurstøðu, at tað ikki er grundarlag fyri at taka áheitan tygara til eftirtektar um at skriva m/b B1 fiskiloyvi grundað á fiskiloyvið hjá m/b B2.“

A sigur í kæruni, at báturinn m/b B1 fekk fiskiloyvi í oktober 1996 og hevir havt tað síðani, Fiskivinnustovan hevir í skrivi sínum frá 16. apríl 2004 viðgjørt hesi viðurskiftini, so sum er endurgivið niðanfyri:

„Grundarlagið undir støðutakan til, um bátum undir 15 tons verður givið fiskiloyvi ella ikki, hevir verið § 31 í lógini um vinnuligan fiskiskap. Í mars 2002 samtykti løgtingið, at bert bátar, sum vóru skrásettir fyri 1. januar 1995, kundu fáa fiskiloyvi. Undan hesum hevði Fiskimálaráðið eisini skrivað bátum, sum vóru skrásettir eftir 1. januar 1995 fiskiloyvi. Løgtingið tók sosatt avgerð um, at tann mannagongdin skuldi avtakast. Tí hevir verið

noktað fleiri bátum fiskiloyvi eftir hesa lógarbroyting, hóast teir framman undan høvdu fingið fiskiloyvi – m/b B1 er ein av hesum.

Eftir uppskoti frá landsstýrismanninum í fiskivinnumálum hevur løgtingið tikið av ásetingina frá mars 2002 og sett ístaðin: „Heimilað verður landsstýrismanninum í kunngerð at áseta nærri reglur fyri umsiting av fiskiloyvum í bólki 5, sbr. § 5, stk. 4, 2. punktum“. Kunngerð er tó ikki enn gjørd, sum ásetir reglur fyri, hvussu fiskiloyvi verða latin. Fiskivinnustovan hevur tí framhaldandi hildið fast við tær reglur, sum vóru galdandi fyri hesa seinastu lógarbroytingina – nevnliga regluna um at bátar, sum eru skrásettir fyri 1. januar 1995, ikki fáa fiskiloyvi.

Við støði í hesum er ikki grundarlag fyri at ganga eini umsókn um fiskiloyvi til m/b B1 á mæti.“

Kærarin vísir til lógina um vinnuligan fiskiskap og metir seg við støði í henni hava rætt til fiskiloyvi. Víst verður til § 7, stk. 4. Til hesa tilvísing er at siga, at henda greinin snýr seg um eigara- og avgerðarviðurskifti í fiskiførum fyri at kunna fáa fiskiloyvi. Stk. 4 heimilar framhaldandi virksemini við fiskiførum, hóast tey ikki lúka treytirnar um kravdu eigara- og avgerðarviðurskifti, treytað av at tey høvdu veiðuloyvi í 1996. Henda lógaráseting gevur tí eftir Fiskivinnustovunnar tykki ikki grundarlag fyri at seta fram krav um at fáa fiskiloyvi til m/b B1 eftir lógarbroytingini í mars 2002.

Víðari verður víst til § 31, og at Fiskimálaráðið ikki kann nokta fiskiloyvi sambært hesi grein.

Henda lógaráseting gevur landsstýrismanninum heimild í kunngerð at áseta reglur fyri umsiting av fiskiloyvum í bólki 5. Sum sagt verður frá í skrivinum frá 16. apríl 2004, er kunngerð tó ikki enn gjørd, sum ásetir reglur fyri, hvussu fiskiloyvi verða latin. Fiskivinnustovan hevur tí framhaldandi hildið fast við tær reglur, sum vóru galdandi fyri hesa seinastu lógarbroytingina – nevnliga regluna um at bátar, sum eru skrásettir fyri 1. januar 1995, ikki fáa fiskiloyvi. Tó at kunngerð ikki er gjørd, so gevur tað ikki grundarlag fyri at halda upp á, at Fiskimálaráðið skal ganga eini ávísari umsókn á mæti.

Mál av hesum slagi hava áður verið viðgjørd sum kærsmål hjá Løgtingsins Umboðsmanni og sum rættarmál við Føroya Rætt. Í

hesum sambandi verður víst til mál 200300044 hjá Umboðsmanninum og til rættarmál BS 200/2003 í Føroya Rætti.

Í fylgiskjali I eru tikin brot úr málinum hjá Umboðsmanninum, har Fiskimálaráðið ger almennar viðmerkingar til lógarásetingarnar viðv. fiskiloyvum til bátar í bólki 5 og brot úr niðurstøðuni hjá Umboðsmanninum.

Viðlagt sum fylgiskjøl II og III eru ávikavist útskrift úr dóm-bókini viðv. BS 200/2003 og avrit av skrivi frá D, adv. um dómin.

Í báðum málunum var niðurstøðan hjá ávikavist Umboðsmanninum og Føroya Rætti, at kærari/saksøkjari ikki høvdu rætt til fiskiloyvi, tí bátarnir fyrstu ferð ikki vóru skrásettir fyri 1. januar 1995.

Báturin m/b B1 varð fyrstu ferð skrásettur av E, ... 20. februar 1996 undir navninum m/b B5. Ásannandi at fiskiloyvi av m/b B2 ikki varð flutt á m/b B1, hevur báturin eftir Fiskimálaráðsins tykki ikki rætt til fiskiloyvi.

Samanumtikið er niðurstøða Fiskimálaráðsins, at tað ikki er grundarlag fyri at ganga áheitanini frá A, ... um fiskiloyvi til m/b B1 á mæti.

Sum umbiðið verða skjølini í málinum send saman við hesum ummæli. Eisini verður sakin viðvíkjandi fyrrverandi m/b B2 send við – mál ...“

Við ummælinum vórðu lögð 3 fylgiskjøl, harav tvey snúgva seg um ein dóm hjá Føroya Rætti, sum eg ikki meti hava nakran týðning fyri viðgerð mína av hesum málinum, og sum tí ikki eru endurgivin her. Fylgiskjal I er ein endurgáva burturúr einum øðrum máli, sum eg havi havt til viðgerðar, J.nr. ..., og er soljóðandi:

„Brot úr viðmerkingunum frá Fiskimálaráðnum

„Almennar viðmerkingar

Frá mars 1994, tá lógin um vinnuligan fiskiskap varð sett í gildi, varð kravt, at eisini smærri

bátar skuldu hava veiðuloyvi og fiskiloyvi fyri at kunna reka vinnuligan fiskiskap. Mannagongdin varð, at allir bátar, sum søktu um veiðu- og fiskiloyvi, fingi hetta játtað og kundu sostatt reka

vinnuligan fiskiskap. Við lógarbroyting í mai 1996 (løgtingslóg nr. 50 frá 20. mai 1996) verður reglan í § 31 um, at talið av fiskiførum ikki skal verða meiri enn tað talið av veiðuloyvum, sum varð útskrivað pr. 1. januar 1995, við gildi frá 1. juni 1996 víðkað til eisini at fevna um smærru útróðrarbátarnar. Sostatt varð talið av veiðu- og fiskiloyvum nú avmarkað.

Løgtingið viðgjørði aftur skipanina við veiðu- og fiskiloyvum fyri smærri útróðrarbátar á vári 2002. Við løgtingslóg nr. 38 frá 26. mars 2002 varð í § 31, stk. 2 ásett, at bátar í bólki 5, sum vóru skrásettir í Føroyum fyri 1. januar 1995 og framvegis eru skrásettir, kunnu, hóast ásetingarnar í stk 1, fáa útskrivað fiskiloyvi. Ásetingin í stk. 1 segði, at talið av loyvum varð avmarkað til talið pr. 1. januar 1995. Samstundis varð hugtakið veiðuloyvi strikað fyri smærru útróðrarbátarnar.

Lógarbroytingin frá mars 2002 ásetti sostatt, at talið av bátum í bólki 5 – útróðrarbátar undir 15 tons – nú ikki beinleiðis varð avmarkað til eitt tal av loyvum útskrivað pr. ávísan dag, men kundi hvør bátur, sum varð skrásettur fyri 1. januar 1995 fáa fiskiloyvi.

Sum skrásettur bátur er at rokna bátur, sum antin hevur verið skrásettur beinleiðis í skipaskrásetingini ella í bátayvirlitinum á sýsluskrivstovunum. Sostatt kundi bátur, sum fyrstu ferð varð skrásettur 1. januar 1995 ella seinni ikki fáa útskrivað fiskiloyvi til vinnuligan fiskiskap.“

...

Brot úr niðurstøðuni hjá Umboðsmanninum

Við somu løgtingslóg fekk § 31 í lógini um vinnuligan fiskiskap hesa orðing:

„Talið av veiðiloyvum, ið koma undir fiskidagaskipan og skipan við hjáveiði eftir botnfiskasløgum á føroysku landleiðunum í hvørjum bólki av fiskiførum undir føroyskum flaggi, er talið av veiðiloyvum, sum varð útskrivað frá landsstýrinum 1. januar 1995.

Stk. 2. Bátar í bólki 5, sambært § 29, stk. 1, sum vóru skrásettir í Føroyum fyri 1. januar 1995 og framvegis eru skrásettir, kunnu, hóast ásetingarnar í stk. 1, fáa útskrivað fiskiloyvi sambært § 5, stk. 4, 1. pkt.“

Sambært hesi orðing av § 31, stk. 2, sum var galdandi, tá B við skrivi, dagfest 2. oktober 2002 søkti um fiskiloyvi til B1 var tað sostatt eitt treytaleyst krav, at talan skuldi vera um bát, sum var skrásettur í Føroyum fyri 1. januar 1995 og framvegis var skrásettur her.

A hevur í klaguni víst til viðmerkingarnar undir § 31, nevniliga, at tað vóru nógvir føroyskir bátar, sum ikki vóru í vinnu í fyrru helvt av 1990-árunum, og sum tískil ikki hava søkt um ella fingið veiðu- og fiskiloyvi, og at tað við lógarbroytingini í mars 2002 skuldi gerast møguligt at útskriva hesum bátum fiskiloyvi. A hevur í hesum sambandi ført fram, at ætlanin við hesari lógargreinini ikki hevur verið, at dentur skuldi leggjast á skráseting, men heldur á tilknýti.

Eg haldi ikki, at tað í viðmerkingunum til § 31, stk. 2 ella eftir tí, sum annars er upplýst í málinum, er grundarlag fyri at halda, at treytin um, at báturin skuldi vera skrásettur í Føroyum áðrenn 1. januar 1995 og framvegis skuldi vera skrásettur, ikki skuldi takast bókstaviliga. Lógin sigur púra greitt, at tað vóru bátar, sum vóru skrásettir pr. 1. jan. 1995, og sum framvegis vóru skrásettir, sum kundu fáa fiskiloyvi. Eg dugi als ikki at síggja, at nøkur andsøgn er millum lógartekstin og hendan partin av viðmerkingunum. Bátar, sum ikki hava verið skrásettir áðrenn 1. jan. 1995, kundu ikki fáa fiskiloyvi við heimild í § 31, stk. 2.

Eftir tí, sum er upplýst í málinum, má tað leggjast til grund, at umrøddi báturin á fyrsta sinni er skrásettur í mars 1999, og sostatt ikki var skrásettur áðrenn 1. januar 1995.

Tað var sostatt, sum § 31, stk. 2 tá var orðað, eingin heimild til at játta umsóknini hjá B um fiskiloyvi. Avgerðin hjá Fiskimálaráðnum um ikki at játta fiskiloyvi er tí eftir mínum tykki røtt.

Í klaguni verður ført fram, at sjálvt um tulkningin hjá Fiskimálaráðnum er tann rætta, so átti B kortini at havt fingið fiskiloyvi, tí at hann bæði í 1999 og 2000-2001 hevði fingið útskrivað

fiskiloyvi, og at hann tí hevði „en berettiget forventning“ um at fáa útskrivað nýtt fiskiloyvi.

Hertil er at siga, at hóast báturin B1 hevur fingið loyvi til at reka húkaveiðu í tveimum avmarkaðum tíðarskeiðum í ávíkavist 1999 og 2000-2001, gevur hetta ikki í sjálvum sær B grundarlag fyri at ganga út frá, at hann eisini fór at fáa fiskiloyvi aftaná lógarbroytingina frá 26. mars 2002.“

Við skrivi, dagfest 24. mai 2004, vórðu viðmerkingarnar frá Fiskimálaráðnum og viðlögdu fylgiskjøluni send A til ummælis.

Við skrivi, dagfest 1. juni 2004, hevur A latið umboðsmanninum hesar viðmerkingar:

„Báturin hevur fingið útskriva fiskiloyvi øll árin, uttan nakra viðmerkingar, og hava vit tískil liva í tí trúgv, at alt var, sum tað skuldi vera. Við hesum í huga, hava vit rigga bátin til, og nýtt ikki smávegis av peningi í snellur og onnur tól. Nú fiskiloyvi er tikið, eru hesi virði mestsum mist.

Trupulleikin er, at í fiskimálaráðnum, veit vinstra hond ikki hvat høgra gerð. Ein dag verður lógin umsitin á ein hátt, dagin eftir á ein annan. Eingin kunngerð er enn lýst, um hvussu loyvini verða umsitin, og tískil verður skili neyvan betri sum frálíður. Bert spell, at ósekir bátaeigarar skulu líða undir hesum almenna óskili.

Fiskimálaráðið vísir eisini til, at einki er nevnt um fiskiloyvi í sölusáttmálanum fyri m/b B2, og tískil er fiskiloyvi selt við. Um tað, at einki er nevnt um fiskiloyvi ger, at tað er selt við, hvussu verður so við línustampum, vørpum, neysti og øðrum. Eiga vit tað enn ella hvussu. Tað er heldur ikki nevnt í keypsáttmálanum. Sera löggin hugsunarháttur, halda vit.

Um nakað rættvísi var til, kom hetta almenna óskil og ivamáluni bátaeigaranum til góðar, og fiskiloyvið bleiv útskriva aftur í stundini.“

Við skrivi, dagfest 3. juni 2004, vórðu viðmerkingarnar frá A sendar Fiskimálaráðnum til ummælis.

Við skrivi, dagfest 11. júní 2004, hefur Fiskimálaráðið boðað umboðsmanninum frá, at hesar viðmerkingarnar ikki geva Fiskimálaráðnum grundarlag fyri at leggja nakað afturat ummælinum, dagfest 14. maí 2004.

Við skrivi, dagfest 14. júní 2004, boðaði umboðsmaðurin pørtunum frá, at hetta málið nú bleiv tikið upp til endaliga viðgerð, og at hann miðaði eftir at kunna avgreiða málið innan summarfrítíðina.

Niðurstøða

Eg havi skilt avgerðina hjá Fiskimálaráðnum soleiðis, at ráðið hefur lagt til grund, at klagarin ikki hevði nakað fiskiloyvi at flyta yvir á bátin B1, og at báturin tí eftir galdandi praksis hjá ráðnum bert kundi fáa fiskiloyvi, um hann var skrásettur í bátayvirlitinum fyri 1. janúar 1995 og framvegis var tað. Ráðið hefur í hesum sambandi ført fram, at einki stendur í sölusáttmálanum frá 15. júní 1996 um, at fiskiloyvi hjá M/b B2, ikki skuldi fylgja við í søluni av bátinum til C. Ráðið hefur hinvegin lagt dent á, at keyparin, C í skrivi, dagfest 23. júní 1996, hefur boðað frá, at hann hefur keypt M/b B2 við fiskiloyvi.

Ráðið tykist at leggja til grund, at tað er seljarin, sum hefur próvbyrðuna fyri, at fiskiloyvið ikki fylgdi við í søluni, hóast sölusáttmálin ikki nevnið fiskiloyvið við einum orði.

Hesa uppfatan av próvbyrðuspurninginum eri eg grundleggjandi ósamdur í. Tá ein persónur ger galdandi, at hann hefur keypt ein lut ella rættindi frá einum øðrum persóni, er tað hann og ikki tann, sum hann sigur seg hava keypt frá, ið hefur próvbyrðuna fyri søluni. Støðan er ikki øðrvísi, tá talan er um fiskiloyvi til smábátar. Fiskiloyvið er sambært § 5, stk. 4 í lógini um vinnuligan fiskiskap ein persónligur rættur, sum landsstýrismaðurin hefur latið einum eigara av einum báti, at fiska eitt ávíst fiskidagatal og/ella ávísa nøgd úr ávísimum fiskastovnum á ávísimum leiðum í ávísimum fiskiári.

At keyparin av m/b B2 í skrivi til Fiskivinnustovuna, dagfest 23. júní 1996 hefur boðað frá, at hann hevði selt m/b B3, við fiskiloyvinum til B og samstundis hevði keypt m/b B2, við fiskiloyvi, er ikki nakað prógvt fyri, at hann hevði keypt fiskiloyvið hjá B, men hetta kundi takast sum eina ábending um, at ein slík sòla var farin fram. Hetta átti Fiskimálaráðið tí at havt kannað nærri. Eg skal í hesum sambandi vísa til, at tað er ein ikki-lógarfest meginregla í fyrisitingarrættinum, at myndug-

leikin hevur ábyrgdina av, at eitt fyrisitingarligt mál er lýst á nøktandi hátt, tá avgerð verður tikin. Eg haldi ikki, at Fiskimálaráðið livir upp til hesa regluna, tá ráðið í avgerðini frá 16. apríl 2004 nýtir skrivnið frá keyparanum, dagfest 23. juni 1996, sum prógv fyri, at m/b B2, er seldur við fiskiloyvi.

Av tí, at tað ikki er báturin, men eigarin av bátinum, sum fær tillutað hetta fiskiloyvið, eri eg ikki samdur við Fiskimálaráðnum í, at tað, at sölusáttmálin einki sigur um fiskiloyvi, er haldgott prógv fyri, at loyvið er selt við bátinum. Tá tað er eigarin av einum báti, sum fær tillutað fiskiloyvi, og sölusáttmálin einki sigur um, hvussu verður við fiskiloyvinum, má tað krevjast ein vátan frá seljaranum, fyri at kunna flyta loyvið til nýggja eigarar av bátinum ella annað haldgott prógv fyri, at loyvið er flutt.

Eg kann ikki taka støðu til tey viðurskiftini, sum eru farin fram í 90'árunum, og skal tí heldur ikki gera viðmerkingar til hetta. Men tað má leggjast til grund, at Fiskimálaráðið hevur latið B1 fiskiloyvi øll árini síðani 1996, fram til 2004, tá hetta verður noktað. Eg dugi ikki í skjølunum at siggja annað grundarlag fyri hesum loyvinum, enn at talan skuldi verið um gamla loyvið hjá B2, ella loyvið hjá m/b B3. Hesin báturin varð sambært skrivinum frá C, dagfest 23. juni 1996, og sum Fiskimálaráðið annars hevur lagt so stóran dent á, seldur B við fiskiloyvi. Eg haldi tí, at Fiskimálaráðið hevur givið eigararum av B1 alla orsök til at halda, at hann hevði rætt til tað fiskiloyvið, sum hevur verið veitt bátinum líka síðani 1996.

Fiskimálaráðið hevur til stuðul fyri avgerðini eisini víst til niðurstøðu mína í einum øðrum máli, mitt j.nr. 200300044 og til ein dóm hjá Føroya rætti, BS 200/2003. Eg haldi hvørki, at niðurstøða mín í nevnda máli ella dómurin hjá Føroya rætti hevur nakran týdning fyri hetta málið, tí í hvørgum føri var talan um at flyta fiskiloyvir millum bátar.

At enda í avgerðini, dagfest 16. apríl 2004, sigur Fiskimálaráðið seg ikki kunna taka støðu til spurningin um loyvið hjá B3, fyrr enn eigarin av B1 hevur útgreinað hetta nærri. Eisini her skal eg vísa til ikkilógarfestu meginregluna í fyrisitingarrættinum um, at myndugleikin hevur ábyrgdina av, at málið er lýst á nøktandi hátt, áðrenn avgerð verður tikin.

Sum nevnt frammanfyri haldi eg avgerðina hjá Fiskimálaráðnum vera tikna á skeivum grundarlagi, og fari eg tí at mæla ráðnum til at

taka hetta málið uppáftur til nýggja viðgerð, og at lata meg frætta, hvørja niðurstøðu ráðið kemur til í hesum sambandi.

Í skrivi, dagfest 27. juli 2004, hevur Fiskimálaráðið boðað umboðsmanninum frá, at ráðið tekur niðurstøðuna hjá umboðsmanninum til eftirtektar og fer at útskriva fiskiloyvi. Umboðsmaðurin boðaði 16. aug. 2004 Fiskimálaráðnum frá, at hann tók niðurstøðuna hjá ráðnum til eftirtektar og ikki fór at gera meira við málið.

23.7. Kлага um noktan av skeinkiloyvi til matstað í Tórshavn.

Umboðsmaðurin hevur viðgjørt eina klagu frá A, adv. í sambandi við, at Loyvisnevndin hevði noktað einari umsókn um skeinkiloyvi. Í klaguni førði A fram, at viðgerðin hjá nevdini ikki hevði verið saklig, tí atlitini, sum vóru tikin í sambandi við avgerðina, hvørki vóru saklig ella høvdu grundarlag í lógarásetingunum. Umboðsmaðurin kom til ta niðurstøðu, at avgerðin varð grundað á saklig og viðkomandi atlit, nevnliga talið av loyvum í Tórshavn, og at tað ikki varð mett heppið at lata eitt loyvi á júst hesum staðnum. Av tí, at talan er um eina avgerð tikna av einari fakliga samansettari nevnd, helt umboðsmaðurin seg tó hvørki hava førleika ella kunna taka støðu til, um avgerðin annars var røtt ella skeiv. (J.nr. 200400048)

Klagan

Við skrivi, dagfest 1. juli 2004, hevur Advokatfirma A, vegna Sp/F B sent umboðsmanninum soljóðandi klagu:

„Umboðandi Sp/f B, klagar undirritaði hervið hjáløgdu avgerð Loyvisnevndini, dagfest 22. juni 2004, (skjal 1) har umsóknin frá Sp/f B um skeinkiloyvi til C ikki varð gingin á møti.

Gjort verður í høvuðsheitum galdandi, at Loyvisnevndin ikki hevur verið saklig í síni málsviðgerð, tá atlitini, ið tikin eru í samband við avgerðina, ikki eru saklig og ikki hava grundarlag í lógarásetingunum, ið Loyvisnevndin skal halda seg til.

Hendingartilgongdin

Við skrivi, dagfest 5. februar 2004, (skjal 2) varð søkt um skeinkiloyvið til Resturant C.

Saman við skrivinum var send „Umsókn frá feløgum o.t.l. um loyvi til útskeinking av rúsdrekka“, dagfest 4. februar 2004, (skjal 3) rakstrarætlan fyri 2004 hjá C, dagfest 3. februar 2004, (skjal 4) matstovuloyvi til C, dagfest 23. desember 2003, (skjal 5) og leigusáttmáli millum P/f ... og Sp/f B, dagfestur 17. juli 2004, við ískoyti fyri matr. nr. 369, Tórshavn, dagfest 17. juli 2004. (skjal 6)

Við skrivi, dagfest 9. februar 2004, (skjal 7) varð í framhald av

skrivinum frá 5. februar 2004 søkt um at fáa skeinkiloyvið hjá Sp/ f B viðkað til eisini at umfata C út frá einum líkheitsgrundsetningi.

Við skrivi, dagfest 4. mars 2004, (skjal 8) verður heitt á lög-regluna um at fáa umsóknina váttaða. Hetta verður gjørt við skrivi, dagfest 9. marts 2004, (skjal 9) har vart verður gjørt við, at umsóknin er send Tórshavnar býráð til ummælis.

Við skrivi, dagfest 26. mai 2004, (skjal 10) verða supplerandi skjøl send Loyvisnevndini eftir munnligari áheitan frá lögregluni. Eisini varð útvegað lögregluni „Umsókn um góðkenning av leiðara fyri virkir, sum hava/søkja um rúsdrekkaoyvi til rakstur av matstovu- og hotelvirksesemi í Tórshavnar kommunu“. (skjal 11)

Loyvisnevndin kom sambært skrivi, dagfest 22. juni 2004, (skjal 1) til ta niðurstøðu, at umsóknin um skeinkiloyvi ikki varð gingin á møti.

Klagugrundir

Í avgerð síni frá 22. juni 2004 hefur Loyvisnevndin í stuttum tikið atlit til, hvar C liggur, og at talið av skeinkiloyvum í Tórshavn er vorðið rættuliga høgt.

Gjört verður galdandi, at tað, at talið av skeinkiloyvum í Tórshavn er vorðið rættuliga høgt, er ikki eitt atlit, Loyvisnevndin kann nýta sum grundarlag fyri at nokta C skeinkiloyvi. Varð talan um, at Loyvisnevndin við hesum boðaði frá, at frá hesi stund kundi ikki væntast at fleiri skeinkiloyvir verða givin í Tórshavn, var støðan møguliga annaðleiðis. Hetta er tó eftir øllum at døma ikki støðan, soleiðis sum hon er í dag.

Sambært § 11, stk. 2 í lögtingslóg nr. 20 frá 10. mars 1992 um innflutning og sølu av rúsdrekka, sum seinast broytt við lögtingslóg nr. 64 frá 2. mai 2003, skal Loyvisnevndin m.a. taka støðu til, hvar fyrítøkan liggur, og ítøkilig, fráhaldslig og onnur í hesum sambandi knýtt sosial og lögreglulig sjónarmið.

Serliga hefur Loyvisnevndin í síni avgerð lagt dent á, at C liggur í miðbýnum og út við gongugøtuna. Tað skal í hesum sambandi fyrst gerast vart við, at C liggur ikki við nakra gongugøtu meir enn aðrar fyrítøkur í Havnini. ... er ikki stongd fyri bilaferðslu, umframt at skeinkiloyvir eru útvegaðar til fyrítøkur, ið

t.d. liggja á ..., hóast henda gøta má tykjast at verða líka so væl ein gongugøta sum ...

Viðmerkjast skal í hesum sambandi eisini, at í miðbýnum liggja aðrar fyrítøkur, ið hava fingið útvegað skeinkiloyvi ella skeinkja rúsdrekka, herundir B, ..., ..., ..., ..., ..., ..., ... og ...

Herumframt skal viðmerkjast, at heldur ikki at ein størri samkoma liggur sum granni til C tykist at verða eitt sakligt atlit í hesum sambandi.

Avrit av hesi klagu er fyri góðan ordan skyld send Loyvisnevndini.“

Málgongd

Sambært skjølunum frá Loyvisnevndini og Advokatfirma A, hevur gongdin í málinum í stuttum verið hendan:

5. februar 2004 søkti Advokatfirma A um skeinkiloyvi fyri Restaurant C. Umsóknin var soljóðandi:

„Viðv. umsókn um skoynkiloyvi fyri Restaurant C,

Umboðandi Sp/f B skal undirritaði hervið søkja um skoynkiloyvi til Restaurant C, og verður víst til hjálagda oyðublað umframt rakstrarætlan fyri árið 2004. Eisini verður viðlagt avrit av restauratiónsloyvi og leigusáttmála.

Heitt verður á Loyvisnevndina um at viðgera umsóknina saman við umsóknina fyri B um at fáa skoynkiloyvi langt, ið varð latin nevndini á vári 2003, soleiðis at stovningarviðtøkur felagsins, útskrift frá partafelagsskrásetingini við upplýsingum um núverandi nevnd og stjórn, navna- og víglubræv hjá leiðaranum, grannskoðaður roknskapur fyri felagið, umframt tekning av bygninginum longu er Loyvisnevndini um hendi, tá talan er um sama felag og sama leiðara.

Vinarliga skrivliga váttað móttøkuna av hesari umsókn.“

Tann 9. februar 2004 sendi Advokatfirma, A, Politistøðini att. Loyvisnevndini soljóðandi skriv:

„Viðv. Umsókn um skeinkiloyvi fyri Restaurant C

Í framhaldi av skrivi mínum frá 5. februar 2004, skal undirritaði koma við fylgjandi viðmerkingum.

Undirritaði hevur eftirfylgjandi fingið upplýst, at ..., ..., 100 Tórshavn, ikki hevur sjálvstøðugt skeinkiloyvi, men nýtir skeinkiloyvi hjá matstovuni ..., ..., 100 Tórshavn. Hetta hóast matstovurnar eru í hvør sínum húsi, á hvør sínum matr.nr., umframt at leiðararnir ikki eru teir somu.

Út frá einum líkheitsgrundsetningi, verður tí heitt á Loyvisnevndina um at veita Restaurant C somu sømdir sum omanfyri standandi, soleiðis at skeinkiloyvið sum er útvegað matstovuni B, kann verða víðkað til at umfata Restaurant C, soleiðis at umsóknin um skoynkiloyvið, ið varð send Loyvisnevndini tann 5. februar 2004 ikki gerst neyðugt.

Tað kann í hesum sambandi verða viðmerkt, at hóast matstovurnar liggja á ymiskum matr.nr., eru húsini bygd saman, umframt at talan er um sama eigara, nevnliga Sp/f B, við sama leiðara, D.“

Tórshavnar kommuna hevur tann 17. mars 2004 latið Loyvisnevndini soljóðandi ummæli av umsóknini:

„Skeinkiloyvi verður viðmælt“

Umsóknin varð viðgjörd í Loyvisnevndini tann 15. juni 2004, og er hetta ført í gerðabókina viðvíkjandi viðgerðini av hesum máli:

„Kannað varð, um allar neyðugar upplýsingar/ummæli eru fingin. Staðfest varð, at øll neyðug skjøl í sambandi við umsóknina eru í málinum, tó soleiðis, at fíggjarligu upplýsingarnar um umsøkjaran (B) eru í málinum um skeinkiloyvi til B, sum er undir fyrireiking hjá lögregluni. Lögreglan sendir nevndini avrit at nýta í sambandi við hetta mál.

Í skjali 6, pkt. 7 er D upplýstur at verða dagligur leiðari. Formaðurin kannar hetta og heitir á umsøkjarin um at taka støðu til, hvør skal verða leiðari á C, sí annars grundgevingarnar oman fyri í sambandi við ...

Umsækjarin ynskir í fyrra lagi at víðka skeinkiloyvi hjá B til eisini at fevna um C.

Nevndin metir, at tá lógin hefur sum fyrirtreyt, at skeinkiloyvi kunnu verða givin einstøkum restauratiónsvirkjum, eigur hvørt restauratiónsvirki náttúrliga at hava sítt skeinkiloyvi við tilhoyrandi treytum. Grundað á hesa fatan ber ikki til at víðka skeinkiloyvi hjá einum restauratiónsvirki til eisini at fevna um eitt ella fleiri skeinkistøð. Tá má nýtt loyvi og gjald til.

Nevndin hefur heft seg við, at samsvar ikki er millum matar-seðilin og góðkenningina frá Heilsufrøðiligu Starvsstovuni. Umsækjarin verður tí biðin um at útgreina hetta/greiða nærri frá ætlaða restaturatiónsvirkinum, soleiðis at málið kann verða við-gjørt víðari.

Síðani varð røtt um, hvørt loyvi kann verða givið, og um tað tá skal vera loyvi til øll sløg av rúsdrekka ella bara til øl og vín.

Nevndarlimirnir vóru eitt sindur ymiskir á máli.

Nevndin ásannaði, at talið av skeinkiloyvum í Tórshavn er vorðið rættuliga høgt (19 pr. 15. juni 2004) og at tað ikki er óhugsandi, at talið kann økjast nakað orsakað av øðrum málum, sum longu eru til viðgerðar í nevdini. Hetta bendir á, at nevdin, havandi í huga tey fyrilit, sum lógin krevur verða havd í huga, eigur at hugsa seg gjølliga um í sambandi við, at nýggjar umsóknir verða viðgjørðar, herundir eisini at kanna eftir, hvar skeinkistøðini liggja í mun til hvørt annað.

Ført varð fram, at verður plaseringin havd í huga, t.e. einasta restauratiónsvirki, sum liggur beinleiðis út til gongugøtuna í miðbýnum, har nógv ymist virksema ella almennir aktivitetir eru flestu dagar bæði seint og tíðliga, so talar hetta ímóti at loyvi yvirhøvur verður givið. Aftrat hesum kemur, at ein størri samkoma er nærmasti granni, og hetta talar eisini ímóti, at loyvi verður givið á hesum stað.

Ein limur vísti á, at virksema hjá C tykist væl skipað, og er sum so ikki øðrvísið enn hjá ørðum, ið hava fingið skeinkiloyvi. Hetta talar tí fyri, at loyvi verður givið. Hinvegin má á sannast, at restauratiónsvirkið liggur í sjálvari gongugøtuni, har ung og gomul hittast og nógvur ymiskur aktivitetur er, umframt at rættuliga nógv skeinkistøð eru í sjálvum miðbýnum, t.e. at intensiteturin

har er vorðin rættuliga stóru. Hetta talar ímóti, at skeinkiloyvi verður givið júst á hasum staðnum.

Ein annar limur førði fram, at loyvi til øl og vín kundi viðmælast.

Umrøtt varð, at kommunan hevur viðmælt skeinkiloyvinum. Nevndin er í hesum sambandi av teirri fatan, at eitt tílíkt viðmæli, sum annars er uttan grundgevingar, ikki kann hava avgerandi týðning, tí nevndin sambært rúsdrekkalógina hevur sjálvstøðuga heimild og skyldu til at meta um ítøkiliga málið. Harafrat er einki dømi um, at kommunan hevur mælt frá, at skeinkiloyvi verður givið – heldur ikki í førum, har kommunan hevur verið vitandi um trupulleikar á staðnum orsakað av m.a. fullum fólki – og ummælið verður tí eisini viðgjørt við hesum fyrivarni í huga.

Vísandi til § 11, stk. 2 í lógini (um at samfelagslig, fráhaldslig og onnur í hesum sambandi galdandi sjónarmið havast í huga tá útskeinkingarloyni verður givið, stk. 2, nr. 1-5) varð atkvøtt um hvørt skeinkiloyvið kann verða givið ella ikki.

Niðurstøðan varð, at 4 limir atkvøddu ímóti, at skeinkiloyvi verður givið. 1 limur atkvøddi fyri, tó soleiðis at loyvi bara varð givið til øl og vín.-

Formaðurin avgreiðir málið mótvegis umsøkjaranum.“

Viðvíkjandi ... er hetta ført inn í gerðabókina hjá Loyvisnevndini tann 15. juni 2004:

„Í pkt. 7 í skjali 3 er E upplýstur at verða dagligur leiðari. Av tí at nevndin metir tað vera óheppið, um sami leiðari verður góðkendur sum leiðari/hevur ábyrgdina av dagliga rakstrinum á fleiri skeinkistøðum (havandi í huga tær uppgávur sum ein leiðari hevur sambært lógini), má umsóknin samanhaldast við umsóknina frá ..., har E eisini er við í virkseminum. Formaðurin kannar hetta. Annars vantar formlig umsókn um góðkenning av leiðara til ... + vátan frá Toll- og Skatt. Um so er, at E gongur aftur í báðum málunum, verður heitt á umsøkjaran um at taka støðu til, hvør skal verða leiðari á ...“

22. juni 2004 sendi Loyvisnevndin skriv til Advokatfirma A, har

umsóknin frá Sp/F B um skeinkiloyvi til Restaurant C ekki kundi gangast á mæti. Svarskrivið varð soljóðandi:

„Viðvíkjandi umsókn um skeinkiloyvi til C,

Víst verður til umsókn frá Sp/f B, dagfest 4. februar 2004, har søkt verður um skeinkiloyvi til Restaurant C.

Í umsóknini verður í fyrra lagi søkt um, at verandi skeinkiloyvið hjá B verður víðkað til eisini at fevna um C. Í øðrum lagi verður søkt um sjálvstøðugt skeinkiloyvi til C.

Loyvisnevndin viðgjørði umsóknina á fundi tann 15. juni 2004. Sagt verður frá, eins og undirritaði boðaði tygum frá í telefonini tann 16. juni, at niðurstøðan á fundinum varð, at nevndin ikki kann koma umsókn tygara á mæti, t.e. at nevndin hvørki kann geva loyvi til, at skeinkiloyvi hjá B verður víðkað til eisini at fevna um C, eins og nevndin ikki kann geva loyvi til, at sjálvstøðugt skeinkiloyvi verður givið til C.

Grundgevingin fyri, at skeinkiloyvið hjá B ikki kann verða víðkað til eisini at fevna um C er, at Loyvisnevndin metir, at tá lógin hevur sum fyritleykt, at skeinkiloyvi kunnu verða givin einstøkum restauratiónsvirkjum v.m., eigur hvørt restauratiónsvirki natúrliga at hava sítt skeinkiloyvi við tilhoyrandi treytum, sbr. § 11, stk. 2 í rúsdrekkalógini (løgtingslóg nr. 20 frá 10. mars 1992 um innflutning og sølu av rúsdrekka, sum seinast broytt við løgtingslóg nr. 64 frá 2. mai 2003). Grundað á hesa fatan metir nevndin, at tað ikki ber til at víðka skeinkiloyvi hjá einum restauratiónsvirki til eisini at fevna um eitt ella fleiri onnur skeinkistøð. Tá má nýtt loyvi og gjald til.

Grundgevingin fyri, at nevndin samtykti, at umsóknin um sjálvstøðugt skeinkiloyvi til C ikki kann komast á mæti er, at tá skeinkiloyvi verður givið skulu samfelagslig, fráhaldslig og onnur í hesum sambandi galdandi atlit ella sjónarmið havast í huga. Sambært § 11, stk. 2 í rúsdrekkalógini verða hesi sjónarmið framd m.a. við meting av: 1) Handilsliga førleikanum hjá umsøkjaranum, 2) Fíggjarlig viðurskifti umsøkjarans og fíggjarætlan, 3) Stødd, innrætting og serkenni annars á fyritleykuni, 4) Hvar fyritleykan liggur og 5) Ítøkilig fráhaldslig og onnur í hesum sambandi knýtt sosial og lögregluglig sjónarmið.

Í ítøkiligum málinum hevur nevndin serliga hevur heft seg við hvar fyrirtøkan C liggur, og út frá fráhaldsligum, samfelagsligum og sosialum sjónarmiðum mett um avleiðingarnar av einum skeinkiloyvi júst har. Eisini hevur nevndin kannað eftir, hvørji skeinkistøð eru í Tórshavn, hvussu hesi liggja í mun til hvørt annað, og síðani samanhildið hetta við samlaða talinum av skeinkiloyvum í Tórshavn. Nevndin ásannar í hesum sambandi, at samlaða talið av skeinkiloyvum er vorðið rættuliga høgt, og metir nevndin hetta alment tala fyri, at nevndin út frá einum avmarkandi og fráhaldsligum sjónarmiðið er varðin í sambandi við at geva nýggj skeinkiloyvi í økinum.

Hóast virkseimið á C sum so ikki líkist frá øðrum sum hava fingið skeinkiloyvi, so er nevndin av teirri fatan, at tá C sum kunnugt liggur við gongugøtuna í miðbýnum, tá eru serlig viðurskipti sum gera seg galdandi. Tá henda plasingin verður havd í huga, t.e. at málið snýr seg um einasta restauratiónsvirki, sum liggur beinleiðis út til gongugøtuna í miðbýnum, har nógv ymiskt virkseimi ella almennir aktivitetir eru bæði seint og tíðliga flestu dagar, so metti nevndin, at hetta talar ímóti at nýtt skeinkiloyvi yvirhøvdur verður givið júst á hesum stað. Aftrat hesum kemur, at ein størri samkoma er næsti granni, og nevndin metir, at hetta eisini talar ímóti, at skeinkiloyvi verður givið.

Niðurstøðan er sostatt, at Loyvisnevndin, vísandi til § 9, stk. 2, sbr. § 11, stk. 2, nr. 4 og 5 í rúsdrekkalógini, hevur samtykt, at umsóknin frá Sp/f B um skeinkiloyvi til Restaurant C ikki kann komast á mæti.

Vísandi til § 9, stk. 5 í rúsdrekkalógini skal at enda verða kunnað um, at avgerðir hjá Loyvisnevndini ikki kunnu kærast til hægri fyrisitingarligan myndugleika.

Avrit av hesum skrivi er sent Føroya Landfúta.“

Partshoyring

Umboðsmaðurin gjørdi av at kanna hetta málið nærri. Við skrivi, dagfest 6. juli 2004, varð klagan send Loyvisnevndini til ummælis, eins og biðið varð um skjølina í málinum.

Við skrivi, dagfest 26. august 2004, hefur Loyvisnevndin sent umboðsmanninum skjölina í málinum og soljóðandi ummæli:

„Viðvíkjandi klagu um málið um skeinkiloyvi til C

Í sambandi við klagu, dagfest 1. júní 2004, sum A Advokatfirma vegna Sp/f B hefur latið Umboðsmanninum, hefur Umboðsmaðurin í skrivi frá 6. júlí 2004 biðið Loyvisnevndina um avrit av málinum viðvíkjandi B um skeinkiloyvi til C. Umboðsmaðurin biðir í hesum sambandi Loyvisnevndina um at koma við møgulum viðmerkingum til klaguna.

Viðvíkjandi sjálvari klaguni skal viðmerkjast, at nevndin umrøddi hesa á fundi tann 23. júlí 2004, og í mun til faktisku upplýsingarnar, sum verða umrøddar í klaguni, hefur nevndin einki at leggja aftrat.

Í mun til tað, sum klagarin førir fram um, at avgerðin er ósaklig, skal alment viðmerkjast, at nevndin metir seg hava hildið seg til rúsdrekkalógina og tær heimildir, sum nevndin hefur sambært lógini. Somuleiðis metir nevndin seg einans at hava tikið atlit við í metingina, sum lógin heimilar nevndini, umframt at nevndin metir seg á lógligan og sakligan hátt at hava avvigað hesi atlit og at enda grundgivið fyri, hví umsóknin ikki kundi komast á mæti.

Í sambandi við loyvisumsóknir skal verða viðmerkt, at hóast ein umsøkjari lýkur formligu krøvini, sum rúsdrekkalógin setir fyri at fáa skeinkiloyvi, so hefur hetta ikki neyðturviliga við sær, at skeinkiloyvi skal ella kann latast.

Hóast formligu viðurskiftini hjá einum umsøkjara eru í lagi, so skal nevndin gera sær eina ítøkiliga meting av m.a. handilsliga førleikanum hjá umsøkjaranum, hvat slag av fyrítøku tað snýr seg um og av umstøðunum á staðnum. Í hesum sambandi kann og skal nevndin eftir umstøðunum inndraga nógv ymisk atlit, m.a. sosial, lögreglulig samfelagslig, fráhaldslig og onnur atlit, herundir hvar fyrítøkan liggur, sbr. §11, stk. 2 í lógtingslóg nr. 20 frá 10. mars 1992 um innflutning og sølu av rúsdrekka, sum seinast broytt við lógtingslóg nr. 64 frá 2. maí 2003 (rúsdrekkalógin). Loyvisnevndin er tí eisini sambært lógini mannað við umboðum fyri lögregluna og fyríbyrgingarráðið, einum lögfrøðingi, einum

grannskoðara og einum persóni við hollum kunnleika til hotel- og restauratiónsvinnuna.

Sum avgerðin hjá nevndini eisini vísir, er nevndin av teirri fatan, at sjálvvt virksemið hjá klagaranum sum so ikki líkist frá øðrum umsøkjara. Nevndin ásannar í skrivinum, at skeinkistøðini í miðbýnum eru nógv í tali, og at hetta elvir nevndini til at vera varna við at geva nýggj skeinkiloyvi. Nevndin hevur sostatt hvørki í sambandi við avgerð ella viðgerð av málinum havt ta støðu, at talið av skeinkiloyvum útilokar, at nýggj skeinkiloyvi verða givin, men samlaða talið og innanhýsis plasingin av skeinkistøðunum verður tó í fráhaldsligum/ avmarkandi høpi mett sum eitt atlit, ið saman við øðrum atlitum, eigur at verða havt í huga í sambandi við umsóknir um nýggj skeinkiloyvi. Nevndin er í hesum sambandi sjálvsagt greið yvir, at talið av skeinkiloyvum í sjálvum sær ikki kann elva til nakra niðurstøðu, og hetta gongur eisini fram av avgerðini, tó at hetta ikki er sagt staðiliga.

Nevndin er tí ikki samd við klagaranum, tá hesin førir fram, at talið av skeinkiloyvum í Tórshavn er annað av atlitunum, sum í sjálvum sær beinleiðis hevur ført til, at nevndin ikki kundi koma umsóknini á mæti. Í hesum sambandi kann verða lagt aftrat, at ásetingin í § 13, nr. 1 í rúsdrekkalógini um, at landsstýrismaðurin frammanundan skuldi áseta talið av skeinkiloyvum, varð strikað við seinastu broyting í lógini, soleiðis at tað nú er upp til nevndina at meta um hesi viðurskifti, hóast einki tal er ella kann verða sett á frammanundan.

Í mun til tær fyrítøkur í miðbýnum, sum klagarin vísir á, og sum hava skeinkiloyvi, skal viðmerkjast, at nevndin ikki er samd við klagaranum, tá hesin metir nevndu skeinkistøð javnt við C.

Orsøkin til hetta er, at hóast allar tær nevndu fyrítøkurnar liggja tætt við miðbýin, so er ein grundleggjandi munur, nevnliga at C í mun til hinar liggur við ..., ella beint við sokallaðu gongugøtuna. Í mun til aðrar gøtur og vegir skilir ... (ella í hvussu so er tann parturin, har C liggur) seg frá á ein serligan hátt, við tað at hetta serliga er gøtan, sum oftani er karmur um tiltøk av ymiskum slag. Hesin munur er eisini, hóast ... ikki er stongd fyri bilaferðslu.

Dømi um hesi tiltøk eru tónleikatiltøk, stuttleikatiltøk fyri

börn og ung, har peningur verður savnaður inn til ítróttarfelög og líknandi, torglíknandi sœla av grœnmeti og œðrum matvœrum, útimœtir o.a., umframt at hetta er gœtan, har tað er serliga vanligt at síggja fœlk til gongu. Hesi tiltœk ella viðurskifti gera seg ikki galdandi fyri nakran av teim almennu vegunum ella gœtunum, sum tær fyrítœkur, ið klagarin umrœður, liggja við.

Í ítœkiliga fœrinum er nevndin tí av teirri fatan, at plaseringin av fyrítœkuni elvir til, at umsœknin ikki kann komast á mœti. Hetta er, sum nevnt í avgerðini, grundað á, at verða tiltœkini á gœtuni og eyðkenni hjá hesi gœtu havd í huga, so kann eitt skeinkiloyvi júst har, sum C liggur, ikki verða givið, tá tikin verða fráhaldslig, samfelagslig og sosial atlit.

At nevndin serliga hevur lagt dent á, hvar fyrítœkan liggur, er eitt av nógvum atlitum, sum beinleiðis eru umrœdd í § 11, stk. 2 í lógini. Tá plaseringin hjá umsœkjaranum eftir fatanini hjá teim 5 limunum í nevni harumframt ikki heilt kann samanberast við aðrar fyrítœkur í miðbýnum, metir nevndin seg ikki hava tikið avgerð á ósakligum grundarlagi ella at hava viðgjœrt samanlíknilig fœri ymiskt.

Í hesum sambandi kann verða upplýst, at nevndin fleiri ferðir áður á líknandi hátt hevur lagt dent á, hvar ein fyrítœka liggur, og av hesi orsœk hevur nevndin sýtt fyri at koma umsœknunum á mœti, hóast virkseimið sum so ikki er œðrvísi enn hjá fyrítœkunum, sum hava fingið og kunnu fáa skeinkiloyvi.

Dœmi um tílíkar noktandi avgerðir eru umsœkninar frá ... og ..., har nevndin sýtti fyri at koma umsœknunum á mœti vísandi til, at fyrítœkan lá á einum stað, har fœlk vanliga kemur í œðrum sambandi enn at vitja restauratióinina.

Tá klagarin einki hevur fœrt fram um tann partin av avgerðini hjá Loyvisnevndini, sum snýr seg um at víðka verandi skeinkiloyvi hjá B til eisini at fevna um eitt annað matr. nr. og eina heilt aðra fyrítœku, C, elvir hetta ikki nevndini til at leggja nakað aftrat í mun til tann partin av avgerðini. Tó skal greiðast frá í mun til skjal 5 í umsœknini frá B, dagfest 9. februar 2004, at tað ikki er heilt rætt, at ... nýtir skeinkiloyvi hjá ...

Orsœkin til hetta er, at síðani ..., sum tá varð ein fyrítœka við einum eigara, seinast fekk skeinkiloyvi í 2001, hevur Loyvis-

nevndin ekki givið ella broytt nakað skeinkiloyvi har. Allar 3 fyrítøkurnar, sum nu eru í bygninginum hjá ... (... og ...) hava tó síðani annaðhvørt sent nevndini umsókn um sjálvstøðugt skeinkiloyvi ella eru ávegis við umsókn um skeinkiloyvi. Hetta er eisini í samsvari við § 4, stk. 3 í kunngerð nr. 60 frá 7. mai 1992 um skeinkingarloysi, har ásett verður, at skiftir fyrítøkan eigara, tá skal søkjast um nýtt skeinkingarloysi, og meðan umsóknin verður viðgjørð, er gamla loyvið galdandi.

Vísandi til omanfyri standandi metir Loyvisnevndin seg sostatt hava hildið seg til lógina og innan rúsdrekkalógarinnar víðu heimildir einans at hava tikið atlit við, sum lógin heimilar, umframt at nevndin metir seg á lógligan og sakligan hátt at hava avvigað hesi atlit og grundgivið fyri, hví umsóknin eftir ítøkiligari meting ikki kundi komast á mæti.

Saman við omanfyri standandi viðmerkingum verður hjálagt sent avrit av málinum (skjøluni 1-32), sum er umsóknin frá B um skeinkiloyvi til Restaurant C. Harumframt verður sent avrit av gerðabókini/ fundarfrásøgnini hjá Loyvisnevndini frá fundinum tann 15. juni 2004, har nevnda umsóknin var til viðgerar, og avrit av avgerð nevndarinnar, dagfest 22. juni 2004.“

Við skrivi, dagfest 27. august 2004, sendi umboðsmaðurin klagaranum viðmerkingarnar hjá Loyvisnevndini til ummælis.

Advokatfirma A sendi tann 1. september 2004 soljóðandi skriv til umboðsmannin:

„Viðv. tygara j.nr. 200400048/8: Restaurant C - klaga frá juli 2004.

Víst verður til skriv tykkara, dagfest 27. august 2004, og skal undirritaði koma við hesum viðmerkingum.

Fyrst er at viðmerkja, at ... og ... ikki kunnu samanberast við C í hesum føri, tá hesar fyrítøkur eru at meta sum partar av eini størri heild ella bygningi, meðan C er ein sjálvstøðug fyrítøka í egnum bygningi.

Endamálið við C er, at tað skal verða ein nýmótans Kafé, har viðskiftafólk kunnu koma innar at fáa sær eitt hvørt at eta og

drekka. Talan er ekki um eina barr ella líknandi, har nógvur gangur kann væntast.

Annars er í hesum sambandi at viðmerkja, at tað ikki er loyvt at skeinkja uttanfyri bygningin. Heldur ikki metir klagarin, at ... skilir seg burtur frá ..., ... og ...

Hinvegin metir klagarin, at vóru hesi atlit avgerðandi, so er kommunan nærmasti mynduleiki til at taka hesi atlit við í sínum ummæli, men kommunan hevur, undirritaða kunnugt, tikið undir við at veita C skeinkiloyvi.

Tað skal í hesum sambandi viðmerkjast, at áðrenn virkseimi í C var byrjað, fekk stjórin í C upplýst frá táverandi formanni í Loyvisnevndini, at tók kommunan undir við, at skeinkiloyvi varð útvegað C, og øll formlig viðurskifti í sambandi við umsókn um skeinkiloyvi vóru í lagi, fekk matstovan skeinkiloyvi.

Tað undrar C tí alsamt, at hetta, eftir at stórar upphæddir vórðu nýttar til at gera C í stand, ikki vísti seg at vera satt.“

Umboðsmaðurin sendi við skrivi, dagfest 2. sept. 2004, viðmerkingarnar frá Advokatfirma A, til ummælis hjá Loyvisnevndini.

Loyvisnevndin sendi tann 17. september 2004 soljóðandi svarskriv til umboðsmannin:

„Viðvíkjandi klagu um málið um skeinkiloyvi til C

Umboðsmaðurin hevur í skrivi frá 2. september 2004 sent Loyvisnevndini viðmerkingar frá A, Advokatfirma, dagfestar 1. september 2004, til ummælis.

Viðmerkjast skal, at Loyvisnevndin ikki, eins og A, Advokatfirma førir fram, beinleiðis hevur samanborið C við ... ella ... Hesar fyrítøkurnar vóru einans nevndar fyri at vísa á, at einki óvanligt er í, at dentur verður lagdur á, hvar ein fyrítøka liggur.

Ført verður fram um, at kommunan, sum hevur viðmælt umsóknini, er nærmasti myndugleiki til at taka atlit til, hvar fyrítøkan liggur, um hetta er avgerðandi.

Til hetta skal viðmerkjast, at nevndin sjálvsagt er greið yvir, at kommunan í ítøkiligum forinum hevur viðmælt umsóknini. Hinvegin kann eitt tilíkt ummæli (sum sambært viðmerkingunum til

rúsdrekkalógina serliga er fyri at tryggja, at ikki ov nógv skeinkiloyvi verða givin í sama øki) ikki hava avgerandi týðning fyri avgerðina, tí nevndin sambært rúsdrekkalógini hevur sjálvstøðuga heimild og skyldu til at meta um ítøkiliga málið. Harafrat er nevndini kunnugt einki dømi um, at Tórshavnar kommuna hevur mælt frá, at skeinkiloyvi verður givið – heldur ikki í førum, har kommunan hevur verið vitandi um trupulleikar á staðnum. Tvørturímóti hevur kommunan alment boða frá, at kommunan ikki vil forða nøkrum í at stovna vinnufyrirøku í kommununi. Ummælið frá kommununi er tí viðgjørt við hesum fyrivarni í huga.

Ført verður at enda fram, at stjórin á C skal hava fingið upplýst frá táverandi formanninum í nevndini, at tók kommunan undur við umsóknini, fekk matstovan skeinkiloyvi, vóru formligu viðurskiptini annars í lagi.

Í hesum sambandi skal viðmerkjast, at einki finst í skjalagoymsuni hjá nevndini, sum yvirhøvur bendir á, at nøkur tilsøgn er givin stjóranum á C. Undirritaði hevur tí fyri viku síðani beinleiðis spurt seg fyri hjá táverandi nevndarformanninum, F, um hetta uppáhald. F upplýsti í hesum sambandi, at hann einki visti um nakra tilsøgn um skeinkiloyvi yvirhøvur, eins og formaðurin ikki hevði kunna boðað frá tilíkkum uttan at ein nevndarsamtykt stóð aftanfyrri fráboðanina.

At enda kann upplýsast, at nevndin altíð mælir fólki, ið spyr seg fyri um skeinkiloyvi, til fyrst at søkja um skeinkiloyvi, heldur enn fyrst at seta nógvan pening í eina fyrirøku, sum kanska ikki kann fáa skeinkiloyvi. Í samsvari við hesa praksis verða umsóknir um tilsøgn um skeinkiloyvi eisini viðgjørdar í nevndini. Dømi um slíka prinsippilsøgn er „...“ í Tórshavn, og so seint sum á seinasta loyvisnevndarfundi varð ein umsókn um tilsøgn um skeinkiloyvi til ætlaða matstovu í Eysturoy avgreidd.“

Við skrivni, dagfest 8. okt. 2004, sendi umboðsmaðurin viðmerkingarnar frá Loyvisnevndini til Advokatfirma A til ummælis. Av tí at umboðsmaðurin einki frætti aftur frá klagaranum, boðaði umboðsmaðurin tann 8. oktober 2004 pørtunum frá, at hann fór at taka málið upp til endaliga viðgerð.

Niðurstøða

Í Løgtingslóg nr. 20 frá 10. mars 1992 um innflutning og sølu av rúsdrekka, við seinni broytingum, er m.a. ásett:

„§ 1. Endamálið við hesi lóg miðar ímóti at avmarka rúsdrekkanytsluna og minka sum mest um skaðan, sum rúsdrekkanytslan hevur við sær fyri einstaklingin og samfelagið, og til tess at røkka hesum endamáli at áseta reglur í sambandi við rúsdrekka í Føroyum.

...

§ 9. Tað er bert loyvt at skeinkja rúsdrekka á støðum við skeinkiloyvi.

Stk. 2. Loyvisnevndin veitir skeinkiloyvi.

Stk. 3. Loyvisnevndin hevur 5 limir, sum landsstýrismaðurin tilnevnr.

Í loyvisnevndini skulu vera ein lögfrøðingur, eitt umboð fyri lögregluna, eitt umboð fyri Fyribyrgingarráðið, ein grannskoðari og ein persónur við hollum kunnleika til hotel- og restauratiónsvinnuna, ið tó ikki sjálvur skal vera vinnurekandi innan hesa vinnugrein. Lögfrøðingurin er formaður í loyvisnevndini. Limirnir verða tilnevndir fyri eitt 4 ára tíðarskeið ísenn. Fyri hvønn av limunum verður tilnevndur ein tiltakslimur.

Stk. 4. Landsstýrið ger skipan fyri loyvisnevndina.

Stk. 5. Avgerðir hjá loyvisnevndini kunnu ikki kærast til hægri fyrisingarligan myndugleika.

...

§ 11. Áðrenn loyvi til útskeinking verður givið, skal ummæli verða fingið frá bý- ella bygdaráðnum. Loyvið er galdandi í 4 ár, men kann av loyvisnevndini eftir umstøðunum avmarkast og treytast.

stk. 2. Tá útskeinkingarloyni verður givið, skulu samfelagslig, fráhaldslig og onnur í hesum sambandi galdandi sjónarmið havast í huga. Hesi sjónarmið verða framd m.a. við meting av:

- 1) Handilsliga førleikanum hjá umsøkjaranum.
- 2) Fíggjarlig viðurskipti umsøkjarans og fíggjarætlan.
- 3) Stødd, innrætting og serkenni annars á fyrítøkuni.
- 4) Hvar fyrítøkan liggur.
- 5) Ítøkilig fráhaldslig og onnur í hesum sambandi knýtt sosial og lögreglulig sjónarmið.

...

§ 13. Landsstýrið ásetir:

- 1) aftan á tingingar við loyvisnevndina nærri reglur um útskeinking av rúsdrekka,
- 2) eitt gjald fyri veiting av loyvi.“

Løgtingslóg nr. 20 frá 10. mars 1992 um innflutning og sølu av rúsdrekka, er broytt við løgtingslóg nr. 93 frá 4. juni 1996, løgtingslóg nr. 64 frá 10. mai 2000, løgtingslóg nr. 142 frá 20. desember 1996 og við løgtingslóg nr. 64 frá 2. mai 2003.

Í viðmerkingunum til upprunaligu lógina stendur um §§ 1, 9, 11 og 13, jb. Løgtingstíðindi 1991, bind B, álit til løgtingsmál nr. 84/1991: Løgtingslóg um innflutning og sølu av rúsdrekka (lm. 68/90):

„Nýggj § 1

Lógin verður útgjörd við endamálsgrein, ið sigur endamálið við lógini vera at avmarka rúsdrekkánýtsluna og at minka mest møguligt um teir skaðar, sum nýtlan av rúsdrekka hevur við sær fyri einstaklingin og fyri samfelagið og harnæst at skapa greiðar reglur í samband við rúsdrekkaviðurskifti í Føroyum.

§ 9

Endamálið við ásetingunum í hesi og fylgjandi greinum, ið snúgva seg um útskeinking, er, at tryggja at varliga verður farið fram, tá skeinkiloyvi verður givið og at tryggja, at sera gott skil valdar, tá tað snýr seg um eitt nú tal av útskeinkingarstøðum, upp- og afturlatingartíðum v.m. Í § 9 verður mælt til at áseta, at rúsdrekka bert verður loyvt at skeinkja í fyrítøkum ella á støðum við útskeinkingarloysi, ið veitt verður av loyvisnevndini.

Mælt verður til, at skipan fyri loyvisnevndina verður ásett av landsstýrinum. Stk. 3 og stk. 5 svara til § 8 og § 7, stk. 4 í upprunauppskoti landsstýrisins.

Loyvisnevndin verður eftir hesum uppskoti fakliga samansett. Uppskotstillararnir mæla til, at loyvisnevndin eigur at verða sett saman soleiðis, at valdir í nevndina verða: ein lögfrøðingur frá landsskrivstovuni (formaður), ein advokatur, ein grannskoðari, politiumsjónarmaðurin í Føroyum, landfútin, lækni og ein em-

bætismaður frá almannastovuni. Uppskotstillararnir hugsa sær, at hesi eisini eru limir í Rúsdrekka- og narkotikaráðnum.

Loyvisnevndin kemur at virka eftir reglum, sum landsstýrið ásetir í samráð við Rúsdrekka- og narkotikaráðið. Talan er um reglur fyri veiting og afturtøku av útskeinkingarloyyvi, eftirlit við støðum við útskeinkingarloyyvi v.m. Í samband við spurningin um útskeinkingarloyyvi hevur tað verið nevnt, at hetta bert átti at fevnt um vín og øl. Hesum mælir minnilutin frá. Hinvegin verður mint á, at loyvisnevndin sambært uppskotinum kann avmarka og treyta eitt útskeinkingarloyyvi. Hetta merkir v.ø.o., at har loyvisnevndin ikki heldur tað vera ráðiligt at geva loyyvi til at skeinkja brennivín, kann loyyvi verða givið til at skeinkja út veikari sløg av rúsdrekka, t.d. vanligt bordvín ella øl við veðra/silvurstyrki. Samanumtikið merkir hetta, at loyvisnevndin kemur at virka eftir greiðum reglum, og at hon bert kann veita útskeinkingarloyyvi eftir frammanundan givnum reglum.

§ 11

Stk. 1 svarar til § 7, stk. 1, síðsta pkt. og § 7, stk. 2, í upprunauppskoti landsstýrisins. Endamálið við broytingini er, at gera greiðari reglur fyri, hvør ið kann fáa loyyvi til útskeinking. Í orðingini verður ásett nágreiniligari, hvørjir myndugleikar skulu verða hoyrdir, áðrenn møguligt útskeinkingarloyyvi verður givið – alt fyri at tryggja at ikki ov nógv skeinkiloyvi verða veitt í sama øki. Mælt verður eisini til at áseta, at treytin fyri, at útskeinkingarloyyvi verða veitt, m.a. samfelagslig, fráhaldslig og onnur í hesum sambandi galdandi sjónarmið verða havd í huga. Mælt verður eisini til, at gjørd verður ein meting av vinnuliga førleika umsøkjarans, av figgjarligu viðurskiftum umsøkjarans, av hólisviðurskiftum, av staðnum, har ætlanin er at hava høluni, og av ítøkiligum fráhaldsligum og øðrum í hesum bandi knýttum sosialum og lögregluligum sjónarmiðjum.

§ 13

Orðingin er broytt í mun til § 10 í upprunauppskoti landsstýrisins. Orðingin ásetir meiri nágreiniligar treytir fyri áseting landsstýrisins av reglum fyri útskeinking.“

Í viðmerkingunum til lögtingslóg nr. 64 frá 10. maí 2000, jb. Lögtingsmál nr. 68/1999 stendur m.a. hetta um § 9:

„Fyri at loyvisnevndin betur kann røkja fráhaldslig atlit, sbr. § 11, stk. 2, verður skotið upp, at loyvisnevndin verður sett soleiðis saman, at ístaðin fyri lækna verður umboð fyri Fyribyrgingarráðið valt í loyvisnevndina.“

Lógarbroytingarnar í 2000 vóru framdar í samband við, at Rúsdrekka- og Narkotikaráðið, Tubbaksráðið og Aidsráðið vóru tikin av, og at eitt Fyribyrgingarráð í staðin varð stovnað.

Í viðmerkingunum til lögtingslóg nr. 64 frá 2. maí 2003, jb. Lögtingsmál nr. 75/2002 stendur m.a.:

„Kap. 1. Almennar viðmerkingar ...

1) Uppgávan hjá loyvisnevndini er at veita skeinkiloyvi. Eftir galdandi lóg eru 7 limir í loyvisnevndini; ein lögfrøðingur á Landsskrivstovuni, ein advokatur, ein grannskoðari, landfútin, politiumsjónarmaðurin, eitt umboð úr Fyribyrgingarráðnum, umframt ein embætismaður á Almannastovuni.

Soleiðis, sum nevndin er sett saman, er fakkunnleikin í ávísan mun duplumbóðaður. Tí verður skotið upp at minka nevndina uttan tó at avmarka fakkunnleikan.

Rúsdrekkalógin ásetur í § 11, stk. 2, hvørji atlit skulu takast, tá skeinkingarloyyvi verða givin. Ásetingin er soljóðandi:

„Tá útskeinkingarloyyvi verður givið, skulu samfelagslig, fráhaldslig og onnur í hesum sambandi galdandi sjónarmið havast í huga. Hesi sjónarmið verða framd m.a. við meting av:

- 1) Handilsliga førleikanum hjá umsøkjaranum.
- 2) Fíggjarlig viðurskifti umsøkjans og fíggjarætlan.
- 3) Stødd, innrætting og serkenni annars á fyrítøkuni.
- 4) Hvar fyrítøkan liggur.

- 5) Ítökilig fráhaldslig og onnur í hesum sambandi knýtt sosial og lögreglulig sjónarmið.“

Visandi til nevndu ásetingar verður skotið upp, at ein lögfrøðingur verður í nevndini, sum verður formaður. Lögreglan verður umboðað við einum limi í mun til tveir í dag, og at ásetingin um, at embætismaður á Almanastovuni skal vera í nevndini, verður strikað, tí við seinastu broyting av rúsdrekkalógini varð ásett, at eitt umboð úr Fyribyrgingarráðnum skal vera í loyvisnevndini, og verða sostatt fráhaldslig og sosial sjónarmið framhaldandi umboðað í loyvisnevndini. Eisini verður skotið upp, at persónur við kunneika til hotel- og restauratiónsvinnuna kemur í nevndina. Fyri at sleppast kann undan gegnistrupulleikum verður skotið upp, at hesin ikki skal vera vinnurekandi sjálvur í nevndu vinnu. Grannskoðari verður framhaldandi í nevndini.

Visandi til nevndu ásetingar í rúsdrekkalógini, verða við hesi samanseting øll viðkomandi sjónarmið lutfalsliga javnt umboðað í loyvisnevndini, og fakligi førleiki nevndarinnar verður eisini styrktur.

Loyvisnevndin hevur, sum er, ongar tiltakslimir, og hevur loyvisnevndin víst á, at ynskilig hevði verið, um tiltakslimir vórðu tilnevndir. Skotið verður tí upp, at tiltakslimir verða tilnevndir fyri hvønn lim í loyvisnevndini.

...

- 5) Eftir galdandi lóg ásetur landsstýrismaðurin, aftaná tingingar við loyvisnevndina og bý- og bygðaráðini, talið av loyvum, ið gevast kunnu í ásettum økjum. Hesi øki vóru upprunaliga 7 í tali, men fyri nøkrum árum síðani vórðu økini broytt soleiðis, at hvør kommuna varð serstakt loyvisøki. Mannagongdin er nú tann, at um eitt bý- ella bygðaráð ynskir, at talið av skeinkiloyvum verður hækkað í kommununi, heitir kommunustýrið á landsstýrismannin um at fáa talið hækkað. Síðani verður málið sent loyvisnevndini, sum letur landsstýrismanninum eitt ummæli. Landsstýrismaðurin ásetur so talið av skeinkiloyvum í kommununi. Mett verður, at tíðin er farin frá hesi áseting, umframt at mannagongdin er óneyðuga bureaukratisk, og skotið verður tí upp, at umrødda áseting verður strikað. Áðrenn loyvi til útskeinking verður givið, skal loyvisnevndin – eins og higartil – hava

fingið ummæli frá kommunustýrinum, soleiðis sum ásett er í § 11 í lógini. Heldur enn, at landsstýrismaðurin ásetur talið av skeinkiloyvum, kemur loyvisnevndin tískil at hava ábyrgdina av, hvussu nógv skeinkiloyvi verða givin í hvørji einstakari kommunu, aftaná at hava fingið ummæli frá viðkomandi kommunustýri í hvørjum einstökum føri.

...

Kap. 3. Serligar viðmerkingar...

Til nr. 4

Henda grein ásetur hvussu loyvisnevndin skal vera mannað. Sambært uppskotinum skal ein persónur við hollum kunnleika til hotell- og restauratiónsvinnuna vera í loyvisnevndini, men skal hesin tó ikki vera vinnurekandi sjálvur innan hesa vinnugrein. Hetta merkir, at hesin ikki sjálvur kann vera vinnurekandi í vinnuni sum eigari ella uppsitari (forpaktari).

...

Til nr. 9

Heimildin hjá landsstýrismanninum at áseta talið av skeinkiloyvum í ásettum økjum verður strikað. Loyvisnevndin skal, sum higartil, biðja avvarandi bý- ella bygdarráð um ummæli, áðrenn loyvi til útskeinking verður givið, jb. § 11.“

...

Í kunngerð nr. 60 frá 7. mai 1992 um skeinkingarloyvi stendur m.a. í §§ 2, 3 og 4.

„§ 2. Við umsóknum.... skulu fylgja upplýsingar um aldur, heimarætt, bústað, handilsligan førleika, figgiarviðurskifti, hvar fyrítøkan skal liggja og frágreiðing um hølina.

§ 3. Loyvisnevndin avger, aftaná eina samlaða meting av umstøðunum í hvørjum einstökum føri, um loyvi kann verða veitt ella ikki.

§ 4, stk. 3. Í loyvinum kunnu ásetast slíkar treytir, sum loyvisnevndin í hvørjum einstökum føri metir neyðugar til at fremja samfelagslig, fráhaldslig og onnur sjónarmið.“

Sum nevnt er tað sambært § 9, stk. 2 í lógini Loyvisnevndin, ið tekur avgerð um at veita skeinkiloyvi, og kunnu hesar avgerðir sambært § 9, stk. 5 ikki kærast til hægri fyrisitingarmyndugleika.

Sambært § 11, stk. 1, skal Loyvisnevndin, áðrenn skeinkiloyvi verður givið, leita sær ummæli frá viðkomandi bý- ella bygðaráði. Eftir orðaljóðinum er tað ikki neyðugt at leggja umsóknir um skeinkiloyvi fyri viðkomandi bý- ella bygðarráð, um tað annars ikki er grundarlag fyri at geva skeinkiloyvi, og skal hetta samanhaldast við § 1 í lógini um, at endamálið við henni er at avmarka rúsdrekkanyátsluna.

Í hesum føri hefur Tórshavnar Býráð viðmælt umsóknini, men við tað at viðmælið er heilt uttan grundgeving, havi eg onga viðmerking til, at Loyvisnevndin ikki hefur lagt nakran serligan dent á ummælið.

Soleiðis sum lógin var orðað upprunaliga, kundi landsstýrið áseta talið av skeinkiloyvum, men hendan heimild hjá viðkomandi landsstýrismanni er ikki til meira. Loyvisnevndin er sostatt ikki bundin av nakrari áseting um hægst loyvda tal av skeinkiloyvum. Tað er tí upp til nevndina í hvørjum einstøkum føri at taka støðu til, um ein umsókn um skeinkiloyvi eigur at verða játtað ella ikki.

Avgerðirnar hjá Loyvisnevndini verða tiknar út frá metingum um, hvørt skeinkiloyvi skulu veitast ella ikki. Um so er, at nevndin byggir sína metingar á tey atlit, sum lógin fyriskrivur, haldi eg meg hvørki hava førleika til ella kunna taka dagar ímillum, um ein avgerð hjá nevndini er røtt ella ikki. Her skal havast í huga fyrisitingarmeginreglan um, at dómstólarnir og eftir mínum tykki eisini í minst sama mun umboðsmaðurin vanligi ikki kunnu taka støðu til avgerðir hjá fyrisitingini, ið verða tiknar eftir meting, um so er at metingin heldur seg innanfyri tey atlit, ið eru ásett í lóggávuni og annars er saklig. Í hesum máli er talan um eina meting, ið er gjørd av eini fakliga samansettari nevnd, og talar hetta eisini fyri, at umboðsmaðurin eigur at vísa serligt varsemi, tá hann skal meta um avgerðina. Spurningurin er tí, um nevndin hefur bygt sína meting á tey atlit, sum lógin fyriskrivur.

Í skrivinum til Advokatfirma A, dagfest 22. juni 2004, hefur Loyvisnevndin hesa grundgeving:

„Grundgevingin fyri, at nevndin samtykti, at umsóknin um sjálvstøðugt skeinkiloyvi til C ikki kann komast á møti er, at tá skeinkiloyvi verður givið skulu samfelagslig, fráhaldslig og onnur í hesum sambandi galdandi atlit ella sjónarmið havast í huga. Sambært § 11, stk. 2 í rúsdrekkalógini verða hesi sjónarmið framd m.a. við meting

av: 1) Handilsliga førleikanum hjá umsøkjaranum, 2) Fíggjarlig viðurskipti umsøkjans og fíggjarætlan, 3) Stødd, innrætting og serkenni annars á fyrítøkuni, 4) Hvar fyrítøkan liggur og 5) Ítøkilig fráhaldslig og onnur í hesum sambandi knýtt sosial og lögreglulig sjónarmið.

Í ítøkiliga málinum hefur nevndin serliga heft seg við hvar fyrítøkan C liggur, og út frá fráhaldsligum, samfelagsligum og sosialum sjónarmiðum mett um avleiðingarnar av einum skeinkiloyvi júst har. Eisini hefur nevndin kannað eftir, hvørji skeinkistøð eru í Tórshavn, hvussu hesi liggja í mun til hvørt annað, og síðani samanheldið hetta við samlaða talinum av skeinkiloyvum í Tórshavn. Nevndin ásannar í hesum sambandi, at samlaða talið av skeinkiloyvum er vordíð rættuliga høgt, og metir nevndin hetta alment tala fyri, at nevndin út frá einum avmarkandi og fráhaldsligum sjónarmiðið er varðin í sambandi við at geva nýggj skeinkiloyvi í økinum.

Hóast virkseimið á C sum so ikki líkist frá øðrum sum hava fingið skeinkiloyvi, so er nevndin av teirri fatan, at tá C sum kunnugt liggur við gongugötuna í miðbýnum, tá eru serlig viðurskipti sum gera seg galdandi. Tá henda plasingin verður havd í huga, t.e. at málið snýr seg um einasta restauratiónsvirki, sum liggur beinleiðis út til gongugötuna í miðbýnum, har nógv ymiskt virkseimi ella almennir aktivitetir eru bæði seint og tíðliga flestu dagar, so metti nevndin, at hetta talar ímóti at nýtt skeinkiloyvi yvirhøvdur verður givið júst á hesum stað. Aftrat hesum kemur, at ein størri samkoma er næsti granni, og nevndin metir, at hetta eisini talar ímóti, at skeinkiloyvi verður givið.“

Sum tað framgongur av endurgivnu brotunum í skrivinum, er avgerðin hjá Loyvisnevndini deils grundað á talið av skeinkiloyvum í Tórshavn, og deils at tað verður mett óheppi at veita skeinkiloyvi júst á hesum staðnum út móti „gongugötuni“, tvs. tann partin av ..., sum gongur frá ... til ...

Sum heild liggja tey atlit, sum Loyvisnevndin hefur víst til, innansfyri karmarnar av lógini, og eg dugi ikki at síggja, at tey viðurskipti, sum nevndin hefur lagt til grund, ikki hava verið saklig og relevant.

Eg havi tí ongar viðmerkingar til, at Loyvisnevndin hefur noktað at geva skeinkiloyvi til Restaurant C.

Klagarin færir fram, at Loyvisnevndin longu hevði givið tilsøgn um skeinkiloyvi, áðrenn søkt varð um hetta. Loyvisnevndin upplýsir, at einki finst í skjalagoymsluni hjá nevdini, sum yvirhøvdur bendir á, at nøkur tilsøgn er givin stjóranum á C. Harumframt hevur fyrrverandi formaðurin í nevdini upplýst, at hann einki visti um nakra tilsøgn um skeinkiloyvi yvirhøvdur, eins og formaðurin ikki hevði kunna boðað frá tilíkum, uttan at ein nevdarsamtykt stóð aftanfyrri fráboðanina. Av tí at einki prógv er fyri, at ein slík tilsøgn er givin, fari eg ikki at viðgera hendan spurning nærri.

Viðvíkjandi spurninginum um at viðka skeinkiloyvi hjá restaurant B til eisini at umfata skeinkiloyvi til restaurant C, eri eg samdur við Loyvisnevndini í, at tað er ein nærliggjandi tulling av lógini, at tað krevst serstakt skeinkiloyvi til hvørt einstakt útskeinkingarstað. Í hesum sambandi kann verða víst til § 9, stk. 1 í lógini, um at skeinkiloyvi eru knýtt at støðum við skeinkiloyvi og § 10, stk. 1, um at tað er ein fortreyt fyri at veita persónum ella feløgum skeinkiloyvi, at tey reka hotel- og restauratiónsvirksemi. Sjálvt um ein skuldi komið til ta niðurstøðu, at heimild er at viðka verandi skeinkiloyvi til fleiri útskeinkingarstöð, so verður úrslitið tað sama, tí loyvi frá Loyvisnevndini krevst í øllum førum.

Samanumtikið dugi eg ikki at síggja, at Loyvisnevndin hevur gjørt nakað skeivt, og geri eg tí ikki meira við málið.

28. Starvsfólka- og arbeiðsmarknaðarmál v.m.

28.1. Kлага frá A um framferðarháttin hjá Mentamálaráðnum, tá hon varð flutt úr Skopunar skúla til Hoyvíkar skúla.

A sendi umboðsmanninum eina klagu um handfaringina hjá skúlastýrinum í Skopun og Mentamálaráðnum, tá A var flutt úr starvi sínum sum fyrstilærari í Skopunar skúla.

Umboðsmaðurin segði seg, innan karmarnar á einari umboðsmanskanning, ikki kunna meta um, hvørt tað var rætt at flyta A úr starvinum ella ikki, men gjørdi av at kanna sjálva handfaringina hjá Mentamálaráðnum av hesum málinum. Klagan viðvíkjandi leiklutinum hjá skúlastýrinum varð avvíst, tí at tað er Mentamálaráðið, sum er setanarmyndugleikin í málinum. Umboðsmaðurin helt ikki, at flytingin av A kundi metast sum framd eftir umsókn frá henni, og hann gav tí Mentamálaráðnum eina áttalu fyri ikki at hava hildið reglurnar um partshoyring umframt eina áttalu fyri ikki at hava gjørt eina frágreiðing frá einum fundi við A um støðuna í málinum. Av tí, at umboðsmaðurin ikki kundi taka støðu til, um tað var rætt ella skeivt at flyta A úr starvinum, gjørdi hann ikki meira við málið. (J.nr.2000300031)

Klagan

Við skrivi, dagfest 17. mai 2003, hevur A sent umboðsmanninum soljóðandi klagu:

„Undirritaða varð sett sum fyrstilærari í Skopunar skúla 15 november 1997 og havi eg røkt hetta starv til fulnar fram til summarið 2002, tá ið eg av Mentamálastýrinum varð biðin um at skriva undir eina avtalu um at fara til Hoyvíkar skúla at verða lærari. Hesa avgerð tók MMR eftir at skúlastýrið fyri Skopunar skúla hevði sent teimum undirskriftir um at fáa meg úr starvi.

Eg kendi meg ikki at hava nakað annað í at velja enn at taka av tilboðnum um starv í Hoyvíkar skúla og hevur hetta ført við sær sera stórar menniskjansligar og fíggjarligar avleiðingar fyri meg og mína familju - avleiðingar, sum hava skert mínar móguleikar fyri nýggjum starvsligum avbjóðingum í langa tíð framyvir.

Hóast eg fekk lyftir frá deildarleiðaranum í MMR um stuðul í starvinum frá fyrstani tíð, tí stórir trupulleikar kundu væntast at koma fyrri í Skopunar skúla, og hóast eg gjørdi eftir fyrisitingarligum reglum eftir avtalu við MMR, so eri eg komin í hesa mannminskandi støðu og fari tí at kæra

1. Skúlastýrið fyrri Skopunar skúla fyrri ikki at handfara málið á rættan hátt:
  - a. stýrið hevur ikki fylgt fyrisitingarligum reglunum í samband við fundirnar um málið
  - b. tey hava ikki sett seg nóg væl inn í málið
  - c. tey hava valt síðu
2. Fólkkaskúladeildina í MMR fyrri ikki at handfara málið á rættan hátt:
  - a. teir hava ikki fylgt fyrisetingarligum mannagongdum
  - b. teir hava ikki bakkað meg upp í teimum krøvum, teir sjálvir hava sett mær
  - c. fyrri at lata málið taka ov drúgvu tíð
  - d. fyrri at hava hótt meg frá húsi og heimi til at taka av við einum lærarastarvi á øðrum stað
  - e. fyrri at lata eyamar upplýsingar í málinum til skeivar persónar

Nærri frágreiðing um málið er viðlögð eins og víst verður til samskiptið, ið farið er fram heilt frá tíðini áðrenn eg var sett í starv og til eg fór úr starvi.“

Umframt eina rúgvu av skjølum var saman við klaguni lögð so-
ljóðandi frágreiðing um málið:

„Eg fari inniliga at heita á tygum, at kannað alt málið viðvíkjandi ósemjuni við Skopunar skúla. Mentmálaráðið hevur valt at kallað ósemjuna, eina ósemju millum undirritaðu og B, lærara. Hetta meti eg ikki er rætt og teir hava harumframt valt, at byrja ósemjuna í november í 2001, hóast eg sum skúlaleiðari fleiri ferðir ígjøgnum nærum fimm ár havi biðið teir hjálpt mær við at loysa ósemjuna,

ið heilt greitt var, longu tá ið eg varð sett í starv sum fyrstílærari 15. november 1997.

Eftir at eg, sum áður nevnt ígjøgnum fleiri ár havi heitt á Mentamálastýrið um at hjálpa mær við ymiskum trupulleikum eg havi á skúlanum, uttan úrslit, biðið eg um fund við nýggja deildarstjóran C 2. november í 2001. Á fundinum luttaka eg sjálv, D, skúlaleiðari í ..., E, skúlaleiðari á ... (hesar havi eg sjálv tikið við mær sum vitnir), C, deildardstjóri, F, fulltrúði og G, sakførari hjá Mentamálaráðnum.

Orsökkin til henda fundin er, at eg ígjøgnum longri tíð havi verið útsett fyri ágangi frá B, lærara á skúlanum og konu hansara. Tey hava roynt ymist til tess at forpurra mær leiðsluna á skúlanum og tá ið eg sum skúlaleiðari ikki havi fleiri heimildir at seta ein lærara uppá pláss enn at tosa við hann og havi roynt hetta óteljandi ferðir, uttan úrslit, velji eg, at fara á fund við Mentamálaráðið og einaferð enn leggja kortini á borðið.

Eg sigi teimum, at um tey ikki kunnu hjálpa mær, siggi eg mær ongan móguleika at halda fram í hesum starvið, men eftir sum eg meini tey hava ábyrgdina av, at eg yvirhøvur eri komin í hesa støðu, sigi eg teimum, at eg ikki fari úr starvinum, fyrr enn tey hava tryggjað mær eitt líknandi starv við somu tygn.

Niðurstøðan av fundinum er, at C velur at kallað støðuna eina ósemju millum meg og B og hann vil byrja á nullpunktinum, tað vil siga frá november av, hetta ger hann, sigur hann, tí, at tað ber ikki til, at fara so langt aftur, hóast eg fleiri ferðir geri vart við, at B sjálvur fleiri ferðir hevur gjørt vart við, at trupulleikin byrjaði, tá ið eg varð sett sum fyrstílærari fram um hann í síni tíð. At tey velja at kalla hetta samstarvstrupulleikar millum meg og B undrar meg almikið, tí eg geri staðiliga vart við, at eg og B aldri hava eitt øvugt orð okkara millum, men samstarvið millum hini fólkinum ikki er gott, tí B hevur ein negativan atburð mótvegis skúlanum og mínari leiðslu.

Eg fáí nú boð um at skriva rapportir so hvørt sum okkurt hendir, hetta er heilt greitt ímóti mínum vilja, men eg føli ikki, at eg fáí nakað annað val, tí mín skylda sum skúlaleiðari er heilt greið, eg havi ikki heimild til at lata óreglusemi fara fram við borðinum og havi skyldu til at skúlin fungerar optimalt. Javnur

og stúttur ágangur hefur verið á mær síðan skúlaársbyrjan frá B og konuni, har tey javnan hótta meg við at reka meg av bygdini.

Á fundinum spyr C meg um eg veit av, at H hefur skrivað B eina ávaring longu í 1998 og tá líka sum vakni eg. Jú, eg minnst tað væl og eg fari nú at sóknast eftir brævinum, sum eg fái at vita er til skjals í fjararkivinum úti í Tinganesi. Í hesum brævinum stendur, at um álvari verður gjørt av at reka meg av skúlanum/bygdini, skal hetta fáa álvarsligar tænaðstummataligar fylgjur fyri B. Hóast hetta bræv, velja tey at byrja av nýggjum.

Eg ringi eftir brævinum, men fái einki svar. 16. juli søkti eg I, mentamálaráðharra um innlit í brævið, eftir at hava fingið munnliga at vita úr Tinganesi, at eg mátti spyrja Mentamálaráðið.

Á fundinum verður gjørt mær heilt greitt, at tey einki fáa gjørt við málið uttan so, at tað er skrivligt frá mær. Eg spyrji síðan eftir rapportum, eg var inni hjá G, lögfrøðingi, við í juni 2001, saman við brævið til J og K, men hetta fái eg alt aftur aftan á fundin, tí mettt verður, at hetta er ov nógv av tí góða og valt verður at byrja av nýggjum.

Tað fyrsta eg geri skrivligt, er at biðja G og C um at koma suður at loysa samstarvstrupulleikarnar. Hetta taka teir til eftirtektar, men B sýtir fyri at fara á nakran samráðingarfund við meg og hesum eftirlíka teir.

Skúlin fungerar ikki væl, tí B sýtir fyri at gera eftir mínum boðum og vendir sær í heilum sjálvur til Mentamálastýrið, har hann sigur seg hava fingið ymisk loyvi. Eg vendi mær sjálv ferð eftir ferð til Mentamálastýrið og spyrji hvat tað er, men fái einki svar.

Í desember 2001 skrivar B eitt bræv til skúlastýrið, har hann biður tey taka støðu til atburð skúlaleiðarans mótvegis sær og konuni, hann sigur m.a., at hann ikki fær loyvið til at fylgja líkið og at fara við soninum til Havnar til læknaliga viðgerð.

Sjálv eri eg skrivari í stýrinum og fái boð um at mæta á fundi í jólafrítíðini at viðgerða brævið. Skúlastýrisformaðurin P lesur brævið upp og tosað verður um viðurskiptini. Semja er um, at Skúlastýrið ikki fær svarað brævinum, m.a. tí stýrið ikki hefur hesar heimildir. Skúlaleiðarin lovar at skriva til Mentamálaráðið eftir jólafrítíðina til tess at kannað, hvørji loyvir B hefur fingið frá

Mentamálastýrinum uttan um leiðaran. Annars er hesin fundur sera óbehagiligur fyri meg, tí eg verði løgd undir líkt og ólíkt av skúlastýrinum. Eg boði á fundinum frá fundinum millum meg og MMS og sigi teimum, at eg ikki longur kann liva við, at B sýtir fyri at akta míni boð. Eisini geri eg vart við at boðini frá C eru, at skúlastýrið ikki skal blandast inn í málið, men eg velji at siga teimum tað, so tað ikki kemur óvart á tey, tá ið málið skal avgreiðast.

11. januar skrivi eg eitt bræv til C, deildarstjóra, har eg biðið um svar uppá 3 spurningar. Eg skrivi í brævinum, at tað hastar, tí fundur verður í skúlastýrinum um málið 23. januar og tí vil eg hava svar áðrenn tá, so eg kann svara skúlastýrinum.

Fundur er aftur hin 23. januar og hóast eg nú eisini havi ringt fleiri ferðir eftir svarið frá MMS, er einki svar komið. Eg sigi skúlastýrinum frá, at tað ber mær ikki til at siga teimum nakað víðari, tí MMS ikki hevur svarað mær. Skúlastýrið kemur síðan til tað niðurstøðu, at formaðurin skal siga B frá, at einki er til hindurs fyri, at hann fer at fylgja líki, ella fylgja soninum til Havnar teir dagarnar hann hevur rætt til, sambært lógini um sjúkt barn.

Nú gongur ein tíð, skúlastýrisformaðurin fer í sjúkrafarloyvið og í hennara stað kemur næstformaðurin L, líka fram til hálvan mai. Skúlastýrið boðar ongantíð til fundar um nakað sum helst og sambandið millum formannin og meg, skrivaran, er so at siga einki.

Eg ringi fleiri ferðir yvir í Mentamálstýrið og spyrji eftir, hvat tey ætla sær at gera við rapportirnar hjá mær. Jú, verður svarað aftur, tær verða savnaðar saman so hvørt og tá ið nóg nógvar eru í tali, er ætlanin at senda tær út í Fíggjarmálastýrið til kanningar, til tess at vita, um grundarlag er fyri tænaðumannakanning av B.

Á várið 2002 haldi eg meg fáa merkiliga lítið at vita um, hvat fyriferst og haldi tí uppat at skriva rapportir. Einafer í apríl fái eg boð um, at Mentamálastýrið hevur sent allar rapportirnar til B til ummælis og eg fái at vita, at hann møguliga fer at ilskast inn á meg, men at tað er heilt náttúrligt, men eg skal taka tað heilt róligt, hetta er vanlig mannagongd. Eg spyrji um tey veruliga hava sent rapportirnar allar sum tær eru við nøvnum á ávísnum foreldrum og tað svara tey ja til, tí B hevur rætt til at síggja alt. Hetta

harmist eg almikið um, tí um eg hevði fingið hetta at vita áðrenn, hevði eg aldri navngivið nakað foreldur, men eg gjørdi tað tvær reisir, eftir tilmæli frá lögfrøðingi Lærarafelagsins, M, tí, sum hann segði, tað virkar meira trúverdugt. At B slapp at lesa rapportirnar hevði eg fyrireika meg uppá, men ikki uppá, at hann fekk avrit av teimum.

Tað ganga nú fjúrtan dagar hann hevur at svara aftur í, hann svarar og eg fái nú fjúrtan dagar at gera mínar viðmerkingar til aftursvarið. Eg tosið við C í telefon og hann svarar mær enn einaferð, at tað ikki eri eg, sum eri undir ákæru, men B, men eg sjálv eri farin at lukta luntin, tí eg kenni á mær, at alt ikki ruggar rætt og kontakti tí ein sakførara, sum er til reiðar at taka sakina, hesin er N, hann skal hjálpa mær við at bera meg rætt at, tá ið eg svari viðmerkingunum hjá B. Nú kemur Føroya Lærarafelag uppí og sigur, at tey ikki vilja hava, at eg brúki henda advokatin, men eg fái ístaðin O á somu advokatskrivstovu sum M, tí B hevur fingið M sum advokat.

Eg lati nú advokatin lesa viðmerkingarnar hjá mær og tær verða sendar Mentamálaráðnum. Nú gongur ein tíð uttan at eg hoyri nakað sum helst. Svar skal koma úr Fíggjarmálastýrinum áðrenn 1. mai, men hetta verður útsett. Nú fara ivaleyst onkrar samráðingar í gongd, sum eg einki veit um. Sum eg skilji á lagnum er bræv komið aftur úr Fíggjarmálastýrinum, har sagt verður, at tænastráðing kann setast í verk, men at hon fer at taka umleið 1 - 2 ár og at hon ivaleyst ikki fer at føra til uppsøgn av læraranum, men einari harðligari átalu.

Eg fái nú boð frá MMS um niðurstøðuna hjá teimum og hon er, at eingin tænastráðing verður sett í verk, men at støðan á skúlanum ikki kann halda fram sum higartil.

Hvat ið síðan fer fram, er mær ikki heilt greitt, men okkurt fundarvirksemi er millum B og Mentamálaráðið. Hvørja ferð eg spyrji hvussu støðan er, fái eg bert at vita, at eg skal taka tað heilt róligt, tí tað eri ikki eg, sum eri undir ákæru, eg havi ongan feil gjørt, verður sagt.

Umleið kl. 16.30 hósdagin 23. mai verði eg ringd upp av skrivarunum hjá C, hon biður meg um at koma á fund í stýrinum

dagin eftir, fríggjadagin kl. 10.00, fundirin er um, hvat víðari fer at henda í málinum viðvíkjandi B.

Eg sigi ongum frá fundinum, ið skal verða dagin eftir fyrr enn seint um kvøldið, tá ið eg eri úti og spáki mær ein túr og síggi at tað er ljós í vindeyganum hjá skúlastýrisformanninum. Eg fari inn og spyrji, um hon hevur hug at koma við morgunin eftir og tað hevur hon, sigur hon mær.

Vit fara úr Skopun kl. 08.00 og á vegnum yvir á Gomlurætt sigur P, skúlastýrisformaður mær, at hon er vitandi um eina undirskiftsinnsvavning, men at hon hevur biðið Q, sum stendur ovast á listanum, um vælsignaða ikki at senda undirskriftirnar yvir í Mentamálaráðið. Undirskriftirnar eru bygdar uppá, at B hevur sagt teimum, at eg ætli mær at koyra hann úr skúlanum og tær eru savnaðir inn dagin fyri, beint eftir at B er komin av fundi við MMR í Havn.

Vit mæta sum avtalað á fundi, frammanundan havi eg boðað frá, at skúlastýrisformaðurin er við mær. Tá ið vit koma á fund, verður sagt, at hetta bert er ein orienterandi fundur, tí er eingin skrá. R situr eisini á fundinum, umframt okkum trýggjar eru C, F og G.

Tað sæst beinanveg, at hetta ikki var ætlanin við fundinum, at okkurt er komið óvart á MMS. C byrjar við at siga, at ætlanin við fundinum var, at siga frá, at B í gjár hevði sagt seg tilreiðar at flyta heim á Sandoyar Meginskúla komandi skúlaár. Men teir skiltu lítið og einki, tí seint í gjár hevði hann aftur boðað frá, at hann allíkavæl ikki var tilreiðar at flyta, tí bygdin vildi hava hann at verða verandi. Harafturat vóru í morgun komnar undirskriftir gjøgnum fax, har 27 persónar ynsktu meg frá sum skúlaleiðara, grundað á, at eg ikki var góð at samstarva við og alla tíðina legði forðingar í vegin og at tey ikki funnu seg í, at B varð fluttur í annað starv.

Nú er spannin líka sum vend, tók C til og vit vita ikki okkara livandi ráð. Fundurin sjálvur er líka sum svartur fyri mær, tí tað var sum C segði, alt var vent á høgdið.

Vit tosaðu eina løtu og eg varð spurð um hvat eg hevði hug til. R bað um eina pausu, so vit kundu sita einsamallar, ... Skúlastýrisformaðurin var biðin um at koma inn at tosa við

embætisfólkini. R spurdi um eg var áhuga í at fara í farloyvi og hvat eg vildi brúka tað til í so fall og eg svaraði mest sum í toku, at eg kundi farið til Íslands í víðari útbúgving.

Teir komu inn aftur og R setti fram ynski hjá mær. Fundurin endaði við, at vit skuldu frætta nærri, men at tað ivaleynt alt fór at laga seg. P segði teimum frá, at fleiri foreldur høvdu skrivað undir, uttan at vita, hvat tey høvdu skrivað undir uppá og C upplýsti, at longu í morgun hevði onkur ringt og vildi av aftur listanum, men at hann hevði sýtt fyri tí. Hann heitti eisini á skúlastýrisformannin um at hava fund í skúlastýrinum um brævið frá foreldrunum.

Týsdagin 28. mai stendur ovast á breddanum í Sosialinum og á hvørjum lyktasteyra, at foreldur í Skopun ynskja at A verður koyrd úr starvið og síðan fylgir ein vika, sum er so ræðulig, sum eg ongantíð áður haldi meg hava upplivað nakað. Eg verði melda sjúk av lækna, tí eg leingi havi gingið og ikki havt tað gott fysiskt. Sama dag, tvs. Týsdagin 28, mai fari eg á fund við O, advokat. Meðan eg siti inni hjá honum, ringir Útvarp Føroya og vil hava viðmerkingar til tað, sum stendur í Sosialinum, hetta er sera óbehagiligt, tí soleiðis fái eg at vita, at eg standi á hvørjum lyktasteyra í Føroyum. Hann skrivar skúlastýrinum eitt bræv, har hann sigur, at fundurin í skúlastýrinum dagin eftir 29. mai, ikki er lógligur, tí skúlastýrið ikki hevur loyvi at viðgera persónsmál og harumframt boðar hann frá, at eg, skrivarin, ikki fari at mæta á fundi.

Hóast tað verður fundurin hildin og bræv verður skrivað niðri á kommunuskrivstovuni longu áðrenn fundin, hetta fái eg at vita frá skúlastýrisformanninum eftir fundin, tá ið hon ringir til mín, hon sigur mær, at brævið til Mentamálaráðið var klárt, tá ið hon møtti á fundinum og at S og T hava skrivað brævið. Brævið tekur undir við foreldrunum og tey nevna sum tyngjandi dømi, at eg ikki havi svarað B aftur. Hetta skilji eg sjálvsagt ikki, tí í gerðabókini stendur, at tey skulu svara B og at eg skal svara teimum, tá ið eg havi fingið svar frá Mentamálaráðnum.

3. juni verði eg aftur boðsend á fund í skúlastýrinum. Formaðurin boðar til fundar og sigur mær, at hon vil hava støðuna í stýrinum viðgjørda, móguliga skal bræv skrivast til Menta-

málaráðið. Hon sigur mær eisini, at hon saman við læraraumboðnum, U, ætlar at reinsa meg. Eg møti upp á fundi kl. 16.00 og stórt kjak stendst beinanveg burturúr. Skrivingin í bløðunum er á skránni í staðin fyri tað, sum stóð á fundarskránni. Onkur av limunum vil vera við, at tað eri eg, sum havi rent alt í bløðini. Eg ringi til advokatin, O, sum avtalað og tey standa og rópa aftanfyr meg. Eg havi tað ikki gott og skúlastýrisformaðurin megnar ikki at stýra fundinum. Ein ákæra fyri og onnur eftir verður havd á lofti. Tá ið eg komi úr aftur telefonini, fáa eg at vita, at eg havi at gera so væl at verða sitandi, tá ið tey siga mær tað.

Viðmerkingin sum P vildi hava, um at hon ikki tók fullt undir við stýrinum fær ikki pláss, tí U, læraraumboð er ikki møtt, tí sum hon segði við meg, áðrenn fundin, hon er við barn og orkaði ikki einafer enn at verða útsett fyri so ódámiligum atburði, sum skúlastýrið vanligu hevur fyri.

Í viku 24 gongur so nógv fyri seg, at eg fáa nógv illa hildið skil á, tí alt er sum í toku, eg verði ringd upp í tíð og ótíð um tilboð at fara í Hoyvíkar skúla ella vita tey ikki síni livandi ráð, tí í Skopun meta tey ikki, at eg kann verða verðandi.

7. juni eri eg á leiðsluskeiði á Hotel Vágum, tá ið eg knappliga kl. 14.00 verði uppringd av R, formanni í Føroya Lærarafelag. Hon sigur mær, at hon hevur tosað við C, og hann hevur gjørt henni greitt, at eg skal niðan í Hoyvíkar skúla at verða lærari og um eg ikki taki av tilboðnum, verði eg koyrd. Skeiðið, sum talan var um í Íslandi var av ongum. Eg sat tibatetur á skeiði við góðum fólki, skeiðsleiðarin var sálarfrøðingur og hetta hjálpti mær gjøgnum tað ringasta.

Sunnudagurin kl. 11.00, ringir R aftur og biður meg skriva eina umsókn, tí nú skal eg til Íslands. Eg fáa at vita, at C skal hava svar skjótast møguligt og tað skal vera sama dag, tí landsstýrismaðurin Y bert sat ein dag aftrat og hann hevði sagt, at eingin skuldi sigast úr starvið. Hetta skuldi avgreiðast her og nú, áðrenn nýggjur landsstýrismaður kom í sessin. Allan sunnudagin sat eg og forhandlaði og skrivaði umsókn, sum at enda fór avstað sum teldupostur til C um kvøldið.

Mánadagurin fór og eg frætti einki, ringdi sjálf aftur til lærarafelagið og spurdi hvat bleiv av umsóknini, men hon svaraði mær,

at nú var tað aftur Hoyvíkar skúli ella einki. Eg fái boð um at koma á fund beinanvegin at skriva undir. O, advokatur og eg bæði fara niðan í Mentamálaráðið, vit sita eina góða løtu og tosa, á fundinum eru umframt okkum bæði G, advokatur og C, deildarstjóri. Niðurstøðan á fundinum er, at eg sýti fyri at skrivað undir, tí hetta fer at hava álvarsligar figgjarligar og persónligar avleiðingar fyri meg og alla familjuna. B tosar eingin um og eg skilji als ikki, hví tað nú eri eg, sum skal beinast burtur fyri einhvønn prís, tí teir halda fast við báðir tveir, meðan øll hoyra, at eg einki galið havi gjørt sum leiðari, men C metir seg ikki kunnað lata sum einki yvirfyri skopuningum einafer enn, sum hann tekur til, tí tað hava vit gjørt fyrr, tá ið tú var sett móti teirra vilja.

Vit fara av aftur fundinum í óvissuni. Eg verði ringd upp fleiri ferðir hesa tíðina bæði av R og av O. V, stjóri í Hoyvíkar skúla ringir fleiri ferðir og spyr hví eg ikki tók av og biður meg fara at skriva undir í morgin, tí hann skal hava starvið opið. Eg kenni meg so kroysta henda dagin, at eg ikki veit míni livandi ráð. Men eg haldið uppá mítt, tí eg meti ikki at hetta er rættvíst.

Týsmorgunin fari eg til lækna sum sjúkrameldar meg mánaðin út, meðan eg siti inni hjá læknanum, ringir fartelesfonin hjá mær, tað er K, sum sigur, at hon hevur fingið boð um at skipa fyri skeiðum fyri meg í Íslandi. Eg gerist púra paff og biði hana ringja aftur seinni. Vit tosa saman aftur seinni og hon mælir mær til, at eg taki av tilboðnum í Hoyvíkar skúla eisini, tí torført verður at fáa mær arbeiði, tá ið eg komi aftur av skeiði. Vit semjast um, at tá ið alt kemur til alt, er hetta kanska besta loysnin, tí eg eri so niðurkoyrd nú, at eg valla megni at standa á beinunum longur fyri øllum tí ágangi eg havi veri fyri frá fjølmiðlunum, Mentamálaráðnum, lærarafelagnum og skúlastýrinum. Vit avtala, at eg skal royna at koma fyri meg og kontakta hana aftur dagin eftir. Eg ringi kl. 14.00 til Føroya Lærarafelag og ein firtin R spyr hvar eg blívi av. Eg skilji púrt einki, og fái at vita at avtalað varð, at eg skuldi koma at skriva undir eina avtalu við MMR. Ring til C beinanveg, hann bíðar, sigur hon, eg fái nummarið á heitu linjuni hjá C og ringi. Hann spyr hvussu skjótt eg kann koma, eg svari kl. 17.30. Vit avtala tíðina og eg fari yvirum fjørðin einafer enn. Lagið er gott í Mentamálaráðnum, saksfórarin hjá mær kundi ikki

vera við, tí hann var farin til Klaksvíkar. Á fundinum eru, R, C, G og eg. Vit sita eina góða løtu eftir at skrivað varð undir semjuna. Beint áðrenn eg fór úr Skopun, valdi eg sjálv at skriva eina umsókn um at verða flutt í annað starv og eina umsókn um skeið í Íslandi, hetta gjörði eg, tí eg føldi meg kroysta upp í ein krók og at tað kanska í framtíðini fór at síggja betri út, um eg sjálv hevði sókt. Eg sendi hetta sum e-post og skjøluni vóru øll klár at skriva undir tá ið eg møtti.

Nú eru gott 10 mánaðir farnir og eg kenni meg framvegis ikki vera komin longri. Eg eri byrja at taka eina útbúgving sum telduvørður, henda tekur tvey ár, men leiðsluskeiðið í Íslandi bleiv av ongum, tí freistin at søkja var útliðin. Telduvarðaútbúgvingina hevði eg longu melda meg til, tá ið eg var leiðari í Skopun, men hetta skeiðið eins og tvey onnur eg hevði teknað meg til vórðu útviskaði av Mentamálaráðnum, tá ið eg byrjaði í Hoyvíkar skúla og eg mátti søkja av nýggjum og sum eg skilji tað nú er hetta skeiðið at rokna ístaðin fyri útbúgvingina í Íslandi. Landsstýrisfólk í Mentamálum hava verið fleiri síðan í fjør summer og eg havi ikki mett meg sjálva at vera nóg væl fyri, at tosa við tey um leiðsluútbúgvingina, ið varð lovað mær av fyrstan tíð. Tó tosaði eg við I, beint áðrenn hon varð koyrd frá í fjør og hon játtaði mær útbúgvingina í leiðslu sum fjarnám í Íslandi munliga.

Sum tað sæst her, kenni eg meg sera órættvíst viðfarna. At eg eri flutt til Havnar er einki at gera við, tó at vit hava dýr hús standandi í Skopun og mugu taka lán til tess at lívbjarga okkum í Havn, bert tí at Mentamálaráðið og skúlastýrið í Skopun hava valt hesa loysnina.

Men at eg ikki havi fingið útbúgvingina mær varð lovað, enttá skrivliga, kann eg ikki liva við. Harafturat meini eg, at tá ið MMR alla tíðina hevur sagt, at einki hevur verið at filst at við mínari leiðslu, so eiga tey eisini at geva mær hetta skrivligt og alment, tí í dag, sær tað út til, at eg eri ein persónur, sum ikki dugi at samstarva og bert leggi forðingar í vegin. Hetta veit eg og fleiri við mær ikki er rætt. Men hetta fer at fylgja mær tað, sum eftir er av ævi míni og eg kann ikki rokna við at fáa annað leiðslustarv.“

Við skrivi, dagfest 2. juni 2003, bað umboðsmaðurin A útgreina, hvat

hon meinti við, tá hon í klaguni segði, at skúlastýrið ikki hevði fylgt fyrisitingarligu reglunum í samband við fundirnar um málið, og at Mentamálaráðið ikki hevði fylgt fyrisitingarligum mannagongdum. Við skrivi, dagfest 24. juni 2003, hevur A sent umboðsmanninum soljóðandi útgreining av klaguni:

„Tygum hava í svarskrivið biðið meg um at útgreina málið nærri viðvíkjandi klagu mínari um skeivar mannagongdir hjá Mentamálaráðnum og skúlastýrinum fyri Skopunar skúla.

Eg má viðganga, at eg ikki reiðiliga skilji, hvat tað er eg skal útgreina, tí tað meti eg meg at hava gjørt, men eg fari tó at royna. Tað at eg sigi, at fyrisitingarligar reglur eru brotnar, sigi eg aftan á at hava tosa við nakrar advokatar, sum fegnir høvdu vilja skriva til tygara fyri meg, men sum eisini vilja hava eitt ávíst gjald fyri at gera tað. Hetta havi eg, sum er, ikki ráð til og havi tí valt, at gera tað sjálv.

Soleiðis meti eg tey hava forbrotið seg:

Skúlastýrið fyri Skopunar skúla

- Vanligur fólkasiður er ikki kendur á skúlastýrisfundum, tað einasta tað heila gongur út uppá, er at skúlaleiðarin skal tuga og gera so sum sagt verður.
- Stýrið hevur hildið fundir, har skrivarin ikki hevur verið við, hetta er greitt ímóti lógini. M.a. varð fundur hildin 27 mai, har hvørki undirritaða ella læraraumboðið U luttóku.
- Partar av stýrinum hava hildið fund á kommunuskrivstovuni, har teir hava snikkað eitt bræv saman um at fáa undirritaðu frá sum skúlaleiðara, aftan á kalla tey nakrar av limunum saman og fáa undirskrivtir á áheitanina.
- Tey hava viðgjørt eitt mál, ið heilt greitt hoyrir undir skúlaleiðaranum, tað er jú hann, ið eftir lógini býtir arbeiði út millum lærararnar og hevur ovastu námsfrøðiligu leiðsluna av skúlanum (Fráveru vegna sjúkt barn). Hetta gjørdtu tey, tá ið tey lótu B venda sær beinleiðis til teirra um mál, ið heilt greitt hoyrdu undir skúlaleiðaran. Harafturat tók tey partí uttan at

hava vissa seg um hvat var rætt ella skeivt, tvs. tey vendu sær ongantið til skúlaleiðaran at fáa at vita hvat tað var, sum veruliga hendi.

- Skúlastýrið tekur avgerð um, at tey skulu svara B aftur, hetta skriva øll undir, tó hendir tað, at undirritaða um sama mundi yvirfyri MMS verður lögð undir ikki at hava svara B aftur upp á tað sama. (Viðmerkjast skal at tað er sera torført at avgera í hesum málið, um tað er skúlastýrið ella skúlaleiðarin, ið hetta mál viðkemur mest, tí B hevur tveir hattar á høvðinum, hann er bæði foreldur og tá viðkemur málið skúlastýrinum og hann er eisini lærari, tá eri tað eg sum leiðari, ið taki avgerðirnar.)
- Sum kunnugt rykki eg MMS eftir svarið, bæði munliga og skrivliga, men fá einki annað enn eitt munligt svar. Hetta sigi eg skúlastýrinum frá á fundi hin 23. januar. Avgjørt verður at P, skúlastýrisformaður skal boða B frá støðuni. Hetta er alt felt niður í gerðabókina hjá stýrinum.

Skúlastýrisformaðurin fer í sjúkrafarloyvi og eingin kallar inn til fundar fyrr enn síðst í mai, tá ið foreldur hava savnað undirskrivtir um at fáa meg frá og alt er komið alment fram í føroysku pressuni. Fundurin er fráboðaður við rættiliga stuttum skotbráði, eg eri sum kunnugt í Havn, eri sjúkramelda. Sakførarin hjá mær O skrivar teimum eitt skriv, har hann sigur, at eg ikki havi skyldu at mæta upp.

Nakrar dagar seinni, hin 3. juni mæti eg tó á ein lógliga fráboðaðan fund og fundurin er sera ódámiligur og hevur eittans endamál og tað er at niðurgera meg. Á hesum fundi skrivar alt skúlastýrið undir seinastu gerðabók, sum eftir lógini skal undirskrivast á næsta fundi, sum er hesin fundur.

Tey skriva undir, at tað ikki eri eg sum leiðari, ið skal kontakta B, men skúlastýrisformaðurin. Á fundinum tey høvdu, tá ið eg ikki var við, gjørdur tey ta beint øvugta, tey skrivaðu til MMS at eg mátti frá, tí eg ikki hevði svara B aftur.

Annað punkt á skránni sum formaðurin sjálv, P vildi hava á skránni verður av ongum, tá ið S og T meta at fundurin eigur at vera lokin. Seinna punkt á skránni snúi seg um, at P, skúlastýrisformaður ynskti at eitt bræv varð skrivað MMS, har greitt

varð frá at hon ikki tók undir við skrivinum um at fáa undirritaðu frá.

Av tí at læraraumboðið U ikki er møtt upp, sigur P mær, at hon ikki orkar at berjast við hini í stýrinum, tí U hevði lovað henni uppbakning til brævið.

- Flestu limir í skúlastýrinum hava heilt greitt tikið partí við B, tí havi eg als ongan kjans. Tað er frammundan avgjørt hvør lagna mín verður.

Viðvikjandi Mentmálaráðnum

- Skriv eg havi latið MMS eru ikki journaliseraði
- Eg var sett sum skúlaleiðari, hóast tað, lat MMS ein lærara, B fáa heimildir uttan um skúlan, eisini uttan at boða skúlanum frá.
- Tá ið loysn skuldi finnast á málinum og avgjørt varð, at B skuldi kallast inn, lat MMS sær lynda, at hann sýtti fyri tí og góðtók tað.
- Mentamálaráðið hevði ongantið meg inni sum part, hóast eg var skúlaleiðari, men kontaktaði meg bert, tá ið tey høvdu tikið avgerðir.
- MMS kopieraði tilfarið eg hevði sent teimum, í vissuni um at B ikki fekk avrit, og sendi honum tað.
- MMS kallaði B til fundar saman við konuni, sum heilt bevið hevði eitt horn í síðuni á mær og gav honum eitt ultimatum, hetta visti eg ikki av og hevði tí ongan kjans at verja meg, tá ið undirskrivtir vórðu savnaðir inn um at fáa meg frá sum skúlaleiðara, dagin fyri sum eg skuldi á fund í MMS um framtíðina hjá B í skúlanum.
- Eftir at undirskrivtir vóru komnar inn, heitti MMS á skúlastýrið og bað tey um viðmerkingar, hóast tey vistu, at einki hald var í skuldsetingunum og tær vóru sendar sum mótmæli móti, at B skuldi flytast av skúlanum.
- Fyri at hava hótt í tíð og ótíð við uppsøgn og soleiðis forstýra privatlívið.
- Fyri at hava brotið avtalu um skeið í Íslandi.

- Fyri ikki at vilja reinska undirritaðu alment, hóast greiða støða teirra sigst vera, at eg eri ósek.

Vónandi er hetta nóg mikið sum er, havi roynt at greitt stutt frá, hóast hetta er eitt langt og fløkt mál. Annars eri eg altíð til reiðar at svara øðrum spurningum.“

Málgongd

Tað framgongur av tí sera rúgvusmikla skjalatilfarinum í málinum, at tað í longri tíð hava verið sera álvarsligir samarbeiðstrupulleikar millum A, skúlaleiðara og B, lærara. Hesir trupulleikarnir eru ikki partur av kanning mínari av hesum málinum, men verða einans nevndir í tann mun, teir hava beinleiðis týdning fyri viðgerð mína av málinum. Málgongdin, sum er lýst niðanfyri, er tí ikki ein fullfiggjað lýsing av øllum málinum um samstarvstrupulleikarnar í Skopunar skúla, men ein lýsing av tí partinum av málinum, sum eg havi gjørt av at kanna nærri, nevnliga leiklutin hjá Mentamálaráðnum í sambandi við, at A gavst sum skúlaleiðari í Skopunar skúla.

Við skrivi, dagfest 21. mars 2002, sendir Mentamálaráðið Lønardeildini í Figgjarmálaráðnum soljóðandi áheitan:

„Fyrstilærarin í Skopunar skúla, A, hevur kært tænaðuligu starvsviðurskiftini hjá B, lærara í Skopunar skúla. B er tænaðumaður.

Vísandi til viðlögdu skjøl í málinum verður Lønardeildin í Figgjarmálastýrinum biðin um at siga Mentamálastýrinum, um grundarlag er í kæruni fyri:

- tænaðumannakanning av starvsviðurskiftunum hjá B
- tænaðumannakanning av starvsviðurskiftunum hjá báðum
- flyting í annan skúla
- uppsøgn

B hevur gjørt viðmerkingar til kærana, og A hevur síðani aftur gjørt viðmerkingar til tað, sum B hevur ført fram.“

Sambært fundarfrágreiðing hjá Mentamálaráðnum, dagfest 17. mai

2002, hefur fundur verið í Fíggjarmálaráðnum 3. maí 2002 millum Mentamálaráðið og Lønardeildina í Fíggjarmálaráðnum um skúla-
viðurskiptini í Skopun. Frágreiðingin er soljóðandi:

„Á fundi vóru: W, deildarstjóri, C, deildarstjóri og G, lögfróðingur.

Fundarevni: Viðgerð av kærni hjá A, skúlaleiðara móti B, lærara
í Skopun.

C legði fyrri við at vísa á umstøðurnar í málinum. Hann greiddi í
stuttum frá málsgongdini, sum er henda:

A (... , skúlaleiðari, hefur kært ymiskt viðurskipti í sambandi við
embætisfórðsluna hjá B (...). Talan er í flestu forum um, at B
misrøkir undirvísingina, ikki heldur givin boð, ikki møtir til tíðina,
órógvar undirvísingina hjá øðrum og ikki vísir samstarvsvilja.

Kæran snýr seg um fleiri smærri kærur, sum eru sendar inn
seinasta hálva árið. B hefur fingið kærurnar til ummælis og vísir
í sínum viðmerkingum kærurnar frá sær og metir hinvegin, at A
hefur framt álvarslig tænastrubrot. A hefur eisini havt viðmerking-
arnar frá B til ummælis. Eftir at málið er lýst frá báðum síðum,
var tað sent Lønardeildini í FMS til ummælis. Hetta fyrri at fáa
greiðu á, um grundarlag er fyrri tænastrubrotum av B ella
møguliga bæði B og A.

Á fundinum vísti W á hvørji tænastrubrot talan var um. Í flestu
forum er talan um smærri brot á tænastrubrotum hjá B. Nevnast
kann, at A metur B at vera ólýðnan, illoyalan og at forsøma sínar
starvsskyldur. W vísti á, at samstarvstrupulleikarnir høvdu verið
millum B og skúlaleiðaran í longri tíð. B saboteraði í nógvum
forum alt samstarv og gjørdi sær ómak fyrri ikki at lýða ella akta
boðum og leiðbeiningum skúlaleiðarans. W legði dent á, at talan
er ikki um tilfík brot, sum eftir hansara meting føra til annað enn
átalu fyrri tænastrubrot av ein hvørjum slag. Hann metti ikki at
tænastrubrotini kundu hava við sær, at B eftir eina møguliga
tænastrubrotum, varð uppsagdur. Hinvegin metti W at
viðurskiptini í skúlanum kundu ikki halda fram á sama hátt í
framtíðini.

G og C vístu á, at viðurskiptini høvdu verið vánalig síðani A

varð sett í starv í 1998 og ein av grundunum til trupulleikan var, at A var sett í starv, sum B hevði væntað sær at fingið. Samstarvstrupulleikarnir vóru eftirhondini av tílíkum slag, at lærarar skúlans, kommunustýrið og partur av bygdafólkinum vóru farin í tveir partar. G vísti á MMS hevði boðið pørtunum til semingsroynd, men B hevði havnað royndini, tí hann tordi ikki at tala andlit til andlits við A.

Hesir móguleikar vóru umrøddir á fundinum:

- 1) Annar ella báðir partar fóru í annað starv í oynni
- 2) Nýggj semingsroynd verður roynd millum partarnar
- 3) Uppsøgn av øðrum ella báðum pørtunum

Ad. 1

Mentamálastýrið hevur ikki kannað eftir um partarnir eru sinnaðir at fara í annað starv. Ein leyslig kanning av móguleikunum er gjørd. Eingin niðurstøða.

Ad 2.

W metti at ein semingroynd skuldi verið gjørd við uttanveltaðum semingsmanni. Eigur at verða umhugsað.

Ad 3.

Í ringasta føri kann vera talan um at siga annan ella báðar partar upp við 3 mánaðar varningi. Hesin móguleiki eigur bert at verða nýttur um málið gerst enn truplari at loysa.

Samanumtikið var trupult at vísa á eina haldgóða loysn á fundinum. W gav ikki nakað beinleiðis boð, og hann metti, at MMS mátti sjálvt taka avgerð í málinum. FMS er altíð til reiðar at ráðgeva MMS. W vildi ikki skriva frágreiðing í málinum, tí mett var ikki at tæmastumannakanning var loysnin.“

27 foreldur í Skopun hava 23. mai 2002 við telefaksi sent Mentamálaráðnum soljóðandi skriv:

„Vit undirritaðu foreldur vilja hervið heita á Mentamálastýrið, um at seta ein nýggjan skúlaleiðara við Skopunar skúla.

Tað sum vit hava fingið at vita er, at B móguliga skal verða fluttur úr Skopunar skúla. Hetta góðtaka vit als ikki. Okkara metan er, at skúlaleiðarin als ikki megnar at stýra skúlanum, men leggur alla tíðina trupulleikar í vegin. Eisini sendur hon skriv til Mentamálastýrið, har hon navngevur foreldur fyri at tosa ilt um B (nakað sum onki hald er í) til hennara egna fyrimum.

Ein kann spyrja seg sjálvan, hvør verður taparin í øllum hesum. Tað verða børn okkara.

Vit vita, at B hevur við tveimum skrivum vent sær til skúlastýrið, men onki svar fingið.

Okkara áheitan til Mentamálastýrið og Skúlastýrið fyri Skopunar skúla er, at ein nýggjur skúlaleiðari verður settur, so at friður aftur kann fáast í Skopunar skúla, tí sum er verður endin tann, at børn verða tikin úr skúlanum.“

Mentamálaráðið boðsendi A at koma á fund 24. mai 2002 at umrøða støðuna viðvíkjandi starvsviðurskiftunum hjá B. Eingin fundarfrágreiðing er gjord frá hesum fundinum; víst verður tí til tað, sum A hevur sagt um fundin í frágreiðing sínari, sum varð lögð við klaguni, og tað, sum Mentamálaráðið hevur ført fram í ummælisskrivi sínum, dagfest 23. juli 2002.

Mentamálaráðið hevur biðið skúlastýrið í Skopun ummæla skrivið frá foreldrunum. Skrivið er umrøtt á skúlastýrisfundi 29. mai 2002, og skúlastýrið hevur gjørt hesa niðurstøðu, ið er send Mentamálaráðnum:

„Vit undirritaðu skúlastýrslimir hava hesa niðurstøðu til fundin í kvøld: Formaðurin hevur kallað inn til fund eftir áheitan frá Mentamálastýrinum til støðutakan av skrivi, sum foreldur at børnum í Skopunar skúla hava staðið fyri.

Vit í skúlastýrinum taka undir við foreldrunum. Vit eru av tí áskoðan, at skúlaleiðarin ikki megnar uppgávuna at leiða skúlan, tí ein slíkur persónur eigur at duga at umgangast fólk.

Sum eitt tyngjandi dømi um arbeiðslagið kann nevast, at ein lærari – B – skrivaði til skúlastýrið 30.11.01 og bað um viðmerkingar til skriv um viðurskifti, ið lógu honum á hjarta, og

sum hann ongan veg kom við yvir fyrri skúlaleiðaranum, men hann fekk einki svar. Hann skrivaði so enn einuferð 30.01.02 og rykti eftir svari og beyð sær til at koma á fund við skúlastýrið, men at hava fund við læraran var skúlaleiðarin hart ímóti. Tað skuldi ikki koma upp á tal. Og hon fekk sín vilja.

Hetta vóru fleiri av limunum í skúlastýrinum ónøgdir við. S og T ynsktu viðmerkt í gerðabókina, at hesin fundur mátti verða, men hesin fundur er ongantíð hildin.

Hvat hevði verið betri, enn at partarnir tosaðu saman á einum skúlastýrisfundi? Men tað, ið hendi var, at skúlaleiðarin hótti við at rýma av fundi, tí hon kendi, at hinir skúlastýrslimirnir gjørdur seg inn á hana.

Okkara niðurstøða er tí, at A fer frá sum skúlaleiðari, og Mentamálastýrið setir ein leiðara, sum ikki er partur av málinum, at leiða skúlan í framtíðini.“

Við skrivi, dagfest 2. juni 2002, hevur A sent Mentamálaráðnum soljóðandi umsókn:

„Við hesum fer undirritaða at søkja um farloyvi við løn frá Skopunar Skúla skúlaárið 2002/2003.

Farloyvistíðin skal nýtast til leiðsluskeið og námsfrøðilig skeið fyriskipað av Kennaraháskúla Islands.

Tað ber ikki til við so stuttum skotbrá at áseta heiti á skeiðunum. Um umbønin verður gingin á mæti vátti eg, at eg, tá skúlaárið 2002/2003 er liðugt, søki burtur frá Skopunar Skúla.

Hesar treytir seti eg tó:

- at Mentamálastýrið rindar møguligt skeiðsgjald.
- at Mentamálastýrið rindar studning til ferð til og frá skeiðsstað uttanlanda.
- at eg varðveiti fulla løn í farloyvistíðini.
- at Mentamálastýrið hjálpir mær at fáa annað starv, tá farloyvistíðin er liðug. Og at eg eftir lokna farloyvistíð ikki fari niður um endaløn hjá lærarum í fólkaskúlanum.
- at Mentamálastýrið alment váttar, at onki hald er í ákærunum móti mær sum skúlaleiðari.“

Í einum teldubrævi, sent 10. juni 2002, kl. 12.31, frá O, advokati til A og R, formann í Føroya Lærarafelag, stendur m.a.:

„Eg havi bart út spurt C, um tað er bluff, tá sagt verður, at A verður uppsøgd, um hon ikki tekur av. Hann hevur svarað, at tað er bestemt ikki bluff, at mentamálaráðharrin er orienteraður og hevur givið grønt ljós til uppsøgnina – hann sigur, at ætlanarskrivið fer avstað í dag ella í morgin, um A ikki tekur av Hoyvíks-tilboðnum.“

Fundur var millum Mentamálaráðið og A 10. juni 2002, og varð hetta uppskotið til semju lagt fyri hana:

„Mentamálaráðið og A, fyrstilærari í Skopunar Skúla hava d.d. gjørt hesa avtalu um framtíðar starviðurskifti hjá A:

1. A flytir 1. august 2002 tænaustað til Streymoyar skúladømi III við fyribils tænaustu sum tænaustumannasettur lærari í Hoyvíkar Skúla.
2. Lønargongdin er sum hjá fyrstilærum t.v.s. 27-3, 29-1, 31-1 og 31-2. A heldur fram í hesi lønargongd, og fær munin millum nevndu lønargongd og læraralønina útgoldna sum viðbót (§ 40 viðbót). Ein møgulig umflokking av fyrstilærum ávirkar ikki hesa avtalu. Setanar- og starvsviðurskifti eru annars tey somu sum hjá tænaustumansettum lærarum.
3. Henda avtala verður undirskrivað av Mentamálaráðnum og A og verður váttað av formanni Føroya Lærarafelags.“

Á baksíðuni á hesum uppskoti er skrivað við hond:

„A tekur ikki av tilboðnum um at fara til Hoyvíkar. Hon hevur eina umsókn inni og roknað við, at hon verður viðgjørd.“

Við teldubrævi, sent 12. juni 2002, hevur A sent Mentamálaráðnum 2 umsóknir, sum eru undirskrivaðar á fundi seinni sama dagin. Skrivið og umsóknirnar eru soljóðandi:

„Góði C!

Viðheft eru tvær umsóknir í word. Eg havi tíverri ongan prentara tókan, tí sendi eg hetta sum teldupost.

Annars stendur avtalan við. Eg mæti í Mentamálaráðnum kl. 17.30 í dag.“

„Umsókn um flyting í annað tænaustað

Undirritaða vil við hesum sækja Mentamálaráðið um at verða flutt úr starvinum sum fyrstílærari í Skopun til tænaustumannasett starv í streymoyarøkinum III við somu løn og treytum sum nú, við fyríbils tænaustu í Hoyvíkar skúla.

Henda flyting skal fara fram frá 1. august at rokna.“

„Umsókn um at sleppa á skeið

Undirritaða vil við hesum sækja um at sleppa á skeið í leiðslu- og námsfrøði við Kennara Háskóla Íslands komandi skúlaár. Skeiðið byggir sum skilst á fjarlestur og kemur at hava við sær ein part av ferðing millum landa. Skeiðið hevur eisini við sær aðrar í dag ókendar útreiðslur, sum undirritaða vil hava Mentamálaráðið at gjalda. Av tí at skotbráðið er so stutt, er ilt at siga, hvat hetta inniber. Samstundis fari eg at biðja um niðurskurð í arbeiðstíð, soleiðis, at arbeiðstíðin ikki verður meir enn 20 undirvísingartímar um vikuna uttan lønarmiss.“

Á fundinum millum Mentamálaráðið og A 12. juni 2002, er soljóðandi avtala undirskrivað:

„Mentamálaráðið og A, fyrstílærari í Skopunar Skúla hava d.d. gjørt hesa avtalu um framtíðar starvsviðurskifti hjá A:

1. A flytir 1. august 2002 tænaustað til Streymoyar skúladømi III við fyríbils tænaustu sum tænaustumannasettur lærari í Hoyvíkar Skúla.
2. Lønargongdín er sum hjá fyrstílærarum t.v.s. 27-3, 29-1, 31-1 og 31-2. A heldur fram í hesi lønargongd, og fær munin millum nevndu lønargongd og læraralønina útgoldna sum viðbót (§ 40 viðbót). Ein møgulig umflokking av fyrstílærarum ávirkar ikki hesa avtalu. Setanar- og starvsviðurskifti eru annars tey somu sum hjá tænaustumannasettum lærarum.
3. Skúlaárið 2002/2003 luttekur hon á skeiði sum fjarlesandi í

leiðslu- og námsfrøði fyriskipað av Kennaraháskóla Islands undir vanligum treytum fyri fjarlesandi.

4. Henda avtala verður undirskrivað av Mentamálaráðnum og A og verður váttað av formanni Føroya Lærarafelags.“

Við skrivi, dagfest 14. juni 2002, hevur Mentamálaráðið sent A soljóðandi fráboðan:

„Viðvíkjandi tænaviðurskiftum tygara

Tygum hava í skrivi, dagfest 12. juni 2002, søkt Mentamálaráðið um at verða flutt úr starvinum sum fyrstilærari í Skopunar skúla til tænaviðurskiftum starv í Streymoyar øki III við fyribils tænaviðurskiftum í Hoyvíkar skúla við somu løn og treytum sum nú.

Mentamálaráðið hevur játtað hesum, og víst verður til avrit av viðlögdu avtalu millum tygum og Mentamálaráðið, sum er dagfest 12. juni 2002.“

Mentamálaráðið hevur í tíðindaskrivi, dagfest 17. juni 2002, greitt soleiðis frá málinum:

„Tíðindaskriv um skúlavíðurskiftini í Skopun

Mentamálaráðið skal við hesum boða frá, at málið viðvíkjandi Skopunar skúla er endaliga loyst soleiðis.

Mentamálaráðið er komið til ta niðurstøðu, at einasta loysn í málinum er at fáa báðar partar í ósemjuni burtur úr skúlanum.

Mentamálaráðið hevur tí, galdandi frá 1. august 2002, eftir umbøn frá fyrstalæranum, flutt tænaviðurskiftum fyrstalæranum innan undirvísingarverkið úr Skopunar skúla til Streymoyar øki III við fyribils tænaviðurskiftum í Hoyvíkar skúla, har viðkomandi kemur at starvast sum vanligur lærari, tó við somu lønaviðurskiftum sum hjá fyrstalæranum, tí talan er um flyting av tænaviðurskiftum starvi.

Tænaviðurskiftum hjá hinum læraranum er, galdandi frá 1. august 2002, flutt til Sandoyar Meginskúla, tí setanarbræv hansara fevnir eisini um Sandoyar Meginskúla.

Orsøkin til hesa avgerð er tann ótryggleiki, sum seinastu tíðina hevur valdað í Skopunar skúla.

Mentamálaráðið vil við hesi avgerð tryggja einum fyribilsettum leiðara móguleika at skapa arbeiðsfrið og samstarv við foreldur og lærarar, uttan at nakar av þørtunum í ósemjuni kunnu hava ávirkan á gongdina.

Eisini vil Mentamálaráðið geva einum komandi umsøkjara til skúlaleiðarastarvið móguleika at taka við starvinum, uttan at hava ósemjuna og nevndu partar í ósemjuni í huganum.

Mentamálaráðið hevur valt ta loysn, sum gevur tað minsta inntrivið í starvsviðurskiftini hjá þørtunum, og sum er í tráð við setanarskriv teirra.“

Partshoyring

Við skrivum, dagfest 2. juni 2003, bað umboðsmaðurin Mentamálaráðið og skúlastýrið í Skopun um at lata honum til láns øll skjølina í málinum. Hetta varð gjørt, fyri at umboðsmaðurin kundi taka støðu til, um talan var um eitt mál, sum hann átti at taka til viðgerðar.

Við skrivi, dagfest 16. juni 2003, hevur skúlastýrið í Skopun latið umboðsmanninum avrit av allari gerðabókini og ymiskum skrivum frá B og skúlastýrinum.

Við skrivi, dagfest 23. juni 2003, hevur Mentamálaráðið latið umboðsmanninum til láns málini viðvíkjandi A og serligu viðurskiftunum í Skopunar skúla.

Við skrivi, dagfest 3. juli 2003, boðaði umboðsmaðurin A frá, at hann vísandi til § 6, stk. 4 í Umboðsmanslógini ikki helt grundarlag vera fyri at gera meira við klagu hennara móttvegis skúlastýrinum í Skopun, tí skúlastýrið er ikki setanarmyndugleiki, men eftir áheitan frá Mentamálaráðnum einans hevði ummælt skrivið frá foreldrnum um at loysa hana úr starvi. Umboðsmaðurin staðfesti, at orsøkin til, at A fór úr starvinum, var samstarvstrupulleikar millum hana og B, men at tað ikki innan karmarnar á einari umboðsmanskanning lat seg gera at staðfesta, hvør hevði ábyrgdina av hesum trupulleikum, og at umboðsmaðurin tí ikki fór at viðgera spurningin um, hvørt tað var rætt ella skeivt at „flyta“ A úr starvinum sum skúlaleiðari í Skopun. Umboðsmaðurin gjørdi av, at hann einans fór at kanna málið fyri at vita, um handfaringin hjá Mentamálaráðnum av málinum hevði verið í samsvari við lóggávuna.

Við skrivi, dagfest 3. júlí 2003, boðaði umboðsmaðurin skúlastýrinum í Skopun frá, at hann ikki helt grundarlag vera fyri at gera meira við tann partin av klaguni, sum var vendur móti skúlastýrinum.

Við skrivi, dagfest 3. júlí 2003, boðaði umboðsmaðurin Mentamálaráðnum frá, at tað sambært skjølunum sá út til, at A fekk valið ímillum at gera eina avtalu um at vera flutt ella at verða søgd úr starvi, og at hann fór at kanna klaguna nærri við atlitum at, um handfaringin hjá Mentamálaráðnum av málinum hevði verið í samsvari við lóggávuna. Mentamálaráðið var tí biðið um eitt ummæli av klaguni hesum viðvíkjandi.

Við skrivi, dagfest 23. júlí 2003, hevur Mentamálaráðið sent umboðsmanninum hesar viðmerkingar:

„Viðmerkingar til klaguna frá A

Í skrivi, dagfest 3. júlí 2003, hevur Løgtingsins umboðsmaður biðið Mentamálaráðið um eitt ummæli av klaguni frá A.

Í skrivinum frá umboðsmanninum verður sagt: *Sambært skjølunum sær tað út til, at A fekk valið ímillum at gera hesa avtaluna ella at verða søgd úr starvi.*

Mentamálaráðið fer at halda seg til tann partin av kæruni, sum umboðsmaðurin visir á í skrivi sínum, nevniliga gera viðmerkingar til tann partin av frágreiðingini hjá A, har hon hevur víst á, at hon kennir seg hótta av Mentamálaráðnum til at skriva undir avtaluna um at verða flutt til Hoyvíkar skúla. Mentamálaráðið fer eisini í einum fylgiskjali at gera viðmerkingar til viðmerkingarnar frá A, handfaringina og ymisk onnur viðurskifti í kæruni.

1. Innleiðing

Tað undrar Mentamálaráðið almikið, at A skal hava kent seg kroysta til at skriva undir avtaluna um at fara í starv í Hoyvíkar skúla. Hetta er als ikki okkara fatan av hendingunum. Eftir Mentamálaráðsins fatan vildi A sjálv hava eina avtalu fyri at sleppa burturúr teimum sera truplu viðurskiftunum í Skopunar skúla um hetta mundið. Avtalan var gjørd í samráð við A. Hon hevði nært samskifti við sítt fakfelag og sakførara tess undir allari tilgongdini. Mentamálaráðið hevði ongar grundir til at halda, at

A ikki sjálvboðin tók við treytunum, ella at hon var trýst til at góðtaka treytir, sum hon ikki vildi hava.

2. Trupul viðurskifti hjá skúlaleiðaranum í Skopunar skúla í mei og juni 2003.

Arbeiðsviðurskiftini hjá A sum leiðari í Skopunar skúla gjørdust sera trupul í seinnu helvt av mei og í fyrru helvt av juni mánað 2002.

Í sambandi við kanningin av tænastruviðurskiftunum hjá B hevði Mentamálaráðið fund við lønardeildina í Fíggjarmálaráðnum 3. mei 2002 fyri at staðfesta, um grundarlag var fyri at gera tænastrumannakanning av B. Niðurstøðan av fundinum var, at grundarlag var ikki fyri tænastrumannakanning. Hetta var sjálvandi ein smeytur fyri skúlaleiðaran, tí hon hevði lagt stóra orku í málið, og millum annað av hesum máli gjørdust viðurskiftini enn meiri ótolandi fyri hana sum leiðari í skúlanum. Hóast uppsagnir vóru umrøddar sum ein móguleiki á umrødda fundi við Fíggjarmálaráðið, vóru ongar ítøkiligar ætlanir viðgjørdar um at siga nakran úr starvi ella at fara undir vanligu mannagongdina við at senda hoyringarskriv um ætlaðar uppsagnir ella flyting av tænastrumanni sambært tænastrumannalógini. Víst verður í hesum sambandi til fundarfrásøgnina frá fundinum.

Í Mentamálaráðnum var fatanin, at viðurskiftini í Skopun ikki kundu halda fram leingi afturat við verandi gongd. Málið kom fram í fjølmiðlunum, og ónøgdin vaks í Skopun.

Alt bendi á, at tað bert var ein tíðarspurningur, nær málið fekk álvarsamar avleiðingar fyri skúlan og næmingarnar. Gongdin í málinum og samskiftið við myndugleikar í Skopun sýndu, at A hevði álvarsligar samskiftistrupulleikar við kommunustýrið, skúlastýrið og ein part av lærarunum við skúlan. Hetta framgongur eisini í fleiri støðum av hennara egnu frágreiðing til umboðsmannin.

Mentamálaráðið hevði í november 2001 kannað móguleikan fyri at fáa í lag ein semingsfund millum B og A, men B boðaði eftir stutta umhugsanartíð frá, at hann vildi ikki mæta A á semingsfund. Hesin móguleiki var umrøddur av og á, men í mai/juni 2002 var niðurstøðan, at einki endamál var í at royna seming

móti viljanum hjá øðrum partinum, og meiri var tí ikki gjørt við hesa royndina.

Mentamálaráðið fór undir at kanna spurningin, um tað var møguligt at flyta B í annan skúla. Sambært setanarskrivinum kundi hann flytast til Meginskúlan á Sandi. Ein møgulig flyting av B gjørdist samrøðuevni í Skopun, og fólk vóru á gosi. Støðan hjá A gjørdist uppafgur trúplari, og ónøgdin hjá einum parti av foreldrunum vendist móti A. Undirskriftir vóru savnaðar.

Hetta vóru tær sera trúplu umstøðurnar hjá A um tað mundið, tá hon var kallað inn til ein kunnandi fund um, at Mentamálaráðið eftir fund í Figgjarmálaráðnum hevði tikið avgerð um at sleppa tænaðstúmannakanningini av B.

3. Umsókn um skeið

A var biðin um at koma til fundar í Mentamálaráðnum 24. mai 2002 saman við formanni Føroya Lærarafelags. A hevði sjálv boðið skúlastýrisformanninum við til fundar, og hetta var ikki Mentamálaráðnum kunnugt fyrr enn fundurin byrjaði.

Mentamálaráðið hevði frammanundan boðað henni frá, at ætlanin var at umrøða kanningina av B, og ætlanirnar at flyta hann í annað starv innan setanarøkið. Hetta var eisini gjørt á fundinum, men størsta umrøðan gjørdust tey ótolandi viðurskiftini hjá A. Hetta vísir A eisini á í skrivinum til umboðsmannin, dagfest 24. juni 2003.

Tað var týðuligt, at A var ørkymlað um sínar møguleikar fyri at virka sum skúlaleiðari frameftir. Stórir partur av fundinum kom at snúgvá seg um framtíðar starvsviðurskiftini hjá A. Allir fundarluttakararnir vóru samdir um, at hennara støða í Skopun var ótolandi. Hon hevði kommunustýrið, skúlastýrið og stóran part av foreldrunum ímóti sær. Hon hevði áður í telefonsamrøðu við Mentamálaráðið borið upp á mál flyting úr starvinum í Skopun til eitt egnuð tænaðstúmannastarv aðrastaðni, tí í Skopun var ikki verandi. Hetta vísir hon eisini á í sínari frágreiðing frá fundinum 2. nov. – 01, har hon sigur (sitat): *Eg sigi teimum, at um tey ikki kunnu hjálpa mær, siggi eg mær ongan møguleika at halda fram í hesum starvi, men eftir sum eg meini tey hava ábyrgdina av, at eg yvirhøvur eri komin í hesa støðu, sigi eg teimum, at eg ikki fari úr*

starvinum, fyrr enn tey hava tryggjað mær átt líknandi starv við somu tygn. Tí var flyting natúrliga umrøtt fleiri ferðir av øllum pørtum á fundinum, tá hennara persónligu arbeiðsviðurskifti vóru umrødd. Saman við formanni Føroya Lærarafelags kom hon sjálv til ta niðurstøðu, at hon kundi ikki halda fram í starvinum komandi skúlaár.

Í skrivi, dagfest 2. juni 2002, søkir A um farloyvi við løn frá Skopunar skúla skúlaárið 2002/2003. Farloyvistíðin skuldi nýttast til leiðsluskeið og námsfrøðilig skeið fyriskipað av Kennaraháskúla Islands.

Hesar treytir skuldu tó lúkast av Mentamálaráðnum:

- At Mentamálaráðið rindar møguligt skeiðsgjald
- At Mentamálaráðið rindar studning til ferð til og frá skeiðsstað uttanlanda
- At eg varðveiti fulla løn í farloyvistíðini
- At Mentamálaráðið hjálpir mær at fáa annað starv, tá farloyvistíðin er liðug. Og at eg eftir lokna farloyvistíð ikki fari niður um endaløn hjá lærarum í fólkaskúlanum.
- At Mentamálaráðið alment vátta, at einki hald er í ákærunum móti mær sum skúlaleiðari.

Um umbønin verður gingin á mæti, vátta hon, at hon, tá skúlaárið 2002/2003 er liðugt, søkir burtur frá Skopunar skúla. Tey einstøku punktini í umsóknini vóru í høvuðsheitinum avrádd millum Føroya Lærarafelag og A og síðan send Mentamálaráðnum. Fatanin hjá Mentamálaráðnum var, at A undir øllum umstøðum vildi sleppa burtur úr Skopun, tí støðan var fastlæst og eingin framtíð var fyri hana á staðnum.

4. Tíðarskeiðið millum umsóknina og avtaluna

Eftir at umsóknin er innkomin frá A arbeiðir Mentamálaráðið við at fáa A upptikna á Kennaraskólan í Reykjavík, men tað gerst skjótt greitt, at útbúgvingin bert kann takast sum sjálvlesnaður, og at møguleikar eru ikki fyri at byrja eftir summarfrítíðina. Hetta skapar trupulleikar bæði fyri A og Mentamálaráðið.

Samant við Føroya Lærarafelag og A viðger Mentamálaráðið

aftur umsóknina frá A, men broytingar mugu gerast í treytunum, tí skeiðini kunnu ikki skipast sum ætlað. Mentamálaráðið er vitandi um, at eitt starv verður leyst í Hoyvíkar skúla eftir summarfrítíðina, og um skjótt verður borið at, og hon ynskir tað, kann hon fáa starv í Hoyvíkar skúla. Mentamálaráðið kontaktar skúlaleiðaran V, og hann er sinnaður at taka ímóti A, sama sigur skúlastýrið í Hoyvíkar skúla.

5. Avtalutilgongdin

Í tíðarskeiðinum millum 2. og 10. juni 2002 verða ymiskir møguleikar kannaðir um skeið og starvssetan aðrastaðni. Talan er eftir Mentamálaráðsins fatan um eina samráðingartilgongd, har A við hjálp frá fakfelagi sínum og sakførara tess samráðist við Mentamálaráðið um eina virðiliga loysn, sum so vítt gjørligt eigur at verða í tráð við áður nevndu umsókn um at fara á skeið og í annað starv. Mentamálaráðið er ikki í iva um, at ætlanirnar hjá A eru at fara í annað starv. Hon hevur fakfelag sitt við til allar fundir og hevur óheftan sakførara til taks. Treytirnar í avtaluni verða endavendar og broyttar undir tilgongdini. Starvsviðurskifti og løn verða umrødd, og fatanin í Mentamálaráðnum er, at ein avtala verður gjørd í semju við A, fakfelag og sakførara hennara

Tann 5. juni og 7. juni 2002 kontaktar Mentamálaráðið Lønardeildina í Fíggjarmálaráðnum og spyr, um teir hava nakað at viðmerkja til avtaluna. Teir hava bert smærri viðmerkingar til avtaluna.

6. Avtalan undirskrivað

A verður síðani boðsend til fundar tann 10. juni 2002, har avtalan verður lögð fyri hana. Á tí fundinum er sakførarin, O, eisini við henni. Hon noktar at undirskriva avtaluna og vísir til skrivið frá 2. juni 2002, sum hon hevur liggjandi inni, og sum hon roknar við at fáa svar uppá. Umboðini hjá Mentamálaráðnum (C og G) vísa á, at avtalan, sum er lögð fyri hana, er gjørd við støði í hennara umbøn í skrivinum frá 2. juni 2002 og teimum samráðingum, sum hon sjálv, formaðurin og sakførari felagsins hava verið við til.

Mentamálaráðið tekur avvísingina til eftirtektar og fundurin endar kl. 17.45.

Samstundis fær Mentamálaráðið læknaváttan um, at A ikki er før fyri at røkja starv sítt longur og verður sjúkrameldað frá 11. juni 2002 til og við 30. juni 2002.

Í tíðarhvarvinum frá 10. juni til 12. juni tók Mentamálaráðið ikki nøkur stig í málinum.

Tann 12. juni 2002 kontaktar sakførarin hjá A aftur Mentamálaráðið og boðar frá, at A er sinnað at skriva undir semjuna.

Hetta er semjan, sum hon undirskrivaði 12. juni 2002.

7. Samandráttur

Mentamálaráðið hevur ikki havt ítøkiligar ætlanir um at siga A upp ella fremja eina flyting av henni ímóti hennara vilja. Tað kom ongantíð upp á tal at senda hoyringarskriv til hana um ætlaða flyting, tí ongar ætlanir vóru tá um at fremja flyting sambært tæmastumannalógini. A hevði fakfelagið og sakførara tess undir sínari lið undir allari tilgongdini. Mentamálaráðið hevði allar grundir til at halda, at fakfelagið var hennara umboðsfólk, og at innihaldið í avtaluni var gjørt í samráði við hana. Hon gav ongantíð boð um, at fakfelagið ikki umboðaði seg undir samráðingunum, og hon tók heldur ikki onnur fyrivarni hesum viðvíkjandi.

Eftir Mentamálaráðsins meting er avtalan ikki ein fyrisitingarlig avgerð, har innihaldið í avtaluni skuldi sendast til hoyringar áðrenn undirskrivningina. Talan er um eina samráðingarloysn millum Mentamálaráðið øðrumegin og A saman við Føroya Lærarafelag og sakførara tess hinumegin. Mentamálaráðið hevur arbeitt við og undirskrivað avtaluna við tí í huganum og vissuni um, at rættartrygdin hjá A ongantíð var sett til vikis, tí hon bæði lögfrøðiliga og fakfelagsliga var umboðað av fólki, sum høvdu rættartrygd og framtíð hennara frammarlaga í huganum.

Mentamálaráðið arbeidði við tí í hyggju at finna eina loysn, sum kundi hjálpa A burtur úr tí truplu støðu, hon var komin í sum fyrstilærari í Skopun. Hetta eydnaðist og endaði við undirskrivaðari semju frá 12. juni 2002.“

Saman við hesum skrivi lá eisini hetta fylgiskrivið:

„Viðmerkingar til kærana um, at Mentamálaráðið hevur ikki fylgt fyrisitingarligum mannagongdum.

Mentamálaráðið hevur hesar viðmerkingar:

Skriv eg havi latið MMS eru ikki journaliserað.

Mentamálaráðið kennir einki til nakað skriv, sum eigur at verða í málinum, og ikki er skrásett í málinum. Mannagongdin í Mentamálaráðnum er, at alt, sum verður latið inn ella sent, skal verða journaliserað í mál. Tað er eisini gjørt í hesum málinum.

Eg var sett sum skúlaleiðari, hóast tað lat MMS ein lærara, B, fáa heimildir uttan um skúlan, eisini uttan at boða skúlanum frá.

B hevur ikki fingið nakrar heimildir uttan um skúlan. B sendi í august 2001 Mentamálaráðnum skriv viðvíkjandi farloyvi til sjúkraviðgerð hjá soni hansara. B vísti í skrivinum á, at sonurin skuldi mæta 3. hvørja viku á Landssjúkrahúsinum til viðgerð fyri .... Hann ætlaði sjálvur at fara við soninum, men skúlaleiðarin helt ikki, at tað fór at bera til.

Saman við skrivinum frá B var skriv frá Ý, professor, overlæge, med. Dr. á Århus Universitetshospitali, sum vísir á, at tað er neyðugt, at eitt tilkomið fólk ansar eftir Ú eftir viðgerðina, og at eitt tilkomið fólk, sum hevur serligan kunnleika til ávirkanina av hesi viðgerð, fer við Ú til Havnar og heimaftur. Læknin vísir eisini á, at tað er mest hóskandi, at pápin fer við Ú, tí hann hevur fylgt Ú undir viðgerðini í Århus og er kunnaður um ... og ....

Mentamálaráðið svaraði B, at av tí at læknaliga metingin er, at tað er best, at pápin fylgir Ú til viðgerðirnar á landssjúkrahúsinum, so mælir ráðið til, at B í samráð við fyrstalæran koma ásamt um eina skipan.

Samstundis vísir Mentamálaráðið á galdandi avtalu millum Fíggjarmálaráðið og Føroya Lærarafelag um, at lærari kann fáa frí við lön 10 dagar um árið, tá ið barn hansara er sjúkt.

(Skriv lögð hjá, Skriv frá B, Lækna og svarið frá Mentamálaráðnum)

Tá ið løysn skuldi finnast á málinum og avgjørt var, at B skuldi kallast inn, lat MMS sær lynda, at hann sýtti fyri tí, og góðtók tað. Mentamálaráðið vildi royna at finna eina semju millum partarnar og bjóðaði sær til at fara undir eitt átak, ið skuldi byrja við einum fundi millum partarnar. Hetta var treytað av, at báðir partar vildu hetta. A játtaði, men B noktaði fyri hesum. Mentamálaráðið helt seg ikki kunna tvinga B til at samtala við A, og tí var hesin møguleikin av ongum.

Mentamálaráðið hevði ongantíð meg inni sum part, hóast eg var skúlaleiðari, men kontaktaði meg bert, tá ið tey høvdu tikið avgerðir. A hevur verið kunnug um alt viðvíkjandi henni og Skopunar skúla í hennara leiðaratíð, sum Mentamálaráðið hevur havt ætlanir um.

MMS kopieraði tilfarið eg hevði sent teimum í vissuni um, at B ikki fekk avrit, og sendi honum tað.

Sambært § 18 í Ll. Nr. 132 Løgtingslóg um fyrisitingarlóg frá 10. juni 1993, so kundi Mentamálaráðið ikki taka avgerð um kærurnar frá fyrstalæranum um B, fyrr enn B var gjørdur kunnugur við upplýsingarnar og hevði fingið høvi til at koma við einum ummæli.

Skuldi B hava nakran møguleika at taka støðu til kærana, so mátti hann gerast kunnugur við ítøkiliga innihaldið í kæruni. Tí vóru øll skjøl viðvíkjandi kæruni frá fyrstalæranum send B til ummælis. Hetta var skyldan hjá Mentamálaráðnum sambært fyrisitingarlógini. Harumframt var eisini tikið atlit at víðkaðari partshoyring soleiðis, at A eisini fekk høvi til at ummæla tað, ið B hevði at føra fram.

MMS kallaði B til fundar saman við konuni, sum heilt bevíst hevði eitt horn í síðuni á mær og gav honum eitt ultimatum, hetta visti eg ikki av og hevði tí ongan kjans at verja meg, tá ið undirskrivtir vórðu savnaðar inn um at fáa meg frá sum skúlaleiðara, dagin fyri sum eg skuldi á fund í MMS um framtíðina hjá B í skúlanum.

Fundurin við B hevði eina ætlan um flyting av hansara starvsstaði, fyri at kunna fáa skúlaviðurskiftini í Skopun aftur í rættlag. Sambært hansara setanarskrivi hevur hann skyldu at gera tænastru í skúlum, har børn frá Skopunar kommunu eisini ganga í skúla. Skopunar børn ganga eisini í Sandoyar Meginskúla. At kona B var

við á fundinum hevði onga ávirkan á hesa avgerð. B hevði biðið um loyvi at hava konuni við á fundinum.

Eftir at undirskriftir vóru komnar inn, heitti MMS á skúlastýrið og bað tey um viðmerkingar, hóast tey vistu, at einki hald var í skuldsetingunum og tær vóru sendar sum mótmæli móti, at B skuldi flytast av skúlanum.

Sambært § 52 í Ll. Nr. 125 frá 20.06. 1997 um fólkaskúlanum sum broytt við Ll. Nr. 46 frá 10.05. í 1999 og Ll. Nr. 127 frá 22.12. 2000, so hevur skúlastýrið eftirlit við virksemi skúlans og tekur avgerðir um øll viðurskifti skúlanum viðvíkjandi, ið ikki eru lögð undir kommunustýrið, samb. §§ 47 og 48, leiðara skúlans, samb. § 55, ella aðrar myndugleikar. Harumframt er ásett í § 53, stk. 3 í somu lóg, at skúlastýrið hevur rætt at ummæla øll mál, ið viðvíkja skúlanum, og skal geva ummæli í øllum málum, sum landsstýrismaðurin leggur fyri tað. Mentamálaráðið hevur skyldu til at fylgja við í tí, sum fer fram á staðnum, og bað tí skúlastýrið um viðmerkingar. Hetta var ikki ein liður í eini ætlan at flyta ella siga A úr starvi.

Fyri at hava hótt í tíð og ótíð við uppsøgn og soleiðis forstýra privatlívið. Mentamálaráðið hevur hvørki skrivliga ella munnliga hótt A í tíð og ótíð við uppsøgn.

Fyri at hava brotið avtalu um skeið í Íslandi.

A ynskti at sleppa á eftirútbúgving og fekk játtað lækkað tímatal, so hon kundi søkja sær víðari útbúgving sum fjarlesandi. Mentamálaráðið hevur bara avtalu við Danmarks Pædagogiske Universitet um eftirútbúgving og útbúgvingar sum fjarlestur, men A ynskti at nema sær víðari útbúgving innan leiðslu í Íslandi.

Mentamálaráðið setti seg í samband við Kennaraháskúla Íslands, men hetta var í summarfrítíðini, so vit fingur ikki svar aftur. Málsviðgerðin, ið hevur eftirútbúgving um hendi, setti seg í samband við A um hetta. A segði, at hon sjálv skuldi til Íslands, hon hevði áður verið á skeiði í Íslandi, so hon skuldi sjálv seta seg í samband við Kennaraháskúlan.

Eftir summarfrítíðina boðaði A frá, at eingin móguleiki var hjá henni at sleppa inn á leiðaraútbúgving í Íslandi skúlaárið 2002/03, tí skeiðið var fullteknað.

A ynskti at læra til telduvørð, hetta hevði hon søkt um framman-

undan, og það var henni játtað. Eisini fekk hon høvi at halda fram í leiðaraútbúgvingini, sum Mentamálaráðið skipaði fyri.

A hevur ikki sett seg í samband við Mentamálaráðið um at fara í holt við leiðaraútbúgving í Íslandi skúlaárið 2003/04. (Hevði hon biðið um tað og pláss var, hevði tað verið henni játtað.)

Fyri ikki at vilja reinska undirritaðu alment, hóast greiða støða teirra sigst vera, at eg eri ósek.

Mentamálaráðið kann ikki reinska A alment, tí A hevur frá Mentamálaráðnum ongantíð verið ákærd fyri nakað tænaðstovur.

Við skrivi, dagfest 27. aug. 2003, vórðu viðmerkingarnar og viðløgdu skjøluni frá Mentamálaráðnum send A til ummælis.

Við skrivi, dagfest 2. okt. 2003, sendi A umboðsmanninum hesar viðmerkingar:

„Hjálagt sendi eg skjøl, eg havi móttikið frá Advokatskrivstovuni hjá Z, har O, advokatur undir allari sakini hevur váttað, at tað sum stendur í skjølunum er satt. Annars vil eg vísa á at í samband við sak undirritaða hevur lagt móti foreldrum í Skopun, var rættarsak í farnu viku, har vitnaði R, fyrrverandi formaður í Føroya Lærarafelag í Føroya Rætti um, at undirritaða varð hótt við at verða koyrd úr starvinum sum fyrstílærari í Skopunar skúla av MMS, um eg ikki tók við starvinum í Hoyvíkar skúla. Henda útskrift er tøk aftaná dómin 14. oktober 2003.

Harafturat finst eitt skjál hjá skúlaleiðarafelagnum v. Æ, skúlastjóra frá fýra fólkaskúlaleiðarum: Ø, Å, Á og Ð. Hesi vóru á skeið á Hotel Vágum saman við mær, tá ið eg varð ringd upp av R og fekk boðini um at verða rikin úr starvinum. Tey skrivaðu eitt skriv, har tey heittu á skúlaleiðarafelagið um at gera nakað við málið.

Vónandi eru hetta haldgóð prógv.“

Viðheftar hesum skrivinum, vóru eisini hesar viðmerkingarnar til skrivið frá Mentamálaráðnum:

„Viðmerkingar til svarskriv frá Mentamálaráðnum.

1. Bræv dagfest handað K og J er ikki journaliserað. Tað fylgdi ikki við í skjølunum um alment innlit. Eg havi seinni tosa við K og hon hevur váttað fyri mær at brævið merkt í trúnaði liggur í MMS.
2. At MMS lat B fáa heimildir uttan um skúlan prógvar skjalið frá Ý, professara, overlæge, med. Dr. á Århus Universitets-hospital. Hetta skjal sá skúlaleiðarin ongantíð, ikki fyrr enn biðið varð um alment innlit í málið í 2002. Harafturat er vanliga mannagongdin, at skúlaleiðarin vendir sær til MMS um tílik mál vegna læraran og ikki lærarin sjálvur, men í hesum førinum liggja tvey skriv frá B til MMS, har hann sigur at skúlaleiðarin noktar soninum heilsubót. Hesum er als einki hald í, men av tí at MMS hevur samskifti við læraran uttan um skúlaleiðaran, kundi tað sæð út til, at tey hava valt síðu, ja, hava valt at trúgva B uttan at spyrja skúlaleiðaran um hald var í skuldsetingunum.
3. Onga viðmerking.
4. Vil enn einafer vísa á punkt 2., har eg ongantíð var inni í málinum fyrr enn avgerðin varð tikin.
5. At MMS hevur latið B skjøluni má eg bert lata mær lynda. Men eg meini tey áttu at fráboða mær ætlan sína. Tí so var ikki vist, at eg nakrantíð hevði sent nøkur skjøl.
6. Onga viðmerking.
7. At MMS bað skúlastýrið um eina viðmerking við lógini í hondini kann eg heldur ikki forsvara meg ímóti, men MMS visti fullvæl av, at ein partur av skúlastýrinum tók undir við brævskrivarunum og teir visti eisini av, at undirskrivtirnar vóru savnaðar inn tí ætlanin var at B skuldi skifta starvsstað.
8. At MMS hevur hótt meg úr starvinum sum fyrstilærari í Skopun, kann eg prógva. Hesi prógv eru: váttaðar útskriftir frá samskifti millum O, advokat, R, formann í Føroya Lærarfelag og undirritaðu og vitnisfrágreiðing frá R í Føroya Rætti. Harafturat var undirritaða á leiðsluskeiði, fyriskipað av MMS á Hotel Vágum, tá ið fyrsta hóttanin kom í juni 2002. Fýra aðrir skúlaleiðarir vóru hjástaddir.
9. Viðvíkjandi tilboðnum um at fara til Íslands á leiðsluútbúgving, so var tað, sum sagt verður alt ov seint at søkja. Eg royndi, men

slapp ekki inn, tí skeiðið var meir enn fullteknað. At MMS nú sigur, at undirritaða hevði sloppið undir útbúgvina um eg hevði søkt aftur í ár, hava tey ongantíð latið meg vita nakað um. Boðini eg fekk munliga vóru, at telduskeiðið var ístaðin fyri leiðsluskeiðið og hetta var eg sera hørm um, tí sum MMS sjálvt er inni á, so hevði eg frammanundan søkt á telduvarðaútbúgvina og hevði hon als einki við leiðsluútbúgvina í Íslandi at gera. Tó velji eg nú at taka hetta sum, at avtalan framvegis stendur við.

10. Tíðindaskrivnið MMS sendi út kann eftir mínari fatan lesast á ymsan hátt. Ein fær tað fatan at klandur hevur verið á skúlanum millum tveir lærarar og MMS hevur loyst málið við at flyta báðar partar í aðrar skúlar. Hetta er eftir mínum tykki ein útspilling av mær.“

Við skrivi, dagfest 9. okt. 2003, vórðu viðmerkingarnar frá A sendar Mentamálaráðnum til ummælis.

Við skrivi, dagfest 28. okt. 2003, hevur Mentamálaráðið sent umboðsmanninum hesar viðmerkingar:

„Í skrivi frá Løgtingsins Umboðsmanni, dagfest 9. oktober 2003, er Mentamálaráðið kunnað um tær viðmerkingar, ið A hevur gjørt til Mentamálaráðsins frágreiðing, dagfest 23. juli 2003, og fylgiskriv við somu dagfesting.

Mentamálaráðið hevur gjøgnumgingið viðmerkingarnar frá A og hevur gjørt viðmerkingar til einstøku punktini í skrivi hennara.

Áðrenn einstøku punktini verða viðgjørd, vil Mentamálaráðið gera nakrar viðmerkingar til skriv hennara og pástandirnar um, at hon er trýst úr starvinum sum fyrstilærarari í Skopunar Skúla. Mentamálaráðið kann ikki góðtaka pástandirnar og hevur eisini ilt við at kenna aftur leiklutin og innihaldið í frásagnunum frá samrøðunum við C, deildarleiðara, sum kemur fram í teldusamskiftinum millum A, O og R. Mentamálaráðið hevur ikki givið O ella R boð um, at A fór at verða uppsøgd, eingin avgerð hvørki skrivlig ella munnlig var tikin í uppsagnarspurninginum. At A og O hava mett støðuna sera hættisliga, og at ein uppsøgn

kundi koma uppá tal, eftir at foreldrini hövdu mótmælt, er eyðsýnt sambært teldusamskiftinum.

Tað er heldur eingin loyna, at allir hugsandi móguleikar fyri loysn av málinum vóru umrøddir millum Mentamálaráðið, O, A og R. Ein av hesum móguleikum var uppsøgn, men Mentamálaráðið hevði ikki ítøkiligar ætlanir um hesa loysnina og legði ikki sama dent á henda móguleika, sum hinir partarnir sambært teldusamskiftinum eyðsýnliga hava gjørt. Í hesum sambandi skal eisini verða víst til svarið frá Mentamálaráðnum til viðlagda avritið av skrivinum frá O, dagfest 5. juni 2002. Í svarskrivinum til O, dagfest 6. juni 2002, ger Mentamálaráðið vart við, at talan er um leysasøgur um starvsviðurskiftini t.v.s. um uppsøgn, og at Mentamálaráðið viðgerð umsókn hennara um farloyvi. Samráðingarnar um avtaluloysnina fóru fram við tí í huganum, at A ynskti at sleppa burtur úr Skopunar skúla, og at fakfelag hennara og advokaturin tóku undir við hennara ynski.

Mentamálaráðið skal ikki gera nógvar viðmerkingar til dómin í málinum millum A og foreldrini í Skopun. Útskriftin frá dómnum má tala fyri seg. Har verður einki sagt um, at R í vitnisfrágreiðingini hevur sagt, at A var hótt við at verða koyrd úr starvinum sum fyrstilærari í Skopunar skúla av Mentamálaráðnum, um hon ikki tók við starvinum í Hoyvíkar skúla.

Mentamálaráðið kann heldur ikki gera stórvegis viðmerkingar til samrøðuna millum R og A, ið fór fram, tá ið A var á skúla-leiðaraskeiði. R hevur ikki fingið nakra uppgávu frá Mentamálaráðnum at hótta A ella boða frá uppsøgn. Mentamálaráðið kann ikki standa til svars fyri útsagnum hennara.

Mentamálaráðið skal í hesum sambandi vísa á skriv okkara, dagfest 23. juli 2003, har niðurstøðan var, at talan var um eina samráðingarloysn, sum kundur hjálpa A burtur úr tí truplu støðu, hon var komin í sum fyrstilærari í Skopun.

Viðmerkingar til tey 10 punktini

1. Brævið, dagfest 25. apríl 2001, hevur A borið Mentamálaráðnum í juni mánaði sama ár. Brævið var við í skjølunum, sum vóru latin henni í sambandi við umbøn hennara um alment innlit. Tann, sum hevði ábyrgdina av málinum og av at

- skráseta hetta skjal, er ekki í starvi í Mentamálaráðnum í dag. Skjalið hefur alla tíðina ligið í fysiska málinum, men eingin hefur verið varður við, at brævið ekki var skrásett, fyrr enn umbønin frá A kom. Mentamálaráðið hefur tikið stig til at fáa skrivið skrásett eftir reglunum.
2. Tað er heilt vanligt at lærarar venda sær til Mentamálaráðið um síni persónligu viðurskifti, uttan at teir skulu hava loyvi frá skúlaleiðaranum fyrst. Páhaldið um, at Mentamálaráðið hevði valt síðu, er burturvið og verður avvíst.
  3. Har er einki at viðmerkja.
  4. A hefur verið kunnug um alt viðvíkjandi henni og Skopunar skúla í hennara leiðaratíð, sum Mentamálaráðið hefur havt ætlanir um.
  5. Sambært fyrisitingarlógini kundi Mentamálaráðið ekki taka avgerð um kærurnar frá fyrstalæranum um B, fyrr enn B var gjørdur kunnugur við upplýsingarnar og hevði fingið høvi til at koma við einum ummæli.
  6. Einki at viðmerkja.
  7. Mentamálaráðið hevði ongan kunnleika um, at fólk í Skopun savnaðu inn undirskriftir.
  8. Fatanin hjá Mentamálaráðnum var, at A undir øllum umstøðum vildi sleppa burtur úr Skopun, tí støðan var fastlöst, og eingin framtíð var fyri hana á staðnum. Staklutirnir í avtaluni byggja í høvuðsheitinum á hennara egna skrivliga ynski, dagfest 2. juni 2002, um eina avtalu, sum kundi enda við, at hon við skúlaárslok 2002/2003 søkti burtur úr Skopun.
  9. Eingin viðmerking.
  10. Mentamálaráðið hefur ekki spilt A út í nevnda tíðindaskrivi. Her var bert upplýst um veruligu viðurskiftini, m.a. var eisini sagt, at Mentamálaráðið hefur tí, galdandi frá 1. august 2002, eftir umbøn frá fyrstalæranum flutt tænaustað fyrsta-lærarans.“

Við skrivi, dagfest 30. okt. 2003, vórðu hesar viðmerkingarnar frá Mentamálaráðnum sendar A til ummælis. Sagt varð, at hetta ætlandi fór at vera seinasta ummælisumfarið.

Við skrivi, dagfest 14. nov. 2003, hefur A sent umboðsmanninum hesar viðmerkingar:

„Viðmerkingar til skriv, dagfest 28. október 2003, frá Mentamálaráðnum til Lögtingsins Umboðsmann.

At Mentamálaráðið skal hava ilt við at kenna aftur viðmerkingarnar í fyrra skrivið mínum, har eg vil verða við, at eg eri hótt úr starvinum sum fyrstilærari í Skopunar skúla tykist mær sera lugið.

At C, deildarstjóri ikki kennir aftur innihaldið í frásagnunum í teldusamskiptinum millum undirritaðu, O, advokat og R er upp aftur lagnari. Eg kendi meg heilt greitt hótta úr starvinum, tað skal ikki vera nøkur loyna.

Viðmerkingar til svarskriv frá Mentamálaráðnum 28. október 2003

1. Brævið, dagfest 25. apríl var ikki við fyrstu ferð eg bað um innlit.
2. Hetta er fyrstu ferð eg hoyri, at tað er vanligt at lærarar sjálvir venda sær til MMS skúlanum viðvíkjandi. Tá ið eg varð sett sum fyrstilærari og var inni á gólvinum í MMS og tosaði við táverandi deildarstjóran J, var C sjálvur hjástaddur, hann var tá deildarleiðari. J legði mær eina við at biðja bæði foreldur og lærarar um at venda sær beinleiðis til skúlan um eitthvørt mál fyrst, áðrenn tey vendu sær til MMS. Harafturat segði hann mær bæði tá og seinni, at mannagongdin var altíð skúlin fyrst. Lat meg eisini skoyta uppí, at í hesum málið vildi tað verið heilt náttúrligt at B ella MMS gav skúlanum boð um hvat var á vási við soninum, sum jú gekk í skúla hjá okkum. Og eisini boð um serlig tiltøk viðvíkjandi læraranum, sum jú arbeiddi á skúlanum. – Eg havi harafturat hug at spyrja, hví skuldi skúla-leiðarin haldast uttanfyri tílík álvarsmál?
3. Eingin viðmerking
4. Víst verður til punkt 2. Tað er týðiligt at eg ikki varð informerað um alt skúlanum viðvíkjandi.
5. Jú rætt er tað, væl visti eg, at B varð gjørdur kunnugur við klagurnar, men sum áður greitt frá: Eg fekk greitt at vita, at hann bert skuldi síggja tær og helst bert ein part. Hevði eg

- vitað av, at hann fekk tær sendandi heim til sín sjálvs, er ivasamt um eg hevði gjørt nakað við málið. Við øðrum orðum kenni eg meg villeidda av MMS.
6. Eingin viðmerking
  7. Mentamálaráðið hevði fingið allar undirskrivtirnar frá foreldrunum, tá ið teir bóðu skúlastýrið um viðmerkingar til skrivið og vistu teir tí av tí. Hetta hendi alt aftan á at undirskrivtirnar vóru komnar inn í MMS.
  8. Eg fari framvegis at halda fast um, at MMS hevur hótt meg úr starvinum. Ynski hjá mær um at sleppa burtur varð skrivað aftan á eg greitt hevði fingið at vitað, at antin fór eg í Hoyvíkar skúla ella varð eg søgd upp. Umbønin hjá mær var skrivað í djúpastu neyð eftir, at eg hevði fingið at vita, at har var einki at gera. Eg varð kroyst til at skriva hetta skriv, tað fekst hvørki friður nátt ella dag fyri telefonuppringingum, hetta kann maður mín m.a. prógva. Eg havi framvegis prógv um at so var, sí teldusamskiftið millum R, O og undirritaðu. Harafturat er vitnisfrágreiðingin hjá R í Føroya Rætti tøk, har hon heilt greitt sigur tað sama, sum her er greitt frá.
  9. Eg gangi framvegis út frá sum givið at tilboðið um leiðslu-útbúgving í Íslandi stendur við komandi ár, tá ið eg ætlið mær at søkja. Um tað ikki verður har, so onkra aðra staðni.
  10. MMS hevur ikki sagt allan sannleikan fyri almenninginum. Í tíðindaskrivinum stendur heilt greitt at MMS hevur flutt báðar partar í ósemjuni.

N.B. Hjáløgd eru: Avrit av frágreiðingini hjá R í Føroya Rætti og avrit av svarskrivið frá Skúlaleiðarafelagnum til fyra skúla-leiðarar.“

Sambært umrøddu frágreiðingini hevur R m.a. greitt rættinum soleiðis frá málinum:

„Under det møde vidnet deltog i, blev det oplyst, at sagsøgeren enten kunne acceptere at blive flyttet til en anden skole, eller blive opsagt. Vidnet opfattede det som alvorligt. Hun kender til underskriftindsamlingen mod skoleleder fra andre sager. Mødet var

indkaldt specielt på grund af skrivelsen. Den fremlagte „aftale“ var udfærdiget af C. Det er vidnets indtryk, at sagsøgeren ville blive fyret, hvis hun ikke lod sig forflytte.

...

Vidnet anbefalede sagsøgeren at acceptere aftalen på grund af nogle opnåede fordele.“

Við skrivi, dagfest 19. nov. 2003, vórðu hesar viðmerkingarnar sendar Mentamálaráðnum til ummælis eina seinastu ferð.

Við skrivi, dagfest 3. des. 2003, hevur Mentamálaráðið latið umboðsmanninum hesar viðmerkingar:

„Vísandi til skriv frá Løgtingsins Umboðsmanni, dagfest 19. november 2003, har seinastu viðmerkingarnar frá A eru sendar Mentamálaráðnum til viðmerkingar, skal Mentamálaráðið vísa til higartil longu innsendu viðmerkingar ráðsins um sama mál.

Av tí at tað hesa ferð er okkurt, sum Mentamálaráðið ikki hevur gjørt viðmerkingar til, so fer Mentamálaráðið bert at viðmerkja tað nýggja, sum er komið fram.

Ad. 2 og 4. Spurt verður: *Hví skúlaleiðarin skuldi haldastuttanfyri tílík álvarsmál?* og at *Tað er týðiligt, at eg ikki varð informerað um alt skúlanum viðvíkjandi.*

Mentamálaráðið hevur ikki hildið skúlaleiðaranuttanfyri nøkur álvarsmál. Sum longu frásagt, so er tað vanligt, at lærarar venda sær til Mentamálaráðið og spyrja um persónlig viðurskifti. Tað hava teir altíð kunna og gera tað framvegis. Mentamálaráðið er teirra arbeiðsgevari. Teir venda sær henda vegin um starvs- viðurskifti, løn o.o. setanarviðurskifti.

Ad. 5. Sum longu frásagt, so fekk A greitt at vita á fundinum 2. november 2001, at skuldi nakað gerast við klagur um læraran, so skuldi tær verða skrivligar, og at tann, sum var kærður, fór at fáa kærurnar til ummælis.

Mentamálaráðið skal enn einaferð vísa á, at ongar hóttanir komu úr Mentamálaráðnum til A. Mentamálaráðið viðgjørdi málið saman við Føroya Lærarafelag og advokatinum hjá felagnum og gjørdi avtalu við A við teirri høvuðstreyt, at hetta var fyri at

hjálp A burtur úr teirri truplu stöðu, hon var komin sær í í fyrstalærarastarvinum í Skopun. Hetta var eisini eftir hennara eigna ynski.“

Við skrivi, dagfest 9. des. 2003, vórðu seinastu viðmerkingarnar frá Mentamálaráðnum sendar A til kunningar. Partarnir vórðu eisini kunnaðir um, at málið nú bleiv tikið upp til endaliga viðgerð.

Niðurstøða

Tá talan er um almenn starvsfólk, sum eru tænaðstúmenn, eru tað sambært kap. 5 í Tænaðstúmannalógini (løgtingslóg nr. 31 frá 5. juli 1971 við seinni broytingum) tvinni sløg av uppsagnum, nevniliga uppsøgn eftir umsókn frá tænaðstúmanninum og uppsøgn uttan umsókn.

Fyri at talan kann vera um eina uppsøgn eftir umsókn, krevst, at tænaðstúmaðurin eftir egnum ynski, uttan á nakran hátt at verða trústur til tess, ynskir at verða loystur úr starvinum. Í slíkum forðum, kann uppsøgnin avgreiðast, uttan at reglurnar um m.a. partshoyring og grundgeving skulu haldast.

Um uppsøgnin harafturímóti gerst veruleiki, tí setanarmyndugleikin hevur tikið avgerð um hetta, ella onkursvegna hevur „noytt“ ella „freista“ starvsfólkið at siga seg úr starvinum, er hetta at meta sum ein uppsøgn uttan umsókn. Tað ger í slíkum forðum ongan mun, um ein „avtala“ er gjørd millum setanarmyndugleikan og starvsfólkið um uppsøgnina. Slík mál eru at meta sum avgerðarmál, sum eru beinleiðis fevnd av fyrisitingarrættinum.

Tað ber sostatt ikki til at avtala seg uttanum ta rættartrygdina, ið liggur í reglunum um partshoyring í Fyrisitingarlógini og ta ikki-lógarfestu víðkaðu partshoyringarskylduna, sum báðar eru galdandi í uppsagnarmálum, og sum setanarmyndugleikin hevur skyldu at halda.

Hetta er m.a. staðfest í fleiri avgerðum hjá Folketingets Ombudsmand, sí t.d. avgerðina í FOB 1998.491 (ársfrágreiðingin fyri 1998, bls. 491), har hesin spurningurin verður umrøddur.

Viðvíkjandi muninum millum uppsøgn eftir ella uttan umsókn skal eg vísa til avgerðina hjá Folketingets Ombudsmand í FOB 2000.77, har tað á bls. 82 m.a. stendur:

„Ved ansøgning om afskedigelse kan en myndighed normalt imødekomme ansøgningen uden nærmere undersøgelse. Myndighedens imødekommelse anses normalt for begunstigende, og myndigheden har ikke pligt til hverken at foretage forudgående partshøring eller til at ledsage afgørelsen af en nærmere begrundelse og klagevejledning.

Disse lempelser i sagsbehandlingen forudsætter dog at der ikke for myndigheden foreligger oplysninger som kan rejse tvivl om hvorvidt den ansatte har truffet sin beslutning om at søge sin afsked på korrekt og fyldestgørende grundlag. Er der f.eks. indikationer for at ansøgerens beslutning kan være foranlediget af vildfarelser eller utilbørligt pres fra myndigheden eller andre, påhviler det myndigheden at søge dette afklaret inden der foretages videre i sagsbehandlingen.“

Sum sæst av partshoyringini í hesum málinum, eru A og Mentamálaráðið ikki samd um, hvørt flytanin av henni úr starvinum sum skúlaleiðari í Skopun er gjord eftir hennara egna ynski ella ikki.

Eftir at hava kannað øll skjølini í málinum og umhugsað málið gjølla, haldi eg greiðar ábendingar vera um, at starvsflytanin av A ikki er at meta, sum framd eftir umsókn frá henni.

Hesa fatan mína byggi eg á hesar umstøður:

- at Mentamálaráðið í skrivi, dagfest 21. mars 2002, m.a. hevur biðið Lønardeildina í Fíggjarmálaráðnum kannað um grundarlag er fyri tænastráðning móttvegis A,
- at spurningurin um uppsøgn av A hevur verið umrøddur á fundinum millum Mentamálaráðið og Lønardeildina 3. mai 2002,
- at spurningurin um flyting av A hevur verið umrøddur á fundinum við hana í Mentamálaráðnum 24. mai 2002,
- at Mentamálaráðið, eftir at hava móttikið áheitan frá foreldrum í Skopun um at seta annan skúlaleiðara, er farið at viðgera spurningin, m.a. við at útvega sær ummæli frá skúlanevndini í Skopun, ið tók undir við áheitanini frá foreldrunum,
- at R undir vitnisábyrgd í Føroya Rætti hevur greitt frá, at tað á fundi millum partarnar bleiv upplýst, at A kundi góðtaka at lata seg flyta til annan skúla ella verða uppsøgd,

- at A gjögnum advokat sín, uppá fyrirspurning 10. juni 2002, hevur fingið at vita, at um hon ikki tekur av tilboðnum um at verða flutt í Hoyvíkar skúla, verður hon uppsøgd,
- at A hevur noktað at undirskrivað uppskotið til avtalu, sum varð lagt fyri hana á fundinum í Mentamálaráðnum 10. juni 2002, og
- at Mentamálaráðið í tíðindaskrivi 17. juni 2002 hevur boðað frá avgerð sínari um, at einasta rætta loysnin var at flyta báðar partarnar í ósemjuni úr skúlanum.

Eg haldi tí ongan iva vera um, at A hevur kent seg noyddan til at senda umsóknina, dagfest 12. juni 2002, ið er grundarlagið undir gjørdur avtaluni millum hana og Mentamálaráðið. Eg haldi tí ikki, at talan í hesum førinum kann vera um eina flytan eftir umsókn.

Mentamálaráðið átti tí at havt viðgjørt hetta málið á sama hátt, sum eitt mál um flytan uttan umsókn, og harvið m.a. at havt partshoyrt A um tey viðurskifti, sum hetta málið bygd á og um tær avleiðingar, sum hetta evt. kundi fáa fyri hana.

Eg fari tí at geva Mentamálaráðnum eina áttalu fyri ikki at hava hildið reglurnar um partshoyring í hesum málinum.

Eg havi varnast, at Mentamálaráðið ikki hevur gjørt nakra fundarfrágreiðing frá fundinum við A, sum varð hildin 24. mai 2002. Sambært § 6 í lógini um alment innlit skal ein myndugleiki í málum, har ein avgerð fer at verða tikin, skriva upp innihaldið á upplýsingum, sum hesin munnliga ella á annan hátt verður kunnaður um, ið hava týðning fyri avgerðina í málinum. Harumframt hevur ein myndugleiki, hóast tað ikki framgongur av lógini, skyldu at notera øll málsviðgerðarstig, sum eru av týðningi fyri málið.

Eg haldi ongan iva vera um, at Mentamálaráðið sambært hesum hevur havt skyldu til at gera eina fundarfrásøgn frá fundinum við A 24. mai 2002, og eg fari tí eisini at geva Mentamálaráðnum eina áttalu fyri ikki at hava gjørt eina slíka frágreiðing.

Av tí, at eg sum áðurnevnt, ikki kann taka støðu til, um tað var rætt ella skeivt at flyta A úr starvinum sum skúlaleiðari í Skopun, geri eg ikki meira við hetta málið.

28.2. Kлага um starvssetan av yvirportøri á Klaksvíkar Sjúkrahúsi.

Umboðsmaðurin hevur viðgjørt eina klagu um starvssetan av yvirportøri á Klaksvíkar Sjúkrahúsi. Í klaguni var m.a. ført fram, at eingin reel setanarnevnd hevði viðgjørt umsóknirnar, at einki skrivligt tilfar var frá hesari viðgerðini, at setanarnevndin ikki hevði havt fakligan førleika til at meta um umsøkjararnar, at ongar setanarsamrøður høvdu verið við umsøkjararnar, at grundgevingarnar til vrakaðu umsøkjararnar ikki vóru nøktandi, og at setanin átti at ganga umaftur.

Umboðsmaðurin kom til ta niðurstøðu, at ein setanarbólkur hevði viðgjørt málið. Hann helt ikki grundarlag vera fyri at finnast at mannagongdini hjá setanarbólknum og dugdi ikki at síggja, at avgerðin bygdi á ósaklig fyrilit. Umboðsmaðurin hevði tí ongar viðmerkingar til sjálva avgerðina, eins og hann ongar viðmerkingar hevði til, at setanarsamrøður bert høvdu verið við setta umsøkjaran. Umboðsmaðurin staðfesti, at grundgevingin, sum var givin vrakaðu umsøkjarunum í fyrra umfari, ikki var nøktandi. Av tí, at nýggj skriv við nøktandi grundgevingum vóru latin hesum umsøkjarunum, gjørði umboðsmaðurin ikki meira við hendan spurningin.

Umboðsmaðurin varnaðist, at hóast vrakaðu umsøkjararnir høvdu biðið Klaksvíkar Sjúkrahús um innlit í øll skjølini, høvdu teir ikki fingið innlit í upplýsingar í nøkrum innanhýsis skjølum, sum viðvíktu teimum. Umboðsmaðurin valdi at taka hendan spurningin upp til viðgerðar, og gav Klaksvíkar Sjúkrahúsi eina áttalu fyri handfaringina av hesari innlitsumbønini. (J.nr.200400044 – Álitið er ikki tikið við í ársfrágreiðingina)

29. Ymiskt

29.1 Kлага um fulltrú frá Elnevndini í sambandi við kanning av máli um streymstuldur.

Umboðsmaðurin hevur viðgjørt eina klagu frá A, um at formaðurin í Elnevndini hevur útskrivað einum starvsfólki hjá SEV fulltrú til at umboða Elnevndina í einum máli hjá SEV um eftirkannan av streymstuldri. SEV hevði biðið um hesa fulltrúina, fyri lættari at kunna fáa atgongd til at kanna viðurskiftini á staðnum. Umboðsmaðurin helt tað ikki vera rætt av Elnevndini at útskriva hesa fulltrúina, tí uppgávan hjá Elnevndini viðvíkur trygdarspurningum. Men av tí, at fulltrúin ongantíð bleiv nýtt, helt umboðsmaðurin ikki grundarlag vera fyri at gera meira við leiklutin hjá Elnevndini. Hann gav harafturímóti SEV eina áttalu fyri at blanda Elnevndina uppí hetta málið, sum snúði seg um elstuldur og ikki um eltrygd, tí SEV hevði eitt nøktandi grundarlag fyri at melda málið til lögregluna. (J.nr. 200300066)

Klagan

30. sept. 2003 fekk umboðsmaðurin soljóðandi klagu frá A:

„Í samband við arbeið mítt í Elnevndini, ynski eg her við at fáa hjálp við einum lögfrøðiligum trupuleika.

Elnevndin er sett eftir Løgtingslóg nr. 134 dagfest 10. juni 1993. Undirritaði er annað umboðið, sum er valt av Landsstýrinum. Fyri stuttum var eitt mál, har eftirlitið hjá SEV metti, at tað var stórur móguleiki fyri, at stuldur av elmegi fór fram. Men umboð fyri SEV kundu ikki uttan víðari fara inn at kanna málaran. Tey skuldu fyrst biðja eigarin um at sleppa inn, og hevði hesin tá móguleika at draga tað út, soleiðis at hann kundi avmontera tað, ið var ólógligt.

Fyri at keypa elmegi, skal eigarin av eini installatión skriva undir uppá, at hann góðtekur „Treytirnar fyri ravmagnsveiting til privatar nýttarar“, samtyktar á stýrisfundi hjá SEV 4. desember 1953.

Í grein 7. stendur: Starvsfólk felagsins skulu hava ótálmaða atgongd til allar partar av ravnagnsinnleggingunum...

Hesa heimild at koma til elinestationina vildi eftirlitið hjá SEV ikki nýta, og er tað helst av fyrr nevndu orsök.

SEV setti seg í samband við Politidið, men hesir mettu ikki, at prógvið var nóg gott til at gera eina húsaransókn. Men teir søgdu, at um eftirlitið hjá SEV kundi útvega sær heimildina hjá Elnevndini, so var onki í vegin fyri, at eftirlitið hjá SEV kundi fara inn, við stuðli frá politinum.

Í løgtingslóg 134, 1. kapittul § 4, 2. stk. „Umboðsmenn hjá Elnevndini hava uttan rættarskurð, við at vísa hóskaði heimild, atgongd...“

Í donsku, Stærkstrømsloven nr. 251 af 6. maj 1993 4. kapitel § 13 2 stk. „Boligministeren, eller den af ministeren udnævnte person, har mod forevisning af behørig legitimation og uden retskendelse, til enhver tid adgang...“

Eftirlitsfólkini hjá SEV settu seg í samband við nevndarformannin hjá Elráðnum, D, og hann útflyggjaði teimum heimildina sum umboðini í Elnevndini hava íflg. lógini.

Her eru eftir mínari metan, fleiri brot gjørd á galdandi ellóggávu:

4. Ellóggávan, er vegna eltrygd, og hevur onki við stuldur av streymi at gera.
5. Tey í løgtingslóg nr. 134 nevndu umboð, eru valdir limir í Elnevndini, og ikki tilvildarlig starvsfólk hjá SEV.
6. Tann í løgtingslóg nr. 134 nevnda heimild, (dk.: behørig legitimation), er eitt skjal útskrivað av Elráðet, og minnir tað um eitt koyrikort. Hetta skjal kunnu eftirlitsfólkini ikki hava haft við.

Eg havi sett meg í samband við umboð fyri Elráðet í DK, og hevur hesin, í síni 40 ára starvstíð, ongantíð havt brúk fyri at treingja inn á fólk.

Eg vil her við biðja Tygum um at koma við eini niðurstøðu í hesum máli.“

Málgongd

Viðvíkjandi málgongdini verður víst til tað, ið er nevnt undir partshoyringini, serliga frágreiðingina frá SEV til Elnevndina, dagfest 15. jan. 2004.

Partshoyring

Umboðsmaðurin gjørdi av at kanna hetta málið nærri, og við skrivi, dagfest 10. okt. 2003, varð klagan send formanninum í Elnevndini til ummælis við einari freist áljóðandi 4 vikur.

Tá umboðsmaðurin einki hevði frætt aftur frá Elnevndini, minti hann nevndarformannin á málið við skrivi, dagfest 19. nov. 2003.

Tá hetta heldur ikki gav nakað úrslit, sendi umboðsmaðurin 9. des. 2003 formanninum í Elnevndini soljóðandi skriv:

„Við skrivi, dagfest 10. okt. í ár, sendi eg Elnevndini / tygum omanfyri nevndu klaguna, eins og eg bað um at fáa eina frágreiðing um hetta málið. Biðið var um, at hendan frágreiðingin og møgulig skjøl í málinum vóru latin mær innan 4 vikur.

Tá eg einki hevði frætt aftur, sendi eg Elnevndini / tygum eitt áminningarskriv, dagfest 19. nov. í ár, har eg vísti á § 8, stk. 1 í Umboðsmanslógini, sum sigur, at fyrisitingin hevur skyldu til at geva umboðsmanninum tær upplýsingar og at leggja fram øll tey skjøl, sum umboðsmaðurin embætis vegna krevur at fáa fyrilagt. Eg bað í hesum sambandi nevndina / tygum um skjótast gjørligt at greiða mær nærri frá hesum málinum og lata mær til láns øll skjøl í hesum málinum.

Heldur ikki hetta gav nakað úrslit.

Vísandi til § 8, stk. 1 í Umboðsmanslógini fari eg tí enn einaferð at minna tygum, sum formann í Elnevndini, á hetta málið og at biðja tygum um beinanvegin at lata mær eina frágreiðing um hetta málið og møgulig skjøl í hesum málinum.

Avrit av hesum skrivinum er sent A til kunningar.“

Við skrivi, dagfest 5. jan. 2004, sendi Elnevndin umboðsmanninum soljóðandi áheitan:

„Viðvíkjandi klaguni frá A, tykkara j.nr. 200300066

Víst verður til skriv, sum Løgtingsins Umboðsmaður hevur sent Elnevndini viðvíkjandi nevnda máli, seinast skriv, dagfest 9. desember 2003.-

Biðið verður um, at Elnevndin fær freistina longda til 16. januar 2004 at svara og lata Umboðsmanninum skjøl í málinum.

Samstundis verður Umboðsmaðurin biðin um at halda okkum til góðar, at Elnevndin ikki hevur latið frætta frá sær fyrr enn við hesum.“

Við skrivi, dagfest 6. jan. 2004, boðaði umboðsmaðurin Elnevndini og A frá, at umbønin frá Elnevndini varð gingin á mæti.

Í telefonsamrøðu 16. jan. 2004 bað formaðurin í Elnevndini um at fáa langt ummælisfreistina til 23. jan. 2004. Samstundis bað hann um at fáa ein fund við umboðsmannin fyri at greiða frá umsitingini av hesum økinum og frá uppgávubýtinum millum Elnevndina og SEV. Umboðsmaðurin játtaði at leingja ummælisfreistina soleiðis, at ummælið varð honum í hendi 23. jan., og fundur varð avtalaður at verða 6. febr. 2004.

Við skrivi, dagfest og móttikið 26. jan. 2004, hevur Elnevndin latið umboðsmanninum soljóðandi frágreiðing:

„Vísandi til skriv, dagfest 10. oktober 2003, frá Løgtingsins Umboðsmanni viðvíkjandi nevnda máli, skal Elnevndin lata hetta ummæli í málinum:

Rættargrundarlag

Elnevndin hevur eftir lóggávuni eftirlit við, at elmegi verður framleidd, flutt og nýtt á tryggan hátt, og bæði elinnleggjaralógin (§ 14) og sterkstreymslógin (§ 4, stk. 3) heimilar umboðsfólki hjá Elnevndini, uttan rættarúrskurð frammanundan, at fara inn á privata ogn at kanna elinnleggingar.

Keypari av elmegi frá SEV skal geva seg undir vanligu treytirnar hjá SEV fyri elveiting til privatar brúkarar, herundir § 7 at geva starvsfólki hjá SEV atgongd til elinnleggingina.

SEV og Elnevdin hava sostatt rætt, at krevja at sleppa framat elinnleggingum.

Sannroyndir

C, deildarverkfrøðingur hjá SEV, ringdi tann 15. november 2002 til formannin í Elnevndini, D, og greiddi frá, at í sambandi við, at SEV var farið undir at kanna mál um stuldur av elmegi í sambandi við ávísar elinnleggingar í ..., var illgruni um, at onkur av sínum eintingum hevði broytt streymræsirnar til elmálararnar á somu elinnleggingum, og at tað tí kundi vera talan um brot á løgtingslóg nr. 142 frá 10. juni 1993 um løggilding av elinnleggjarum v.m. (elinnleggjaralógin), og møguliga eisini á løgtingslóg nr. 134 frá 10. juni 1993 um sterkstreymsbúnað (sterkstreymslógin). C, sum eisini er skrivari í Elnevndini, spurdi tí, um tað var møguligt, at Elnevdin gav honum fulltrú móttvegis eigaranum av elinnleggingunum at umboða elnevndina í málinum um møguligt brot á ellóggávuna.

Grundað á munnligu frágreiðingina frá C skrivaði formaðurin honum fulltrú.

Eftir at C hevði fingið nevndu fulltrú, fóru umboðið fyri Elnevndina (C), SEV (C og tvey onnur umboð fyri SEV), saman við lögreluni, at hitta hann, ið elinnleggingarnar átti. Tey hittu eigaran á arbeiðsplássinum, og søgdu honum, at tey komu frá SEV og vildu síggja elmátaran í húsunum. Hesum játtaði eigarin beinanvegin. Tað var skjótt greitt, at umfatandi stuldur var farin fram, og at umfatandi brot var fram á sterkstreymslóggávuna.

Serlig tiltøk við hjálp frá lögreluni í sambandi við eftirlitsarbeiði at útvega umboðsfólki hjá Elnevndini atgongd til elinnleggingar, sum eru heimilaði í ellóggávuni, vórðu - hóast lögrelan var við - ikki nýtt, tí eigarin gav atgongd til elveitingina, uttan at serlig tiltøk vóru neyðug.“

Við hesum ummælinum var lagt eitt avrit av umrøddu fulltrú, ið er soljóðandi:

Fulltrú

Við hesum verður givin C, ..., fulltrú at umboða elnevdina í málinum viðvíkjandi elinnleggingunum:

nr.: ..., ... og ..., eigari B, ...

Tórshavn tann 15. november 2002

D

formaður í elnevdini

Í sambandi við viðgerðina hjá umboðsmanninum av hesum málinum, hevur SEV v/ C við skrivi, dagfest 15. januar 2004, latið elnevndarformanninum soljóðandi frágreiðing um málið:

„Frágreiðing um stuldursmál í ...

Í sambandi við munnliga áheitan frá tær viðv. tí, ið hendi, tá ið starvsfólk hjá SEV saman við lögreluni fóru inn í triggjar elinnleggingar hjá B í ..., skal her greiðast frá:

Hjá SEV í ... høvdu tey fingið illgruna um óreglusemi ella møgulig brek í elinnlegging nr. ... hjá B. Orsøkin var, at B í longri tíð hevði roynt at sloppið sær undan, at starvsfólk hjá SEV sluppu frammat málaranum í elinnleggingunum hjá honum. Avlestrar av fyrr nevnda málara komu tó hvørt ár, men altíð sum sjálvavlestur, sum hvørt ár var handað SEV á skrivstovuni í ... av B. Viðmerkjast skal eisini, at B ein part av tíðini hevur verið sjómaður, og hevur hetta verið við til, at so rúm tíð gekk, áðrenn SEV av álvara fekk áhuga fyri, hví ikki kundi sleppast til elmálarin.

Umleið 22. oktober 2002 ringdi G, kaðal- og linjumeistari í ... til undirritaða og greiddi frá, at kaðalarbeiði bleiv gjørt við vegin beint omanfyri húsini hjá B. G, sum eisini røkir starvið sum eftirlitsmaður hjá SEV í ..., spurdi um nærri kanningar skuldu verið gjørdar av elinnleggingini hjá B, tí at kanningar, í elskápinum sum streymveitti húsið, vístu, at óvanliga nógvur streymur rann í ymisku fasunum í mun til stødd og íbúgvartal. Undirritaði bað G syrgja fyri, at ein elmálari í loyndum varð uppsettur í elskápinum

soleiðis, at elnýtlan í sethúsunum varð máld. Hetta varð gjørt, og 24. oktober 2002 byrjaði mátingin.

Skjótt gjørdist okkum greitt, at okkurt óvanligt var áfatt, tí elnýtlan var sera høg, og samsvaraði slettis ikki við ta elnýtlu, B í árávis hevði upplýst fyri SEV, og gav hetta okkum sterkan mistanka um elstuldu. Áðrenn undirritaði vildi taka nøkur stig víðari í málinum, gav eg boð um, at mált skuldi verða eina tíð soleiðis, at betri prógv fingust til vega.

Í hesum tíðarskeiði tingaðust vit innanhýsis um, hvussu farast skuldi fram, tá ið stuldursmálið skuldi leggjast fyri dagin. Undirritaði las í onkrum tíðarritum frá donsku elveitarum, hvussu teir fóru fram, tá ið stuldursmál komu fyri, men nágreinilig dømir, sum kundu gera meg sannførdan um ávísa mannagongd, fann eg ikki, tó var § 609 í Retsplejeloven viðv. „indsættelsesforretning“ nevnd í onkrum tíðarriti.

Í lögtingslóg nr. 142 frá 10. juni 1993 um løggilding av el-innleggjarum v.m. § 14 stendur: -Umboð fyri elnevndina hava, um tað verður mettt neyðugt, eftir boðum frammanundan uttan rættarúrskurð móti at vísa heimild atgongd til almanna- og einstaklingsogn til tess at kanna ella lata kanna, hvørt ein el-innleggjari hevur útint eitt innleggingararbeiði á nóg góðan hátt.

2. stk. Løgreglan veitir hjálp í hesum eftir reglum, ið verða ásettar eftir samráðing millum landsstýrið og landfútan.

Og í Ll. 134 um sterkstreymisútbúnað frá 10. juni 1993 stendur:

- § 4. Landsstýrið kann áseta reglur um, at eigarar og nýttarar av sterkstreymisútbúnaðinum, virkiseigarar, innflyttarar og menn, ið selja eltilfar, hava skyldu at geva allar upplýsingar, sum elnevndin metir at vera neyðugar til tess at útinna eftirlitið sbr. § 3, 1. stk.
2. stk. Tá ið tað eftirlit, sum nevnt er í § 3, 1. stk. verður útint, hava umboðsmenn hjá elnevndini uttan rættarúrskurð við at vísa hóskaði heimild atgongd til allan sterkstreymisútbúnað og til øll høli, har eltilfar verður framleitt, selt, goymt ella nýtt.
3. stk. Landsstýrið kann áseta reglur um rætt til at kæra avgerð, sum

elnevndin hefur tikið, eitt nú at avgerðirnar ikki skulu kunna verða kærðar til landsstýrið.

Niðurstøðan, vit gjørdu okkum tá, var, at hevði onkur av sínum eitingum broytt streymræsirnar til elmálaran, varð brot framt á sterkstreymslóggávuna, m.a. tí talan er um høvuðstreymræsir, sum uttan iva eru umfatað av krøvunum um løggilding, sí Ll. 142 frá 1993 §§ 1 og 2. Hendan niðurstøðan hevur stóran týðning í málinum, eisini sæð í mun til tað eftirlitsarbeiði SEV dagliga fremur viðv. elinnleggingum í gerð, ella tá ið elinnleggingar verða broyttar, sum talan eisini er um, tá ið broytingar verða gjørdar í m.a. høvuðsstreymræsum.

Í óformligum práti við E, varafúta tosaðu vit um, at hátturin við „indsættelsesforretning“ helst var ein møguleiki, men § 14 í Ll. 142 ella § 4 í Ll. 134 var ein lættari háttur við neyðugari heimild.

Umleið 8. november 2002 fóru undirritaði og E, eftirlitsmaður hjá SEV í ... suður til ... at tosa við lögregluna um málið. Í tí sambandi høvdu vit eisini funnið tøl fram fyri aðrar elinnleggingar hjá B, sum eisini sóu illgrunasom út.

Vit tosaðu við H, sýslumann á ..., og gav hann okkum viðhald í, at alt týddi uppá óreglusemi í elinnleggingunum hjá B, men H var ivasamur, um hvørjar heimildir lögreglan kundi brúka, um farast skuldi inn í hús hjá mistonkta. Tó var greitt, at heimildir bert vóru neyðugar, um viðkomandi noktaði okkum atgongd til ognir hansara, men vandin fyri tí mettu vit, at verða stóran. Vit avtalaðu, at lögreglan á ... skuldi tosa við juristar á Fútaskrivstovuni í Tórshavn og koma til eina niðurstøðu.

Tann 15. november 2002 fóru undirritaði, E (eftirlitsmaður í ...) og J, eftirlitsmaður í ... aftur til ..., tí lögreglan har suðuri mettu ivasemi um heimildir fara at koma uppá pláss.

Komnir suður fingur vit at vita frá lögregluni, at juridiski parturin bleiv viðgjørdur á Fútaskrivstovuni í Tórshavn. Nakað seinri ringdi H til mín og segði, at vit kundu nýta heimildina í § 14 í Ll. 142 frá 10. juni 1993 treytað av, at heimild fekst til vega frá elnevndarformanninum D. Undirritaði ringdi til D, og játtaði hann at geva heimildina, ið varð send við faksi og móttikin av

undirritaða á Hotel ... Viðmerkjast skal í hesum sambandi, at undirritaði er skrivari í elnevndini.

H, sýslumaður gjörði greitt, at lögreglan var ein „assisterandi“ myndugleiki, sum skuldi syrgja fyri, at myndugleikin SEV ella Elnevndin kundu gera sítt arbeiði.

Umleið kl. 14 gekk leiðin til ... saman við lögreglumonnunum K, L og M.

Vit hittu B á ..., har undirritaði segði, at eg kom frá SEV í ... og ynskti at síggja elmálaran í elinnlegging nr. ... Hetta játtaði B beinanvegin og lovaði at fylgja okkum til húsini, men segði seg verða noyddan at gera okkurt arbeiði liðugt yviri á ... fyrst, og varð hetta játtað honum. Tá ið vit skuldu fara avstað, gjörði B eina roynd at stinga av, men var hetta forða av lögregluni.

Lögreglan fylgdi B yvir á ... soleiðis, at neyðuga arbeiði kundi gerast liðugt. Tað gjørdist tó greitt, at B royndi at brúka so nógva tíð sum gjørligt, og einaferð ringdi ein av lögreglumonnunum til K og spurdi, um teir skuldu krevja B at koma við. Undirritaði bleiv spurdur og svaraði, at kom hann ikki innan 20 min., syrgdu vit fyri at fáa atgongd til húsini.

Løtu seinri kom B saman við hinum lögreglumonnunum, og lat hann sjálvur hurðina upp fyri okkum.

Tað gjørdist beinanvegin greitt, at umfatandi stuldur og stór brot á sterkstreymslóggávuna vóru framd inni í húsinum. Tá ið kanningarnar av fyrstu húsunum vóru lidnar, spurdu vit B, um hann kundi vísa okkum hinar elinnleggingarnar, (elinnl. nr. ... og ...) hann varaði av, hetta játtaði hann, uttan at seta spurnartekin við nakað. Kanningarnar, í hinum húsinum og í neystinum hjá B, vísu eisini stuldur og brot á sterkstreymslóggávuna.

Nakrar niðurstøður í málinum

- Hetta er heilt greitt eitt mál, har sera groft óreglusemi er framt í fleiri førum, og alt bendir á, at B sjálvur hevur gjørt óregluligu elinnleggingarnar. Tyngjandi í málinum er eisini, at B er útbúgvinn elektrikari, og hevur tí verið fullvitandi um, hvat er hent.
- Ivasemi um hvørjar heimildir skuldu nýtast, tá ið vit lögdu stuldursmálið og óreglusemi í mun til sterkstreymslóggávuna

fyrir dagin, tykist at níva onkran. Undirritaði er sannfórdur um, at skal streymstuldur fremjast, noyðist viðkomandi at bróta sterkstreymslóggávuna, antin við beinleiðis at broyta streymræsir ella at gera seg ólógliga inná eltilfar (elmálarin).

- Undirritaði vísti ongantíð heimildina fyrir B, tí tað var ikki neyðugt.
- Rumblið, sum nú er í hesum málinum, er orsökkin til at vit ikki hava gjørt nakað við tey mongu og grovu brotini á sterkstreymslóggávuna, vit sóu í elinnleggingunum hjá B, og tað heldur undirritaði verða spell.

SEV hevur tó fyrri nøkrum mánaðum síðani latið Fúta-skrivstovuni stuldursmálið uttan nakrar viðmerkingar um brotini á sterkstreymslóggávuna.“

Fundur var millum umboðsmannin og Elnevndina 6. febr. 2004. Johnhard Klettheyggj, ráðgevi gjørdi hesa frágreiðingina frá fundinum:

„Í sambandi við viðgerð okkara av hesum málinum hevur formaðurin í Elnevndini, D biðið um at fáa ein fund við umboðsmannin um hetta málið. Endamálið við fundinum var at greiða nærri frá umsitingini av hesum økinum og frá uppgávubýtinum millum Elnevndina og SEV.

Fundurin var hildin á skrivstovuni hjá umboðsmanninum, fríggjadagin 6. febr. 2004, kl. 10.

Til fundin vóru møttir:

– vegna Elnevndina:	D, form.
– vegna Elnevndina/SEV:	C, verkfrøðingur
– vegna umboðsmannin:	Joen H. Andreassen, umboðsmaður (JHA) og Johnhard Klettheyggj, ráðgevi (JK)

JHA beyð vælkomin til fundin.

D greiddi frá, at hann skilti klaguna soleiðis, at formaðurin í Elnevndini við at hava givið C fulltrú til at umboða Elnevndina í hesum málinum, skuldi hava nýtt sína heimild við skeivum endamáli og hava blandað tingini saman.

D segði seg vera samdan við umboðsmannin í tí, at Elnevndin einans hevði heimild til at hava eftirlit við, at trygdarviðurskiptini vóru í lagi. Elnevndin hevur hinvegin einki at gera við spurningin um møguligan stuldur av streymi. Orsøkin til at fulltrúin var latin C var, at tað var upplýst, at illgruni var um, at brot var framt á sterkstreymslóggávuna.

C greiddi frá málinum. Víst verður í hesum sambandi til frágreiðingina frá honum til formannin í Elnevndini, dagfest 15. jan. 2004, sum varð latin umboðsmanninum á fundinum, og er viðløgð fundarfrágreiðingini.

JHA vísti á § 7 í treytunum hjá SEV fyri ravmagnsveiting til privatir nýttarar og spurdi C, hví SEV ikki kannaði málið einsamalt (uttan at venda sær til Elnevndina)? C greiddi frá, at hann ikki helt hesa heimildina vera nóg góða. Eisini vísti hann á, at ivasamt var, um kundin hevði undirskrivað hesa avtaluna, tí ásetingin allarhelst var sett inn í umsóknina aftaná, at ravmagn var lagt inn í hesa ognina.

Spurdur um, hví SEV hevði lögregluna við á staðið, greiddi C frá, at hetta einans var fyri trygdina hjá SEV-fólkunum.

JK spurdi C, um tað var rætt skilt, at hann einans presenteraði seg fyri kundanum sum umboðandi SEV og ikki Elnevndina, og at fulltrúin, sum hann hevði fingið frá formanninum í Elnevndini ongantíð var víst kundanum. C váttaði, at hetta var rætt skilt. Hann vísti á, at tað at kanna málaran eisini var ein partur av eftirlitinum hjá SEV.

Partarnir skiltust uppá, at C skuldi kanna, um kundin hevði undirskrivað treytirnar hjá SEV fyri ravmagnsveiting og boða umboðsmanninum frá hesum.

Fundurin var lokin kl. 11.20.“

Við skrivi, dagfest 9. febr. 2004, vórðu viðmerkingarnar frá Elnevndini og fundarfrágreiðingin send A til ummælis.

Við skrivi, dagfest 11. febr. 2004, hefur C, deildarverkfrøðingur hjá SEV í framhaldi av umrødda fundinum sent umboðsmanninum soljóðandi skriv:

„Víst verður til fundin millum tykkum, undirritaða og D, el-nevndarformanni tann 6. februar 2004.

Hjálagt eru avrit av samskifti millum SEV og B, tá ið el-innleggingarnar hjá honum vórðu tilsettar. Serliga kann leggjast til merkis, at hann hevur undirskrivað at halda streymveitingartreytirnar hjá SEV í sambandi við tilsetan av elinnl. nr. ... Nummarið stendur ikki greitt á umsóknini (frásøgnini), men tekningin av húsinum vísir greitt, at talan er um innl. nr. ..., ið var upprunamálið, sum førði til kanningar av tveimum øðrum el-innleggingum eisini (... og ...).“

Við skrivi, dagfest 24. febr. 2004, hevur A sent umboðsmanninum hesar viðmerkingarnar til málið:

„Vísandi til tygara skriv, J.Nr. ..., vil eg hervið vísa á, at prinsippi í málinum er, at SEV ikki kann brúka Elnevndina til at kanna mál um stuldur, ið er eitt politimál.

Sambart teirra frágreiðing, sær út til at teir vilja vera við at tað er eitt brot á sterkstreymslógina, teir vildu kannað, men tað er jú ikki veruleikin, tí tað var eitt mál um stuldur. Sambart brævi frá C til D sæst, at SEV í loyndum hevði sett mátiútgerð til streymnýtlu longu tann 22/10-02, so málið er um stuldur.

Í niðurstøðuni í sama skrivi, er C sannførdur um, at um streymstuldur skal fremjast, má viðkomandi bróta sterkstreymslógina, men hetta er ikki satt.

Í tey 10-árin el-nevndin hevur virkað, hevur mannagongdin veri tann, at SEV kannar allar nýggjar installatiónir, men hevur noktað at kannað gamlar installatiónir.“

Við skrivi, dagfest 2. mars 2004, vórðu viðmerkingarnar frá A sendar

Elnevndini og SEV v/ C til ummælis við einari freist áljóðandi 14 dagar.

Við skrivi, dagfest 9. mars 2004, hefur SEV v/ C sent umboðsmanninum hesar viðmerkingar til skrivið frá A:

„Viðmerkingar til brævið frá A, dagf. 24. februar 2004

Víst verður til bræv tykkara dagf. 2. mars 2004 viðv. brævið frá A dagf. 24. februar 2004:

4. Í frágreiðingini til elnevndarformannin frá undirritaða dagf. 15. januar 2004 verður gjørt greitt, at talan var um eitt stuldursmál, sí t.d. yvirskriftina í brævinum. Tað er eisini greitt, at umfangandi brot vóru framd á ellóggávuna.
5. Við útgangsstøði í, at streymstuldur varð framdur í elinnleggingini, dugir undirritaði ikki at síggja, hvussu tað kann gerast, uttan annaðhvørt at gera seg inn á elmálaran ella broyta streymræsur. Hvat A hugsar, tá ið hann sigur, hetta ikki er satt, veit undirritaði ikki, tí tað verður ikki útgreinað í brævinum dagf. 24. februar.
6. SEV kannar (hefur eftirlit við) nýggjar elinnleggingar, og verandi elinnleggingar tá ið hesar verða broyttar. Broytingar í elinnleggingum er ein partur av okkara dagliga arbeiði. Um A hugsar um rakstrareftirlit við elinnleggingum, hefur hann rætt. Elinnleggingarnar hjá B vóru broyttar munandi, og vóru slettis ikki í tráð við galdandi lóggávu.“

Í telefonsamrøðu 16. mars 2004 boðaði D, elnevndarformaður frá, at hann ikki hevði fleiri viðmerkingar í lötuni.

Við skrivi, dagfest 16. mars 2004, vórðu viðmerkingarnar frá C sendar A til ummælis. Í hesum skrivinum stóð m.a.:

„Tygum søgdu í skrivi tygara, at tað ikki er neyðugt at bróta sterkstreymslógina fyri at fremja streymstuldur. Hesum sjónarmiði er C ikki samdur í. Eg fari tí at biðja tygum útgreina nærri, hvat

tygum meintu við, og hvussu hetta hongur saman við hesum málinum.“

Við skrivi, dagfest 26. mars 2004, hevur A sent umboðsmanninum hesa viðmerkingina:

„Vísandi til Tygara skriv, J.Nr. ..., eri eg biðin um at gera viðmerkingar til brotið á sterkstreymreglugerðina sum C heldur uppá, er farin fram.

Fyri tað fyrsta, er onki at finna í Sterkstreymslóguni, sum umfatar stuldur av streymi, so her má áleggjast C bevísførluna um brot á sterkstreymalógina, eftirsum tað var farið inn á privat øki, uttan at vita annað enn, at møguligur stuldur var tilstaðar, og at eigarin var elektrikari, og harvið hevði tekniska vitan um stuldur av streymi.

Sterkstreymslóggávan er ein umsetan av „ Den Danske Stærkstrømslov“, og tessvegna átti praksis hjá danskarum verði brúkt.

Í Danmark verður heimildin í §4 stk. 2 bert brúkt, tá akuttur lívsvandi er staðfestur í samband við el-installatióinir.

Í samband við vanligt brot á sterkstreymslógina, verður heimildin ikki brúkt.

Leiðarin av Elráðet í umráðnum Jylland, I, hevur ikki í síni 45 árs starvstíð hjá Elráðet verði úti fyri einum so grovum broti, at heimildin hevur kunna verið brúkt.“

Við skrivi, dagfest 2. apríl 2004, vórðu viðmerkingarnar hjá A sendar Elnevndini og SEV v/ C til ummælis við einari freist áljóðandi 14 dagar.

Við skrivi, dagfest 29. apríl 2004, boðaði umboðsmaðurin pørtunum frá, at av tí, at hvørki Elnevndin ella SEV hevði latið honum fleiri viðmerkingar, bleiv hetta málið tikið upp til endaliga viðgerð.

Niðurstøða

Henda klagan er sum nevnt vend móti Elnevndini; men mær tykir, at SEV hevur havt ein so týðandi leiklut í hesum máli, at eg sambært § 6, stk. 5 í Umboðsmanslógini havi avgjørt eisini at kanna leiklutin hjá

SEV, ið er ein interkommunalur felagsskapur, sum sambært § 4, stk. 4 er undirlagdur virkseimi umboðsmansins.

Í klaguni verður m.a. ført fram:

„Fyri stuttum var eitt mál, har eftirlitið hjá SEV metti, at tað var stórir móguleiki fyri, at stuldur av elmegi fór fram. Men umboð fyri SEV kundu ikki uttan víðari fara inn at kanna málaran. Tey skuldu fyrst biðja eiganan um at sleppa inn, og hevði hesin tá móguleika at draga tað út, soleiðis at hann kundi avmontera tað, ið var ólógligt.

...

SEV setti seg í samband við Politiið, men hesir mettu ikki, at prógvið var nóg gott til at gera eina húsaransókn. Men teir søgdu, at um eftirlitið hjá SEV kundi útvega sær heimildina hjá Elnevndini, so var onki í vegin fyri, at eftirlitið hjá SEV kundi fara inn, við stuðli frá politinum.“

Viðvíkjandi leiklutinum hjá lögregluni í hesum máli er at siga, at virkseimi umboðsmansins sambært § 4, stk. 5 í Umboðsmanslógini ikki fevnir um ríkismyndugleikar, herundir lögregluna, og havi eg tí sum vera man ikki nakrar viðmerkingar hesum viðvíkjandi.

Soleiðis sum málið er lýst, ikki minst við sera gjølligu frágreiðingini frá SEV, dagfest 15. januar 2004, er tað fyri mær eingin ivi um, at málið varð viðgjørt av SEV fyrst og fremst sum eitt mál um streymstuldur, og at spurningurin um brot á løgtingslóg nr. 142 frá 10. juni 1993 um løggilding av elinnleggjarum v.m. og løgtingslóg nr. 134 frá 10. juni 1993 um sterkstreymsbúnað vóru undanførslur fyri lættari at fáa móguleika at kanna stuldursmálið nærri. Eg skal í hesum sambandi vísa til nevndu frágreiðingina frá SEV, har greitt verður frá gjørdu forkanningunum / mátingunum, og at málið at enda verður meldað, men bert sum eitt mál um streymstuldur.

Í løgtingslóg nr. 134 frá 10. juni 1993 um sterkstreymsbúnað stendur m.a.:

„§ 2. Landsstýrið ásetir reglur um

- 4) gerð og rakstur av sterkstreymsbúnaðum
- 5) framleiðslu, eftirkannan, góðkenning, sølu og nýtslu av eltilfari,
- 6) gerð og rakstur av øðrum útbúnaðum, ið standa hættisliga nær ella hava samband við sterkstreymsbúnað.

...

§ 3. Eftirlitið við, at tær reglur, ið eru ásettar sbr. § 2., verða hildnar, verður útint av elnevdini sbr. reglum, ið landsstýrið ásetur.

§ 4. ...

2. stk. Tá ið tað eftirlit, sum nevnt er í § 3, 1. stk. verður útint, hava umboðsmenn hjá elnevdini uttan rættarúrskurð við at vísa hóskandi heimild atgongd til allan sterkstreymisútbúnað og til øll høli, har eltilfar verður framleitt, selt, goymt ella nýtt.

...

§ 6. Sett verður á stovn elnevd, ið røkir teir fyrisetningar, ið eru settir nevndini í hesi lóg ella í fyriskipanum, uppsettar sambært lógini. Elnevndin skal umframt vera landsstýrinum til hjálpar í neyðugan mun við ráðum o.s.fr. í spurningum, sum koma undir hesa lóg.“

Eg dugi sambært hesum reglunum ikki at síggja, at eitt mál um møguligan streymstuldur á nakran hátt er eitt mál fyri Elnevndina. Uppgávarnar hjá Elnevndini snúgva seg um trygdarspurningar, og eg dugi ikki at síggja, at viðkaða atkomuheimildin í § 4, stk. 2 í lógini kann nýtast í einum máli um avdúkan av streymstuldri.

Tað er mær ikki greitt, hvørjar heimildir formaðurin í Elnevndini hevur, og eg dugi sostatt ikki at síggja, um hann hevur havt heimild til at skriva fulltrúina til C, deildarverkfrøðing hjá SEV, ið eisini er skrivari í nevndini. Sjálvt um formaðurin hevði hesa heimild, átti hann eftir mínum tykki at tryggja sær, at endamálið við fulltrúini veruliga var at kanna møgulig brot á sterkstreymslóggávuna.

Av tí, at C á fundinum okkara millum 6. febr. 2004 upplýsti, at tað ongantíð bleiv neyðugt at nýta fulltrúina, sum elnevndarformaðurin hevði givið honum, haldi eg tó ikki grundarlag vera fyri at gera meira við klaguna móti Elnevndini.

Hvat SEV viðvíkur, so hevur SEV sambært 7. grein í treytunum fyri ravmagnsveiting til privatar nýtarar krav um ótálmaða atgongd til elinnleggjngarnar. Í hesum sambandi kundi komið uppá tal at biðið um íhenditøkumál (indsættelsesforretning) sambært § 609 í Rættar-gangslógini, um viðkomandi privati brúkari ikki fylgdi hesi treyt.

Meira nærliggjandi hevði tó verið at melda málið til lögregluna sum stuldursmál, tí tað er eingin ivi um, at elnýtari, sum ger broytingar á

elinnleggingina, fyri at elmátarin skal vísa eina minni nýtslu enn ta veruligu, hervið ger seg sekan í stuldri sambært § 276 í revsilógini, ið er soljóðandi:

„For tyveri straffes den, som uden besidderens samtykke borttager en fremmed rørlig ting for at skaffe sig eller andre uberettiget vinding ved dens tilegnelse. Med rørlig ting sidestilles her og i det følgende en energimængde, der er fremstillet, opbevaret eller taget i brug til frembringelse af lys, varme, kraft eller bevægelse eller i andet økonomisk øjemed.“

Mær tykir, at SEV hevði gott grundarlag fyri at melda málið til lögregluna sum stuldursmál. Eg skal í hesum sambandi vísa til hetta brotið úr frágreiðingini hjá SEV, dagfest 15. januar 2004:

„Umleið 22. oktober 2002 ringdi G, kaðal- og linjumeistari í ... til undirritaða og greiddi frá, at kaðalarbeiði bleiv gjørt við vegin beint omanfyri húsini hjá B. G, sum eisini røkir starvið sum eftirlitsmaður hjá SEV í ..., spurdi um nærri kanningar skuldu verið gjørdar av elinnleggingini hjá B, tí at kanningar, í elskápinum sum streymveitti húsið, vístu, at óvanliga nógvur streymur rann í ymisku fasunum í mun til stødd og íbúgvaratal. Undirritaði bað G syrgja fyri, at ein elmálari í loyndum varð uppsettur í elskápinum soleiðis, at elnýtlan í sethúsunum varð máld. Hetta varð gjørt, og 24. oktober 2002 byrjaði mátingin.

Skjótt gjørdist okkum greitt, at okkurt óvanligt var áfatt, tí elnýtlan var sera høg, og samsvaraði slettis ikki við ta elnýtlu, B í árávís hevði upplýst fyri SEV, og gav hetta okkum sterkan mistanka um elstuldur.“

Eg haldi tað tí vera átaluver, at SEV hevur blandað Elnevndina uppí eitt mál, sum í veruleikanum snúði seg um elstuldur og ikki um eltrygd.

Burtursæð frá at geva SEV eina átalu fyri hetta, geri eg ikki meira við málið.

V. Skjøl

Skjal 1

Løgtingslóg nr. 60 frá 10. mai 2000 um Løgtingsins umboðsmann

1. Partur

Umboðsmaðurin og Løgtingið

§ 1. Løgtingið velur ein uttantsingmann fyri eitt 5 ára skeið at hava innlit við fyrising heimastýrisins.

2. *stk.* Doyr umboðsmaðurin í embætistíð síni ella er hann av øðrum orsökum ikki førur fyri at røkja starv sítt, ger formansskapur Løgtingsins av, hvør skal røkja starvið, til Løgtingið velur ein nýggjan umboðsmann. Tað sama er galdandi, um umboðsmaðurin biður um at verða loystur úr starvi, ella um Løgtingið loysir hann úr starvi smb. stk. 3.

3. *stk.* Hevur Løgtingið ikki longur álit á umboðsmanninum, kunnu tveir triðingar av lögtingsmonnunum loysa hendan úr starvi.

§ 2. Umboðsmaðurin, ið ikki kann sita á Løgtingi ella í kommunustýri, skal so vítt gjørligt hava lögfrøðiliga útbúgving.

§ 3. Við løgtingslóg kunnu verða gjørdar almennar reglur fyri virksemi umboðsmansins. Annars er umboðs-

maðurin í starvi sínum óheftur av Løgtinginum.

2. Partur

Heimildir

§ 4. Virksemið umboðsmansins fevnir um alla fyrising heimastýrisins (t.e. lands- og kommunalu).

2. *stk.* Lógin er eisini galdandi fyri feløg, stovnar, felagsskapir v.m., ið verða roknað við til almennu fyrisingina sambært fyrisingarlógini, lógini um alment innlit ella lógini um almennar skráir.

3. *stk.* Í meting sínari av kommunalari umsiting skal umboðsmaðurin vísa atlit til tær serligu umstøður, kommunufyrising virkar undir.

4. *stk.* Interkommunalir felagsskapir eru undirlagdir virksemi umboðsmansins.

5. *stk.* Virksemi umboðsmansins fevnir ikki um ríkismyndugleikar, Løgtingið og stovnar undir Løgtinginum.

§ 5. Umboðsmaðurin hevur eftirlit við, at tær í § 4 nevndu umsitingar eindir ikki gera mistøk ella vanrøkja

skyldur sínar, og at almenna umsitingin ekki fremur órætt móti einstaka borgaranum.

3. Partur

Kærumál og egin mál

§ 6. Ein og hvör kann senda umboðsmanninum klagu um tær í § 4 nevndu umsitingareindir.

2. *stk.* Tann, ið klagar, skal navngeva seg í klaguni. Klagan skal vera umboðsmanninum í hendi í seinasta lagi eitt ár eftir, at tey viðurskifti, ið klagað verður um, áttu sær stað.

3. *stk.* Kлага um avgerðir, ið mögugligur hægri umsitingarmyndugleiki kann broyta, kann ekki sendast umboðsmanninum, fyrr enn viðkomandi hægri myndugleiki hevur tikið avgerð í málinum. Freistin, ið er nevnd í 2. *stk.*, skal í slíkum førum roknast frá tí degi, hægri myndugleikin tekur avgerð sína.

4. *stk.* Umboðsmaðurin tekur stöðu til, um grundarlag er fyri víðari kanningum í máli, ið klagað verður um.

5. *stk.* Umboðsmaðurin kann sjálvur taka eitt mál til viðgerðar og fremja neyðugar kanningar í hesum sambandi.

4. Partur

Kanningar

§ 7. Ger umboðsmaðurin av at taka eina kærú til viðgerðar, skal hann beinanvegin kunna viðkomandi um-

siting um innihaldið í kærúni, um ikki vandi er fyri, at hetta kann darva kanningini. Harumframt skal umsitingin biðjast um ummæli í málinum, áðrenn umboðsmaðurin tekur avgerð um at gera vart við meting sína av málinum smb. § 10, *stk.* 2. Umboðsmaðurin kann áseta tíðarfreist til ummæli.

§ 8. Tær í § 4 nevndu umsitingar hava skyldu at geva umboðsmanninum tær upplýsingar og at leggja fram øll tey skjøl, sum hesin embætis vegna krevur at fáa fyrilagt.

2. *stk.* Umboðsmaðurin kann stevna fólk í rættin at vitna um viðurskifti, ið eru avgerandi í kanningararbeiðinum. Í slíkum førum eru reglurnar í rættargangslógini galdandi. Rættarfundirnir eru ikki almennir. Tann, ið klagan viðvíkur, hevur saman við hjáseta rætt at vera hjástaddur, meðan slík vitnisfærsla fer fram.

3. *stk.* Umboðsmaðurin hevur rætt til at vitja stöð, ið kannað verða, og hann hevur fría atgongd til at gera kanningar í øllum neyðugum hølum.

§ 9. Umboðsmaðurin hevur tagnarskyldu um tey viðurskifti, hann í virksemi sínum fær kunnleika til. Tagnarskyldan stendur við, eftir at umboðsmaðurin fer úr starvi, og fevnir eisini um starvsfólk á umboðsmansstovnum.

5. Partur Niðurstøður

§ 10. Kemur umboðsmaðurin til ta niðurstøðu, at álvarsligt mistak ella vansketni er framt av einum av teimum í § 4 nevndu umsitingum, skal umboðsmaðurin boða formansskapi Løgtingsins, løgmanni og viðkomandi landsstýrismanni og /ella kommunustýri frá hesum og koma við tilmæli til teirra.

2. *stk.* Umboðsmaðurin hevur rætt til alment at finnast at, koma við tilmælum, og á annan hátt gera vart við meting sína av máli, hann hevur kannað.

3. *stk.* Umboðsmaðurin kann mæla viðkomandi myndugleikum til, at fríur rættargangur verður givin, smb. rættargangslógini §§ 330–336c, í málum, sum hava verið viðgjørd eftir hesi lóg.

§ 11. Umboðsmaðurin letur Løgtinginum ársfrágreiðing um arbeiðið sítt. Frágreiðingin verður almanna-kunngjørd áðrenn 1. juli.

2. *stk.* Boðar umboðsmaðurin Løgtinginum, landstýrismanni ella kommunustýri frá einum máli, ella tekur hann eitt mál við í ársfrágreiðing sína, skal hann upplýsa um, hvat viðkomandi hevur ført fram til verju sína.

§ 12. Rakar umboðsmaðurin við lýti í galdandi lógum, fyriskipanum ella umsitingarligum avgerðum, skal um-

boðsmaðurin boða Løgtingi og viðkomandi landsstýrismanni frá hesum. Er talan um viðurskifti, ið viðvíkja kommunalari ella interkommunalari umsiting, skal umboðsmaðurin eisini boða viðkomandi kommunustýri frá.

§ 13. Um umboðsmaðurin krevur tað, kunnu dómstólarnir vísa frá sær privatmál móti umboðsmanninum vegna avgerðir, sum hann tekur við grundarlagið í hesi lóg.

6. Partur

Lønar- og eftirlønarviðurskifti

§ 14. Lønarviðurskifti umboðsmansins, herundir eisini spurningin um eftirløn og bíðipening, verða ásett við løgtingslóg.

2. *stk.* Umboðsmaðurin kann ikki, uttan við loyvi Løgtingsins, vera í starvi hjá almennum ella privatum fyritøkum, virkjum ella stovnum.

3. *stk.* Møguligur spurningur um ógegni umboðsmansins í ávísari sök verður lagdur fyri formansskap Løgtingsins, sum, um mett verður, at talan er um ógegnið, útnevnrir annan at viðgera hetta ávísa mál.

§ 15. Umboðsmaðurin kann krevja at verða loystur úr starvi við seks mánaða freist at galda frá seinasta degi í einum mánaði.

7. Partur

Fyrisiting

§ 16. Umboðsmaðurin setir og loysir úr starvi starvsfólk síni.

§ 17. Tær útreiðslur, ið standast av umboðsmansstovninum, verða játtaðar á Løgtingsins fíggjarlóg.

2. stk. Umboðsmaðurin ger rokn-skap fyri virksemini stovnsins, hesin skal vera grannskoðaður av grannskoðara Løgtingsins.

8. Partur

Ígildisreglur

§ 18. Henda lóg kemur í gildi 1. januar ár 2001.

2. stk. Klagur um viðurskifti í tíðar-skeiðinum 1. januar 2000 og til henda lóg kemur í gildi, kunnu kortini leggjast fyri umboðsmannin til viðgerðar.

Skjal 2

Vegleiðingin um Løgtingsins umboðsmann

Hvønn og hvat kunnu tygum klaga um

Umboðsmaðurin hevur eftirlit við allari fyrisitingini undir heimastýrinum, tvs. bæði lands-, kommunalu og interkommunalu myndugleikunum.

Umboðsmaðurin kann viðgera klagur um avgerðir hjá myndugleikunum, eins og viðferð teirra av borgarum og málum.

Tygum kunnu t.d. klaga um eina noktan av einari umsókn, um tann valda viðgerðarháttin, um ta tíðina, sum hetta hevur tikið og / ella framferðarháttin hjá embætisfólkunum.

Umboðsmaðurin hevur eftirlit við, at myndugleikarnir ikki gera mistøk ella vanrøkja skyldur sínar, og at almenna umsitingin ikki fremur órætt móti einstaka borgaranum.

Dómstólarnir, Løgtingið, feløg og privatir persónar eru ikki almennir fyrisitingarmyndugleikar. Tí kann umboðsmaðurin ikki viðgera klagur um hesi. Donsku myndugleikarnir, sum t.d. lögreglan hoyra ikki undir heimastýrið. Tí kann umboðsmaðurin heldur ikki viðgera klagur um hesar. Um tygum eru í iva um, hvørt tygum kunnu klaga til umboðsmannin um ein ávísan myndugleika, kunnu tygum altíð spyrja okkum.

Hvussu kunnu tygum klaga

Um tygum ynskja at klaga, skulu tygum skriva til umboðsmannin og greiða frá, **hvønn** og **hvat** tygum ynskja at klaga um. Um tygum hava latið onkran annan klaga tygara vegna, skulu tygum leggja eina undirskrivaða fulltrú við klaguni. Tað lættir um málsviðgerðina, um tygum senda møgulig viðkomandi skjøl (brøv frá tygum, svar frá myndugleikunum osv.) saman við klaguni. Á hendan hátt fáa tygum eisini ofta skjótari svar, tí umboðsmaðurin vanligi hevur tørv á at síggja hesi skjøl.

Hvat kann umboðsmaðurin gera

Um umboðsmaðurin eftir at hava kannað málið kemur til ta niðurstøðu, at hann gevur viðkomandi viðhald, kann hann finnast at tí myndugleikanum, sum klagan snýr seg um. Umboðsmaðurin kann eisini heita á myndugleikan um at umhugsa málið av nýggjum og taka eina aðra avgerð. Leggið til merkis, at umboðsmaðurin ikki sjálvur kann broyta eina avgerð. Uppgávan hjá umboðsmanninum er sostatt at greiða myndugleikanum frá, at hesin eftir hansara fatan hevur gjørt eitt mistak.

Í hesum sambandi skulu tygum hava

í huga, at umboðsmaðurin hefur avmarkaðar móguleikar fyri at taka stöðu til avgerðir, ið eru grundaðar á reinar metingar ella avgerðir, har tað krevst ein serligur førleiki (t.d. læknaligur).

Hvat hendir, tá umboðsmaðurin fær eina klagu

Umboðsmaðurin hefur 3 móguleikar at svara eini klagu:

1. Klagan verður kannað nærri.
2. Klagan verður avvíst, tí at umboðsmaðurin ikki kann viðgera hana.
3. Umboðsmaðurin velur ikki at kanna málið.

1. Klagan verður kannað nærri.

Heldur umboðsmaðurin, at ein kлага skal kannast nærri, sendir hann hana til viðkomandi myndugleika og biður um eina viðmerking. Samstundis biður hann eisini um at læna mógulig skjøl í málinum. Viðmerkingin frá myndugleikanum verður vanliga send viðkomandi, sum fær móguleika at gera sínar viðmerkingar.

Hann, ið hefur klagað, verður vanliga kunnaður um gongdina í málinum.

Tá myndugleikin og viðkomandi hava gjørt sínar viðmerkingar til málið, er hetta vanliga klárt til endaligu niðurstöðu umboðsmansins. Alt eftir, hvussu nógv mál eru til viðgerðar hjá umboðsmanninum samstundis, og hvussu skjótt myndugleikarnir

svara umboðsmanninum, mugu tygum rokna við, at tað kann ganga umleið eitt háltv ár, áðrenn málið er liðugt viðgjørt.

2. Klagan verður avvíst.

Løgtingið hefur í umboðsmanslógini (lóg nr. 60 frá 10. mai 2000) sett mark fyri, nær umboðsmaðurin kann viðgera eina klagu:

„Kлага um avgerðir, ið móguligur hægri umsitingarmyndugleiki kann broyta, kann ikki sendast umboðsmanninum, fyrr enn viðkomandi hægri myndugleiki hefur tikið avgerð í málinum...“ (§ 6, stk. 3)

Um tað er móguligt at kæra eina avgerð til ein annan fyrisitingarmyndugleika, skal hetta sostatt verða roynt, áðrenn umboðsmaðurin kann viðgera málið. Avgerðir, sum verða fráboðaðar skrivliga, skulu geva eina vegleiðing um móguligar kæruguleikar, áðrenn farast kann til umboðsmannin. Eru tygum í iva, kunnu tygum venda tygum til myndugleikan, sum hefur tikið avgerðina, ella móguliga til skrivstovuna hjá umboðsmanninum.

„...Klagan skal vera umboðsmanninum í hendi í seinasta lagi eitt ár eftir, at tey viðurskifti, ið klagað verður um, áttu sær stað.“ (§ 6, stk. 2)

Orðingin „viðurskifti“ fevnir um alt, sum klagast kann um til umboðsmannin, t.d. viðgerðina av einum máli, málsviðgerðartíðina, avgerðina í málinum, atburðin o.s.v. Kлага tyg-

um um eina avgerð, skal hendan sostatt verða tikin innanfyri tað seinasta árið.

Inniheldur klagan til umboðsmannin viðurskifti, sum myndugleikin ikki áður hevur tikið støðu til, sendir umboðsmaðurin næstan altíð klaguna víðari til myndugleikan og biður hendan taka støðu til hesi viðurskiftini. Samstundis verður viðkomandi kunnaður um hetta, og biðin um at biða við at klaga til umboðsmannin til myndugleikin hevur tikið støðu í málinum. Kemur eingin nýggj klaga, ger umboðsmaðurin ikki meira við málið.

3. Umboðsmaðurin velur ikki at kanna málið.

Í umboðsmanslógini stendur:

„Umboðsmaðurin tekur støðu til, um grundarlag er fyri víðan kanningum í máli, ið klagð verður um.“ (§ 6, stk. 4)

Umboðsmaðurin hevur sostatt ikki skyldu til at taka allar klagur upp til viðgerðar. Hann kann nokta at viðgera klaguna sum heild ella bert at viðgera ávís viðurskifti í hesari.

Umboðsmaðurin kannar altíð eina klagu gjølla, áðrenn hann tekur avgerð um at avvísa hana. Í tilíkkum meetingum verður vanligu hugt at, um tað eru útlit fyri, at umboðsmaðurin kann hjálpa viðkomandi.

Ofta skrivar ella ringir umboðsmaðurin til viðkomandi ella til myndugleikan, fyri at hava eitt trygt grund-

arlag fyri avgerð síni. T.d. kann hann biðja um skjølina í málinum.

Ein avvísing av at viðgera eina klagu kann sostatt vera úrslitið av einari viðfevndari málsviðgerð hjá umboðsmanninum.

Umboðsmaðurin kann sjálvur taka eitt mál til viðgerðar

Umboðsmaðurin kann eisini kanna eitt mál, uttan at tað finst nøkur klaga hesum viðvíkjandi. Umrøða í fjølmiðlunum kann t.d. hava við sær, at umboðsmaðurin gerst varur við eitt mál, sum hann ynskir at kanna nærri. Onkuntíð kunnu klagur vera orsök til, at umboðsmaðurin fer at kanna viðurskifti, sum tað ikki er klagð um.

Umboðsmaðurin kann sambært §§ 6, stk. 5 og 8, stk. 3 kanna stovnar og tænaustøð v.m., ið hoyra til virkisøki hansara.

Um umboðsmannin og embætið

Løgtingið velur fimta hvørt ár ein Løgtingsins umboðsmann. Hevur Løgtingið ikki longur álit á umboðsmanninum kunnu 2/3 av limunum loysa hann úr starvi.

Umboðsmaðurin setir og loysir úr starvi starvsfólk síni.

Tygum kunnu ringja á tlf. 35 85 00 ella venda tygum til skrivstovuna í Traðagøtu 43, Argir, um tygum hava spurningar.

Lógaryvirlit

Niðanfyri er eitt yvirlit yvir ta lóggávuna, sum er umrødd / nevnd í álitunum frá umboðsmanninum. Yvirlitið fevnir bæði um hesa og tær triggjar undanfarnu ársfrágreiðingarnar. Yvirlitið vísir til einstøku málini, ið eru nevnd t.d. 02/23.2, og merkir hetta, at talan er um mál nr. 23.2 í ársfrágreiðingini fyri 2002.

Lóggáva, kunngerð v.m.	Mál:
ALS-lógin (løgtingslóg nr. 113 frá 13.06.1997):	
- § 1	03/10.1
- § 7	03/10.1
- § 26, stk. 1, 2. pkt.	03/10.1
Ábyrgd landsstýrismanna (løgtingslóg nr. 90 frá 04.06.1996):	
- § 2	02/23.2
- § 4	02/23.2
- § 5	02/23.2
Barnaforsorgarlógin (Lb. Nr. 104 frá 02. 03.1988):	
- § 32, stk. 1	04/11.2
Barsilsskipanarkunngerðin (kunngerð nr. 91 frá 31.05.2001):	
- § 6	03/20.2
Barsilsskipanarlógin (løgtingslóg nr. 48 frá 03.04.2001):	
- § 5	03/20.2
- § 12	03/20.2
- § 18	03/20.2
- § 25	03/20.2
Býarskipanarlógin (løgtingslóg nr. 13 frá 21.05.1954):	
- § 5	04/21.2
- § 10	04/21.4
- § 10, stk.2	04/21.2
- § 12, stk. 1	02/21.1
- § 15	02/21.1
- § 17	02/21.1

Byggisamtyktin fyri Klaksvíkar kommunu	
- § 9	04/21.2
- § 10	04/21.2
Byggisamtyktin fyri Tórshavnar kommunu kap. I.	
- § 4	04/21.4
- § 7 nr. 1 og 2	04/21.4
- § 9, stk. 1	04/21.4
Byggisamtyktin fyri Tórshavnar kommunu kap. IV	
- § 5, stk. 6	04/21.4
- § 25 nr. 5 og 6	04/21.4
Djórásjúkur (Løgtingslóg nr. 16 frá 23.02.2001):	
- § 47	04/23.4
Europeiski mannarættindasáttmálin (kgl. fyriskipan nr. 136 frá 25.02.2000):	
art. 8	03/25.1
Fornminnissavnslógin (løgtingslóg nr. 32 frá 02.05.1952):	
- § 3	03/28.3
Forsorgarlógin (lógarkunngerð nr. 100 frá 02.03.1988):	
- § 9	03/20.1
- § 17	03/20.1
Fólkaskúlalógin (løgtingslóg nr. 125 frá 20.06.1997):	
- § 26	02/27.1
- § 26, stk. 1	02/27.1
- § 29	02/27.1
- § 29, stk. 5	02/27.1
- § 40	02/27.1
- § 41, stk. 1	02/27.1
- § 41, stk. 2	02/27.1
- § 46	02/27.1
- § 47, stk. 1	02/27.1
- § 47, stk. 3	02/27.1
- § 57, stk. 7	02/27.1
- § 59	02/27.1
Fríðtíð við løn (Løgtingslóg nr. 30 frá 7.04.1986):	
- § 21, stk. 4	04/10.3
Frítíðargrunnurin (K.nr. 101 frá 12.08.1988):	
- § 3	04/10.3

Frítíðarkunngerðin (kunngerð nr. 14 frá 16.02.1987):	
- § 3, stk.1, 1. pkt.	03/20.2
Frítíðarlógin (løgtingslóg nr. 30 frá 07.04.1986):	
- § 1	03/20.2
- § 10	03/20.2
- § 12	03/20.2
Fyrisitingarlógin (løgtingslóg nr. 132 frá 10.06.1993):	
- § 1	02/27.2
- § 1	02/27.4
- § 2	04/11.2
- § 2, stk. 1	04/21.5
- § 3, stk. 1, nr. 5	02/21.1
- § 7, stk. 1	02/27.3
- § 7, stk. 1	04/11.1
- § 7, stk. 2	04/11.4
- § 9	02/28.2
- § 10, stk. 2	02/28.2
- § 12, stk. 2	04/28.3
- §16	04/23.2
- § 18	02/28.2
- § 18	04/10.1
- § 18, stk. 1	03/21.1
- § 18, stk. 1	03/28.3
- § 18, stk. 2, nr. 1	03/21.1
- § 18, stk. 2	04/21.2
- § 19	02/28.2
- § 20	02/28.2
- § 21	04/28.3
- § 21	01/11.2
- § 21	02/10.5
- § 21	02/11.1
- § 21	02/28.1
- § 21	02/28.2
- § 22	02/28.2
- § 23	04/28.3
- § 23	04/23.2
- § 23	01/11.2

- § 23	02/10.5
- § 23	02/28.1
- § 23	02/28.2
- § 23, stk. 1	01/11.2
- § 23, stk. 2	01/11.2
- § 24	02/28.2
- § 25	02/28.2
Grundlógin:	
- § 14, 2. pkt.	01/28.1
- § 73	02/21.1
HF-kunngerðin (kunngerð nr. 103 frá 17.07.1996):	
- § 20, stk. 2	02/28.2
HF-lógin (løgtingslóg nr. 107 frá 29.06.1995):	
- § 15	02/28.2
- § 16	02/28.2
- § 16, stk. 1	02/28.2
- § 16, stk. 4	02/28.2
- § 20	02/28.2
Hýrurvogskunngerð í Tórshavn	
- § 2, stk. 4	04/10.2
- § 15, stk. 1	04/10.2
- § 15, stk. 2	04/10.2
Hýrurvogsreglugerð í Tórshavn (K.nr. 90 frá 20.10.1987):	
- § 1	04/10.2
Innlitslógin (løgtingslóg nr. 133 frá 10.06.1993):	
- § 4, stk. 1	03/11.1
- § 4, stk. 1, 2. pkt.	02/11.1
- § 4, stk. 2	04/11.2
- § 4, stk. 3	04/11.1
- § 4, stk. 3	01/11.2
- § 4, stk. 3	03/11.1
- § 5, stk. 1, nr. 2.	01/11.1
- § 6	04/28.1
- § 6	04/23.3
- § 6	02/28.2
- § 6	03/10.2
- § 6	03/21.2

- § 6	04/21.1
- § 6, stk. 1	03/28.3
- § 7	02/11.1
- § 7	04/11.2
- § 8	04/11.2
- § 11	02/11.1
- § 12	04/11.5
- § 12, stk. 1 nr. 2	04/11.3
- § 13	04/11.5
- § 13, stk. 1 nr. 5	04/11.3
- § 13, stk. 1, nr. 6	02/11.1
- § 15	04/11.2
- § 15, stk. 1	04/11.4
- § 16	04/21.1
- § 16	04/11.5
- § 16, stk. 1	04/11.3
- § 16, stk. 1	01/11.1
- § 16, stk. 1	03/11.1
- § 16, stk. 2	04/11.1
- § 16, stk. 2	04/11.3
- § 16, stk. 3	01/11.1
- § 16, stk. 3	03/11.1
Kommunulógin (løgtingslóg nr. 45 frá 29.06.1972):	
- § 4	02/27.1
- § 41	02/21.1
Kommunustýrislógin (løgtingslóg nr. 87 frá 17.05.2000):	
- § 12	02/27.1
- § 12, stk. 1	02/27.1
- § 13, stk. 1	02/27.1
- § 13, stk. 2	02/27.1
- § 14	02/27.1
- § 27, stk. 2	02/27.1
- § 55	02/21.1
- § 55	02/27.1
- § 55, stk. 1	02/27.1
Kommunuvallógin (løgtingslóg nr. 44 frá 19.06.1972):	
- § 3	02/27.1

Kringvarpslógin (løgtingslóg nr. 22 frá 20.02.1998):	
- § 5	01/11.2
- § 5	02/27.4
- § 5, stk. 1	02/27.2
- § 6	02/27.4
- § 6, stk. 1	02/27.4
- § 6, stk. 2	02/27.2
- § 6, stk. 2	01/11.2
- § 13	01/11.2
- § 13	02/27.4
- § 13, stk. 1	01/11.2
- § 13, stk. 2	02/27.4
- § 15	02/27.4
- § 17	01/11.2
- § 18, stk. 2	01/11.2
- § 20, stk. 2	03/27.1
- § 25	01/11.2
- § 25, stk. 1	01/11.2
Kunngerð um gjøld fyri avrit og	
fotoavrit (K.nr.199 frá 15.12.93)	04/23.2
Landsvegalógin (løgtingslóg nr. 51 frá 25.07.1972):	
- § 5	03/21.1
Lærararáðskunngerðin (kunngerð nr. 46 frá 09.05.1997):	
- § 7, stk. 2	02/28.2
Matrikuleringslógin (Løgtingslóg nr. 64 frá 11.12.1962):	
- § 15	04/21.5
- § 16	04/21.5
- § 17	04/21.5
- § 18	04/21.5
- § 20	04/21.5
Matvørlógin (Løgtingslóg nr. 46 frá 21.06.1985):	
- § 41, stk. 5	04/11.4
Meirvirðisgjaldsfrítøka	
(kunngerð nr. 136 frá 17. juni 1993):	02/22.1
Meirvirðisgjaldsfrítøka (kunngerð nr. 166 frá 12. des. 1992): ..	02/22.1
Meirvirðisgjaldslógin (løgtingslóg nr. 136 frá 08.09.1992):	
- § 1	02/22.1

- § 2	02/22.1
- § 2, stk. 3	02/22.1
- § 2, stk. 5	02/22.1
- § 3	02/22.1
- § 4	02/22.1
- § 5	02/22.1
- § 12	02/22.1
Navnakunngerðin (kunngerð nr. 71 frá 29.06.2002):	
- § 1-3	03/25.1
Navnalógin (løgtingslóg nr. 41 frá 26.03.2002):	
- § 2, stk. 3	03/25.1
- § 2, stk. 4	03/25.1
Ognartøkulógin (lov nr. 69 frá 07.05.1881):	
- § 2	03/21.1
Postgjöld (kunngerð nr. 134 frá 11.10.2001):	02/27.4
Próvtøkukunngerðin (kunngerð nr. 65 frá 27.04.2001):	
- § 52, stk. 3	02/27.3
- § 53	02/27.3
- § 67	02/27.3
Rúsdrekkalógin (Løgtingslóg nr. 20 frá 10.03.1992):	
- § 1	04/23.7
- § 9	04/23.7
- § 10, stk. 1	04/23.7
- § 11	04/23.7
- § 13	04/23.7
Sjónvarpsgjaldskunngerðin (kunngerð nr. 103 frá 20.12.2002):	
- § 1	03/27.1
Skattafyrisingarlógin (løgtinglóg nr. 169 frá 30.12.1997):	
- § 16	02/10.1
- § 17	02/10.1
- § 17, stk. 4	02/10.1
Skipaskráseting (løgtingslóg nr. 9 frá 05.03.1970):	
- § 35	02/23.2
- § 35, stk. 1	02/23.2
- § 36	02/23.2
- § 36, stk. 1	02/23.2
- § 37	02/23.2

- § 37, stk. 2	02/23.2
- § 37, stk. 3	02/23.2
Starvsskipan fyri kommunalar skattakærunevndir (kunngerð nr. 48 frá 15.04.1998):	
- § 5	02/10.1
- § 8	02/10.1
- § 9	02/10.1
- § 11	02/10.1
- § 13, stk. 2	02/10.1
Sterkstreymisútbúnaður (Løgtingslóg nr. 134 frá 10.06.1993):	
- § 2	04/29.1
- § 3	04/29.1
- § 6	04/29.1
Studentaskúlakunngerðin (kunngerð nr. 102 frá 17.06.1996):	
- § 12	02/28.2
Studentaskúlakunngerðin (kunngerð nr. 102 frá 26.06.2001):	
- § 20	02/27.3
- § 20, stk. 3	02/27.3
- § 20, stk. 4	02/27.3
- § 30	02/27.3
Studentaskúlalógin (løgtingslóg nr. 106 frá 29.06.1995):	
- § 9	02/28.2
- § 10	02/28.2
- § 10, stk. 1	02/28.2
- § 10, stk. 4	02/28.2
- § 13	02/28.2
- § 13, stk. 1	02/28.2
- § 13, stk. 2	02/28.2
- § 13, stk. 3	02/28.2
Stýrisskipanarlógin (løgtingslóg nr. 103 frá 26.07.1994):	
- § 29, stk. 2	03/28.3
- § 33, stk. 1	01/28.1
- § 33, stk. 3	03/28.3
- § 56	02/27.1
Tænastumannaeftirlónarlógin (løgtingslóg nr. 32 frá 05.07.1971):	
- § 2	01/28.1
- § 10	01/28.1

Tænastumannalógin (løgtingslóg nr. 31 frá 05.07.1971):	
- § 29	02/28.1
Tænastumannalógin (løgtingslóg nr. 31 frá 12.07.1971) Kap. 5	04/28.1
Umboðsmanslógin (løgtingslóg nr. 60 frá 10.05.2000):	
- § 4	02/27.2
- § 4	02/27.4
- § 4	03/10.1
- § 4	03/21.2
- § 4, stk. 2	01/11.2
- § 4, stk. 4	04/29.1
- § 4, stk. 4	04.21.1
- § 4, stk. 5	04/29.1
- § 5	02/27.4
- § 6	02/27.4
- § 6, stk. 1	03/21.2
- § 6, stk. 2	04/21.3
- § 6,stk.2	04/23.1
- § 6, stk. 2	03/21.2
- § 6, stk. 3	02/10.1
- § 6, stk. 3	04/10.1
- § 6, stk. 3	04/10.2
- § 6, stk. 3	04/11.2
- § 6, stk. 3	04/21.3
- § 6, stk. 4	03/28.3
- § 6, stk. 4	04/11.1
- § 6, stk. 4	04/21.3
- § 6, stk. 5	04/29.1
- § 10	04/10.3
- § 10	04/11.5
- § 10, stk. 1	04/21.1
- § 10, stk. 1	03/11.1
- § 12	04/23.3
- § 12	01/11.2
- § 12	02/27.2
- § 12	02/27.4
- § 12	03/20.1
- § 18	04/23.1

- § 18	04/10.3
- § 18	02/21.1
- § 18, stk. 2	02/23.1
Veterinert eftirlit (K.nr. 24 frá 16.03.2001):	
- § 1	04/23.4
Veterinert eftirlit-gjöld (K.nr. 124 frá 28.08.2001):	
- § 6	04/23.4
- § 7	04/23.4
Vinnuligur fiskiskapur (løgtingslóg nr. 28 frá 10.03.1994):	
- § 5, stk.3	04/23.2
- § 5, stk. 3	04.23.1
- § 5, stk. 4	04/23.2
- § 5, stk. 4	04/23.1
- § 5, stk. 4	04/23.6
- § 7	04/23.2
- § 7	04/23.1
- § 7	02/23.2
- § 8	02/23.2
- § 8, stk. 4	02/23.2
- § 28	04/23.2
- § 31	04/23.2
- § 31	04/23.6
- § 31, stk. 2	04/23.3

Leitorð

Niðanfyrri er eitt yvirlit yvir nøkur leitorð, sum eru umrødd / nevnd í álitunum frá umboðsmanninum. Yvirlitið fevnir bæði um hesa og tær báðar undanfarnu ársfrágreiðingarnar. Yvirlitið vísir til einstøku málini, ið eru nevnd t.d. 02/27.1, og merkir hetta, at talan er um mál nr. 27.1 í ársfrágreiðingini fyrri 2002.

Leitorð:	Mál:
Afturtøka av avgerð	02/27.1
Akravegurin	03/21.1
Almanna- og heilsumálaráðið	04/28.3
Almannakunngerðing av kommunustýrisavgerðum	02/27.1
Almannastovan	02/10.2
-	02/10.3
-	02/10.4
-	03/10.3
-	03/20.1
Almennur stovnur	02/27.2
ALS	03/10.1
ALS-kærunevndin	03/10.1
Álvarslig átala	04/10.3
-	04/21.1
-	04/11.5
Ársfundarætlan	02/27.1
Ársmet	02/27.3
Átala	01/11.1
-	02/10.1
-	02/10.2
-	02/10.3
-	02/10.4
-	02/23.2
-	02/27.1
-	02/27.3

-	02/28.1
-	02/28.2
-	03/10.1
-	03/10.2
-	03/10.3
-	03/10.4
-	03/11.1
-	03/20.2
-	03/21.2
-	03/28.1
-	03/28.2
-	04/11.1
-	04/10.1
-	04/23.3
-	04/28.2
-	04/11.3
-	04/21.3
-	04/21.5
Ávísingarsøla	02/22.1
Avlamisbilur	03/10.3
Avrit av skjølum	01/11.1
Avtalubrot	02/23.2
Bandaðar útvarpsupptøkur	02/27.4
Barsilspeningur	03/20.2
Barsilsskipanin	03/20.2
BLF-sáttmálin	01/28.1
-	02/28.1
-	02/28.3
Brekað barn	03/20.1
Broyting av ársmetum	02/27.3
Bygdamenning	02/27.1
Byggiloyvi	04/10.1
-	04/21.2
Bygging	04/21.4
Byggisamtyktin fyri Klaksvíkar kommunu	04/21.2
Byggisamtyktin fyri Tórshavnar kommunu	04/21.3
-	04/21.4

Byggiætlan	04/21.4
Bygnaðarbroytingar	02/28.1
Deildarleiðari II	02/28.3
Deildarleiðari I	02/28.3
Diskretioner uppsøgn	01/28.1
Elnevndin	04/29.1
Endursetan	02/28.1
Fakfelagsbløð	02/27.4
Fakkombinátiónir	02/28.2
FF-blaðið	02/27.4
Fíggjarmálastýrið	01/28.1
-	02/22.1
-	02/28.1
-	02/28.3
Fíggjarmálaráðið	03/10.4
Fiskiloyvi	02/23.1
-	03/10.2
-	04/23.1
-	04/23.2
-	04/23.3
-	04/23.5
-	04/23.6
Fiskimálastýrið	02/23.1
-	02/23.2
Fiskimálaráðið	03/10.2
-	03/11.1
-	04/23.1
-	04/23.2
-	04/23.3
-	04/23.5
-	04/23.6
Fjølmiðlaábyrgdarlóg	02/27.4
Fjølmiðlanevnd	02/27.2
-	02/27.4
Flokkir	02/28.3
Fólkaatkvøða um niðurlegging av skúla	02/27.1
Fráboðan til umsøjarar	02/28.2

Fráboðan um lógarbrek	02/27.2
Frávik frá byggisamtykt	04/21.2
Frítíðargrunnurin	04/10.3
Frítíðarløn	03/20.2
Fróðskaparsetur Føroya	03/10.4
Fuglafjarðar kommuna	04/10.1
Fyribils fráboðanarskriv	02/28.2
Fyrsti kommunustýrisfundur	02/27.1
Føroya Barnaheim	04/11.2
Føroya Jarðarráð	04.11.1
Føroya Kommunufelag	02/27.1
Føroya Kærustovnur	02/10.1
-	02/10.4
Føroya Landfúti	04/11.4
Føroya Studentaskúli og HF-skeið í Hoydølum	02/27.3
Garantiforskrift	02/27.1
Góður fjølmiðlasiður	02/27.2
-	02/10.1
-	02/28.1
-	02/28.2
Gjöld fyri veterinerar kanningar	04/23.4
Grannahoyring	04/21.2
Grundgeving	01/11.2
-	02/10.5
-	02/11.1
-	02/28.1
-	02/28.2
-	04/21.3
-	04/28.3
Heimild	02/27.1
-	02/28.2
Heilsufrøðiliga Starvsstovan	04/23.4
-	04/11.4
Heimild umboðsmansins mótvegis ÚF	02/27.4
Hjálpartólamiðstøðin	03/10.3
Hósvíkar kommuna	02/21.1
Hoyringsskriv	02/28.2

Hoyvíkar skúli	04/28.1
Hýruvogsloyvi	04/10.2
Hýruvogsnevndin	04/10.2
ILA	04/11.4
Innlendismálaráðið	04/21.2
Innanhýsis arbeiðsskjal	02/11.1
Innlit	01/11.1
-	02/11.1
-	02/28.2
-	03/10.2
-	03/11.1
-	04/11.1
-	04/11.2
-	04/11.3
-	04/21.1
-	04/21.3
-	04/11.5
Innlit í journalkort	01/11.1
-	03/21.2
Innlit í tíðindahandrit	01/11.2
Javnstilling av bløðum í ÚF	02/27.4
Journalisering av teldubrøvum	04/21.5
Journalistiska virkseimið hjá ÚF	02/27.4
Journalistiskar metingar	02/27.4
Kappingaravlaðing	02/22.1
Kappingarráðið	02/22.1
Klaksvíkar kommuna	04/21.2
Klaksvíkar Sjúkrahús	04/28.3
Kommunala eftirlitið	02/27.1
Kommunustýrisfundir	02/27.1
Konsignatiónsgoymsla	02/22.1
Konsignatiónsvørur	02/22.1
Kærumyndugleiki	02/27.1
Kærunevndin í almannamálum	03/20.1
Kæururætt	02/27.3
Landsfornfrøðingur	03/28.3
Landsskattakærunevndin	02/10.1

Landsrættardómur viðv. ALS	02/27.4
Landsrættardómur viðv. FF	02/27.4
Landsverkfrøðingurin	02/28.1
-	03/21.1
Loyvisnevndin	04/23.7
Lærarar	04/28.1
Løgmannsskrivstovan	02/21.1
-	02/27.1
-	02/28.1
-	03/28.1
Løg málaráðið	03/25.1
Lønarflokking	03/10.4
Lønar- og setanartreytir	01/28.1
Løgreglan	04/29.1
Magistarafelag Føroya	03/28.3
Marknaeftirlit	04/23.4
Marknagilsvegurin	03/21.2
Matrikulstovan	04/21.5
Málsviðgerðartíð	02/10.1
-	02/10.2
-	02/10.3
-	02/10.4
-	02/10.5
-	02/21.1
-	03/10.1
-	03/10.3
-	03/10.4
-	03/20.2
-	04/10.1
-	04/23.3
-	04/10.3
-	04/21.1
Meirvirðisgjald av heimavirkaðum vørum	02/22.1
Menningarstovan	02/22.1
Mentamálastýrið	02/27.1
-	02/28.2
-	02/28.3

-	02/27.3
Mentamálaráðið	03/10.4
-	03/27.1
-	03/28.3
-	04/28.1
Metینگarkostnaður	02/21.1
Metینگarnevnd	02/21.1
Mikladals kommuna	02/27.1
Mismunur	02/28.2
Morgunsendingar	02/27.4
Mótrokning	01/28.1
Munarløn	01/28.1
Møna	04/21.4
Navnanevndin	03/25.1
Navnauppkalling	03/25.1
Niðurlegging av skúlum	02/27.1
Norðuratlantsbólkurin	02/27.2
Notatskylda	03/10.2
-	03/28.3
-	04/23.3
-	04/21.1
Notatskylda, ikki-lógarfest	03/10.2
Nýggja stýrisskipanin	02/28.1
Nývalt kommunustýri	02/27.1
Oljumálaráðið	04/21.2
-	04/21.3
-	04/21.4
Ognartøka	02/21.1
-	03/21.1
Ognartøkuendurgjald	02/21.1
Ógegni	02/21.1
Ógilding av kommunustýrisavgerðum	02/27.1
Óheftur tíðindaflutningur	02/27.4
Óhøviskur málburður	02/27.4
Partshoyring	02/28.2
-	03/28.3
Partsinnlit	04/11.2

Prísir fyri bond og fløgur frá ÚF og SVF	01/11.2
Programmábyrgdin í ÚF	02/27.4
Programmvirksemið hjá ÚF	02/27.4
Programmvirksemið hjá ÚF og SVF	01/11.2
Próvbyrða	04/23.6
Próvtøkubók	02/27.3
Redaktionel avgerð	02/27.4
Ræðisavmarking	02/23.2
Rætti myndugleiki	02/28.2
Samanlegging av stovnum	02/28.1
Samstarvsevni	02/28.1
Samstarvstrupulleikar	02/28.1
Setanar- og lønarviðurskipti	02/28.3
Setanarbólkur	02/28.1
-	03/28.2
-	04/28.3
Setanarbræv	02/28.2
Setanarmyndugleiki	02/28.2
Setanarpolitikkur	02/28.1
-	03/28.3
Setanarsamrøður	03/28.3
-	04/28.3
Setursskrivari	03/10.4
SEV	04/29.1
Siðvenja	01/28.1
Sjálvsognarstovnar	04/11.2
Sjónvarp Føroya	01/11.2
-	01/11.1
-	03/27.1
Sjónvarpsgjald	03/27.1
Skattakærunevnd	02/10.1
Skattur og avgjald	02/10.1
-	02/22.1
Skeinkiloyvi	04/23.7
Skipaskrásetingin	02/23.2
Skopunar skúli	04/28.1
Skrivligar uppgávur	02/27.3

Skrivligt svar	03/10.2
Skúlamyndugleikar á staðnum	02/27.1
Skúlanevnd	02/27.1
Skúlaumdømi	02/27.1
Skúlaøki	02/27.1
Skúlin á Trøllanesi	02/27.1
Starvsfólka- og arbeiðsmarknaðarmál	01/28.1
Starvsfólka- og arbeiðsmarknaðarmál v.m.	02/28.1
Starvsfólkapolitikkur	02/28.1
Streymstuldur	04/29.1
Studentaskúlin og HF- skeiðið í Hoydølum	02/28.2
Subjektivur tíðindaflutningur	02/27.4
Sundurbýting	04/21.3
-	04/21.5
Svartlisting	02/27.4
Teldupostur	02/11.1
Thorvald Stoltenberg	02/27.2
Tíðindabløð	02/27.4
Tíðindaflutningur	01/11.2
-	02/27.2
-	02/27.4
Tilmæli	01/11.2
-	01/28.1
-	02/21.1
-	02/27.3
-	03/21.2
-	03/25.1
-	04/23.3
-	04/23.5
-	04/11.2
-	04/23.6
-	04/21.2
Tilmæli um setan í starv	02/28.2
Toll- og Skattstova Føroya	02/10.1
-	02/22.1
Tórshavnar býráð	01/11.1
-	04/10.2

-	04/11.3
-	04/21.1
-	04/21.3
-	04/21.4
-	04/11.5
-	04/21.5
Tórshavnar kommuna	03/21.2
Tænastumaður	01/28.1
Tænastumannaæftirløn	01/28.1
Ummæli	04/21.5
Undantaksloyvi viðv. Byggisamtykt	04/21.3
Undirvísing og gransking v.m.	02/27.1
Undirvísingarárslok	02/27.3
Undirvísingarhøli	02/27.1
Upplýsingarskylda-ikki lógarfest	04/10.2
Uppsøgn	02/28.1
Útgravingarloyvi	04/21.4
Útoyggjafulltrúi	03/28.1
Útoyggjanevndin	02/27.1
Uttanfyrirstandandi klagari	02/28.1
Útvarp Føroya	01/11.2
-	02/27.2
-	02/27.4
Útvarpsnevndin	02/27.4
Vanbýti í tíðindaflutninginum hjá ÚF	02/27.4
Vegleiðing um uppafurtøku	02/27.3
Veiðuloyvi	02/23.1
-	04/23.1
Victoria	03/25.1
Viðtøkuføri kommunustýrisins	02/27.1
Vinnuframagrunnurin	02/10.5
Vinnulívs- og Fiskivinnumál	02/23.1
Vinnumálastýrið	02/22.1
-	02/28.1
Vinnumálaráðið	03/20.2
-	03/21.1
-	04/10.2

-	04/23.4
-	04/11.4
Virkandi skúli	02/27.1

